

Dvoje nesrečnih bitij

Čuden voz še bolj potujoče »umetniške družbe« je drvel po cesti z nezmanjšano hitrostjo.

Nesrečna Julija je bila še vedno omamljena, ali boljše rečeno, trdno je spala od takrat, ko ji je lokavi in pretkani ravnatelj »umetniške družbe« Amerikanec Smith dal močan napoj. Julija je bila onesveščena, ko jo je Luigi izročil Amerikancu, to pa prekanjenega trgovca ni motilo. Kljub njenemu stanju ji je dal še napoj in tako je nesrečna deklica trdno spala.

Ko se je po dolgem času zopet prebudila, si ni mogla pojasniti svojega sedanjega položaja; ni vedela, kje se nahaja.

Bila je v nekem ozkem prostoru, v kateremu ni bilo ničesar drugega, kakor navadna postelja, na kateri je ležala.

Ves ta prostor in postelja sta se neprestano tresla, kakor da bi se kam pomikala.

Julija se je dvignila v postelji in prisluškovala.

Razločno je slišala monotono udarjanje koles. Nahajala se je torej v vozu, ki je drvel z vso hitrostjo.

Kako je prispela sem?

Julija se je trudila, da bi se spomnila, kaj se je zgodilo. Naenkrat pa se je stresla kakor v mrzlici.

Spomnila se je na strašno noč po njeni poroki, spomnila se je, da sta jo Margareta in Luigi Borgeze ugrabila ...

Bila je torej v njenih rokah?

Ob tej misli se je Julija zgrozila, planila je s postelje in odhitela proti vratom, ki so bile na koncu majhnega prostora.

Vrata so bila zaklenjena.

Julija je omahnila, toda hitro se je dvignila, kakor da bi začutila neko novo moč in jela močno udarjati po vratih.

Nihče se ni oglasil.

Julija pa ni odnehala. S svojo drobno pestjo je tolkla po vratih, dokler se naposled niso odprla.

Julija se je zdrznila.

Na vratih se je prikazal strašno velik in močni človek, pravcati orjak v pisani obleki.

— Ali mlada gospodarica kaj ukazuje? je vprašal velikán uljudno in se priklonil.

— Ne ukazujem ničesar, toda vedeti hočem, zakaj in odkod se nahajam tukaj? reče Julija, ko si je malo opomogla po prvem presenečenju.

— Javil bom ravnatelju, da ste se zbudili in da bi radi z njim govorili! reče velikan namesto da bi odgovoril na Julijino vprašanje in se priklone.

Julija ga je začudeno pogledala. O kakšnem ravnatelju je govoril ta čudni človek? Mar Julija ni bila v rokah strašnega rimskega grofa Luigija Borgeza in Margarete?!...

Julija še ni končala svojega premišljevanja, ko je čudni velikan že nadaljeval:

— Kar se moje osebe tiče, me imenujejo Abdulah, pravijo mi svetovno čudo, grdoba in vsa najlepša imena pripadajo meni... Ravnatelj mi je ukazal, da moram biti vedno blizu vas in paziti na vsak vaš migljaj, izpolniti moram sleherni vaš ukaz, če je izpolnjiv...

— Zanesite se name, jaz nisem slab človek...

— Strašen sem samo tedaj, če me razjeze in če me kdo izaziva, vi pa se mi zdite dobri, blagi in plemeniti... Upam, da mi vi ne boste ničesar žalega storili...

— Jaz?! se je začudila Julija. Zakaj bi vam vendar jaz storila kaj žalega? Mar bi vam tudi smela kaj takega storiti? Saj vi ste vendar dvakrat večji od mene...

— Saj to je tisto hudo, odgovori bridko velikan. Vsi me smatrajo za nekakšno pošast, za predpotopno žival.

— Ah, ko bi vi le videli tistega človeka, je nadaljeval velikan, tisto majhno Mirabelo? Vsi jo gladijo, z njo postopajo kako z mehkim jajcem, da bi se ne predrlo ali pa ranilo, z menoj pa?...

— O, prepričali se boste tudi sami in videli boste, da mi delajo veliko krivico! Posebno pa še ravnatelj! Toda, ne bom vas dalje zadrževal. Ali hočete, da vas javim ravnatelju?

— O kom pa to govorite? vpraša Julija.

— O našem ravnatelju vendar.

— Kdo pa je vaš ravnatelj?

— To je neki Amerikanec, imenuje se Smith...

— Kje pa smo sedaj? Prosim vas, pojasnite mi, kje se sedaj nahajam in kam me peljejo?...

— Mar vi ne veste tega? vpraša Abdulah naivno.

— Ne vem. Ničesar ne vem.

— E, potem vam bom pa jaz povedal. Vi se nahajate v vozu Amerikanca Smitha, lastnika »čudežnega kabineta«, v katerem vidite lahko nenavadne stvari in redkosti, na primer: premale in prevelike ljudi, ki požirajo ogenj, nože, podgane in podobne stvari... Mi smo družba, ki potuje iz mesta v mesto.

— Kje pa se nahajamo sedaj? vpraša Julija.

— V bližini Florenze.

— Kako dolgo pa se že nahajam v tem vozu?

— Že tri dni.

— Kaj? se začudi Julija. Že tri dni?

— Da, tri dni in ves ta čas ste spali ... je dostojanstveno pritrnil velikan Abdulah.

— Ali je to mogoče?! ...

— Tudi meni se je to čudno zdelo, odgovori Abdulah. Pa je zares čudno, da more človek spati tri dni in tri noči in da med tem časom ničesar ne zavžije, toda vendar vam zagotavljam, da je bilo zares tako.

— Kam pa gremo sedaj?

— E, to vam bo pa povedal ravnatelj. On vam bo pojasnil tudi vse ostalo ...

To rekši je Abdulah odšel in zaprl za seboj vrata.

Julija je ostala začudena v zaprtem prostoru. Ni vedela, kaj naj bi si mislila o vsem tem. Vsa njena okolica je bila zavita v neko skrivnostno meglo.

Mala vrata so se kmalu zopet odprla in prikazala se je okrogla, glava z lokavimi očmi, bila je popolnoma plešasta.

To je bil ravnatelj Smith.

— Ah, vi ste se že zbudili? je rekel ravnatelj »potujočih umetnikov« in si prizadeval, da bi zvenel njegov glas čim prijetnejše.

Julija se je prestrašila tega zaznamovanega in pretkanega človeka, odgovorila mu ni ničesar.

— Veseli me, da ste že ozdravili, nadaljuje Amerikanec ljubeznjivo. Dovolite mi, da se vam predstavim. Jaz sem znanj Smith, lastnik »čudežnega kabineta«, ravnatelj potujoče umetniške družbe, katere član ste tudi vi ...

— Jaz? se začudi Julija.

— Da, vi, lepa deklica, tudi vi ste se vpisali v mojo družbo in postali ste njena članica ...

— To ni res! je zavpila Julija.

Amerikanec se zvito nasmehne.

— Ah, gospodična, nikaar se tako ne jezite, midva se bova o vsem čisto lepo pomenila ... O, vi niti ne veste, da sem jaz zelo dober človek, najboljši človek na svetu ...

— Če pa je tako, tedaj vas prosim, da ne govorite tega, kar ni res, je prosila Julija s skoraj jokavim glasom. Imejte

vsaj trohico usmiljenja napram meni... nesrečno bitje sem, ki so ga odtrgali od človeka...

— In do katerega mora imeti človek zares sočutje, prištvavi hitro pretkani Amerikanec. O, gospodična, jaz imam usmiljeno srce... Zaupajte vame, zaupajte mi vse, kajti jaz moram vedeti vse podrobnosti iz vaše preteklosti, da bi čim dostojnejše objavil vašo prvo predstavo...

— Kaj?! Mojo predstavo?! se začudi Julija. Kaj vendar mislite? O čem pa mi pripovedujete? Kakšno predstavo boste objavili?

— O, vaša predstava bo dogodek svoje vrste, to bo senzacija! vzklikne ravnatelj navdušeno. Res je, vi ne predstavljate ničesar nenavadnega, toda vi ste nenavadno lepi, lepi kakor kip boginje Venere...

— Gospod! je zavpila Julija ogorčeno, njen obraz pa je zalila temna rdečica. Vi me nameravate izpostavljati roganju.

— Nikakor, gospodična, baš nasprotno...

— Ne, ne, vi ne boste tega storili, je odločno nadaljevala Julija. Jaz tega ne bom dovolila. Ko bom prispeli v prvo mesto, bom odšla od vas, vi pa me ne smete s silo pridržati...

— Toda, kdo vendar govori o tem, dragi otrok? se je pretvarjal ravnatelj. Da bi vas jaz po sili pridržal? Bog varuj, da bi mi prišlo kaj takega na misel!

— Mar je moja zunanost tako strašna? Jaz ne zahtevam od vas ničesar drugega, kakor samo svoje pravice... Nad vami ne bom izvajal nobenega nasilja, toda upam, da boste tudi vi izpolnili svoje obveznosti napram meni.

— Kakšne obveznosti? vpraša Julija.

— Obveznosti vendar, ki so omenjene v najinem dogovoru.

Julija je presenečeno buljila v Amerikanca.

— Dogovor!? je spregovorila Julija pridušeno. Kakšen dogovor? Jaz nisem sklenila z vami nikakršne pogodbe in dogovora...

— To je resnica, se je nasmehnil ravnatelj, toda jaz sem jo sklenil z vašim bratom...

— Z mojim bratom? vzklikne Julija še bolj začudeno. Gospod, to je zmota...

— Morda, toda če je kdo v zmoti, ste to vi in ne jaz, je odgovoril pretkani ravnatelj.

— Toda jaz nimam brata, jaz nimam nikogar...

— Tako! se je zasmel ravnatelj pretkano, ker je mislil,

da Julija skriva svoje poreklo in rodbino, katera se je je odrekla.

Julija ni ničesar pojmla.

Vse se ji je zdelo skrivnostno. Ni vedela, če je njenemu bivanju v tem vozu kriva kakšna zmota, ali pa se je ta človek pripravljaj na zločin ali pa na prevaro.

— Zagotavljam vam, da nimam nobenega brata, je trdila Julija s slabotnim glasom.

Ravnatelj se je zopet zasmejal.

— Kaj pa tisti moški s črno bradico? je vprašal ravnatelj in gledal Julijo s polzaprtimi očmi.

Julija je vztrepetala.

Spomnila se je, kako je odprla vrata svoje sobe, ker je mislila, da je prišel Musolino, namesto njega pa je zagledala strašno obličje Luigija Borgeza, ki je prehajalo v majhno, špičasto brado.

Sedaj ji je bilo jasno vse.

— Ah, sedaj vem, o kom govorite, je spregovorila Julija jezno. Vi mislite na grofa Luigija Borgeza?

— Morda, ni se mi namreč predstavil...

— Toda Luigi Borgeze ni moj brat! je Julija odločno zaklicala. Rimski grof je moj sovražnik... To je tisti človek, ki me je ugrabil mojemu možu... Kako pa je mogel ta lopov sklepati pogodbo brez mojega privoljenja?

— Tega ne vem, to pa me tudi prav nič ne zanima, nadaljuje ravnatelj. Zame je glavno, da pogodba obstoja in da je podpisana! Če želite vam bom pogodbo pokazal!

— Če pa je res tako, vpraša Julija, kako je ta človek mogel podpisati pogodbo, za katero bi veljal edino le moj podpis?

— To je storil z vso pravico! pristavi hiro ravnatelj. Vi ste mladoletni in je on, kot vaš brat, to čisto lahko storil. Sicer pa, čemu bi si drug drugemu to razlagala?

— Kmalu se boste prepričali, da nimate niti najmanjšega vzroka, da bi se protivili tem obveznostim. Pri meni se vam bo godilo zelo dobro! V ničemer ne boste trpeli pomanjkanja, razen tega pa boste dobivali še nekaj plače...

— Kar pa se tiče vašega odhoda od mene, upam, da boste tudi sami uvideli, da ne more biti o tem niti govora, dokler ne bom dobil zopet toliko denarja, kolikor sem ga odštel vašemu bratu.

— Pogodba je pravilna, je nadaljeval ravnatelj, pa če

bi tudi prišla vsa zadeva pred sodišče, bi sodišče prisodilo pravico meni...

Julija je osupnila.

Sedaj šele je razumela svoj obupni položaj.

— Gospod! je rekla Julija s potrjim glasom. Vidim, da so z menoj storili ostudno kupčijo. Ne dolžim vas, toda človek, ki me je prodal vam, je zločinec in jaz ga bom prej ali slej poklicala na odgovor za ta ogaben zločin...

Obraz prekanjenega Amerikanca se je zaiskril posebnega zadovoljstva. Videl je, da je odpor te lepe deklice premagan in sedaj je mogel napeljati besedo na »zaposlenost«.

V tem mu je pomagala tudi Julija sama. Ko je deklica uvidela, da ni drugega izhoda, je vprašala:

— Gospod, toda jaz ne vem, kako bi si mogli pomagati z menoj? V čem bi vam mogla biti koristna?

— O, kdor je tako lep, kakor vi, lahko zadivi gledalce. Publika vas bo gledala in vas občudovala v prekrasnih obleki kot živo sliko...

Julija je molče poslušala razlaganje tega odurnega človeka, ki je nadaljeval:

— Vašemu bratu sem dal za vas veliko odškodnino in potreboval bi mnogo časa, da bi prišel do tega denarja, toda nepam, da boste imeli pri občinstvu mnogo uspeha in zato vam bom ta rok malo skrajšal, čeprav je v pogodbi tudi čas natančno določen.

— Prodani ste za štiri leta, k sreči pa vašemu bratu nisem izplačal cele dogovorjene vsote. Predlagam vam, da ostajete pri meni samo tako dolgo, dokler se mi ne bo povrnil denar, ki sem ga dal za vas...

— Koliko časa boste potrebovali za to? vpraša Julija.

— Samo tri mesece in niti dneva več... se je zvišal pretkani Amerikanec. Cilj našega potovanja je Paris. Dokler pa bomo prispeli do Pariza, bodo minili ravno trije meseci, potem pa boste svobodni... Vidite, jaz nisem slab človek...

Julija je premišljevala.

Kaj naj bi storila?

Preostajalo ji ni ničesar drugega kakor sprejeti ponudbo. Smatrala je to še za najpametnejše, kar bi mogla za sedaj storiti. Kljub temu pa je še nekaj časa razmišljala.

Po kratkem molku je Julija rekla:

— Prav, gospod ravnatelj, sprejemem vašo ponudbo, pripravljena sem ostati pri vas tri mesece, delala bom, kar bo v mojih močeh, ko pa bodo pretekli trije meseci, ni najina pogodba več veljavna in jaz bom svobodna, delala bom lahko, kar bom hotela, pa tudi odšla bom, kamor me bo volja...

— Ah, to je vendar samo po sebi umevno! vzklikne Amerikanec zadovoljno. Sedaj pa, ker je pogodba med nama sklenjena, mi dovolite, da vas predstavim svojemu ostalemu »osebju«, da boste spoznali celotno družbo potujočih umetnikov.

Amerikanec je odprl vrata in odpeljal Julijo v neki večji prostor, ki je bil tudi v notranjosti voza.

Tu je sedelo okoli neke mize deset do dvanajst oseb, katerih vnanost je bila strašno čudna.

Julija je najprej opazila neko malo bitje, pritlikavca Mirabelo, poleg nje pa velikana Abdulaha.

Ravnatelj je predstavil Julijo kot novo članico potujoče družbe, imenoval jo je »rimsko Venero«.

Predstavljanje je bilo hitro gotovo, potem pa je ravnatelj zapovedal, da prinesejo kosilo.

Kosilo je bilo skromno, toda »umetniki« in člani potujoče družbe so jedli z največjo slastjo.

Ravnatelj je gledal svoje osebje, kakor da bi štel člane, hotel se je vedno znova prepričati, če kateri ne manjka. Nankrat pa je dvignil glavo in vprašal:

— Kje pa je ona?

Vsi so se ozrli okrog sebe.

— Abdulah, ali si jo poklical? vpraša ravnatelj.

— Sem! odgovori velikan.

— Kje je vendar? Zakaj ni prišla?

— Prišla bo... ostala je v svojem oddelku...

— Ah, prav gotovo zopet joče, reče ravnatelj brez najmanjšega sočuvstvovanja.

Julija ni vedela o kom govorijo in ravno je hotela vprašati ko so se v tem trenutku odprla neka mala vrata in v veliko notranjost voza je stopila neka prikazen...

Julija je vztrepetala.

Na vratih je zagledala deklico z mrtvaško glavo, postava deklice je bila prekrasna, toda njen obraz je bil strašen.

Ravnatelj je premagal jezo, ki je že skoraj izbruhnila in predstavil Juliji prikazen, ki je pravkar prišla.

— Poglejte, Julija, reče ravnatelj. Poglejte »deklico z mrtvaško glavo«! Dober šlager!

Julija je z grozo gledala nesrečno deklico, toda v njenih očeh je pri prvem pogledu opazila plemenitost in dobrotu dekličine duše, česar ni opazila pri ostalih članih družbe.

Obed je bil hitro gotov.

Večina članov se je dvignila in odšla v druge oddelke velikanskega voza.

Tudi Julija je vstala in hotela oditi v prostor, ki so ga namenili njej, Amerikanec pa jo je pridržal in ji dejal:

— Gospodična, še na nekaj bi vas rad opozoril. Brez mojega posebnega dovoljenja se noben član moje družbe ne sme oddaljiti od voza. Jaz zahtevam, da izpolnjujejo člani moje odredbe najtočnejše!

— Tudi jaz jih bom izpolnjevala, je odvrnila Julija in odšla v svoj tesni oddelek.

Ko je zaprla vrata za seboj, je sedla na svojo posteljo in jela premišljevati o svoji usodi.

Globoki vzdihljaji in vlažne oči so bile verno zrcalo razpoloženja v njeni duši.

Naenkrat pa se je zdrznila.

Mala vrata njenega oddelka so se počasi odprla in vstopila je deklica z mrtvaško glavo.

Julija se ni prestrašila njene strašne vnanjosti. Celo razveselila se je njenega prihoda, kajti ko jo je zagledala, je takoj vstala in ji šla naproti.

Deklica z mrtvaško glavo je nekaj trenutkov ostala pri vratih in si položila prst na usta, potem pa je šla Juliji naproti ter ji rekla z blagim, prijetno zvenečim glasom:

— Gospodična! Vi se mi zdite tako dobri in ljubeznjivi! Zakaj ste prišli semkaj?

Julija jo je sočutno pogledala in globoko zavzdihnila.

— Da, da, je nadaljevala nesrečnica. Razmere so močnejše kakor pa človeški značaji. Prav gotovo je tudi vas prisilila beda k temu koraku? Toda, gorje vam, kesali se boste.

Deklica z mrtvaško glavo se je nezaupno obrnila in prisluhnila, potem pa je nadaljevala:

— Človek mora biti oprezen, paziti mora na sleherno besedico. »On« je pretkan in bi nama lahko prisluškoval. Res je, jaz se ne bojim ničesar. Lahko me kara kolikor me hoče, pretepati pa me ne sme. To je samo enkrat poskusil, pa ne bo nikdar več...

Julija je vztrepetala in zaklenila vrata.

— Ah, ali te je hotel ta ravnatelj pretepati? je vprašala Julija sočutno.

— Da, je nadaljevala nesrečna deklica. Ah, to je strašen človek... varujte se pred njim... Njegove besede so sladke, njegova duša pa je črna in podla. Kdor mu pade enkrat v pesti, se ga le s težavo zopet reši...

Julija je prišla nesrečno deklico za roke in jo peljala k svoji postelji ter ji rekla:

— Sedi, ubožica!

Deklica z mrtvaško glavo je pogledala Julijo s hvaležnim pogledom in sedla.

— Kako se imenuješ? jo je vprašala Julija.

— Precioza!

— Lepo ime, je rekla Julija. Sedaj mi pa še povej svoje rodbinsko ime!

Precioza je žalostno povesila glavo.

— Ah, ne sprašujte me o tem! je odgovorila Precioza šepetaje in solze so ji zalile oči. Imela sem rodbino, srečo, sijaj in bogastvo, toda vse mi je vzel kruti udarec usode. Ni bilo dovolj, da me je narava tako strašno zaznamovala, ne, zgubiti sem morala še to, kar sem imela in ostala sem z osramočenim imenom na svetu...

— Kako?! se je začudila Julija. Ti se mi ne zdiš takšna, da bi mogla storiti kaj takšnega, česar bi se morala pozneje sramovati...

— Ah, ne, ne... je odgovorila Precioza. Hvala nebu, da nisem storila ničesar takega! Hčerka sem najbogatejšega človeka v Italiji, v čigar palači v Napolju se je nekdaj zbirala najodličnejša in najbogatejša družba in vsi so se klanjali bogastvu mojega očeta...

— Nekega dne pa je moj oče izginil in o njem ni bilo več sledu... Jaz ga nisem nikdar več videla.

— Ko očeta ni bilo več, se je vse bogastvo naenkrat sesulo v prah. Tedaj so dokazali, da je moj oče množil svoje bogastvo že dolgo vrsto let s tatvinami, sleparijami in z nepoštenimi kupčijami. Po polomu sva moja mati in jaz trpeli pomanjkanje, bili sva zelo nesrečni.

— Iskala sem zaslužka, da bi vzdrževala svojo mater, pa ga nisem dobila nikjer. Mati je zbolela, v hiši pa nisva imeli ničesar.

— In tedaj je slučaj hotel, da sem naletela na tega-le Amerikanca. Morala sem se priključiti njegovi družbi, ne toliko radi sebe, kolikor radi matere.

— Hitela sem domov, da bi razveselila mater, toda ubožica ni dočakala tega veselja. Prispela sem prepozno, moja mati je bila že mrtva...

Precioza je zaihtela.

— Kako strašna usoda! je zavzdihnila Julija in sočutno pogledala nesrečno deklico.

Z Amerikancem sem sklenila pogodbo in ostala sem pri njem ter v samoti jokala nad žalostno usodo...

— Ah, Precioza, je vzkliknila Julija ganjeno. Odslej ne boš več tako zapuščena in osamljena!... Jaz ti bom prijateljica... ali hočeš, Precioza?

Precioza je žalostno zmajala z glavo.

— Ne, je rekla nesrečna deklica naposled, ne morem sprejeti tvojega prijateljstva! Hči takšnega očeta, kakršen je bil moj, mora živeti osamljena, brez družbe, neznana, skrita pred svetom, da ne bo nikdar nihče zvedel zanjo in za njeno ime...

— Uboga deklica! je zavzdihnila Julija. Ti si zares plemenita duša, usoda je bila napram tebi nepravična in jaz sem te vzljubila, kakor da bi mi bila sestra...

— Ne govori tega, Julija, reče Precioza z drhtečim glasom. Ko boš zvedela ime mojega očeta, se boš tudi ti premislila in boš s studom odšla od mene...

— Ah, zagotavljam ti, da se ne bom premislila, četudi bi bil sam hudič tvoj oče! je vzkliknila Julija. Ti si dobra in plemenita, ti ne moreš biti kriva tujih zločinov, ti tudi ne odgovarjaš pred nikomer za slaba dejanja svojega očeta!

— Jaz pa te prosim, je nadaljevala Julija s solzami v očeh, sprejmi me za svojo prijateljico. Tudi jaz trpim radi hudobnih ljudi. Skupaj bova živeli, delili si bova najino bolest in bedo in lažje nama bo...

— Ah, kako dobra si ti, je rekla med ihtenjem nesrečna Precioza. Nihče se ni še nikdar z menoj tako nežno in prijateljski pogovarjal. Med temi ljudmi se počutim tako strašno osamljeno, v tej družbi nima zame nihče lepe besede, vsi so brez srca razen enega edinega...

— Vem, jo prekine Julija. Misliš na Abdulaha, kajneda?

— Da, nanj. Abdulah je edini, kateremu lahko zaupam, je odvrnila Precioza.

— Abdulah je dober?

— Ah, dober je, to je angelska duša!

— In ti ni še nikdar storil ničesar žalega?

— Nikdar. Ne samo meni, Abdulah ne stori nikomur ničesar žalega. Toda eno slabo lastnost ima in sicer to, da je zelo nagel, takrat pa je strašen. Ah, če bi ga ti vedela v takšnem razpoloženju, bi se prestrašila in vztrepetala...

— Ali si ga ti že videla kedaj takšnega?

— Videla sem ga! je zavzdihnila Precioza. Takrat sem bila jaz vzrok njegove jeze...

— Ah, se je prestrašila Julija. Povej mi, Precioza, kako se je to zgodilo.

— Bili smo v Španiji, v Cartageni. Smith je imel takrat srečo, dobil je mnogo denarja, posebno z menoj. Ljudje se veselijo tuje nesreče, naslanjajo se ob pogledu na trpljenje svojega bližnjega, moj spačen obraz pa jim je nudil za to sijajno priložnost.

— Po predstavi je po navadi ravnatelj naročil zaprto kočijo in me tako odpremil domov; nekega večera pa kočije ni bilo od nikoder. Dobri Abdulah se je ponudil, da me bo spremil domov.

Komaj pa sva stopila na ulico, ko se je okrog naju zbrala množica radovednežev in z vseh strani so jeli vpiti: »Poglejte deklico z mrtvaško glavo!« Vmes pa so padale najrazličnejše pripombe in žaljivke.

Kup ljudi je postajal vedno večji in midva nisva mogla naprej. Jaz sem jela jokati, Abdulah pa se je tresel od jeze. Razganjal je množico, toda brez uspeha.

Množica je postajala vedno predrznejša in nesramnejša. Abdulahova jeza pa je bila z vsakim trenutkom strašnejša. Množica je bila podobna sršenovemu gnezdu, če suneš vanj s palico, pa začne šumeti okrog tebe, živali se zaletujejo vate in iščejo mesto kjer bi te v živo zadele.

Ko pa so se me ti predrzneži jeli dotikati tudi z rokami, je Abdulah izgubil potrpljenje.

Zgrabil je prvega policaja, ki je mirno in z užitkom sledil živalskemu početju množice, ga dvignil in malo zamahnil z njim kakor s pritlikavcem, čeprav je bil videti tudi policaj precej močan, potem pa ga je vrgel med množico.

Nastalo je strašno vpitje, razjarjena množica je jela metati kamenje za nama. Nevarnost je bila velika.

Abdulah pa ni bil dolgo v zadregi, zaškripal je z zobmi, planil k stebri, na katerem je visela velika obločnica, ga parkrat potresel s svojima močnima rokama in ga potegnil iz zemlje. Mlatil je z njim okoli sebe kakor s kakšno palico, udaril je, kogar je dosegel, potem pa ga je zavihtel in vrgel med množico.

Zmerjanje, vpitje in ječanje se je razlegalo po trgu in v hipu je bil prostor pred nama popolnoma prazen. Vse se je razbežalo. Midva pa sva jo mahnila domov in še tišto noč smo zapustili Cartageno.

Pozneje smo čitali v časopisih, da so našli na bojišču enega mrtvega in sedem težko ranjenih...

— Ali so vas zasledovali? vpraša Julija.

— Niso nas zasledovali. Ravnatelj sam je ostal v Cartageni še en dan in uredil vso zadevo. To ga je stalo pest zlatnikov ni nihče se ni več oglasih.

— Takrat smo potovali v Italijo, je nadaljevala Precioza. Ko je Abdulah zvedel, da je enega človeka ubil, sedem pa težko ranil, je jokal kakor otrok. Komaj se mi je posrečilo, da sem ga pomirila in potolažila...

— Abdulah se je hrabro zavzel zate, reče Julija.

— Rešil me je! pristavi Precioza.

— To je najboljši dokaz, da je Abdulah dober in da se nanj lahko zaneseva, reče Julija.

— In da ga lahko smatrava za najinega prijatelja! je končala Precioza.

— Tako je! je potrdila Julija. Sedaj pa pojdi, draga prijateljica, da bi ravnatelj ne začel sumiti česa.

— Prav imaš! je rekla Precioza. Ah, nimam besed, da bi ti povedala, kako sem vesela in kako sem ti hvaležna, da me imenuješ svojo prijateljico! Te besede mi ni še nihče na vsem svetu nikdar dejal, čeprav sem hrepenela po odkritosrčni prijateljici. Niti v hiši mojih staršev mi ni bil nihče prijatelj. Skrivali so me, da bi me nihče ne videl in vedno sem občevala samo s služabniki. Sedaj pa, ko sem se najmanj nadejala, si me ti imenovala prijateljico...

— Ne prijateljico, temveč sestro, reče Julija ganjeno in razširi svoje roke.

In obe deklici sta se objeli, to je bil dolg, sestrski in odkritosrčen objem...

Strašen, brezupni položaj je izjednačil njuno stanje, po vnanjosti tako različni deklici sta si postali sestri.

Nesreča in beda sta prinesli prijateljstvo in ljubezen tem nesrečnima bitjema, ki ju je zasledovala strašna usoda in vedno kopičila nevihto nad njunima glavama.

Britki dnevi.

Nekega dne je bila v Florenzi nabita množica lepakov, ki je naznanjala prihod »slavne« Smithove potujoče družbe s »čudežnim kabinefom«. Kot največjo zanimivost so poudarjali »čudež lepote — rimsko Venero« in »deklico z mrtvaško glavo« in še marsikaj drugega.

V Florenzi bi morala Julija prvič nastopiti pred zbranim občinstvom, pred radovednimi gledalci.

Ravnatelj si je izmislil za Julijo štiri točke, v katerih bi morala nastopati vsak večer. V prvi točki bi se morala prikazati kot »Benečanka v gondoli«, za drugo točko si je zamislil ravnatelj Julijo v kostumu paža, tretjič bi morala predstavljati »deklico iz naroda«, oblečena kot deklica in vojak, vsakega pol, četrtič pa bi se pokazala gledalcem kot prava Venera u svilnatem trikoju.

Naloga zares ni bila težka in marsikatera deklica bi se je z veseljem oprijela in je rada izvrševala. Julija pa bi bila rajše delala v najbolj siromašni kmetski hiši od jutra do večera, da bi si v potu svojega obraza slušila vsakdanji kruh, kakor pa da bi opravljala to grdo delo, ki se ji je studilo.

S solznimi očmi je Julija prosila ravnatelja, da bi črtal četrto točko, brezdušni Amerikanec pa je prav dobro vedel, da mu bo baš ta točka prinesla največ denarja v njegovo nenasitno blagajno, radi tega ni hotel Julijine prošnje niti slišati, kaj šele, da bi jo uslišal!

Julija je začutila, da se bližajo šele sedaj zares strašni dnevi.

Mislila je na beg, prežala je na sleherno priliko, toda zaman. Pretkani Amerikanec jo je vedno nadziral. Sam je vršil to službo, ni se zanesel na nikogar drugega, čeprav bi bil to lahko storil brez najmanjše skrbi.

Res je, Julija si je pridobila prijateljstvo Precioze in Abdulaha, pa tudi napram vsem drugim se je ljubeznjivo obnašala, trudila se je, da bi si pridobila tudi prijateljstvo ostalih. Kljub temu pa so razen Abdulaha in Precioze ostali vsi zvesti ravnatelju in bi sleherni izmed njih preprečil beg, če bi Julija to poskušala.

Morda je to vedel tudi sam Smith, vendar se pretkani Amerikanec ni na nikogar zanesel. Najbolj je zaupal samemu sebi in radi tega je Julijo vedno imel pred očmi, pazil je nanjo, kakor na punčico svojega očesa.

Julija je izgubila sleherno upanje na rešitev. Naposled je uvidela, da ni drugega izhoda, uvidela je, da se mora pokoriti volji in odredbam neizproslljivega ravnatelja.

Vzdržati je morala tri mesece, ko pa bo zopet svobodna, bo odhitela na Aspromonte v naročje svojega Giuseppa.

Nesrečna Julija ni niti slutila, kaj se je baš te dni godilo z njenim Musolinom.

Julija je naposled popustila in ko se je prvič pojavila v Florenzi — je bil uspeh nepopisen. Množice so drvele, kakor da bi hodile gledat čudež. Šotor je bil vedno poln gledalcev. Celo odločne rodbine so prihajale, da bi občudovale Julijino lepoto.

Amerikanec je bil zelo zadovoljen.

Cela Florenza je govorila o čudežni lepoti »rimske Vener«. Julija je dobivala od raznih oboževalcev mnogo cvetja. Ti gospodje so poskušali doseči, da bi se seznanili z lepo Julijo in baš samemu ravnatelju Smithu se je Julija lahko zahvalila, da je ostalo njih prizadevanje breuspešno.

Pretkani Amerikanec je namreč skrbno pazil, da bi Julija ne pobegnila, še bolj pa jo je varoval pred drugimi.

Poleg Julije je vzbujala največjo pozornost med gledalci nesrečna Precioza s svojo mrtvaško glavo. Publika jo je smatrala za čudež in delo, v katerem se je narava rogala človeku.

Kaj je čutila Precioza, ko se je pojavila na odru in zaslišala zgražanje nenasitnih gledalcev?!

Zares, za to nežno, dobro in plemenito dušo so bili to tudi črni dnevi, pred katerimi je trepetala v svoji samoti.

V Florenzi je družba ostala deset dni.

Ko so odpotovali proti Milanu, je ravnatelj potujoče »družbe umetnikov« odnesel iz Florenze poln zaboj denarja.

Tudi v Milanu niso imeli nič manjših uspehov.

Iz Milana je družba krenila proti Dunaju, kjer se je Amerikanec nadejal prav posebnega uspeha.

In ni se zmotil.

V celem Pratru ni bilo šotora, ki bi ga ljudje bolj obiskovali, kakor njegovega.

Tudi na Dunaju je bila Julija predmet splošnega zanimanja.

Sam ravnatelj Smith je bil tako zadovoljen, da je dal svojim članom celo več svobode.

Včasih so smeli na sprehod po Pratru.

To je veljalo tudi za Julijo.

Julija je šla na sprehod vedno v družbi z nesrečno Preciozo in z velikanom Abdulahom.

Nekega dne so odšli ti trije prijatelji že v zgodnjem jutru v Prater, šli so tako daleč, da so prispeli do Donave. Sedli so na obalo reke same in sanjavo motrili drobne valove...

Nad vodo so letale lastavice in veselo cvrčale.

— Ah, je zavzdihnila Julija in gledala za majhno ptico, ki se je dvignila visoko proti nebu in v lahнем letu nadaljevala pot. Ptičeca, kdor bi se mogel, kakor ti, dvigniti v sinje višave; leteti tisti modrini naproti in se spustiti tam, kamor ga vleče srce, bi bil srečen in blažen...

Julija je umolknila, čutila pa je, da sta jo prijatelja razumela. Uboga Precioza, ki je v tej samoti dvignila svoj pajčolan, ker se ni bala radovednih in škodoželjnih pogledov, je Julijo žalostno pogledala, Abdulah pa je motril svoje orjaške pesti.

— Srečen in blažen! je ponovil Abdulah in se trpko nasmehnil. Kdo pa je srečen? Nihče! Mar je srečen tisti, ki ga ljudje smatrajo za srečnega?

— Sreča je podobna mehurčku iz milnice, ki počí, ko se ga dotakne najmanjši treslaj sapice! Ker pa je tako kratka in izpremenljiva, ni sreča. Če bi bila zares sreča, bi morala biti trajna, odporna, trdna kakor jeklo...

— Abdulah, ali pa si bil ti kedaj srečen? vpraša nena doma nesrečna Precioza.

Abdulah jo žalostno pogleda.

— Jaz? vpraša Abdulah trpko.

— Da, ti.

— Bil sem srečen, enkrat sem bil srečen, toda ta sreča je trajala samo malo časa.

— Kedaj pa je bilo to?

— Že zdavnaj.

— Ali si bil že takrat pri Amerikancu?

Abdulah se trpko nasmehne.

— Ali bi mogel človek biti srečen pri tej pijavki? je rekel Abdulah in zmajal z glavo. Odkar sem pri njem, sem najnesrečnejše bitje na svetu. Z dnem, ko sem stopil v njegovo družbo, se mi je odprl pekel na zemlji.

Abdulah je umolknil, po obrazu pa sta mu zdrknili vroči solzi. Ni se mogel premagati.

Ta velikan je jokal kakor otrok.

Ko se je malo pomiril, je nadaljeval, kakor da bi se hotel izpovedati in zvaliti težbo breme s svoje duše:

— Povedal vama bom svojo življensko povest. Včasih bi bil rajše dovolil, da bi mi odsekali jezik, kakor pa da bi komu o tem pripovedoval, toda vama bom povedal vse...

— Vidve sočuvstvujeta z menoj. To sem videl premnogokrat v vajinih očeh, ko me je Amerikanec poniževal in trpinčil. Vidve sta plakali z menoj... vidve trpita z menoj... skupaj moramo prenašati pekel na zemlji...

— Da... vama bom povedal, česar nisem še nikomur pripovedoval. Vama dvema, Precioza in Julija, se bom odkritosrčno izpovedal...

Rodbina vodnika velblodov

Življenske poti so zares čudne, človeka vodijo skozi marsikatero preizkušnjo in se ustavljajo ob najrazličnejših dogodkih. Življenje vsakega človeka je povest zase.

Tako je tudi življenje velikana Abdulaha polno zanimivih dogodkov in pretresljivih dram, ki bodo zanimali čitalce, radi tega ga pustimo, naj nam pripoveduje povest svojega življenja, ki bo pozneje tudi v zvezi z našim romanom.

Ko se je Abdulah malo odpočil, je jel pripovedovati:

— Rojen sem bil v Kairu, v glavnem mestu Egipta. Moj oče je bil Egipčan, moja mati pa je bila Nemka. Kako je moja mati prišla v Egipt ne vem niti danes. Mislim, da je bila došla pri neki angleški rodbini. Moj oče pa je bil vodnik velblodov med Kairo in Meko.

Na poti pa je ostal po navadi po šest mesecev, kadar pa se je vrnil, je prinesel polne žepce denarja. Živeli smo dobro, toda ne dolgo.

Imel sem edino sestro, kateri je bilo ime Selima.

Ko je v naši hiši zavladala beda, ko se je vanjo naselilo pomanjkanje in je moja mati tedaj jokala, jo je moj oče tolažil in pokazal name. Po navadi ji je dejal:

— Ko bo Abdulah odrastel, nam bo boljše. Ko bo postal močnejši, ga bom vzel s seboj in najin zaslužek bo dvojen.

— Jaz pa sem se medtem vadil, rasel sem in postajal

vedno močnejši. Čutil sem, kako sem postajal od dne do dne močnejši, bil sem tedaj večji od vseh mojih vrstnikov.

Julija in Precioza sta zavzdihnili, čutili sta bridko resničnost njegovih besed.

— Ah, ko bi vidve vedeli, kako težko prenašam žalitve in poniževanja, katerih sem deležen dan za dnem, je nadaljeval velikan. Ni še minil dan, da me ne bi nihče razžalil! O, če bi ne imel potrpežljivosti kamele...

— Vesta, kako postopa ravnatelj z menoj? Saj vidita, kako me brca, pretepa, zametuje, me obsipa s psovki in žalitvami?

— Prav dobro vem, da bi zadostoval samo en sunek, samo roko bi mi bilo treba iztegniti — in ravnatelj bi ležal na tleh. Mnogokrat me prime želja, da bi ga pohodil kakor črva, kakor kapljico vode, da bi ne bilo o njem niti sledu več...

In velikan se je pri teh besedah ves stresel. Planil je pokoncu zaškripal je s svojimi močnimi zobmi, stisnil je svoje železne pesti in jezno zamahnil v smer, kjer je stal Amerikančev šotor.

Bil je podoben pošasti.

— Zakaj vendar ne storite tega enkrat? ga vpraša Julija.

Abdulah pogleda Julijo s strašnimi očmi, potem pa bolestno odmaje z glavo.

— Ta podlež postopa z vami kakor s sužnjem, je nadaljevala Julija. Zakaj ne nastopite enkrat, kakor se spodobi človeku, čigar ponos in čast teptajo z nogami? Zakaj jim ne pokažete, da ste tudi vi človek z dušo, človek, ki ceni svojo čast?

— Hm! je dejal velikan in požrl svojo jezo, potem pa se je pomirjen spustil poleg njiju na tla in se zvil v klobčič.

Nekaj časa so molčali.

— Vprašali ste me, zakaj ne dvignem svoje roke proti tistemu gadu? je dejal Abdulah čez nekaj časa s čisto mirnim glasom. Zakaj ne? Zato, ker sem prisegel, da ne bom dovolil, da bi me še kedaj nadvladala moja naglica. Kadarkoli sem se v prejšnjih letih pre naglil, sem to vselej bridko obžaloval...

— Toda, prijatelj, povej nama, kedaj si bil srečen? ga je vprašala Precioza.

— Da, srečen sem bil, toda povedal vama bom na kratko je odvrnil Abdulah, dokler me ni napadla moja slabost, naglica. To je bilo prvič v mojem življenju, toda takrat sem uničil svojo življenjsko srečo...

— Ko sem bil jaz star petnajst let, jih je moja sestra imela štirinajst. Pod našim vročim solncem, zori sadje in cvetje prej, kakor drugod, v mrzlejših krajih; pa tudi ljudje se hitreje razvijajo kakor tu pri nas.

— Moja sestra je bila s svojimi štirinajstmi leti popolna deklica. Imela je bujne lase, obraz nežen in bel kakor mleko, njene oči so bile podobne žarečim zvezdam na močnem nebu, njeno telo pa je bilo vitko in gibčno kakor palmino deblo.

— Nekega dne mi je rekla mati:

— Čez nekaj dni se bo vrnil oče. Ko pa bo šel zopet na pot, bo vzel tudi tebe s seboj.

— Hvala Allahu, sem veselo vzkliknil. Prišel je čas, ko bom tudi jaz lahko pomagal staršem in se jim oddolžil za vse, kar so doslej storili zame in za mojo sestro.

Opazil sem, da je bila mati nekam nemirna. Opazoval sem jo z otroško ljubeznijo, mati pa je zavzdihnila in mi rekla v skrbeh:

— Ah, da bi le bil oče že enkrat doma. Doslej mi je vedno sporočal po derviših pozdrave in še kaj drugega, tokrat pa ni od njega nobenega glasu. In ravno minulo noč se mi je nekaj hudega sanjalo...

Sanjalo se mi je, da je rastle na našem vrtu palma, katero sem gledala in se je veselila. Naenkrat pa je s palme jelo padati listje, tudi veje so odpadale in deblo samo je jelo razpadati.

Odhitela sem k deblu, da bi se prepričala, čemu gine to lepo drevo; ko pa sem prišla deblo, sem namesto njega držala v rokah kosti nekega mrtvega telesa...

Mati se je stresla od groze, moja sestra Selima jo je objela in obe sta jokali.

Grajal sem mater in sestro, da se vznemirjata samo radi sanj, ker jaz nisem pripisoval sanjam nobenega pomena, te sanje pa so se na žalost izpolnile.

Ko smo naslednjega dne sedeli pri obedu, je stopil v našo hišo neki derviš, ki je bil že precej star.

— Selam alejkum! je pozdravil derviš, položil roke na prsa in se obrnil proti vzhodu.

— Pridite, služabnik božji, mu je dejala mati, pridite, da bomo skupaj obedovali...

— Hvala, nisem lačen! je odgovoril stari derviš. Počakal bom, vi pa le jejte naprej...

— Morda nam prinašate vesti od mojega Ibrahima, je šala mati in vprašujoče pogledala derviša.

— Le mirno jejte, je odgovoril starec. Alah vam je dal obedi in on želi, da bi vam teknil.

Mati je umolknila.

Kosilo je bilo hitro gotovo. Ko pa je mati stopila k dervišu je starec žalostno pogledal in dejal z drhtečim glasom:

— Allah me je odredil, da sem moral prinesiti solze v hišo, toda Allah je mogočen, on spremeni lahko solze v sere.

Jaz sem opazoval samo svojo mater, njene ustnice so se drgetati.

Derviš pa je nadaljeval:

— Tvoj mož je pokopan v puščavi... Ibrahima so ubili vojniki, ki so nas napadli...

Moja mati je strašno kriknila. Sestra in jaz sva se oddaljili k njej, derviš pa je nadaljeval s svečanim glasom:

— Allah ščiti vdove in sirote, četudi trosi po njihovih solzah! Ibrahim vam pošilja svoj blagoslov, vi ste mu zadnja misel... in starec je zopet umolknil.

Ko se je mati malo pomorila, je derviš pripovedoval vse dogoditve o nesreči, katere žrtev je postal moj oče.

Karavani, s katero je šel moj oče, je zmanjkalo vode. Zvedeli so, da bo odšlo nekaj mož s kamelami poiskat kakšno vodo ali pa kakšen studenec, medtem pa, ko so se še dogotili, so zagledali v daljavi črno piko, ki se je vedno večala in se jim je vedno bolj bližala.

— Prej kakor smo se dobro zavedli, smo spoznali, da so bili nekje jezdec. Čez malo časa se je pred nami pojavila karavana, katero je tvorilo kakih trideset jezdecov v belih plaščih.

— To so bili Arabci Toaregi, zloglasni razbojniki iz te kraja.

— Borba je bila kratka. Mi smo bili premagani.

Razbojniki so oropali karavano in se izgubili prav tako hitro kakor so prišli.

— Nekdo me je udaril po glavi, jaz sem se zgrudil na tla in obležal v nezavesti. Ko pa sem se prebudil, sem zaslišal kakšno sebe nekakšno stokanje. Malo sem se vzravnal in začel klicati vašega Ibrahima, ki se je boril s smrtjo.

Nekdo ga je pri borbi ustrelil v prsa. Pred smrtjo me je obvestil, naj obvestim o nesreči njegovo rodbino, če bom

ostal seveda živ. V zadnjih trenutkih je blagoslavljal s ženo in otroke.

Posebno pa mi je naročal, naj povem njegovemu Abdulahu, da je sedaj njegova dolžnost skrbeti za mater za sestro. Če bo zvesto izpolnjeval svojo dolžnost, ga povsod spremljal očetov blagoslov, je dejal Ibrahim, če pa ne bo izpolnjeval, bo proklet na zemlji. To so bile zadnje Ibrimove besede.

Izdihnil je.

Jaz sem si hitro opomogel in na mojo srečo je prečez dve uri mimo druga karavana in me vzela s seboj. Šli v Meko, ne svetem grobu sem molil za duše umrlih.

Videl sem prerokov prapor, umil sem se v sveti vrnil sem se in prišel k vam, da bi vas obvestil o Ibrahim smrti. Sedaj pa, ostanite zdravi!

Ne obupajte, kajti prerok pravi:

— Pripogni se sedemkrat proti vzhodu in jaz bom demkrat s teboj...

Pobožni derviš je odšel, mi pa smo ostali sami s svojo bolelostjo. Mati je skoraj obupala, kajti beda je dosegla svoj vrhunec. Meni je bilo posebno žal očeta, ker sem ga ljubil. Razen tega pa sem ga izgubil in sem vedel, kako bi ga nadomestil kot hranitelja družine.

Tudi jaz sem hotel postati vodnik velblodov, toda to mi ni posrečilo. Obhodil sem celo mesto, da bi našel za slitve, potrkal sem na sleherna vrata, poizkušal sem vse, je bilo v mojih močeh, toda brez uspeha. Nisem mogel do nobenega zaslužka. Mati je medtem prodala vse premični hotela je prodati tudi hišo, toda jaz sem se temu protivil. Njuna beda pa je bila vedno večja, prihajali so dnevi, ko nismo česar zaužili. Moja mati je bila zelo žalostna in molčeča. Vsakdo je lahko videl, da mnogo trpi.

Ah, to me je zelo bolelo. Srce se mi je krčilo od bolečine, ko sem gledal mater in sestro, kako sta stradali in vedno radi pomanjkanja, jaz pa zdrav in močan pa jim nisem mogel pomagati.

Kaj pa moja sestra Selima?

Ah, tudi ona je trpela, še bolj pa jo je bolelo to, ker trpela tudi mati. V zadnjih dneh se je strašno spremenil. Človek bi jo bil komaj spoznal.

Bila je otožna, resna in zamišljena. Bila je vedno samotna, izogibala se je vsake družbe, pa tudi moje.

spoda. Ni bil musliman, po vsej njegovi zunanosti pa takoj videl, da ni bil niti Anglež.

To je bil moški vitke rasti, z bledim obrazom, črni brki in s kratko bradico. Star je bil kakih dvajset pet let. Jaz sem ga začudeno gledal.

— Zakaj si tako žalosten? me je vprašal neznanec.

— Ej, moj gospod, sem mu odgovoril, kako naj bi me žalosten, ko pa imam doma staro mater, ki strada...

— Zakaj? se je začudil tujec. Velik si, močan in zdrav, zakaj pa ne delaš?

— Slabi časi so, gospod, sem mu dejal. Iskal sem denar, našel ga pa nisem nikjer.

— Hm, je zagodrnjal tujec in se zamislil. Morda bi jaz lahko nudil priliko za zaslužek, vprašanje je samo, če dovolj pogumen? Močan si, če bi bil še tako pogumen...

— O, kar se pa tega tiče, jih ustrahujem deset, sem pogumno odvrnil. Ni dela, ki bi se ga ustrašil...

Tujec me je nekaj časa opazoval. Na sebi sem imel obleko svojega očeta, kakršno je oblekel takrat, ko je šel na pot v puščavo.

— Ti si vodnik velblodov? je vprašal tujec.

— Da! sem odgovoril odločno, prepričan sem bil, da mala laž ni greh in da mi tega ne bo nihče štel v zlo, posebej če bi lahko zaslužil kaj za svojo mater in sestro.

Tujec je šel malo z menoj ob obali in mi dejal:

— Poslušaj me, prijatelj! Jaz sem Italijan. Tukaj se ne delam samo radi zabave in razvedrila. Tukaj sem šele nekaj dni, pa se mi je že posrečila neka pustolovščina.

Našel sem namreč prekrasno deklico, ki bi jo rad odpeljal s seboj. Ali bi mi hotel pomagati odpeljati to deklico v Kaira?

Jaz sem se zelo začudil in sem tujca presenečeno gledal, on pa je mirno nadaljeval:

— Pripovedovali so mi, da je nedaleč odtod v puščavi neka oaza, katero imenujejo oaza srebrnega studenca ali Basmah.

Tja bi rad odpeljal to deklico, da bi bila srečna vsaj nekaj tednov. Če mi boš te štiri tedne zvesto služil, ti bom dal kot nagrado denarnico s sto zlatniki.

— Toda, to je nevarna stvar, sem pripomnil jaz.

— Ne boj se, se je zasmejal tujec. Jaz sem pomislil na vse morebitne težkoče in zadevo že uredil.

— Morda, toda ne pozabite, da izgubi po navadi glavo tisti, ki odpelje kakšno deklico brez vednosti njene rodbine... Člani rodbine se krvavo maščujejo nad zapeljivcem...

— To vem, toda v tem slučaju mi ne preti s strani rodbine nobena nevarnost... edino... morda bi se hotel maščevati deklinin brat...

— Mar to ni isto? sem vprašal jaz. Če je deklinin brat pravi brat, vedite, da je nevarnost velika...

— Eh, prijatelj moj, reče tujec. Misliš, da bi ti ponujal sto zlatnikov nagrade, če bi tega ne vedel?

— Toda, vidim, da ne bo z najino kupčijo nič. Ti si strahopetnež, ti se bojiš njenega brata...

— Ah, tega ne! sem odgovoril. Povedal sem vam, da se ničesar ne bojim. Toda recite mi samo nekaj:

— Ali gre deklica svojevóljno z vami?

— Hm! je dejal tujec in skomignil z rameni. Kakor se vzame. Deklica ve, da jo nameravam odpeljati iz Kaira, toda ne ve, kaj jo prav za prav čaka v najbližji bodočnosti.

— Deklica je siromašna in ljubi svojo rodbino, je nadaljeval tujec po kratkem molku, le s težavo se bo ločila od nje. Dolgo se je upirala in ni hotela niti slišati o tem, da bi šla z menoj, naposled pa je vendarle pristala, ker sem ji obljubil, da se bova poročila.

— Zagotavljal sem ji, da jo ljubim, prisegal ji, da bo postala moja žena, da bo bogata, ko pa se bo kot takšna vrnila k svoji rodbini, ji bodo oprostili vse.

Deklica mi je verjela, upa, da bo lahko pomagala svojim ljudem ko bo bogata. Zato mi je obljubila, da bo šla z menoj. Samo po sebi umevno pa je, da se deklica moti.

Meni ne prihaja niti na misel, da bi ona postala moja žena... Tako, saj veste, za malo zabavo... je končal Italijan in me s smehljajem na ustnicah pogledal.

Meni se je Italijan zastudil, studilo pa se mi je tudi to nepošteno delo. Toda misel na pomanjkanje in na bedo, ki se je naselila v naši hiši, misel na mojo ubogo mater in sestro me je prisilila, da sem sprejel zaslužek.

V vsakem drugem slučaju bi bil zavrnil ponudbo, ostudnega Italijana, ki zapeljuje in pogublja siromašne deklice, pa bi pohodil kakor črva, tokrat pa sem moral storiti iz ljubezni do uboge matere in sestre vse, sprejeti sem moral tudi to ostudno ponudbo.

Po kratkem premišljevanju sem odgovoril:

— Gospod, kar ste mi ponudili, ni delo poštenega moža, toda jaz sem potreben zaslужka. Radi tega sprejemem vašo ponudbo in vas bom spremljal skozi puščavo do oaze Bir-Amah.

— Dobro, odgovori tujec. Ne bilo bi slabo, če bi se preoblekel in se prelevil, da bi te nihče ne spoznal. Jaz ti bom prinesel ponarejeno brado, brke in lase.

— Če je potrebno, sem zadovoljen tudi s tem, sem odgovoril brez odlašanja.

— Kako pa ti je ime? me vpraša tujec.

— Ibrahim! sem se zlagal.

Sam pri sebi sem si namreč mislil:

Če že ne bom podoben sebi, če bom imel druge lase, ponarejeno brado in brke, zakaj bi tudi ne imel drugega imena? ... Druga oseba — drugo ime ...

— Ibrahim, ali pa poznaš ti dobro pot skozi puščavo do oaze? — vpraša tujec.

— Zelo dobro, gospod. Pot do oaze bi našel z zavezani očmi, sem mu predrzno odgovoril.

— Dobro, Ibrahim, je končal tujec. Tvoje delo ne bo težko. Samo velblode ti bo treba voditi.

— Nocoj, okrog polnoči, bodi pri »Ramzesovih vratih«, skozi katera hodijo ljudje v puščavo. Tam bosta čakala nate dva velbloda.

Jaz sem obljubil, da bom točen, tujec pa je vzel iz žepa dva zlatnika, mi ju dal in odšel.

Jaz sem gledal nekaj trenutkov za elegantno oblečenim tujcem, nekaj časa pa sem opazoval zlatnike, ki so se svetili na moji dlani. Ah, to je bil moj prvi zaslužek, prva pomoč moji materi in ljubljeni sestri. Kako se bosta razveselili, ko bosta zagledali ta denar? In jaz sem ves vesel odhitel proti domu.

Moje veselje pa ni trajalo dolgo. Ko sem hodil po ulicah in premišljeval o poslu, za katerega sem dobil ta denar, mi je v notranjosti zavrelo. Ta posel ni bil čist.

Če beži deklica s tujcem, to že ni tako strašna stvar. Deklica beži z njim, ker misli, da jo bo tujec vzel za ženo in da bo tako postala bogata in srečna, potem pa bo od preobilja dajala tudi svoji rodbini, ki ji bo brez dvoma oprostila ta greh.

Deklica dela tako, ker je verjela tujčevim besedam, bila

je v stiski, grozil ji je strašen konec in prijela se je rešilne
vejice, mislila je, da so vsa srca enako čista in enako ljubijo...

Kaj pa tujec?

Italijan pa se je hotel z njo samo zabavati štiri tedne,
potem pa ji je nameraval dati nekaj denarja — kakor da bi
mogel ljubezen plačati z denarjem — in jo poslati zopet
domov.

Zares, Italijan ni ravnal pošteno, toda kaj naj bi bil
storil jaz proti temu?

Vsako, četudi najslabše pošteno delo bi mi bilo ljubše,
toda poštenega dela nisem našel, radi tega sem bil prisiljen
sprejeti službo pri tujcu. Sicer pa je bilo sedaj že itak vse
modrovanje prepozno, ker sem sprejel že aro.

Med takšnim premišljevanjem sem prispel do naše
majhne hišice. Sklenil sem, da ne bom materi in sestri o vsem
tem ničesar pripovedoval, temveč si bom izmislil kakšno ne-
dolžno laž. Ko sem odprl vrata, sem vzkliknil:

— Mati! Mati, ali uganeš kaj ti prinašam?

Mati me pogleda in reče zlovoljno:

— Kaj prinašaš? Prav gotovo zopet kakšno novo ra-
ročaranje... Vem, da v našo hišo že dolgo ne pride ničesar
dobrega več. Bič božji je udaril našo hišo tistega dne, ko je
umrl Ibrahim.

— O, motiš se! sem zaklical in vrgel zlatnika v zrak
tako, da sta priletela materi v naročje.

— Zlatniki!... je vzkliknila mati napol veselo, napol v
skrbah. Sin, kje si dobil to zlato?

— Dobil sem ga od svojega novega gospodarja, sem
odgovoril, potem pa sem ji pripovedoval, kako me je našel
neki stari vodnik velblodov, nekdanji prijatelj mojega očeta
in me povabil naj ga spremljam štiri tedne v puščavo.

Medtem je prišla tudi Selima v hišo. Ko je slišala o moji
sreči, me je jela objemati in poljubljati kakor nikdar dotlej.
Njeno veselje je bilo tolikšno, da me je v svojem objemu
skoraj zadušila.

— Pusti me vendar, saj me boš še zadušila! sem se
branil, Selima pa me je vedno bolj objemala in poljubljala,
tako krčevito me je stiskala, kakor da bi se za vedno poslav-
ljala od mene. Še nikdar je nisem videl takšne.

— Sestra, kaj ti je? sem jo začudeno vprašal.

— Ah, tako srečna sem, da si našel zaslužek! je odgo-
vorila Selima in se naenkrat spustila v jok.

— Čemu torej jokaš?

— Jokam od veselja in sreče... Mar ne more človek jokati tudi, če je srečen? ... me je vprašala.

Pustila me je in odhitela iz sobe.

Nekaj trenutkov pozneje pa se je zopet vrnila, toda bila je pomirjena in še celo razigrana.

Mati je še vedno držala v rokah tista dva zlatnika, na njenem obrazu sem opazil izraz zadovoljstva. Kako bi tudi ne bila zadovoljna?

Odkar je umrl moj oče, nismo dobili v hišo niti enega zlatnika, dolgo časa pa smo bili sploh brez vsakih sredstev.

Kaj pa je človek lahko vse kupil za denar!

Mati je poklicala Selimo in ji nekaj zašepetala v uho pri tem pa ji je izročila en zlatnik.

Selima je odhitela iz hiše.

Mati je veselo skakljala okrog mene in me božala ter mi dajala najslajša imena. Kmalu pa sem slišal, da se je Selima vrnila.

Mati je sedla na zofo, meni pa je ponudila stol nasproti sebi. Komaj pa sem sedel, ko je Selima vstopila in prinesla nizko mizo, polno najraznovrstnejših jedil, posebno mnogo pa je bilo takšnih, katere sem najrajši jedel.

— Izvolite, gospodar! mi je ponudila Selima vse tiste dobrote s toplim in ljubkim glasom.

Mati se je zadovoljno smehljala na svojem mestu in mi dejala smehom:

— Ti si to zaslužil ... Vzemi prvi!

Glasno sem se zasmeljal in gledal nekaj časa mater, nekaj časa pa sestro. Čutil sem neko posebno zadovoljstvo kakršnega do takrat nisem še nikoli čutil. Takrat sem bil najsrečnejši.

Vsi trije smo sedli in povečerjali z največjo slastjo. Po tolikem času stradanja in posta smo se zopet enkrat pošteno najedli. Med večerjo smo prav prijetno kramljali.

Tako je nastala noč!

Mati je zadovoljno zaspala, ko ni bilo niti še deset.

— Ali boš kaj mislil name, ko boš na poti? me je vprašala Selima skoraj šepetaje.

— Bom, sestra. Vsak dan bom mislil nate in molil bom zate ... sem ji odvrnil tudi šepetaje, da bi ne zbudil matere ki je sladko spala na svoji postelji.

— In me ne boš pozabil?

— Ah, kako naj bi te pozabil? Kako bi mogel pozabit na svojo zlato sestrico, na Selimo?

— Tudi jaz bom mislila nate, je dejala Selima in naslonila svojo glavico na mojo ramo.

Nekaj časa sva tako stala in nisva spregovorila niti besedice. Potem pa sem se jaz Selime nežno iznebil in si je pripravljati vse potrebne stvari za pot.

Bil sem že itak v očetovi obleki, vzel sem njegovo veliko palico in njegovo bodalo z okrašenim držajem; k ostalim stvarjem pa sem še položil torbo, v katero mi je Selima spravila koran, kruha in mrzlega mesa ter steklenico vina.

Poslovil sem se od Selime, potem pa sem zbudil mater in se poslovil tudi od nje.

Slovo je bilo ganljivo.

Selima me je objemala, jaz pa sem jo poljubljal. Meni ki se nisem nikdar še ločil od doma in od svojih dragih, se je zdelo, da se poslavljam za vedno.

Nekaj mi je stiskalo grlo in komaj sem spregovoril:

— Zbogom Selima! Bodi dobra! Obnašaj se kakor deklica, kateri ni treba pred nikomer povečati oči, obnašaj se tako, da se ti ne bo treba sramovati svojih dejanj.

Bodi ponosna na svojo čast in skrbi za mater, ko pa se bom vrnil, bomo vsi srečni. Prinesel bom denarja, pa tudi v bodoče bom delal od jutra do večera.

Takrat si boš lahko kupila na trgu, kar boš hotela, kakoli ti bo pozelelo srce. Sedaj pa, zbogom!

Še enkrat sem jo objel, toda zdelo se mi je, da objemam mrtveca, tako težko je bilo slovo.

— Abdulah... brat... je rekla Selima in debele solze so ji tekle po licih, poljubi me še enkrat... zadnjikrat...

— Allah ne daj, da bi bilo to zadnjikrat! sem ji dejal in tudi sam komaj premagoval solze. Čez štiri tedne se bomo zopet videli... Zbogom, sestra! Bodi dobra in se veseli moje vrnitve!

To rekši sem odšel iz hiše, v kateri sem pustil mater in sestro, ki sta jokali za menoj. Pa tudi v mojih očeh so se lesketale solze. Komaj sem videl tla pred seboj.

Hitel sem proti »Ramzesovim vratom«, kjer me je že pričakoval moj novi gospodar, ki je bil ogrnjen v dolg plašč.

— Ti si točen, Ibrahim, to mi ugaja, mi je dejal Italijan namesto pozdrava. To mi ugaja. Poglej, tudi jaz sem ti prinesel, kar sem ti obljubil.

Pri teh besedah mi je posadil na glavo lasuljo in mi pritrjih ponarejeno brado.

— Tako, je zadovoljno zamrmral Italijan, sedaj si pravcati stavec. Poglej se!

In Italijan mi pomoli zrcalo pod nos. Bog, kako sem bil presenečen, ko sem se zagledal v ogledalu!

S to brado in s temi lasmi sem bil popolnoma podoben svojem pokojnemu očetu. Toda, popolna očetova slika!

Komaj sem si opomogel po silnem presenečenju, oddahnil sem si in vprašal gospodarja, kaj moram delati.

— Pol ure odtod, je dejal Italijan, kjer začenja puščava, boš našel blizu velike piramide nekega mladeniča. Ta mladenič ti bo izročil velbloda, ko mu boš povedal moje ime.

Tam me počakaj, čez eno uro pa bom prišel tudi jaz tja z deklico, potem pa bo začela naša pot.

Kedaj pa misliš, da bomo prispeli do oaze Bir-Amah?

— Če bomo potovali podnevi in ponoči, bomo tam pojutrišnjem zvečer, sem odgovoril.

— Iz Kaira moramo oditi čimprej, je nadaljeval Italijan. Gledati moramo, da se bomo čimbolj oddaljili, ko bomo pa že daleč, bomo lahko tudi malo počivali. Sedaj pa pojdi, prevzemi velblode in naju čakaj pri piramidi!

Jaz sem brez odlašanja odšel in pri veliki piramidi sem našel mladeniča z velblodi.

Mladenič mi je izročil živali, jaz pa sem se z njima hitro sprijaznil, dal sem vsaki košček sladkorja in bili smo si prijatelji.

Ena kamela je imela na sebi prekrasno sedlo za dame, druga pa je bila namenjena za mojega gospodarja, na sebi je imel nekaj zabojev hrane in posodo z vodo.

Slišal sem, kako je v Kairu odbilo eno po polnoči. Čez nekaj trenutkov pa sem opazil, kako sta se bližali dve človeški postavi k veliki piramidi.

To sta bila moj gospodar in nesrečna, prevarana deklica, ki ni slutila nesreče, v katero jo je nameraval pahniti pretkani Italijan. Deklica je bila prekrasne rasti. Na sebi je imela sivo potniško obleko, obraz pa ji je zakrival dragocen pajčolan.

— Ali je vse v redu? je vprašal moj gospodar.

Prekrižal sem roke na prsih in se priklonil, kar je bil znak pritrjevanja.

— Tedaj ne izgublajmo časa! je rekel Italijan. Daj sem velblode in odidimo takoj!

Italijan je prijel deklico, da bi jo dvignil na kamelo, toda deklica je strmela v smeri proti Kairu in jaz sem slišal njeno tiho ihtenje. Nesrečnici je bilo najbrž žal, da je zapustila svojo rojstno hišo in starše.

Moj gospodar pa ji je nekaj zašepetal in deklica se potrta vzpela v sedlo.

Jaz sem pomagal mojemu gospodarju, da je sedel na visoko žival. Ko je že trdno sedel, si je pritrdil k sedlu svojo puško, pri tem pa mi je dejal:

— To je pripravljeno za razbojnike, če bi nas napadli iz te puške ustrelim lahko štirideset osemkrat drugo za drugim. Kaj takega nimajo razbojniki v puščavi...

Jaz sem se smejal tej previdnosti, kajti pot od Kaira do oaze Bir-Amah ni bila nevarna, tod se niso pojavljali razbojniki. Čez nekaj trenutkov smo nastopili pot...

Šel sem prvi in vodil s seboj velbloda, na katerem je sedela nesrečna, lepa deklica.

In hitro smo bili v puščavi...

Dogodek v puščavi

Ko se je Abdulah malo odpočil, je nadaljeval:

— Potovali smo vso noč, ne da bi se le za trenutke ustavili in počivali. Hodil sem pred kamelama in neprestano mislil na dom, na mater in na sestro.

Želel sem, da bi ti štirje tedni čimprej minili, da bi zopet objel mater in sestro in sam užival ob pogledu na njuno presenečenje, ko bosta zagledali pri meni sto zlatnikov. Ah, tedaj bomo živeli zopet brez skrbi!

Ko se je danilo, smo prispeli do nekega studenca.

Gospodar mi je zapovedal, naj obstanem, da bomo tukaj počivali in zajtrkovali.

Ustavil sem velbloda. Gospodar mi je vrgel preprogo in metem ko je on deklici pomagal, da je stopila z visokega sedla, sem jaz pogrnil preprogo in pripravil za zajtrk.

Ko sem vse pripravil, sem se oddaljil s kamelama od tega mesta, pustil sem Italijana in deklico, da sta nemoteno zajtrkovala. V jutranji poltemi sem opazil, da je deklica po

nojem odhodu snela pajčolan. Iz daljave pa nisem mogel razločiti njenega obraza.

Italijan, moj gospodar in deklica sta jedla in se šepe-
aje pogovarjala med seboj.

Čez nekaj časa pa me je gospodar poklical.

— Pridi, Ibrahim, mi je klical. Tudi zate je tukaj zajtrk.
Pridi in okrepčaj se!

Ko sem se prepričal, da kamelama ne preti nobena ne-
varnost, sem se napotil h gospodarju, da bi vzel zajtrk.

Že oddaleč sem opazil, da je deklica zopet spustila paj-
olan, skrila je svoj obraz pred mojimi pogledi.

Ponižno sem pristopil, vzel zajtrk iz rok svojega gospo-
darja, v tem trenutku pa je deklica planila, zavpila in se obr-
nila od naju.

— Kaj ti je, duša? jo je vprašal Italijan z nežnim
glasom.

Italijan je tudi vstal in jo hotel objeti, deklica pa ga je
ežno odrinila in ušla nekaj korakov od naju. Gospodar pa
je obrnil k meni in mi dejal:

— Pustiva jo naj se izjoče! Deklica žaluje še po svoji
odbini, ko pa bomo prispeli v oazo, upam, da bo pod vpli-
om moje silne ljubezni pozabila na vse...

Vzel sem zajtrk in se vrnil h kamelama, kjer sem zajtr-
oval. Jed mi je izborno teknila.

Čez eno uro pa mi je gospodar dal znamenje za odhod
in zopet smo šli dalje.

Deklica je molčala in ni več dvignila pajčolana.

Med tem se je že popolnoma zdanilo.

Potovali smo cel dan in med tem časom se ni ničesar
enavadnega zgodilo. Moj gospodar je bil napram meni zelo
rijazen.

Večkrat je stopil s svoje kamele in prišel k meni, po-
ujal mi je svoje cigare in se pogovarjal z menoj.

Napočila je tudi druga noč. V mraku smo se zopet usta-
ili, povečerjali in počivali, potem pa nadaljevali pot.

Noč je bila lepa in jasna. Mesec je sijal in obseval pušča-
o, tako da smo lahko brez skrbi potovali, ni se nam bilo
reba bati, da bi zašli.

Jaz sem mirno korakal pred kamelama, natančno pazi-
l, a pot pred seboj in poslušal na vse strani. Videl nisem ni-
česar sumljivega, pa tudi nišem slišal ničesar takega.

Okoli dveh po polnoči sem se naenkrat zdrznil in obstal v skrbeh. Iz daljave sem zaslišal nekakšne čudne glasove...

— Ibrahim, zakaj si obstal? me je vprašal gospodar.

Jaz mu nisem takoj odgovoril, temveč napeto prisluškoval...

— Ali si kaj zapazil? me je vprašal Italijan.

— Nisem, toda slišal sem nekaj! sem mu odvrnil in nisem nehal poslušati.

V tem trenutku sem zopet zaslišal glas, ki me je malo prej tako vznemiril, toda sedaj sem ga slišal mnogo razločnejše. To ni bil glas, temveč rjojenje.

Tokrat ga je slišal tudi moj gospodar in me vprašal:

— Ibrahim, kaj je to?

— Bog nas obvaruj! sem mu odgovoril jaz. Gospodar, to je velika nevarnost...

— Nevarnost? je ponovil Italijan. Kakšna nevarnost?

— Tisto, kar ste slišali, gospodar, je rjojenje leva...

— Lev! je zavpil gospodar.

Toda nismo imeli več časa za razgovor. Rjojenje je prihajalo vedno bliže, zaslišali smo ga že v naši neposredni bližini...

— To je levinja, gospodar; pripravite svojo puško! sem mu dejal, jaz pa sem hitro potegnil svoj nož.

V tem trenutku je od strani, na kateri se je nahajal Italijan, planil lev. Velika in močna zver s prekrasno grivo je v divjem skoku planila na kamelo mojega gospodarja.

— Streljajte! sem zavpil.

Komaj sem spregovoril to besedo, ko je moj gospodar že trikrat, drugo za drugim ustrelil.

Po puščavi je odmeval strel.

Velika žival je padla zadeta na tla, Italijan pa je skoraj zavriskal zmagoslavja.

Lev se je zvalil kameli med sprednji nogi, rjovel je in se zvijal v smrtnih tresljajih ter se premetaval v pesku puščave.

Kamela se je splašila. Hotela je oditi naprej, pri tem pa se je spotaknila ob ranjenega leva in jaz sem z grozo zagledal, kako so se na enem kupu valjali moj gospodar, Kamela in lev...

— Na pomoč, Ibrahim! je stokal Italijan.

Skočil sem z dvignjenim bodalom, toda nisem imel več časa, da bi pomagal svojemu gospodarju.

Neka nova nevarnost mi je to preprečila. Moral sem odhiteti na pomoč deklici, ki se je nahajala v večji nevarnosti...

Levinja je obstala na drugi strani, ko pa je zaslišala smrtno rjojenje leva, je jezna planila na kamelo, na kateri je sedela deklica in prestrašeno gledala strašno žival.

Jaz sem se stresel od groze.

Videl sem, kako je razjarjena levinja z eno šapo zgrabila kamelo, z drugo pa je hotela doseči deklico.

Za trenutek sem obstal kakor prikovan.

Deklica je zavpila:

— Ah, oče, pomagaj mi!

V obupnem položaju je deklica klicala na pomoč svojega očeta, jaz pa sem se stresel, ko sem zaslišal ta glas. Njen glas je bil zvoneč in čist in je bil tako podoben glasu moje ljubljene sestre Selime, da se mi je zazdelo, da slišim njo, ko kliče na pomoč.

Ta podobnost glasov mi je takoj vrnila razum, bilo mi je kakor da bi moral rešiti sestro...

Bodalo sem krepkeje stisnil, v najusodnejšem trenutku sem se zagnal proti levinji in...

Kaj se je potem zgodilo — ne vem. Spominjam se samo kakor v sanjah, da sem napadel levinjo od zadaj, da sem skočil za vrat...

Ko sem si zopet opomogel, sem videl, da leži levinja na tleh, moje bodalo je bilo do držaja v njenem vratu, jaz pa sem bil ves krvav, kri me je obrizgala po obrazu, po rokah in po obleki...

Spomnil sem se naenkrat vsega, kar se je zgodilo, — zdrznil sem se in skočil k deklici.

Deklica je omahnila s kamele in ležala blizu mrtve levinje v mehkem pesku.

Ko sem se prepričal, da je živa in da se ji ni ničesar zgodilo, sem hitel h gospodarju.

Tam pa ni bila nevarnost nič manjša.

Poleg Kamele, ki je bila prestrašena in je hitro in težko dihala, je ležal ogromni lev, pod katerim se je nahajal moj gospodar.

Prestrašil sem se. Morda pa je Italijan podlegel v borbi z ranjeno zverjo?

Hitro sem potegnil levinji bodalo iz vratu, planil sem k levu in ga brcnil z nogo.

Žival se ni ganila. Bila je mrtva.

Kaj pa je bilo z gospodarjem?

S svojimi močnimi rokami sem zgrabil žival in jo potegnili v stran, pokleknili sem k svojemu gospodarju in mu obtipal srce. Srce je še bilo.

— Hvala Allahu! sem zavzdihnil. Živ je, samo onesvestil se je, pa mu bom hitro pomagal.

Prijel sem posodo z vodo, poskropil sem ga po obrazu in čakal, da se mu bo vrnila zavest.

Med tem časom pa sem obrisal svoje bodalo in si ga zataknil za pas, potem sem si umil obraz in roke in se ravno brisal, ko je tudi gospodar odprl oči.

— Vse je dobro! sem mu dejal, ko se gospodar še ni prav spominjal vsega. Imeli smo nenavadno srečo!...

Italijan je počasi dvignil glavo, pogledal okoli sebe, ko pa je zagledal leva, je planil in prestrašeno vprašal:

— Kaj pa deklica?

— Rešena je! sem odvrnil jaz. V nezavesti je še...

Oba sva šla k deklici.

Italijan se je sklonil k njej, prijel jo je za roko, ko pa se je prepričal, da je še živa, se je obrnil k meni in mi dejal:

— Ibrahim, vzemi deklico v svoje naročje in jo odnesi malo dalje odtod. Počakaj, dokler ne bom jaz prinesel preproge, potem pa jo bova zbudila... K sreči sem vzela s seboj tudi nekaj zdravil...

Gospodar je odšel h kameli, ki je še vedno ležala.

Jaz pa sem dvignil deklico in jo odnesel kakih dvajset korakov od prostora, kjer se nam je pripetila strašna nesreča. Obstal sem in čakal na gospodarja, ki se je precej časa mudil, preden je našel preprogo in zdravila.

Čakal sem ga in držal deklico na svojih rokah.

Naenkrat pa sem začutil, kako se je njeno telo zdrznilo in premaknilo. Deklica je položila eno roko na svoja prsa, z drugo pa se je oprijela mojega vratu.

Še enkrat se je zdrznila in mi rekla:

— Pusti me... postavi me na tla!

Pri teh besedah sem se stresel, življenje v meni je otrpnilo...

Ah, nikdar ne bom pozabil tega trenutka!

Ta deklica je imela prav takšen glas kakor moja sestra, kakor moja Selima.

Vztrepetal sem...

V glavo mi je šinila strašna misel: kaj pa, če držim na svojih rokah zares mojo Selimo?!

Toda hitro sem se pomiril...

To ni bilo mogoče. Moja sestra je ostala v Kairu. Pustil sem jo pri materi. Poslovil sem se od nje pred odhodom.

In vendar, ta glas? Ta podobnost?

V glavi mi je brnelo, mislil sem, da bom znorel. Dvignil sem hotel pajčolan z dekličinega obraza, da bi se prepričal o vsem, v tem trenutku pa se je vrnil gospodar.

Razprostrl je preprogo po tleh in mi dejal:

— Ibrahim, položi jo na tla!

Jaz sem položil deklico na preprogo. Deklica se je zopet pomirila in zdelo se mi je, da se je zopet onesvestila.

Italijan je pokleknil k njej, jaz pa sem stal poleg njega.

Takrat pa se je zgodilo nekaj, kar je za vedno uničilo mojo srečo in me pobilo za vselej.

Italijan ni prav nič premišljeval, temveč dvignil obraz z njenega obraza, jaz pa sem se zdrznil.

Že prej sem dejal, da je bila noč izredno svetla in v mesečini sem zagledal lepi obraz moje sestre Selime...

Iz prsi se mi je iztrgal pridušen krik.

Italijan se je začudeno obrnil proti meni in me vprašal:

— Ibrahim, kaj ti je?

Dolgo je čakal na moj odgovor.

Jaz pa sem stal pred njim in nisem mogel spregovoriti niti besedice. V moji notranjosti je kipelo, ah, bilo mi je strašno.

— Pa nisi zopet kaj opazil? me je vprašal Italijan.

Komaj sem mu odgovoril:

— Ničesar nisem opazil, gospodar. Samo zazdelo se mi je, da se v bližini nahaja lev, pa sem se zmotil. Leva ni nikjer!

Prevaral sem ga.

Podli Italijan ni niti slutil, da se nahaja v njegovi neposredni bližini lev, ki je v svoji jezi še mnogo bolj nevaren kakor tisti, katerega smo malo prej ubili.

Ta lev pa sem bil jaz!

Ah, ko bi bil takrat ubogal prvi nagon užaljenega ponosa in potrtega srca brata, bi bil planil na podlega zapeljivca in ga z enim samim udarcem s pestjo podrl na tla ter ga zdrobil kakor črva, toda s tem bi bilo tudi po moji sestri, ki je padla tako globoko, ker brez dvoma ni mogla več prenašati naše bede in gledati matere, ki je tako trpela.

Premagal sem se.

Še danes se ne morem dovolj načuditi, kako sem mogel takrat premagati svojo strašno jezo?!

Storil pa sem še več! Italijanu seem celo pomagal, da je vrnil Selimi zavest in življenje.

Ha... ha... ha... življenje? ... Da, vrnila sva ji življenje, toda samo za malo časa!

Krčevito sem stisnil ustnice in z nobeno kretnjo nisem izdal silnega viharja, ki je divjal v moji notranjosti.

Čez nekaj časa je Selima odprla oči. Pogledala je okoli sebe. Ko pa je zagledala mene, si je hitro potegnila pajčolan na obraz.

Zdi se mi, da me ni spoznala.

Saj pa sem bil silno spremenjen! Moja ponarejena brada in lasje so me napravili takšnega, da me niti ona ni spoznala. Edino, radi česar se je morda razburjala je bilo to, da sem bil tako prenarejen podoben najinemu očetu.

Italijan je sedel k njej in ji na kratko pripovedoval o vsem, kar se je zgodilo. Povedal ji je tudi, da sem jo jaz rešil smrti. Čeprav sem se sam pri tem izpostavil nevarnosti.

Selima me je pogledala s svojimi milimi očmi in mi rekla z drhtečim glasom:

— Ibrahim, hvala ti! Rešil si mi življenje. Hvaležna sem ti, kakor bi bila v tem slučaju hvaležna svojemu bratu! Allah te je poslal sem!

— Čutim, da me nekaj vleče k tebi, je nadaljevala Selima in glas ji je vedno bolj drhtel, ker si podoben nekemu človeku, katerega sem nekoč zelo ljubila... podoben si mojemu očetu... Ti si dobri duh mojega očeta...

Jaz sem se tresel po vsem telesu.

— Tudi jaz sem ti hvaležen za to, kar si nama storil, je dejal Italijan. Nagradi, katero sem ti obljubil, prilagam še dvajset zlatnikov. Ali si zadovoljen?

Prekrižal sem roki na prsih in se priklonil.

To bi moralo pomeniti mojo hvaležnost, toda, ah!...

Če bi mi bil dal ta človek milijone, bi ne mogel odkupiti svojega greha, z denarjem vsega sveta bi ne mogel potolažiti moje jeze. V meni je divje gorelo in v tem plamenu bi bil moral poginiti prokleti zapeljivec.

Komaj sem se premagoval, da bi jeza ne bruhnila ob nepravem času na dan, radi tega sem se zahvaljeval za darovanih dvajset zlatnikov, ah, za ta prokleti denar.

Italijan ni ničesar opazil. V skrbeh se je obrnil in ogledoval kameli, ki se ništa še dvignili. Čez nekaj časa pa me je pogledal in me vprašal:

— Kaj bomo pa počeli sedaj? Zdi se mi, da kamele niso več sposobne za potovanje?

— Niso, gospodar, sem odgovoril jaz. Ena bo vsak hip poginila, pa tudi druga ima velike rane na sprednjih nogah. Lev jo je oglodal s svojimi strašnimi zobmi...

— Kaj naj torej storimo? je vprašal Italijan.

— Obe kameli moramo ubiti, sem odgovoril.

Italijan me je prestrašeno pogledal.

— Kako bomo pa nadaljevali pot?

— Do oaze bomo šli pač peš, sem mu odgovoril.

— Kaj pa hrana?

— Nesli jo bomo s seboj.

Italijan me je premeril z mračnim pogledom, potem pa se je zazrl v prostrano puščavo.

— To je pa smola, je dejal Italijan. Kar se tiče tebe in mene bi to še nekako šlo, toda...

Italijan je umolknil in pogledal Selimo.

— Selima, ali boš tudi ti lahko šla samo do oaze? — je vprašal moj gospodar.

— Storila bom, kar bo v mojih močeh, je odgovorila Selima z bolestnim glasom.

— Dobro, tedaj pojdimo! — reče zapeljivec. Ibrahim, glavno je, da poznaš pot. S seboj pa bomo odnesli, kar bomo mogli...

Medtem ko sta se v Italijanovih očeh zrcalila obup in skrb, sem jaz čutil neko posebno veselje. Vse se je ujemalo z mojimi načrti, vse se je zgodilo po moji želji.

Pohral sem najpotrebnejše stvari in jih zavil v preprogo, na kateri je ležala malo prej Selima. Zvezal sem veliko culo in jo zavihtel na pleča; pripravljen sem bil za odhod.

— Ibrahim! je zaklical Italijan.

— Ukazujte, gospodar!

— Ali bi lahko nesel tudi mojo puško? je vprašal zapeljivec, hoteč se iznebiti tudi tega bremena.

Vztrepetal sem. Po telesu sem začutil nekakšno gomaženje.

— Lahko jo nesem, gospodar! sem odgovoril z drhtečim glasom. Saj je tudi boljše, da jo nesem jaz in da jo imam jaz v varstvu...

Vi morate biti brez skrbi...

Italijan mi je ponudil puško, jaz pa sem jo vzel in jo stisnil k sebi kakor stvar, ki mi je najdražja na svetu.

Prijel je Selimo pod pazduho in šla sta naprej, jaz pa sem jo mahal kakšnih deset korakov za njima.

Srce se mi je krčilo od bolesti, ko sem gledal Selimo, ki je šla pred mano z zoprnim zapeljivcem, ki jo je držal za roko.

Roka mi je podzavedno stiskala gospodarjevo puško, toda, premagal sem se.

Hodil sem, toda nisem vedel kako.

Naenkrat sem zagledal, da hoče Italijan objeti Selimo. Deklica se mu je umikala, mene pa se je lotilo neko dotlej neznano čuvstvo. Niti sam ne vem kako, toda naenkrat sem držal puško v rokah, pomeril sem in...

Nisem sprožil...

Z eno samo kretnjo prsta bi bil lahko ubil oba, toda premislil sem se. Takšna kazen bi bila za ta dva človeka preblaga.

Selima je morala pretrpeti za svoj greh težjo kazen, pa tudi Italijan je zaslužil za svoje umazano dejanje, za svoj zločin težjo kazen. Od obeh sem zahteval nekaj, kar bi bilo hujše od smrti.

Ah, pokoriti se morata za svoje dejanje...

Pri teh besedah sem se trpko nasmehnil. Tako sem bil zamišljen, da sem se glasno zasmeljal, sam pa nisem tega nič zapazil. Italijan pa je slišal ta čudni smeh, obstal je in me vprašal:

— Ibrahim, ti se smeješ?

— Ne smejem se, gospodar! sem odgovoril. To je bilo samo zavijanje neotesanca!

Zdelo se mi je, da se je gospodar popolnoma zanesel name i zadovoljil se je z mojim odgovorom in nadaljeval pot.

Jaz sem se malo pomiril, hodil sem za njima s povešeno glavo, do mene pa so prihajali njuni glasovi.

Pogovarjala sta se.

Rad bi bil slišal, o čem sta se pogovarjala in radi tega sem pospešil korake. Ko sem se jima precej približal, sem razločno slišal Selimo; jaz pa sem tiho stopal za njima in onadva me nista opazila.

Selima je rekla svojemu spremljevalcu:

— Napad levov ni dobro znamenje! Ah, kako bi bila srečna, če bi ne bila šla s teboj!

— Mar ti je že žal? vpraša Italijan.

Selima ni odgovorila.

— Ah, mar ne veš, da bi ne mogel živeti brez tebe! se je laga podli Italijan.

Po kratkem molku je rekla Selima:

— Jaz pa nisem šla s teboj, ker bi ne mogla živeti brez tebe. Nasprotno, veliko ljubše bi mi bilo, če bi ostala v Kairu pri materi in pri svojem bratu...

Toda ti si me prepričeval o svoji ljubezni, morda bom tudi jaz tebe pozneje vzljubila.

Obljubil si mi, da me boš vzel za ženo, da me boš osrečil, zadrževal si mi, da bom bogata in da bom lahko pomagala svoji rodbini... Zato sem šla s teboj...

— Ah, Selima! sem zavzdihnil sam pri sebi, ko sem slišal njene besede. Ti si ubrala pot greha radi nas, toda to te ne bo opravičilo...

Tega bi ne bila smela nikdar storiti!... Ti bi bila morala vse zaupati materi in meni...

Kaznovana boš...

Medtem se je jelo daniti. Zarja je pordečila nebo, v moji duši pa je ostala trdna tema...

Na nekem mestu smo počivali in se okrepčali, potem pa smo zopet nadaljevali pot.

Moj gospodar je računal, da bomo prav gotovo že pred polnočjo prispeli do oaze, toda padel je mrak, stemnilo se je, zopet je zarja oznanila novi dan, o oazi pa ni bilo sledu. — Dokoder je seglo oko je bila sama puščava, širna, peščena puščava.

Blodili smo po peščenem morju. Selima je jela tožiti, da je strašno žejna — vode pa nismo imeli niti kapljice več!

Pozabil sem napolniti posodo z vodo, studenca pa ni bilo nikjer nobenega.

— Kako si vendar mogel biti tako nepreviden! me je prvič pokaral moj gospodar.

Skomignil sem z rameni in nadaljevali smo pot. Potovali smo ves dan. Ko se je stemnilo, smo počivali in čakali jutra, potem pa smo zopet nadaljevali pot, toda oaze ni bilo nikjer.

Po gospodarjevem mnenju bi morali že zdavnaj biti v oazi, radi tega me je jezno vprašal:

— Ibrahim! Kje je oaza? Zakaj je že vsaj ne vidimo?

Jaz sem se priklonil in odgovoril:

— Gospodar! Samo še eno uro potrpite, pa bomo oazo zagledali!

— Samo eno uro?! je dejal Italijan zasmehljivo. Čez eno uro jo bomo šele zagledali, to pa pomeni, da bomo potovali po tem pesku še pet ur!

— Če bomo že enkrat zagledali cilj, tedaj bomo pač še tako hrabri, da ga bomo dosegli, sem odgovoril jaz.

Selima je popolnoma onemogla.

— Duša draga, jo je tolažil Italijan, ne morem ti pomagati, teh šest ur boš že še morala vzdržati.

— Toda, jaz ne morem dalje! je bolešno zavzdihnila Selima. Ko bi imela vsaj malo vode.

— Do oaze ni daleč, tam pa je najboljši studenec, sem rekel jaz s prezirljivim smehljajem na ustnicah, onadva pa nista zapazila tega smehljaja.

— Če bi mogla vzdržati tako dolgo! je pridušeno zašepetala Selima, na obrazu pa se ji videl, da govori resnico.

— Tedaj nam ne preostaja ničesar drugega, kakor da te mora Ibrahim nesti, ko se bo pa on utrudil, ga bom zamenjal jaz! je dejal gospodar.

— Ibrahim, ali me boš nesel? vpraša Selima.

— Bom! Sem ji odvrnil jaz in obrnil glavo, da bi ne zapazila čudnega bleska v mojih očeh.

Dvignil sem jo na roke in jo nesel kakor otroka.

Ah, kako sem bil nekoč srečen, ko sem imel svojo milo sestrico v svojem naročju!

Sedaj pa?

S silo sem se moral premagovati, da je nisem zadušil in zdrobil v svojih močnih rokah.

Selima pa mi je popolnoma zaupala, naslonila je glavo na mojo ramo in zaspala kakor nedolžen angelček.

Gospodar je hodil poleg mene in me neprenehoma spraševal, če že vidim oazo.

— Gospodar, sem mu odgovoril, čez eno uro in pol jo bomo videli. Ne vidim je še.

— Kako to?

— Danes je na puščavo legla megla in radi tega je še ne vidimo, sem odgovoril, sicer bi jo že zdavnaj videli.

Italijan je precej mastno zaklel in nadaljeval pot. Opazil sem, da že tudi njega muči žeja.

Potovali smo zopet cel dan, oaze pa ni bilo nikjer.

— Ibrahim, me je vprašal gospodar, ko se je že stemnilo
Zdi se mi, da smo zašli!

— Nismo zašli, gospodar! sem mu odvrnil z glasom, ki
ni pripuščal nobenega dvoma.

Pretkani Italijan ni niti slutil, da smo že zdavnaj- že
pred tremi dnevi šli mimo oaze in da smo sedaj že daleč
od nje.

— Tedaj bomo za to noč prekinili potovanje, da bomo
počivali, ker sem tudi jaz že silno utrujen, je dejal gospodar.

— Tega vam ne bi svetoval, gospodar, sem mu ugo-
varjal. To bi bilo nevarno. Pojdimo naprej in jaz upam, da
bomo kmalu zagledali ogenj, katerega kuri puščavnik v oazi
Bir-Amah, da bi razgnal divje prebivalce puščave.

Gospodar me je ubogal, nadaljevali smo z velikimi teža-
vami naporno pot, ognja pa nismo zagledali.

Ko se je zdanilo, smo gledali na vse strani. Povsod se je
razprostirala nepregledna ravan, sama puščava, kamor je
neslo oko — sam pesek, oaze pa ni bilo nikjer.

Gospodar je trepetal od utrujenosti, še bolj pa od jeze:
In prvikrat sem opazil v njegovih očeh, da je nekaj zaslutil.

— Ibrahim! je zavpil Italijan jezno. Zašli smo...

Jaz nisem takoj odgovoril.

Pretvarjal sem se. Gledal sem po širni planjavi peska,
kakor da bi se hotel prepričati, če ima Italijan prav.

— Jaz ne vidim, da bi šla tod kedaj kakšna karavana,
nobenega sledu ni nikjer, je nadaljeval gospodar. Vse kaže, da
smo zašli v puščavo!

— Morda, sem odgovoril.

Italijan me je pogledal z izbuljenimi očmi.

— Kako se je moglo to zgoditi? je zavpil jezno. Ti si mi
zatrjeval, da dobro poznaš pot.

— Nisem se vam lagal, gospodar, toda... toda... tudi
jaz sem človek...

— Ti si tega kriv, Ibrahim! Če si pot poznal, bi ne smel
dopustiti, da bi zašli!

— Toda, to se je najbrž zgodilo ponoči, ko je bilo temno,
sem se branil jaz.

Italijanov obraz je postal mračen, nekaj časa je molčal
in premišljeval.

— Če ne bomo kmalu prišli do vode, bo Selima žeje
umrla, je dejal gospodar jezno.

— Ne bojte se, gospodar! Ne bo še umrla. Njeno srce
bije še precej močno in bo še dolgo vzdržalo...

Šli smo naprej.

Potovali smo še nekaj ur. Solnce je pripekalo, vročina
je postala neznosna, žejalo nas je pa vedno hujše.

Naenkrat se je gospodar postavil pred mene in vzkliknil
z zamolklim glasom:

— Ibrahim, kje je oaza?

— Gospodar, če bi ne bili zašli, bi bili že zdavnaj tam,
toda... in umolknil sem.

— Lopov! je zavpil Italijan. Ti nas vodiš vedno globlje
v puščavo. Ti si to nalašč storil!

Jaz mu nisem ničesar odgovoril.

Trepetal sem po vsem telesu, bil sem pripravljen, da bi
obračunal z zapeljivcem svoje sestre.

— Govori! je vpil Italijan z vedno močnejšim glasom.
Že včeraj sem opazil, da si menjal smer poti. Govori, zakaj
si to storil, ali pa te bom ubil kakor psa...

Jaz pa sem se prezirljivo nasmehnil.

— To bi lahko storili, če bi jaz ne imel puške! sem odgo-
voril, položil Selimo na pesek in zgrabil puško ter si jo pri-
pravil za streljanje.

Italijan se je zdrznil in se opotekel, meril me je s svojimi
izbuljenimi očmi.

— Torej, sem uganil? je zaječal zapeljivec moje sestre.
Ti si to nalašč napravil?

— Nalašč! sem odgovoril zamolklo.

Italijan je osupnil.

Šele sedaj mu je postalo jasno, v kakšnem položaju se je
nahajal. Robato je zaklel, v tem trenutku pa je segel v žep in
v njegovi roki se je zasvetil samokres.

Sprožil je...

K sreči pa ni zadel...

Jaz pa sem dvignil puško, pomeril in se hitro premislil.
Lopovu nisem privoščil tako lahke smrti.

— Jaz bi boljše zadel! sem dejal zasmehljivo. Pa ne bom
tega storil... Sestavlil sem si čisto drugačen načrt...

Italijan je obstal blede in prestrašen, uvidel je, da se na-
haja sedaj v moji oblasti.

— Sedaj me pa oba poslušajta! sem zavpil. Ti, Selima,
dvigneš lahko brez skrbi svoj pajčolan, ker se ti ni treba več
skrivati...

Selima me je molče ubogala. S trepetajočo roko je dvignila pajčolan.

Stopil sem k njej in se ji zazrl v oči.

Drhtela je od strahu.

Z desnico si je zakrila oči, levico pa je iztegnila proti meni kakor da bi se hotela braniti in zaklicala:

— Ti si duh mojega očeta! Zapustil si svoj grob in me spremljaš po puščavi, da bi me kaznoval za moj greh!

Trpko sem se nasmehnil.

— Motiš se, Selima! Nisem duh tvojega očeta! Njegovo telo so raznesle zveri v puščavi, jaz pa sem slučajno odkril tvoj greh...

To rekši sem potegnil z glave lasuljo in brado.

Selima je strašno kriknila.

— Selima, ali me poznaš?

— Abdulah! je zavpila. Ne... ne... to ni mogoče!... moje oči me varajo...

— Ne, Selima, tvoje oči vidijo prav, one vidijo, česar ni shutilo tvoje srce! sem zavpil s strašnim glasom.

— Jaz sem Abdulah, tvoj brat...

— Brat sem, ki te je neizmerno ljubil, ki bi nekoč zate tudi umrl in ki je sprejel službo, ki mu jo je ponudil neki malopridnež, vse to pa samo radi tebe... da bi te rešil bede...

— Da, tvoj brat sem, ki bi bil radi tebe storil vse, ki pa ni vedel, da ga nisi vredna in da si pljunila v svoj obraz in na čast našega imena...

Selima me je molče poslušala in se dušila v solzah.

— Vidiš, kako vrši usoda svoje! sem nadaljeval.

— Ta malopridnež, ta lopov je potreboval pomagacha in jaz sem radi tebe sprejel ponudbo...

Odpeljal sem te iz Kaira, žrtvoval sem svoje življenje zate, rešil sem te smrti, pa tudi meni se ni ničesar zgodilo, toda kljub temu moram umreti, umreti moramo jaz, ti in tisti lopov, kajti vedita: izročeni smo smrti!...

Nihče ni spregovoril niti besedice.

Smrtna tišina se je razgrnila nad puščavo, vsi smo čutili bližino strašne smrti.

Italijan je bil smrtno bled, Selima je ihtela in se tresla po vsem telesu, jaz pa sem nadaljeval:

— Slučaj nam je vzel kamele, jaz pa sem nalašč krenil s poti in vaju zvabil v globoko puščavo. Tukaj smo sami in tukaj bomo poginili: ali bodo prišle lačne zveri in nas raztrgale ali pa bomo počasi umirali od žeje in lakote pod vročim puščavniškim solncem.

To bo naš konec...

— Ah, brat, zakaj si to storil? je zaječala Selima. Mar nisi mislil na najino mater?...

— Ali pa si ti mislila nanjo? sem jo vprašal. Da, za najino mater bo strašen udarec, ko se nihče izmed naju ne bo več vrnil.

Name bo že pozabila, ker tudi ona ne bo več dolgo živela, toda tebe? Tebe bo preklinjala še v zadnjih trenutkih svojega življenja!

Selima je obupno zaihtela.

— Brat, usmili se svoje Selime! je prosila revica. Ne trpinči me... Da, zaslužila sem smrt... ubij me takoj!

Res je, zapeljal me je, toda jaz sem podlegla radi bede in radi matere... Žrtvovala sem sebe, da bi pomagala tebi in najini ubogi materi...

— In ti ga nisi ljubila? sem jo vprašal s strogim glasom.

— Jaz?! se je začudila Selima. Nisem, pri Allahu! — Doslej ga nisem ljubila, sedaj pa ga vrhu tega še sovražim, ker me je pahnil v nesrečo...

— Smrt v puščavi, sem ji dejal z nežnejšim glasom, ti bo prihranila samo še večji obup in trpljenje, boleost in razočaranje... Ti si mislila, da te bo vzel ta lopov za ženo?

— Obljubil mi je to...

— Selima, ta malopridnež se ti je lagal, to mi je sam priznal. S teboj je mislil preživeti samo nekaj tednov, potem pa...

Ha... ha... ha... potem bi te odpeljal zopet v Kairo in bi te z mošnjo zlata poslal domov, k materi...

Ti bi postala čisto navadna blodnica...

Mati in jaz bi te prezirala in se s studom obračala od tebe, ne hotela bi te več imenovati svojo...

Ne, tisočkrat boljše je, da umreš tukaj v samoti, kjer nihče ne pozna tvoje sramote. Sicer pa, saj ne umiraš sama... umiram tudi jaz s teboj...

— Ah, je zavzdihnila Selima. Brat, oprostí mi...

— Nikdar!

Ko je Italijan uvidel, da mu grožnje ne pomagajo, se je poskušal rešiti z zvijačo. Dejal mi je:

— Sedaj razumem vse! Tebe je pripeljal slučaj, da bi varoval svojo sestro. Poskušajmo, da bi govorili pametno.

Sedaj vem, zakaj si naju zvalil v puščavo. Prav si imel! Če bi bil jaz na tvojem mestu, bi tudi jaz storil isto s človekom, ki je zapeljal mojo sestro.

Toda, za ta slučaj vedo samo tri osebe: jaz, Selima in ti. O tej takozvani sramoti bi ne bilo treba tudi nikomur ničesar vedeti...

— Ne boj se, nihče ne bo ničesar zvedel, sem pristavil.

— Selima in jaz bova molčala, če pa boš molčal tudi ti, je nadaljeval Italijan, bo vse ostalo večna tajnost. Stvar bi torej lahko še popravili, če bi pametno govorili o tem...

— Tega ne bomo nikdar popravili! Sem vzkliknil jaz in se porogljivo nasmehnil. Jamčim vama, da ne bo nihče izmed nas črnil niti ene besedice nobenemu živemu bitju... ker ga sploh ne bomo več videli.

— Toda, čemu bi vendar to storili, je dejal Italijan. Pogoditi se moramo.

Jaz sem Selimi storil krivico, hotel sem jo zapeljati in pogubiti; to pa lahko še vedno popravim...

Plemič sem... bogat sem... Selimi bom dal pet sto zlatnikov za doto. Vrni se s svojo sestro v Kairo, z doto se bo hitro poročila in mi bomo pozabili na vse...

— Podlež! je zavpila Selima jezno. Misliš, da opere zlato tudi sramoto!

Samo ena pot je še, po kateri bi se morda lahko rešil, in sicer, da se poročiš z menoj, kakor si mi tudi obljubil...

— Tega ta lopov ne bo storil, sem ji vpadel v besedo. Pa če bi nama tudi ponudil vse bogastvo tega sveta, bi bilo že prepozno.

Živi se ne moremo več vrniti. Pot karavan je oddaljena, mi pa smo oslabei, utrujeni smo, vode ni in mi ne moremo priti do poti.

Edino, kar nam preostaja, je strašna smrt v puščavi...

— To ni res, to se ne sme zgoditi! je vzkliknil Italijan. Pot bi lahko našli...

— Kar poiščite jo, nihče vam tega ne brani! Pojdite! Toda zagotavljam vam, da nocojšnje noči ne boste preživeli... Levi preže na potnike in zavohajo svojo žrtev že iz daljave... Italijan je vztrepetal.

Minilo je pol ure, ko nismo spregovorili niti besedice. Sedeli smo v pesku, toda kljub temu precej oddaljeni drug od drugega.

Premišljeval sem o Selmi. Ona ni bila toliko kriva. Italijan jo je omamnil s sladkimi besedami, zapeljal jo je, Selima pa je popustila radi bede.

Toda, kljub temu mora umreti!

Selima bi ne bila smela napraviti tega koraka. Zasmilila se mi je, dejal sem ji z nežnim glasom:

— Selima, oprostil ti bom, če se boš v zadnjih trenutkih pokazala hrabro!

Selima ni odgovorila.

Žeja nas je vedno bolj trpinčila, pa tudi glad se je začel oglašati. Čez nekaj časa je Italijan vprašal:

— Kje je hrana?

— Ni je več, sem odgovoril.

— Pri zadnjem kosilu je še nekaj ostalo? Kje je ta ostanek? je spraševal Italijan.

— Ostanek sem že pred osmimi urami vrgel v stran.

Italijan je zaškripal z zobmi in vstal. Najbrž je hotel plati name, jaz pa sem zgrabil puško in on je obstal.

Bilo je poldne.

Solnce je pripekalo kakor nikdar dotlej. Čez eno uro je Selima zaspala. To je bil zame prvi glasnik smrti.

Italijan je nekaj časa nervozno stopical okrog naju, potem pa je vzel preprogo, legel nanjo in se hitro umiril, zaspal je tudi on.

Smrt je razprostrla nad nami svoja krila...

Tudi mene je počasi premagala utrujenost, zadremal sem. Naenkrat pa sem se zdrznil in odprl oči.

Italijan je stal poleg mene in obrnil cev puške proti meni. Ta lopov se je samo pretvarjal in se delal, da spi, ko pa je videl, da sem zadremal, je zlezal s svoje preproge, se priplazil k meni in mi vzel puško.

V trenutku, ko sem pogledal, se je baš pripravil, da bo sprožil...

Jaz pa sem se previdno dvignil in planil nad Italijana. Ruvala sva se za puško.

Med prerivanjem se je puška sprožila, toda nihče ni odnehal. Oba sva bila trdovratna, oba sva hotela imeti puško.

Naposled se mi je posrečilo, da sem mu zasukal roko in Italijan je izpustil puško.

Zgrabil sem puško, toda nisem ustrelil Italijana. Hotel sem, da bi lopov prestal vse trpljenje strašne smrti v puščavi in radi tega ga nisem ubil.

Ko je Italijan izpustil puško, je skočil vstran in jel teči. Bežal je, kolikor so mu dopuščale moči, gnal ga je strah pred strašnim koncem.

Jaz se nisem niti ozrl za njim.

Saj sem vedel, da daleč ne bo prišel in da ne bo ušel smrti. Mirno sem gledal za njim, dokler mi v večernem somraku ni izginil izpred oči, zakrila ga je prostrana puščava.

Ko Italijana nisem več videl, sem se obrnil k Selimi. Prvi pogled nanjo mi je povedal, da konec ni več daleč.

Pokleknil sem k njej.

Selima me pogleda s svojimi bleščečimi očmi, njene ustnice pa so šepetale:

— Objemi me, brat moj... Ah, usmili se me in mi skrajšaj te strašne muke...

— Če se ne bojiš smrti, bom storil to, sem ji odgovoril.

— Smrti itak ne morem uiti, čimprej bo prišla, tem manjše in tem krajše bo trpljenje.

Nekaj časa sem se boril s samim seboj.

Sestro sem že itak obsodil na smrt, mar naj bi ji bil sedaj še krvnik? Zadovoljil sem se in zadostil užaljeni časti naše rodbine s tem, da sem jo izpostavil smrti, radi tega sem sklenil, da jo bom osvobodil trpljenja.

— Dobro, Selima! sem ji dejal, moj glas pa je drhtel. Objemi me še enkrat! Skupaj bova umrla. Z najino krvjo bova oprala tvojo sramoto!...

Molila sva.

Potem pa sem jo objel, poljubil na čelo, na usta, na oči in na lica...

— Selima, odpuščam ti! Kri čisti!

— Zbogom brat!

Dvignil sem puško. Pred očmi se mi je zameglilo, stisnil sem puško in sprožil.

Zadel sem jo v srce.

Njeno telo se je streslo, Selima ni niti zaječala.

Bila je takoj mrtva.

Svoj greh je plačala s smrtjo, umrla je, zadela pa jo je kroglja iz bratove puške.

Jaz sem ji bil sodnih in krvnik.

Nekaj trenutkov sem stal poleg nje kakor omamljen, z izgubljenimi očmi sem strmел v mrtvo sestro.

Oči so se mi napolnile s solzami, namesto sovraštva sem čutil sedaj napram njej sočutje.

Jokal sem kakor majhen otrok.

Toda ne dolgo.

Sodil sem sestri, sedaj pa bom sodil tudi samemu sebi.

Obrnil sem puško in zabil kopito v pesek, nisem hotel čakati, da bi smrt nastopila sama. Svoje prsi sem naslonil na cev, desno nogo sem položil na petelina in ozračje je pretresel strel...

Na stegnu desne noge sem začutil bolečine.

Puška mi pade iz rok in jaz sem omahnil na tla poleg mrtve Selime...

Zavesti pa nisem izgubil, pa tudi bližine smrti nisem začutil.

V prvem trenutku sem si mislil, da sem zgrešil... toda, kako?

Cev sem si naslonil na prsa, sprožil sem, krogla bi morala zadeti v srce.

Obtipal sem si prsa — niti kapje krvi!

Potegnil sem z roko preko desne noge, kjer sem čutil bolečine — in roka je bila krvava!

Ranjen sem bil v nogo.

Kako to?

Dvignil sem puško in pogledal v cev — cev je bila čista, puška se torej ni sprožila...

Kaj se je zgodilo?! Kako sem bil vendar ranjen?

Pogledal sem okrog sebe in se zdrznil.

Kakih dve sto metrov od mene sem zagledal štiri jezdece.

To so bili razbojniki puščave. Sedaj mi je bilo vse jasno. Eden izmed teh razbojnikov me je ranil prej, kakor se je sprožila moja puška.

Moja rana je bila le neznatna, kljub temu pa sem sklenil, da se ne bom branil.

Razbojniki so prijezdili k meni, pobrali so vse malenkosti, katere smo imeli s seboj vzeli so mi puško, me spravili na konja in odjezdili z menoj.

Kaj so mislili storiti z menoj, ne vem, najbrž pa so se premislili.

Ko so nekaj ur dirjali s svojimi konji, so se nenadoma ustavili, me spustili na pesek in odjezdili naprej...

Jaz sem se sedaj lahko rešil iz puščave, kajti pot ni bila več daleč — toda od takrat sem najnesrečnejši človek pod božjim solncem...

Abdulah je umolknil.

Julija in Precioza sta ga poslušali s solznimi očmi.

Ta žalostna povest nesrečnega Abdulaha je ganila njuni plemeniti duši in deklici sta začutili napram orjaškemu človeku še večje prijateljstvo.

Ko je končal svojo povest, je Abdulah umolknil in topo gledal predse, spomnil se je zopet svoje nesrečne mladosti.

Čez nekaj časa je Julija vprašala:

— Ali pa morda veš, kako se je imenoval tisti Italijan?

— Luigi! odgovori Abdulah in ne dvigne glave.

— Luigi! vzklikne Julija začudeno.

Abdulah jo pogleda.

— In praviš, da je bil plemič? je spraševala Julija.

— Tako mi je dejal...

— Tedaj je on! zavpije Julija razburjeno.

Abdulah skoči in vpraša:

— Vi ga torej poznate?

— Da, to ni mogel biti nihče drugi kakor grof Luigi Borgeze. Samo ta človek je sposoben takšnih nepoštenih dejanj. Luigi Borgeze je kriv tudi moje nesreče...

— Ali pa živi ta Luigi Borgeze, katerega mislite vi? vpraša velikan Abdulah.

— Da... živi v Rimu...

Abdulah je žalostno zmajal z glavo.

— Potem ni tisti! reče Abdulah. Tisti ostudni italijanski plemič, ki je zapeljal mojo nesrečno sestro Selimo, ni več živ... tisti lopov je poginil v puščavi...

— Če pa ni? vpraša Julija.

— Je... Je... je zatrjeval Abdulah. Ta malopridnež se ni mogel rešiti smrti...

— Kako pa si se ti rešil?

— Ah, to je bil samo slučaj!

— Morda pa je tudi njemu pomagal slučaj in ga rešil strašne smrti v puščavi...

Ni... Ni... Zapeljivec moje sestre je prav gotovo ostal v puščavi in so ga raznesle divje zveri!

Abdulah je zopet umolknil.

Tudi Julija ni rekla več ničesar.

Še nekaj časa so sedeli na obali Donave, potem pa so vstali in odšli zopet proti šotoru.

Med potjo niso govorili.

Vsakdo se je udal svojim mislim; čim bolj pa so se bližali šotoru, tem bolj so čutili strahoto svojega položaja, trepetali so pred strašnim Amerikancem ravnateljem Smithom...

Nepričakovana nesreča

Štiri tedne pozneje je prispel »Čudežni kabinet« slavnega Amerikanca Smitha v Paris.

To je bil šele pravi kraj za Smitha.

Vsaka predstava je bila razprodana. Občinstvo je že dve uri pred predstavo oblegalo blagajno, da je dobilo vstopnice.

Predmet splošnega zanimanja je bila Julija, ki se je še nadalje predstavljala kot »Rimska Venera«. Sleherni Parižan je občudoval njeno lepoto. Vsak dan so prinašali časopisi o njej laskave članke in lepe njene slike.

Popolnoma razumljivo je, da poleg tako dobrih uspehov in tako velikih dohodkov pretkani Amerikanec niti mislil ni na oblubo, ki jo je dal Juliji.

Nasprotno!

Sedaj je premišljeval samo o tem, kako bi Julijo čimdalje obdržal pri sebi, radi tega je ubogo deklico vedno bolj nadzoroval in poskrbel je, da bi ji onemogočil vsak beg.

Odhod iz šotoru in iz voza ji je strogo prepovedal.

Včasih pa jo je povabil v svojo kočijo in se peljal z njo na izprehod, takrat pa je skrbno pazil, da se ji ni nihče približal.

Tako se je položaj nesrečne Julije sedaj še poslabšal.

Bila je pravcata ujetnica nenasitnega Smitha, Amerikanec jo je smatral za magnet svoje blagajne in radi tega ni niti pomislil na to, da bi Julijo nekoč odpustil.

Življenje v vozu je bilo pusto, dolgočasno in ostudno. Čim dalje časa je živela v družbi teh »umetnikov«, tem bolj so se ji studili, videla je njihovo pokvarjenost, spoznala je, da so to sami podli in umazani značaji.

Edina tolažba sta ji bila velikan Abdulah in nesrečna Precioza. Edino njima je mogla zaupati svoj obup in svojo bolest, edino od njiju je mogla pričakovati prijateljsko besedo.

Precioza je vzljubila Julijo kakor da bi ji bila sestra, ponosna je bila, da je našla tako lepo in dobro prijateljico. Abdulah pa jima je bil iz srca vdan, da bi ne mogli najti boljšega in odkritosrčnejšega prijatelja.

Juliji pa je bil Abdulah še prav posebno vdan in gorje mu, ki bi se ji drznil storiti kaj žalega.

Ti trije nesrečni ljude, ki jih je združila enaka usoda, so živeli kakor ena duša. Tolažili so drug drugega in se zaupno pogovarjali o svojemu osvobojenju.

Posebno Julija je upala, da se bo kmalu rešila iz tega pekla, ker se je dogovorjeni rok bližal koncu.

Dnevi so sicer počasi minevali, toda kljub temu so minili trije meseci, za katere je Julija privolila, da bo ostala pri Smithu.

Nekega dne se je Julija oblekla in odšla v pisarno »ravnatelja«, ki je kakor po navadi sedel v jutranji obleki pri svoji pisalni mizi in kadil cigaro.

Ko je zagledal Julijo, se je sprva malo začudil, toda hitro je razumel položaj in dejal s ponarejeno ljubeznjivostjo:

— Ah, vi ste? Pravkar sem mislil na vas in zelo ste mi ustregli, da ste prišli...

— Odločiti se moramo za nove slike... za nove točke vzporeda in vašega nastopanja. Pariškemu občinstvu se ne morete vedno kazati v istem kostumu in na isti način.

Julija ni ničesar odgovorila, Amerikanec pa je nadaljeval:

— Kako bi bilo, če bi nastopili kot vodna vila, ki objema belega laboda? ... Ali pa nekaj podobnega, kar bi razvajenim Parižanom ugajalo in polnilo mojo blagajno...

Julija pa je ostala popolnoma mirna, rekla je z resnim glasom:

— Gospod ravnatelj, nisem prišla radi tega k vam, da bi se pogovarjala o tem...

— Temveč? vpraša Smith.

— Prišla sem, da bi vam rekla: zbogom! odgovori Julija z dostojanstvenim mirom.

Ravnatelj izbulji svoje lokave oči. Julijin odgovor ga je presenetil, toda pretkani Amerikanec ni pokazal svojega nemira, temveč vprašal:

— Ali bi radi šli na izprehod?

— Ne, gospod ravnatelj, je odgovorila Julija, temveč danes izstopam iz vaše družbe...

— Kaj?! zavpije pretkani Amerikanec in plane s stola. Julija pa odgovori popolnoma mirno:

— Da, danes so minili trije meseci, odkar sem pristala na to, da bom ostala v vaši družini...

— Vi me vendar ne boste zapustili?

— Da, danes so minili trije meseci in jaz sem svobodna, grem kamor hočem...

— Ali pa veste, gospodična, da bi pomenil vaš odhod zame in za mojo blagajno polom... vi bi me s svojim odhodom popolnoma uničili...

— Mogoče, odgovori Julija, vem pa tudi to, da bi jaz uničila sebe, če bi še nadalje ostala pri vas...

Ravnatelj je pomežiknil s svojimi malimi očmi. Njegov okrogli obraz je postal rdeč, kakor da bi ga bil kdo polil z vrelo vodo, debele ustnice pa so se mu tresle od jeze.

— Jaz mislim, gospodična, da vi ne boste tega storili, je dejal ravnatelj, ko se je malo pomiril.

— Bom, gospod ravnatelj, je odgovorila Julija odločno. Od danes sem svobodna... trije meseci so minili...

— Kakšni trije meseci? vpraša ravnatelj.

— Tisti vendar, na katere se nanaša najin dogovor, je Julija še vedno mirno odgovorila.

— Jaz ne vem o tem ničesar?

— Ah, zdi se mi, da imate zelo slab spomin! reče Julija in ga prezirljivo pogleda. Mar se ne spominjate več, da ste mi predlagali naj ostanem pri vas tri mesece, da bi vam povrnila del kupne cene, katero ste plačali zame?

Ravnatelj je zopet pomežiknil.

— In kljub temu, vi ne boste odšli! je rekel Amerikanec z nežnim glasom, delal se je, kakor da bi mu bila Julijina bodočnost in njena čast zelo pri srcu. Mar naj bi vas pustil samo v Parizu, v tem mestu greha in zločina?...

— Ne, ne, je nadaljeval lopov po kratkem molku, tega ne smem dovoliti! Jaz sem pošten in moralen človek... in ohraniti si hočem tudi vnaprej čisto vest...

— Radi tega vam ne morem dovoliti, da bi se vrgli v vrtinec greha... Vi ostanete na vsak način pri meni...

— Motite se, gospod ravnatelj, jaz bom odšla, mu je vpadla Julija v besedo.

- Ne, vi boste ostali!
- Ali tudi tedaj, če ne bom hotela?
- Tudi tedaj!
- To pomeni nasilje, gospod ravnatelj. Kdo pa bi mi mogel braniti, da bi ne smela oditi?
- Jaz!
- Ah, vi se samo šalite?
- Ne, jaz mislim to popolnoma resno.
- To je nemogoče!
- V tem slučaju pa se zelo motite, gospodična, je končal Amerikanec, glas pa mu je drhtel od razburjenja. Če ne spremenite svojega sklepa, vas bom s silo obdržal...

— S silo! vzklikne Julija in oči so se ji strašno zasvetile. Ne pozabite, gospod ravnatelj, da s silo po navadi ne dosežemo mnogo! Jaz vam izjavljam, da danes zapuščam vašo družino, pi va napravite kar veste in znate...

Julija je hotela oditi iz pisarne, Amerikanec pa je planil k vratom in ji tako preprečil odhod.

Neotesani ravnatelj družbe »potujočih umetnikov« se je tresel od jeze. Malopridnež je prav dobro vedel, kaj bi se zgodilo z njim in z njegovo družbo, če bi ga Julija zapustila. Radi tega je sklenil, da si bo na vse mogoče načine prizadeval, da bi Julijo obdržal pri sebi.

O, ta lopov se ne bi sramoval niti najpodlejših sredstev in uboga Julija bo izgubljena, če se ne bo pokorila njegovi želji. Zares, strašen je bil Amerikanec v svojih dejanjih.

Pa tudi Julija je bila odločna.

Mučenja in poniževanja, katerega je bila deležna v tej nepošteni družbi, ni mogla več prenašati. Rajše bi si izbrala smrt, kakor pa da bi bila še vnaprej članica Smithove družbe.

Kaj je imela revica od takšnega življenja?

Z eno samo besedico: ničesar!

Vsak dan ji je prinašal novo bolest in poniževanje, njena žalost in obup pa sta bila vedno večja!

Odtrgali so jo od njenega moža, od ljubljenega Giuseppa, kot jetnico so jo izročili ravnatelju »potujočih umetnikov«, ki jo je izpostavljal poniževanju, ki so mu prinašala ogromne vsote.

Kako dolgo pa bo trajalo še to?

Minili so dogovorjeni trije meseci, ravnatelj pa je niti sedaj ne pusti od sebe!

Če pa bi privolila v podaljšanje dogovorjenega roka, kdo

ji jamči, da bi ji potem pretkani Amerikanec vrnil svobodo in je ne bi smatral več za svojo ujetnico?

Mar naj bi večno prenašala takšno življenje? Mar ji ne bo nikdar več zasijalo solnce svobode?

Ne, ne! Julija je sklenila, da ne bo več ostala med temi podlimi ljudmi.

Če je Amerikanec ne bo pustil zlepa, bo pa uporabila silo, odšla bo, samo da bo zopet svobodno dihala!

Če sme Amerikanec uporabljati vsa mogoča sredstva v dosego svojega umazanega smotra, zakaj bi ne smela storiti tega tudi Julijo, ko se bori samo za pravico in za zlato svobodo?

Da, tudi ona bo storila, kar bo v njenih močeh, da se bo rešila; kaj pa potem? ...

Ah, potem bo odhitela v solnčno Italijo, poiskala bo svojega Giuseppa Musolina in v njegovem objemu pozabila na te tri mesece groze in poniževanja. Nikdar več se ne bo ločila od ljubljenega moža.

Uboga Julija ni niti slutila kaj se je zgodilo z ubogim Musolinom, pri katerem je hotela iskati zaščite.

Julijina odločnost pa ni zmedla pretkanega ravnatelja. Trepetal je od jeze, toda Julijino odpornost je hotel na vsak način premagati, hotel je ostati neomejen gospodar nad svojimi sužnji.

— Pravim vam, da morate ostati pri meni! je vpil Amerikanec z zamolklim glasom.

— Jaz pa vam pravim, reče Julija odločno, umaknite se mi in mi pustite oditi!

Ravnatelj se zvito nasmehne.

— Odšli boste odtod, nadaljuje Amerikanec, toda odšli boste v svoj oddelek — voza pa ne boste zapustili ...

— Bomo videli!

— Zapustili boste tudi voz, samo po sebi umevno, toda šele zvečer, ko boste šli k predstavi! se je smejal ravnatelj.

— Hm! se je tudi Julija prezirljivo nasmehnila. Vi me torej silite, da tudi vnaprej nastopam z vašimi »umetniki«?

— Vsekakor!

— Ali hočete, da tudi zvečer nastopim pred publiko?

— Seveda! ... Samo po sebi umevno ...

— Dobro torej, reče Julija odločno. Tedaj vedeti, da bom poklicala publiko na pomoč, ko bom na odru, klicala bom

na pomoč proti vašemu nasilju... Občinstvu bom povedala, kakšni ste... povedala bom, da ste poštenjak...

Pretkani Amerikanec je prebledel.

Vztrepetal je, se opotekel in naslonil na vrata.

Ni si mislil, da bi Julija mogla to storiti, prej mu to ni prišlo na misel, sedaj pa je takoj doumel, da bi mu takšen nastop povzročil mnogo neprijetnosti in škode.

Občinstvo bi ga obsojalo, uprlo bi se in ne bi več obiskovalo njegovih predstav, pa tudi oblasti bi se vmešale v to zadevo, izgubljen bi bil, Julijo pa bi kljub temu izgubil...

Videl je, da se na ta način ne bo mogel pogovoriti z Julijo, da ne bo mogel premagati njenega odpora. Uvidel je, da je ne bo mogel več obdržati pri sebi...

Toda pretkani Amerikanec je hitro sklenil nekaj drugega. Svoje obnašanje napram Juliji je popolnoma spremenil, vprašal jo je z žalostnim glasom:

— Mar bi vi mogli kaj takega storiti meni? Ali je to hvaležnost?

— Kakšna hvaležnost?

— Hvaležnost vendar, dragi otrok, za vse tiste dobrote, ki sem vam jih storil...

— Zares, vi ste mi storili marsikatero dobroto! se je nasmehnila Julija in malopridneža prezirljivo pogledala.

— No, no, ne bodite tako nepravični, drago dete, nadaljuje pretkani ravnatelj z vedno prijaznejšim glasom.

— Če bi vam v obraz pljunula, bi tudi takrat storila nekaj pravičnega, ker ste si to po vsej pravici zaslužili!

Ko je Julija spregovorila te besede, je pahnila ravnatelja v stran, odšla iz njegove pisarne in zaloputnila vrata za seboj.

Ravnatelj je osupnil in z izbuljenimi očmi strmel v vrata, skozi katera je odšla Julija.

Sedaj mu je bilo vse jasno.

Uvidel je, da Julije ne more več obdržati pri sebi in da je zanj izgubljena!

Presenečenje in osuplost sta ga počasi zapustila, njegov obraz pa se satanski spačil.

Divje je gledal proti vratom, dvignil desnico in zavpil s strašnim glasom:

— Le počakaj, ti nesramnica! Zagodel ti bom, da se boš še dolgo spominjala na Smitha! Izgubil te bom, toda vedi, da si tudi ti izgubljena!

Julija je iz ravnateljve pisarne odhitela v svoj oddelek. Bila je silno razburjena.

Vsaka mišica njenega telesa je trepetala, njena odločnost pa je ostala neomajna. Za vsako ceno je hotela storiti, za kar se je odločila, v tem brlogu ni hotela več živeti.

Julija je potrkala na steno in čez nekaj trenutkov so se odprla vrata, vstopila je Precioza.

— Bog! Kaj se je zgodilo? je prestrašeno vprašala Precioza, ko je zagledala Julijo. Tako razburjena si... ali si bolna?

— Nisem! odgovori Julija, ki si je prizadevala, da bi skrila svoj nemir. Bila sem pri ravnatelju...

Precioza je prebledela, bala se je, da bo slišala kaj hudega. Nesrečna deklica je dobro poznala strašnega Amerikanca.

— Izjavila sem ravnatelju, je nadaljevala Julija, da je danes minil dogovorjeni čas, da so minili trije meseci in da sem postala svobodna ter zapuščam njegovo družbo...

— In kaj ti je odgovoril?

— Noče me pustiti od sebe...

Precioza je bolestno zavzdihnila in rekla.

— Tedaj ti ni treba upati, da bi mu ušla. O, jaz poznam to žival v človeški podobi! Nisi prav storila, ko si mu izjavila, da ga boš zapustila, ti bi morala to čisto drugače napraviti. Delati bi se morala prijazno, da bi si pridobila njegovo zaupanje, potem bi se ti pa že nudila kakšna priložnost za beg...

— Beg! vzklikne Julija pridušeno. Ah, Precioza, ti imaš prav. Niti en dan več ne morem ostati tukaj...

— Pobegniti moram, je nadaljevala Julija hrepeneče, ali me slišiš: pobegniti moram, moram nazaj v Italijo!

To bom storila in nihče mi ne more preprečiti tega, — razen smrti! Edino smrt je tako mogočna, da bi strla moj odpor. Moram v Italijo, poiskati moram svojega Giuseppa, poiskati življenje!

— Ah, uboga moja Julija! je zavzdihnila Precioza. Razumem te, razumem tvoj obup in hrepenenje, toda zdi se mi, da smatraš beg za lažjega kakor pa je v resnici.

— Iz krempljev strašnega Smitha ni lahko uiti, draga Julija. Ti še ne veš, česa vsega je zmožen ta človek! To je hudič, ki si je nadel človeško podobo, to je...

Precioza je naenkrat umolknila in prebledela.

Pred vrati sta zaslišali nekakšen šum.

Obe sta prestrašeno pogledali proti vratom, ki so se sedaj odprla in vstopil je človek velikanske postave, njun prijatelj in tovariš v nesreči, velikan Abdulah...

Deklici sta si oddahnili.

— Julija, kaj si storila? je vprašal Abdulah v skrbeh, ko je vstopil. Ravnatelj se trese od jeze. Pravkar je izdal povelje, da te ne sme nihče pustiti iz voza. Sedaj pa besni, zmerja in razbija... Nikdar ga nisem videl še takšnega... Kaj si sklenila, Julija?...

— Uiti hočem iz tega pekla.

Abdulah je začudeno pogleda in dvomljivo zmaje s svojo veliko glavo.

— Ne boš mogla! reče velikan trpko.

— Bom, če mi boš ti pomagal! reče Julija s prosečim glasom. Poslušajta me, prijatelja! Slučaj nas je združil, vsi trije smo nesrečni, dovolj smo trpeli...

— Toda zakaj?

— Ali smo kaj zakrivili? Nismo!

— Toda kako dolgo bomo morali še tako trpeti in ostati ujetniki podlega Amerikanca Smitha?

— Prijatelja moja, odločita se tudi vidva in uidita tudi vidva z menoj! Bežimo skupaj odtod...

— Bežimo! je radostno vzkliknila Precioza. O, kako bi bila srečna, če bi se nam to posrečilo.

— Zakaj pa ne? nadaljuje Julija. Uiti nam je treba samo iz Pariza in iz Francije, ko pa bi enkrat prispeli v Italijo, v Kalabrijo, bi bili rešeni in na varnem!

— Tam bi nas sprejel moj Giuseppe Musolino.

— Tebe, Abdulah, bi z veseljem sprejel v svojo četo in za svojega tovariša, kajti Giuseppe potrebuje ljudi, kakršni si ti.

— Pa tudi ti, Precioza, se je obrnila Julija k nesrečni deklici, pojdi z menoj. Zagotavljam ti, da ti bo pri Giuseppe Musolinu tisočkrat boljše — kakor tukaj!

— Dobro, tudi jaz sem zadovoljen s tem predlogom! reče Abdulah veselo. Toda, kako naj bi ušli? Ravnatelj je brez dvoma postavil stražo, ki bi nam onemogočila sleherni poizkus...

— Kaj pa tvoja moč? vpraša Julija. Ti si močnejši od vseh Amerikančevih ljudi... Mar nisi velikan?

— Sem in se lahko borim proti vsem, toda kaj pomenijo močne roke proti samokresu in puški?

— Zviti Smith ne pozna šale.

— Če pa bi razen tega morda še opazil naš namen, bi nam natresel med jed kakšen opojni prašek, potem pa bi nas lahko odpeljal, kamor bi nas hotel.

— Moč ne pomaga mnogo, pretkanost pa bi se nam morda obnesla! Storimo tako-le:

— Vidve pojdita kakor navadno zvečer k predstavi in se pokažite v svojih točkah občinstvu. Posebno tebi, Julija, ni treba odreči ravnatelju pokornosti, stori, kar ti bo dejal.

— Mene ne bo pri predstavi. Napravil se bom bolnega. Jaz pa bom med tem časom pripravil vse, kar bomo potrebovali pri begu. Zanesita se name. Dokazal vama bom, da postanejo tudi stvari, katere se zde človeku na prvi pogled nemogoče, — mogoče!

— Dobro! odgovori Julija. Zanašava se nate in ti popolnoma zaupava. Še nocoj bom šla k predstavi, potem pa...

— Potem bomo zapustili voz in Paris, pristavi Abdulah. Res je, za potovanje nismo preskrbljeni z denarjem, ker nam Smith ne daje ničesar razen borne hrane, toda iz te zadrege si bomo že kako pomagali, samo da bi se že enkrat rešili te pijavke...

— Tedaj je vse v redu! konča Julija. Zvečer bodimo torej pripravljeni, kajneda, prijatelja?!

Abdulah je počasi odšel iz Julijinega oddelka, za njim pa je kmalu šla tudi Precioza.

Julija je ostala sama.

Ves dan je ostala v svojem ozkem prostoru, ki je bil že od prvega dne njeno bivališče. Niti h skupnemu kosilu ni šla.

Revica ni mislila na ničesar drugega, kakor na svoje osvobojenje: radi tega je nestrpno pričakovala, da bo napočil večer.

In naposled je pričakala tudi to.

Pred odhodom k predstavi je prišla po njo Precioza, kmalu za njo pa je vstopil Abdulah.

— Vse je dobro! je dejal velikan in se zadovoljno tri roke. Ravnatelj mi je dovolil, da smem ostati nocoj doma. Pri-toževal sem se, da imama strašne bolečine v prsih, toda vse to mi ne bi prav nič pomagalo, če bi se ne bil poslužil majhne prevare. Ravnatelju sem dokazal, da bljujem kri... Poglejta tudi vidve, Julija in Precioza, in se prepričajta...

In Abdulah pljune na svoj žepni robec. Na belem platnu je ostal krvav madež...

— Z zobmi sem si pregriznil kožico v ustah, je nadaljeval Abdulah, in sedaj izbljuvam krvi, kolikor hočem.

»Stari« mi je verjel, dovolil mi je, da smém ostati v vozu, do tistega časa pa, ko se bosta vrnili vidve, bom jaz prebil streho, da bomo lahko skozi odprtino ušli...

— Toda streha voza je pokrita z jeklenimi ploščicami? je pripomnila Julija.

— Nič zato, priskrbel sem si potrebno orodje. Zaupajte mi, deklici, ko pa se bosta vrnili in ko bodo vsi trdno spali, bomo pobegnili skozi odprtino, ki jo bom napravil.

Deklici sta zavzdihnili in odšli z ostalimi »umetniki« k predstavi.

Ko je Abdulah ostal sam v vozu, se je takoj lotil dela. Ko je odbilo enajst, je bil že gotov, vse je bilo pripravljeno za beg in Abdulah je mirno pričakoval njun povratek.

Nenadoma pa je zaslišal lahne korake.

Abdulah je planil in odhitel iz voza. Naproti mu je prišla uboga Precioza.

— Ah, ti si! je dejal Abdulah.

— Vse je izgubljeno! reče Precioza z razburjenim glasom.

— Ni, Precioza. Ravno nasprotno, vse je gotovo in pripravljeno, ji odgovori velikan Abdulah.

— Zastonj si se mučil! zavzdihne Precioza.

— Zakaj? se je začudil Abdulah. Sama si prišla, kje pa je ostala Julija?

— Ni je! je zaječala Precioza. Izgubljena je!... Ne bo se več vrnila... nikdar več je ne bova videla...

Abdulah je skoraj okamenel, v glavo pa mu je šinila neka črna slutnja, ki mu je stiskala grlo in mu ni dala govoriti...

Čutil je, da se je zgodila neka nepričakovana nesreča...

Božanska zagonetka

V kapelici »Kristusovih solz« na vrhu Aspromontov je umiral Giuseppe Musolino. Poleg njegove postelje pa se klečali kardinal Toneli, doktor Müller in Musolinovi tovariši ter molili za dušo umirajočega in ihteli napol tiho.

Vladala je svečana tišina.

Naenkrat pa so prekinili to tišino nežni zvoki orgel, po-

dobni spevu angelov, ki prihajajo iz nebeških višav po pravilčno dušo umirajočega, da bi jo sprejeli v svoje vrste.

— Orgle?!... je tiho spregovoril začudeni kardinal in pogledal po kapelici.

Vsi so se začudili in prisluškovali.

Mili glasovi orgel pa so postajali vedno glasnejši in odmevali po kapelici.

— Orgle, — pa tukaj? Odkod? vpraša kardinal.

Musolinovi tovariši so se spogledali. Niso verjeli svojim ušesom. Odkar so živeli z Musolinom v stari kapelici »Kristusovih solz«, niso nikdar opazili, niti slišali orgel.

— Kje so orgle? Kdo igra nanje? ponovi kardinal Tonelli svoje vprašanje.

— Ne vemo! odgovori začudeno markiz Gaston de Gondi. Tu v kapelici nismo še nikdar slišali orgel, še manj pa da bi jih videli...

— To je zares čudno, reče doktor Müller.

Vsi so umolknili in prisluškovali.

Orgle so donele vedno močnejše, naenkrat pa so umolknile.

Nekaj časa je vlada tišina.

Naenkrat pa so zaslišali brnenje električnega zvonca... V začetku je zvonilo čisto tiho, komaj slišno, toda kmalu je brnelo tako, da se je razlegalo po vsej kapelici...

— Kdo zvoní? vpraša kardinal.

— Ne vemo! odvrne markiz Gaston de Gondi. V kapelici ni še nikdar zvonilo!

Vsi so se spogledali.

Niso si še oddahnili po prvem presenečenju, ko so že doživeli drugo, nič manjše od prvega.

Prenehalo je zvoniti, zopet so zadonele orgle in zopet utihnile in začelo je znova zvoniti...

Bolnik se zgane...

Vsi so uprli vanj svoje poglede.

Videli so, kako so se udrte oči odprle, ustnice so se zganile, potem pa je bolnik z velikim naporom dvignil roko in pokazal na neko stran kapelice, kakor da bi hotel svoje prijatelje na nekaj opozoriti.

Vsi so se obrnili v smer, katero jim je naznačil Musolino. pogledali so na mali oltarček in ostrmeli...

V somraku, ki je vladal v kapelici, so opazili na oltarju modri plamenček, ki se je neprenehoma gibal z enega mesta

na drugo, ugasnil je in se zopet posvetil in zopet ugasnil in posvetil...

Nehalo je zvoniti.

Če bi ne bili navzoči izredno pogumni ljudje, bi jih to tretje presenečenje brez dvoma prestrašilo. Tako pa so se samo neskončno čudili in si niso znali pojasniti, odkod prihajajo vsa ta presenečenja drugo za drugim.

— Kaj pomeni to? vpraša kardinal.

Radi prevelikega presenečenja mu ni mogel nihče odgovoriti na to vprašanje.

— Tukaj pa najbrž ni vse v redu! je šepetal sam pri sebi naivni Plon-Plon in se neprestano križal.

Plamenček pa je še vedno skakljal po oltarju, naenkrat pa je ugasnil. Oltar je ostal v somraku, v katerem so navzoči opazili na oltarju belkast predmet v obliki zavojčka.

— Kaj je to? vpraša doktor Müller.

Vsi so odhiteli k oltarju.

— Zavojček? vzklikne Gaston.

— Kdo ga je prinesel?

Tega ni nihče vedel.

— Kaj je v zavojčku? so spraševali drug drugega.

— To bomo takoj videli, reče markiz Gaston de Gondi in prime zavojček, ki je bil tako spretno in okusno narejen, kakor da bi ga kdo prinesel iz najluksuznejše trgovine v Parizu.

Gaston de Gondi je razvil zavojček, v roki pa mu je ostala majhna in elegantna škatlica.

— Škatlica! so vsi začudeno vzkliknili.

— Pojdite z luči, da bomo videli kaj je v njej! reče markiz Gaston de Gondi.

Komaj pa je spregovoril te besede, ko se je po kapelici razlila tako močna in bleščeča svetloba, da so vsi skoraj oslepli, kar meglilo se jim je pred očmi.

Vsi so zazijali in se čudili temu presenečenju, ker niso vedeli, odkod prihaja ta svetloba, kajti luči niso imeli.

— To so pravi čudeži! je dejal Trevij.

Vsi so se zbrali okrog markiza.

Gaston de Gondi je obračal škatlico in jo ogledoval od vseh strani, naenkrat pa je veselo vzkliknil.

Na pokrovu škatlice je bilo napisano:

»Zdravilo za Musolina«.

Gaston de Gondi je te besede prečital glasno.

To je bil vrhunec presenečenja.

Markiz Gaston de Gondi je držal škatlico v roki, vsi pa so strmeli vanjo, kakor v čudež.

Prvi je razumel položaj doktor Müller.

Vzel je škatlico, jo odprl in vzel iz nje dvanajst praškov.

— Ah! so vzkliknili začudeni gledalci.

Doktor Müller je odprl prašek in si stresel le neznamenit delček vsebine na jezik, potem pa je dejal z drhtečim glasom:

— Prav to, kar potrebujemo! To je kinin in arsenik!

Vsi so se izredno razveselili, baron Somer pa je vzkliknil v skrbeh:

— Sedaj pa na delo, ne izgubljam časa! Doktor, rešite nam bolnika...

— Bojim se, da bo prepozno, reče kardinal z žalostnim glasom. Bolnik je pravkar globoko zavzdihnil, sedaj pa zopet leži in se niti ne gane...

Musolinovi tovariši so se zdrznili.

Ali naj bi sedaj izgubili svojega vodjo, ko so na tako skrivnosten način dobili zdravilo, ki bi ga lahko rešilo smrti?

Doktor Müller je stopil k bolniku, ga prijel za čelo, mu pøtipal srce in dejal:

— Ne, Musolino še živi!

Vsi so si oddahnili.

Zdravnik je stresel prašek v kozarec vode, malo pomešal, potem pa je zil tekočino bolniku v usta.

Vsi so s pritajeno nestrpnostjo pričakovali rezultat.

Delovanje praška so lahko kmalu opazili.

Komaj je bolnik popil zdravilo, ko je srce jelo močnejše udarjati, kri pa se je jela hitreje pretakati po žilah.

Doktor Müller je dal bolniku še en prašek.

Bolnik se je začel potiti, sprva po malem, potem pa vedno hujše, čez malo časa pa je lil znoj curkoma s čela.

Čez deset minut je dal zdravnik bolniku tudi še tretji prašek, potem pa je s smehljajem na ustnicah izjavil navzočim:

— Bolnik spi!... Sedaj je rešen!

— Rešen! so vzkliknili tovariši in si brisali solze veselja.

— Hvala večnemu Bogu! reče kardinal.

— Zares, zgodil se je čudež! vzklikne kapetan Trevij.

— Ne, pač pa se je neka višja sila zavzela za Musolina in ga rešila! reče markiz de Gondi.

Zunaj se je jelo daniti. Jutranja zarja je pokrivala nebo

m zlatila vrhove gora, odkoder se je polagoma spuščala v dolino in budila prebivalce.

— Jaz nisem tukaj več potreben! je dejal doktor Müller, ko se je prepričal, da se je bolezen zboljšala. Bolnik bo ozdravel... Nekaj časa bo spal... Ko pa se bo zbudil, ga dobro nahranite s tečno in ne pretežno hrano...

— Bomo, gospod doktor. Hvala vam! reče markiz Gaston de Gondi.

— Pojdiva tedaj! je dejal in se dvignil tudi kardinal.

— Spremili vas bomo! V gorovju bi lahko zašli! reče Gaetano Krispi.

— Ne, to ni potrebno, mu odgovori doktor Müller. Kar ostanite pri bolniku, Musolino vas bolj potrebuje kakor pa midva.

— Toda, gospod doktor, vi nas vendar ne boste prej zapustili, dokler ne boste prejeli nagrade za svoj trud... reče markiz Gaston de Gondi. Obisk bolnika ponoči in v takšnem kraju zasluži zares nagrado. Gospod doktor, vzemite, prosim vas, to mošnjo zlatnikov...

— Nikakor, gospodje, se je branil doktor Müller. Nočem nikakršne nagrade! Zadovoljen sem, da je bolniku pomagano in vedno se bom rad spominjal na to noč.

— Edino, kar bi rad, je nadaljeval doktor Müller, je škatlica, v kateri smo našli praške za bolnika. Dovolite mi, da jo vzamem s seboj v San Stefano. Ta majhen predmet mi bo dragocen spomin.

Musolinovi tovariši so brez pomišljanja izročili zdravniku majhno škatlico, iz katere je doktor Müller že prej vzel dvanajst praškov.

Kardinal Toneli in doktor Müller sta se poslovila in odšla, tovariši pa so se jima toplo zahvaljevali za trud in prijaznost.

Prvi svetlobni žarki so razsvetljevali pot in zadostovali, da sta kardinal Toneli in doktor Müller hodila brez nevarnosti po strmi poti proti San Stefanu.

Nekaj časa sta šla molče.

Oba sta premišljevala o nocojšnjih dogodkih in čudežih, ki so se godili v kapelici »Kristusovil solz«.

Ko sta bila kardinal in zdravnik že daleč od Musolinovega bivališča, je kardinal prekinil molk rekoč:

— Doktor, vi ste rešili nocoj telo Giuseppa Musolina. O kako bi bil jaz srečen, če bi se mi posrečilo tako rešiti njegovo dušo...

— Verjemite mi, da bi se prišteval med najsrečnejše ljudi na svetu, če bi mogel tega človeka odvrniti s poti, katero je ubral...

— Toda tega ne morem storiti jaz, posrečilo pa se tudi ne bi nobenemu drugemu.

— Na svetu pa je kljub temu oseba, živi duša, katere prošnjam in željam se ne bi mogel upirati...

— Kdo pa bi bil to? vpraša zdravnik.

— Njegova mati...

— Mogoče, reče zdravnik. Toda, njegova mati je mrtva.

— Ni mrtva!

Zdravnik pogleda začudeno kardinala.

— Meni pa so pripovedovali v San Stefanu, da je Musolinova mati umrla, je dejal zdravnik.

— In vendar, ona še živi! odgovori kardinal.

— Dovolite, svetlost, da vam rečem, nadaljuje doktor Müller, da se mi zdi vaša trditev nekam zagonetna. Jaz vam lahko dokažem, da je Musolinova mati umrla... na pokopališču v San Stefanu sem videl njen grob...

— Res je, kar trdite, gospod doktor, reče kardinal z mirnim glasom, toda tista žena, ki počiva v grobu na pokopališču v San Stefanu, ni Musolinova mati...

— Ah! vzklikne začudeni zdravnik.

— Tako je! nadaljuje kardinal. V San Stefanu vedo, da je umrla Musolinova mati, ti naivni ljudje pa ne vedo, da Musolino ni sin te navadne žene, ki je umrla...

— Temveč? je vprašal doktor Müller, ki se je vedno bolj čudil.

— Giuseppe Musolino, ta razbojnik in odpadnik, ki je vzrastel pri navadni meščanski obitelji v San Stefanu, je visokega rodu... Musolino je po krvi plemič...

— Ali je mogoče?! se je čudil zdravnik.

— Da... Ah, če bi vi vedeli, kdo je njegov oče?... Bog, kadar pomislim na to, mi solze zalijejo oči... Oče Giuseppa Musolina je bil moj najboljši prijatelj...

Zdravnik je z zanimanjem poslušal kardinalovo pripovedovanje, kardinal pa je globoko zavzdihnil in nadaljeval:

— To je bil človek, kakršnega srečamo le redkokdaj v življenju. Ko sem klečal ob Musolinovi postelji in molil zanj,

sem opazoval njegov obraz, tisto visoko čelo in svilnate trepalnice, zdelo se mi je, da gledam svojega prijatelja. O, Giuseppe Musolino je zvesta slika svojega očeta...

— Ali pa ve Musolino, da je sin plemiča? vpraša doktor Müller kardinala.

— Ne ve. Musolino niti ne sluti tega, nadaljuje kardinal. Tega pa mu tudi ni treba vedeti, vsaj za sedaj ne...

— Morda bi ga spoznanje tega privedlo na pravo pot? Morda bi nehal biti razbojnik? reče zdravnik.

Kardinal se nasmehne.

— Morda! reče kardinal. Toda, dragi prijatelj, vedeti morate, da Musolino ni razbojnik, ni navaden razbojnik...

— Za takšnega ga smatrajo, svetlost, in zato sem ga tudi jaz tako imenoval, se je popravil zdravnik.

Kardinal je nadaljeval:

— Da, Musolina smatrajo za navadnega razbojnika, Musolino pa ni razbojnik. Res je, marsikaterega njegovega dejanja človek ne more na prvi pogled opravičiti, kdor pa pozna njegovo usodo, ga lahko razume.

— Radi česa pa je prav za prav odšel v goro in se ločil od ljudi? vpraša doktor Müller.

— Musolino trdi, odgovori kardinal, da so mu storili mnogo krivic, on pravi, da so ga po krivici obsodili tudi na smrt. Pravijo, da je radi tega odšel v goro, da bi kaznoval krivce in vse tiste, ki so povzročili njegovo nesrečo ter tako dokazal svojo nedolžnost. Jaz mu zamerim samo to, da ni dokazal svoje nedolžnosti potom sodišča.

Zdravnik ni hotel ničesar pripomniti, po kratkem molku pa je vprašal:

— Kaj pa njegov oče? Ali je živ?

Kardinal zavzdihne.

— Tega ne vem niti sam, odgovori kardinal Tonelli. Mogoče je tudi živ, najbolj verjetno pa se mi še zdi, da je mrtev, kajti po vsem, kar je doživel in ko mu je postala nezvesta tista, ki mu je bila nekoč najdražja, je nesrečnež padel vedno niže. Zadnje, kar sem zvedel o njem, je bilo to, da je revni prekupčevalec cunj v Parizu...

— Ali ga niste poiskali?

— Iskal sem ga, toda zaman. Iz Pariza je nenadoma izginil in nihče ni vedel kam. Morda je umrl na kakšnem gnojišču ali pa si je sam poiskal smrt v valovih Seine... Kdo ve?!

Kardinal ni niti slutil, da Musolinov oče in njegov prijatelj še živi in da je bil nocoj tako blizu njega!

Kardinalu se seveda ni niti oddaleč dozdevalo, da je nocoj na tako čuden in skrivnosten način poslal Musolinu tisto rešilno zdravilo ravno njegov oče, o katerem je kardinal Toneli mislil, da je že umrl.

Niti doktorju Müllerju, niti kardinalu Toneliju se ni nikdar sanjalo, da živi vrh Aspromontov, pod razvalinami stare kapelice »Kristusovih solz« čuden človek, skrivnostni starec Elektro, katerega sta iskala po vseh koncijah sveta!

O tem ni nihče ničesar vedel.

Tudi mi ne vemo tega, po tem pa, kar se je neke noči zgodilo v kapelici, ko je Giuseppe Musolino trdno spal in ga je hotel Cezare Bartolo prijeti in po dogodkih nocojšnje noči lahko sklepamo, da ni bil čudežni starec nihče drugi, kakor Elektro, človek, za katerega se je sodobni znanstveni svet tako zanimal.

Kar pa vemo mi, tega nista vedela kardinal Toneli in doktor Müller, radi tega sta nadaljevala pogovor.

— Vi pravite torej, da Musolinova mati še živi? vpraša doktor Müller po kratkem molku.

— Da, ona živi! odgovori kardinal. Živi kot spokornica in me neprestano nadleguje s pismi ter me roti, naj ji omogočim srečanje z njenim sinom. Do sedaj ji nisem hotel izpolniti te želje... danes pa... ko sem zopet videl Musolina... ju bom morda združil in dal materi sina, sinu pa mater...

— Ali ji boste povedali, kje se nahaja Giuseppe Musolino? vpraša doktor Müller.

— Bom, doktor.

— Kaj pa najina prisega, svetlost? pripomni zdravnik. Prisegla sva, da ne bova nikomur izdala njegovega bivališča.

— Res je, doktor, kar pravite, odgovori kardinal. Prisega naju veže, to pa pomeni, da mati niti tokrat ne bi videla svojega sina... To je pač usoda...

Kardinal umolkne.

Tudi doktor Müller ni ničesar več vprašal in tako sta molče nadaljevala pot med skalovjem.

Celo uro sta hodila in nista spregovorila niti besedice, ko pa je solnce s svojimi toplimi žarki že pošteno ogrevalo zemljo, sta prispela do vznožja Aspromontov.

Preden pa sta prišla do mesta, je zdravnik dejal:

— Svetlost, bodite tako ljubeznjivi in pojdite z menoj

k zajtrku. Upam, da nama bo po tem nočnem izletu majhno okrepcilo prav dobro teknilo...

Kardinal je sprejel povabilo in oba sta odšla v zdravniško kovo stanovanje, čez četrto ure pa sta že sedela pri mizi.

Po zajtrku sta se zopet začela pogovorjati o Elektru, to pa je bilo prav za prav nadaljevanje pogovora, katerega sta morala sinoči prekiniti radi prihoda markiza Gastona de Gondija in Gaetana Krispija.

— Vidite, doktor, reče kardinal na koncu, kako se človek lahko skriva, če noče, da bi ga ljudje našli.

— Dober primer za to nam nudi Giuseppe Musolino. Povsod ga iščejo, on pa živi nemoteno vrh Aspromontov.

— Primerjajte ta slučaj z Elektrom, ki ima kot učenjak na razpolago mnogo sredstev, če se hoče umakniti očem radovednežev in svojih bližnjih.

— Kljub temu pa vam ni treba izgubiti upanja. Ne odnehajte, prijatelj, temveč iščite Elektra tudi vnaprej...

— Storil bom, kar bo v mojih močeh in upam, da bom naposled tudi dosegel kakršenkoli uspeh, je dejal doktor Müller.

— Tudi jaz upam, pristavi kardinal, še enkrat pa se vam zahvaljujem za vaš dosedanji trud in vas prosim, da skrbno pazite na sedmi zvezek Elektrovega dela...

— O, zanesite se name, svetlost! odgovori doktor Müller. Sedmi zvezek Elektrovega dela se nahaja vedno pod ključem. Poleg zvezka pa bom čuval tudi to škatlico, ki smo jo sinoči našli v stari kapelici vrh Aspromontov.

Doktor Müller je vstal in vzel škatlico iz plašča.

— Zelo čudno se mi zdi, reče doktor Müller, ko se je vrnil k mizi, kako se je ta zavojček pojavil v kapelici? Tudi uganke si ne morem pojasniti...

— Pa si je tudi najbrž ne bomo mogli nikoli pojasniti, reče kardinal. Sicer je pa itak glavno, da so praški iz škatlice rešili Giuseppe Musolinu življenje...

Doktor Müller je iz radovednosti še enkrat odprl škatlico, v tem trenutku pa je začudeno zavpil.

— Poglejte, še en prašek! vzklikne zdravnik. Čudno! Ko sem jemal praške iz škatlice, sem jih našel točno dvanajstu pa je trinajsti! Poglejte, svetlost, vsebina je ista...

To rekši je doktor Müller razvil papirček in zinil od presenečenja. Njegove roke so se tresle od silnega razburjenja, široko odprtimi očmi pa je buljil v papir.

To ni bil prašek. Na notranji strani papirja so bile natisnane neke besede s prav takšnimi črkami, s kakršnimi so bili tiskani zvezki skrivnostnega Elektra...

— To je pisal Elektro! reče doktor Müller in pokaže papir kardinalu, da bi se prepričal.

Kardinal je vstal in se začudeno zdrznil, ko je zagledal in spoznal črke.

Z drhtečo roko je prijel papir in prečital, takrat pa se je njuno začudenje še postoterilo.

Na papirju je bilo napisano:

»Prihodnj izvezek Elektrovega dela bo zagledal luč sveta dvajsetčetrtga decembra tega leta, našli pa ga bodo na podnožju Schillerjevega spomenika v Berlinu.

Elektro.«

Nekaj trenutkov sta stala nema, brez besede, strmela sta drug v drugega z izbuljenimi očmi.

— To je šele prava zagonetka! je komaj spregovoril doktor Müller.

— Kaj pomeni to? se je čudil kardinal Toneli in še vedno strmel v mladega zdravnika.

Zdravnik je zopet prijel papir in se zagledal vanj.

— To je brez dvoma pisal Elektro! reče doktor Müller. Zdravilo, ki je rešilo Giuseppu Musolinu življenje in Elektro? V kakšni medsebojni zvezi naj bi si vendar bila ta dva človeka?

Kardinal Toneli je stal sredi sobe in premišljeval, njegove ustnice pa so tiho šepetale:

— Zares, čudna stvar! V koliko je ta Elektro skrivnosten, v toliko je tudi zanimiv.

— Kadarkoli je svet o njem kaj zvedel, se je to zgodilo na tako skrivnosten način, da človek tega ne more doumeti.

— Vsa njegova dela, ki jih je spisal do sedaj, je dal svetu na čuden način, za objavo izdaje svojega osmega zvezka pa je uporabil zadnje trenutke življenja Giuseppa Musolina.

— S tem pa je za nas, ki stremimo za tem, da bi ga našli, reče doktor Müller, postal še bolj zagoneten. Rešitev te uganke postaja vedno težja...

— To presega meje človeškega razuma in njegovega razsojevanja! je zašepetal kardinal Toneli. Zdi se mi, da slabotna človeška moč in razum ne bosta nikdar rešila te uganke... To je uganika, ki bi jo mogel pojasniti le Bog!...

Zasledovanje roparjev

Ko je Precioza povedala Abdulahu strašno vest, da je Julija izginila, je Abdulah zaslutil nekaj hudega.

Stal je pred Preciozo kakor prikovan.

Precioza je zgrabila Abdulaha za roko in ga odpeljala v Julijin oddelek. Ko je Precioza zaprla vrata, je Abdulah obupano zavpil:

— Kaj se je zgodilo?

— Nesreča...

— Kje je Julija?

— Ugrabili so jo...

Abdulah se je stresel in zaječal.

— Kdo jo je ugrabil?

— Ne vem.

— Kdaj se je to zgodilo?

— Takoj po predstavi. Komaj se je Julija preoblekla, ko so prišli po njo in jo s silo odvlekli iz garderobe.

Revica se je branila, je nadaljevala Precioza, hotela je vpiti, pa so ji zamašili usta in jo odvlekli v neko kočijo. Ravnatelj je sedel k njej v kočijo, ki je takoj oddrdrala...

— Kam?

— Ne vem!

— Tedaj morava zvedeti, kam je ta prokleti Amerikanec odpeljal našo Julijo! je jezno zavpil Abdulah.

— To bo težko...

— In vendar, midva morava to zvedeti.

— Kako? Mar misliš da nama bo pretkani Smith to povedal? vpraša Precioza.

— Ne mislim tega, odgovori Abdulah med premišljevanjem. Poiskati morava drugo pot, po kateri bi mogla to zvedeti. Kaj misliš ti, Precioza, kam so jo odvlekli?

— O, če bi jaz to vedela! je vzkliknila obupana deklica. Vem samo to, da je bila kočija zelo elegantna in da je bil na njej tudi grb s krono, če se ne motim.

— Ah! je zavpil Abdulah in se prijel za glavo. Sedaj mi je jasno vse... Ta malopridnež je prodal Julijo kakšnemu bogatemu pariškemu razuzdancu!...

Ko je Precioza slišala o tej možnosti, se je stresla.

— Julija brez dvoma ne bo preživela nocojšnje noči, če je ne bova našla in osvobodila, je dejal Abdulah.

— Kako naj bi jo pa našla? je vprašala Precioza. Pariz je velik, tu je toliko palač in ulic...

— Ah, če bi bil sedaj-le Smith tukaj! je zaškripal Abdulah z zobmi. Zgrabil bi ga za goltanec in lopov bi mi moral vse priznati!...

— Toda, kdo ve, je nadaljeval Abdulah svoje modrovanje, kedaj se bo ta lopov vrnil, midva pa ne smeva dolgo čakati...

— Uh! je zaječal velikan in jezno zamahnil z rokama, naenkrat pa je obstal.

Spomnil se je nečesa in vprašal Preciozo:

— Ti si rekla, da so jo s silo odvedli v kočijo? Kdo jo je vlekkel? Ali se je udeležil tega ropa tudi kdo drugi, razen Smitha?

Precioza je nekaj časa premišljevala, potem pa je odgovorila:

— Da! Bil je rdeči Džim, naš klovn! On jo je tudi odvedel do kočije...

— Džim! je zarjovel Abdulah. Ah, ta lopov...

— Da, Džim, je nadaljevala Precioza. Hotel je, da bi ga nihče ne spoznal, radi tega se je zavil v plašč, v naglici pa je pozabil sneti svoj komedijantski klobuk... Jaz sem ga spoznala...

— Ah, ta malopridnež mi bo to drago plačal! je grmel velikan Abdulah. Ta lopov ve najbrž tudi to, kam je prokleti Amerikanec odpeljal ubogo Julijo...

Ko je Abdulah spregovoril te besede, je odhitel iz voza.

Baš v tem trenutku pa se je vračal Džim. Žvižgal je veselo popevko, ker ni seveda niti slutil nevarnosti, ki se je medtem nakopičila nad njegovo glavo.

Abdulah ga je srečal in ga povabil v voz.

— Kaj bi pa rad, velblod? ... ga je vprašal šaljivec prezirljivo in hkratu zbadljivo.

Toda nadaljevati ni mogel.

Abdulah ga je zgrabil in si ga vrgel na pleča kakor vrečo ter ga odnesel v sobico, kjer je nesrečna Precioza v strahu pričakovala, kaj se bo zgodilo.

— Poslušaj, Džim! je zavpil Abdulah in postavil šaljivca na tla. Odgovori mi na nekatera vprašanja, opozarjam pa te

že vnaprej, da hočem samo resnico! Niti besedice laži nočem slišati, ali si me razumel?!

— Če pa me misliš prevarati, je nadaljeval Abdulah s strašnim glasom, in klicati na pomoč tedaj si oglej te-le pesti. Boljše je zate, da se ne seznaniš z njimi, kajti jaz ne poznam šale...

— Govori torej, kaj je z Julijo?

Ko je šaljivec zaslišal to vprašanje, se je na ves glas zagrohotal in dejal zvito:

— O, Juliji je dobro, zelo dobro...

— Kje je Julija?

— Tam, kjer je vsega dovolj...

— Ti si jo odpeljal iz garderobe do kočije?

— Sem... O, jaz sem ljubeznjiv kavalir... Spremil sem gospodično čisto do kočije...

— Čigava pa je bila kočija?

— Lastnikova...

— Džim, opusti šale in odgovarjaj popolnoma resno na moja vprašanja, je zagrmel Abdulah.

— Ali sem morda dejal kaj takega, kar ni res? se je režal šaljivec. Povedal sem ti celo več, kakor pa si me vprašal... Sicer pa itak veš, prijatelj, da se rad šalim...

— Jaz pa ne prenesem, da bi se kdo norčeval iz tako strašne resnice, je zagrmel razjarjeni velikan in zamahnil s svojo velikansko pestjo po zraku.

Kar zažvižgalo je...

Na debelo lice šaljivca je padla klofuta.

Džim se je prijel za lice in se opotekel, kakor da bi bil pijan in zastokal:

— Ih, to je pa vroča šala!...

— Pa bo še bolj vroča, je zavpil Abdulah, če mi takoj ne poveš, čigava je bila kočija?

— Ne vem... je ključovalno odvrnil Džim.

— Ali se že zopet šališ? Mar ne vidiš te pesti? mu je zapretil velikan.

— Ne, ne, ne šalim se... saj govorim resnico... Ne vem, ravnatelj mi ni ničesar povedal... Vem samo to, da je lastnik kočije neki odlični gospod iz Pariza...

— Kako se imenuje ta gospod?

— Ne vem, ne vem... se je branil šaljivec.

— Ali pa se ne moreš spomniti? vpraša Abdulah strogo in ga zaničljivo premeri.

— Da, da... ne morem se spomniti... Vedel sem, kako se imenuje... pa sem pozabil...

— Eh, potem ti bom pa jaz malo pretresel možgane, da se boš hitreje spomnil! je zavpil velikan, zgrabil šaljivca in ga vrgel kakor žogo trikrat v zrak, tako da je vsakikrat treščil v strop voza in vsakikrat zavpil.

— Umiram!... Mrtev sem že!... je vpil šaljivec, ko je letel proti stropu.

— Nisi še mrtev, boš pa prav gotovo, če mi takoj ne poveš resnice! je grmel Abdulah in obdržal Džima nekaj trenutkov na svojih rokah. No, ali se ti je spomin že vrnil?

— Govori! Ali si na kočiji opazil kakšen grb? je vprašal velikan Abdulah.

— Sem, dragi Abdulah, sem! je šepetal Džim.

— Čigav grb pa je bil to?

— Tega pa ne vem, mili Abdulah, se je prilizoval pretkani šaljivec. Bilo je temno in radi tega nisem mogel prečitati lastnikovega imena...

— Torej nočeš povedati? je zavpil Abdulah in vrgel šaljivca še enkrat v strop.

— Ne vem... ne vem... je stokal Džim.

— Lažeš! je zarjul Abdulah. Ti veš ime tistega človeka! Govori, človek, če ti je življenje drago, sicer te bom zadavil!

In Abdulah ga je stisnil s svojimi močnimi rokami kakor melono, tako da so šaljivcu skoraj kosti popokale.

— Bom, sladki Abdulah, vse ti bom priznal! je jecjal Džim. Dovolj mi samo, da sedem za nekaj trenutkov, v glavi mi brni... vrti se mi...

Abdulah ga je vrgel na posteljo.

Džim pa se je prijel za glavo in molčal. Upal je, da bo medtem prišel kdo od ostalih »umetnikov« in ga rešil iz težkega položaja in ustraheval Abdulaha.

Abdulah pa mu ni dal mnogo časa za premišljevanje, zopet ga je zgrabil za prsa in zavpil:

— Dovolj si počival! Sedaj pa govori, kje je Julija?

— Prisegam ti, dragi Abdulah, da ne vem, je komaj spregovoril šaljivec.

— Torej se še nisi spomnil! je zaškripal z zobmi Abdulah, zgrabil pretkanega šaljivca in ga zopet vrgel proti stropu, ko pa je nesrečnež padal, ga je zgrabil za nogo tako da je obvisel v zraku z glavo obrnjeno navzdol...

Džim se je brez moči zvijsal v zraku.

— Ali boš sedaj govoril?! je zavpil Abdulah.

Nekaj trenutkov sta oba molčala.

Precioza je bila zavita v ruto in je sedela v kotu soble-
ter s strahom gledala, kar se je godilo.

— Govori, kam so odpeljali Julijo? je zavpil Abdulah in
držal Džima za nogo.

— Dobri Abdulah, vse ti bom priznal... vse vem...
spomnil sem se... vse ti bom izdal... samo pusti me...

— Ha, lopov, ne boš me prevaral! Ne bom te postavil
prej na trdna tla, dokler mi ne boš povedal čiste resnice! reče
Abdulah še precej mirno. Govori, v čigavi kočiji so odpeljali
Julijo?

Šaljivec je še enkrat poizkusil, da bi se rešil železnih
pesti, ko pa se je prepričal, da mu laž ne bo pomagala, je za-
jecljal:

— To je bila kočija... vojvode...

— Katerega vojvode?... govori!

— Vojvode Lingija... je spregovoril Džim s težavo.

Precioza je kriknila.

— Ah, to ime sem pa že slišala, je rekla razburjeno Pre-
cioza in vstala. To je eden izmed najbogatejših in najbolj raz-
uzdanih ljudi v Parizu.

— O, Bog! je zavzdihnila nesrečna deklica. Če je Julija
prispela v njegove roke — tedaj je izgubljena...

— Morda pa tudi ni! je pristavil Abdulah, ki je držal
Džima še vedno za nogo. Sedaj veva, kje se nahaja, če pa
bova prispela prepozno, da bi jo osvobodila, tedaj bo jutri v
Parizu en velikaš manj!...

— Ti pa, grdoba, se je obrnih Abdulah k šaljivcu, me
ne boš motil pri mojem delu. Za nekaj ur te bom napravil ne-
škodljivega!

To rekši je vrgel Abdulah šaljivca na postelj in zgrabil
neko vrv.

Čeprav se je Džim branil na vse načine in se otepal, ko-
likor se je mogel, je kljub temu ležal že čez nekaj trenutkov
trdno zvezan. Abdulah je zgrabil živi klobčič in ga odvedel
skozi narejeno odprtino na streho voza. Zamašil mu je usta z
robcom in ga pustil na strehi.

— Tako! je dejal Abdulah, ko se je vrnil. Tega se narna
za sedaj ni treba bati, toda ne izgublajva časa! Najprej mo-
rava zvedeti, kje se nahaja palača vojvode...

— To nama pač ne bo delalo posebnih preglavic, je odvrnila Precioza, kajti to ve sleherni otrok v Parizu.

Abdulah je zgrabil neko debelo palico, Precioza pa se je ogrnila v plašč in planila sta iz voza ter nemoteno hitela po pariških ulicah.

Pred neko malo krčmo sta se ustavila. Abdulah je vstopil.

Čez nekaj časa pa se je vrnil in dejal Preciozi, ki ga je čakala v neki senci:

— V krčmi so mi rekli, da se nahaja palača vojvode Lingija v predmestju Saint Germaine v ulici miru.

— Če hočeva priti tja, potrebujeva najmanj pol ure.

— Denarja nimava, da bi si mogla najeti kočijo, radi tega morava pač uporabiti svoje noge...

— Hitiva, Precioza!

In mahnila sta jo proti predmestju Saint Germaine.

Med potjo je Precioza povedala Abdulahu vse, kar je vedela o vojvodi. O njem ni vedela ničesar dobrega, pač pa mnogo hudega.

Sedaj je bil star kakih štiriindvajset let, kljub svoji mladosti pa je živel skrajno lahkomišlno, o njem so pripovedovali kakor o junaku dneva, ki se je proslavil s svojimi neštetimi avanturami.

Ponižal in upropastil je že marsikatero siromašno deklico, denar pa je razmetaval kakor listje.

Pretkani Amerikanec je gotovo prav dobro poznal vse slabe vojvodove strani, ponudil mu je Julijo in mu jo brez dvoma prodal za visoko ceno.

Med pogovorom sta hitro prispela do vojvodove palače.

— Ah, samo da bi ne bilo prepozno! je vzdihovala Precioza.

Abdulah je stisnil pesti in zaškripal z zobmi.

— Če pa sva prispela prepozno, je dejal Abdulah, tedaj gorje temu nesramnemu plemiču! Zdrobil mu bom njegove nežne, plemenitaške kosti in jaz mu jamčim, da ne bomo samon, temveč nihče izmed teh »boljših ljudi« niti pomislil več na to, da bi se dotaknil kakšne sirote, poštene deklice...

Obstala sta pred palačo, ki je bila bajno razsvetljena. Ogledovala sta jo, da bi se prepričala, če je to zares tista palača, ki jo iščeta.

Bila sta tako razburjena, da nista opazila neke prekrasne kočije, ki je pridržala po mehkih tleh iz dvorišča.

Abdulah ni imel časa, da bi se umaknil in padel je med dirjajoča konja...

Kaznovana lakomnost

Kalabrijske planine so poleg rodovitnih vinogradov polne sočnatih pašnikov, na katerih pasejo pastirji vse leto svoje mnogoštevilne črede.

Nekega dne je na vznožju nekega visokega griča sedel mlad pastirček in bridko jokal.

Ko so počivali, je izginila iz njegove črede najboljše ovčica. Sedaj pa, ko se je zbudil in je opazil izgubo, je bridko jokal, ker se je bal strašne jeze svojega gospodarja, ki ga bo neusmiljeno pretepel, ko se bo vrnil s čredo domov.

Deček si je zakril obraz z rokama in se dušil v solzah. Tako ni mogel opaziti, da se mu je približal neki lovec.

Lovec ga vpraša:

— Kaj ti je, deček? Zakaj jokaš?

Deček se je zdrznil, potem pa je pripovedoval lovcu o tem, kar se je zgodilo in pristavil, da se boji gospodarjeve jeze.

— Kdo pa je tvoj gospodar? vpraša lovec.

— Tarasko! odgovori deček.

— Ali ni to tisti bogati Tarasko, odgovori deček. Silno je bogat, ima še pet drugih pastirjev. Tudi nje neusmiljeno pretepa, če mu le zakrivijo kakšno malenkost.

— Pa ne, da bi nas samo pretepal, ta človek nas tudi muči...

— Pred nekaterimi dnevi sem moral pet ur klečati na grahovem zrnju, to pa samo radi tega, ker sem imei smolo, da sem razbil star vrč, katerega smo uporabljali za vodo in ki je bil že zdavnaj ves razpokan...

— Nekega drugega pastirja pa je prisilil, da je prijel z golimi rokami kos razbeljenega železa.

Lovec se strese.

— Če se bom vrnil domov brez ovce, mi bo razsekala glavo... je nadaljeval deček.

— Tega ne bo storil, dečko, ga je tolažil lovec. Jaz bom s teboj... Sedaj pa pojdiva in poiščiva tvojo ovco!

Deček je ubogal in šel z lovcem. Blodila in iskala sta celo uro, ovce ni bilo nikjer.

Naenkrat pa je lovec opazil neko krvavo sled. To je bil zadosten dokaz, da je ovco odvedel volk.

— Deček, reče lovec pastirčku. Svoje ovce ne boš več našel, ker jo je raztrgal volk.

— Čas je, da se vrneš domov. Svojemu gospodarju povej, da se je ena ovca izgubila, ne reci mu pa tega, da jo je volk ugrabil in raztrgal.

— Toda, gospodar me bo ubil...

— Ne bo te ubil! Ti mu kar reci, da ti je neki lovec obljubil, da bo ovco našel, če pa je ne bo mogel najti, mu bo prinesel drugo. To bo tvojega gospodarja pomirilo.

Deček je videl, da ni druge pomoči, zato je ubogal lovca ter odgnal čredo domov.

Doma je povedal gospodarju, kaj se mu je pripetilo, omenil je pa tudi, kar mu je naročil neznan lovec.

— Lažeš! je zakričal neusmiljeni skopuh in začel ubogega otroka pretepati.

Naposled pa ga je spodil iz hiše rekoč:

— Če tisti lovec ne bo prinesel ovce, te bom kaznoval kakor še nikdar doslej! Poberi se mi izpred oči!

Deček je planil iz hiše, skopuh pa je nestrpno pričakoval da se bo pojavil lovec z ovco.

Po enournem čakanju se je starček obraz nenadoma spjasnil. Opazil je nekega človeka, ki je nosil vrečo na hrbtu.

— Pa je le prinesel! je starec zadovoljno momljal sam pri sebi.

V tem trenutku pa je prihitel deček in veselega obraza naznanil gospodarju, da je lovec prinesel ovco.

— Niti videti je nočem! je jezno zahreščal starec. Tu imaš ključ od hleva; zaprta z lovcem ovcev v hlev, potem pa mi prinesi ključ takoj nazaj!

Deček je odhitel iz hiše in povedal lovcu, kar mu je naročil gospodar.

Lovce se je nasmehnil in prosil dečka, naj mu prinese kozarec vode, poudarjal je, da je silno žejen.

Medtem ko je deček odhitel po vodo, je lovec odprl hlev, odvezal vrečo in stresel ovco iz nje, potem pa je hitro zaprl hlev in izročil dečku ključ od hleva.

Popil je vodo, dal dečku nekaj drobiža in zopet odšel.

Stari Tarasko je zadovoljen legel k počitku, premišljeval je o svojem bogastvu.

Ni še dolgo ležal, ko se je naenkrat zdrznil in pazljivo prisluškoval.

Zdelo se mu je, da je živina v hlevu nemirna.

— Te lenobe jim prav gotovo zopet niso dale dovolj vode! Toda le počakajte, jutri jih boste dobili...

Starec je zopet legel, čez nekaj časa pa je ponovno zaslišal iz hleva silen hrup.

Skočil je in se hitro oblekel.

— Pogledati moram kaj je živini! je dejal Tarasko in odšel iz hiše. Ko pa je bil že na pol poti, je obstal. Slišal je smrtno rezgetanje konja.

— V hlevu se godi najbrž nekaj strašnega, je vztrepetal starec in jel na ves glas kričati, da bi zbudil pastirje, psoval jih je in jim grozil z najstrašnejšimi kaznimi.

V tem trenutku pa je zaslišal strašno mukanje krave.

Ker se nihče od pastirjev ni pojavil, je starec sam odhitel k hlevu, svečo je postavil na tla in odklenil vrata, v tem trenutku pa je skoraj omahnil na tla.

Prizor, ki se mu je nudil, ko je odprl vrata hleva, je bil tako strašen, da je starcu nehalo biti srce.

Hlev je bil podoben klavnici.

Ovce so ležale po tleh raztrgane, dve najlepši kravi sta bili mrtvi, zaklani, dva najboljša konja sta bila zaklana, druga dva pa sta se borila s smrtjo.

Tarasko je bil skoraj neumen od strahu, skopost in nenasitna lakomnost pa sta povzročili, da je planil v hlev in se vrgel na krvoločne volkove, da bi rešil vsaj zadnja dva konja.

To je bilo skrajno nevarno početje, stari Tarasko pa, ki je vse dni svojega življenja oboževal samo eno: blago in denar, se ni zmenil za življenje, če je bil v nevarnosti njegov beg.

Komaj pa je Tarasko stopil v hlev, je eden izmed volkov pustil pravkar zaklanega konja in planil nanj; zgrabil ga je za pleča in ga vrgel na tla.

— Na pomoč!... Dragi... mili otroci... na pomoč! je klical starec. Rešite me, dragi otroci... jaz vas bom kneževski nagradil...

Toda bilo je prepozno.

Volk mu je pregriznil goltanec!

Tako je končal stari neusmiljeni Tarasko. Njegovo zve-

rijsko postopanje napram malim pastirjem je bilo strašno kaznovano.

Ko so se pastirčki zjutraj zbudili, niso nikjer našli svojega gospodarja...

Šli so v hlev in zagledali po tleh posamezne ude njegovega telesa. Pa tudi volkov ni bilo več.

Ko so se nasitili so prav gotovo odhiteli nazaj v goro k tistemu neznanemu lovcu, ki jih je prinesel sinoči v vreči namesto izgubljene ovce.

Ljudje so prihiteli, da bi si ogledali strašno nesrečo. Za Taraskovim hlevom so našli obešenega mrtvega volka, ki je držal v gobcu listek, na katerem je bilo napisano:

»To je eden izmed tistih treh volkov, katere sem sinoči spustil v Taraskov hlev. To sem storil radi tega, da bi kaznoval njegovo lakomnost. Pazite se pred volkovi! Musolino.«

Giuseppe Musolino je torej že ozdravel in nadaljeval svoje delo v strah in trepet vseh tistih, ki nimajo čiste vesti in ki ne vedo, kaj sta usmiljenje in pravičnost.

Usodna odločitev

Predstave, ki jih je prirejal Amerikanec Smith, so bile vedno izredno dobro obiskane.

Med občinstvom si mogel opaziti tudi osebe iz najodličnejše pariške družbe. Ta del publike je posebno privlačila lepa »Rimska Venera«. Med temi obiskovalci je bil tudi vojvoda Lingij.

Nekaj radi radovednosti, nekaj pa iz želje po avanturah, je mladi vojvoda posetil nekega večera Smithovo predstavo.

Tu je videl Julijo in deklica mu je tako ugajala, da je od tistega dne prihajal k vsaki predstavi in poizkušal na vse mogoče načine, da bi se ji približal.

To pa se mu ni posrečilo.

Julija ni niti hotela slišati o kakih novih znancih, pa tudi ravnatelj Smith je skrbno pazil, da bi Julija ne srečala človeka, ki bi jo morda odpeljal od nje.

Mladi vojvoda pa je čutil napram Juliji vedno večjo na-

klonjenost in vedno bolj si je prizadeval, da bi imel kakšen uspeh.

Obrnil se je tudi na samega Smitha in mu ponudil velikansko vsoto, da bi mu omogočil zблиžanje z Julijo, pretkani Amerikanec pa ni hotel o tem ničesar slišati.

Smith ni hotel pustiti Julije od sebe, kajti vedel je, da bo z Julijo mnogo več zaslužil, dokler se bo predstavljala občinstvu.

Zapreke, ki so vojvodi onemogočile zблиžanje z Julijo so postajale vedno večje, pa tudi ljubezen vojvode je bila vsak dan silnejša. Brez prestanka je mislil nanjo, podnevi in ponoči.

Človek, ki se je prerad igral s tujimi čuvstvi in ki si je doslej z lahkoto osvojil vsako lepotico, je sedaj prvič v življenju doživel neuspeh, to pa ga je dražilo.

Naenkrat pa se je zavedel nekega posebnega čuvstva, ki mu je bilo dotlej neznano: vzljubil je Julijo.

Prepričal se je o njenem skromnem in poštenem obnašanju in vedno bolj jo je ljubil in hrepenel po njej.

Mislil je tudi na to, da bi jo s silo vzel Amerikancu, kmalu pa se je prepričal, da se mu tudi to ne bi posrečilo, kajti pretkani Smith je imel brez dvoma stražo pri vozu.

V trenutku pa, ko je dosegel njegov obup vrhunec in ko ni vedel kaj naj bi radi neutešene ljubezni počel, mu je javil sluga, da ga čaka v predsobi ravnatelj Smith.

To je bilo danes zjutraj, po tistem pogovoru med Julijo in Amerikancem Smithom.

Ko je Julija odšla iz njegove pisarne, je Amerikanec uvidel, da bi bilo vse nadaljnje prizadevanje zaman, da je ne bi mogel več obdržati pri sebi, radi tega je sklenil, da se ji bo maščeval.

Če že mora biti tako, da bo izgubil »magnet« svoje blagajne, naj bo izgubljena tudi Julija.

Pretkani Amerikanec si je takoj napravil načrt. Spomnil se je na vojvodo Lingija, ki mu je ponujal za Julijo šele pred kratkim velikansko vsoto.

Oblekel se je in se napotil v palačo vojvode.

Vojvoda ga je takoj sprejel.

Pogovarjala sta se skoraj celo uro. O čem sta se tako zaupno pogovarjala, ne vemo, brez dvoma pa je Smith pri tej priliki prodal nesrečno Julijo zaljubljenemu vojvodi, pogodila sta se najbrž za velikansko vsoto.

Ko sta sklenila pogodbo, sta morala ugotoviti samo še način, kako bi jo spravila v vojvodovo palačo.

— To pa je popolnoma enostavno, je dejal vojvoda. Jaz vam bom dal na razpolago svojo kočijo. Vi boste sedli k deklici v kočijo in jo pripeljali k meni, s tem pa boste izvršili svojo dolžnost, za katero vam bom izplačal sto tisoč frankov. S tem je bilo vse urejeno.

Iz Preciozinega poročila vemo, kako so ubogo Julijo odvekli iz garderobe, jo posadili v kočijo in odpeljali.

Julija se je sedaj nahajala v palači vojvode Lingija.

Peljali so jo v neko razkošno opremljeno sobo, toda ves sijaj ni mogel ublažiti Julijinega obupa.

Nekaj časa so jo pustili samo in nesrečna deklica je s strahom pričakovala, kaj se bo zgodilo.

Julija sicer ni vedela kam so jo pripeljali, pričakovala pa ni ničesar dobrega.

Naenkrat pa so se odprla vrata in v sobo je stopil mlad in odličen gospod.

Julija se je zdrznila. Spoznala je vojvodo, katerega je že večkrat videla pri predstavah.

— Ah, vi ste, gospod vojvoda, je vzkliknila Julija vznemirjeno. Poznam vas... Plemič ste in upam, da boste to tudi dokazali ter mi vrnili svobodo. Semkaj so me s silo privlekli, ne vem, če ste to vi ukazali ali ne, toda, če želite, da ne boste imeli na svoji vesti človeškega življenja, vas prosim, da mi odprete vrata in mi dovolite, da odidem iz te hiše...

Vojvoda je stal pri vratih in mirno opazoval Julijo. V svojem obupu se je zazdela zaljubljenemu vojvodi še lepša, njen obraz je bil rajsko lep, velike, obupave oči so ga proseče gledale.

Stopil je k njej in ji dejal z ljubeznjivim glasom:

— Srečen sem, lepa Julija, da vas morem pozdraviti v svoji hiši, istočasno pa se čutim zelo nesrečnega, ker ne morem zavrniti vaše graje, ki je popolnoma upravičena.

— Priznavam, da niste prišli v mojo hišo brez moje vednosti, zagotavljam vam pa, da sem se poslužil tega sredstva samo radi tega, ker nisem našel druge poti, po kateri bi se vam mogel približati in vam povedati, kaj čutim za vas.

— Julija, vzljubil sem vas in želim, da bi postali srečni!

— Obdal vas bom z bogastvom in s sijajem, najel vam bom prekrasno vilo, v kateri boste živeli kakor kraljica, za vse to pa prosim samo vašo naklonjenost...

— Dovolj, gospod! ga je Julija dostojanstveno prekinila. Drznili ste se me s silo privedi semkaj, ali pa veste, da to ni pošteno in ni vredno plemiča? Mislim, da vaši pradedje niso nikdar storili kaj takega...

— Nasprotno! ji vpade hitro vojvoda v besedo. Jaz pa mislim, da so tudi moji pradedje vedno visoko spoštovali lepoto, vaše lepota, prekrasna Julija, me je omamila.

— Razum poštenega plemiča, je pristavila Julija s prezirom, bi vam moral povedati, da takšno postopanje ni pravilno. Jaz sem poštena deklica in moja čast ne bo nikdar dovolila, da bi postala vaša. Ali ste razumeli: nikdar!

— Potem boste pač ostali moja ujetnica, dokler se ne boste premislili, reče vojvoda.

— Pa niti v tem slučaju ne boste dosegli, kar želite, odgovori Julija. Res je, nezaščiten deklica sem, toda, če boste poskušali izkoristiti mojo slabost, če vam bo to dovolila vaša plemiška čast, tedaj vedite, da me bodo prej objele roke mrzle smrti kakor pa vi!

— Nadzirajte me in pazite name kolikor hočete, kajti kdor hoče pošteno umreti, najde vedno dovolj sredstev in priložnosti, da se iznebi življenja...

— Ne, Julija, ne govorite o smrti! vzklikne vojvoda. Jaz nočem, da bi umrli, jaz hočem, da živite, kajti brez vas bi tudi jaz ne mogel živeti... ljubim vas...

— O, če bi bilo to res, se je prezirljivo nasmehnila Julija, me ne bi poniževali in mi stavljali takšnih predlogov...

— Poslušajte me, Julija, reče vojvoda. Odkritosrčno vam priznavam, da sem pod vplivom mladosti in brezskrbnega življenja zapeljal in onesrečil marsikatero deklico in ženo, potem pa je nisem več ljubil.

— Odkar pa sem prvokrat zagledal vas, sem postal popolnoma drugačen človek, ne poznam več samega sebe.

— Ljubim vas iskreno!

— Pri meni ste čisto na varnem, ničesar vam ne bom storil, kar bi vas utegnilo razžalostiti.

— Vsak dan bom prihajal k vam in potrpežljivo čakal, dokler se ne boste odločili, da bi postali, ne moja ljubica — temveč žena!

— Jaz tudi ne vem, kdo ste vi, pa vas tudi ne sprašujem po tem. Meni ni za ime in za položaj. Odpeljal vas bom v Anglijo in tam se bova poročila...

— Samo ena vaša beseda zadostuje in še nocoj bova odpotovala. Vse je že pripravljeno.

— Naročil sem posebni vlak, ki bo naju odpeljal do Le Havra, tam pa naju čaka mala jahta, s katero bi že jutri ob devetih prispela v London, ob desetih pa bi bili lahko že moja soproga!

— Dajem vam svojo plemiško besedo, da mislim pošteno in da bom storil, kar obljubljam.

— Julija, ne zavrnite me! Premislite se, sprejmite mojo ponudbo, odločite se...

Njegov glas je drhtel in po vsem je Julija uvidela, da govori resnico in da misli iskreno.

Julija mu ne odgovori. Odločen izraz je izginil z njenega obraza, namesto njega pa se je pojavila zamišljenost.

Vojvoda nadaljuje:

— Julija, poleg poroke vam bom zagotovil tudi bodočnost. Ko boste postali moja žena, boste postali istočasno tudi lastnica mojega dvorca »Tisoč cvetov« v južni Franciji, kateremu pripada tudi ogromno zemljišče z gozdovi.

— Za vas bom storil, kar bo v mojih močeh, prosim vas samo, vračajte mi ljubezen...

— Julija, dajte mi svojo roko in postanite moja soproga.

Julija se ni ganila. Stala je sredi sobe in strmela predse.

Njegovih zadnjih besed pa ni niti slišala. Njene misli so bile daleč, daleč od tod.

Mislila je na svoje detinstvo, na Kalabrijo, na Aspromonte, na svojega Giuseppa Musolina, kateremu je bila že žena.

Vse njeno življenje je bil dan trpljenja — velik petek. Ko pa je mislila, da je napočil konec strašnih dni, se je vedno zgodilo kaj takega, kar je znova uničilo vse njene upe.

Na dan poroke so jo odtrgali od njenega Giuseppa in od tistega dne ni ničesar več slišala o njem.

Kdo ve, kaj se je zgodilo z Musolinom?

— Ali se bo Julija še kedaj vrnila v svojo domovino in bo lahko še kedaj videla svojega Giuseppa?

Vse to je bila za Julijo nerešljiva uganka.

Pri Musolinu jo je čakala majava bodočnost, večni strah pred preganjalci — sedaj pa je stal pred njo plemič, vojvoda, mlad, lep in bogat človek, ki jo je prepričeval o svoji ljubezni in jo prosil, naj mu postane zakonska žena.

Čakala jo je prekrasna bodočnost.

Ali naj bi ostala zvesta Giuseppu Musolinu ali pa naj bi sprejela ponudbo mladega vojvode?

Ne vemo gotovo, toda zdi se nam, da se je Julija v tem trenutku bavila s takšnimi mislimi.

Julija se je nahajala pred usodno odločitvijo!

Upanje, da se bo kedaj vrnila v Musolinov objem, je bilo zelo slabo, ponudba vojvode pa je bila vabljava!

Po Julijinem hitrem dihanju in njenih strmečih očeh je vojvoda spoznal, da divja v njeni duši obupna borba.

— Vi omahujete? vzklikne vojvoda. To vidim v vaših očeh! Ne obotavljajte se!

— Dajte mi roko in mi recite, da se strinjate z mojim predlogom, takoj bova odpotovala v Anglijo, jutri pa boste že moja žena!

— Prisegam vam, da govorim resnico in da vas ne bom zapustil do svojega zadnjega vzdihljaja!

Ko je vojvoda spregovoril te besede, je pokleknil pred Julijo, s hrepenenjem je pričakoval besedo njene privolitve.

Julija se je borila sama s seboj.

Kaj naj bi storila?

Če bi zavrnila njegovo ponudbo, bi jo vojvoda obdržal pri sebi kot ujetnico, morda bi jo tudi nadlegoval, tedaj pa bi ji preostajala samo smrt ali pa nekaj, kar je hujše od smrti.

Če pa bi sprejela ponudbo?

Kdo ve, kako bo vse končalo? Morda pa ji bo odločitev prinesla srečen izid?

Julija je še nekaj časa premišljevala in se obotavljala, potem pa je odločno dvignila glavo in rekla z zvonkim glasom:

— Gospod vojvoda, vstanite! Vaše besede so me ganile... Verjamem, da boste postopali kakor pošten človek.

— Ah! vzklikne vojvoda veselo in vstane.

— Odločila sem se! je nadaljevala Julija. Vašo ponudbo sprejemem in pripravljena sem, še nocoj z vami odpotovati, jutri pa bom pred duhovnikom postala vaša žena.

— Hvala vam, Julija! vzklikne presrečni vojvoda in prime Julijo za obe roki. Prepričali se boste, da sem govoril resnico...

— Res je, v življenju sem storil mnogo stvari, katerih mi vest ni odobraval, prevaral sem marsikatero deklico, vam pa prisegam, da govorim tokrat čisto resnico!

— Sedaj pa ne izgublajva časa!

— V sosedni sobi boste naši vse, kar potrebujete. Oblecite se, potem bova pa skupaj večerjala...

— Gospod vojvoda! reče Julija. Pred vsem pa imam prošnjo... To je moja prva prošnja, gospod vojvoda, in upam, da mi je ne boste odbili?

— Ah, kar povejte mi jo! vzklikne presrečni vojvoda. Vse vam bom izpolnil...

— Pri ravnatelju Smithu sem zapustila dvoje dobrih prijateljskih src, je dejala Julija. Pokazala bi se napram njima nehvaležno, če bi ju ne obvestila o svoji nepričakovani sreči. Prosim vas, da mi dovolite, da ju o tem z nekoliko besedami obvestim?

Vojvoda jo začudeno pogleda.

Njegovo čelo se je nagrbančilo, v njenih očeh pa se je pokazal izraz nezaupanja.

Julija ga je razumela in da bi razbila sleherni dvom, ki se je pojavil v njegovi duši, je rekla s popolno prisotnostjo duha:

— O, bodite brez skrbi! Nikogar ne bom poklicala na pomoč, kajti pomoč mi je sedaj nepotrebna. Sicer pa, dovolite mi, da napišem nekaj besed, vam pa prepuščam, da odpremite pismo na naslov, če hočete?

— Prav, Julija, nimam ničesar proti temu, odgovori vojvoda po kratkem premišljevanju. Čeprav sta tvoja prijatelja kdorkoli, jima javi, naj računata z mojo podporo, ko se boš kot moja žena vrnila iz Londona.

— Ah, kako ste dobri! reče Julija in hvaležno pogleda mladega vojvodo. Res je, moja prijatelja sta zelo siromašna in nesrečna, to sta člana Smithove družine: velikan Abdulah in Precioza, deklica z mrtvaško glavo...

— Ah, ta dva! reče vojvoda. Poznam ju. Videl sem ju tolikokrat pri predstavah. Kar pišite jima, moj sluga pa jima bo pismo dostavil, seveda šele jutri. Če pa želite, da se iznebim tudi najmanjšega nezaupanja, mi pač dovolite, da pismo prečitam.

— O, zelo rada! reče Julija in sede k pisalni mizi ter napiše kratko pismo ter ga izroči vojvodi.

Vojvoda je prečital vsebino in ni pristavil nobene pripombe. Vrnil ga je Juliji.

Julija je spravila pismo v kuverto in napisala naslov: »Velikanu Abdulahu, članu družine Amerikanca Smitha.« Vojvoda pozvoni in v sobo stopi komornik.

— To pismo boš izročil jutri na njegov naslov! je zapovedal mladi vojvoda.

Sluga vzame pismo in odide.

Sedaj pa, Julija, se preoblecite. Pričakoval vas bom pri mizi. Na svidenje!

Julija je stopila v sosedno sobo. Ko je bila sama, je omahnila na stol in globoko zavzdihnila.

— Ah, Giuseppe Musolino, ko bi ti vedel, kje se v tem trenutku nahaja tvoja Julija in ko bi vedel, za kaj sem se odločila!

— Toda drugače nisem mogla storiti...

— Ta udarec usode je bil zelo težak in ni mi preostajalo ničesar drugega, kakor izbrati si to pot, nisem mogla preveč izbirati. Upam, da me bo presveta Mati božja varovala na tej poti in ne bo dovolila, da bi bilo po meni.

To upanje je Julijo malo ohrabilo. Šele sedaj je pogledala po sobi, v katero je stopila.

Na divanu je zagledala nekaj potniških kostumov. Oblekla je eleganten siv kostum, ki ji je tako dobro pristojal kakor da bi bil nalašč zanjo napravljen.

Na glavo si je posadila majhen eleganten klobuk z zelenim pajčolanom, vzela je dežni plašč in hotela oditi, pri tem pa je opazila majhno ročno torbico.

Ah, kako je bila presenečena, ko je odprla torbico, v kateri je zagledala razen zrcala, stekleničice s parfumom in glavnik tudi svilnato denarnico, v kateri je bilo sto zlatnikov.

Julija se je malo pomirila, se pogledala v zrcalu in pozvonila, ko pa se je pojavil komornik je rekla.

— Peljite me k vojvodi!

Komornik se je priklonil in šel pred Julijo. Peljal jo je skozi več luksuzno urejenih sob, naposled pa je odprl neka vrata, skozi katera je lila močna svetloba.

Ko je stopila čez prag, je prišel k njej vojvoda, jo prijel za roko in jo peljal k mizi, na kateri so se nahajala najrazličnejša izbrana jedila.

Pri večerji jima je stregel komornik. Čeprav Julija že zdavnaj ni videla tako dobrih jedil in čeprav že ves dan ni ničesar okusila, vendar ni jedla z apetitom.

Od vsake jedi je vzela samo malo, govorila pa ni ničesar.

Ko sta povečerjala, je komornik natočil v čaše penečega šampanjca, vojvoda pa je navdušeno nazdravil:

— Pijva na zdravje vaše srečne bodočnosti!

Julija je z drhtečo roko prijela časo in si jo prinesla do
ustnic. Srebnila je nekaj kapljic, in navdušene besede mla-
dega vojvode pa ni odgovorila.

Vojvoda se je čutil nepopisno srečnega, hotel je objeti
Julijo, ona pa ga je zavrnila in mu rekla z nežnim glasom:

— Ne, vojvoda! Danes še ne... Jutri... jutri... ko
nama bo duhovnik zvezal roke in nama dal svoj blagoslov.
Jutri bom vaša, danes pa sem še — svoja!

Julija je hotela reči nekaj drugega, v zadnjem hipu pa
se je zavedla in popravila.

Vojvoda je žalostno povесil roko in dejal:

— Naj bo!

Večerja je bila končana. Vojvoda se je prvi dvignil in
dejal:

— Dobro bi bilo, Julija, če bi krenila na pot. Hiteti mo-
rava, saj hitiva sreči v naročje!

Ponudil je Juliji roko in šla sta.

Za njima je šel komornik.

Na dvorišču ju je čakala luksuzna kočija, v katero sta
oba sedla. Pred odhodom pa se je Julija obrnila h komorniku
in mu rekla:

— Prosim vas, ne pozabite jutri odnesti pisma, katerega
vam je izročil gospod vojvoda.

Komornik se ponižno priklone.

Ko je bilo vse gotovo, je dal vojvoda kočijažu znamenje
in kočija je v divjem diru zletela iz dvorišča. Na ovinku pri
glavnih vratih v dvorišče pa je kočijaž naenkrat ustavil
konje.

Konji so podrli nekega človeka, ki je najbrž ogledoval
palačo mladega vojvode.

— Osel, zakaj pa ne paziš kod voziš! je kričal moški
nad kočijažem. Lahko bi bil poginil! Ali maš pravico, da
smejo tvoji konji teptati mirne meščane!?

Ko je Julija zaslišala tá glas, se je zdrznila in planila s
svojega sedeža.

— Abdulah! To je Abdulah! je zavpila Julija. Kaj se je
zgodilo? Kaj so storili konji?

— Bodite mirni, Julija! jo je miril vojvoda. Zgodilo se
ni ničesar, saj vidite, da kočija zopet nadaljuje svojo pot.

In res, kočija je v najhujšem diru zapustila palačo in
oddrdrala v drevored ter se izgubila v temi.

Razočaranje

Kdor je nesrečen, je nesrečen do konca, nesreča zalezuje sleherni njegov korak.

Tako je bilo tudi z Abdulahom in s Preciozo.

Poleg nesreče, ki ju je itak že spremljala skozi vse življenje in katera ju je privedla v Smithovo družbo »potujočih umetnikov«, ju je sedaj zadela še druga nesreča: izgubila sta zvesto prijateljico, v katere družbi sta premnogokrat našla tolažbo.

Pa tudi to ni bilo usodi še dovolj.

Komaj sta zvedela, kdo jima je odpeljal prijateljico in našla hišo, ki je bila namenjena Juliji za ječo, če bi ne izpolnila vojvodove želje, so jima nesrečno deklico zopet izpred nosa odpeljali.

Ko sta Abdulah in Precioza našla palačo vojvode Liugija, sta jo od vseh strani ogledovala in premišljevala, kako bi se jima posrečilo vstopiti in pomagati nesrečni prijateljici.

V tem trenutku pa je zdrknila iz dvorišča kočija, v kateri sta se Julija in vojvoda peljala na postajo.

Kočija je tako hitro pridrdrala iz dvorišča, da so konji prihiteli do nesrečnega Abdulaha in ga podrli na tla.

Abdulah je bil ves divji radi kočijaževe malomarnosti in nepazljivosti, zmerjal ga je na ves glas in če bi ne bil kočijaž zopet hitro pognal konjem, bi bil Abdulah brez dvoma obracunjal z njim, ubogi kočijaž bi se bil seznanil z orjaškimi velikanovimi pestmi.

Če bi bila Abdulah in Precioza rojena pod srečno zvezdo bi jima ta slučaj lahko razodel, da se nahaja v kočiji Julija.

Toda tudi Julija je bila nesrečna in kočijaž je pognal konje, kočija je zdrknila mimo, Abdulah in Precioza pa nista niti slutila, da se je baš v tem trenutku peljala mimo njiju tista, katero sta iskala. Odpeljali so jo kdo ve kam.

Na njuno nesrečo je bila kočija zaprta in nesrečna prijatelja nista slišala Julijinega vzklika.

O, če bi reveža malo bolj pazila in poslušala, bi brez dvoma slišala Julijino klicanje in morda bi se jima le posrečilo, da bi jo rešila.

Vsega tega pa ni bilo.

Precioza je bila razburjena in je trepetala za svojega

rijateljja. Bala se je, da se je Abdulah pri padcu nevarno pokodoval.

— Ali se ti je kaj zgodilo? je vprašala Precioza v strahu, ko je kočija oddrdrala.

— Ničesar se mi ni zgodilo... ničesar... je odgovoril Abdulah in se držal za desno nogo. Prizadeval si je, da bi skrnil strašne bolečine, ki jih je čutil.

— Ne boj se, Precioza, ničesar mi ni. Ah, kako bi vendar mogla dva lahka konja poškodovati velikana, kakršen sem jaz...

— Ti si vendar padel kod konje?

— Čeprav, kljub temu se mi ni ničesar zgodilo. Žal mi je samo, da jo je ta neumni kočijaž tako hitro pobrisal, da mu nisem mogel dati niti nagrade...

Abdulah je hotel stopiti, naenkrat pa mu je noga klecnila. Konj ga je udaril s kopitom in ubogi Abdulah je čutil strašne bolečine.

— Ali vidiš, da ti je nekaj? reče Precioza.

— Zagotavljam ti, da mi ni ničesar, ji odgovori Abdulah in stisne zobe.

Da bi Preciozo popolnoma prepričal, da mu ni ničesar, je zbral vse moči in trdno stopal.

— Pojdiva hitro, reče Abdulah. Sedaj nimava časa za brezpomembne pogovore. Hiteti morava, če misliva rešiti naš ubogo Julijo... Pojdiva torej...

— Toda, Abdulah, midva vendar nimava nobenega načrta; kako naj bi jo vendar rešila?

— Kaj nama bi pač koristil načrt?! reče Abdulah.

— Vendar morava vedeti, kako bova prišla v palačo?

— To je pa res popolnoma enostavno, odgovori Abdulah mirno. Šla bova skozi glavna vrata in prišla v palačo...

— Pa naju ne bodo pustili.

— Kdo?

— Služabniki vendar!

Abdulah se trpko nasmehne.

— Bodi brez skrbi, pustili naju bodo, reče Abdulah in pokaže svoje močne pesti.

Ravno v tem trenutku je vratar prirožljajal s ključi in začel zapirati glavna vrata.

Abdulah je stopil k njemu.

— Kaj želite? vpraša vratar.

— V palačo hočem!

Vratar ga sumljivo premeri.

— Vi se prav gotovo motite! reče vratar čez nekaj trenutkov. Tukaj stanuje vojvoda Lingi...

— Izvrstno! odgovori Abdulah. Ravno njega potrebujem.

— Toda, sedaj je noč... V tem nočnem času po navadi ne delamo obiskov, reče vratar srdito.

— Jaz pa obiskujem tiste, katere potrebujem, ravno v tem času! zavpije Abdulah s strogim glasom in sune vratarja v stran.

— Oho! se začudi vratar. Na takšen način pa ne prihajajo gostje v to palačo. Nazaj, sicer bom uporabil silo!

— Silo! se zasmee Abdulah na ves glas, čeprav mu je bilo za smeh. Vidite, prijatelj, takšni ljudje mi pa res ugajajo! Vi nameravate torej uporabiti silo?

— Da, brez šale! se je zadržal vratar.

— E, to pa napravim lahko tudi jaz! je zagrmel velik in zgrabil nesrečnega vratarja za prsa, ga dvignil v zrak, malo zavihtel in izpustil.

Vratar je nekaj metrov odletel in treščil ob tla.

— Na pomoč! Razbojniki! Lopovi! Na pomoč! je vpil vratar in se pobiral.

Abdulah pa se ni niti zmenil za njegovo klicanje in se pomoh.

Obrnil se je k Preciozi in dejal:

— Ostani tu pri vratih! Poslušal bom rešiti vso zadevo sam. Če pa se mi ne bo posrečilo in če boš slišala moje klicanje na pomoč, pokliči policijo!

To rekši je Abdulah hitrih korakov zletel preko dvorišča in hitel po stopnicah navzgor.

Na gornjih stopnicah so ga sprejeli štirje služabniki, komornik mladega vojvode.

— Primite ga! To je lopov! Razbojnik! je vpil od spredaj vratar in hitel za njim.

Abdulah se pred presenečenimi slugami ustavi.

— Gospodje! reče velikan. Kakor vidite, jaz nisem navaden človek, nisem takšen, kakršni so vsi ostali smrtniki.

— Pravcati dolgin sem in imam močne mišice.

— Imam pa še nekaj, česar na prvi pogled ne morete opaziti: to pa sta moja moč in moja jeza!

— Če ste pametni ljudje, tedaj najbrž veste, da se tisti, ki je podivjal, ne more več premagati in delati tega, kar bi mu sicer narekovala pamet in razum.

— Jeza in naglica sta dve strašni lastnosti, jaz pa sem srečen, da me je narava obdarila z obema.

— Pojdite mi s poti, ali...

Namesto da bi končal stavek, je Abdulah divje zgrabil kakšen kip, ki mu je bil najbližji, ga dvignil kakor pero, ga zavihtel...

— Norec! Znorel je... je zavpil neki sluga.

— Pokličite policijo! je zapovedal komornik.

— Policijo! se je velikan strašno zasmeljal in v tem trenutku je nekaj zažvižgalo skozi zrak.

Strašno je zagrmelo in veliki doprsni kip se je razletel tisoč delcev.

V svoji jezi je Abdulah zavihtel kip med sluge, da je preščil ob kamenita tla in se razletel.

Če bi se sluge ne bili še ob pravem času umaknili, bi jim slaba predla in kdo ve, če bi ostal kateri izmed njih živ!

— Dejal sem vam, da je to razbojnik, je zahreščal vratar. Toda le počakaj, lopov!

In tiho kakor mačka se je vratar splazil k velikanu, mu skočil na hrbet in ga prijel za vrat.

— Sedaj pa naprej! je ukazal vratar ostalim slugam.

Sluge so prihiteli in hoteli zakaditi o Abdulaha.

Abdulah je zarjovel kakor ranjena zver v afriški pušni manjkalo mnogo, da ni popolnoma podivjal.

Velikan se je malo nagnil, z obema rokama je zgrabil vratarja in si ga vrgel preko glave, potem pa ga je obdržal v rokah.

Vratar je brez moči brcal v zraku. Nikamor si ni mogel pomagati, kajti Abdulahove pesti so ga stiskale kakor klešče.

Abdulah je jezno škripal z zobmi in zavihtel vratarja okrog sebe. Mlatil je na vse strani in z vratarjevim telesom odiral sluge, ki so se preplašeno porazgubili na vse strani.

— Ha, malopridneži! je grmel Abdulah. Kakršen gospodar, takšni sluge! Vaš vojvoda je pes, vi pa, nesrečneži, služite zapeljivcu in roparju poštenih siromašnih deklic!

— Strahopetneži! Pojdite mi s poti, sicer si boste zapomnili kdo je velikan Abdulah!...

Sluge so se poskrili, komornik pa se je zdrznil, ko je zaslišal ime Abdulah.

— Vi ste torej Abdulah? vpraša komornik začudeno.

— Da. Ali bi me rad spoznal?

— Človek, zakaj vendar niste tega takoj povedali? ne daljuje komornik malo bolj pogumno, približati se pa še vso eno ni upal. Jaz imam vendar pismo za vas...

— Pismo? vpraša Abdulah, njegov glas pa ni zvenel ve tako strašno. Kakršno pismo.

— Imam namreč neko pismo, katerega moram izročiti velikanu Abdulahu, članu Smithove družine, odgovori komornik. Ali ste zares vi ta Abdulah?

— Sem. Na vsem širnem svetu je samo eden velikani Abdulah — to pa sem jaz.

— To je pa zares izvrstno! je vzkliknil komornik, ki je trudil, da bi se čim hitreje rešil iz tega neprijetnega položaja in se iznebil nepoklicanega in predrznega gosta.

— Res je, gospod Abdulah, da so mi zapovedali naj vam pismo šele jutri izročim, ker pa ste že ravno tukaj, gospod Abdulah, mi je drago, me izredno veseli, da vam morem izročiti pismo takoj...

— Morda bo to pismo potolažilo vašo strašno jezo, kaj če boste tako nadaljevali, kakor ste pričeli, ne bo ostal v palači niti kamen na kamnu.

— Ali za veste, gospod Abdulah, koliko stane tisti ki ki ste ga prej uničili?

— To me prav nič ne zanima, reče Abdulah nervozno. Če želite, da ne storim prav tega tudi z vašimi glavami, mi dajte pismo hitro sem!...

— Tu ga imate... Tu ga imate... reče komornik hitro in potegne iz žepa pismo ter ga s strahom pomoli Abdulahu.

Abdulah je z eno roko prijel pismo, z drugo pa je dvignil vratarja še više in dejal:

— E, sedaj te ne potrebujem več!

Ko je Abdulah spregovoril te besede, je postavil vratarja na tla in pogledal pismo.

— Ah, to je od Julije! je vzkliknil Abdulah. Za sluge se ni več zmenil, niti pogledal jih ni, odhitel je po stopnicah navzdol proti glavnim vratom, kjer ga je čakala Precioza.

Že oddaleč ji je klical:

— Pismo sva dobila!

— Od Julije? je razburjeno vprašala Precioza.

— Mislim, da je od Julije, poznam njeno pisavo, je razburjeno odgovoril Abdulah. Poglej, kaj nama piše...

Precioza je hitro odprla pismo.

— Ah, da, od Julije je! je Precioza veselo vzkliknila.

Komaj pa je nesrečna deklica prečitala nekaj vrstic, je
trepetala in prebledela.

— Kaj je? je vprašal Abdulah.

Precioza mu ni odgovorila.

Njene roke so se stresle in z izbuljenimi očmi je strmela
besede, ki jih je čitala.

— Kaj je vendar? je vprašal velikan Abdulah nestrpno.
Kaj nama piše?

Precioza je hotela odgovoriti, v grlu pa jo je nekaj
čulo, da ni mogla spregovoriti niti besedice.

— Ali je mrtva?

— Ne! je komaj spregovorila Precioza. Julija živi, toda
bojim se, da sva se zastonj mučila...

Abdulah je zazijal od presenečenja.

— Poslušaj kaj nama piše Julija! je rekla Precioza in
samo na glas prečitala.

Pismo se je glasilo:

»Draga prijatelja! Ko bosta sprejela to pismo, bom
jaz že vojvodinja Lingi. Še nocoj se bova odpeljala z voj-
vodo iz postaje Saint Germain do Le Havra, odtod pa jo
bova mahnila v London. Vojvoda me ljubi, jaz pa mu
vračam njegova čuvstva. Vsi bomo srečni, kajti midva
vama bova pomagala. Pozdravlja vaju

Vajina Julija«.

Abdulah je obstal kakor prikovan, ko je slišal vsebino
pisma. Njegovo prejšnje razburjenje se je spremenilo v jezo in
Abdulah je jezno pljunil na tla.

— Deklina! Čisto navadna deklina! je jezno zavpil Ab-
dulah. Midva pa sva se tresla radi nje... radi njene krepo-
sti?!... Pfuj! in Abdulah je zopet pljunil.

Velikan se je udaril s pestjo po čelu in vzkliknil:

— Ah, Abdulah! Tudi tukaj so te smatrali za norca! Ti si
norec, ker vsakomur verjameš...

— Neverjetno! se je čudila Precioza. Nikdar bi si ne bila
mislila, da je Julija takšna in da bi jo moglo preslepiti boga-
stvo in razkošje. Morda pa je le res, ko pravijo, da pripadata
bogastvo in sijaj samo lepoti...

— Ne, lepota pripada plemenitemu srcu! pristavi bridko
Abdulah, tedaj je lepota zares lepota, sicer pa lepota ni vredna
ničesar... Julija je lepa, toda njeno srce je pokvarjeno...

— Ah, kako se je zjala pretvarjati!... je nadaljeval Abdulah. Jaz pa sem veroval v njeno skromnost...

Oba sta umolknila.

Na njunih žalostnih obrazih bi bil vsakdo lahko videl kako strašno sta trpela radi Julijine nezvestobe.

Ah, Abdulah in Precioza sta ljubila Julijo kakor samega sebe, verjela sta njeni skromnosti, njenemu plemenitemu srču in prijateljskemu čuvstvovanju, za Julijo bi bila brez pomišljanja nja žrtvovala svoje življenje; ko pa so jo ugrabili, sta v največjem strahu za njeno srečo hitela za roparji, da bi jo osvobodila in obvarovala strašne nesreče.

Sedaj pa?

Po vsem, kar se je zgodilo, jima Julija piše in sama priznava, da sta se zmotila, kajti ona gre rada z vojvodo!

Zares, to je bil strašen udarec za ta dva nesrečna človeka! Strašno ju je zadelo nepričakovano spoznanje, da sta doslej živela v zmoti.

Julija ju je razočarala.

Doživela sta strašno razočaranje, ki je na njuni nesrečni duši tako silno vplivalo, da sta strmela drug v drugega in popolnoma pozabila, kje se nahajata.

Dolgo sta molčala. Prvi se je zavedel Abdulah.

— Pojdiva, Precioza! je dejal velikan s potrjim glasom. Usoda nama je prisolila strašno klofuto. Tukaj nama ne treba več stati, ničesar več ne bova našla...

— Kam pa greva sedaj? vpraša Precioza. K Amerikancu Smithu se ne moreva več vrniti...

— Res je, kar praviš, toda ne preostaja nama ničesar drugega, kakor prepustiti skrb za najino bodočnost usodi. Ne vem kako se bova že prebila skozi življenje... Zares, sedaj se nam kaže, da hajava v precej neprijetnem položaju, za vse to morava biti hvaležna »najini« Juliji.

Pri teh besedah se je Abdulah trpko nasmehnil.

— Zaupajva v Boga, on naju najbrž ne bo zapustil! reče nesrečna Precioza. Iz mesta, v katerem sva doživela tolikšno razočaranje, bova odšla.

— Julije ne bova proklinjala, kajti naposled je itak vsak človek kovač svoje sreče! Kar je storila, bo sama obžalovala in sama bo nosila posledice...

— Smili se mi edino tisti nesrečnež, ki živi v Italiji na Aspromontih. Verjel je Julijini zvestobi.

— Gorje mu, ko bo zvedel, da mu je Julija postala nevesta? Morda pa tega sploh ne bo mogel verjeti? ...

— Misliš, da ga tudi to pismo ne bo prepričalo? pripomni Abdulah. Mar je treba še boljšega dokaza? Prokleto pismo! Daj mi ga, da ga raztrgam na tisoč drobnih koscev ...

Abdulah je iztrgal pismo iz Preciozinih rok in ga hotel raztrgati, v zadnjem hipu pa se je premislil.

— Ne, ne, reče Abdulah. Ne bom ga raztrgal, shranil ga bom in ga zvesto čuval ter vedno nosil pri sebi, če pa bi kedaj prišel v izkušnjava, da bi kakšno deklico imenoval svojo prijateljico, bom prečital to pismo in spomnil se bom, da na svetu ni pravega prijateljstva in da mi ga tudi ni treba iskati.

— Doslej sem veroval v prijateljstvo, sedaj pa sem se strašno razočaral in izgubil vero ... za vedno!

Abdulah spravi pismo v notranji žep obleke.

Precioza je držala v rokah kuverto, v kateri je bilo pismo in na kateri je bil napisan Abdulahov naslov.

Precioza je hotela vreči kuverto vstran, kakor zavržemo predmet, ki nam je povzročil toliko žalosti.

Obrnila je kuverto še enkrat v roki in pogledala na drugo stran, naenkrat pa se je stresla, njene oči so se čudno zasvetile, prijela je Abdulaha za rokav in ga pridržala ...

Vojvodinja

Kočija vojvoda Lingija je drvela z največjo hitrostjo in čez nekaj minut so prispeli na kolodvor.

Tam je čakal posebni vlak, ker pa so pričakovali brzo vlak iz Le Havra, so morali naši potniki čakati pol ure.

Vojvoda Lingi je odpeljal Julijo v čakalnico, sam pa je urejeval še neke zadeve.

Pol ure pozneje je posebni vlak drvel s strašno hitrostjo po odprti progi skoz noč, za seboj pa je puščal samotne vasi, tega in velika mesta.

Vojvoda je sedel poleg Julije, ki se je naslonila na naslanjalo svojega sedeža, obraz je imela zakrit z gostimi zelenim pajčolanom.

Molčala je.

Najbrž je premišljevala o svoji usodi in o nepričakovani zvezi z mladim vojvodo.

Vojvoda jo je nekaj časa z občudovanjem v očeh opazoval, potem pa ji je zašepetal:

— Ah, Julija, ti ne veš kako srečnega se čutim, če pomislim, da boš že čez nekaj ur postala moja žena.

— Čez nekaj ur bova v Le Havru, jutri pa, ko bo vzšlo solnce, bova že zagledala angleško obalo.

— Zelo hvaležen sem ti, je nadaljeval vojvoda šepeta, da nisi zavrnila moje ponudbe in mislim, da ti ne bo nikdar žal, da si se odločila, da se boš z menoj poročila. Prisegam ti pri svoji vojvodski časti, da te bom osrečil! ...

Julija pa je še vedno molčala. Kot odgovor na vojvodovo tople besede je samo globoko zavzdihnila.

— Ali ti nisi vesela najine sreče? jo vpraša vojvoda. Zdiš se mi nekam zamišljena? Odkar sva sedla v vlak, nisva spregovorila še nobene besedice. Ali se morda ne počutiš dobro?

— Ah, ne, dobro mi je! reče Julija.

Njen glas je drhtel in je zvenel čisto drugače, kakor pa navadi.

— Vidiš, zdi se mi, da si se malo prehladila, reče vojvoda. Tvoj glas je zamolkel, toda, nikar ne bodi zamišljena. Bodi vesela, kakor sem vesel tudi jaz ...

Julija zaihti.

— Ti jočeš, Julija?

— Ah, ne zamerite mi teh solz, odgovori Julija razburjeno. Nikakor se še ne morem udomačiti v tej nepričakovani sreči. Ne morem verjeti, da je to res ...

— Razen tega pa se nahajam tako sama v tem tujem svetu. Nikjer nimam nikogar, pri meni ni ne matere, ne očeta, ne brata in sestre, niti sorodnika ...

— Ali pa veste, kaj pomeni za deklico pot k poroki? To je najslovesnejši trenutek v življenju! Nekaj me pa še najbolj boli ...

— In kaj je to? jo vpraša vojvoda nežno.

— Žal mi je, da pri tej priliki ne morem upoštevati vsaj tistih naših narodnih običajev iz Kalabrije.

— Zakaj bi tega ne mogla? se začudi vojvoda. Kakšni običaji pa so to? Govori, jaz ti ne bom ničesar branil ...

— Pa se mi tudi ne boste smejali? pristavi Julija.

— Bog varuj! reče vojvoda hitro. Človek sem, ki ima svoje posebne navade in jim ostane vedno zvest, zato pa spoštujem vsakršne običaje.

— Ah, če bi mi dovolili, da bi ob priliki svoje poroke ostala zvesta samo enemu običaju našega naroda! je rekla Julija s prosečim glasom.

— Bom, Julija, dovolil ti ga bom! je odvrnil vojvoda. Samo povej mi, kakšen je ta običaj.

— Sicer je malo čuden, toda v Kalabriji ga vsaka deklica globoko spoštuje.

— Kaj je vendar bistvo tega običaja?

— Vsaka deklica, ki gre k poroki, odvrne Julija malo sramežljivo, — to se pravi, od trenutka, ko stopi iz hiše pa do poroke — ostane zakrita s pajčolanom...

— Ta običaj ima v sebi nekaj orientalskega! se nasmehe mladi vojvoda.

— Mogoče, odvrne Julija, v moji domovini pa ga živo izpolnjujejo...

— Kakšen pomen pa pripisujejo temu običaju? vpraša vojvoda radovedno.

— Ljudje v Kalabriji so prepričani, nadaljuje Julija, da si žena na ta način zagotovi zvestobo ljubljenega moža...

— Kajti ženin, ki od odhoda k poroki in do nevestine sobe ne zagleda obraza svoje žene, pravijo, da se pozneje ne more dovolj nagledati svoje žene, da mu je vedno njeno obličje pred očmi in da vedno misli samo nanjo... in če bi bil svet poln še lepših žen, bi nikdar ne pomislil na katero drugo, temveč vedno ostal zvest tisti, s katero je poročen...

Vojvoda se glasno zasmije.

— Ah, obljubili ste mi, da se mi ne boste smejali? je rekla Julija in pordečela od sramu.

— Ne, Julija, je hitro vzkliknil vojvoda. To ni zasmehovanje! Nasprotno, meni celo zelo ugaja tvoja naivna vera, jaz pa ti tudi poleg tega sveto obljubljam, da ti bom zvest do smrti! Ljubil bom samo tebe!

— Vi mi torej dovolite? vzklikne Julija veselo.

— Seveda... zelo rad... odgovori vojvoda. Dovoljujem ti, da obdržiš pajčolan na obrazu do trenutka, ki naju bo združil po poroki v tvoji sobi...

— Hvala! Zelo sem vam hvaležna za tolikšno ljubezen in dobroto! reče Julija veselo in ponudi mlademu vojvodi obe roki, ki jih je presrečni človek krepko stisnil in poljubil.

— Sedaj pa, reče Julija, mi dovolite, da se malo odpočijem. Danes sem doživela toliko nenavadnih dogodkov in hi-

trih sprememb, da se še vedno ne morem prav znajti in čutim potrebo po počitku, po miru, po samoti . . .

Vojvoda je žalosno pogleda in reče:

— To noč bi bil rad preživel s teboj v prijetnem pogovoru, toda rad ti verjamem, da potrebuješ počitka. Pojdi v drug oddelek in lezi, ko pa bomo prispeli v Le Havre, te bom zbudil in počakal nate, da se boš oblekla.

— Ah, vi ste tako ljubeznjivi! reče Julija. Nočem tajiti, da sem v začetku čutila napram vam neka zaupanje, sedaj pa me vaše vedenje čez dalje bolj osvaja. Sedaj vam zaupam mnogo bolj, poraja pa se v moji duši neko posebno čuvstvo, podobno naklonjenosti . . .

— Julija, hvala ti za te besede! vzklikne srečni vojvoda Lingi. Upam, da mi boš kmalu oprostila način, ki sem ga uporabil, da sem te dobil v svojo hišo.

— Toda verjemi mi, da nisem mogel drugače! Vzljubil sem te, pa nisam mogel do tebe. Vsa pisma in šopke, ki sem ti jih pošiljal, so mi vedno vračali.

— Zvedel sem, kako nečloveški postopa Amerikanec Smith s teboj, zvedel sem tudi, da si ti njegova ujetnica, pomagati pa ti nisem mogel, dokler mi naposled ni prišel slučaj na pomoč . . .

— Kako pa to je bilo? ga prekine Julija.

— Popolnoma enostavno: nekéga dne je prišel ravnatelj Smith k meni in mi sam ponudil tebe . . .

— Ah, ničvredneš! je vzkliknula Julija.

— Da, tudi jaz ga preziram, nadaljuje vojvoda. Ta Amerikanec je ničvrednež vseh ničvrednežev! Jaz vem, kako si morala biti močna in odurna, da si pri njem ostala čista. Vem, da si ostala skromna in nedotaknjena in radi tega sem ponosen, da te lahko imenujem svojo. Dovo!i, moja draga Julija, da te poljubim, da poljubim svojo sladko nevesto . . .

Vojvoda jo je hotel objeti, Julija pa ga je nežno potisnila od sebe in rekla z blagim glasom:

— Ne sedaj, dragi moj! Jutri . . . jutri bom tvoja, danes pa sem še samo svoja!

To rekši se je Julija veselo zasmejala in odšla lahkih korakov v drug spalni oddelek in zaklenila vrata za seboj.

— Da, jutri! zavzdihne vojvoda, ko je s hrepenjem gledal za odhajajočo Julijo.

— Da, ti si prva žena, napram kateri čutim pravo, re-

nično in iskreno ljubezen. Samemu sebi prisegam, da te ne bom nikdar zapustil!

Vojvoda je ostal sam. Sedel je v kot in si prižgal cigareto ter se poglobil v premišljevanje.

Čas je hitro mineval, vlak pa je drdral še hitreje in okrog zjutraj je pripeljal v postajo Le Havre.

Vojvoda je potrkal na vrata, silno pa se je začudil, ko so se vrata takoj odprla. Julija je stopila iz svojega oddelka pripravljena in oblečena, obraz pa ji je zakrival pajčolan.

Morda ni niti spala in je odšla v ta oddelek samo radi tega, da bi ne bila pri vojvodi?

Kdo naj bi to vedel?!

Železniška postaja ni bila daleč od pristanišča, kjer je pričakovala vojvodo njegova ladja.

Ko sta stopila iz vlaka, je prijel vojvoda Julijo pod pazduho in jo peljal na ladjo. Stopila sta v elegantno opremljeno kabino.

Nekaj trenutkov pozneje se je zibala ladja že na valovih in hitro plula proti angleški obali.

Štiri ure pozneje je ladja pristala v pristanišču, odkoder sta z vlakom prispela čez pol ure v London.

— Vojvoda je najel v »Hotelu Rojalu« nekaj najboljših sob za nedoločen čas.

Vojvoda se je preoblekel, potem pa sta se napotila z Julijo k najvišji cerkveni oblasti, da bi dobila dovoljenje za poroko.

Skoraj pri vseh evropskih narodih in državah je poroka v zvezi z nešteti formalnostmi, povsod zahtevaju najrazličnejše dokumente, radi katerih naletimo po navadi na nepotrebne sitnosti in zapreke, preden si jih nabavimo.

V Angliji pa je poroka mnogo enostavnejša.

Angleži so v vsakem pogledu praktični ljudje, pa rešijo tudi vprašanje ženitve popolnoma enostavno. V Angliji se lahko vsaka ženitev izvrši v dveh urah.

Postopanje je vrlo enostavno. Zaročenca gresta k najvišji cerkveni oblasti, tam plačata tri šilinge pristojbine in sprejmeta dovoljenje za poroko, ki je obenem ukaz za vsakega duhovnika v Londonu.

S takim dovoljenjem gresta ženin in nevesta v najbližjo cerkev, kjer se po navadi vrši poroka.

Pri poroki sta potrebni dve priči, to pa sta po navadi

cerkovnika, ki za majhno nagrado prav rada sprejmeta dolžnost.

Tudi sama poroka je enostavna.

Duhovnik stavi nekoliko vprašanj, na katera je treba odgovoriti pod prisego, da so odgovori resnični. Novoporočenca morata priseči, da nista bila prej še nikdar poročena.

Kakor je postopanje pri poroki lahko in enostavno, tako je kazni za tistega, ki bi krivo prisegel, kajti nikoli ne kaznujejo dvoženstva tako strogo, kakor v Angliji.

Po končanem obredu, da duhovnik zakonskemu poročilistu o izvršeni poroki proti odškodnini treh šilingov.

Na isti način je postopal tudi vojvoda.

Ko je prejel od višje cerkvene oblasti dovoljenje za poroko, je odpeljal Julijo k duhovniku v najbližjo cerkev in čez pol ure sta odšla poročena iz cerkve.

Vojvoda torej ni prelomil svoje obljube.

Julija je postala njegova žena.

Iz navodne igralka, oziroma članice Smithove potujoče družbe je postala sedaj vojvodinja Luigi.

Iz cerkve sta se odpeljala v elegantni kočiji do hotela, kjer je vojvoda peljal svojo ženo v najlepšo sobo, ki je bila ozajšana s cvetjem.

Vojvoda je odložil klobuk in rokavice in veselo vzklikal:

— Julija, sedaj pripadava drug drugemu! Kakor vidiš, sem ostal zvest dani besedi. Postala si moja žena, cerkev in duhovnik sta naju tako zvezala, da ne more te vezi nihče raztrgati. Julija, ali si zadovoljna z menoj?

Vojvoda je čakal nekaj časa na odgovor, ker pa ga ni dobil, je zopet navdušeno vzkliknil:

— Ah, sedaj odgrni ta pajčolan, da se te bom nagledal! Ti ne veš, kako hrepenim po Tebi! Pred duhovnikom sem dal svoje ime, sedaj pa ti izročam tudi svoj dušo in sebe popolnoma vsega! Ah, bodi moja!

— Tvoja! zavzidhne Julija ispod pajčolana. Da, vojvoda, jaz sem tvoja . . . Tvoja zakonska žena. Tako je Bog odločil in jaz se pokoravam tej zapovedi!

— Ah, odloži pajčolan! reče Julija, iztegne roko in stisnila me pajčolan z obraza.

Vojvoda je razširil roke in hotel Julijo objeti, naenkrat pa se zdrznil in obstal kakor prikovan.

Bog, kaj je zagledal?

Iz prsi se mu je izvil strašen krik groze, začudjenja in obupa.

Pred seboj je zagledal obraz, kakršnega ni pričakoval.

— Presveti Bog! je zavpil vojvoda in stopil korak nazaj. Kaj sem storil? S kom sem se poročil?

Pred njim je stala visoka, vitka ženska postava v beli obleki in z — mrtvaško glavo!

Namesto z Julijo — se je vojvoda poročil s Preciozo . .

Strupena kača

Vemo, da je Giuseppe Musolino preživel smrtno nevarnost in da je ozdravel.

Zahvaljeval se je rešilnemu zdravilu, ki so ga na tako čudežan način našli in tovarišem za skrbo negodovanje in si kmalu toliko opomogel, da je že lahko hodil.

V začetku je po cele dni ostal v kapelici med svojimi tovariši, pozneje pa je hodil iz kapelice in preživel po več ur v gori.

Tako je naletel tudi na malega Taraskovega pastirja in kaznoval oderušnega gospodarja.

Kolikor se je čutil bolj zdravega, toliko bolj je hodil iz kapelice. Iskal je samoto, da bi se izročil svoji bolesi.

Ah, Musolino je telesno ozdravel, njegovo srce pa je še vedno krvavelo. žaloval je za svojo izgubljeno Julijo.

Kaj je bilo vendar z Julijo?

Vedel je, da jo je ugrabil Luigi Borgeze, ni pa vedel, kje se nahaja.

Čakal je, da bi minil še kateri dan, da bi se popolnoma popravil, potem pa je sklenil, da bo zasledoval roparje in gorje jim, ki so jo ugrabili!

Nekega dne je sedel pod nekim velikim hrastom ter premišljeval o svoji usodi in o usodi nesrečne Julije.

Ko se je jelo mračiti, je Musolino vstal in šel počasi v dolino ter prispel v vasico Ruto, ki je bila oddaljena od vznožja Aspromontov kaki dve uri hoda, bila je blizu San Štefana.

Preden je pridel v vas, je že bila trdna tema. Ni hotel, da bi ga kdo opazil, radi tega je hitro hodil in ni posebno pazil na pot pred seboj.

Naenkrat odskoči.

Radi neprevidnosti je stopil na neko malo kačo, ki ga je v svoji jezi ugriznila v nogo.

Musolino je vedel, da so kalabrijske kače strupene in da je tudi ta pik strupen.

Kaj naj bi torej storil?

Da bi se rešil nesreče, bi bilo potrebno, da bi mu nekdo izsesal rano. Toda h komu naj bi šel?

Če bi se vrnil k svojim tovarišem na vrh Aspromontov, bi bilo že prepozno, tukaj v vasi pa ni imel zanesljivega človeka, kateremu bi se lahko zatekel po pomoč.

In vendar ni smel odlašati.

Ni mnogo premišljeval, temveč stopil k osamljeni hiši, ki je stala na koncu vasi. Skozi okno je padala svetloba, videl je torej, da ljudje še bedijo v njej.

Mislil je, da ga stanovalci te hiše ne bodo spoznali, odločno je potrkal na vrata.

Vrata so se takoj odprla.

Prikazala se je neka mlada, rjavkasta žena z razpletenimi lasmi. Musolino je takoj spoznal, da se je pripravljala k počitku.

Ko ga je zagledala, se je zdrznila in napravila korak nazaj v hišo.

— Oprostite, gospa, da tako pozno motim vaš hišnji mir, reče Musolino vljudno. Potrebujem namreč pomoči . . .

Mlada žena ga je presenečeno poslušala.

— Prosim vas, poslušajte me! nadaljuje Musolino. Lovec sem, zašel sem v to vas, ker pa nisem poznal poti, pa tudi pazil nisem preveč, me je nedaleč odtod pičila kača.

— Kaj pa bi vam jaz mogla pomagati? vpraša lepa žena, ki je neprenehoma gledala lepemu lovcu v oči.

— Vi me lahko rešite!

— Toda, kako? Jaz nisem zdravnik in nimam nobenega zdravila proti kačjemu piku!

— In vendar me lahko rešite, gospa . . .

— Jaz vas ne razumem; kako neki bi vas mogla jaz rešiti? je rekla lepa žena.

— To vam bom že jas povedal. Prosim vas, peljite me v hišo. Ali je še kdo drug v hiši?

— Ne nikogar ni, sama sem. Mojega moža ni doma . .

— Vseeno! odgovori Musolino. Zagotavljam vam, da sem pošten človek in da spoštujem in cenim svetinjo tujega

doma bolj kakor svoje lastno življenje . . . Prosim vas, storite mi to dobroto . . .

— Dobro, odgovori žena. Če gre za človeško življenje, vas sprejemem v svojo hišo, storila bom, kar bom mogla, čeprav zelo nerada sprejemam obiske, kadar mojega moža ni doma . . . Kajti vedite, da ne želim, da bi ljudje o meni grdo govorili in raznašali kdo ve kakšne klevete . . .

Njen glas je prijetno zvenel, po njenem naglasu pa je Musolino takoj spoznal, da ni iz Kalabrije.

Mlada žena se je umaknila s praga.

Musolino je stopil v hišo.

Ali je bil srečen trenutek, ki ga je pripeljal v to hišo? Ali je storil prav, ko se je obrnil s prošnjo za pomoč k tej ženi, ki ga je tako gledala s svojimi velikimi očmi?!

Ko je Musolino videl njeno nežno in naivno zunajnost, je stopil brez bojazni v sobo in sedel na stol, na katerega mu je ona pokazala.

— Mene bi lahko rešili, če bi mi izsesali rano, tedaj zapusti strup rano in se ne širi po krvi. Ali me razumete sedaj, gospa? Če mi storite to uslugo, vam bom hvaležen do groba.

— Vem, da zahtevam od vas mnogo, gospa, toda drugod ne morem več iskati pomoči.

— Zdravnik mi ne more pomagati, ker nimam časa, da bi ga poiskal. Če v petih minutah ne dobim pomoči, tedaj . . .

— Tedaj ne izgublajte časa, pristavi mlada žena. Rekla sem vam, da bom storila, kar bo v mojih močeh, jaz vam torej pomagam . . .

— O, hvala vam, vi ste tako dobri! reče Musolino hvaležno in si sezuje čevelj in nogavico.

— Kam vas je pičila kača? vpraša žena.

— Poglejte, sem! reče Musolino in pokaže na neko rdečo liso na nogi.

— Žena je prinesla čisto krpo i kozarec čiste vode, umila je rano, potem pa je prišisnila svoje usnice nanjo.

Musolino je čutil, kako mu je izsesala kri.

Mlada žena je parkrat izpljunila izsesano kri, potem pa si je še sama izmila usta in rekla:

— Gotovo je!

Zares, rana je bila čista. . . Musolino je bil rešen!

— Ah, gospa, kako naj se vam zahvalim? vzklikne

Giuseppe Musolino. Vidite, jaz sem navaden človek, toda če bi vam mogel storiti kakšno uslugo, mi samo recite in jaz bom poskrbel, da bom izpolnil vsako vašo željo . . .

Žena ga pomembno pogleda.

— Ali ste tako močni, da bi lahko izpolnili mojo željo? se je zasmejala mlada žena.

— Mogoče, odgovori Musolino. Jaz imam moč svobode, močan pa je samo tisti, ki je svoboden . . .

— E, jaz pa se ne morem tako hitro odločiti, se je še vedno smejala lepa ženica. O svoji želji bom še premišljevala . . . Če se ne motim, ste mi dejali, da prihajate z lova? Gotovo ste ženi?

— Uganili ste, gospa . . .

— Tedaj mi dovolite, da vam prinesem karkoli za okrepčilo, dotlej pa se bo morda tudi že vrnil moj mož . . .

— Kedaj pa se po navadi vrne?

— Nocoj bo menda prišel bolj zgodaj, mnogokrat pa ostaja na delu po celu noči

— Ah, to pomeni, da ima zelo naporno službo! reče Musolino, v noči biti zdoma, ni baš preveč prijetno . . .

Mlada gospodinja ni slišala teh zadnjih Musolinovih besed. Odhitela je v sosedno sobo, da bi prinesla jedi in pijače. Čez nekaj trenutkov se je vrnila.

Izvolite! je ponudila tujcu okrepčilo. Tudi jaz vam bom pomagala. Res je, pripravljala sem se že k počitku. Nisem več pričakovala in upala, da bi me kdo še nocoj obiskal . . . Izvolite!

— Ne gospa, reče Musolino, ne morem sestiti k mizi, dokler mi ne poveste imena gostoljubnega gospodarja, razen nega pa je tudi potrebno, da vem, komu moram biti hvaležen za rešitev?

— Kar sedite, pa vam bom hitro povedala vse.

Musolino jo uboga in sede k mizi.

Mlada žena mu je stregla, ko pa mu je natočila prvo čašo vina, mu je rekla:

— Jaz sem Vanda Fiorini. Nisem iz te vasi. Moj mož je bil veletrgovec v Florenzi, pred dvema letama pa je njegov podjetje zapiskalo in tako sva prišla semkaj, kjer je moj mož dobil državno službo.

— Kakšno službo pa? vpraša Musolino.

— Moj mož je gozdar! nadaljuje Vanda. On nadzira kra-

Musolino je postal malo vznemirjen. Vedel je, da so gozdarji njegovi sovražniki in takoj mu je šinilo v glavo, da mu varnost v tej hiši ni zajamčena.

Najbolje bi bilo, da bi se čimprej oddaljil.

Čez nekaj trenutkov je vstal in dejal:

— Oprostite, gospa, dolgo pot imam še pred seboj in radi tega moram oditi. Najlepša hvala za gostoljubnost in za uslugo...

— Ali že odhajate? se začudi lepa gozdarjeva žena. Ne, vi morate še nekaj časa ostati tukaj. Mojega moža gotovo bo domov celo noč, ker ga ni bilo do sedaj, jaz pa se tako bojim...

— V vasi živi namreč moški, ki me vedno nadleguje s svojim vsiljevanjem.

— Po navadi preži na priložnost, ko mojega moža ni doma. Že nekolikokrat je prišel ponoči pod okno...

— Ah, svojemu možu ne smem tega povedati, kajti on bi takoj ubil tega nesramneža. Vam pa se zaupam in prosim vas, da me zaščitite.

— Ne bojte se, gospa, odgovori Musolino hitro. Dokler sem jaz tukaj, se vam ne bo ničesar pripetilo. Kdo pa je ta nesramnež, ki vas tako nadleguje?

— To je neki Tarasko...

— Ah, vem... to je tisti orožnik Tarasko?

— Da, on! nadaljuje gozdarjeva žena. Morda ste že slišali o njem? Še ni dolgo, kar je umrl njegov oče v Latoni strašne smrti... Pravijo, da ga je Giuseppe Musolino izročil volkovom, ki so ga raztrgali na drobne kosce...

Pri teh besedah se je gozdarjeva žena nasmehnila in tujca pomembno pogledala.

— Spominjam se... reče Musolino čisto mirno. Čital sem o tem v časopisih. Zares, ta Musolino je strašen človek!

— Mislite? se je zasmejala mlada žena. Jaz pa nisem takšnega mnenja... Priznati vam moram, a sem med tistimi redkimi ljudmi, ki ga spoštujejo...

— Ali ste ga že kedaj videli ali pa se celo z njim pogovarjali? vpraša Musolino radovedno.

— Nisem ga še videla, odvrne gozdarjeva žena. V vas ne sme priti, če pa bi se postavil pred mene, bi vztrepetala strahu.

— Nekoč sem videla njegovo sliko in priznavam, da je zelo lep... Vam je precej podoben...

Ko je mlada žena spregovorila te besede, je sramežljivo povescila oči.

Musolino jo je pazljivo motril.

— Kaj bi neki rekla, če bi ji dejal, da sem jaz Musolino si je mislil sam pri sebi.

— Ah, prosim vas, ostanite samo še malo časa, reče Vanda in zopet pogleda Musolina s svojimi velikimi očmi. Vem, kako bi se obranila, če bi zopet prišel ta nesramni Tarasko!

— Dobro, ostal bom, odgovori Musolino. Ne morem vam odbiti te prošnje, kajti nocoj sem postal vaš dolžnik. Ravno danes bi rad, da bi prišel ta Tarasko... Ah, jaz bi že posvetil temu lopovu nazaj pod njegovo streho...

— Prav ste rekli: Tarasko je lopov! je s prezirom pomnila Vanda. Toda pomislite, ta človek ima ženo in otroke pa mu...

— Če bi mi le prišel v pesti, mu ne bo nikdar več prišla na misel, da bi varal svojo ženo in nadlegoval druge...

Musolinu se je zdelo, da je bila gozdarjeva žena zadovoljna z njegovimi besedami.

— Kaj pa bo rekel vaš mož, če me zasači tukaj? vpraša Giuseppe Musolino.

— O, ne bojte se! odvrne gozdarjeva žena. Moj mož je ljubosumen. On ve, da sem mu zvesta.

Pogovarjala sta se celo uro. Ko je že odbilo polnoči, je lepa Vanda zavzdihnila:

— Hvala Bogu! Sedaj je nevarnost minila. Gotovo je videl luč, pa je spoznal, da nisem sama... Sedaj pa brez dvoma ne bo več prišel...

— Ali ga zares sovražite? vpraša Musolino.

— Ah, kako morete vendar kaj takega vprašati? Kako bi poštena žena ne sovražila človeka, ki jo žali?

— Prav gospa, tedaj bom jaz namesto vas kaznoval tega nesramneža, odvrne Musolino. Samo ena vaša beseda gospa, in ta lopov ne bo jutri več živel...

Vanda se prestrašeno zdrzne.

— Ne, ne! vzklikne mlada žena. Nočem, da bi umrl! Ah, strah me je že ob sami misli, da bi bila jaz vzrok smrti kateregakoli človeka...

— Ne, ne, prosim vas, ne storite tega... Ko le moj mož ne bi preživel sleherne noči izven doma...

— Žena, ki je ponoči sama doma, je pravcata divjačina.

na katero hodijo nesramni ljudje na lov... je zavzdihnila Vanda.

— O, jaz bi bil presrečen, če bi vas lahko ščitil! reče Giuseppe Musolino.

— Zakaj pa me ne bi mogli? vpraša z ljubeznjivim glaslom lepa Vanda. Nocoj ravno nise mpotrebovala vaše pomoči, Vanda jutri? Zakaj bi ne prišli jutri in bdeli nad menoj?

— Ali vašega moža niti jutri ne bo doma?

— Ne bo ga!

Musolino jo sočutno pogleda.

— Vaš mož bi moral bolj skrbeti za vašo varnost, reče Musolino. Razujem in prav dobro vem, kaj je dolžnost, ne smatram pa za potrebno, da bi moral sleherno noč ostajati doma. Vsi gozdarji ne delajo tako...

Vandin obraz je pri teh besedah zalila temna rdečica, povsesila je glavo, globoko zavzdihnila in rekla:

— Ah, ko bi vi vedeli, zakaj ni mojega moža nobeno noč doma in čemu hodi v gozd?

— Čemu?

Vanda ne odgovori takoj.

Musolinu se je zdelo, da jo muči neka tajnost.

Po kratkem molku je lepa gozdarjeva žena zopet dvignila glavo in rekla z odločnim glasom:

— Povedala vam bom vse! Moj mož ne odhaja sleherno noč z doma samo radi svoje službe, temveč radi nečesa popolnoma drugega...

— Ah, kako ostudne so njegove namere! Moj mož hodi vsako noč na lov, toda ne na gozdno divjačino, temveč na — človeka!

— Ah! vzklikne Musolino začudeno.

— Da, moj mož preži na nekega človeka, nadaljuje razburjeno gozdarjeva žena. Mar ni to strašno?

Musolino se prezirljivo nasmehne.

— Vem, na koga preži, reče Musolino s studom. Vaš mož lovi Giuseppa Musolina!

— Uganili ste! vzklikne mlada žena.

— O, ko bi vi vedeli, koliko sem že radi tega pretrpela!? Moj mož misli neprenehoma samo na to, kako bi ujel Giuseppa Musolina.

— Velika nagrada, ki jo je vlada razpisala na Musolinovo glavo, nadaljuje Vanda, mu je čisto zmešala pamet.

— Res je, ne živiva ravno v najboljših razmerah, veliko

dolgov imava, upniki naju neprehome terjajo in nama preti-
ta nagrada pa bi naju lahko rešila vseh teh neprilik...

— Kljub temu, pa jaz ne bi sprejela tega denarja...

— To je umazan, s krvjo obrizgan denar...

— Mar naj bi izdala Giuseppa Musolina, tega borca za
sveto in pravično stvar, človeka, katerega občudujem in spo-
štujem?...

— Nikdar!

— Upam pa, da se mojemu možu to tudi ne bo posrečilo.

Musolino je začudeno poslušal besede gozdarjeve žene.
Napram tej ženi je čutil neko hvaležnost radi naklonjenost
napram Musolinu in za indirektno opozorilo na nevarnost, ki
mu je pretila in katere se je moral čuvati.

— In vidite, reče lepa Vanda, medtem ko blodi moj mož
po gozdu, moram jaz trepetati pred tem Taraskom... Ah, ju-
tri bo ta človek gotovo zopet ponovil svoj napad... Ali se
lahko zanesem na vašo pomoč in na vašo zaščito?

— Lahko! Prišel bom čisto gotovo!

Ko je Musolino spregovoril te besede, je pozdravil go-
zdarjevo ženo in hitro odšel iz hiše.

Vanda je dolgo gledala za njim.

Potem pa je sedla na stol in zavzdihnila šepetaje:

— Ah, moj si, moj!

Kaj je hotela reči gozdarjeva žena s temi besedami?
Morda se je zagledala v Giuseppa Musolina?

Morda pa je upala, da si bo pridobila njegovo ljubezen?
Kako bi vendar mogla ta poštena žena pomisliti na to, da bi
prevarala svojega moža? Ali pa, morda?...

Vse to bomo zvedeli pozneje, za sedaj pa poglejmo, kaj
se je naprej godilo v gozdarjevi hiši.

Lepa Vanda je sedela na stolu, zatopljena v sladke misli.

Naenkrat pa jo je čisto rahlo trkanje na okno zdramilo iz
te zamišljenosti.

Ali je to izkušnjavec Tarasko?

Ah, njen zaščitnik pa je že odšel. Kaj bo sedaj počela mla-
da gozdarjeva žena brez pomoči?

Čitalci gotovo mislijo, da se je Vanda prestrašila?!

Pa se motite!

Planila je s svojega sedeža ter brez najmanjšega omaho-
vanja odhitela k oknu in ga odprla.

Skozi okno je skočila v sobo vitka moška postava.

— Vendar si prišel! vzklikne Vanda in razširi roke, da bi objela močnega Taraska.

Zares, to je bil orožnik Tarasko, lep in močan človek z bujnimi lasmi in gosto brado, ogrnjen je bil v plašč, izpod katerega se je videla svetla sablja.

To je bil tisti Tarasko, o katerem je gozdarjeva žena pred nekaj trenutki govorila s tolikim studom.

Namesto da bi trepetala pred njim, mu je hitro odprla okno; namesto da bi ga prezirala pa je razširila roki, da bi ga objela, Tarasko pa jo je odrinil od sebe in dejal:

— Počakaj! Najprej se moraš opravičiti! Zdi se mi, da ti ne varaš samo svojega moža, temveč tudi mene!

Njegov glas je drhtel od jeze.

— Ah, ti praviš, da varam tebe?! se je prilizovala gozdarjeva žena. Varaš se, dragi moj! Saj tebe ljubim bolj kakor svoje življenje...

— To je samo pretvarjanje! je zavpil Tarasko.

— Ni, dragi, ah, ko bi ti vedel...

— Jaz vem več, kakor pa bi si ti želela, da bi vedel, jo je jezno prekinil Tarasko. Mar misliš, da jaz ne vem ničesar? Jaz sem prisluškoval in vse slišal... Tukaj je bil neki možki?

— Da! je odvrnila Vanda in se nasmehnila.

— Videl sem ga...

— In ne veš, dragi, kako sem srečna, da je prišel v mojo hišo... Ah, on me je tako osrečil...

— In ti se ne sramuješ tega povedati?

— Jaz? Zakaj pa bi se morala jaz tega sramovati? se je čudila gozdarjeva žena.

— Zato, ker je to nezvestoba napram meni!... se je vedno bolj razburjal Tarasko.

— Motiš se, dragi moj, se je Vanda pretkano smehljala. Jaz ljubim samo enega moža, ta pa si ti...

— Kaj pa tisti, ki je bil tukaj?

— To je človek, ki naju bo oba osrečil...

Gozdarjeva žena se je vedno bolj skrivnostno smehljala, Tarasko pa je bil ves zelen od jeze in zavpil:

— Ti zbijaš z menoj šale!

— Ne...

— Ali pa misliš, da sem bedak.

— Bog varuj! To pa še manj!

— Potem pa mi povej za kaj gre?

— Bom, toda najprej me objemi!

— Nočem te objeti, ti mi najprej pojasni vso zadevo! Je odvrnil Tarasko.

Tu sta umolknila. Strmela sta drug v drugega, iz njenih oči je sijalo kljubovanje, v njegovih pa sta se svetili oholost in jeza.

Toda kljubovanje je premagalo jezo.

Čez nekaj časa je Tarasko odnehal in dejal s skoraj obupnim glasom.

— Ah, zakaj neki te tako ljubim, ko pa ne moreš biti samo moja! Zakaj nisi...

— Zakaj? ga zasmehljivo prekine gozdarjeva žena. Zato, ker ti nisi dovolj pameten in pogumen. Če bi bil takšen, kakršen nisi, bi bila jaz že zdavnaj samo tvoja...

— Kaj pa naj storim? vpraša Tarasko obupano.

— Mar ne veš, kaj ti je storiti? se je zasmejala Vanda porogljivo in ga premerila s svojim strogim pogledom.

— Ali naj ubijem gozdarja, tvojega moža?

— Zakaj pa ne? je odgovorila Vanda hladnokrvno.

— Toda, to je vendar umor...

— Hej, dragi moj, ga je hitro prekinila gozdarjeva žena, mar ni še nihče nikogar ubil radi ljubezni? Toda, tebi o tem govoriti je tako, kakor če bi metal bob ob steno... ti nisi pogumen... Ti si strahopetnež...

— Ne, nê, Vanda, se je branil orožnik. Jaz nisem slabič, toda, jaz sem orožnik, preganjati moram vse tiste, ki ubijajo... Jaz moram čuvati postavo, zakon...

— Zakon! se je prezirljivo zasmejala lepa gozdarjeva žena, ki je bila v tem trenutku bolj podobna demonu, kakor pa ženi. Boljše bi bilo, če bi se ti bolj zanimal in skrbel za svoja čuvstva, kakor pa za zakon.

— Sicer pa, ali ni naposled čuvstvo zakon narave? je modrovala Vanda.

— Ti pa, revček, si lahko popolnoma brez skrbi! Ne bo ti treba postati morilec, jaz pa bom jutri kljub temu svobodna.

Tarasko je izbuljil oči in strmel v Vando.

— Pa ne samo to! Jaz bom svobodna in bom samo tvoja, tebi pa tudi ne bo treba več biti orožnik...

Tarasko je zazijal, tako se je začudil.

— Ne čudi se! je nadaljevala gozdarjeva žena. Res je, kar ti pravim. Midva bova srečna in bogata.

— Ti si znorela! vzklikne Tarasko. Govoriš sicer popol-

noma pametno, toda kljub temu se bojim, da si bolna. O kakšni sreči vendar govoriš?

— O sreči, katero bova jutri doživela... je skrivnostno odvrnila gozdarjeva žena.

— Toda, odkod, od koga pa pričakuješ srečo?

— Od njega.

— Od koga?

— Od tistega moškega, ki si ga videl in ki je bil pri meni. je dejala Vanda.

— Od tistega? se začudi Tarasko.

— Da, jaz sem mu rešila življenje, mu je pojasnjevala Vanda. Pičila ga je kača in jaz sem mu izsesala strup.

— Iz hvaležnosti pa nama bo pomagal? je radovedno spraševal orožnik.

— Ne, dragi moj, ta človek naju bo osrečil proti svoji volji. Rešila sem ga ene kače, druga pa je še tukaj... se je namuznila gozdarjeva žena.

— Jaz ne razumem ničesar! je rekel Tarasko.

— Če pa bi ti povedala njegovo ime, bi vse takoj razumel in vedel, pristavi zvita gozdarjeva žena in ga pomembno pogleda, kakor da bi mu z očmi hotela povedati ime tega človeka.

— Kdo je vendar ta človek? Prosim te, Vanda, ne muči me več... temveč govori...

— Ne, tega ti ne bom še povedala. Dovolj je, če veš, da ga ljudje poznajo, v Italiji ga pozna vsakdo, zelo lep je in prav rada bi ga objemala in ljubila, pa sem že tebi izročila svoje srce. Če nočeš da bi postala njegova, tedaj... tedaj...

— Jaz ga bom ubil! zavpije Tarasko skoraj neumen od ljubosumnosti, ki jo je Vanda spretno podpihovala.

Vanda se je glasno zasmejala.

— Ni ti ga treba ubiti, — ti ga samo primi in odpelji v zapor... Kajti če želiš, da bova srečna, posebno pa še bogata, ne smeš ubiti tega človeka, Giuseppa Musolina moraš živega izročiti italijanskim oblastem!...

Tarasko plane kakor zadet od strele.

Bil je silno presenečen, besede, ki jih je slišal, so se mu zdele neverjetne in mislil je, da ni slišal prav.

— Da, dragi moj, nadaljuje zmagoslavno pretkana gozdarjeva žena. Tisti moški, ki je bil malo prej pri meni — je Giuseppe Musolino. O, jaz ga dobro poznam!

Taraska je počasi zapustila prvotna osuplost, jel je misliti na velikansko nagrado. Naenkrat pa je zavpil:

— Zakaj si ga vendar pustila, da je odšel? Ah...

— Ne boj se, dragi moj! Bodi brez skrbi! je mirno odgovorila gozdarjeva žena. Vi moški mislite, da me žene nimarno pameti, pa se zelo motite. Mnogokrat smo bolj pametne kakor vi... Giuseppe Musolino bo zopet prišel...

— Dvomim! je siknil skozi zobe Tarasko, kakor da bi govoril sam s seboj. Musolino ne pride nikdar dvakrat na isto mesto.

— Mogoče, pristavi gozdarjeva žena, jaz pa vem prav gotovo, da bo prišel Giuseppe Musolino jutri v to hišo in da bo sedel pri tej mizi.

Rešila sem mu življenje. Musolino pa mi je hvaležen in mi popolnoma zaupa.

— O, jaz sem se pred njim tako večje pretvarjala, da Musolino niti ne slutí, da bi ga jaz mogla izdati.

— Rešila sem ga strupene kače, revež pa si niti ne misli, da sem tudi jaz zanj strupena kača, ki ga bo pičila, tega strupa pa mu ne bo mogel nihče izsesati...

Tarasko se je tresel od razburjenja in od veselja.

— Ah, ti si pa res pametna žena! je vzkliknil orožnik navdušeno. Ko bo Musolino prišel, ga bom jaz prijel in odpeljal v varen zapor...

— Ne boš ga takoj prijel, ga prekine lepa gozdarjeva žena. Ni ti treba hiteti...

— Mar bi rada, da bi nama ušel?

— Ne boj se... ne bo nama ušel, odvrne Vanda. Dokazala ti bom, da smo me žene le pametnejše.

— Če bi prišla Giuseppa Musolina in ga izročila oblastem, bi prejela petdeset tisoč lir nagrade, tedaj bi postala šele bogata, ne pa tudi srečna, je modrovala gozdarjeva žena.

Ko pa je Tarasko ni prekinil, je nadaljevala:

— To priliko pa morava tako izkoristiti, da bi dosegla istočasno oboje. Tudi mojega moža morava spraviti s poti...

— Res je, kar praviš, toda kako naj bi ga spravila s poti? vpraša Tarasko.

— Jaz sem poskrbela tudi za to, nadaljuje gozdarjeva žena čisto mirno. Moj mož bo zalotil Giuseppa Musolina v sobi. iz ljubosumnosti ga bo napadel, Musolino bo pa ubožca ubil, ker sem mu dejala, da hodi ponoči v gozd in da preži nanj.

— Ko bo Musolino to storil, ga boš ti prijel. To pa ti ne bo delalo prevelikih preglavic, ker bom tudi jaz poskrbela za to. Tako bova z enim udarcem ubila dve muhi!

— Ah, to je pametno in pretkano! vzklikne Tarasko in objame gozdarjevo ženo.

Vanda se ni branila.

Lepa in pretkana gozdarjeva žena je naslonila glavo na njegova prsa, bila je ponosna sama na sebe, da je tako spretno zastavila past, v katero se bo Giuseppe Musolino jutri brez dvoma ujel.

Vanda je bila bolj nevarna, kakor pa kača, ki je pičila Giuseppa Musolina.

Rešitev

Vemo, da je mladi vojvoda Liugi odpeljal Julijo iz Pariza, da bi se poročil z njo, videli pa smo tudi, kako je bil vojvoda presenečen in kako je osupnil, ko je po poroki opazil, da se je namesto z Julijo poročil z nesrečno Preciozo, z deklico z mrtvačko glavo.

Kako se je zgodila ta zamenjava?

Čitalci se gotovo še spominjajo obupa, ki se je lotil Abdulaha in Precioze, ko sta iz Julijinega pisma zvedela, da se jima je Julija izneverila in ju zapustila ter odšla z mladim vojvodo Liugi.

Abdulah je stlačil pismo v žep in hotel oditi iz dvorišča, Precioza pa je naenkrat kriknila in ga prijela za rokav.

Precioza je držala v roki kuverto Julijinega pisma in jo ogledovala od vseh strani, naenkrat pa je opazila v nekem kotu par besed, napisanih s čisto drobno pisavo.

— Počakaj, Abdulah! reče Precioza razburjeno. Julija nama ni postala nezvesta! Poglej!

Abdulah je obstal in Preciozo žalostno pogledal. V tem pogledu se je zrcalilo nezaupanje.

— Abdulah, le poglej, je veselo vzklikala Precioza. Ta kuverta je dokaz, da se nama Julija ni izneverila...

— Kaj pa to-le pismo? jo je Abdulah jezno vprašal.

— O, tisto pismo ne pomeni ničesar, odgovori Precioza. Julija nama je tako pisala, ker je morala tako pisati. Morda je pisala celo pred vojvodo, to pa, kar je napisala na kuverto, je brez dvoma pristavila pozneje.

— Razen tega, nadaljuje Precioza, pa je še teh par besed napisala italijanski in radi tega jih sluga ni znal prečitati...

Abdulah se je malo pomiril, vendar pa je še vedno z nezaupanjem poslušal svojo prijateljico.

Naposled jo vpraša:

— Pa kaj piše? Kaj nama javlja?

Precioza prečita:

»Rešitev... posebni vlak... postaja Saint Germain, sicer Le Havre, zadnja postaja London.«

Ko je Abdulah slišal te besede, je vztrepetal.

— Ali razumeš sedaj? vpraša Precioza.

— Razumem! odgovori Abdulah. Julija naju prosi pomoči in pričakuje rešitve na treh postajah...

— Abdulah, kaj naj torej storiva?

— Kaj naj storiva? je ponovil Abdulah njeno vprašanje. Pomagati ji morava.

— Toda kako?

— Hiteti morava na postajo, da bi še dohitela posebni vlak, je razlagal Abdulah svoji prijateljici. Če bova prispela še ob pravem času, bova Julijo odpeljala s seboj...

— Mar misliš, prijatelj, da bo to tako lahko...

— Ne, Precioza, jaz ne jemljem tega tako lahko, odvrne Abdulah, če naju bo pač kdo motil, bova morala uporabiti silo...

— Ah, bojim se, da je vojvoda poskrbel za popolno varnost, je zavzdihnila Precioza.

— Tudi to je mogoče, je odvrnil Abdulah, midva pa morava rešiti Julijo in premagati še silnejše ovire.

In Abdulah je prijel Preciozo za roko in jo odpeljal iz dvorišča.

Denarja nista imela, da bi si najela kočijo, radi tega sta hitela, kolikor so ju nesle noge.

Postaja ni bila daleč.

Čez četrto ure sta zagledala kolodvorsko poslopje.

To pot jima je bila sreča naklonjena. Posebni vlak namreč ni mogel odpeljati iz postaje, ker so pričakovali brzovlak iz Le Havra.

Abdulah je pustil Preciozo pri vhodu in ji dejal, naj ga počaka, sam pa je odšel na peron, da bi si ogledal položaj.

Ko je prišel Abdulah na peron, je zagledal tri vlake.

Prvi je bil potniški, drugi tovorni, tretji pa, ki je bil se-

stavljen samo iz lokomotive, iz enega navadnega vagona in iz vagona prvega razreda, je bil posebni vlak.

Abdulah je takoj vedel, da je ta posebni vlak pripravljen za vojvodo Liugija in za Julijo.

Prispela sta torej pravočasno!

Še sta imela časa za Julijino rešitev!

Medtem ko je Abdulah hodil po peronu in izpraševal železniške uslužbence o odhodu posebnega vlaka, je naenkrat prihitela k njemu Precioza vsa zasopla.

— Kaj je? je vprašal Abdulah presenečeno.

— Tukaj sta! je zašepetala Precioza.

— Kje?

— Tam v nekem malem oddelku čisto na koncu poslopja ki služi kot čakalnica za posebne vlake.

— Ali si ju videla?

— Sem. Ti si me pustil pri vходу na peron in mi dejal, naj te počakam, je pripovedovala Precioza, jaz pa sem medtem odšla v čakalnico in jo pregledala. Od nekega vratarja sem zvedela, kje se nahaja čakalnica za posebne vlake.

Takoj sem se napotila tja, nadaljuje Precioza. Brez pomišljanja sem šla v čakalnico, pretvarjala sem se in se delala, kakor da bi bila to storila iz pomote. Zopet sem odšla iz čakalnice.

Toda tudi tistih par trenutkov mi je zadostovalo, da sem spoznala našo Julijo, čeprav je bila tudi ona zastrta s pajčolanom, kakor jaz ...

— Ali te je spoznala?

— Mar moreš še dvomiti o tem? ... Bila je zamišljena, žalostna ... Sedela je pri mizi, glavo pa si je podpirala z rokama ... Takoj me je spoznala ...

Abdulah vzklikne veselo, naenkrat pa se je zresnil in njegove oči so zamišljeno strmele v daljavo.

— Kaj nama je storiti sedaj? vpraša Precioza.

Abdulah je nekaj časa premišljeval, potem pa je dejal:

— Julijo bova osvobodila!

— Kako?

— V naglici sem sestavil načrt, odvrne Abdulah, da bi se mi ga pa posrečilo izvesti, potrebujem tebe, Precioza ...

— Mene?! vpraša deklica. Ah, name lahko računaš v vsakem pogledu. Ni žrtve, ki bi je ne doprinesla za rešitev moje prijateljice, moje sestre Julije.

Kar povej mi, Abdulah, kaj naj storim za Julijo! Pripravljena sem na vse...

Abdulah odpelje nesrečno deklico z mrtvaško glavo v kot in ji nekaj zašepeče v uho.

Precioza se je tresla, ko je poslušala njegov načrt.

— Ali bi storila to? je vprašal Abdulah, ko je končal.

— Bi!

— Hvala ti! vzklikne Abdulah in hvaležno stisne Preciozi roko.

— Toda, kako bi to izpeljala?

— To bi bilo popolnoma enostavno, če bi se nama posrečilo vojvodo izvabiti za nekaj trenutkov iz čakalnice, je dejal Abdulah in jel znova premišljevali.

Hm!... hm!... Kako bi ga neki izvabila iz čakalnice? Nekaj si morava izmisliti... kakšno pretvezo...

Abdulah se je praskal za ušesom in premišljeval. Naenkrat pa se je zdrznil in odločno dejal:

— Precioza! Ti se previdno približaj čakalnici, ko pa boš videla, da bo vojvoda odšel iz čakalnice, stori, kakor sva se dogovorila...

— Kaj pa boš ti storil?

— Jaz bom šel in izvabil vojvodo iz čakalnice. Bodi previdna. Zbogom, Precioza, želim ti vso srečo!

Stisnila sta si roke in odšla vsak na svojo stran.

Abdulah odide s perona, kmalu pa se vrne z nekim železniškim nosačem.

Oddaleč mu pokaže vrata čakalnice in mu reče:

— Vstopite tam in prosite gospoda vojvodo Luigi, naj pride za nekaj trenutkov semkaj. Recite mu, da je poslal njegov komornik glasnika, ki prinaša važne vesti...

Nosač uboga in odide.

Vojvoda ga je začudeno poslušal. Čudno se mu je zdelo, kaj bi moglo biti tako važnega, da pošilja komornik glasnika.

Vojvoda se je z nekoliko besedami oprostil Juliji in odšel hitro za nosačem.

Ko je zavil na ovinek perona, je zogledal pred seboj velikana Abdulaha, člana Smithove družine.

To je bilo še večje presenečenje.

— Kaj je? vpraša vojvoda.

Abdulah se vljudno prikloni.

— Česa želite od mene? reče vojvoda nestrpno.

Kolikor se je vojvodi mudilo, tolko je bilo Abdulahu na tem, da bi ga čimdalje zadržal.
Radi tega je začel počasi in obširno pripovedovati o vzroku svojega nenadnega prihoda.

— Oprostite, gospod vojvoda, če vas morda motim, je začel velikan Abdulah. Poslal me je gospod ravnatelj Smith. Iskal sem vas v vaši palači, tam pa sem zvedel, da se nahajate tukaj. Nisem imel namena, da bi vas motil, kljub temu pa sem prišel, ker sem si mislil, da je najboljše, če vam vse osebno sporočim in vas opozorim na nevarnost.

Veste, gospod vojvoda, ravnatelj Smith mi je dejal, naj grem k vam in naj vam vse osebno sporočim in jaz sem radi tega prišel semkaj.

Rad bi, da bi vestno izpolnil nalogo mojega gospoda ravnatelja...

Abdulah je postajal v svojem pripovedovanju vedno obširnejši, vedno je odlašal z vzrokom svojega prihoda, da bi vojvodo čimdalje zamudil in s tem olajšal delo Preciozi.

Vojvoda pa ga je nestržno prekinil:

— Povejte mi vendar na kratko, kaj hoče vaš ravnatelj?

Abdulah je zopet začel na dolgo in široko pripovedovati, kvasil je pri tem neumnosti, o katerih ni vedel niti sam, kako so mu prihajale na jezik.

Ko je naposled končal in je minilo že dvajset minut, je komaj povedal, da mora biti vojvoda previden in budno paziti na »zaupano mu blago«, kajti v Paris je prispel baje neki strašni človek iz Italije, ki povprašuje po »blagu«...

Vojvoda je naposled komaj razumel, kaj bi mu velikan rad povedal, oddahnil si je in ponudil Abdulahu zlatnik, potem pa se je hitro vrnil v čakalnico.

Abdulah je zadovoljno gledal za njim.

Ko je Abdulah izvabil vojvodo na peron, je Precioza odšla hitro v čakalnico.

Lahko si mislimo, kakšna nepopisna radost se je lotila obeh nesrečnic, ko sta se sešli!

Deklici sta se objeli.

— Kje pa je Abdulah? vpraša Julija.

— Tu je... pogovarja se z vojvodo... odgovori Precioza. Toda, Julija, nimava mnogo časa. Ne izprašuj me mnogo temveč stori, kar ti rečem. Samo hitro, Julija, hitro! Daj mi tvoj dežni plašč in tvoj klobuk...

Julija jo začudeno pogleda.

— Kaj boš storila s tem? vpraša Julija.

— Potrebujem plašč in klobuk, daj mi hitro... Jaz bom spremljala vojvodo namesto tebe v London...

Julija skoči.

— Ne, ne... to se ne sme zgoditi! vzklikne Julija. Sedaj razumem, kaj nameravata... Ne, Precioza, tolikšne žrtve ti ne morem sprejeti... To je preveč...

— Kar stori človek za pravo in iskreno prijateljstvo, nikdar preveč, odgovori Precioza. Prosim te, Julija, ne izgublaj časa! Daj mi hitro plašč in klobuk!

Juliji so se oči zaszolzele.

— Hitro... hitro! je silila Precioza.

— Ah, ti si tako dobra... je ihtela Julija. Bog naj te nagradi za tvojo dobroto in za to, kar boš storila namesto mena. Tu imaš plašč in klobuk.

In deklici sta menjali plašče in klobuke.

Julija in Precioza sta imeli enake postave. Po tej višini izpremembi bi ne bil mogel nihče spoznati Precioze pod pravi čolanom, ker je bila čisto podobna Juliji.

Obe prijateljici sta se še enkrat objeli in prisrčno poljubili, potem pa je Julija hitro odšla iz čakalnice.

Precioza pa je sedla na prostor, kjer je prej sedela Julija.

Vojvoda ni opazil izpremembe. Abdulahovo obširno pripovedovanje ga je spravilo v slabo voljo; molčal je, ko se je vrnil v čakalnico.

Nekaj trenutkov pozneje pa je sprevodnih javil odhoda posebnega vlaka in vojvoda je odšel s Preciozo iz čakalnice.

Vemo, kako sta se vozila proti Londonu, spominjamo pa se tudi, da je vojvoda šele po poroki odkril to zamenjavo.

Abdulah je čakal pri izhodu.

Ko ga je Julija zagledala, je prihitela k njemu, ga prijela za roki in mu dejala med solzami:

— Abdulah, prijatelj! Kaj sem storila?

— Bog ti je pomagal, da si se rešila! odgovori Abdulah veselo. Sedaj si rešena!

— Da, toda za kakšno ceno?! zavzdihne Julija. Precioza se je žrtvovala zame!... Tolikšne žrtve bi ne bila smela sprejeti...

Abdulah jo prime za roko in jo odpelje od postajnega ploščnjaka, med potjo pa ji je govoril:

— Julija, za Preciozo ti ni treba skrbeti. Njej se ne more zgoditi ničesar hudega.

Čeprav bi vojvoda opazil tudi že pred poroko zamenjavo, ni ne more ničesar storiti, niti tožiti je ne more, ker bi prišlo potem tudi v javnost, da so tebe s silo odvedli.

Če bo pa zamenjavo opazil šele po poroki, ko bo Precioza postala že vojvodinja, pride lahko v najslabšem slučaju do ločitve zakona, pa tudi tokrat se ne more zgoditi naši Preciozi ničesar hudega... Preciozi se ne bo torej ničesar zgodilo...

Zato nama torej zanjo ni treba skrbeti. Bolj potrebno je, da premisliva, kaj bi midva storila?

Nazaj k pretkanem Smithu ne moreva, pa tudi nočeva...

— Kaj naj bi torej storila? vpraša Julija, njene oči pa so bile še vedno polne solz.

— Kaj naj bi storila? ponovi Abdulah in pokaže navdušeno z desnico proti jugu. Mar ne vidiš, Julija, kako se tam bleščijo zvezde? Ali te njih blesk prav nič ne vabi in kliče? Te svetle zvezde nama kažejo pot proti Italiji, proti Kalabriji, proti Aspromontom...

— Ah, res je, kar praviš, Abdulah, reče Julija odločno in njen obraz se je zjasnil. Šla bova za temi zvezdami, one nama bodo kažipot, dokler ne bova prispela tja, kjer me pričakuje moj Giuseppe Musolino!

Še isti večer sta zapustila Pariz.

Julija je vzela s seboj ročno torbico, ki jo je našla v palači vojvode in katera je bila namenjena njej. V torbici je imela Julija denarja in s tem denarjem sta nadaljevala pot proti jugu.

Ta denar jima je zadostoval za potovanje po Franciji, ko pa jima je zmanjkalo sredstev, je Abdulah razkazoval po vaseh svoje znanje in spretnost, katero si je pridobil pri Smithu in tako sta zaslužila toliko, da sta mogla nadaljevati pot.

Bila sta že blizu cilja.

Neke noči sta se bližala vasici Ruti, ki je bila od vznožja Aspromontov oddaljena kaki dve uri hoda.

V bližini vasi sta se nenadoma ustavila.

Že oddaleč sta zagledala strašno svetlobo, nebo nad vasico se je krvavo žarilo.

— Ogenj! zavpije Abdulah in skoči naprej.

Pripravljena past

Giuseppe Musolino ni prelomil besede, ki jo je dal sinovi lepi gozdarjevi ženi.

Točno ob desetih je potrkal na vrata njene hiše.

— Ah, vi ste pa zares točni! ga je sprejela gozdarjeva žena s ponarejeno prijaznostjo. Ah, kako sem se že tresla! Bala sem se, da ne boste prišli...

— Mar ste dvomili o resničnosti mojih besed? se za smeje Musolino in stopi v sobo. Obljubil sem vam, da bom prišel, jaz pa po navadi držim svojo obljubo.

Ko je bil že v sobi, je presenečeno obstal.

Na sredini sobe je zagledal veliko mizo, ki je bila pokrita z dolgim belim prtom. Na mizi pa je bila pripravljena bogata večerja.

— Zdi se mi, se zasmee Musolino, da ste pripravili malo preveliko večerjo za sprejem?

— Ah, malenkost, malenkost, se je opravičevala pretkana gozdarjeva žena. Upam, da ne boste zavrnilli moje vabila... Vem, lovcem se vedno prileže malo tople hrane. Mo mož je prišel šele danes zjutraj domov in mi prinesel neka jerebic...

— Ali je Fiorini prišel šele danes domov? vpraša Musolino in postavi svojo puško v kot sobe.

— Da, pet je že odbilo, preden je prišel! odgovori gozdarjeva žena.

Musolino jo pogleda kakor da bi ji ne verjel.

Gozdarjeva žena umakne svoje oči temu pogledu in pogleda v kot, ko pa je zagledala puško, je vprašala:

— Ali je nabita?

— Da, odgovori Musolino.

— Ah, nikaar se mi ne smejte, se je pretvarjala lepa žena. Jaz se namreč zelo bojim nabite puške... Dovolite mi, da jo odnesem pred vrata ali pa v sosednjo sobo...

Musolino zmaje z glavo, se nasmehne in reče:

— Nikakor! Mar pozabljate radi česa sem prišel semkaj? Kako bi vas vendar mogel varovati brez puške in vas braniti pred tistim nesramni Taraskom?

Vanda se vgrizne za ustnico.

— O, jaz mislim, da bo ta lopov pobral svoja šila in koda, ko vas bo zogledal. Puške ne boste niti potrebovali, zato jo lahko brez skrbi spraviva v drugo sobo...

— Ne, ni je treba nositi proč, odvrne Musolino, ki je opazoval Vandino razburjenost. Če pa se zares bojite polne puške, jo bom pač izpraznil... Prazne puške se prav gotovo ne bojite, ali pač?...

— O, ne! Prazne puške se pa res ne bojim! odgovori Vanda in povese glavo, na obrazu pa se ji je pojavil izraz nekega posebnega zadovoljstva.

Musolino vzame puško, si jo položi na kolena in vzame iz vsake cevi po eno kroglo.

— No, ali ste se sedaj pomirili? vpraša Musolino gozdarjevo ženo in spravi krogle v žep.

— Da, pomirila sem se, odvrne pretkana in lepa Vanda. Hvala vam.

Zyita kača je bila s tem zadovoljna, kajti vedela je, da je Giuseppa Musolina razorožila in da bo na ta način lažje in bolj gotovo prispela do svojega cilja.

Trudila se je, da bi skrila svoje veselje; napravila je prijazen obraz in povabila tujca k mizi.

Musolino je brez pomišljanja sprejel ponudbo.

Sedla sta in začela jesti.

Musolino je jedel brez posebnega apetita. Čeprav mu gozdarjeva žena ni dala niti najmanjšega povoda za kakršenkoli sum, je bil Musolino že iz navade zelo previden in je neprenehoma opazoval njene roke.

Tudi Vanda je jedla ista jedila kakor Musolino, kadar je točila vino, je vedno napolnila čašo tudi sebi in pila. Tako je Musolino jedel in pil brez bojazni.

Med večerjo sta se pogovarjala o čisto navadnih stvareh.

Gozdarjeva žena se je pretvarjala in si prizadevala, da ne bi z nobeno nepravilno kretnjo ali pa napačno rabljeno besedo vzbudila pri tujcu nezaupanja.

O, ta pretkana kača se je znala tako dobro pretvarjati, da bi človek le s težavo spregledal njene skrite namere.

Musolino je ogledoval sobo; naenkrat pa se je njegov pogled ustavil na hekem predmetu.

Ob neki steni proti vratom je stal visok steber, oziroma omara. To je bila stoječa ura.

To uro je Musolino hocoj hitro opazil, ker je sinoči ni videl na tem mestu.

— Prekrasen predmet! reče Musolino in vstane ter se z zanimanjem napoti proti uri. Ali gre točno?

— Izvrstno! odgovori gozdarjeva žena, njen glas pa je malo drhtel.

— Dandanes vidi človek le redkokdaj takšen predmet, nadaljuje Musolino. Zares, takšna ura služi kot lep okrasek sobe. Toda, zdi se mi, da je včeraj ni bilo tukaj?

— Ne... Do danes je bila v moji spalni sobi, danes pa sem jo nalašč radi vas prinesla semkaj, da bi lahko kontrolirali čas, je lagala gozdarjeva žena.

— Imate prav, gospa, odvrne Musolino. Človek mora vedno poziti na čas, prizadevati si moramo, da ostanemo vedno gospodarji časa. Ta ura me pa prav zares zanima. To je brez dvoma zelo star predmet! Ali bi mi ne dovolili, gospa, da bi si ogledal njeno notranjost?

Gozdarjeva žena je postala čudno zbegana.

— O, rada bi vam izpolnila to željo, reče Vanda, pa nimam ključa... Izgubila sem ga...

— Kako pa potemtakem navijate uro? vpraša Musolino in pogleda gozdarjevi ženi naravnost v oči. Kolikor vem, se navijajo takšne ure od znotraj?

— To je res, toda ta ura je čisto drugače napravljena, odgovori Vanda in prebledi. Toda, govoriiva o čem drugem... Pogovor o uri ni baš preveč zanimiv...

Musolino pogleda še enkrat na uro, potem pa se ravno-dušno vrne k mizi.

Da bi ga čimbolj onesposobila za razmišljanje je Vanda vedno bolj pogosto nalivala čaše, Musolino pa je pil, ker je vedel, da pije samo toliko, kolikor bo brez vsakršnih posledic prenesel in ni pozabil na nalogo, radi katere je prišel v gozdarjevo hišo. Musolinu vino po navadi ni škodovalo.

— Ali kadite? ga vpraša gozdarjeva žena čez nekaj časa. Moj mož ima izvrstne cigare, ali vam jih smem ponuditi?

— O, prosim, zelo hvaležen vam bom, gospa, odgovori Musolino kakor pravcati kavalir.

— Samo trenutek prosim... takoj jih bom prinesla! reče gozdarjeva žena in odide v sosedno sobo po cigare.

Ko je Musolino ostal sam, je še enkrat pazljivo pregledal sobo in predmete, ki so se nahajali v njej.

Prav posebno ga je zanimala tista stoječa ura, Musolino jo je sumljivo ogledoval od vseh strani.

Kakor da bi bil nekaj slutil!

O, ko bi bil Musolino vedel, kaj mu pripravlja lepa gozdarjeva žena, bi bil brez dvoma takoj zapustil to hišo, v kateri je prežala nanj nesreča in v kateri je bila zanj pripravljena past.

Toda čudno, Musolino je bil kljub temu previden!

Morda je bil previden radi tega, ker se je nahajal v gozdarjevi hiši, o katerem mu je Vanda pripovedovala, da prežani, morda pa si je tudi zato skrbno ogledal sobo, ker je pričakoval spopad z orožnikom, ki tudi ni mogel biti njegov prijatelj!

Vanda se vrne in prinese v roki škatlo ter ponudi Musolinu cigare iz nje.

Musolino vzame cigaro in si jo prižge.

Cigara je bila zares izvrstna in Musolino je kadil z užitkom. Čutil je, kako mu izredno ugaja izvrsten vonj cigare, z zadovoljstvom je opazoval oblačke modrega dima, ki jih je pihal v zrak.

Ura je odbila enajst.

— Tega lopova še vedno ni, reče Musolino in ravnodušno opazuje gozdarjevo ženo. Morda pa niti ne bo prišel?

— O, prišel bo, prišel bo! reče gozdarjeva žena, delala se je, kakor da bi se stresla že ob sami misli na zaprnega Taraska. Na svojo nesrečo sem ga danes srečala na cesti. Hotela sem se ga izogniti, ta nesramnež pa se mi je približal in dejal:

»Ne beži od mene, saj je vse zaman, ti moraš postati moja!«

Jaz sem ga samo prezirljivo pogledala, on pa je pristavil:

»Nocoj bom zopet prišel in nadejam se, da me ne boš zavrnila!«

Tresla sem se po vsem telesu in pobegnila, sama pri sebi pa sem si mislila: Le pridi, za svojo nesramnost boš dobil že plačilo, plačilo, o kakršnem se ti niti ne sanja!...

— Da, plačilo bo dobil! pristavi Musolino z močnim glasom.

— Ah, Taraska se niti ne sanja, kakšen sprejem sem mu pripravila? se Vanda pretkano nasmehne.

— Hujšega in bolj grdega kakor meni, kajneda? se nasmehne tudi Musolino.

— Vsekakor, vsekakor, se je pretvarjala gozdarjeva žena. Ah, nocojšnja noč bo zanj usodna...

— Tudi jaz mislim tako! pristavi Musolino mirno. Vedno

je gledal pretkano ženo, ki je postajala vsak trenutek bolj nemirna.

Musolinov prodirajoči pogled je Vando zbegal, da pa se skrila svojo zbežanost, je rekla:

— Poglejte! Vaša cigara je ugasnila! Nič zato, prižgite si drugo...

— Cigare so izvrstne... ne bodo vam škodile...

Gozdarjeva žena je vstala, ko pa je Musolino vzel drugo cigaro, mu je prižgala sama.

Musolino je kadil in spuščal iz ust goste oblake dima, pri tem pa je gledal neprenehoma na uro.

— Pol dvanajstih je že, njega pa še vedno ni! reče Musolino. Ah, komaj čakam, da bi se pojavil...

— In vi bi ga zares ubili? vpraša Vanda.

— Ko bi se pojavil, bi to takoj storil, toda sedaj bi ne mogel streljati, ker ste me prisilili, da sem izpraznil puško...

Zdelo se je, da je pretkana gozdarjeva žena izpremenila svoj prvotni načrt, rekla je:

— Imate prav! Boljše je, da zopet napolnite puško. Ah, kolikor bliže prihaja polnoč, toliko bolj se bojim. Kar kadite, jaz pa vam bom prinesla puško...

In Vanda vstane, prinese puško in jo izroči Musolinu.

Musolino je potegnil še enkrat, potem pa je vzel krogle iz žepa in jih porinil v cevi, — toda čudno, čutil je, da so se mu pri tem tresle roke...

To je bilo morda radi tega, ker je čutil, da se bo kmalu spoprijel s Taraskom...

Kljub temu pa je bilo to zelo čudno!

Musolino je imel do sedaj že marsikateri spopad za seboj, spopad, ki je bil nevarnejši od tega, mnogokrat se je nahajal v težkih okolščinah, pa ni še nikdar vztrepetal.

Sedaj pa?

Sedaj so se mu roke tresle, v glavi mu je nekaj brnelo in Musolino se je le s silo premagoval.

Pogledal je na uro, pred očmi pa mu je kar mrgolelo, da ni mogel razločiti števil.

Musolino se prime za glavo.

— Toda, vi ne kadite? reče gozdarjeva žena. Kadite vendar... cigare so izvrstne... Zares, vi kadite malo, vi bi morali videti mojega moža!... On je pravi kadilec...

Kakor da bi se bil Musolino nečesa spomnil, je vrge cigaro na tla se zazrl v lepo gozdarjevo ženo in dejal:

— Nočem več kaditi.

Vanda hoče nekaj reči, naenkrat pa se zdrzne in prebledi. Delala se je kakor da bi bila slišala nekakšen šum pod oknom.

— Zdi se mi, da prihaja! reče Vanda šepetaje in stopi k oknu, pa ga ne odpre.

Musolino pa jo je vedno gledal, niti trenil ni z očesom. Na njegovih ustnicah je počival porogljiv smehljaj.

— Ali je tukaj? vpraša Musolino.

Vanda se zdrzne in se obrne.

— Ni ga še! odgovori gozdarjeva žena.

Musolino se glasno zasmije in reče:

— Saj tudi ne bo prišel skoz okno.

— Mogoče, odgovori Vanda. Morda pa bo prišel skoz vrata...

— Niti skozi vrata ne bo prišel! se nasmehne Musolino.

— Temveč? vpraša gozdarjeva žena, delala se je silno presenečeno.

Musolinovo čelo se nagrbanči.

Smehljaj z njegovega obraza je izginil, namesto njega pa se je pojavil izraz divjega sovraštva.

— Saj niti ne bo prišel! reče Musolino z zamolklim glasom.

Vanda se prestraši. Bala se je, da je Musolino spregledal njeno namero, radi tega je nadaljevala z neko bojznijo:

— Prišel bo! Oh, kako bi bila srečna, če bi ga ne bilo... Sicer pa se sedaj itak ne bojim... Srečna sem, ker ste vi pri meni...

— Mene se pa prav nič ne bojite? vpraša Giuseppe Musolino s strogim glasom.

— Vas? ... se začudi gozdarjeva žena. Čemu naj bi se bala vas? ...

— Čarovnica! zagrmi Musolino. Mar misliš, da ne vem za izdajo, ki mi jo pripravljaš?

— Ah! sikne lepa gozdarjeva žena in naredi nekaj korakov nazaj proti stoječi uri.

— Podla kača! je grmel Giuseppe Musolino. Misllla si, da me boš zvalila v svojo hišo in me s svojim Taraskom prišla in izročila oblastem. Nesramnica! Pozabila si, da Giuseppa Musolina ni tako lahko prijeti...

Na najsrამnejši način varaš svojega poštenega moža... varaš ga s tistim malopridnežem Taraskom, s katerim sta se

domenila, da boste uničila mene in spravila tvojega moža s poti...

Prej pa bosta poginila ti in tvoj ljubimec Tarasko. Le počakaj, kača prokleta, strl ti bom glavo!...

Glasi satanski smeh je bil odgovor na njegove strašne besede in na njegovo grožnjo...

Pretkana Vanda se je naslonila s hrbtom na stoječo uro in se mu režala v obraz.

Giuseppe Musolino je jezno stisnil pesti in hotel planiti — pa ni mogel vstati.

Telo mu je postalo težko kakor svinec.

Vanda pa je slonela na uri, roke je imela na hrbtu, — neopaženo je odklenila vrata ure.

Potem pa stopi k mizi.

Musolino jo je gledal s široko odprtimi očmi.

Naenkrat pa se zdrzne.

Za gozdarjevo ženo je zagledal nekega moškega z gosto brado in s krvavimi očmi.

To je bil brez dvoma Tarasko.

Musolino zbere vse svoje moči, plane in hoče pograbit puško, njegovo težko telo pa mu tega ni dovolilo. Opotekel se je in se sedel zopet na stol...

Komaj je še držal glavo pokoncu, oči pa so se mu same zapirale. Hotel je zavpiti, nekaj pa ga je tiščalo v grlu in glasu ni bilo od nikoder. Telo pa mu je postajalo vedno bolj otrplo.

Kaj se je zgodilo z njim?

Čeprav ni mogel storiti ničesar, kajti telo mu je odpovedalo pokorščino, je ostal njegov razum nedotaknjen in Musolino je premišljeval, radi česa so mu udje tako otrpnili.

Brez dvoma je bila lepa gozdarjeva žena vzrok vsemu, toda kako je to dosegla?

Na vsak način mu je morala dati kakšen napoj, toda v čem?

V jedilih mu ga ni mogla dati, ker je jedla tudi sama, tudi v vinu ni bilo napoja, ker ga je tudi ona pila.

Cigara!

Da, cigare je kadil Musolino sam, gozdarjeva žena pa mu jih je vedno ponujala. Cigare so bile torej prepojene z opijem, Musolino pa je pokadil kar dve...

Medtem ko je Musolino še premišljeval o tem in dokler ga ni še zapustila zavest, je gledal kakor skozi pajčolan svojo

okolico, opazil je dve postavi, ki sta se mu režali v obraz in se veselili, da se jima je posrečilo ujeti Giuseppa Musolina v past, iz katere se ne bo mogel rešiti...

Ispoved obešenega

P o Musolinovem obnašanju smo lahko spoznali, da je vedel za past, v katero ga je zvalila lepa gozdarjeva žena.

Kako pa je Musolino zvedel to?

Slučaj mu je odkril vse.

Ko je prvi večer odšel iz gozdarjeve hiše, v kateri mu je lepa Vanda izsesala strup iz rane, je dolgih korakov hitel proti Aspromontom, med potjo pa je premišljeval o dogodkih te noči.

Napram lepi gozdarjevi ženi je čutil hvaležnost v prvi vrsti radi tega, ker mu je izsesala strup in mu tako rešila življenje, hvaležen pa ji je bil tudi zato, ker ga je opozorila na nevarnost, s katero mu je grozil njen mož, gozdar Fiorini.

Razen hvaležnosti pa je čutil napram njej tudi sožalje, zato je trdno sklenil, da jo bo varoval pred nesramnim Taraskom.

V tem premišljevanju je že zdavnaj zapustil vas in prispel v gozd, ki se je razprostiral do vznožja Aspromontov.

Gozd je pokrivala trdna tema in nobena stvar se ni zganila. Vse je bilo tiho.

Musolino je nosil puško v roki in varno hodil po temnem gozdu, ni se mu bilo treba bati, da bi zašel. Saj nihče na svetu ni boljše poznal tega gozda! Musolino je dobro vedel za vsako stezico, poznal je vsak grm in vsako razpoko, ki bi mu morda utegnila postati nevarna.

Po njegovem mnenju je imel do vznožja Aspromontov samo še pol ure hoda. Zato je pospešil korake, da bi čimprej prispel med svoje tovariše.

Naenkrat pa se ustavi.

Zaslišal je nekakšen šum.

Nekaj trenutkov je stal in napeto prisluškoval.

Najprej je slišal neki glas, potem pa tiho ihtenje, ki je brez dvoma prihajalo iz prsi kakega človeškega bitja.

Musolino se je oziral in neprenehoma prisluškoval, da bi ugotovil smer, odkoder je prihajalo ihtenje.

Naposled je ugotovil smer in se počasi, brez najmanjšega šuma splazil do nekega grma in prisluškoval.

V tem trenutku je pogledala luna izza oblaka in razsvetlila prostor, ki se je nahajal pred njim.

Musolino je pogledal okoli sebe, v tem trenutku pa je vztrepetal po vsem telesu.

Kakih deset korakov pred seboj je zagledal nekega človeka in ga takoj spoznal.

To je bil gozdar Fiorini!

In Musolino stisne nehotel svojo puško.

— Čudno! si misli Musolino sam pri sebi. Pravkar prihajam iz njegove hiše, kjer sem zvedel, kaj mi pripravlja, sedaj pa sem ga že našel!

Ah, podli Fiorini, sam slučaj mi je pokazal pot k tebi. Eno samo kroglo ti bom pognal v glavo in tako onemogočil, da bi zaslužil petdeset tisoč lir za mojo glavo. Ne boš imel več časa, da bi se potikal po gozdu in prežal name!

Namesto moje glave bo padla tvoja! To je pravica: glava za glavo!

Počakal je še nekaj časa, da bi videl, kaj prav za prav dela gozdar Fiorini tukaj.

Fiorini je stal pod nekim drevesom in se ni ganil. Musolinu se je zdelo, da premišljuje in strmi v daljavo, iz njegovih prsi pa je vedno prihajalo pritajeno ihtenje.

— Ta človek joče! zašepeče Musolino in povesi puško. Previdno se je splazil še nekaj korakov naprej in venomer gledal gozdarja, ki je še vedno ihtel.

— Prokleta bodi, stotisočkrat prokleta! je zaječal gozdar Fiorini. Prignala si me, kamor si me hotela, prokleta žena! Ti si kriva moje smrti! Nikdar ti ne bo Bog odpustil tega, kar si mi storila. Ti si spremenila moje življenje v pekel...

Zbogom, nezvesta žena! Zbogom svet...

Ko je gozdar spregovoril te besede, je naslonil puško na drevo, vzel iz žepa neki predmet in ga jel razvijati, potem pa je vrgel nekaj na debelo vejo, ki je segala precej nizko in začel nekaj delati z rokama nad glavo. Musolinu se je zdelo, da nekaj veže.

Najbrž je imel v rokah kakšno vrv, katero je vrgel čez vejo in jo vezal.

Kaj je mislil storiti?

Musolino je skrit za drevesom, slišal njegove zadnje besede, potem pa je videl, kaj je gozdar delal.

Musolinu je bilo vse tako jasno: gozdar se je najbrž pripravljaj na samomor!

— Zakaj se hoče ta človek obesiti? vpraša Musolino samega sebe.

Sedaj pa ni imel časa za premišljevanje.

Musolino zleze iz svojega skrivališča, si vrže puško preko ramen in hitro skoči k nekemu drevesu. Ko je pogledal v smer, kjer se je nahajal Fiorini, je čutil, da ga je nekaj streslo.

Giuseppe Musolino zagleda pred seboj obešeno telo nekoga moškega — gozdarja Fiorinija.

— Pa imam zopet nekaj posla! reče Musolino glasno. Namesto da bi ubijal, bom pa reševal!

To rekši skoči Musolino k samomorilcu, ga zgrabi za prsa in ga dvigne ter mu sname zanko z vratu.

Nesrečnež se je upiral in branil, otepal se je svojega rešitelja. Hotel je na vsak način umreti.

— Kdo si, človek, ki se vmešavaš v mojo usodo? — je kričal gozdar z zamolklim glasom.

Musolino mu ne odgovori, temveč ga položi na tla.

— Zakaj mi ne dovoliš, da bi umrl? se je branil Fiorini. Človek sem, ki hoče umreti, da bi zvalil s sebe breme tega življenja! Pojdi proč in me prepusti moji usodi!

— Ne, ti ne boš še umrl! mu odgovori Musolino. Smrti itak ne boš ušel, toda za to imaš še dovolj časa.

Gozdar izbulji svoje oči.

— Kdo si, človek? vpraša gozdar.

— Moje ime prav gotovo poznaš! odgovori Musolino. Ko pa je snel klobuk, je mesec obsvetil njegov obraz.

— Zdi se mi, da sem te že nekje videl? reče gozdar, ko je pogledal Musolina v obraz.

— Morda, se zasmee Giuseppe Musolino, brez dvoma si me videl na sliki v kakšnem časopisu?

— Ah! vzklikne gozdar in se malo dvigne. Da... da... ti si... ti si... Giuseppe Musolino!...

— Da, jaz sem tisti, ki je že marsikaterega malopridneža poslal v pekel, vidiš, tebe pa sem sedaj rešil... Toda, ne pozabi, Fiorini, da je moja puška nabita, moja roka pa še ni nikdar zgrešila, z enim samim strelom ti bom razmesaril glavo, če ti bo le še enkrat prišlo na misel, da bi prijel Giuseppe Musolina in ga izročil oblastem!...

— Bog naj me varuje pred takšnim delom! vzklikne

gozdar Fiorini z mnogo močnejšim glasom. Niti v sanjah nisem nikdar pomislil, da bi izdal Giuseppa Musolina.

— Glej, glej, ti znaš pa tudi lagati! zavpije Musolino.

— Resnico govorim, Bog naj mi bo priča...

— Ne kliči Boga za pričo tvoje laži! je grmel Musolino, da je odmevalo po vsem gozdu. Vem, čemu hodiš ponoči po gozdu. Sam hudič ti je vdihnil željo, da bi lahko zaslužil na gradbišču petdeset tisoč lir... Prežal si name... hotel si ubiti Giuseppa Musolina. To mi je povedala neka oseba, ki te zelo dobro pozna...

Gozdar Fiorini se dvigne malo više in reče z resnim, toda odkritosrčnim glasom:

— Giuseppa Musolino! Človek, ki ti je to dejal, te je nagajal, jaz pa govorim resnico... Res je, kar sem ti dejal, Bog naj mi bo priča... Verjemi mi...

— Verjel bi ti, če bi ne vedel, da ti je ta denar potreben za izplačilo dolgov...

— To je res, dolgov imam mnogo, upniki me strašno preganjajo in mi neprenehoma grozijo s tožbami, kljub temu pa nisem nikdar niti pomislil na kakšno slabo dejanje...

Gozdarjeve besede so bile tako iskrene, da je Musolino zapustila jeza. Pristavil je z nežnejšim glasom:

— Toda radi tega vam ni treba obupati. Dolgovi niso zajci, da bi pobegnili, upniki pa morajo čakati, kaj jim sicer preostaja drugega?

Če bi se vsak človek obesil radi dolgov, bi ne bilo v tem velikem gozdu niti enega drevesa, na katerem bi ne bilo nobenega nesrečneža.

Ti bi se ne bil smel sam obešati že zaradi Boga, ki ti je dal tako dobro in zvesto ženo... Tudi radi svoje žene, bi ne bil smel jemati življenja...

— Ah, zaječi gozdar Fiorini. Mar je prišlo že tako daleč?! Ali me že tujci zasmehujejo in se mi rogajo? Ah, Giuseppa Musolino, če bi bilo tako, kakor ti praviš, da bi imel dobro in zvesto ženo... toda to je samo zmeta...

— Mar te žena ne ljubi?

— Zdi se mi, da me ni nikdar ljubila.

— Ali pa jo ti ljubiš?

— Ljubim, ona pa me na najnesramnejši način vara. Njej sem lahko hvaležen, da je moje podjetje v Florenzi propadlo. Ona me je uničila...

Musolino ga je začudeno poslušal.

— Ali je to res?

— Prisegam ti pri odrešenju svoje duše, da je to čista resnica! vzklikne gozdar slovesno.

In nesrečnež začne pripovedovati:

— Vzel sem Vando za ženo, čeprav sem bil precej starejši od nje. Radi tega sem se že zdavnaj kesal. Bil sem trgovec vsi so me visoko cenili. Imel sem lepo trgovino in precejšnje premoženje. Someščani so me imeli radi, spoštovali so mojo besedo.

Mislil sem, da se ne bom nikdar oženil, svoje premoženje sem nameraval zapustiti otrokom moje sestre. Usoda pa je poskrbela drugače.

Nekega dne sem srečal Vando in ona me je tako spretno ujela v svoje mreže, da sem že naslednjega dne sklenil, da jo bom vzela za ženo.

O, kako bi bil srečen, če bi je ne bil nikdar videl!

Delala se je, da me ljubi, kmalu po poroki pa sem spoznal njeno podlo dušo.

Živela je razkošno, denar je razmetavala z obema rokama, vse to pa bi še nekako prenesel, toda Vanda me je tudi varala. Imela je hkratu po več ljubmicev ...

Jaz sem vse to vedel, toda nisem imel te moči, da bi jo spodil iz svoje hiše ... ljubil sem jo do blaznosti ...

Ko je bila moja trgovina popolnoma uničena, sem pobegnil ponoči iz Florenze.

Nekaj časa sem živel v Napolju v največji bedi in pomanjkanju. S pomočjo nekega svojega prijatelja se mi je posrečilo, da sem dobil to gozdarsko mesto v Ruti.

Nisem žaloval za svojim premoženjem, ker sem upal, da se bo moja žena v mirnem vaškem življenju izpremenila in da bo popravila, kar je zagrešila, ker ne bo imela priložnosti, ki bi jo vabila v greh, pa sem se zmotil.

Pozabil sem, da je prevara povsod, kjer je nagujenje h grehu, ta lastnost pa je moji ženi prirojena.

Vanda me je tudi v Ruti varala. Našla je nekega ...

— Taraska, kajneda? mu vpade Musolino v besedo.

Nesrečni gozdar Fiorini se zopet dvigne in začudeno pogleda Musolina.

— Kako pa vi to veste? vpraša gozdar presenečeno.

Musolino se prezirljivo nasmehne in odgovori:

— To mi je povedala vaša žena!

— Vanda?! ... Vanda vam je to povedala? se je čudil nesrečni gozdar.

— Da, Vanda, nadaljuje Giuseppe Musolino. Slučaj je hotel, da sem moral oditi v vašo hišo. Vaša žena me je zelo ljubljivo sprejela, pri tej priliki pa me je prosila, da bi jo varoval pred nekim vsiljivim Taraskom, ki prihaja sleherno noč pod njeno okno ...

— Hočete reči »skozi okno«, ga prekine gozdar.

— Ne, temveč pod okno ... Tako mi je rekla ...

— Tedaj vas je nalagala! nadaljuje gozdar s trpkim glasom. O, ta kača ga spušča skozi okno k sebi ... Tarasko je njen ljubimec. Če bi odšli sedaj z menoj do moje hiše, bi ga prav gotovo našla pri njej ... Tarasko in Vanda se shajata vsako noč ...

— Vi pa to veste in kljub temu ničesar ne ukrenete? ga vpraša Musolino.

— Ah, jaz sem nesrečni človek, zavzdihne Fiorini. Nesreča me je popolnoma strla in me tako uničila, da nimam več moči, da bi se ji uprl.

— Zakaj pa odhajate od hiše? vpraša Musolino. Zakaj pa ne pričakate tega nesramneža in ne obračunate z njim?

— Zakaj? ... Zakaj? se trpko nasmehne gozdar Fiorini. Povedal sem vam, da me je nesreča tako uničila, da nisem sposoben za nikakršen odpor.

Ponoči odhajam iz hiše, ker želi ona tako, jaz pa sem brez moči in jo moram ubogati ...

Cele noči blodim po gozdu, ko pa se zjutraj napol mrtev vrnem se mi ona v obraz smeje ...

Ah, nesramnica!

Kadar pa jo prosim, naj bo dobra in poštena, mi odgovori: »Ali imaš denarja? Priskrbi denarja, pa ti bom dobra.«

— In zato ste prežali name? reče Musolino. Hoteli ste zaslužiti nagrado, ki je razpisana na mojo glavo, da bi jo izročili tej kači ... Ali ni tako?

— Ni! odgovori gozdar Fiorini odločno. Nikdar nisem niti pomislil na to, nikdar bi ne hotel biti Judež! Toda moja žena ...

O, Vanda me je nagovarjala, silila me je in vzpodbujala, da bi vas poiskal, prijel in izročil oblastem ...

Imenovala me je strahopetneža, slabiča in ničvredneža, to pa vse radi tega, ker je nisem ubogal in si nisem prizadeval, da bi zaslužil nagrado. Pripovedovala mi je celo, da me

radi tega sovraži in da bi me ljubila in mi bila zvesta, če bi ujel Giuseppa Musolina.

Jaz pa nisem niti pomislil na to, da bi jo ubogal. Bog mi je priča, da govorim resnico...

Ubogati je nisem hotel iz treh razlogov:

Prvič radi tega, ker se mi studijo Judeževi srebrniki; čeprav bi se mi posrečilo ujeti Musolina in ga izročiti oblastem, bi mi vzela denar in me zapustila; tretjič pa zato, ker sem spregledal njeno namero. Vanda je namreč upala, da me bo Musolino ubil, če se mi ne bo posrečilo ga prijeti, ona pa bi v tem slučaju postala vdova...

Storiti nisem mogel niti enega niti drugega, tako dalje živeti pa tudi nisem mogel, preostajalo mi torej ni ničesar drugega, kakor rešiti se vsega... Sklenil sem, da se bom obesil...

— In hvala Bogu, reče Musolino, da sem prišel še ob pravem času in to preprečil. Vaša rešitev pomeni za vašo ženo smrt. Vaša izpoved jo je obsodila na smrt, kakor je njena kriva obtožba obsodila malo prej vas, kajti vedite, da mi je vaša žena zaupala, da stikate za menoj in da cele noči nimate miru, ker prežite name. Radi tega sem sklenil, da vas bom ubil, sedaj pa je prišla resnica na dan. Gorje tej nesramnici!

— Ali jo nameravate kaznovati?

— Kaznoval jo bom! reče Musolino z resnim glasom. Danes zvečer boste, kakor po navadi, odšli iz hiše okrog desetih, vrnili pa se boste o polnoči. Ali boste storili to?

— Bom!

— Obenem mi obljubite, da ne boste svoji ženi o najinem srečanju ničesar pripovedovali?

— Obljubljam.

— Prav. Preden se bo zdanilo se vrnite domov kakor navadno; molčite o vsem, jutri pa bo vaša žena deležna strašne sodbe Giuseppa Musolina.

Po teh besedah se je Giuseppe Musolino poslovil od gozdarja in jo mahnil proti Aspromontom k svojim tovarišem.

Na ta način je Giuseppe Musolino izvedel za podlost in izdajalstvo pretkane in lepe Vande.

Naslednjega večera pa, kakor vemo iz prejšnjega poglavja, je prišel v gozdarjevo hišo in večerjal z lepo Vando. Čakal je, da bo odbila ura dvanajst, da bo nastopil čas, ko bo začel soditi, zgodilo pa se je nekaj, na kar Musolino ni računal.

Pretkana gozdarjeva žena ga je prehitela, dala mu je cigaro, ki je bila prepojena z opijem in Musolino je v usodnem trenutku omahnil brez moči na stol...

Brez zavesti in življenja

Narava je napravila življenje tako lepo in vabljivo, da si tisti, ki ima srečo, da uživa vse lepote življenja v polni meri, po pravici želi, da bi ga ne bilo tako hitro konec.

Toda usoda ni tako radodarna, da bi slehernemu bitju poklonila takšno srečo. Mnogo ljudi je na svetu, katerih življenje je polno bridkosti in težkih preizkušenj, ljudi, katerim je beseda sreča pojem, ki se jim zdi nedosegljiv, čeprav zaslužijo, da bi jo v polni meri uživali.

Čemu je to tako, tega ne vemo, pa tudi naša naloga ni, da bi razmotrivali o tem. To pa je bridka resnica, da je mnogo ljudi, ki bi si zaslužili boljše življenje, a niti ne vedo, kaj je sreča; ko pa se jim zdi, da so se tej zapeljivi sreči le malo približali po mnogih borbah in plemenitem prizadevanju, se zopet zgodi nekaj, kar jim uniči vse.

Tako je preganjala usoda tudi Giuseppa Musolina.

S svojimi plemenitimi čuvstvi in pravičnim dejanjem je Musolino zaslužil, da bi mu usoda poklonila vso srečo tega življenja. Namesto tega pa ga je vedno spremljala nesreča in komaj se je rešil iz ene neprilike, je že zašel v drugo.

Tudi sedaj se mu je tako godilo.

Po vsem, kar je preživel v kapelici »Kristusovih solz«, ko se je komaj rešil smrtne nevarnosti, ga je pičila strupena kača. Rešil se je tudi te nevarnosti, istočasno pa se je zbirala nad njegovo glavo druga, morda še večja in težja nesreča.

Padel je v roke svojih sovražnikov, ki so na njegovi nesreči hoteli postaviti temelje svoji sreči.

Omamljen po opiju — je slonel Musolino brez moči na stolu, poleg njega pa sta stala Vanda in Tarasko. Na njunih obrazih se je zrcalil zmagoslaven smehljaj.

— Ha, ha, ha! ... se je režala s peklenkim uživanjem lepa gozdarjeva žena. Spregledal si mojo namero, mislil si, da mi boš zmešal račune, pa si je zmotil ... Jaz sem te še ob pravem času napravila neškodljivega. Hej, Giuseppe Musolino ... Vstani! ...

Pri teh besedah ga je brcnila z nogo.

— Zdrami se, Giuseppe Musolino! nadaljuje strašna ženska. Jutri boš zopet v ječi v Reggiju!

Musolinovo telo se malo zgane.

Ah, če bi bil mogel Musolino sedaj vstati! Rad bi bil dal deset let svojega življenja, če bi bil mogel stisniti s svojimi rokami beli vrat te lepe izdajalke.

— Eh, zares, to si pa dobro izvedla? je dal Tarasko glasno duška svojemu občudovanju in objel gozdarjevo ženo. Dovolj, da se nagledam tega slavnega hajduka, pred katerim se trese cela Italija. Ah, kako nevoščljivi mi bodo moji tovariši! Lepa žena! Ti si me storila najsrečnejšega človeka na svetu. Petdeset tisoč lir bo brez dvoma mojih...

— Oziroma najinih, ga popravi Vanda. S tem denarjem bova srečna. Kajneda, sedaj sva svoja...

— Nisva še, odvrne Tarasko in skomigne z rameni. Še pripadaš nekemu drugemu...

— Res je, kar praviš, to pa bo trajalo samo dotlej, dokler boš ti hotel, nadaljuje Vanda. Tisti trenutek, ko boš ubil mojega moža, bom samo tvoja...

Tarasko ne odgovori.

— Sreča nama je zagotovljena, je nadaljevala pretkana gozdarjeva žena, ko ni dobila odgovora, samo previdna morava biti. Kar pa se tiče umora mojega moža, naj te prav nič ne skrbi! Vse bova naredila tako, da ne bo nihče ničesar sumil. Vso krivdo bova zvalila na Giuseppa Musolina. Samo pametno in previdno...

Po teh besedah ga pretkana Vanda pogladi po obrazu.

— Vidiš, Musolino leži pred nama in nama ne more ničesar storiti. Da pa se nama ne bo treba prav nič bati, ga bova zvezala, čeprav to ni potrebno. Potem pa ga bova naložila na voz in odpeljala v Reggio.

Samo glej, da ne boš nikomur črnil besedice! Nihče ne sme tega vedeti, ker bi se lahko še kdo vmešal v najin posej in bi morala na vsezadnje še deliti nagrado.

— Kaj pa Fiorini? vpraša Tarasko.

— Tudi z njim ne bova imela prevelikih preglavic. Ti se boš postavil s puško v roki v kot. Ko bo prišel in potrkal, mu bom odprla vrata — ti pa pomeri in sproži in vse bo končano.

Oblastem bova sporočila, da ga je ubil Musolino in tako se bova rešila obeh hkratu... Potem pa... potem bova svobodna in svoja za vedno!...

Čeprav je bila Vanda ponosna na svoj uspeh in izborne načrte, je Tarasko čutil nepo potrto, nekaj ga je tiščalo.

Tarasko ni znal ceniti svetosti zakona, iz lahkomišelnosti je postal nezvest svojim načelom, z mislijo na umor pa se ni mogel tako hitro sprijazniti. Kakor da bi bila pretkana zapeljivka to opazila, je hitro pristavila:

— Ne izgublajva časa, dragi moj! Hiteti morava. Re je, moj mož prihaja po navadi domov šele tedaj, ko se že začne daniti, kljub temu pa morava biti pripravljena. Musolina morava zvezati.

S tem je bila usoda Giuseppa Musolina in gozdarja odločena. Edini greh, ki ga je storil nesrečni Fiorini, je bil ta, da se je poročil z mlado in pretkano ženo; in ta greh je nesrečnejše neštetokrat obžaloval.

Če bi bil Musolino pri zavesti in svoboden, bi se ubogemu gozdarju ne pripetilo ničesar hudega, ker bi bil Musolino storil vse, da bi odstranil vsako nevarnost.

Toda, tudi Musolino se je nahajal v nevarnosti, iz katere se najbrž ne bo mogel rešiti. Nevarnost za gozdarja pa je bila tolika večja, ker mu je rekel Musolino, naj pride domov že o polnoči in ne šele zjutraj, kakor je to bila njegova navada.

Fiorini bo ustreljen, ljudje ga bodo našli mrtvega in verjeli bodo, da ga je ustrelil Musolino, ker bodo ugotovili, da je ubila krogla iz Musolinove puške.

Pod vplivom gozdarjeve žene je Tarasko nehal pre-mišljevati, misel na umor se mu ni več tako studila in s krvavimi očmi je gledal Giuseppa Musolina.

Naenkrat pa zgrabi Tarasko Musolina za lase, ga pošteno strese in zavpije:

— Hej Musolino! Razbojniški pes, ali slišiš? Zbudi se, mar ne čutiš, da ti gre za glavo?! Pred teboj stoji Tarasko, ki te bo zvezal in te odpeljal v Reggio. Za tebe bom dobil petdeset tiso lir! Pa dajejo več za tebe, kakor pa si v resnici vreden!

In Tarasko ga zopet strese.

Ta nesramnež, ki je privolil, da bo postal navaden morilec, imenuje Giuseppa Musolina razbojniškega psa!

Strahopetnež, ki bi se bil brez dvoma vgreznil v zemljo od strahu, če bi bil srečal Musolina kje v gozdu, se je sedaj napravil junaka in je tresel nezavestnega in za odpor nespodobnega Musolina.

Ah, kako bi ta malopridnež vztrepetal, če bi se Musolino zdramil in se vzravnal pred njim!

Toda Musolino je ležal, kakor da bi bil mrtev.

— Zares, se obrne Tarasko k Vandi, hotelo bi se mi, da bi izkopal temu človeku oči, prej ko bi ga izročil oblastem. Če pa že ne obeh, pa vsaj eno oko...

— Če se ti to dopade, mu ga pač izkoplji! se zasmee Vanda. Tistim v Reggiju bo najbrž prav vseeno, če bodo dobili Musolina z enim očesom ali pa z obema.

— Pa tudi Musolinu bo vseeno, saj itak ne bo več potreboval oči, se pridruži tudi Tarasko Vandinemu smehu, toda ta smeh ni prihajal od srca. Kaj bi mu pomagale oči, če ne bi mogel z njimi gledati solnca...

In oba ostudneža sta se grohotala.

Potem pa prinese Vanda neko vrv in Tarasko zveže Musolinu roke tako trdno, da se je vrv zarežala v meso.

— Kako pozno je že? vpraša Tarasko, ko je že skoraj delal vozle na Musolinovih rokah.

— Pravkar je polnoči! odgovori Vanda.

— Tedaj imava še dovolj časa! vzklikne Tarasko. Vanda, prinesi mi kakršenkoli pripraven predmet, da bi izvršil to pomembno operacijo...

— Poglej, tu imaš mojo kvačko! Kakor da bi bila ustvarjena za ta posel, ker ima kljukasto konico. Treba ti je samo zabosti, potem bo pa oko z iglo vred zunaj...

— Prav dobro, se zasmee ravnodušno Tarasko, kakor da bi šlo za kakšno neznatno stvar.

Tarasko vzame iglo, se nagne k Musolinu, ga prime za čelo, z desnico pa krepko stisne iglo.

— Vanda, glej moje delo in uživaj! reče Tarasko s posebnim dopadanjem in približa iglo desnemu očesu.

Na stenski uri odbije polnoči.

Tarasko hoče pritisniti z iglo, Vanda pa zagrabi v tem trenutku njegovo roko in jo potegne vstran.

— Počakaj! zašepeče Vanda. Nekdo prihaja.

V tem trenutku je nastal pred vežnimi vrati rahel šum in nekdo je potrkal...

Sanje ali prikazen

Po izvršeni zaroki v palači Borgezov v Rimu je teklo življenje precej monotono. Stari knez Alberto se ni čutil ravno posebno veselega radi poroke svoje hčerke.

Čeprav je bil Luigi njegov brat, vendar ni rad dovolil da bi se Margareta poročila z njim, kajti vedel je, da, bil je trdno prepričan, da Luigi ni vreden nobene poštene deklice.

Kljub temu pa je privolil v zaroko, ker se ni hotel zameriti svoji hčerki, čeprav bi mu bilo mnogo ljubše, da bi si Margareta izbrala za svojega moža koga drugega.

Kaj pa stari komornik Kristofo?

Ah, pošteni starec je skoraj podlegel bolesi, ki jo je začutil, ko je zvedel za zaroko.

Kristofo je bil trdno prepričan, da Margareta ni knezova hčerka in da gre tukaj za neko nedostojno in ostudno prevaro. V njegovem prepričanju pa ga je potrjevalo to, da je bil v vse zapleten tudi knezov brat, Luigi Borgeze, v čigar poštenost je starec že zdavnaj izgubil vsako vero.

Staremu knezu ni smel črhniti niti besedice, ker mu je knez zameril, ko si je nekoč dovolil neko pripombo, zato pa je nepreghoma zasledoval s skrbnimi očmi dejanje in nehanje Margarete in Luigija, ker se je bal, da bi ta dva zločinca ne storila knezu Albertu kaj žalega.

Samo Luigi in Margareta sta bila zadovoljna, ker sta videla, da se bodo njuni načrti uresničili in da sta vsak dan svojemu cilju bliže. Obnašala pa sta se tako pretkano in spretno, da knez ni mogel ničesar opaziti ali pa celo sumiti.

Kljub temu pa se jima je mudilo. Hotela sta, da bi se poroka izvršila čimprej in da bi stari knez čim hitreje izginil.

Luigi je bil sedaj stalen gost v palači.

Z Margareto sta se mnogo vozila na izprehode, ob takšnih priložnostih pa sta vedno govorila o svojih načrtih in o načinu, ki bi ju čimprej pripeljal do cilja.

Nekaj časa je Luigi vsako jutro prišel najprej h knezu Albertu in ga spraševal o zdravju in kako je preživel minilo noč.

Knez se mu je zahvaljeval za zanimanje o njegovem zdravju, o spanju pa ni črhnil niti besedice. Po vsem bi bil člo-

vek sodil, da se je knezu Albertu spanje izneverilo in da v zadnjem času zelo slabo spi, kajti to je lahko vsakdo opazil.

Vsako jutro je bil bolj bled in bolj razburjen.

Tudi stari Kristof je opazil to izpremembo na zdravju kneza Alberta, ni pa vedel, kaj je vzrok tej nenadni izpremembi pa tudi ni povpraševal po njem.

Namesto tega pa je pazil, da je ostajal čim dalje časa v knezovi bližini in pazil na vse, kar se je godilo v njegovi okolici, ker je bil mnenja, da tiči vzrok knezove bolezni nekje globlje.

Kakšen pa bi bil ta vzrok, tega si ni mogel misliti.

Opazil je, da je knez zjutraj bled in razburjen. Predpoldne se je malo pomiril, po obedu pa je legel in sladko zaspal.

Ko pa se je jel bližati večer, je postajal knez vedno nemirnejši.

Kaj se je neki ponoči godilo, da je bil knez vedno nestrpnejši in je skoraj trepetal pred nočjo?

To je zanimalo dobrega starca Kristofa in sklenil je, da si bo vso stvar natančno ogledal.

Nekega večera, ko se je v palači že vse umirilo in so vsi zaspali, je sedel stari Kristof oblečen v svoji sobi in gledal skozi okno v prostrani park, ki so ga zagnila temna krila noči.

Vse je bilo mirno.

Naenkrat pa se starec zdrzne.

Opazil je neko senco, ki se je plazila skozi goste vrste drevja in grmovja, potem pa se je izgubila v temi.

Kdo je in kaj išče v tem času v palači?

Starec je še dolgo gledal, a ni ničesar več opazil. V parku je bilo vse mirno in od nikoder ni prihajal niti najmanjši šum.

V njegovi glavi se je porodila strašna slutnja.

Kristof se strese. Bal se je za svojega dobrega gospodarja.

Okrog vratu si je vrgel črno svilnato ruto, da bi skrnil svoj beli ovratnik in počasi odprl vrata svoje sobe ter odšel tiho kakor senca v prvo nadstropje, kjer so bile Margarettine sobe.

Obstal je, se skrnil za neki steber in prisluškoval.

Ni mu bilo treba dolgo čakati.

Naenkrat je slišal, da so se neka vrata tiho odprla. Po šumu in oddaljenosti je sklepal, da so to vrata Margarete tine sobe.

Kristofo je še nekaj časa prisluškoval, potem pa je odšel iz svojega skrivališča.

Na hodniku je bilo vse mirno. Nikjer ni bilo žive duše. To je pomenilo, da je nekdo prišel k Margareti.

Kdo je prišel k Margareti in čemu?

Tako je Kristofo spraševal samega sebe, takoj pa se mu je zazdelo, da je pozni nočni obisk v zvezi s knezom in Kristofo ni več čakal, temveč odhitel po stopnicah navzdol proti knezovim sobam. Skril se je v nekem temnem kotu, odkoder je lahko opazoval vrata in vhod v knezovo sobo.

Vse je bilo mirno. V celi palači se ni zganila niti najmanjša stvarca. Kristofo pa je čakal in se niti ni upal dihati, radoveden je bil, kaj se bo zgodilo.

Ni mu bilo treba dolgo čakati.

Čez kakih deset minut se je stari Kristofo zdrznil. Videl je, kako se je iz daljave bližala neka senca, na kateri je vihral bel plašč. Senca je bila podobna prikazni...

Kristofo je zadrževal dih in gledal, kako se je senca napotila proti knezovim vratom. Videl je, kako je odprla vrata in kako je stopila v sobo tiho in brez najmanjšega šuma...

Ko so se vrata odprla, je Kristofo slišal, kako je v knezovi sobi odbila ura dvanajst.

Stari Kristofo ni vedel, kaj naj bi si mislil in kaj naj bi storil.

Hotel je kričati in zbuditi služabnike, da bi prijeli dozdevno prikazen, kajti Kristofo je bil prepričan, da ni to nihče drugi kakor Margareta ali Luigi.

Spoznal pa je, da bi ne postopal pravilno, če bi to storil, ker je vedel, da bi na ta način povzročil knezu mnogo bolesti. Zato prevaro ni smel razen njega in kneza Alberta nihče vedeti in zato je Kristofo sklenil, da se bo splazil za prikaznijo v knezovo sobo in jo pred knezom razkrinkal.

V trenutku pa, ko se je hotel dvigniti, ga je novo preseñenje prikovalo k tlom.

V smeri, odkoder je prišla prva prikazen, zagleda Kristofo sedaj drugo, prav tako zavito z belim plaščem. Ta druga prikazen odide v sobo, ki je bila pred knezovo spalnico.

Kristofo je stal kakor okamenel.

Iz knezove sobe je prihajalo neko govorjenje.

Sedaj ni hotel več oditi v knezovo sobo. Ostal je mirno v svojem skrivališču in čakal na konec komedije.

Nekaj trenutkov pozneje so se odprla vrata knezove sobe, skozi nje pa je prišla tista senca v belem plašču. Z lahkiimi, skoraj neslišnimi koraki je odhitela senca po stopnicah navzgor in izginila v smeri, kjer so se nahajale Margaretine sobe.

Stari Kristofu se ni ganil z mesta. S strmečim pogledom je zrl za senco, kmalu pa je zaslišal še neko šuštenje. Hitro se je ozrl.

Iz sosednih vrat je prišla druga senca in se napotila za prvo lahnih, neslišnih korakov po stopnicah navzgor.

— Ah, sedaj mi je znan vzrok knezove izpremembe! zavzdihne Kristofu. Ta dva ga podnevi varata, ponoči pa mu ne privoščita mirnega spanja.

Ubogi knez, ubogi knez!
Ah, jaz se nisem zmotil, ko sem dejal, da ta dva zločinca ne nameravata ničesar dobrega... toda, knez mi na žalost ni verjel... sedaj pa mi bo brez dvoma verjel...

Kristofu se zamisli.
Kako naj bi prepričal kneza? Če mu samo pove, kar je videl, mu knez ne bo verjel. Bilo je potrebno, da bi imel dokaze, katerih bi knez kljub svoji dobroti ne mogel ovreči.

Po dolgem premišljevanju je Kristofu vstal in rekel z odločnim glasom:

— Prepričal bom kneza! Dal mu bom dokaz, ne da bi mi bilo treba spregovoriti tudi eno samo besedico! Jutri... jutri...

Po teh besedah se je stari Kristofu počasi napotil v gornji del palače, kjer je imel svoje stanovanje.

Sedaj se je umiril. Legel je v svojo posteljo in čez nekaj časa trdno zaspal.

— — — — —
Naslednjega dne je stari Kristofu prvi stopil v knezovo sobo.

Knez Alberto je bedel. Bil je bled, razburjen in nemiren in vse je govorilo o tem, da je slabo spal.

Kristofu mu ničesar ne reče.

Opazoval je kneza in kmalu je bil prepričan, da je vzrok knezovega nespanja in njegove vznemirjenosti tisti skrivnostni obisk duhov, katerega je videl tudi sam.

Pomagal je knezu pri oblačenju in se pogovarjal z njim o

čisto navadnih stvarih, o nocojšnjih dogodkih pa ni črnil besedice, ker je sklenil, da bo priskrbel knezu dokaze.

Kmalu po deveti uri je prišel tudi Luigi Borgeze v lačo, takoj je obiskal kneza.

Ko je stopil v knezovo sobo, je dejal z dobro ponarejeno ljubeznivostjo:

— Dobro jutro, dragi brat! Kako se danes počutiš? Upam, da si minulo noč dobro prespal?

— Še precej dobro! mu odgovori knez s slabim glasom, ki je skoraj malo drhtel. Res je sicer, da čutim neko utrujenost, počutim se pa kljub temu prav dobro...

Po njegovem glasu bi bil človek lahko opazil, da skrbno resnično stanje. Knez Alberto ni hotel nikomur omeniti tega, kar se je godilo ponoči.

Luigi se zavalji na naslanjač. Nekaj časa je molčal, potem pa je dejal z žalostnim glasom:

— Niti jaz sam, dragi brat, se ne počutim baš najbolje. Nocoj se mi je nekaj čudnega sanjalo in te sanje so me tako vznemirile, da sem ostanek noči zelo slabo spal...

Knez ga začudeno pogleda.

— Kaj pa se ti je sanjalo? vpraša knez Alberto svojega brata.

— Čudne sanje, ti pravim, nadaljuje Luigi. Sanjalo mi je o tvoji dobri Karmen...

Knez skoči.

— O moji Karmen! se začudi knez Alberto. O moji ženi! To je pa zares čudno!...

— Da, o njej.

— Ali pa veš prav gotovo, da so bile to samo sanje? spregovori knez Alberto šepetaje.

— Mislim, da so bile sanje. Spal sem. Naenkrat pa sem zagledal, da so se čisto tiho odprla vrata. V sobo pa je slišno prišla Karmen; ogrnjena je bila z dolgim, belim plaščem... Nekaj časa sem jo poslušal, ko pa sem skočil iz stelje, je izginila...

— Kaj pa ti je govorila? vpraša knez zopet šepetaje.

— Ah, brat, nadaljuje Luigi, blagoslavljala me je, sem sklenil, da se bom poročil z njeno Julijo, oziroma Margareto.

Knez krikne.

Luigi pa se na to ni oziral, temveč nadaljeval svojo povest:

— Da, brat, tudi ona je vesela najine zveze in priporoča
ama, da bi se čimprej poročila...

Alberto je z izbuljenimi očmi gledal svojega brata.

— Prav tako!... je šepetal knez Alberto, kakor da bi
govoril samemu sebi.

— Še bolj čudno pa je to, nadaljuje Luigi, kar se je za
nem zgodilo. Nisem imel časa, da bi se oddahnil po prvem
povesenečenju, ko sem že zagledal drugo. Obrnil sem se in za-
gledal neko drugo prikazen, ki je bila v prav takšnem belem
plašču... To je bil duh najinega očeta...

Knez Alberto je hotel zakričati, nekaj pa ga je tiščalo
v grlu in glasu ni bilo od nikoder. Pa tudi spregovoriti ni mo-
gel, tako strašno so ga začudile bratove besede.

Brez besed je strmel v svojega brata, čez nekaj časa pa
je komaj vprašal s slabotnim glasom:

— Kaj pa ti je dejal duh najinega očeta?

— Tega se ne spominjam natančno, odgovori Luigi. Bil
tako razburjen, da si nisem ničesar zapomnil, pa tudi ni-
sem videl, kdaj je duh odšel... Ko sem se zopet prav zavedel,
sem ležal na postelji. Po tem pa sodim, da so to bile sanje...
Kaj neda, brat, zelo čudne sanje?

Knez Alberto ne odgovori ničesar.

Povesil je glavo in gledal predse. Saj se je tudi njemu že
nekaj noči isto sanjalo. Že nekolikokrat se mu je prikazala
Karmen in odobraval zvezo med Luigijem in Margareto,
sahtevala je, naj se poroka izvrši čimprej. Prorokovala je
neko nesrečo v slučaju, da bi poroko odložili.

Prav tako se mu je že nekaj noči prikazoval duh njego-
vega očeta, ki mu je pripovedoval o dedičih in o razdelitvi
premoženja.

Nekaj časa je knez Alberto mislil, da so to sanje, po-
zneje pa je prišel do spoznanja, da se to v resnici dogaja, ker
je mnogokrat bedel, ko je poslušal in gledal prikazni.

Če so bile to zares sanje, potem je knez sanjal z odpr-
timi očmi.

Ali pa bi bilo to mogoče?

Knez je bil do neke mere lahkoveren in bi prej verjel, da
je ta pojava duhov originalna prikazen, kakor pa da bi pomi-
slil, da bi to utegnilo biti kaj drugega. V tem prepričanju pa
je še bolj potrdilo to, kar je slišal od svojega brata.

Knez Alberto je premišljeval o vsem tem. njegov brat
Luigi pa ga je opazoval z vprašujočim pogledom.

Pretkani grof Luigi Borgeze pa ni niti slutil, da je njega opazoval nekdo v tem trenutku.

Niti knez Alberto, niti Luigi nista vedela, da stoji za vrateso, ki je pokrivala vrata sosedne sobe, stari knezov komornik Kristofu, ki se je neopaženo skrivil, da bi spremljal vse dogodke v knezovi sobi in da bi prisluškoval pogovoru med obema bratoma.

Kristofu se ni ganil, da bi se ne izdal.

Ko je slišal Luigijevo pripovedovanje, je takoj spoznal namero pretkanega grofa.

Trepetal je od razburjenja in jeze, kljub temu pa se ni premagoval in ostal še nadalje v svojem skrivališču, da bi sledoval nadaljnji razvoj zločinske spletke. Trdno je sklenil, da bo knezu ob pravem času vse zaupal.

Nekaj časa je bilo v sobi popolnoma tiho. Niti knez, niti Luigi nista spregovorila niti besedice. Kristofu se je zdelo, da sta se oba bavila z mislimi o skrivnostnih dogodkih, katere sta doživela.

Naenkrat pa sta se oba zdramila iz svojih misli in pogledala proti vratom, ki so vodila na hodnik.

V sobo je stopila Margareta.

Bila je bleda, na njenem obrazu pa si mogel opaziti nekakšno vznemirjenost.

Ko jo je Luigi zagledal, je planil s svojega sedeža in hitel naproti, pri tem pa jo je veselo pozdravil.

Margareta pa je komaj odgovorila na njegov pozdrav, stekla je h knezu, ga objela in poljubila ter mu želela dobro jutro.

Knez jo poljubi na čelo, ko pa je opazil njeno vznemirjenost, je vprašal z nežnim, skoraj malo drhtečim glasom:

— Margareta, hčerka, zdi se mi, da si bleda? Kaj ti je? Ali se morda ne počutiš dobro?

— Ne, dragi oče, ničesar mi ni! se je pretvarjala Margareta. Sedaj se počutim čisto dobro, samo ponoči sem bolj slabo spala, kakor po navadi. Imela sem neke čudne sanje...

— Tudi ti? se začudi knez.

Luigi in Margareta sta se pomembno spogledala, knez pa ni opazil tega pogleda, potem pa je Margareta nadaljevala:

— Da, oče pomisli, sanjalo se mi je o moji dragi materi. Knez se strese.

— Sanjalo se mi je, da me nekdo boža po laseh in poljublja po obrazu. Ko sem se zdramila, sem zagledala pred se

boj neko postavo, ki je bila ogrnjena v bel plašč. Prestrašila sem se, ta prikazen pa je spregovorila z nežnim, pravim materinskim glasom:

»Ne boj se, hčerka, jaz sem tvoja mati...«

Ah, dragi oče, kako sem bila takrat srečna! Moja mila mati, katere nisem nikdar videla, je stala pred menoj...

— Ali pa je kaj govorila? zašepeče knez.

— O, govorila je, blagosloвила je mojo zvezo z Luigi-jem... odgovori Margareta in pripoveduje celo povest, ki je bila do najmanjše podrobnosti podobna tisti, katero je pripovedoval Luigi.

Knez jo je poslušal in se skoraj ni upal dihati.

Margareta pa je pristavila, da se je tudi njej prikazal dedov duh in ji dejal, da je ona naslednica bogastva Borgezov.

Pridušeni vzdihljaj se je izvil iz prsi starega Kristofa, v sobi pa ga k sreči ni nihče slišal.

— Zanimivo je, brat, da sva Margareta in jaz imela enake sanje, reče Luigi, pri tem pa pogleda knezu naravnost v oči.

Pričakoval je, da bo tudi Alberto povedal, da se mu je ravno o tem sanjalo in sicer več noči in da je tudi on videl prikazni.

Ker pa knez zopet ni ničesar dejal, je Luigi nadaljeval:

— Jaz si ne znam pojasniti tega slučaja, toda po vsem tem bi skoraj verjel, da duh tvoje Karmen zares odobrava našo zvezo, radi tega mislim, da bi bilo dobro, da bi izpolnili njeno željo in ne odlašali s poroko... Kaj pa ti misliš, brat?

Knez je nekaj časa razmišljal, potem pa je odgovoril:

— Otroka, jaz sem vama že dal svojo besedo, toda težko mi je, da bi se že moral ločiti od Margarete, ko sem jo komaj našel. Res je, vidva sta mi obljubila, da se ne bosta ločila od mene, toda kljub temu ni treba hiteti...

Za mene je prava sreča vsaki dan, ki ga preživim v Margaretni družbi in sem prepričan, da pripada moj otrok, moja Margareta samo meni...

Vem pa tudi, da to ne more več dolgo tako biti. Ne govoriva sedaj o poroki...

Vidita, jaz sem malo bolehen... ko se bom popravil, tedaj... tedaj...

— Ah, kako ste dobri! se je dobrikala Margareta. Res je, kar pravite, oče. Jaz se ne bom protivila vaši volji... Čakala

bova, dokler ne boste ozdravili, duh moje mile matere pa nam tega prav gotovo ne bo zameril...

Po teh besedah je Margareta objela kneza, preko rame pa je pomežiknila Luigiju.

Luigi jo je razumel.

Kmalu sta se poslovila in se odpeljala na izprehod. K sta bila v kočiji, reče Margareta Luigiju:

— Knezu se ne mudi, zato pa morava midva napeti vse svoje sile. Ne smeva odnehati. Knezovo zdravje postaja vsak dan bolj rahlo... mislim, da ne bo več dolgo vzdržal...

V znak soglasja ji Luigi stisne roko.

Nastopila je noč.

V palači Borgezov je vse umolknilo. Vse je zaspalo, edini Kristofo je še bedel in nestrpnno pričakoval v svoji sobi, da bo napočila polnoč, ura duhov.

Popolnoma tiho je odšel iz svoje sobice in se napotil proti sobam kneza Alberta. Stopil je v sobo, ki se je nahajala pred knezovo spalnico, v katero je sinoči prišel tisti skrivnostni duh.

Brez najmanjšega šuma je odprl vrata, ki so vodila v knezovo spalnico, skrtil se je za debele zavese, odkoder je tudi danes prisluškoval pogovoru med knezom in Luigijem.

V sobi je bila tema. Skozi nezastrita okna je prihajala slaba svetloba noči, tako da si komaj razločil poedine predmete v knezovi spalnici.

Knez je spal v svoji postelji.

Ko je na stenski uri odbilo polnoči, je Kristofo zaslišal rahel šum pred vrati glavnega vhoda. Nekaj trenutkov pozneje so se odprla vrata in v sobo stopi neka čudna prikazen v bellem plašču. Stopala je tako tiho, da je ne bi mogel slišati. Le rahlo šuštenje je govorilo o njeni navzočnosti.

Istočasno plane knez iz postelje.

Prikazen se ustavi pri vratih.

Nekaj časa je bilo vse tiho.

— Zopet!... vzklikne knez z drhtečim glasom.

Tihi, skoraj neslišni glas pa mu odgovori:

— Alberto! Alberto! Hvali Boga, da ti je vrnil najino dete... Alberto!... Bog ti je podelil tudi drugo milost: poslal ti je tvojega brata Luigija, ki te je prosil za Julijino roko. Alberto! Julija in Luigi bosta srečna! Blagoslovi ju, toda ne odlašaj s poroko. Če se bosta kmalu poročila, se boš izognil ve-

liki nevarnosti in nesreče ... Alberto! ... Alberto ... Reši svoje in Julijino življenje!

Knez se je tresel, kakor da bi imel mrzlico.

Ni se upal dihati, ko je poslušal tihe besede prikazni. Z iztegnjenimi rokami je šel proti prikazni — prikazen pa je v tem trenutku izginila. Knez plane k vratom, toda bila so zaprta.

Knez Alberto se prime za glavo, ko pa se je hotel vrniti v posteljo, je zopet obstal kakor prikovan: pred seboj zagleda blede obraz svojega očeta, ki je že zdavnaj umrl. Tudi on je bil zavrt v dolg bel plašč.

Čeprav je knez že nekaj noči videl duh svojega očeta, se je tresel od strahu in ni mogel niti zavpiti.

Knez je strmел v prikazen, ki je nekaj časa molčala, potem pa je zaslišal tih, toda čisto razločen glas, ki je prihajal kakor iz groba:

— Alberto, sin! ... V tvojih rokah je ogromno bogastvo Borgezev ... Ne pozabi na svojega brata Luigija ... Tvoja sveta dolžnost je, da si prizadevaš, da bo dobil po tvoji smrti tvoje bogastvo zopet član hiše Borgezev ... Alberto ... Alberto ... ti si starejši ... ti boš torej tudi prej umrl, radi tega menuj Luigija, takoj za svojega naslednika in dediča ogromnega premoženja ... izroči mu pravico do vsega premoženja ... Luigi bo skrbel zate ... Tako bo Bog pomagal tebi in njemu ...

Po teh besedah — je prikazen izginila.

Knez Alberto krikne in se zgrudi na tla.

Duh je vstopil skozi vrata, za katerimi je bil stari Kristofo. Kako je vendar duh mogel iti mimo njega, ne da bi ga pri tem opazil?

Ko je knez Alberto planil za prvo prikaznijo, je slišal Kristofo za seboj nekakšen šum.

Takoj se je spomnil, kaj je vzrok temu šuštenju.

Stisnil se je čisto v kot, ko pa je prikazen odšla mimo njega, je neslišno odprl vrata in odšel iz sobe. Sklenil je, da bo pričakal nočnega gosta, ga prijel in ga razkrinkal.

Čakal je pri vratih.

Ko pa je duh prišel iz sobe, je Kristofo skočil proti njemu. ko pa je hotel navaliti nanj, je dobil močan udarec po glavi.

Dozdevni duh je Kristofa še pravočasno opazil, da pa bi ne nastal nepotreben trušč, je planil k njemu in ga tako spretno udaril po glavi, da se je Kristofo nezavesten zgrudil na tla.

Duh pa ni izgubil prisotnosti duha.

Zgrabil je onesveščene Kristofa in ga odnesel v njegovo sobo.

Zdaniilo se je.

Knez se je zbudil, počutil pa se je mnogo slabše kakor po navadi.

Kristofa, ki je prišel vsako jutro prvi v knezovo sobo, je danes brez dvoma silno zaposlen, ker ga ni bilo od nikoder.

Knez Alberto ga začudeno pogleda.

— O čem govoriš? ga vpraša.

— Milostljivi gospod ve o vsem boljše kakor jaz, odvrne Kristofa. Govorim o duhovih...

— Ah! se zdrzne knez presenečeno.

— Da, milostljivi gospod, nadaljuje Kristofa. Jaz vem zakaj vstajate tako slabotni, vem, zakaj ne spite ponoči in nimate miru... Ko odbije polnoči, prihajajo k vam duhovi... Jaz pa tudi vem, kdo so ti duhovi...

— Ti veš?! se prestraši knez.

— Vem, odvrne Kristofa. O, ko bi mi milostljivi gospod hotel verjeti?!...

— Govori vendar, rad bi slišal! ga je silil knez.

— Bojim se, milostljivi gospod.

— Česa?

— Da mi ne boste verjeli in da bi izzval vašo jezo, namesto da bi vam pomagal. Ne bi vas rad razjezil in poslabšal vašega že itak slabega zdravja. Milostljivi gospod, vi se nahajate v nevarnosti... vaša okolica ni odkritosrčna... osebe ki...

— Kaj veš torej o duhovih? ga prekine knez Alberto.

— Vem toliko, da duhov ni, nadaljuje Kristofa, njegov glas pa je drhtel. Tiste prikazni, katere vidite sleherni noč v svoji spalnici niso duhovi...

— Temveč?

— O, milostljivi gospod, obljubite mi, da se ne boste jezili, pa vam bom povedal vse kar vem in kar sem videl!

— Dobro, obljubljam ti!

Kristofo si je malo oddahnil, potem pa je jel pripovedovati o vsem, kar je doživel.

Povedal je knezu, kako ga je skrbelo njegovo zdravje, radi tega je pazil na vse, kar se je godilo v palači, povedal je, kaj je videl predsinočnjem in sinoči, naposled pa je tudi omenil spopad z dozdevnim duhom, ki ga je tako treščil po glavi, da se je takoj onesvestil in da niti sam ne ve, kako je prišel v svojo sobo.

Knez ga je pazljivo poslušal. Ko pa je Kristofo končal in je hotel povedati še imena oseb, o katerih je mislil, da, bil je trdno prepričan, da sta igrali ulogo duhov, mu je knez dal z roko znamenje, naj ne nadaljuje in mu dejal:

— Dovolj! Hvala ti, Kristofo, za tvojo skrb, jaz pa mislim, da živiš v zmoti. Sicer pa bova o vsem govorila drugič. Poštene Kristofo bolešno zavzdihne in zmaje z glavo.

Bil je prepričan, da je prišel na sled nevarni spletki, ki sta si jo zamislila Margareta in Luigi, radi tega pa mu je bilo hudo in žal, da ga knez ni hotel poslušati in mu ni hotel verjeti.

V tem trenutku pa se odpro vrata in v sobo stopi Luigi.

Luigi se ni zmenil za starega knezovega komornika, stopil je k bratu in ga ljubeznjivo vprašal:

— No, brat, kako se počutiš danes?

Namesto odgovora zamahne knez Alberto z roko in da Kristofu znamenje, naj odide.

Kristofo se prikloni, pred vrati pa pogleda jezno Luigija in odide iz sobe.

Knez Alberto je zaupal bratu, kar mu je Kristofo pravkar pripovedoval.

Podli Luigi pa ni izgubil prisotnosti duha, ostal je čisto miren in dejal:

— Čudno, čudno! Veš, dragi brat, meni pa se zdi, da se je tudi Kristofu sanjalo o duhovih, kakor se je sanjalo meni in Margareti, samo s to razliko, da so se njemu duhovi na drugačen način prikazali, zato so bile tudi njegove sanje drugačne...

— Tudi jaz mislim tako, pristavi knez.

O, koliko boljše bi bil storil knez Alberto, če bi bil tako zaupal svojemu staremu in zvestemu komorniku Kristofu, namesto svojemu podlemu bratu grofu Luigiju Borgezu, satanu v človeški podobi...

Dan obračuna

V trenutku, ko je Tarasko približal iglo, da bi izkopal Giuseppeu Musolinu oko, je na vežna vrata nekdo potrkal. — Vanda, gozdarjeva žena, potegne Taraskovo roko od Musolinovega očesa in zašepeče:

— Počakaj! Nekdo prihaja. To je prav gotovo moj mož, gozdar Fiorini.

Poslušaj me, Tarasko, če me zares ljubiš, kakor si mi to vedno zatrjeval, boš storil, kar ti bom ukazala.

Sedaj se ti nudi najboljša prilika, da me osvobodiš tega človeka in jaz bom samo tvoja. Tu imaš puško! Nabita je! Glej da boš dobro meril, samo en strel bo zadostoval za tega bedaka ...

Tarasko se zdrzne. Videl je, da nima drugega izhoda in da mora ubogati to žensko, ki mu je zmešala pamet.

— Kaj pa bova storila s tem? vpraša Tarasko tiho in pokaže na Musolina.

— Tudi ta pes bo prišel na vrsto, samo pozneje, odgovori gozdarjeva žena z demonskim smehljajem na ustnicah. Za sedaj ga vrzi pod mizo!

To rekši privzdigne Vanda dolgi namizni prt, ki je segal skoraj do tal.

Tarasko zgrabi Musolina in ga trešči s takšno silo pod mizo, poleg tega pa tako nerodno, da je udaril Musolino s svojo glavo ob oster rob nekega predmeta, najbrž je bila to noga mize.

Udarec je bil tako močan, da se je Musolinu ulila kri iz dobljene rane.

Gozdarjeva žena ni opazila tega, pa se tudi ni več zmečila za Musolina, zopet je spustila namizni prt na tla, Tarasko pa zgrabi Musolinovo puško in se postavi v neki kot sobe.

— Ne tja! mu zašepeče Vanda. Najboljše bi bilo, da bi se skrila v uro. Jaz bom posadila Fiorinija tako k mizi, da bo obrnjen s hrbtom proti uri. V najpripravnem trenutku pa odpri vrata ure in sproži ...

— Hej, Vanda ... Odpri! ... je slišala Vanda glas svojega moža, ki je čakal pred vrati.

— Takoj, dragi moj, takoj! odgovori Vanda in se napoti

proti vratom, Tarasko pa skoči k uri, se skrije v njo in zapre za seboj vrata, v katerih je tičal ključ od zunanje strani.

— Danes pa si prišel bolj zgodaj, kakor po navadi, reče Vanda gozdarju, ko mu je odpirala vrata. Nisem se nadejala, da boš že prišel...

— Pa ne da bi se jezila, ker sem se bolj zgodaj vrnil? pristavi gozdar. Ali imaš kaj za večerjo? Lačen sem...

— Nekaj se bo že našlo, odgovori Vanda. Saj nisi bil še nikdar brez večerje. Jaz skrbim vedno zate, pripravila bi ti večerjo, čeprav bi zame ne ostalo ničesar.

Vandin glas je zvenel nocoj nenavadno nežno in ljubeznjivo, kakor ga nesrečni gozdar že zdavnaj ni več slišal. To je seveda takoj opazil.

Ko je stopil v sobo, je gozdar Fiorini gledal na vse strani.

Upal je, da se bo tu sešel z Giuseppe Musolinom, kakor mu je njegov rešitelj obljubil.

Toda Musolina ni videl.

Morda ni prišel in ni bil zvest dani besedi?

Vanda pa ga je prijela za roko in ga peljala k mizi, na tihem pa si je mislila:

— To je tvoja zadnja večerja!

Ponudila mu je stol, ki je bil veliki uri najbližji. Gozdar, ki ni seveda ničesar slutil, je sedel in začel takoj jesti.

— Ah, kako sem lačen! Toda priznati moram, da je tudi večerja okusna... Oh, oh, kako človeku to diši...

— Kako ti bo to presedalo! si misli na tihem pretkana gozdarjeva žena in pogleda na uro.

— Daj mi malo vina! reče gozdar. Človek bi grešil, če bi ne zalil tako dobre večerje z vinom!

Vanda natoči vina v čašo in si misli:

— Ali misliš, da ti bo to privezalo dušo?

Gozdar Fiorini izprazne čašo na dušek in mirno nadaljuje večerjo, ki mu je šla zares v slast.

— Kaj vendar čaka? si misli Vanda sama pri sebi. Zakaj vendar ne strelja ta Tarasko? Mar ga bo pustil, da se bo do jutra tako gostil?

Če bi bil Tarasko storil tako, kakor sta se dogovorila, bi bil gozdarja že ustrelil, ta strahopetnež pa nikakor ni hotel odpreti vrat in priti iz ure.

Vanda je postala nestrpna in jezna ter je neprenehoma pogledovala na uro.

— Natoči mi še eno čašo! reče gozdar.

Vandina roka se je tresla, vendar pa je vzela steklenico in napolnila čašo. Neprenehoma je gledala na uro.

Naenkrat pa je vztrepetala in strašno prebledela. Zbrala je vse moči, da je lahko postavila steklenico zopet mirno na mizo.

Čutila je, kako ji je srce jelo hitreje udarjati.

Ko je gledala na uro, je naenkrat opazila, da ni ključ v ključavnici, čeprav se je dobro spominjala, da ga je vtaknila v njo.

Kaj se je zgodilo s ključem?

Kdo ga je vzel iz ključavnice?

Fiorini tega ni mogel storiti, ker je Vanda nanj dobro pazila, Tarasko pa ga tudi prav gotovo ni vzel, ker je bil v uri.

Kako je vendar izginil ključ iz ključavnice?

Čeprav je Vanda vedela, da je pustila ključ v ključavnici, je kljub temu potisnila roke v žepe, da bi se prepričala, če ga ni v zmedi slučajno vzela in spustila v žep.

Zaman je iskala po žepih — ključa ni bilo nikjer.

Ali je Tarasko zaklenjen?

Vanda se je delala, kakor da bi gledala koliko je ura, približala se je k uri in se na svojo žalost prepričala, da je bila ura zaklenjena.

Bila je tako presenečena in zbegana, da je čutila potrebo po samoti, vsaj za nekaj trenutkov je hotela izginiti iz gozdarjeve bližine, ker se je bala, da bi njen mož utegnil opaziti njeno zbeganost.

— Sedaj sem se spomnila, reče Vanda z malo nesigurnim glasom, da piješ ti rajši neko drugo vrsto vina. Takoj ti ga bom prinesla!...

Fiorini ni imel niti toliko časa, da bi ji odgovoril, ker je Vanda takoj planila iz sobe.

Gozdarju se je zdelo čudno, da ni Musolina!

Ko je Vanda odšla, se je zleknil na svojem stolu, potisnil roke v žep in zadovoljno iztegnil noge pod mizo. V tem trenutku pa se je zdrznil in hitro potegnil noge k sebi.

Z nogami je zadel v nekaj mehkega.

Hitro dvigne dolgi namizni prf in en sam pogled mu je povedal vse.

Spoznal je Giuseppa Musolina.

Musolino je torej izpolnil svojo obljubo?

Gozdar Fiorini je zopet izpustil namizni prt, se vzravnal na svojem stolu in mirno čakal, da se bo vrnila njegova nezvesta žena.

Ah, sedaj je napočil trenutek obračuna!

Vanda se vrne.

Bila je bleda, prišla je omahujočih korakov.

V njeni glavi so se križale najrazličnejše misli. Na noben način si ni mogla pojasniti, kdo naj bi zaklenil Taraska. Tega ni mogla uganiti, vedela pa je, da od Taraska ne more več pričakovati pomoči.

Če se je torej hotela znebiti moža, je morala sama poskrbdati ga na kakršenkoli način spravi s poti.

Z nožem bi lahko storila to, kar bi bil moral storiti Tarasko s puško. Mar je bilo to nekaj nemogočega?

S svojim možem je bila sama v hiši. Pretvarjala bi se in ga popolnoma preslepila, gozdar bi ničesar ne slutil, potem pa krepak sunek z nožem v hrbet — In vse bi bilo končano.

— Ah, ti si prišla že nazaj? vpraša gozdar. Prav dobro!

Baš v tem trenutku sem tudi jaz povečerjal. Pridi bliže. Vanda, rad bi o nečem govoril s teboj...

— Govori! Poslušam te!

Gozdar vstane in naredi po sobi nekaj dolgih korakov, potem pa se ustavi pri vratih in jih zaklene.

— Kaj bi mi rad povedal? vpraša Vanda ravnodušno.

— Ti se upaš še vprašati? zagrmi gozdar s strašnim glasom. Mar ti ne govori o tem tvoja grešna vest? Povedati moram, da si nezvesta, nepoštena in ničvredna ženska!...

Vanda krikne in se skoraj opoteče.

Doslej ni še nikdar videla Fiorinija tako strašnega, nikdar še ni govoril z njo s takšnim glasom.

Sedaj pa?

Sedaj pa stoji pred njo strašen v svoji jezi, kakor sodnik, ki sodi zob za zob.

Vanda je videla, da je nastopil usodni trenutek, trenutek obračuna, ki ji bo prinesel zmago ali pa smrt.

Namesto ponarejene nežnosti, se je Vanda pred njim sljubovalno vzravнала in zavpila predrzno:

— Praviš mi, da sem nezvesta?

— Da! odvrne gozdar Fiorini. Mar misliš, da so mi tvoji grehi neznani?

— Ti si ljubosumen? reče Vanda prezirljivo.

— Mogoče, toda popolnoma upravičeno, nadaljuje
zdar. Že v Florenzi si me varala, čeprav sem izpolnil sleher
tvojo željo. Varala si me tudi v Turinu. Odhajala si od doma
in se vračala, kadar se ti je zljubilo. Rotil sem te in te prosil
da bi ostajala doma, ti pa se nisi niti zmenila za vse moje pro-
govarjanje.

Gledal sem in se trudil, da bi ti priskrbel vsega, kar
potrebno za dostojno življenje, ti pa si si kupovala svilna
obleke in dragocene nakite. Odkod? Kako?

— Vse to mi je kupoval moj bogati stric iz Dunaja . . .
je branila gozdarjeva žena.

— Stric! se trpkó nasmehne Fiorini. To moraš povedati
komu drugemu, ki bi ti morda verjel. Misliš, da jaz ne vem
da so ti to razkošje plačevali tisti, s katerimi si me varala?

To pa še ni vse. Ko sem radi tebe izgubil svoje premo-
ženje, sem sprejel to gozdarsko službo v Ruti. Plača je res bila
pičla, vendar pa zadostaje za zmerno življenje in jaz sem
dajal vedno celo plačo. Nadejal sem se, da te bo mirno vaša
življenje izpremenilo, da bo ugodno vplivalo nate, toda . . .

— Kaj »toda«? Kaj pa mi imaš očitati tukaj v Ruti
vpraša Vanda kljubovalno in iztegne roko, da bi prijela v
kuhinjski nož, ki je ležal na mizi.

Fiorini je previdno zasledoval vsako njeno kretnjo. V
je Vanda videla, da jo mož opazuje, je pustila nož in potegnila
roko zopet nazaj.

— Stopi sem pred mene! zapove Fiorini.

Čeprav brez volje, ga Vanda le uboga.

— Mar bi mi rada oporekala, nadaljuje gozdar Fiorini
strogo, da si me od prvega dne, ko sva se naselila v Ruti, varala
s tistim orožnikom Taraskom?

— To je žalitev! se je branila Vanda.

— Da žalitev, toda ne zate, temveč zame! S svojo
zvestobo si me žalila, nesramnica!

Fiorini jo hoče prijeti za roko, Vanda pa ga s takšno
močjo sune od sebe, da je gozdar odletel nekaj korakov
vstran.

— Ti praviš, da veš vse? je sikala Vanda kakor kača.
Dobro torej, tudi jaz ti bom povedala:

Da, resnica je, ljubim Taraska in njegova bom od
stega trenutka, ko bodo tebe pokopali, to pa se bo zgodilo
jutri! . . .

Po teh besedah se Vanda z bliskovito naglico obrne k mizi, da bi zgrabila veliki nož, toda... Ko se je obrnila in pogledala na mizo, — je vztrepetala od presenečenja.

Noža ni bilo več na mizi!

Izginil je na prav tako skrivnosten način kakor ključ iz stojčke ure... Ni ga bilo...

Vanda zavpije, se opoteče in se sesede na stol, ki je bil poleg nje. Topo je strmela predse.

— Torej, tudi ubiti si me hotela? zavpije gozdar Fiorini s strašnim glasom, okrog njegovih ustnic pa se je pojavil porogljiv smehljaj. Grešnica! S temi besedami si sama izrekla svojo obsodbo! Zate ni več rešitve in milosti... Odbila ti je zadnja ura!...

Vanda je sedela naslonjena na svojem stolu in buljila v tla pred seboj. Pretkana gozdarjeva žena je naposled zares spoznala, da se bliža trenutek strašne sodbe.

Bila je sama s Fiorinijem, on pa je spregledal in spoznal njeno podlo namero. Taraska je nekdo zaklenil, on ji torej ni mogel pomagati; nož je izginil z mize, ni se mogla braniti niti sama, pa tudi ulti ni mogla, ker je Fiorini zaklenil vrata.

Vse je propadlo — Vanda je izgubljena.

Kaj naj bi storila?

Vanda je premišljevala in premišljevala. Naposled se je porodila v njeni glavi misel, zadnja, ki bi jo morda utegnila rešiti.

Spomnila se je na Giuseppa Musolina, ki je ležal po opiju omamljen pod mizo.

Če bi se ji posrečilo, da bi izvedla to rešilno misel, bi bila prav gotovo rešena.

Mislila je, da bi pridobila Giuseppa Musolina zase in da bi potem z združenim močmi navalila na gozdarja.

Sinoči mu je pripovedovala, da preži njen mož nanj; upala je da ga bo Musolino sedaj ubil, če ga bo zdramila iz omamljenosti in mu pokazala gozdarja.

Med časom pa, ko se bosta Giuseppo Musolino in gozdar Fiorini med seboj borila, se ji bo posrečilo, da bo ušla.

Ko je Vanda potrdila ta pretkani načrt, je počasi vstala, povescila glavo in šla proti možu.

— Poslušaj me, dragi moj, reče gozdarjeva žena ponižno. Ne obsojaj me, dokler me nisi slišal!

— Mar imaš toliko poguma, da se mi upaš še kaj pripovedovati! zavpije prevarani mož.

— Rada bi te samo prosila, da bi mi odpustil, nadaljnja pretkana Vanda s skrbno ponarejenim skesanim glasom. Prosim te, da mi oprostiš, če nisem bila takšna, kakršna bi morala biti...

Bila sem mlada, mladost pa je norost. Nocoj pa ti priobčim, da ti bom odslej dobra in zvesta. Poleg tega pa ti bom še pomagala, da se boš rešil dolgov in upnikov...

— Kako? Na kakšen način? vpraša gozdar.

— S tem, da ti bom izročila petdeset tisoč lir, odgovori Vanda, ki je mislila, da Fiorini že leze na limanice in popušča. Razen denarja pa boš dobil priznanje, pa tudi napredoval boš. Vse to pa bom storila samo radi tebe, da bom popravila to, čemer sem se pregrešila.

— Toda, kako boš vse to dosegla? Petdeset tisoč lir priznanje, napredovanje... jo vpraša gozdar.

— Le poslušaj me, nadaljuje Vanda, njen glas pa je postal vedno prijaznejši. Dosegla sem, za čemer so hrepeneli tisoči in tisoči drugih v Italiji, pa niso mogli doseči.

Ujela sem v past nekega človeka, na čigar glavo je razpisanih petdeset tisoč lir...

Ali me sedaj razumeš? Poslušaj me! Ujela sem hajduka Giuseppa Musolina...

Gozdar se je delal silno presenečenega, v resnici pa se mu je studila podlost te žene, kateri je dal svoje ime in jo ljubil do blaznosti.

Izdati pa se ni hotel.

Tudi on je poklical prekanjenost na pomoč, da pa bi Vando tembolj preizkusil, je dejal:

— Ah, sedaj razujem! Ti si zvalila Giuseppa Musolina v najino hišo, kajneda?

— Tako je! odgovori Vanda veselo. Reci mi, da mi oprostiš vse, kar sem ti do sedaj storila, pa ti ga pokažem. Ne bo se ga! Jaz sem ga upijnila, dala sem mu opija v cigari, sedaj ni prav nič nevaren, vsak otrok bi ga lahko obvladal.

— Motiš se! je zagrmel nekdo za njenim hrbtom.

Vanda se hitro obrne. V tem trenutku pa jo je skoraj zadela kap od silnega presenečenja in strahu. Začutila je nekakšno tesnobo pri srcu, zeblo jo je, kakor da bi se ji naenkrat namesto krvi pretakala voda po žilah. Tresla se je kakor mrzlična...

Strašno je zavpila in omahnila Fioriniju v naročje. Pred seboj je zagledala ponosno vzravnano strašno po-
Giuseppa Musolina, v njegovi roki pa se je svetil veliki
kuhinjski nož, katerega je Vanda zaman iskala na mizi...

Osvetnik in sodnik

Slučaj izpremeni mnogokrat marsikatero stvar in po-
kvari račune ubogih človeških možganov.

Tako je zgolj slučajnost znova pokvarila račune in dobro
zamisljene načrte pretkane gozdarjeve žene, lepe Vande.

Vanda je Giuseppa Musolina na pretkan način zvalila
v svojo hišo, dala mu je v cigari opija, s Taraskom sta ga zve-
zala in mu hotela izkopati oko, ko pa je njen mož, gozdar
Fiorini, potrkal na vrata, je Vanda ukazala Tarasku, naj skrije
zvezanega in omamljenega Musolina pod mizo, ki je bila po-
grajena z dolgim, belim prtom.

Tarasko jo je ubogal in vrgel Musolina tako neusmiljeno
na tla pod mizo, da je Musolino dobil močan udarec po glavi.

Ta slučaj je pomagal Musolinu, da je prišel k zavesti.

Z glavo je udaril ob rob mizini noge in iz rane je pritekla
kri, Musolino pa je jel čutiti bolečine, ki so mu naposled vrnilo
zavest.

Nekaj časa ni vedel kje se nahaja in kaj se je zgodilo
z njim. Ležal je pod mizo in se ni ganil.

Premišljeval je.

Prvo, kar je zapazil je bilo to, da je imel roke zvezane.
Kdo mu jih je zvezal in čemu?

Musolino je premišljeval o tem, počasi se je spomnil
vsega, naenkrat pa se je zdrznil. Spomnil se je, da je prišel
v gozdarjevo hišo in da mu je gozdarjeva žena dala cigare
z opijem.

Nahajal se je torej v nevarnosti!

To spoznanje je vrnilo Musolinu moč in hladnokrvnost.
Prisluškoval je temu, kar se je godilo okrog njega.

Slišal je, da je nekdo trkal na vrata, medtem pa sta se
Tarasko in Vanda pogovarjala, kako bosta ubila nesrečnega
gozdarja.

Izpod namiznega prta je gledal, kako se je Tarasko skrila
v veliko stoječo uro in kako je ključ ostal v vratih. Medtem
ko je bila Vanda še pri vratih in je odpirala gozdarju, je Mu-

solino zbral vse svoje moči in potegnil eno roko iz trdnih vez. Počasi in previdno, brez najmanjšega šuma se je splazil k uru, obrnil ključ in ga spravil v žep.

Potem pa se je zopet vrnil na svoje prejšnje mesto pod mizo. Tu je počasi osvobodil tudi drugo roko, naposled pa je še razvezal vezi na nogah.

Sedaj je bil popolnoma prost in bi bil lahko skočil izpod mize in sodil pretkano gozdarjevo ženo za izdajo in podlost.

Musolino pa ni storil tega.

Ostal je miren in je prežal na primeren trenutek, da bi izvršil svojo osveto. S svojim žepnim robcem si je ustavil kri, ki mu je tekla iz rane na glavi.

Slišal je pogovor med gozdarjem in njegovo ženo. V Musolinu je vse kipelo od jeze, ko je poslušal pretkano žensko, ki se je tako pretvarjala. V veliko tolažbo pa mu je bilo to, da je zaklenil vrata od ure in s tem onemogočil, da bi Taraska ubil gozdarja.

Ko je Vanda odšla iz sobe, da bi prinesla drugo vrsto vina, je gozdar Fiorini slučajno pogledal pod mizo, Musolino pa mu je pokazal, naj molči.

Gozdar je takoj razumel položaj, ko pa se je Vanda zopet vrnila, je začel energično z obračunom.

Po besedah, ki jih je Musolino slišal, je spoznal kako se je dejanje stopnjevalo, v najusodnejšem trenutku pa je neopazno vzel z mize nož, s katerimi je hotela Vanda navaliti na svojega moža.

Musolini je obdržal nož v svoji desnici in je čakal na trenutek, ko bo skočil pred Vando in jo sodil.

In ta trenutek je napočil...

Videli smo, kako se je gozdarjeva žena začudila in prestrašila, ko je zagledala pred seboj strašno vzravnanost postavo Giuseppa Musolina z dolgim nožem v roki.

Vedela je, da zanjo sedaj ni več rešitve in da jo čaka strašna smrt. Strašno je zavpila, se opotekla in omahnila svojemu možu, gozdarju Fioriniju v naročje.

— Vanda umira! zavpije gozdar.

Čeprav je nesrečni gozdar pretrpel radi te ničvrednice toliko žalitev in bolesti, je kljub temu sedaj čutil napram njej sožalje. Smilila se mu je... še vedno jo je ljubil...

— Položi jo na stol, zapove Musolino, in pazi nanjo! Za Taraska se ne bojim, da nama bo ušel, ker je dobro zaprti uri. Ali vidiš, Fiorini, kako se ura trese?

— Ha, ha, ha! se zasmeje Musolino. Zdi se mi, da preživlja ta lopov strašne muke! Zaprt je kakor krvoločna zver v kletki.

— Hej, Tarasko, zavpije Musolino in stopi k uri. Bodi miren in se vadi v potrpežljivosti. Ne boj se! Še nocojšnjo noč te bo sodil Giuseppe Musolino!

V uri je vse utihnilo.

Tudi Vanda se je malo pomirila. S strahom je gledala Musolina, ki se ji je približal in ji dejal:

— Sedaj pa začniva midva z najinim obračunom! Vi ste me zelo ljubeznivo sprejeli, pripravili ste mi izborno večerjo, ponudili ste mi izvrstne cigare, katere pa mi niso ravno posebno prijale. Povejte mi, kje imate spravljen opij?

Vanda je molčala.

— Kaj? Mar mi ne nameravate odgovoriti? je zavpil Musolino. Ali bi radi, da bi vam iztrgal vaš ostudni jezik?

Vanda zavpije.

— Na pomoč, Fiorini! Če me še čisto malo ljubiš, ne izroči me temu strašnemu človeku!

Musolino zamahne z nožem nad njeno glavo in zavpije z zapovedovalnim glasom:

— Kje je opij? ... Govori!

— Skrila sem ga ... zastoka gozdarjeva žena.

Kam?

— V mojo sobo ... v posteljo ... pod blazino ...

— Dobro! reče Giuseppe Musolino in povesi desnico, ki je držala nož. Fiorini, pojdite v njeno sobo in prinesite opij!

Zdelo se je, da je nesrečni gozdar omahoval, strašni Musolinov pogled pa ga je opomnil, da pozna Musolino samo brezpogojno pokorščino in gozdar je odšel.

Ko sta Musolino in prestrašena gozdarjeva žena ostala sama, jo je Musolino prijel za roko, se prezirljivo nasmehnil in ji dejal:

— Ničvredna ženska! Hotela si me onesrečiti, nastavila si mi past in me zvaljila vanjo s prevaro. Varala si tudi svoje ga moža, katerega si prav tako onesrečila, varala si ga s tistim Taraskom, on ti je bil dražji od zakonskega moža.

Dobro torej, jaz te bom združil z njim tako, da se ne bosta nikdar več ločila ... Ha, ha, ha! ... Kajneda, jaz sem dober in pravičen sodnik? ... Sodim tako, kakor si si želela sama ...

Vanda zapre oči in povesi glavo.

V tem trenutku se vrne Fiorini.

Musolino mu vzame opij iz rok in zlije potrebno količino v časo in jo ponudi gozdarjevi ženi.

— Pij! zapove Musolino.

— Ne ... ne bom pila ... se je branila Vanda. Rajše me ubij ... pila pa ne bom ...

— Pij! zapove Giuseppe Musolino še enkrat, toda z močnejšim glasom in dvigne nož.

Z drgetajočimi rokami prime Vanda čašo in jo prinese k ustom, toda ne izpije opija, temveč vpraša:

— Ali pa se bom zopet zbudila?

— Ne boš se! odvrne Musolino, ne da bi se trenutek pomišljal. Ti moraš umreti! Ta napoj ti bo samo prihranil trpljenje smrti. Ne izgublaj časa — temveč pij!

Njegov glas je zvenel strogo zapovedovalno, ta glas ni trpel ugovora in Vanda je ubogala.

Čašo je izpraznila do dna.

Že čez nekaj trenutkov se je pokazalo delovanje strupa.

Glava se je sklonila naprsu, dihanje je postalo hitrejše, potem pa je utihnilo, roke so mrtvo visele ob telesu, telo je bilo iztegnjeno, usta pa so ostala napol odprta.

— Nikdar več se ne bo zbudila! reče Musolino. Fiorini, pomagajte mi, da jo bova dvignila na mizo.

Gozdar Fiorini dvigne sam svojo ženo. Bil je zelo razburjen, njegovo telo se je lahno stresalo, v njegovih očeh pa so se zasvetile solze in počasi polzele po nagubanem obrazu.

Musolino je to opazil, pa se ni zmenil za te solze.

Vzel je stol in ga postavil v bližino ure, sedel nanj in zavpil z močnim glasom, da bi ga slišal tudi Tarasko v uri:

— No, Tarasko, ali te tudi še sedaj mika, da bi zaslužil petdeset tisoč lir? Kakor vidiš, ni ravno tako lahko zaslužiti tolikšne vsote ... Musolino ne da ...

Iz ure je prihajalo zamolklo ječanje.

— Reši me iz tega pekla ... saj se bom še zadušil! ... je prosil in jadikoval Tarasko.

— Nikar se ne boj, ne boš se zadušil! se mu je rogala Musolino. Sicer pa bi bila to zate velika sreča ... Čisto blaga in lahka smrt ... Ne, ne, Tarasko, tvoja smrt pa ne bo tako lahka ... ti se moraš še mučiti, preden te bom poslal na drugi svet. Ali veš, kaj vse si hotel ti meni storiti? Ne pozabi, da Giuseppe Musolino vrača vse dvojno!

— Ah, Musolino, je tarnal Tarasko v uri. Prisegam ti, da te ne bom izdal...

— Poglej, poglej, kako si dober človek! se zasmije Musolino porogljivo. Mar bi me zares ne izdal?

— Ne bi te izdal, prisegam ti pri Bogu...

— Verjamem ti, o, saj ti verjamem, odgovori Musolino. Res je, ne boš me izdal... Kdor leže enkrat v krsto, ne more več delati ničesar dobrega, pa tudi ničesar slabega. Ti pa, Tarasko, se nahajaš v krsti, radi tega me ne moreš več izdati...

— Osvobodi me, Musolino. Usmili se me! je ječal Tarasko in se dušil v solzah.

— Ti jočeš?! se začudi Musolino. Ali te ni sram? To je ostudno, to delajo le strahopetneži... Jočeš nad svojo usodo, usoda tvojega bližnjega pa te ni ganila? Sram te bodi!

Musolino je pljunil na tla in se obrnil k Fioriniju:

— Prijatelj, napočil je trenutek tvoje in moje osvete! Ne bo minilo dolgo, ko se boš od svoje žene za vedno poslovil. Sedaj bom pripeljal svoje tovariše. Tvojo ženo in Taraska bomo odnesli v gozd, kjer ju bomo sodili in obsodili...

Vedi, Fiorini, Vando in Taraska čaka smrt...

Gozdar se je tresel.

Bil je nestalnega značaja, slaba stran njegovih čuvstev je zmagala in gozdarju se je njegova žena zasmilila; saj mu je obljubila, da se bo poboljšala, zagotavljala mu je, da se kesa svojih dosežanjih grehov.

Fiorini je sklenil roke, jih iztegnil k Musolinu in dejal s prosečim glasom:

— Musolino, usmili se te grešnice! Vanda je še mlada... popravila se bo... Ta noč ji bo ostala v večnem spominu... Musolino, prosim te, usmili se je!...

— Fiorini, zastonj prosiš! odgovori Musolino žalostno. Jaz sem jo obsodil na smrt in nihče več je ne more rešiti. Fiorini, ne bodi tako neumen!

Tvoja žena te je nesramno varala, teptala je po tvoji časti in te upropastila, ti pa prosiš sedaj zanjo! To je slabost in ne dobrot...

— Naj bo slabost, jaz pa kljub temu prosim zanjo. Kaj naj bi storil: ljubim jo! Oprosti ji, Musolino, ker Vanda je bila zapeljana. Tisti Tarasko ji je vdahnil grešne misli...

— Motiš se, Fiorini! ga prekine Musolino. Ravno nasprotno, Tarasko je zapeljani, zapeljala pa ga je tvoja žena. Jaz poznam tvojo ženo boljše kakor ti! Oba sta kriva...

— Ona mora torej umreti?

— Da, umreti mora! odgovori Musolino. Tako sta odločila usoda in — Giuseppe Musolino!

Po teh besedah je Musolino zapustil gozdarja in odšel hitrih korakov iz hiše.

Nekaj trenutkov pozneje je presekal nočno tišino čuden krik.

To je bil glas Musolina, ki je oponašal sovo in s tem klical svoje tovariše, ki so ga v bližini čakali.

Istčasno pa je iz teme skočilo nekaj temnih postav, ki so prihitele k Musolinu.

To so bili trije Francozi. Gaston de Gondi, Somer in kapetan Trevij, spremljala pa sta jih Gaetano Krispi in Plou-Plou.

— Ah, že smo se bali, da se ti je pripetila kakšna nesrečna! vzklikne Gaston de Gondi z veselim glasom.

— Vaš strah je bil popolnoma upravičen, reče Giuseppe Musolino mirno. Malo je manjkalo, pa me ne bi bili več videli živega. Toda o tem se bomo pogovorili pozneje. Sedaj pa pojdite z menoj v hišo. Imam dva ujetnika, katere moramo odnesti v gozd, še nocoj pa jima bomo sodili.

Giuseppe Musolino se obrne in se napoti v hišo, njegovi tovariši pa so jo mahnili za njim.

Ko je Musolino stopil v sobo, se je hitro ustavil pri vratih. Pogledal je po sobi, iz njegovih prsi pa se je izvil strašen krik presenečenja in jeze.

Soba je bila prazna!

Gozdar Fiorini in njegova lepa žena Vanda sta na skrivnosten način izginila...

Na „Vražji skali“

Med Ruto in Aspromonti se nahaja v prostranem gozdu visoka, ozka in strma skala, katero imenuje narod »Vražja skala«.

Pastirji in kmetje, sploh naivni ljudje, vedo dolge pripovedke o postanku te skale in o njenem imenu. Ta pripovedka prehaja z rodu na rod, očetje jo pripovedujejo otrokom, otroci zopet svojim otrokom, nihče pa ne ve, kedaj je nastala ta skala sredi gozda.

Skala je zelo ozka, komaj bi stali na njej štirje otroci.

dviga pa se visoko in kipi strmo proti nebu nad strašno, globoko razpoko.

Sredi gozda kipi proti nebu ta skalnati orjak, kakor da bi bil mejnik in opozorilo grešnemu ljudstvu.

Naivni narod je mnenja, da je to skalo postavil sam vrag, odtod tudi ime »Vražja stena«.

Pastirji pripovedujejo tako-le:

— Vragu je bilo dolg čas. Ni vedel, kaj naj bi počel. Mislil je in mislil, nekega lepega dne pa mu je šinilo v glavo, da bi bilo lepo, če bi sezidal steno, ki bi segala do neba.

Začel je zidati, v tem poslu pa je bil slab mojster.

Ko je bila stena že precej visoka, se je podrla in se zrušila v razpoko, vrag začne zidati znova, skala pa se zopet podre, tako se je zgodilo večkrat, dokler se vrag naposled ni prepričal, da on ne more zidati, ker vražje delo ni zidanje, temveč podiranje.

Kljub temu pa vrag ni hotel odnehati. Na vsak način je hotel sezidati skalo, ki bi segala do neba.

Zvedel je, da živi v tej okolici mlad stavbenik, ki je slovel radi svojega znanja in spretnosti v zidanju, in sklenil je, da bi nagovoril tega mladega mojstra, da bi napravil, česar on sam ni mogel izvesti.

In tako se je vrag nekega dne pretvoril v bogatega gospoda, prišel je k mlademu stavbeniku in mu dejal, da bi rad napravil nekaj takega, česar svet še ni videl.

Povedal mu je, da bi rad napravil visoko steno, na katere vrhu bo graditelj vrezal svoje ime kot večni spomin poznim rodovom.

Stavbenik ni sprva niti hotel slišati o takšnem delu, dejal je, da bi bilo to bogokletno delo in da ga na noben način noče prevzeti.

Vrag pa je znal zmešati mladega moža, pripovedoval mu je, da se bo s tem svojim delom proslavil, poznal ga bo ves svet, njegovo ime bo zapisano v zgodovini človeštva z zlatimi črkami; poleg tega pa mu je obljubil še mnogo zlata in stavbenik je prevzel delo in napravil z vragom pogodbo.

Takoj so začeli zidati.

Vrag je dal mlademu mojstru na razpolago mnogo delavcev, to pa so bili seveda tudi hudiči, le da so bili oblečeni kakor navadni zidarski delavci.

In skala je rastla, dvigala se je vedno više, z vsakim dnem je bila nebu bližje in česar ni mogel storiti vrag, je na-

pravil človek, katerega je vrag pridobil za delo in mu pomagal.

Skala je razmeroma hitro dosegla višino dve sto metrov.

Stavbenik je imel mlado in pobožno ženo, kateri ni prav nič ugajalo to čudno delo. Vsak dan je prosila svojega moža, naj pusti to delo, naj odstopi od pogodbe, da bi ohranil srečo in mir svoji duši.

Vse prošnje pa so ostale glas vpijočega v puščavi.

Mladi mojster ni mogel več odnehati, ker je sklenil pogodbo z vragom in mu izročil svojo dušo.

Iz raznih krajev širnega sveta so prihajali ljudje in občudovali to mojstersko delo.

Izpolnilo se je, kar je prerokoval vrag.

Stavbenik je postal slaven, od ust do ust je šlo njegovo ime, prekoračilo je meje njegove domovine.

Nekega dne je splezal stavbenik na vrh skale, tudi sam je občudoval svoje delo. Mirno je gledal v razpoko in hotel natančno izmeriti višino stene.

Nekemu delavcu je dal dolgo vrv za merjenje in mu ukazal naj jo spusti in naj premeri višino skale.

Delavec iztegne roko in se nagne nad razpoko.

Ni se bal, da bo padel, kajti to je bil v resnici vragov pomagač, vrag pa pade samo tedaj, če to hoče njegov mojster: Hromi-dabo vrag.

Stavbenik je stal za delavcem in čakal na njegovo sporočilo, pri tem pa se je zgodilo nekaj, radi česar je mladi mož prebledel in se stresel.

Ko se je delavec nagnil, so mu hlače zadaj počile in stavbenik je z grozo opazil vražji rep...

Sedaj mu je bilo vse jasno!

Videl je, da je sezidal skalo po vragovem naročilu, vedel pa je tudi, da se mu ne more dobro goditi, kdor je imel enkrat z vragom posla in da ne more biti nikdar več srečen.

Pogledal je proti nebu in zdrsnil v globino...

Za njim pa se je podrl del stene, vrag pa je s svojimi pomagači pobegnil, spoznal je, da svojega načrta ne more izvesti.

Spodaj, na dnu razpoke, kamor je padel stavbenik, je dala njegova žena sezidati kapelico.

Pripovedujejo, da je ta kapelica obstajala nekaj stoletij, naposled pa se je izpremenila v razvaline, sedaj pa ni o njej niti sledu več.

Pastirji, ki nodijo večkrat tod okoli pripovedujejo, da slišijo vsako leto na dan, ko je stavbenik strmoglavil razsteno, iz razpoke zvonjenje zvonov...

Tako se glasi pripovedka o »Vražji skali«, narod v Kababriji pa še dandanes veruje vanjo...

Giuseppe Musolino je bil silno presenečen, ko se je čez nekaj trenutkov vrnil s svojimi tovariši v gozdarjevo hišo in je našel sobo popolnoma prazno.

Izginila sta gozdar in njegova žena.

— Preiščite hišo! zapove Giuseppe Musolino svojim tovarišem. Gozdar in njegova žena morata biti še v hiši... mi mogoče da bi bila tako hitro ušla kam drugam.

Tovariši so ga takoj ubogali in odhiteli na vse strani ter iskali po hiši gozdarja in njegovo ženo.

— Norec! — se zasmije Giuseppe Musolino porogljivo, ko je ostal sam v sobi. Ta neumni Fiorini si prizadeva, da bi rešil ženo, ki ga je tako nesramno žalila in ga celo hotela zahrbtno umoriti! Sedaj verjamem tudi jaz, da ljubezen tudi ponižuje človeka, namesto da bi ga povišala!...

— Nikogar ni v hiši! ga prekine v premišljevanju mariz Gaston de Gondi. Preiskali smo v hiši vsak kotiček, našli pa nismo ničesar!

— Tedaj sta le pobegnila! zavpije Giuseppe Musolino jezno. Ah, neumni Fiorini, v svojem naročju nosiš svojo lastno smrt! Motiš se, če misliš, da se bo Vanda popravila! Tri dni se bo morda držala bolj žalostno, mislil boš, da se kesa, četrti dan pa te bo zopet prevarala...

Musolino stisne jezo pesti in se obrne k svojim tovarišem in reče z zapovedovalnim glasom:

— Naprej, tovariši! To uro bomo odnesli s seboj. Če nam je ušla ena žrtev, ne bomo pustili druge iz rok! Temu — le v tej uri bom pa prav gotovo sodil, ta mi ne bo ušel!

Plou-Plou in Gaetano Krispi sta previdno dvignila uro in si jo naložila na ramena.

— Sedaj pa pojdimo v goro! zapove Giuseppe Musolino. Preden pa odidem odtod, moram to hišo zravnati z zemljo.

— V tej hiši je Giuseppe Musolino trpel, v njej so me suvali in me upijanili... tukaj sem bil blizu smrti... je nadaljeval Musolino z žalostnim glasom.

Takšna hiša ne sme več dočakati jutra. Vso krivdo za

požig sprejemem nase, vi pa, prijatelji, odidite in me počakajte ob vzhodu.

Tovariši so ga molče ubogali in odšli iz hiše.

Ko je Musolino ostal sam v hiši, je še enkrat dobro pregledal vsak kotiček. Ni mogel verjeti, da bi bila gozdar in njegova žena tako hitro kam pobegnili, radi tega se je hotel sam prepričati, da ju ni v hiši.

Preiskal je vse — toda zaman.

— Pa sta le pobegnili! zamrmra Musolino sam zase. Če pa sta že pobegnili in tako ušla moji kazni, jima bom vsaj omogočil vrnitev v to hišo.

Po teh besedah dvigne Musolino svetiljko in jo jezno vrže na posteljo.

Svetiljka se razbije, petrolej se razlije po pernatih blazinah na postelji in v naslednjem trenutku je bila cela postelja v plamenih.

Musolino je nekaj časa opazoval, kako se je plamen vedno bolj širil in vse objel, kar je dosegel.

Z maščevalnim izrazom okoli ustnic je Musolino zavpil s strašnim glasom.

— Le gori, strašni plamen, stori sedaj svoje, Giuseppe Musolino pa bo storil svoje, ko bo započil pravi trenutek!

Jaz ne odneham: česar ne storim danes, bom storil jutri!

Če mi je ta kača danes ušla, jo bom drugikrat brez dvoma dobil v svoje pesti. Drugič bom nastavljal za čuvaja bolj pametnega človeka, katerega ne bodo ganile lažnjive solze in obljube!

Musolino je pustil odprta vrata in odšel iz hiše, v kateri se je strašen požar vedno bolj razširjal.

Musolino se je še nekolikokrat ozrl na hišo, na čigar strehi se je že pojavljal plamen in jel lizati streho. Gost dim je valil skozi vrata in okna. Musolino pa se še enkrat ozre in odhiti za svojimi tovariši.

Kmalu jih je dohitel.

— Kam jo bomo mahčili? ga sprejme markiz Gaston de Gondi.

— Na »Vražjo steno«! odgovori Giuseppe Musolino se postavi na čelo povelja.

Tovariši so šli pokorno za njim.

Med potjo je Giuseppe Musolino pripovedoval svojim tovarišem pripovedke, ki živi med narodom o tej skali.

Med pogovorom so se vzpenjali vedno više v hrib. Naenkrat pa Musolino vzklikne:

— Stoj! Na cilju smo!

Prispeli so na vrh skale, ki je še ostala in pod katero je zijala globoka in temna razpoka.

Ko so tovariši postavili uro na ozko steno, se je Giuseppe Musolino vzravnaval in dejal s skoraj svečanim glasom:

— Prijatelji in tovariši!

V tej uri se nahaja človek, ki me je hotel v zvezi z gospodarjevo ženo uničiti. Tista grešnica mi je za enkrat pobegnila, toda ne bo minilo dolgo, ko jo bom poiskal in jo obsodil.

Taraska imam v svojih rokah. Temu lopovu bom sodil iz dveh razlogov.

Prvič radi tega, ker je ostudno varal svojo zakonsko ženo in imel poleg nje ljubico, gospodarjevo ženo Vando, in je torej prelomil svetost dveh zakonov; drugič pa zato, ker me je hotel uničiti s tem da bi me izročil oblastim.

Prvi, kakor drugi slučaj kaznuje Musolino s smrtjo!

Tarasko si je zaslužil dvojno smrt in zato ga bomo vrgli s te skale v globoko razpoko! Velika stoječa ura pa naj bo njegova krsta . . .

Tovariši so prijeli uro in jo hoteli suniti v globino, Musolino pa jih je zadržal.

— Počakajte! reče Musolino. Ta malopridnež je vzel mojo puško in sedaj se puška nahaja pri njem. Žal bi mi bilo, če bi jo izgubil . . . vzeli jo bomo iz ure . . .

Ker pa je imel Musolino ključ še v svojem žepu, ga je vzel v roke, se sklonil in odklenil vrata ure, v tem trenutku pa je strašno zavpil in odskočil . . .

Ko so se vrata odprla, je Musolino zagledal svojo puško, Taraska pa ni bilo v uri!

Torej, tudi Tarasko je ušel!

Kako?

Pa ni bil menda gozdar tako nespameten, da bi ga odpeljal s seboj?

Saj Tarasko je bil vendar njegov sovražnik!

Kdo je torej pustil Taraska iz ure?

Ključ od ure je imel Musolino v svojem žepu, ali pa je imela ura morda še kakšen ključ?

Musolino je bil smrtno bled . . .

— Kaj pomeni to? vpraša de Gondi.

— Tudi on je ušel! je Giuseppe Musolino komaj spregovoril. Toda gorje mu, če se še kdaj srečava v življenju!

Za nekaj trenutkov je nastal strašen molk. Nihče ni govoril, vsi so bili presenečeni in silno razburjeni.

Plou-Plou je zapel prvi govoriti. Potegoval se je za ura rad bi, da bi jo prenesli v razvaline »Kristusovih solz«, kjer je bila ura po njegovem mnenju neobhodno potrebna, če že ne radi drugega, vsaj zato, da bi vedeli, kedaj je treba jesti.

To Plou-Plouovo razlaganje je spravilo vse v dobro voljo, pa tudi Giuseppa Musolina je jeza počasi zapustila in na posled je dovolil Plou-Plou-u, da odnese uro v kapelico.

Čez dve uri so že bili vsi vrh Aspromontov v kapelici. Uro so postavili v Musolinovo sobo.

Že se je danilo, ko so vsi legli k počitku. Bili so utrujeni in so hitro zaspali.

Edini Musolino je ležal na svoji postelji, in ni spal, poslušal je enakomerno titkanje ure. Zdelo su mu je, da mu ura enakomerno skrivnostno kliče:

Spomni se osvete, Giuseppe Musolino!

Spomni se osvete . . .

Spomni se osvete . . .

— Spomni se Taraskovih volkov! . . . Tik . . . tak . . . tik . . . tak . . . Taraskovih volkov!

V dimu in plamenu

Kaj je bilo z gozdarjem, z njegovo ženo Vando in z orožnikom Taraskom?

Ko je Musolino zapri vrata sobe in odhitel po svoje tovariše, je ostal gozdar v sobi sam s svojo ženo, ki je bila uspavana z opijem in je ležala nepremično.

Gozdar Fiorini je stal poleg nje, opazoval jo je s hrepenjem in naposled podlegel svojim čuvstvom.

— Ne, ne . . . jaz je ne smem izgubiti! reče Gozdar naenkrat, ko se je zdramil iz zamišljenosti. Vanda, jaz ti vse odpuščam . . . Ne morem dovoliti, da bi morala umreti!

Tresel jo je in si prizadeval, da bi jo zdramil iz omamljenosti, to pa se mu nikakor ni hotelo posrečiti.

— Spil je godrnjal gozdar Fiorini sam pri sebi. Če pa se vrne Musolino, je izgubljena!

Naenkrat pa se je spomnil, da ima v svoji sobi napoj, ki deluje proti opiju.

Hitro je odhitel v svojo sobo in prinesel protistrup. Nekaj kapljic je zlił Vandi v usta, učinek pa se je takoj pokazal.

Otrplo telo gozdarjeve žene se je jelo gibati, dihanje je postajalo močnejše, njene trepalnice so se stresle in Vanda pogleda.

— Milost! . . . Ne ubij me! so bile njene prve besede, ki jih je komaj spregovorila.

— Ne boj se, Vanda, jaz sem pri tebi! ji reče gozdar Fiorini.

Vanda dvigne počasi glavo in strmi z izbuljenimi očmi v svojega moža, kakor da bi ne mogla verjeti, da je zares pri njej njen mož.

— Ti? vzklikne mlada gozdarjeva žena presenečeno. Kje pa je on? Kje je strašni Musolino?

— Še je v tvoji blizini, odgovori gospar Fiorini in njegov glas je drhtel. Takoj se bo vrnil. Nikar ga ne čakajva — beživa! Jaz sem te zbudil iz omamljenosti, jaz te bom rešil.

— Ti? Ti!? . . . se je čudila Vanda. Tega ne morem verjeti . . . o ni resnica, Fiorini, ti?

— Resnica je, če ti pravim, ji je zagotavljal zaslepljeni Fiorini. Vanda, vedno sem te ljubil, ljubezen pa odpušča vse. O, žena, vse bom storil zate, samo zvesta mi bodi odslej . . .

— Bom, bom . . . zvesta ti bom! . . . vzklikne Vanda in ga objame. V prihodnje bom tvoja, samo tvoja . . . bežati pa nočem . . . kaj bi mi koristilo življenje, ko pa vem, da bo drugi trpel radi mene.

Vanda je za nekaj trenutkov umolknila, potem pa je pogumno nadaljevala:

— Tam v uri je skrit Tarasko. Musolino ga bo ubil, ko se bo vrnil. Fiorini, prisegam ti, da tega Taraska ne bom niti več pogledala in da bom samo tvoja, kljub temu pa te prosim, reši tudi njega . . . osvobodi ga, da ne bo ubogi človek trpel radi mene.

Fiorini se strese.

Njegova žena je od njega mnogo zahtevala. Nije bilo dovolj, da ji je vse oprostil in ji hotel rešiti življenje, hotela je, da bi rešil tudi človeka, s katerim je grešila in kateri je potepal njegovo čast.

O, to je bila zares prezdrzna zahteva!

Fiorini ni vedel, kaj bi naj storil, pa tudi ni imel časa za premišljevanje. Če je hotel rešiti svojo ženo, je moral hiteti, kajti sicer bi bilo prepozno, Vanda pa ni hotela bežati brez Taraska.

Če je torej hotel rešiti Vando, je moral osvoboditi in skriti tudi Taraska, zapeljivca svoje žene.

Kaj naj bi storil?

Pretkana Vanda je opazila, da Fiorini omahuje, da bi ga popolnoma zaslepila, ga je jela objemati, božati in ljubljati in Fiorini je podlegel.

— Ti prisegaš, reče gozdar Fiorini z drhtečim glasom, da ne boš tega Taraska nikdar več pogledala?

— Prisegam ti!

— In boš samo moja?

— Da, samo tvoja bom, reče Vanda hitro, s tem bom popravila, kar sem do sedaj zagrešila napram tebi. Verjem mi, Fiorini, da je moja prisega iskrena.

— Dobro, verjamem ti! reče Fiorini odločno.

Nesrečni človek ni opazil pretkanega smehljaja na ustnicah svoje nezvestne žene, tudi čudnega sijaja, ki se je naenkrat pojavil v njenih očeh, ni opazil.

Kakor neumen je Fiorini planil k uri, vzel iz žepa nek ključ, ga vtaknil v ključavnico na uri in odklenil vrata — Tarasko pa ni prišel iz ure, kakor je Fiorini to pričakoval.

Tarasko je stal v uri, bil bled kakor mrlič, glava mu je omahnila na prsi, roke pa so mu visele ob telesu.

— Tarasko! zavpije Vanda, ki je komaj zlezla z mize in prihitela k uri. Tarasko! Sedaj bo prišel Giuseppe Musolino! Bežimo!

— Bežati . . . zastoka Tarasko skoraj neslišno. Da, rad bi bežal . . . Ah, kako je prijetno na zraku . . . človek vsa lahko diha . . . v tej uri bi se bil skoraj zadušil.

— Hitro! Hitro! . . . je silila Vanda. Nimamo časa. Musolino se lahko vsak hip vrne . . . Fiorini, kam bomo ušli, kam se bomo skrili?

— Kam? ponovi tudi gozdar. Najboljše bi bilo, če bi mogli priti na cesto in zbežati v vas, to pa je nemogoče, predehišo je Musolino . . . Moramo . . .

Gozdar umolkne in se strese.

— Ah, Musolino prihaja! zasepeče gozdar Fiorini prestrašeno.

— Kaj naj storimo sedaj? vpraša Vanda.

— Iz hiše ne moremo več . . . reče gozdar. Skriti se

moramo v prvo nadstropje . . .

— Toda, Musolino nas bo tudi tam našel?

— Ne bo nas našel! samo hitita!

Gozdar je hitro zopet zaklenil vrata ure in vsi so se napotili po stopnicah navzgor v prvo nadstropje.

V prvem nadstropju je bila soba, v njej se je nahajala velika zidana peč, v kateri je lahko stalo pet ljudi.

Ko so prispeli v to sobo, se je gozdar Fiorini postavil pred peč, odprl vrata in vzkliknil:

— V peč!

Vanda in Tarasko sta presenečena obstala, brez prigrvarjanja sta ga ubogala, ker sta videla, da bi v tem slučaju ne mogli najti boljšega skrivališča.

Kakor bi trenil sta bila v peči.

Fiorini pa je ostal zunaj, da bi prisluškoval.

Kako je bila Vanda pretkana in ničvredna žena vidimo lahko iz tega, kar se je zgodilo potem, ko sta se zopet našla sama s Taraskom v peči.

Ko je nevarnost priklopela do vrhunca, ko je Musolino pripeljal svoje tovariše v hišo, se je gozdarjeva žena približavala Tarasku in mu zašepetala tiho:

— O, hvala Bogu, da sva zopet skupaj! Ko bi ti vedel, koliko sem pretrpela v teh trenutkih!

Toda tudi ta nevarnost bo kmalu minila . . .

Tukaj nas Musolino najbrž ne bo našel, ko pa se bo zdnilo, smo rešeni, kajti z nočjo zgine tudi moč in oblast Giuseppe Musolina. Dan ga ne sme najti v vasi . . .

— Naj ga vrag vzame! odgovori Tarasko in prime Vando za roki. Radi tega človeka sem v eni sami uri popolnoma osivel. Kdo naj bi mi razložil, kako me je mogel zakleniti v uro? Saj je bil vendar omamljen, ko sem ga vrzel pod mizo! Vrag naj bi ga poznal in razumel! O, ko bi že vsaj minila nočejšnja noč! . . .

— Le potrpi, vse bo minilo! ga je hrabrila Vanda in ga božala ter poljubljala. Tudi noč bo minila in nova zarja bo pozlatila nebo, jutri pa nas ne bo več v vasi.

— Tudi ti boš šel z menoj, je nadaljevala Vanda, ko ga je pošteno poljubila, čeprav bi moral zapustiti službo. V tem kraju ne smeva več ostati, če želiva, da bi naju ne zadel Muso-

linov maščevalni bič . . . Starega Fiorinija pa bova že kakršenkoli način spravila s poti, on nama ne bo delal posebnih preglavic . . .

Vanda umolkne.

Tudi Fiorini pride v peč in zašepeče:

— So že tukaj! Slišal sem jih, ko so odprli vrata in hoteli po stopnicah navzgor. Več jih je, Musolino je pripeljal s seboj celo četo. Bog naj nam bo nocojšno noč ob strani!

V peči je naenkrat vse utihnulo, nihče se ni upal niti ganiti, pritajeno so dihali in čakali, kaj se bo zgodilo.

Malo pozneje so zaslišali v sobi govorjenje, razbijali so po tleh, po tem pa so badale psovke na račun beguncev.

To so bili Musolinovi tovariši, ki so iskali po Musolinovem povelju gozdarja Fiorinija in njegovo ženo Vando.

— Nikjer jih ni! se je jezil Gaetano Krispi.

— Kakor da bi se bili v zemljo vdrl! pristavi markiz Gaston de Gondi.

— Najbrž so še pravočasno ušli skozi okno na drugo stran in pobegnili v vas! pripomni kapetan Trevij in potrjuje svoje mnenje z mastno psovko.

— To ni mogoče, kajti sicer bi našli kakšno okno odprto! odvrne baron Somer.

— Tedaj jim je sam vrag pomagal, da so se rešili! vzklene markiz Gaston de Gondi jezno.

— Kaj pa če so v peči? pripomni Plou-Plou.

— Morda! reče Gaetano Krispi in stopi k peči, potegne vrata, ki pa se niso dala odpreti.

— V peči jih prav gotovo ni, reče markiz de Gondi. Kdove, kako dolgo že ni nihče odpiral teh vrat? Če jih ne moremo odpreti mi, jih brez dvoma tudi oni niso mogli tako hitro odpreti in se skriti v peč. Preglejmo še podstrešje, morda pa jih bomo našli tam v kakšni luknji.

Vsi so se napotili na podstrešje, begunci v peči pa so oddahnili.

To je bil zanje kritičen moment. Sovražnik je bil v sobi nekdo je celo poskušal odpreti vrata peči — sedaj pa so čutili da je vsaka nevarnost minila.

— Rešeni smo! zavzdihne Vanda.

Nekaj časa je bilo vse tiho, begunci niso ničesar slišali kljub temu pa se niso upali zapustiti svojega skrivališča.

Naposled pa se je Fiorini ojunačil in počasi odprl vrata peči ter napeto prisluškoval.

iz pritličja so prihazali nekakšni glasovi, potem pa je ropotati, sovražnik je odhajal iz hiše.

— Uro nesejo iz hiše! zašepče gozdar.

— Ha, ha, ha . . . se zasmije Tarasko. Giuseppe Muso misli, da sem še vedno zaprt v uri. Hej, Musolino, sedaj pa si se enkrat malo zmotil!

Tarasko je zopet postal stari junak, ko je vedel, da je nevarnost minila, pa tudi Vanda se je primaknila malo bliže.

Sedaj so slišali, kako so odpirali in zapirali vrata v pritličju, potem pa je vse utihnilo.

Begunci pa so še vedno prisluškovali.

Naenkrat pa so začutili, da jih nekaj duši.

Fiorini pomoči glavo skozi vrata, v naslednjem trenutku pa jo že potegne nazaj in prestrašeno zavpije.

— Dim! . . . Soba je polna dima! Zažgali so nam hišo. Zdi se mi, da pod nami gori.

— Tedaj moramo iz peči! zavpije Vanda. Morda se nam bo posrečilo, da bomo pogasili ogenj in se rešili na kakršenkoli način. Hitro, hitro na delo!

Vsi so zlezli iz peči. Soba pa se je vedno bolj polnila z dimom. Tarasko je zavpil:

— Zločinec! Zažgal je hišo, ker nam na drug način ni mogel ničesar storiti! Razbojnik!

Gozdarjeva žena se ni dosti zmenila za svojega moža. Približala se je Tarasku in mu rekla razburjeno:

— Vsa hiša je v plamenih! Tarasko, poskušajva, morda e nama bo posrečilo, da bi se rešila preko stopnic.

Tarasko plane k vratom, vrata pa so bila zaklenjena.

— Razbijmo vrata! je vpila Vanda.

Vsi trije so se uprli v vrata in vrata so popustila, v tem trenutku pa so vsi zbežali od vrat.

Skozi otprtino je švignil silen plamen.

Z grozo so videli, da so stopnice v plamenih.

— Izgubljeni smo! zakriči Vanda. Skozi okno moramo. Prav je okno zelo visoko, drugega izhoda nimamo.

Hoteli so se napotiti k oknu, v tem trenutku pa se je udril el poda v sobi, iz globine se je privalil gost dim in strašen plamen je buknil do stropa.

Sedaj jim je bil dohod k oknu onemogućen.

Vsi so odhiteli v drugi konec sobe, kamor plamen še ni tišiel in začel svojega uničevalnega dela.

Vanda objame Taraska.

— Tudi zadnja pot rešitve nam je onemogočena! zaječ Vanda obupno. Strašni ogenj je pred nami, za nami, pod nami in morda tudi že nad nami . . . O, Bog, ali res ni več rešitve? Mar moramo zares umreti?

— Da, umret! moraš! zagrmi v tem trenutku za njenim hrbtom strašen glas. Blagor tistemu, ki lahko gleda z mirno vestjo in s čistim srcem smrti v oči . . .

To je zavpil gozdar Fiorini, ki je po Vandinem obnašanju napram Tarasku spoznal, da se Vanda niti najmanj ne kesuje in da ga namerava tudi v prihodnje varati.

— Toda, jaz nočem umreti! zavpije Vanda s strašnim glasom. Mlada sem še!

— Tarasko, dragi moj, reši me . . .

In Vanda zamolkne za hip.

Potem pa je zopet nadaljevala:

— Tarasko, ti si močan in pogumen . . . Kolikokrat si mi prisegal, da me ljubiš bolj kakor svoje življenje . . . Sedaj pa je prišel čas, ko to lahko dokažeč . . .

Tarasko, jaz zahtevam, da tvegaš svoje življenje zame. Dragi, reši me . . . Reši naju . . .

— Samo svetniki bi nas morda še mogli rešiti, odgovoril je Tarasko žalosno. Karkoli bi poizkušali v našo rešitev, bi bilo vse zaman, vsak trud bi ostal brezuspešen, kamorkoli bi šli, bi nas čakala — samo smrt . . . Rešitve ni . . . Vanda, poklekni in moli, da bi nama Bog odpustil najine grehe . . .

— Strahopetnež! zavpije gozdarjeva žena in sune Taraska z vso močjo od sebe. Mar je to tvoja ljubezen? Jaz zahtevam od tebe pomoči, prosim te, da bi me rešil, ti pa mi priporočaš molitev in kesanje za grehe! O, strahopetnež, slabič, podlež! . . . Slabič, podlež! . . . Sedaj sem naposled spoznala, da me nisi vreden . . .

Tarasko pa je ni niti poslušal. Pokleknil je, sklenil roke in jih obrnil proti nebu, njegove ustnice pa so šeptale tiho molitev.

Vanda je kakor neumna mlatila z rokama okrog sebe. Smejala se je in jokala istočasno. Zmerjala je, kričala in prosila, naposled pa je planila k Fioriniju in se mu vrgla krog vratu.

— Ti me boš rešil! vzklikne Vanda. Ta strahopetnež ne zmore kaj takega, on ne pozna žrtve . . . ti pa si dober . . . plemenit . . . ti ne boš dovolil, da bi umrla . . . Fiorini, poglej moje solze, poglej moj obup . . . Mlada sem . . . živela

bi rada . . . smrt je tako strašna. . . Če me odneseš iz tega pekla in me rešiš, ti prisegam, da te bom osrečila . . .

Fiorini jo pahne od sebe.

Z mračnim pogledom je gledal to nezvesto bitje, ustrnice pa so se mu skrivile v porogljiv smehljaj.

— Ti me suvaš od sebe! zavpije komedijantka med solzami. O, Fiorini, reši me in si ne pomišljaj! Fiorini, jaz te bom tako ljubila, da ti bom spremenila zemljo v raj . . .

— Vse je prepozno! ji odgovori gozdar Fiorini z že skoraj nadzemeljskim glasom.

— Ni še prepozno! je nadaljevala Vanda nestrpno. Prisegam ti, da te bom ljubila in da ti bom vedno zvesta, samo življenje mi reši, Fiorini, to mlado življenje . . .

— Saj sem ti že enkrat nasedel in ti rešil življenje, verjel sem tvojim prisegam, ti pa si se mi zopet izneverila, in sicer hitro . . . Tvoje prisege so samo besede, vredne niso niti toliko, da bi jih človek poslušal . . . Ne verjamem ti več . . .

Vanda obupno krikne.

— Ti me torej nočeš rešiti?

— Nočem!

— Ti želiš, da bi umrla?

— Da, to hočem! odgovori gozdar odločno.

Ta Fiorinijeva odločnost je Vando popolnoma potrla. Izgubila je tudi zadnje upanje v rešitev.

— Ah, to vendar ni mogoče, da bi ti želel mojo smrt? se je gozdarjeva žena pretvarjala in poskušala ganiti moževo srce. Fiorini, ti ne želiš, da bi umrla, kajne?

— Želim! odgovori gozdar odločno. Toda neboj se, tudi jaz bom umrl s teboj . . . umrla bova skupaj . . . Poročila sva se, skupaj sva živela, toda to življenje ni bilo vredno, da bi ga človek živel. Boljše bi bilo, če bi se ne bila nikdar srečala. Ti si me varala . . . nikdar me nisi ljubila, vse je bilo samo pretvaranje . . . Toda, kar si storila, ti sedaj, ko drži že smrt svojo koso nad našimi glavami in čaka na pripraven trenutek, ko bo z njo zamahnila, vse odpuščam. Z menoj nisi hotela živeti, ali pa vsaj hočeš umreti s svojim zakonskim možem?

— Nočem . . . ne morem umreti . . . odgovori Vanda s potrjim glasom. Bojim se smrti. Živeti hočem!

— In kljub temu boš umrla, reče Fiorini in poklekne na tla ter sklene roki.

— Bog, oprosti mi moje grehe! je molil nesrečni gozdar.

Tudi Tarasko je molil.

Fiorinija je molitev ohrabrila. Vstal je in se obrnil
Vandi in Tarasku s besedami:

— Vanda in Tarasko, poslušajte me! Oba sta grešila
proti meni, zagrenila sta mi ževljenje. Jaz vam odpuščam, na
vam oprosti tudi večni sodnik v nebesih!

Sojeno nam je, da moramo skupaj umreti. Skrajšaj
strašno trpljenje, ki nas čaka . . .

Zapojmo v slavo božjo in skočimo v ogenj!

Jaz bom prvi . . .

Zbogom Vanda! Tam v nebesih se bova zopet sešli . . .
Bog, usmili se moje duše in ji odpri vrata svojega kraljev-
stva!

Fiorini stopi k vratom, skozi katera je švigal plamen.

Njegovo telo se zamaje.

Vanda zavpije in zapre oči. Ni hotela gledati tega stra-
šnega prizora, ko je omahnilo moževo telo v ogenj.

Ko je zopet odprla oči, ni videla več Fiorinija. Izginil je.
Strmoglavil je v globino, med razvaline in plamen, kjer je na-
šel strašno smrt . . . Njegova je hiša postala njegov grob.

Tarasko je z odprtimi očmi opazoval, kako je gozdar
Fiorini skočil v ogenj.

Tresel se je od strahu v njegovih očeh pa se je pojavil
blesk blaznosti: Tarasko ni bil več podoben človeku.

— Sedaj pa je vrsta na meni! se je režal Tarasko, ta
smeh pa je bil podoben smehu norcev. Pridi, moja lepa Van-
da, da bova skupaj umrla!

Tarasko jo divje zgrabi.

Vanda se je obupno branila, norec pa jo je vedno močnej-
je stiskal in Vanda je uvidela, da bi se edino lahko rešila tega
napada, če bi se poslužila zvijače. Vanda pa je bila mojster
zvijači!

— Poslušaj me, Tarasko, reče Vanda, ko je prišla do
razpoke, iz katere je sikal strašen plamen. Da, umrla bom
teboj, toda, objemi me še enkrat, da bova objeta stopila na
svet . . .

Norčev obraz se skremži.

Vandi se je zdelo, da mu je ta predlog ugajal, izpustil
je in razširil obe roki, da bi jo objel . . .

To je Vanda tudi hotela.

Z bliskovito naglico je sumila norca v prsi in revež je strmoglavil v globino, v žareči ogenj . . .

Strašen krik je odjeknil iz razvalin . . .

Usodno srečanje

Ogenj se je vedno bolj širil.

Vsi predmeti v hiši so postali žrtev strašnega požara,

oganj pa je jemal vedno večji razmah in ni minilo dolgo, ko je plamen silil skozi okna in vrata na rposto.

Tudi streho je že ovijal dim, pomešan s plamenom.

Najbližji sosede so opazili požar in začeli klicati na pomoč, tako da je bila čez kake četrt ure že cela vas na nogah.

Narod se je zbiral pred gorečo hišo, nikomur pa ni prišlo

na misel, da bi poskušal gasiti ogenj, kajti vsakdo se je

na prvi pogled prepričal, da iz hiše ni mogoče ničesar rešiti

da bi ostal ves trud zaman in da bi morda še zahteval člo-

veške žrtve s strani reševalcev.

Hiša je bila vsa v plamenu.

Plamen je prasketal, tramovje se je podiralo, gost oblak

dima, pomešan z velikanskimi iskrami se je dvigal kvišku in

praskrival nebo, na katerem se je pojavljivala prva dnevna

svetloba.

Naenkrat pa so se gledalci stresli.

Skoz noč in prasketanje ognja je odjeknil krik, ki je šel

do kosti in stresel prisotne.

— Na pomoč! . . .

— Na pomoč! . . .

Čutili so, kako se jim je kri v žilah ustavila, ostrmeli

in se niso upali niti dihati.

Nekdo je klical na pomoč.

V gornjem delu hiše — v prvem nadstropju ali na pod-

strežju — se je nahajalo še živo bitje, ki je potrebovalo

pomoči.

Toda kdo naj bi mu pomagal in kako?

Plamen je objemal celo hišo in nihče ni vedel, kje se

nahaja bitje, ki kliče na pomoč.

— Na pomoč! . . . Pomagajte mi! . . . Rešite me! . . .

ie nekdo zopet obupno zaklical.

Med množico je nastalo razburjeno gibanje. Naenkrat pa je nekdo zavpil:

— Ljudje, poglejte, tam visoko na strehi pri dimniku. Tam se nekaj giblje . . .

Vsi so pogledali proti dimniku.

Zares, skozi dim in plamen so videli neko človeško postavo, ki je obupno mahala z rokami in klicala na pomoč.

Čez nekaj trenutkov je bilo pred hišo polno lestev. Prvi trdili so več lestev skupaj in jih naslonili na gorečo hišo, kar je bilo najmanj plamena. Pot k reševanju je bila torej pravljena.

Med množico pa ni bilo nikogar, ki bi splezal po lestev na streho in rešil nesrečno bitje, kateremu je grozila strašna smrt.

Sleherni poizkus reševanja je bil združen z veliko nevarnostjo in nihče ni hotel žrtvovati življenja za rešitev svoje bližnjega iz smrtne nevarnosti.

— Na pomoč! Rešite me! je venomer donel obupni glas s strehe. Jaz sem Vanda, žena gozdarja Fiorinija . . . Ljudje bližnji, rešite me! . . .

Njeno klicanje na pomoč ni našlo odziva pri zbeganih gledalcih. Tudi vaški načelnik je zaman nagovarjal ljudi, da splezali na streho in nudili nesrečni Vandji pomoč.

Nihče ni hotel na streho, — v gotovo smrt, kajti vsak sebi najbliži in vsakdo ima na svetu koga, radi katerega more živeti.

Množica je v strahu gledala, kako je ogenj uničeval vse, kar je dosegel, in pričakovala, kdaj bo napočil strašni tresetek, ko bo se streha podrla in se z gozdarjevo ženo zrušila. Strašen ogenj, ki je bil podoben požrešnemu zmaju, ki pogoltno vse, kar pride v njegovo bližino.

Naenkrat pa se je množica vzvalovila kakor morje.

— Dajte prostora! Umaknite se! . . . je kričal nekdo z zelo strogim glasom.

Skozi vrste naroda se je prerival velik in močan človek in si s komolci delal pot.

— Umaknite se! je vpil prišlec. Kaj stojite s prekrižanimi rokami in samo gledite? Zakaj ne pomagate nesrečniku? Umaknite se! Hitro! Hitro!

Množica se je umikala prišlecu. Radovedno so ga ogledovali, njih ustnice pa so šepetale:

— Velikan ... velikan ...

Zares, to je bil naš znanec velikan Abdulih, ki je s svojo spremljevalko in prijateljico hodil po Italiji; hitela sta proti Aspromontom, kjer je Abdulah nameraval izročiti Julijo Giuseppu Musolinu.

Pot ju je vodila skozi to vas in Abdulah je že oddaleč zagledal požar; takoj je odhitel proti goreči hiši, da bi pomagal, če bi bilo potrebno.

Njegova pomoč pa je bila zares dobro došla, ker je bil Abdulah edini, ki je hotel Vandii pomagati.

Julija je šla za njim, obraz je imela zakrit s pajčolanom.

— Umaknite se! Dajte prostora! je vpil Abdulah in se previral skozi množico proti goreči hiši.

— Kdo ste? ga vpraša sindako, ko se je Abdulah srečno preril skozi vrste radovednih vaščanov.

— Jaz sem Abdulah, velikan, se predstavi Julijin prijatelj, s svojo spremljevalko potujem od mesta do mesta in prirejam predstave, pri katerih razkazujem svojo moč in spretnost. Toda sedaj nimam časa za pojasnjevanje ... Jutri, jutri me boste videli ... Sedaj pa se mi mudi, sedaj je treba reševati ...

Po teh besedah se Abdulah obrne k Juliji.

— Oprostite mi, ji reče Abdulah, da se vmešavam v to stvar, kajti čeprav bi hotel mirno gledati, ko kliče človek na pomoč, bi tega ne mogel ... Morda pa se mi bo posrečilo, da ga bom rešil ...

— Le pojdite, Abdulah, reče Julija s sočutjem. Bog naj vas blagoslovi in varuje na tej nevarni poti usmiljenja. Poizkusite rešiti nesrečnico, jaz pa bom prosila Boga za vas ...

— In Bog mi bo pomagal, da bom storil to človekoljubno delo! odgovori Abdulah in skoči k že pripravljenim lestvam in začne hitro in spretno plezati proti strehi.

Množica je občudovala tega pogumnega človeka in njegovo predrzno dejanje. Niti dihati se ni upala, ko je čakala, da bi videla če se mu bo nevarno reševanje posrečilo ...

Abdulah se hitro prime za streho.

Okrog njega je švigal plamen in lizal na vse strani, od tal je prihajala strašna vročina požara.

Abdulah pa se za to ni zmenil. Mislil je samo na pomoč in na reševanje nesrečnice.

Ko se je prijel za streho in pogledal proti dimniku, mnogo manjkalo, da ni padel v globino.

Abdulah je vztrepetal od presenečenja.

Namesto žene, kakršno si je predstavljal, je zagledal neko črno, ostudno bitje, ki je čepelo poleg dimnika.

Zazdelo se mu je, da je zagledal samega hudiča, ki pači in cvre nad ognjem, katerega je sam povzročil...

Čitalci mislijo seveda, da je bila nesrečnica, ki je skozi dim in plamen klicala na pomoč, gozdarjeva žena.

Mar je Vanda mogla uiti smrti, ki ji je grozila s strašnim koncem?

Ali ni tudi ona strmoglavila v žarečo globino, kakor je to zgodilo z njenim možem Fiorinijem in z orožnikom Taraskom?

Kmalu bomo videli, kaj se je godilo v goreči hiši, ko je ostala gozdarjeva žena sama.

Ko je Vanda sunila nesrečnega Taraska v razpoko plamen, se je hitro umaknila nazaj. Z grozo je pogledala okoli sebe.

Povsod je videla sam ogenj... Od vseh strani je prihajala nanjo strašna smrt... Nikjer ni bilo živega bitja...

— Sama sem! zavpije Vanda obupano. Nikjer ni nikogar... sama moram umreti... Ah, boljše bi bilo, če bi bila umrla s Taraskom...

Plamen je vedno bolj objemal tla in se ji vedno bolj bližal.

Vanda je pobegnila v kot sobe, ogenj pa je vedno hiteje za njo. Pa tudi dim je postajal vedno bolj gost in jo vedno bolj dušil. Komaj je še dihala.

Obupno je kričala in klicala na pomoč, njen glas pa se je izgubljal v prasketanju ognja in rušenju tramovja.

Nihče je ni slišal.

Naenkrat pa je začela goreti njena obleka. Z velikim naporem je gasila goreče dele obleke in se branila nevarnosti.

Braniti pa se ne bi mogla dolgo.

Plamen je postajal vedno večji, Vanda pa ni mogla vzdržati te neenake borbe. Kljub vsem naporom bo morala podleči.

V največjem obupu in strahu, ko je izgubila tudi zadnje upanje v rešitev, se je njen pogled nenadoma ustavil na velikih zidani peči in odprtih vratih.

— Ah!... vzklikne gozdarjeva žena. Ni mnogo premišljevala, temveč odhitela skozi meglo dima in isker k peči. Zlezla je v veliko peč, v kateri je bila pred kake pol ure s svojim možem Fiorinijem in z ljubimcem Taraskom. Hitro je pogasila goreče obleke in zaprla vrata za seboj, da bi preprečila ognju dostop.

Malo si je oddahnila.

V začetku je mislila, da se je rešila nevarnosti, kmalu pa se je stresla... Spomnila se je, da bi se lahko pod udri pod njo...

Namesto rešitve bi torej našla smrt, peč bi postala njena grobnica, v katero pa se je sama zaprla.

Ob tej misli se je lotil nesrečne Vande smrtni strah. Njeno telo se je stresalo. Zopet je hotela oditi iz peči, da bi se na kakršen-koli način privlekla do okna in skočila v globino — pa naj se zgodi karkoli.

Tukaj je prežala na njo strašna smrt, z vsakim trenutkom je bila bližje, če pa bi skočila raz okno, bi se morda le rešila in ostala živa.

V tem strahu je Vanda popolnoma pozabila, da je polovica tal v sobi že zgorela in se vdrla, druga polovica pa pravkar gori in je tako dostop k oknu docela onemogočen.

Trdno je sklenila, da bo odšla iz peči. Odprla je vrata, pa jih je hitro zopet zaprla. Gost dim se je privalil skozi odprtino in Vanda se je vedno bolj pomikala v ozadje, da bi se ne zadušila.

Kolikor bolj se je pomikala v ozadje peči, tem lažje je dihala, zrak je postajal vedno bolj čist.

Naenkrat pa se ji je zazdelo, da čuti nad seboj gibanje svežega zraka. Z drhtečimi rokami je segla nad glavo, iz prst pa se ji je izvil radosten vzklik.

V temi, ki je vladala v peči, je z rokami obtipala odprtino, skozi katero je prihajal sveži zrak.

— Dimnik! je vzkliknila Vanda veselo.

Ah, če bi se ji posrečilo, da bi se splazila skozi dimnik na streho — bi bila rešena.

Vanda ni mnogo premišljevala. Počasi se je dvignila, iztegnila roki in še enkrat obtipala dimnik.

Sedaj je še enkrat vzkliknila, toda veliko bolj veselo kakor prej.

V dimniku je našla lestev, ki je bila pritrjena na vrhu in je služila za lažje čiščenje dimnika. Vanda se je naenkrat

spomnila, da vodi ta lestev iz dimnika in da bi po njej prišla lahko na streho.

Vanda se je tresla od razburjenja. Splazila se je skozi odprtino in se s pomočjo lestve vzpela na gorenji izhod dimnika.

Kako ji je srce bilo od veselja in razburjenja, ko je zagledala nebo in zvezde, ki so že začele bledeti!

Niti sama ni vedela, kako se je izvlekla iz dimnika; ko pa je pogledala okrog sebe, se je zgrozila.

Streha je bila že vsa v plamenu, ona pa se je nahajala v oblakih dima, ki so se mimo nje dvigali proti nebu. Spodaj, na zemlji, je zagledala množico naroda, ki je stala pred hišo in katero je obsevala svetloba požara...

Vanda si je malo oddahnila, potem pa je poklicala na pomoč. Kričala je, kolikor so ji dopuščale moči, vendar pa se ni med množico nihče zganil, da bi ji bil prihitel na pomoč.

Nesrečnica je vpila in venomer klicala na pomoč, toda zaman.

Ogenj pa se je vedno bolj širil, posamezni deli strehe so se podirali in z ropotom padali v globino.

Vanda je s strahom čakala na trenutek, ko se bo tudi dimnik podrl, kajti zanj se je krčevito držala.

Vročina, katero je povzročil požar, je žgala Vando obraz, moči so jo jele zapuščati in ravno, ko je izginila tudi zadnja nada, se je na robu strehe prikazala moška glava...

— Pomoč! vzklikne Vanda in čutila je, kako so se ji zopet vračale njene prejšnje moči.

To je bil Abdulah.

Ko jo je zagledal, je bil silno presenečen. Obdana z gostim dimom je bila Vanda bolj podobna prikazni kakor pa človeku veku. Ko se je Vanda plazila skozi dimnik, je najbrž pobrala vse saje, ki so visele ob stenah, tako umazana in črna je bila podobna vragu.

— Hej, črna gospa! ji zavpije Abdulah, ko se je malo oddahnil. Spustite se čisto počasi in mirno po strehi navzdol. Ne bojte se ničesar! Jaz vas bom tukaj pričakal in prijel...

Vanda je premišljevala. Ni imela toliko poguma, da bi se spustila od dimnika, ker je dvomila, da bi imel neznan reševalec toliko moči, da bi jo zadržal.

— Tristo vragov! je jezno zavpil Abdulah. Kaj si vendar še pomišljate? Mar ne vidite, da bo nevarnost vsak hip dosegla vrhunec! Tukaj je silno vroče, meni pa ravno ne diši

preveč, da bi se tukaj pekel. Hitro torej! Sedite na streho in se spustite k meni! Prijel vas bom...

Gozdarjeva žena je uvidela, da nima drugega izhoda, od-dahnila se je in ubogala svojega reševalca.

Nastal je pretresljiv trenutek.

Vanda razširi roke, ki so objemale dimnik, sede na stre-ho in zdrkne po njej navzdol...

Vzklík groze in strahu se je izvil iz sto in sto grl gledal-cev, ki so od spodaj opazovali kočljivi prizor.

Zatisnili so oči, da bi ne videli strahote, če bi se poizkus reševanja ponesrečil.

Toda Abdulah je predobro poznal samega sebe in svojo moč.

Ujel je Vando na svoje roke. Nesrečnica se ga je oprijela vratu in čez nekaj trenutkov sta bila na tleh.

Vanda je bila rešena!

Ah, če bi bil nesrečni Abdulah vedel, kdo je ta žena, bi je brez dvoma ne bil rešil in stavljal tudi svojega življenja na kocko!

Če bi bil nesrečnež samo slutil, da ga je v tem trenutku objela strašna usoda in da je na svojih prsih nosil strupeno kačo, bi je ne bil rešil, temveč vrgel nazaj v ogenj, da bi zgo-rela s svojima nesrečnima žrtvama in našla grob v razvalinah svoje hiše.

Ubogi Abdulah pa ni o vsem tem ničesar vedel.

Bil je ponosen, da je storil dobro delo in rešil človeško življenje strašne smrti v ognju.

To pa še ni bilo vse. V njegovi notranjosti se je vzbu-dilo neko čuvstvo, ki ga dotlej ni poznal in žal mu je bilo, da ni mogel tega lepega bitja držati dalje časa v svojem naročju in čutiti njegove bližine.

Ko je priplezal na tla, se je okrog njiju zbrala radovedna množica, ki ju je potegnila s seboj v najbližjo sosedno hišo, v vaško krčmo.

To pa je bila za vse navzoče velika sreča.

Ko so bili že precej daleč na cesti, je pretresel ozračje strašen tresk, ogenj pa je še bolj veselo zaprasketal.

Hiša se je zrušila.

Abdulah je kakor v nekem zanosu nosil na svojih rokah onesveščeno Vando, sam pa se je tresel od silnega razbur-jenja.

Pozabil je celo na svojo prijateljico Julijo, na katero je

doslej pazil kakor na punčico svojega očesa in je ni niti za trenutek pustil same in brez varstva.

Julija je zamišljena stopala za njim.

Opazila je na Abdulaha neko izpremembo. Kaj se je zgodilo z njenim tovarišem in zvestim prijateljem?

Julija tega ni vedela, v svoji duši pa je začutila nekakšen mrz in čudno praznoto, ki jo čuti človek takrat, kadar izgubi nekaj, kar mu je bilo drago in srcu blizu.

Julija ni slutila, da bo to neprečikovano srečanje med Vando in Abdulahom, postalo za njenega tovariša v nesreči in prijatelja Abdulaha usodno...

V peklenških mrežah

Na tuji zemlji in na poti iz Pariza do Italije, kakor tudi po Italiji sami, je imela Julija v velikanu Abdulahu zvestega tovariša in močnega zaščitnika.

Če bi ne bilo Abdulaha, bi najbrž tudi Julija ne bila nikdar več prišla v Kalabrijo in kdo ve, kaj bi se bilo z njo zgodilo. Nikdar več bi ne bila videla svojega Giuseppa Musolina.

Do Aspromontov je potrebovala Julija sedaj samo še dve uri. Ali jo bo sreča še tako dolgo spremljala, da bo prišla na zaželjeni cilj?

Ob misli na skorajšnji sestanek z Giuseppom Musolinom je Julija čutila nepopisno veselje in ne bi se bala, čeprav bi jo bil velikan Abdulah sedaj popolnoma zapustil.

Danilo se je.

Podnevi pa ni hotela nadaljevati poti, ker se je bala, da bi je kdo v vasi ne spoznal ali pa morda zvedel, da je namenjena na Aspromonte k hajduku Giuseppu Musolinu.

Odložila je odhod za zvečer, čez dan pa si je prizadevala, da bi skrila veliko veselje in tako uničila tudi najmanjši sum.

V tem prizadevanju pa ji je pomagal tudi Abdulah. Radovednim vaščanom je pojasnjeval, da sta on in njegova spremeljevalka »potujoča umetnika« in da hodita po svetu ter razkazujeta prebivalcem svojo spretnost.

Ljudje so mu verjeli.

Nastanila sta se v Ruti v krčmi, v katero je nocoj prišel Abdulah onesveščeno Vando, gozdarjevo ženo.

Po daljšem odmoru je Julija odšla iz svoje sobe in vstopila pri Abdulahu.

Abdulah ni niti zatisnil očesa. Ves čas je stal poleg lepe Vande in je skrbel, da bi revica okrevala.

Ko je Julija stopila v sobo, je videla Vando sedeti pri oknu, nedaleč od nje pa je stal Abdulah in opazoval lepo ženo. V njegovih očeh je bil čuden sijaj, kakršnega ni Julija doslej še nikoli opazila pri svojem prijatelju.

Takoj ji je bilo vse jasno.

Po tem bleščečem pogledu je Julija spoznala, da je Abdulah zaljubljen v lepo gozdarjevo ženo.

Julija je smatrala ta pojav kot nekaj, kar se razume samo po sebi. Vanda je bila lepa.

Julija se je radovala prijateljeve sreče, kajti prepričana je bila, da je Vanda tudi dobra in plemenita, ker je tako lepa, obraz pa je zrcalo človeške duše — vsaj v večini slučajev.

Mislila je, da bo Vanda osrečila njenega prijatelja, tembolj, ker je bila sedaj vdova.

Juliji ni prišlo niti na misel, da bi poskušala Abdulaha odvrniti od te žene. O, kako bi bila oba srečna, če bi bila Julija to storila!

Ko je Julija stopila v sobo, je obstala pri vratih in nekaj časa opazovala prizor, ki se ji je nudil.

Šele nekaj trenutkov pozneje je omamljeni Abdulah opazil njeno navzočnost, Julija ga je pogledala in ga s kretnjo roke poklicala k sebi.

Ko sta bila v njeni sobi, mu Julija reče:

— Zdi se mi, prijatelj, da rad gledaš ženo, ki si jo rešil sinoči iz goreče hiše?

Abdulah povesi oči in pordeči kakor otrok.

— Ali ti ugaja? ga vpraša Julija.

— Ah, bolj kakor solnce, mesec in zvezde... je komaj spregovoril Abdulah.

— Ti jo torej ljubiš?

— Da, ljubim jo, ne morem povedati, kako silno jo ljubim... odvrne Abdulah.

In velikan povesi glavo in zaht.

— Ti jočeš? — se začudi Julija.

— Ah, oprost mi, prijateljica... gospodarica... jaz sem nehvaležen... je govoril velikan Abdulah med solzami. Baval sem se samo s svojimi čuvstvi, na tebe pa sem popolnoma pozabil... Ah, prijateljica, oprost mi...

— Prijatelj, ničesar nisi storil, za kar bi me moral pro-

siti odpuščanja, mu reče Julija blago. Ti nisi dolžan meni hvaležnosti, nasprotno, jaz moram biti tebi hvaležna.

Ti si me spremil do tukaj in me varoval. Hvala ti! Če pa me hočeš, me spremljaj še po tej kratki poti!

Rada bi te seznanila z Giuseppom Musolinom, rada bi, da bi se ti tudi on zahvalil za vse usluge, ki si mi jih storil. Musolino ti bo prav gotovo predlagal, da bi stopil v njegovo družino...

Abdulah prebledi.

Julija je to opazila.

— Kaj ti je? vpraša Julija začudeno. Kadarkoli sem ti poprej o tem govorila, si se vedno veselil in si komaj čakal, da bova prispela k njemu, sedaj pa?...

Ti si prebledel? Mar ne misliš oditi z menoj na Aspromonte, mar nočeš z menoj h Giuseppu Musolinu?

— Hočem... hočem... storil bom vse, kar želiš! odgovori Abdulah zmedeno.

Julija se zamisli.

Jasno je videla, da ima Abdulah sedaj neko drugo željo in da bi šel z njo edino zato, da bi ustregel njeni želji.

— Poslušaj me, Abdulah, reče Julija po kratkem molku. Dobra prijateljica sva si bila, odkar sva se srečala pri strašnem Smithu. Skupaj nama je teklo strašno življenje, midva pa sva se medsebojno tolažila. Ujemala sva se kakor brat in sestra. Abdulah, ali ni tako?

— Tako je! potrdi Abdulah. Bog mi je priča, Julija, da sem te ljubil kakor svojo pravo sestro...

— Sestri pa lahko zaupaš vse, nadaljuje Julija. Abdulah ni treba, da bi imela drug pred drugim kakšne tajnosti...

— Saj tudi ne skrivam pred teboj nobene tajnosti... reče velikan Abdulah.

— Tedaj mi povej resnico! reče Julija. Ali je res gozdarjeva vdova osvojila tvoje srce?

— Ni si osvojila samo mojega, temveč tudi moje življenje! prizna Abdulah odkritosrčno. Ljubim jo tako, da bi se niti za hip ne pomišljal, če bi bilo treba žrtvovati življenje zanjo. Zanj bi storil vse, kar bi hotela... klal bi, ubijal, požigal, samo če bi to ona hotela... O, gospodarica, ti ne veš, kako jo ljubim...

— Ali si ji to povedal?

— Nisem, zavzdihne velikan. Nimam toliko poguma, čeprav so mi besede na jeziku...

— To ni prav, ga nežno okrega Julija. Moški, ki ljubi ženo, mora imeti toliko poguma, da ji to tudi pove.

— Ah, Julija! vzklikne velikán napol veselo, napol začudeno. Ti misliš torej, da bi ji moral to povedati? ...

— Vsekakor! nadaljuje Julija. Dragi Abdulah, vedeti in vpoštevati moraš pa tudi to:

Če si izbereš njo, tedaj so končani vsi najini načrti. Lahko si misliš, da v tem slučaju ne more biti niti govora o tem, da bi stopil v Musolinovo družino ...

— Ah, vem to, zavzdihne omamljeni Abdulah. Saj to je ravno tisto, kar me muči in me dela malodušnega.

Julija se blago nasmehne.

— Ne, prijatelj, nadaljuje Julija. V tej zadevi pa ne smeš omahovati, bodi odločen, pokaži se moža!

Če ljubiš gozdarjevo vdovo, jo vzemi za ženo.

Potem seveda ne boš pri Musolinu, našel pa boš kakšno drugo delo, drug poklic. Priden si, zanesljiv in močan, nobeno delo ti ne bo delalo preglavic, lahko si boš poiskal zaslužka.

Bodi odločen in ne obupuj! ...

Torej zvečer me boš spremil na Aspromonte!

Julija mu prisrčno stisne roko, Abdulah pa se vrne v svojo sobo, kjer ga je sprejela lepa Vanda s smehljajem na ustnicah.

Sedela je še vedno pri oknu.

O, ta pretkana zapeljivka!

Ni ji dovolj, da je do sedaj storila toliko hudega, sedaj se je pripravljala na novo hudobijo.

Fiorini in Tarasko nista bila več živa. Zdelo se ji je, da je Abdulah prekrizal njeno pot, kakor da bi bil naročen.

Pretkana gozdarjeva žena je sklenila, da ga bo pridobila zase in ga potegnila v svoje mreže. Čeprav Abdulah ni bil ravno lep človek, je bil močan in bi ji v prihodnje lahko koristil.

— Ah, Abdulah, dolgo ste me pustili samo! se je pretvarjala Vanda. Delala se je veselo, da se je Abdulah zopet vrnil k njej.

— Mar vam ugaja moja družba? vpraša velikán Abdulah, ki je drhtel od same sreče, ko je slišal te Vandine besede.

Vanda mu ne odgovori.

Pogledala ga je z dolgim, zapeljivim pogledom, potem pa je sramežljivo povесila oči.

Ta pogled je dobrega Abdulaha spravil čisto iz ravnotežja, velikan je komaj zašepetal:

— Imate prav ... Tudi meni se zdi, da se nisva spoznala šele pred nekaterimi urami ... Zdi se mi, kakor da bi vas zdavnaj prvič videl, kakor da bi bil vse življenje preživel v vaši bližini ...

— Vse življenje! zavzdihne Vanda, delala se je, kakor da bi ji nekaj težilo srce. Prijatelj moj, ljudem ni dano, da bi dolgo ostali skupaj. Slučaj jih združi, usoda pa jih loči.

Tako je tudi z nama.

Slučajno sva se spoznala, rešili ste mi življenje, čez nekaj dni pa se brez dvoma ne boste niti spomnili več name. Odšli boste s svojo tovarišico in boste daleč od mene ...

— In vas bi to bolelo?

— Nikar me ne sprašujte o tem, odvrne Vanda žalostno. Kaj vas zanima, kaj čutim jaz v teh trenutkih, ko se moram od vas ločiti? Vi ste »potujoči umetnik«, vi pridete in odidete vidite in pozabite ...

— Ah, vi sodite nepravilno! vzklikne Abdulah. Jaz nisem takšen, kakršni so ostali »potujoči umetniki«. Jaz poznam tudi čuvstva in zvestobo ... Če mi ne verjamete, vprašajte mojo tovarišico, ona vam bo potrdila resničnost mojih besed.

— Njo?! ... se porogljivo zasmee Vanda. Prav rada verjamem, vaša tovarišica bi mi o vas in o vaši zvestobi znala več povedati, kakor pa bi si jaz želela ...

— Kako mislite? jo prekine Abdulah.

— Jaz mislim, da ste ji bili še preveč zvesti!

— Kadar človek koga ljubi, odvrne velikan Abdulah, mu ni nikdar dovolj zvest.

— Torej, vendar! vzklikne Vanda hudobno. Vi jo ljubite? Kajneda, ona vam je draga?

— Da!

— Ona je vaša ljubica?

Abdulah prebledi. Šele sedaj je razumel zmisel njenih besedi. Visoko je dvignil glavo in dejal z odločnim glasom:

— Vi grešite, Vanda! Prisegam vam, da mi je bila Julija samo prijateljica in tovarišica. Res je, ljubim jo, ta ljubezen pa je prava bratovska ljubezen.

Abdulah je govoril tako prepričevalno in iskreno, da Vanda ni mogla dvomiti o resničnosti njegovih besedi. To jo je pomirilo in jo utrdilo v upanju, da bo Abdulaha pridobila zase...

Vanda mu ponudi roke, ga zapeljivo pogleda in se mu nasmejne, da je v Abdulahu kar zaigralo veselja in namesto da bi sprejel ponudene mu roke, je kakor divji zgrabil lepo zapeljivko, jo potegnil k sebi in jo dvignil v naročje.

— Abdulah!... zavpije Vanda, ki se je delala, kakor da se brani. Kaj delate? Pustite me...

Namesto odgovora pa jo Abdulah poljubi. Poljubi jo enkrat, dvakrat, trikrat...

— Zadušili me boste!

— Ne bom te zadušil! Človeku, ki ga Abdulah ljubi, ne stori nikdar ničesar žalega. Tebe pa Abdulah ljubi, ljubi, kakor bi ljubil nikogar do sedaj...

Če ljubiš pa tudi ti mene, boš postala moja žena! Vse, kar bom mogel, bom storil zate, storil bom, samo da bi te srečil...

Delal bom in skrbel bom zate, čeprav bi moral drevesa povati iz zemlje in ustavljati rekam njih naravni tek... Vse, vse bom storil zate...

Vanda je bila zadovoljna. Dosegla je svoj cilj.

Abdulah je v njeni oblasti, pridobila ga bo za svoje maščevanje, naredila ga bom za svojega sužnja, njega bo izkoristila v dosego svojega cilja, Abdulah bo njena obramba proti človeku, katerega je bolj sovražila, kakor sam pekel.

Vanda se je samo navidez branila njegovega objema, v resnici pa si je vedno bolj prizadevala, da bi razburkala njegovo strast in ga čimbolj preslepila in onesposobila za trezno razmišljanje.

Gledala ga je tako zapeljivo, da je velikan Abdulah vztrepetal in jo položil na tla...

— Vanda, vpraša Abdulah z drhtečim glasom. Povej mi, ali hočeš postati moja žena?

— Hotela bi, odgovori Vanda, toda to je odvisno od tebe...

— Kako? vpraša začudeno velikan.

— Kdor želi, da bi postala njegova, mora izpolniti pogoj, katerega bom stavila. Ljubila ga bom, kdor bo kos temu človeku.

— Kakšen je taj pogoj? zavpije omamljeni Abdulah.
Povej mi, jaz ga bom izpolnil?

Vanda ga pogleda, potem pa reče:

— Temeljno pravilo se glasi: moj sovražnik mora biti tudi tvoj sovražnik...

— Tvoj... moj... sovražnik... je jecjal velikani Abdulah. Ali imaš ti tudi sovražnika?

— Imam.

— Ali je mogoče, da bi mogel tebe kdo sovražiti ali te morda celo preganjati? vpraša Abdulah.

— Da, odgovori pretkana žena. Jaz nisem prav za nikomur storila ničesar žalega, med svojimi sovražniki imam človeka, katerega sovražim. Rada bi se mu maščevala, ker me je nekoč tako razžalil, da mu ne morem tega nikoli odpustiti.

Če hočeš torej, da bi postala tvoja žena, mi priseži, da boš ubil tega človeka, kadarkoli bom to od tebe zahtevala.

— Dobro, prisegel bom, odgovori Abdulah, najprej moram vedeti, kdo je ta človek?

— Za sedaj ti tega ni treba vedeti, v najini poročni knjigi pa ti bom povedala njegovo ime, odgovori pretkana gozdarjeva vdova. Ali mi torej prisežeš, da boš tega človeka zasledoval in preganjal in storil vse, kar bom od tebe zahtevala?

Po teh besedah ga je Vanda krepko objela.

Nesrečni Abdulah je izgubil vso razsodnost, ko so mu mehke roke lepe Vande krepko stisnile.

Bil je omamljen in silno razburjen, ni znal več tresen misliti, videl je samo Vando pred seboj in ji dejal:

— Da, Vanda, prisegam ti, da bom tega človeka ubil, če želiš, ga bom tudi ubil!

— Jaz pa bom postala tvoja žena! reče Vanda in ga poljubi ter še krepkeje stisne v objemu.

Ubogi, dobrodušni in nesrečni Abdulah ni niti slutil, da se nahaja v objemu strupene kače, ki se je ovijala okoli njegove glave in ga z zapeljivimi pogledi potegnila v svoje mreže peklenske mreže, ki potegnejo človeka v globine večnih padov...

Oče in hči

Solnce se je počasi nagibalo k zatonu.

Večerna zarja, edini spremljevalec zahajajočega solnca, se je polagoma izgubljala z obzorja, za seboj pa je puščala mrak, katerega bo kmalu zamenjala trdna tema.

Stemnilo se je.

Okoli desetih so se prebivalci male vasice Rute pripravljali k počitku, čez dobre pol ure pa je vse utihnilo, vasica je zaspala spanje pravičnega.

Tudi Vanda je zaspala.

Abdulah in Julija pa nista niti mislila na spanje. Odpravila sta se na pot.

Neopaženo sta zapustila hišo in jo mahnila skozi vas velikemu gozdu.

Juliji se je zdelo, kakor da gre v cerkev k veliki maši in bogoslužju. Korakala je molče, s tiho pobožnostjo v srcu.

Abdulah je stopal poleg nje. Bil je zamišljen in tudi on je molčal, včasih pa se je kateri izmed njiju zdramil iz zamišljenosti in takrat sta spregovorila nekaj besed.

Tako sta prispela do roba gozda, v katerem je našel Giuseppe Musolino gozdarja Fiorinija, ko se je hotel obesiti.

Na obronku gozda, se Julija ustavi in se obrne k svojemu prijatelju z besedami:

— Abdulah, tukaj se bova poslovila!

— Mar že tukaj?! se začudi velikan. Jaz sem mislil, Julija, da te bom spremil vsaj do vznožja Aspromontov?

— Ne, dragi Abdulah, hvala ti, mu odvrne Julija z nežnim glasom. Res je, do vznožja Aspromontov bom hodila še celo uro, toda jaz poznam gozd, kakor tudi vso to okolico prav dobro, poleg tega pa je tudi noč jasna in jaz nadaljujem lahko brez najmanjše nevarnosti svojo pot...

Vem, dragi Abdulah, da tudi tebe vleče nazaj v Ruto, zato je najboljše, da se čimprej posloviva.

Obljubljam ti, da ti bo Musolino kmalu poslal denarja, da si boš lažje uredil svoje gospodarstvo, razen tega pa ti bo moj Giuseppe iz srca hvaležen za vse usluge, ki si jih meni storil.

Ali si že govoril z Vando?

— Sem, odgovori velikan Abdulah. Vanda me tudi in bo postala moja žena...

— Kdaj pa bo poroka?

— Takoj!

— In bosta ostala v Rutii?

— Vanda želi, da bi odšla iz tega kraja, za sedaj bova ostala še tukaj, ker mora Vanda še nekaj storiti...

Julija bi bila rada zvedela, kaj ima Vanda tako važnega pred seboj, da morata radi tega ostati v Rutii, ker ji pa Abdulah ni o tem ničesar povedal, ga tudi Julija ni ničesar vprašala, temveč nadaljevala:

— Sedaj pa, dragi Abdulah, hvala ti za vse, kar si storil zame. Bog daj, da bi vsakdo v nesreči in bedi srečal takšnega prijatelja, kakršen si bil ti meni.

Ti si bil moj prijatelj in moj zaščitnik, brez tebe bi se bila nikdar vrnila sem. Tebi in nesrečni Preciozi dolgujem mnogo, zahvaliti se vama moram tudi za svoje življenje.

Zbogom, Abdulah, Bog naj te blagoslovi in varuje pred vsako nesrečo, naj te nagradi z vsem, kar si želiš.

Zbogom, moj zvesti in dobri prijatelj! Zbogom!

Abdulah je ihtel, dušil se je v solzah in ni mogel spregovoriti niti besedice.

Težko mu je bilo slovo od deklice, s katero je tako dolgo živel in od katere ni slišal nikdar žal besedice, temveč samo iskrene besede prijateljstva in sesterskega sočuvstva vanja.

Abdulah je prijel Julijine roke in jih prisrčno stiskal.

— Zbogom! je komaj spregovoril Abdulah z drhtečim glasom. Nebo naj blagoslovi tebe in tvojega Musolina, ki bo sedaj sprejel pod svoje okrilje in svojo zaščito.

Pozdravi ga in mu reči, da je velikan Abdulah njegov prijatelj in da se nanj lahko zanese. Če me bo kedaj potreboval, naj me pokliče. Naj bo noč temna, kolikor hoče; naj sveti solnce, naj bliska ali grmi, naj streljajo topovi in puške, velikan Abdulah bo odhitel k njemu in se boril z njim!

To je moj pozdrav Giuseppu Musolinu!

— Hvala ti, dragi Abdulah, v mojem in Giuseppovem imenu! odgovori Julija. Prijatelja, kakršen si ti, bo Giuseppo Musolino vedno potreboval. Zbogom in na svidenje!

Solze iskrenega prijateljstva so se obema bleščale v

očeh, težko je bilo slovo teh nesrečnih bitij, katera je slučaj zružil, usoda pa ju je ločila.

Se iskren, bratski stisk roke in Julija odhiti s solznimi očmi v gozd.

Velikan Abdulah je stal dolgo na istem mestu in gledal na svojo prijateljico Julijo, katero je ljubil kakor je ljubil nekoč svojo nesrečno sestro Selimo.

Kar je čutila Julija, ko je sama s svojimi mislimi stopala skozi prazen gozd, v katerega je radi gostih in visokih vej komaj prodirala slaba svetloba zvezd, je težko opisati.

Žalost je legla na njeno dušo radi ločitve od svojega dobrega prijatelja Abdulaha, pri misli na skorajšnje srečanje z Musolinom je postala vedno bolj razburjena.

Istočasno se je veselila in je bila žalostna. Bavila se je s svojimi mislimi in hodila po gozdu proti svojemu cilju. Čutila ni niti najmanjšega strahu.

Kaj pa bi se ji moglo zgoditi sedaj?

Saj je bila tako blizu svojega Giuseppa Musolina, da bi ji bilo treba samo zavpiti in Musolino bi jo bil slišal in ji pritenel na pomoč.

Ah, kako bi se Julija veselila, če bi stopil sedaj Musolino nenadoma pred njo!

Ali Musolino slutiti, da je njegova Julija tako blizu?

Musolino tega prav gotovo ne ve, kako naj bi pa to tudi vedel, kdo naj bi mu to povedal?

Musolino niti ne ve, kje se Julija nahaja, izgubil je popolnoma sled za svojo ljubljeno ženo, pa tudi ona ni imela prilike, da bi mu pisala in ga obvestila o svojem stanju in o kraju, kjer se nahaja.

Kdo ve, morda jo smatra Musolino že za izgubljeno, morda celo za mrtvo!...

Pri teh mislih je postalo Juliji tesno pri srcu, stresla se je in postala še bolj žalostna.

Malo se je zdrznila, dvignila glavo in hitreje nadaljevala pot med drevjem in grmovjem, naenkrat pa se je ustavila.

Zazdelo se ji je, da je v daljavi med gostim drevjem zagledala neko svetlobo, rdečkasto in modrikasto, ki se je premikala, zdajci pa je ugasnila in popolnoma izginila.

Mislila je, da je bila ta nenadna svetloba plod njene domišljije, ni več premišljevala o tem, mirno je nadaljevala pot.

Zdajci pa je zopet zagledala skrivnostno svetlobo, tokrat pa jo je gledala dalje časa. Prižgalo se je in zopet ugasnilo in plamenček je skakljaj, kakor da bi komu kazal pot.

Naenkrat pa je svetloba izginila.

Julija je ostrmela, buljila je v smeri, v kateri je prej gledala skrivnostno svetlobo, videla pa ni ničesar. Plamenček se ni hotel več prikazati.

Julija si oddahne, se pobožno prekriža in pospeši korake, da bi čimprej prispela v varno zavetje vrh Aspromontov.

Komaj pa je napravila kakšnih petdeset korakov, zopet obstala in napeto prisluškovala.

Povsod je bilo tiho.

Juliji se je zdelo, da je pred nekaterimi trenutki slišala nekakšne glasove, ki so jo vznemirili.

Napeto je še dalje prisluškovala in se ni ganila.

Bilo pa je vse mirno, v velikem gozdu se ni ganila nobena stvarca in Julija je hotela nadaljevati pot, zdajci pa se je stresla...

Glasovi, ki jih je slišala prej, so se ponovili.

— Ah, zavzdihne Julija prestrašeno. Jaz nisem sama v gozdu... tukaj je še nekdo...

In skrivnostni glasovi so se večkrat ponovili. Sedaj je Julija razločno slišala glasove lovskega roga.

Prestrašena in presenečena je še nadalje prisluškovala, kmalu pa je razločno slišala lomljenje vej, topot in hrzanje konjev in glasno klicanje jezdecev.

To so bili brez dvoma kakšni lovci, ki so ponoči lovili in so sedaj zasledovali divjačino.

Ta misel je Julijo malo pomirila in razgnala njen prvotni strah, kajti lovcev se ni bala, želela pa je, da bi je ne našli in videli, kajti kdo ve naposled, kakšni ljudje so to in kdo naj bi ji jamčil, da je ne bodo zadržali na poti, po kateri je ona tako hitela k svojemu cilju.

Hitro je krenila s poti, ki je vodila proti Aspromontom in se skrila med gosto grmičevje, ki je rastle poleg mogočnega debla.

V svojem skrivališču se Julija ni niti ganila, ni si skoraj upala dihati, nestrpno je čakala, da bo nevarnost minila.

Naenkrat pa je pridrjal mimo nje prestrašen jelen z velikim rogovjem. Julija je zavzdihnila in zahvalila Boga, da se je umaknila s poti in tako omogočila jelenu, da je ušel svojim preganjalcem.

Komaj pa se je oddahnila, je že zaslišala lajanje psov. —
in lajanje se je vedno bolj bližalo njenemu skrivališču.
Gonja Julija se je tresla od strahu, bala se je, da je ne bi našli,
zdajci pa je zagledala pred seboj neko veliko žival.
To je bil lovski pes z velikimi, svetlimi očmi in z iztegnjenim jezikom. Pes je jezno lajal in opozarjal svojega gospodarja, da je našel sled.

Julija pa se ni ganila. Mirno je čakala, kako se bo to končalo. V tem trenutku pa je odjeknil v njeni bližini moški glas...
— Dante! Dante! Kaj ti je?

Julija se zgrozi.

Srce ji je morda še hitreje in močnejše udarjalo, kakor tistemu jelenu, ki je malo prej dirjal mimo nje.

Julija je hotela vstati, da bi pobegnila, pri tem pa se je opotekla in se nezavestna zgrudila na tla...

Na pasje lajanje je prihitel iz grmovja moški v lovski obleki s puško na rami.

Pes mu prihiti naproti, ter zadovoljno maha z repom. —
Lovec je mislil, da je pes našel in podrl jelena, ko pa je opazil na gozdnih tleh deklico, se je silno začudil in stopil nazaj.

Namesto jelena je njegov pes našel deklico.

— Deklica! vzklikne lovec. Ah, Dante, sedaj si storil velikansko neumnost. Kako si vendar mogel napasti deklico? Sedaj moram jaz popraviti, kar si ti zagrešil. Ali vidiš, onesvestila se je!

Kakor da bi bila zvesta žival razumela grajanje svojega gospodarja, je ponižno letala okrog njega in se mu dobrikala, neznan lovec je pokleknil k Juliji.

Iz svoje usnjate lovske torbe je vzel steklenico in dvignil deklici glavo, da bi ji zilil v usta nekaj kapljic močnega vina, ki naj bi jo okrepčalo in jo zbudilo iz nezavesti.

Ravno v tem trenutku je mesec prisvetil skozi gosto vejje in lovec se zagleda v obraz onesveščene deklice, katere glavo je držal na svoji roki. Mesec je razsvetlil njen obraz.

Naenkrat je lovec vztrepetal po vsem telesu in strašen vzklik presenečenja se je izvil iz njegovih prsi.

— Karmen! vzklikne lovec. Da, da, to je moja Karmen! Da, to je njen obraz, to so njene oči, to so njeni lasje... To je moja mila Karmen. Oh, Bog... Karmen je vstala od mrtvih...

Zdajci pa se ves strese. Njegova drhteča roka je položila dekličino glavo zopet na tla.

Z obema rokama se je lovec prijel za glavo, zaprl je oči in zaječal, da bi se zasmilil drevesu:

— Blazen sem!... Moja žena, moja mila Karmen je že zdavnaj umrla... Karmela počiva pod palmami na Madeiri... jaz sam sem jo položil v grob...

Ne, ne, to je samo slepilo; jaz pa vidim pred seboj vedno samo svojo Karmen, to pa me spravi v zmoto. Ne, to ne more biti moja Karmen. Nebo ni napram meni tako milostljivo, da bi mi jo zopet vrnilo...

Ne, to ni Karmen...

In kljub temu, ta podobnost?

Zdi se mi, da gledam mojo Karmen... Ah, knez Alberto Borgeze, ti si blazen...

In sivi lovec si zakrije obraz z rokama.

To je bil zares knez Alberto Borgeze, ki je po prigovarjanju Luigija in Margarete prišel iz Rima v Kalabrijo na lov.

Luigi in Margareta sta zagotavljala staremu knezu, da bo ta izlet ugodno vplival na njegovo zdravje.

Mar sta ta dva zločinca skrbela za knezovo ozdravljenje? Mar sta odkritosrčno mislila, ko sta nagovarjala kneza za ta izlet?

Ali pa se morda za tem skriva kakšna nova spletko, naperjena proti knezovemu zdravju in življenju?

Za sedaj ne ve tega še nihče razen njiju.

Knez je ostal nekaj časa kakor omamljen. Ta podobnost neznane deklice z njegovo ženo je tako delovala nanj, da se je tresel od razburjenja.

Srce mu je hitro bilo in kdo ve, koliko časa bi bil ostal še v tem stanju, če bi ne bil v tem trenutku zaslišal pritajenega vzdihla, ki se je izvil iz dekličinih prsi.

Stari knez se zdrzne.

Julija odpre počasi oči in se zagleda v tujega človeka, ki je klečal poleg nje.

Toda čudno, pred neznanim lovecem ni Julija čutila nič najmanjšega strahu. Njegov prijazen obraz je govoril o neizmerni dobroti in nežnosti, plemenitosti in poštenosti.

Ko je Julija zagledala ta obraz, se ji je zazdel tako znan, tako blizu, kakor da ga ne gleda sedaj prvič, zazdelo se ji je, da ga je že zdavnaj videla in da ji je ta človek že iz mladosti prijatelj.

Julija je čutila celo, da jo nekaj vleče k temu neznanemu, dobremu človeku.

— Hvala Bogu, da ste se zopet osvestili! zavzdihne radostno knez Alberto Borgeze. Dovolite mi, da vam pomagam vstati. Ali ste se kaj poškodovali?

— Nisem se, gospod! odgovori Julija s slabim glasom, toda popolnoma brez bojazni.

Knez se zopet strese.

— Bog, ta glas! si misli knez Alberto sam pri sebi. Isti glas! ... Zdi se mi, da poslušam svojo Karmen! ...

— Nisem se ranila, ničesar si nisem storila, nadaljuje Julija, samo psa sem se ustrašila ...

— Ah, vidim, saj se še sedaj tresete, reče knez z očetovskim glasom. Oprostite, Dante je tokrat storil neumnost, sicer pa je to dobra in razumna žival. Dante, pridi in prosim gospodično naj ti oprost, da si storil to neumnost.

Pametna žival se približa Juliji, se spusti pred njo na sprednje noge, kakor da bi klečala, s svojimi velikimi, svetlimi očmi pa pogleda Juliji v obraz, proseč jo odpuščanja.

— Odpuščam ti, vse ti odpuščam! reče Julija ganjeno in pogladi lepega psa po glavi.

Žival pa skoči pokoncu, začne veselo mahati z repom in se Juliji dobrikati.

— Pridobili ste si zaupanje mojega psa, se knez Alberto blago nasmehne. To pa pomeni mnogo, kajti moj Dante je zaupljiv samo napram dobrim ljudem. Premnogokrat se ne more navaditi na ljudi, katere vidi celo večkrat na dan.

Tako se godi tudi mojemu bodočemu zetu, ki bo čez nekaj dni vzel za ženo mojo edinko. Dante se ga ne more navaditi, vedno laja nanj in kdo ve kaj bi mu storil, če bi ga hotel samo malo pogladiti po glavi.

Toda, jaz vas zadržujem ...

Dovolite, da vas popeljem na pot. Vi ste šli gotovo po poti skozi ta gozd?

— Da, odgovori Julija. Ko pa sem slišala lovski rog, sem se hotela umakniti s poti in si poiskati skrivališče za kakim drevesom, toda kakor vidite, sem se zmotila ...

Knez se nasmehne.

— Mi, ljudje, reče knez z nežnim očetovskim glasom, premnogokrat ne znamo najti prave poti. Eh, ko bi nam vedno mogel kdo povedati, po kateri poti naj bi šli?

— Po pravi gospod, pristavi Julija pogumno. Če bi bila ostala na njej, bi se mi ne bilo to pripetilo...

— Toda potem bi ne imel jaz te časti, da bi se seznanil z vami, nadaljuje knez kavalirski, prime Julijo za roko in jo pelje iz gozda proti stezi, ki je vodila vrh Aspromontov. Spremil vas bom nekaj korakov, ker ne bi rad, da bi vas srečali lovci.

Družba je precej velika, ker imamo tridnevno svečanost.

Danes proslavljamo oficijelno zaroko moje hčerke, jutri pa odpotujemo v Napolj, kjer bomo nadaljevali svečanost na morju. Za to proslavo sem naročil sto novih gondol.

Pojutrišnjem pa bo v Rimu poroka in slavnostna pojedina na čast novoporočencema.

Julija je z zanimanjem poslušala pripovedovanje neznanega lovca in po vsem, kar ji je povedal je sklepala, da je to zelo bogat človek, morda celo plemič.

Kakor da bi bil knez Alberto uganil, s kakšnimi mislimi se je bavila neznan deklica, je pristavil:

— Vi bi najbrž radi zvedeli moje ime. Oprostite mi, da vam tega nisem takoj povedal, kar bi bil moral vsekakor storiti. Jaz sem knez Alberto Borgeze...

Julija se zdrzne, kmalu pa se je zopet umirila, da se ne bi izdala. Hotela je potegniti svojo roko iz njegove roke in pobegniti, kajti ime Borgezov je bilo zvezano z njenim življenjem, prinašalo ji je vedno samo hudo, vsaka nesreča ki jo je zadela, je prihajala od imena Borgezev.

Ta človek pa, ki se je tudi imenoval Borgeze, jo je navdajal z zaupanjem, čutila je napram njemu naklonjenost, radi tega ga ni hotela razžaliti in izdati studa, ki je napolnil njeno dušo, ko je knez omenil ime Borgezev.

Premagovala se je, na tihem pa je sklenila, da bom čim prej izginila iz njegove bližine, čeprav jo je neka tajna, skrivnostna moč vlekla k temu človeku.

Julija se obrne in pogleda proti Aspromontom, v tem trenutku pa zopet zagleda tisto skrivnostno svetlobo, ki se je prižigala in zopet ugasovala ter skakljala po poti, tokrat pa je bil plamenček čisto blizu njih.

Julija je postala vznemirjena, počasi je potegnila svojo roko iz kneževe desnice.

— Vi mi nočete dati roke? vpraša knez blago.

— Ne, toda mislim, da vas predolgo zadržujem. Vaša družba vas bo pogrešala...

— To se pravi, da bi se me radi znebili? Ali hočete, da bi se poslovila? Dobro torej, storil bom, kar želite, nadajam se pa, da mi boste povedali svoje ime preden se bova razšla?

— Moje ime? se Julija preprosto nasmehne in pogleda kneza s svojim angelskim pogledom. Zagotavljam vam, milostljivi gospod, da je boljše, da vam ostane moje ime neznano.

Čemu naj vam bo moje ime? Slučaj naju je združil, mislim pa, da se ne bova več srečala, razen...

Julija umolkne.

Malo je manjkalo, da ni povedala, da bi se utegnila s knezom še nekoč srečati, če bi ga Giuseppe Musolino ujel.

Pravočasno pa je še umolknila, ker ni hotela ničesar izdati, kajti kar ji je zaupal Musolino, ji je bilo sveto.

O, kako srečna bi bila stari knez in Julija, če bi mu povedala, da se imenuje Julija, da je preživela svoja mladostna leta v San Stefanu pri Zokaliju in da je žena Giuseppa Musolina!

Če bi mu bila to povedala, bi bil knez spoznal v njej svojo hčerko, svojo Julijo, tedaj pa bi bila izgubljeni vsi načrti zločincev Luigija in Margarete.

Julija pa ni ničesar slutila, uboga deklica ni mogla niti pomisliti, da bi utegnil biti bogati gospod njen oče, ki je tako hrepenel po svojem otroku.

Juliji bi bilo treba povedati samo ime in nekaj besed o svoji mladosti in o kraju in o ljudeh, pri katerih je vzrasla, drugo pa bi potrdila njena izredna podobnost z njeno materjo.

Če bi bila samo to povedala, bi bila že v knezovem objemu svojega očeta, tedaj pa bi se izpremenila njena usoda, knez je ne bi več pustil od sebe, vse bi bilo drugače, izpremenila pa bi se morda tudi usoda samega Giuseppa Musolina.

Usoda pa je hotela drugače.

— Pa mi zares nočete povedati svojega imena? je sikl knez Alberto Borgeze.

— Povedala sem vam, da moje ime nima za vas prav nobenega pomena, reče Julija in se nasmehne.

— Ali imate starše?

— Imela sem jih...! Sedaj jih nimam...

— Kje stanujete?

Julija se zamisli.

Kaj naj bi mu odgovorila?

V resnici ni stanovala nikjer, ker ni imela svojega stal-

nega bivališča, knezu pa je morala odgovoriti. Nekaj časa je še premišljevala, potem pa je rekla:

— Živim v tej okolici.

— V katerem kraju?

Julija je postala zopet zbegana.

Knez je hotel na vsak način zvedeti kaj iz življenja te neznanе deklice, ki je bila po postavi, obrazu in glasu tako nenavadno podobna njegovi Karmen.

Julija pa se je izogibala odgovoru, o svoji mladosti in o svojem življenju sploh, ni hotela ničesar pripovedovati in radi tega so jo spravila knezova vprašanja v zadrego.

Da bi skrila to zadrego, je Julija odgovorila:

— Jaz nimam stalnega bivališča. Nekaj časa živim v Latoni, potem zopet v San Stefanu in Ruti... Toda jaz vas vendar zadržujem, gospod knez...

— Ne, vi me podite, se nasmehne knez Alberto Borgeze. Če pa že moram oditi, mi dovolite vsaj neko prošnjo...

— Prošnjo!? se začudi Julija.

— Da, nadaljuje knez. Moj pes vas je prestrašil, kar iskreno obžalujem, radi tega vas prosim, sprejmite to v znak moje naklonjenosti...

Po teh besedah ponudi knez Juliji svilnato denarnico polno zlata.

Julija pa hitro zavrne darilo s kretnjo roke in reče:

— Tega ne morem sprejeti pod nobenim pogojem! Če me je vaš pes prestrašil, ste me vi s svojimi blagimi, očetovskimi besedami popolnoma pomirili. Kar je Dante zakrivil, ste vi popravili.

Jaz sem zadovoljna s tem, da mi bo to srečanje ostalo v večnem spominu.

Dokler bom živela, se bom spominjala na človeka, katerega sem s spoštovanjem gledala in ga poslušala in kateri me je, kakor vidite, pripeljal na pravo pot.

Verjemite mi, takšni ljudje so redki...

Knez je z občudovanjem opazoval mlado deklico in nehote so njegova usta spregovorila besedo - Karmen!

Nenavadno razburjen je knez vzkliknil-

— O, ne ločiva se tako! Vi niti ne slutite, kako globoko naklonjenost gojim napram vam od prvega trenutka, ko sem vas zagledal. Čuvstvo, ki me vleče k vam, je čisto in plemenito.

Vi ste tako nenavadno podobni nekemu umrlemu bitju, katerega sem neizmerno ljubil in za katerim ne bom nikdar nehal žalovati. Vi ste ji podobni, kakor hči materi...

Na otoku Madeiri počiva tista, o kateri vam govorim.

Mnogokrat sem klečal ob njenem grobu in prosil Boga, da bi se me usmilil in mi jo vrnil, toda nebo se me do sedaj še ni usmililo.

Sedaj pa se mi zdi, da se me je Bog usmilil in mi poslal živo sliko moje pokojne žene. V vas vidim svojo izgubljeno srečo živo pred seboj...

Sedaj pa, zbogom! Jaz sem prepričan, da to slučajno srečanje ne bo ostalo edino. Zopet se bova sešla, takrat pa mi morate povedati svoje ime in kdo ste.

Tudi sama Julija je bila izredno razburjena, ko je poslušala kneza. Nikdar še ni v svojem življenju srečala človeka, ki bi se ji zdel tako svoj — kakor knez.

Celo Giuseppe Musolino, katerega je ljubila bolj kakor vse na svetu, ni nikdar izzval takšnih čuvstev, kakor stari knez.

Napram Musolinu je čutila in gojila čisto drugačno ljubezen, kneza pa je vzljubila, kakor vzljubi dete očeta...

Ko se je malo pomirila in premagala čuvstva, ki so hotela prekipeti, je stopila h knezu in mu rekla tiho in z drhtečim glasom:

— Zbogom, gospod knez! Bog naj ubiaži vašo žalost in naj vrne vašemu srcu mir, srečo in veselje!

— Zbogom, gospodična, odgovori knez ganjeno. Zbogom, toda ne za vedno. Zopet se bova videla!...

Knez se obrne in odide...

Julija je ostala na istem mestu in gledala za njim.

Čuvstev, ki so v tem trenutku polnila njeno dušo, bi ne bila mogla niti sama opisati.

Zdramila se je iz zamišljenosti in hotela tudi sama nadaljevati pot. Napravila je nekaj korakov, naenkrat pa je obstala in obupno zavpila...

Izza nekega grma skoči moška postava, zasveti se in med grmovjem in drevjem je odjeknil strašen strel in presekal nočno tišino, ki je objemala gozo.

Nesrečni knez se opoteče in omahne na gozdna tla: strel je zadel, knez je imel kruglo v prsili.

Julija je obupno vila roke, še enkrat je zavpila in padla...

Obup in maščevanje

Danilo se je že, ko je Giuseppe Musolino zaspal, ko se je vrnil z »Vražje skale« v staro kapelico.

Razburjenje in naponi zadnjih dni so ga tako utrudili, da je sedaj trdno spal.

Solnce je bilo že nad Aspromonti ko se je zbudil.

V kapelici je vladal popoln mir. Tovariši so prav gotovo že zdavnaj vstali in odšli v okolico.

Musolino ostane na postelji.

V mislih je prešel vse dogodke zadnjih dni.

Strašno ga je jezilo, da je pretkana Vanda ušla njegovemu maščevanju, sklenil pa je, da se ji bo pozneje še bolj strašno maščeval. Gorje pretkani Vandini, če bo prišla kedo Musolinu v pesti.

— Črna vrsta mojih sovražnikov se torej veča! je razmišljal Giuseppe Musolino. Eh, Musolino, hiteti moraš! Tudi odlogaš že itak predolgo s svojim maščevanjem.

Kako dolgo bo še šlo tako?

Mar Luigi Borgeze še vedno ni dovolj zrel, da bi občutil tvojo roko? Ali boš pustil Margareto, da bo še nadalje živela?

Mar pozabljaš, da živi tudi neki Alberto Borgeze?

Giuseppe Musolino prekine naenkrat svoje premišljevanje in skoči s postelje.

— Ne! zavpije Giuseppe Musolino s strašnim glasom. Ne smem več odlašati! Hitro moram delati, moje maščevanje mora takoj začeti!

Trepečite vsi vi, ki ste razžalili Giuseppa Musolina! Krivice, ki ste mi jih storili, boste plačali s svojo krvjo. Jaz nisem pozabil svoje prisege, kar pa Giuseppe Musolino preseže, tudi stori...

To bom tudi dokazal!

Ah, ko bi ga bil kdo v tem trenutku videl, bi se ga bil brez dvoma prestrašil. Bil je strašen, oči so se mu strašno svetile, njegov obraz pa je dobil izraz strašnega osvvetnika...

Sredi sobe je obstal z dvignjeno pestjo.

Fiorinijeva ura pa je enakomerno šla: tik-tak...

— Da, tako, je vpil Musolino. Tik-tak... eden in zopet eden... vsi po vrsti, drug za drugim do zadnjega... Ha, ha, ha! Da, do zadnjega! se je smejal Giuseppe Musolino, njegov

sneh pa se je zamolklo razlegal po stari kapelici, kakor
ermenje, ki oznanja strašno nevihto.

— Ah, Bog, zakaj si mi namenil takšno usodo! — zav-
zdihne Giuseppe Musolino, ko se je malo pomiril. Mar si me
ustvaril za večno borbo! Ali mi ne boš dovolil, da bi vsaj del
svojega življenja preživel v miru s svojo Julijo...

Ko je omenil to ime, je Giuseppe Musolino umolknil,
njegov obraz pa je postal naenkrat silno žalosten.

Saj revež niti ne ve, kaj je z Julijo in kje še nahaja! —
Morda so jo ujeli njeni sovražniki in preživlja sedaj ubožica
najstrašnejše dni svojega življenja? ...

Morda pa je že podlegla? ...

— Ne, ne! vzklikne Giuseppe Musolino pri tej misli. Naj-
prej moram poiskati Julijo, najprej moram njo rešiti! Moji so-
vražniki so tudi njeni sovražniki. Dolžan sem ji pomagati in jo
rešiti, kajti brez Julije nima tudi zame življenje nobene vred-
nosti ...

Toda kje naj bi jo našel?

Kje naj bi začel z iskanjem?

Giuseppe Musolino je bil močan kakor lev, pogumen kot
malokdo, pripravljen je bil začeti vsako borbo — sedaj pa je
stal brez moči temu skritemu sovražniku in roparju njegove
žene nasproti.

Ni vedel, kaj naj bi počel, ni vedel, kam naj bi se obrnil,
da bi našel svojo Julijo.

In strašen obup je legel na njegovo dušo.

V tem premišljevanju so ga prekinili glasovi njegovih
tovarišev, ki so se vrnili z lova v staro kapelico »Kristusovih
solz«.

Vsi so svojega vodjo prisrčno pozdravili, Plou-Plou pa
se je hitro spravil na delo in pripravil obilno kosilo.

Ves popoldan je ostal Giuseppe Musolino v družbi svo-
jih tovarišev in prijateljev. Pogovarjal se je z njim o čisto na-
vadnih stvareh, samo po ovinkih jim je omenil in jim dal ra-
zumeti, da se pripravlja na odločilno bitko s svojimi so-
vražniki.

Ko pa se je jelo mračiti, je vzel Giuseppe Musolino pu-
ško in odšel sam iz kapelice. Hotel se je malo izprehoditi po
gori, da bi v samoti nadaljeval premišljevanje o načinu, kako
bi našel svojo Julijo in ji pomagal.

Skoraj celo uro je blodil brez cilja.

Prvi mrak je že zdavnaj legel na zemljo, vedno trdnejša tema je ovijala gozd.

Musolino je naposled obstal ob prepadu, nad katerim se je dvigala visoka in strma skala. Naslonil se je na neki kamen in nedoločeno zrl predse v temo.

Nekolikokrat je globoko zavzdihnil in ti težki vzdihljivi so najboljše govorili, kako mu je bilo u tem trenutku pri duši. Obupoval je radi negotovosti usode njegove Julije.

Naslonjen na kamen si je podprl glavo z rokama, dolgo je ostal tako in premišljeval.

Ko pa je dvignil glavo in pogledal proti strmi skali, ki se je dvigala njemu nasproti nad prepadom, se je presenečeno zdrznil.

Na strmi steni je zapazil neko svetlobo, ki se je premikala in menjavala barvo. Nekaj trenutkov je bila ta svetloba rdečkasta, potem pa je postala modra in zopet rdečkasta...

Musolino se je silno začudil, ko je zagledal ta nenavadni pojav, vso svojo pozornost je posvetil tem drobnim plamenčkom.

Plamenčkov pa je bilo vedno več, kakor da bi bili izvirali iz skale. Vedno so se premikali, se prižigali in ugasovali.

Naenkrat pa se mu je zazdelo, da se zbirajo ti mali plamenčki v čisto navadne črke in pred njegovimi očmi je nevidna roka pisala po steni besede s plamenečimi črkami, kakor kadar je pisal učitelj s kredo po črni šolski tabli...

Musolino je bil silno presenečen.

Oči so ga že pekle od gledanja, zaprl jih je za trenutek, ko pa je zopet pogledal proti steni, je na svoje veliko začudenje prečital sledeče:

»Musolino! Ne obupaj! Julija je v tvoji bližini. Ona te išče... gre k tebi!«

Giuseppe Musolino skoči in krikne od razburjenja, presenečenja in veselja.

Naenkrat pa so izginile črke, rdečkasti in modrikasti plamenčki so zopet ugasnili in strma stena je utonila v temi.

Musolino se prime za glavo.

Ni vedel, ali je bilo to, kar je malo prej videl, resnica ali pa samo plod njegove domišljije!

Saj Musolino vendar ni bil omamljen! Često razločno je gledal svetlobo, črke in besede!

Mar je mogoče, da je vse to napravila samo domišljija?!
Giuseppe Musolino je jasno prečital, da se Julija nahaja

v njegovi bližini! Ali je mogoče, da bi bil to plod njegove domišljije, ko pa Musolino nikdar ni na to možnost niti pomislil!?

— Bog, povej mi, kaj naj storim! zavzdihne Giuseppe Musolino in obrne oči proti nebu, ko pa je zopet pogledal na tla, se je še bolj začudil. Desno od njega, na sami poti, ki je vodila med drevjem in grmovjem v dolino, je Musolino zagledal prav takšno svetlobo, kakršna je skakljala prej na strmi skali.

Musolino stopi korak nazaj od silnega presenečenja.

Svetloba je ležala po celi poti kakor mogočna senca, naenkrat pa se je razpršila na tisoče in tisoče drobnih plamenčkov, ki so hiteli po poti navzdol.

Musolinu se je zdelo, da teče ognjena voda v dolino.

Onemel je in se ni upal dihati, ko je gledal, kako skakljajo mali plamenčki drug za drugim po strmi poti in čez nekaj trenutkov je videl pred seboj svetlo progo, ki se je vila po poti kakor svetel trak, sestavljen iz samih lučic.

— Kaj pomeni to? vzklikne Giuseppe Musolino. Ali je tudi to samo domišljija? Ne, ne, saj ne sanjam, razločno vidim plamenčke!

Neka tajna in čudna sila, ki mi je pred nekaj trenutki na prav tako čuden način sporočila, da gre Julija k meni, mi tudi sedaj nekaj javlja, toda kaj?

Musolino je kakor v vročici gledal, kako so se plamenčki spuščali vedno nižje v dolino.

— Ah! vzklikne zdajci Giuseppe Musolino. Morda mi ta neznana sila na isti način označuje pot, po kateri moram iti, da bom prišel k svoji Juliji!...

In v glavo mu šine neka misel.

— Elektro! spregovori Musolino.

Brez nadaljnega premišljevanja zgrabi Giuseppe Musolino svojo puško in se kakor začaran napoti za drobnimi, skakljajočimi plamenčki.

Šel je za plamenčki in prišel do vznožja Aspromontov, kjer se je razprostiral na desni velik gozd, na levo pa je vodila pot v San Stefano.

Tu so plamenčki naenkrat izginili.

Musolino obstane.

Kam naj gre sedaj?

Musolino se je oziral navse strani, ko pa je pogledal v gozd, je veselo vzkliknil.

V gozdu je zopet zagledal svetlobo, ki se je premikala in se oddaljevala vedno globlje v gozd.

To svetlobo je videla tudi Julija od druge strani.

Kakor omamljen je hitel Giuseppe Musolino za plamenčkom po gozdu. Plamen se je vedno bolj odmikal, Musolino pa ga je zvesto zasledoval in bil vedno za njim.

V časih je svetloba popolnoma izginila, potem pa se je zopet pojavila na drugi strani in kazala Giuseppu Musolinu pot...

Naenkrat pa je plamenček ugasnil popolnoma.

Zaman se je Giuseppe Musolino oziral na vse strani, plamenček se ni hotel več prikazati.

Musolino je bil sredi gozda.

Nekaj časa je stal na mestu, kjer je izginil plamenček in prisluškoval. V začetku ni slišal ničesar, naenkrat pa se mu je zazdelo, da sliši človeški pogovor.

Srce mu je jelo hitreje udarjati.

Morda je to Julija?

Giuseppe Musolino je zopet prisluškoval, potem pa se je počasi in previdno napotil proti smeri, odkoder so prihajali glasovi...

Ko se je približal poti, ki je vodila skozi gozd, se je skril za neko debelo drevo in razgledal okolico.

Naenkrat se strese.

Kakšnih dvajset korakov od svojega skrivališča je zagledal neko žensko postavo in nekega moškega.

Stisnil je puško in se previdno splazil do nekega grma in se skril za njim. Odtod je slišal kako je moški omenil ime kneza Alberta Borgeza.

To je bil torej zopet Borgeze!

Kri mu je hitreje in močnejše stekla po žilah. Samo tega še ni vedel, kdo je tista ženska.

Ko sta bila na poti je Musolino videl, kako izteguje ženska roke proti moškemu. Po teh kretnjah je sklepal, da se brani. Ko pa se je ženska obrnila proti njemu in je mesec posvetil na njen obraz, se je Giuseppe Musolino stresel.

Spoznal je svojo Julijo.

Po njegovem mnenju je torej knez Alberto Borgeze nadlegoval Julijo s svojo vsiljivostjo! Njegove oči so se strašno

zasvetile, planil je iz svojega skrivališča in se približal knezu, ki se je pravkar poslovil od Julije.

Giuseppe Musolino pomeri in sproži, knez Alberto Borgeze pa omahne na tla.

Zadel ga je v prsa.

Ko je Julija slišala strel in zagledala Giuseppa Musolina, je strašno zavpila, prijela se je za glavo, noge so ji klecnile in revica je omahnila na trda tla.

Komaj se je malo dvignila, ko je zavpila:

— Giuseppe!

— Julija! Jaz sem, ne boj se! vzklikne Musolino in pribežiti k Juliji ter jo objame.

— Giuseppe! Kaj si storil?! zaječi Julija.

— Osvobodil sem te, Julija! odvrne Musolino. Kaznoval tvojega napadalca, tega prokletega Borgeza!

Julija je brez moči omahnila v njegov objem. In medtem ko je Musolino poljubljal njen blede obraz, se je Julija dušila v solzah.

— Ne boj se več, Julija, jaz sem pri tebi! jo je tolažil Giuseppe Musolino, ki je mislil, da je Julijo rešil iz nevarnosti.

— Ah, Giuseppe, ti si se prenaglil...

Musolino jo začudeno pogleda.

— Julija, kaj pomenijo tvoje besede? vpraša Giuseppe Musolino. Ti govoriš o tem človeku?...

In Musolino pokaže z roko na kneževo telo.

— Da, tega človeka mislim...

— To je Borgeze, nadaljuje Giuseppe Musolino, vsi pa, ki nosijo to ime, morajo s sveta!

Julija se strese in globoko zavzdihne.

— Ta človek je zares Borgeze, reče Julija, vse Borgeze pa sovražim tudi jaz, prav tako kakor ti, posebno Luigija Borgeza, ta-le tukaj pa zasluži življenje in spoštovanje. Giuseppe, prisegam ti, da si se prenaglil, tega bi ne bil smel storiti...

— Julija, kako si ti dobra in naivna! reče Giuseppe Musolino nežno in poljubi Julijo. Knez ni imel s teboj dobrih namenov v gozdu... Brez dvoma te je hotel kam odpeljati in te skriti...

— Ne, Giuseppe, ni me nameraval odpeljati, ga prekine Julija, nasprotno, odpeljal me je na pot in mi pomagal, da sem se umaknila nevarnosti, da bi ne srečala lovske družbe, ki je hudoj v gozdu. O, on je tako dober...

Musolino jo izpusti iz objema in stopi začuden korak nazaj.

— Ali je to mogoče?!... se je čudil Giuseppe Musolino Borgeze da bi nudil pomoč osamljeni deklici ponoči in sred gozda? Ali je mogoče, da se je Borgeze obnašal napram tebi kot prijatelj?

— Kot prijatelj in kot zaščitnik! odgovori hitro Julija. Giuseppe, zagotavljam ti, da sem od njega slišala samo prijateljske besede. Knez Alberto Borgeze je tako dober, plemenit in ljubeznjiv, vsaka njegova beseda je zrcalo njegove poštenosti in usmiljenja... Sedaj tudi jaz verjamem, kar so pripovedovali o njem siromašni ljudje... Knez Alberto Borgeze je dober oče sirot...

Musolino je osupnil, ko je poslušal Julijo.

Ni mogel doumeti, kar je slišal in če mu ne bi bila tega pripovedovala Julija, bi sploh ne verjel.

In jelo se je oglašati kesanje. Žal mu je bilo, da se je prenačil, žal radi tega, kar je sedaj slišal o knezu, pa tudi zato, ker je knez storil njegovi Juliji uslugo.

— Ah, Giuseppe, ko bi mogla kneza rešiti, zavzdihne Julija in proseče pogleda Musolina.

— Poizkusiva torej! odgovori Giuseppe Musolino skesan. Poizkusiva, morda nama bo Bog pomagal, da bova po pravila, kar sem storil.

Oba sta se sklonila h knezu.

— Živ! Knez je še živ! vzklikne Julija veselo. Giuseppe pri najini ljubezni te prosim, rešiva kneza...

— Najprej mu morava ustaviti kri! reče Musolino.

Po teh besedah je hitro potegnil iz žepa obveze, ki je vedno nosil s seboj in s spretno roko obvezal rano.

Krvarenje je prenehalo.

— Največja nevarnost je minila! reče Giuseppe Musolino. Sedaj pa bi bila tukaj potrebna druga pomoč, pomoč kakšnega zdravnika...

— Ah, zavzdihne Julija obupno. Kako pa naj dobim zdravnika? Ti ne smeš med ljudi, jaz pa nimam toliko moči da bi mogla ranjenca odnesti k zdravniku...

V tem trenutku sta zaslišala v bližini lajanje psov človeške glasove, ki so prihajali vedno bližje.

— Lovci! zašepeče Musolino.

— Da, to je knezova družba! odgovori Julija.

— Tedaj je knez rešen! reče Musolino. Družba ga bo našla in si bo brez dvoma prizadevala, da mu bo nudila prvo pomoč. Sedaj pa hitiva, Julija, in se umakniva.

— Ne odidiva takoj, je prosila Julija. Skrijva se v bližini, skrjiva se za kakšen grm, da bova videla, kaj se bo zgodilo. Če lovci ne bodo našli kneza, bova vsaj midva v njegovi bližini...

— To je nemogoče, Julija, ji je ugovarjal Giuseppe Musolino. Lovci bi naju utegnili najti, tedaj pa bi nastal nov boj in kdo ve, kdo bi postal žrtev...

Ne, Julija, midva se morava čimprej oddaljiti odtod. Za kneza ne skrbi! Njega bodo brez dvoma našli... družba je velika, pa tudi psov imajo mnogo...

Julija je uvidela, da ima Musolino prav, še enkrat je pokleknila k ranjenemu knezu in ga poljubila na znojno čelo.

— Zbogom, plemeniti človek! zašepče Julija z žalostnim glasom. Jaz ne morem storiti za tebe drugega, prosila pa bom vseмогоčnega Boga, da ti bo pomagal in te obvaroval smrti!

— Pojdi, Julija, jo je silil Musolino. Hiteti morava, skrajni čas je že...

Julija poljubi kneza še enkrat, potem pa se dvigne, odhiti k Musolinu in mu reče:

— Ne zameri mi, da sem to malo nežnosti poklonila drugemu človeku. Saj veš, da sem samo tvoja in bom ostala tvoja do svojega zadnjega vzdihljaja. Pelji me s seboj!...

Objela sta se in izginila v temi...

Borba hinavcev

Nesrečni knez Alberto je ležal na tleh, oškropljen s svojo lastno krvjo in se ni ganil.

Glasovi lovskih rogov so se vedno bolj bližali kraju nesreče.

Prvi je prispel pes Dante.

Ko je pes našel svojega gospodarja v mlaki krvi, je žalostno zavijal in tulil ter tako klical lovce na pomoč.

Nekaj trenutkov pozneje se je prikazala grupa lovcev, njim na čelu sta bila grof Luigi Borgeze in lepa Margareta.

— Tukaj mora nekje biti! vzklikne Luigi ostali družbi. Tukaj slišim lajanje psa.

Grof Luigi Borgeze je skočil še malo naprej, pregledal je svojo okolico, naenkrat pa je vzkliknil:

— Vsemogočni Bog! Kaj vidim! Knez leži, okrog njega pa je vse krvavo!

Njegove besede pa so zvenele tako čudno, da bi človek ne bil mogel vedeti, ali je bil to vzklik groze ali veselja.

— Ah, Margareta! nadaljuje Luigi. Bodi trdna, da bo prenesla udarec, katerega ti je namenila usoda... Tukaj leži tvoj oče in moj predragi brat, ubila ga je zločinska roka... Njegov sovražnik mu ni napovedal odkritega boja, temveč ga je napadel iz zasede...

Pri teh besedah sta se Luigi in Margareta pomembno spogledala.

In ta pogled je zadostoval, da je Margareta razumela svojega zaveznika. Obupno je zavpila, tako žalostno, da je ta krik rezal srce in dušo kakor oster nož.

— Mrtev!... Moj mili oče je mrtev! je zaječala Margareta in omahnila Luigiju v naročje.

O, kako izvrstno sta ta dva hinavca igrala svoji ulogi!

Medtem ko so ostali plemiči prišli k onesveščenemu knezu in se mudili okrog njega, je grof Luigi navidez tolažil njegovo hčer.

Krepko jo je stisnil k sebi, drugi so se bavili s knezom, premišljevali so, kako bi mu pomagali, Luigi pa je Margareti neopazeno zašepetal:

— Sam slučaj nama je pomagal! Prisegam ti, da tu nisem imel svojih prstov zraven. Ubil ga je nekdo drugi...

— Tem boljše! odgovori Margareta šepetaje.

— Margareta, pretvarjaj se, delaj se silno žalostno; resnici pa se lahko veseliš, kajti bližava se najinemu cilju!

Margareta ga je ubogala.

Iztrgala se je Luigiju iz objema in odhitela h knezu, ko pa ga je zagledala, je zopet zavpila:

— Ah, moj mili oče! Mrtev je...

— Ni še! se oglasi neki plemič, ki je kneza pregledal. Res je, rana je nevarna, toda knez je še živ... diha...

— Živi! vzklikne Luigi veselo, sam zase pa je zagodrnjal: »Zakaj ni ta osel boljše zadel!«

Grof Luigi Borgeze se je približal knezu, pogledal je svojega brata, da nisi dopustil, da bi umrl!

— Oče, mili oče! je vpila in jokala Margareta, ko se je sklonila h knezu. Zbudi se, dragi oče, zbudi se! ... Ne pusti me same! ... Odpri svoje dobre oči ...

Kakor da bi bil knez slišal njeno obupno klicanje, je počasi odprl oči in se s strmečim pogledom zagledal v Margareto v naslednjem trenutku pa jo je z rahlo kretnjo roke sunil od sebe.

— Ti nisi ... so šepetale njegove blede ustnice napol tiho. Kje je Karmelina podoba? ... Iščite jo ... ona je tukaj ... najdite jo in jo pripeljite k meni ...

Margareta se vgriznila v ustnico in pomembno pogledala Luigija, katerega pa te besede niso spravile v zadrego.

Žalostno je pogledal brata in dejal:

— Blede se mu! Albertu se blede! O, moj nesrečni brat!

Luigi je tako spretno spreminjal svoj glas, da je ostala družba mislila, da ga je ta nesreča strašno potrla.

— Gospoda in prijatelji! nadaljuje Luigi. Tudi sami vidite, da je stanje mojega brata zelo nevarno. Pomagajte nam, da ga bomo prenesli v lovski dvorec ... Poglejte, rana je velika ...

Grof Luigi Borgeze odpne knezu Albertu zgornjo obleko v tem trenutku pa je osupnil.

Zagledal je obvezano rano.

— Kdo je obvezal ranjenca?! vzklikne Luigi začudeno, — sedaj je bil zares presenečen. Ni mogoče, da bi bil sam morilec obvezal svojo žrtev?! ...

— To je pa zares čudno! se začudijo tudi ostali.

— To pomeni, da je morilec še v bližini! pripomni nekdo.

— Tedaj jo mahnjimo takoj za njim! pristavi drugi. Preiščimo gozd, preglejmo vsak grmiček! ...

— To bi bil zastonjski trud! jih prekine grof Luigi.

Vsi so ga začudeno pogledali.

— Jaz slutim, kdo je morilec, nadaljuje grof Luigi. O, tega človeka ni tako lahko ujeti! Zato vam tudi pravim, da bi se zaman trudili, če bi ga šli iskat ...

— Kaj vendar mislite? Kdo je morilec? je hkratu vprašalo več plemičev, ki so stali pri knezu.

— Nihče drugi. — odgovori grof Luigi Borgeze, kakor — Giuseppe Musolino!

Rimska gospoda osupne pri teh besedah.

Vzklik splošnega strahu in tesnobe je odjeknil v gozd. Vsi so se stresli, ko je Luigi omenil to ime.

Brez nadaljnega prigovarjanja so ubogali Luigijevo nasvet. Hitro so napravili nosilnico iz vej, ki so jih posekali in nalomili na najbližjih drevesih in grmih.

Čez to nosilnico so pogrnili mehko odejo in položili kneza Alberta Borgeza nanjo in žalostna povorka je takoj krenila po gozdu proti lovskeemu dvorcu.

Precej daleč za povorko sta stopala Margareta in Luigi. delala sta se silno žalostna.

— Poslušaj, Luigi, reče med potjo Margareta. Morda imaš prav, ko trdiš, da je kneza ranil Giuseppe Musolino brez dvoma pa je bila pred nami že neka druga oseba na kraju zločina.

— Misliš? vpraša Luigi.

— Ne mislim samo, temveč tudi trdim to, nadaljuje Margareta z glasom, ki ni pripuščal nobenega dvoma. Ta tretja oseba je kneza obvezala in mu rešila življenje.

— Po čem pa sklepaš to? vpraša Luigi.

Margareta potegne iz nedrja moder robec, ga pokaže Luigi in reče:

— Poglej, po tem robcu sodim! Ta robec sem našla tam na kraju nesreče. Ali je to zadosten dokaz?

— Res je, prav imaš! potrди grof.

Margareta nadaljuje:

— Po tem robcu sklepam, da je bila ta tretja oseba ženska. Žena ali deklica! To osebo morava najti in se ji maščevati, ker nama je pokvarila najine načrte — kajti če bi ne bilo te osebe, bi prištevali kneza sedaj že k mrtvim in bi morali celo moliti za mir njegove duše!

— Tako je! potrди grof.

In odhitela sta za povorko.

Lovski dvorec kneza Alberta Borgeza je bil oddaljen eno uro hoda od vasice Rute.

Čez malo časa je povorka prispela v dvorec.

Kneza so takoj položili v posteljo, poleg katere je stala zvesti starec Kristof, ki je s solzami v očeh opazoval razjuna svojega dobrega gospodarja kneza Alberta.

Ah, kako je bilo poštenemu starcu v teh trenutkih pri

daš!
Trepetal je za življenje svojega gospodarja in je ne-
strpno pričakoval, da bo prišel zdravnik.

Toda čas je hitel, minuta za minuto je drvela v neskonč-
most, zdravnika pa ni bilo od nikoder.

Čakali so nanj že celo uro.

Grof Luigi sām je odjezdil na konju, da bi pripeljal
zdravnika.

Vsi so bili v skrbeh, kajti stanje ranjenca je bilo zelo
resno in zdravnikova pomoč bi bila nujno potrebna.

Naposled pa se pojavi Luigi — toda sam!

Toda kakšna je bila njegova vnanjost?! ...

Bil je razkrit, imel je razmršene lase in brado, njegova
obleka je bila obmetana z blatom, na desno nogo pa je šepal!

Ko je stopil v bolnikovo sobo, so ga vsi obkolili in ga
skoraj istočasno vprašali:

— Kaj se je zgodilo?

— Padel sem s konja! je odgovoril Luigi in se prijel za
poškodovano desno nogo.

— Zopet nesreča! reče neki mladi plemič. Kako pa se
vam je to zgodilo, saj ste vendar dober jezdec?!

— Saj tega prav za prav niti sam ne vem, nadaljuje
Luigi. Ko sem bil na polovici poti, se mi je konj splašil, vzpe-
njal se je na zadnje noge, naenkrat pa se je obrnil nazaj.

Drvel je z bliskovito naglico. Nisem ga mogel pomiriti,
niti zadržati. Ko pa je pridirjal z menoj v bližino dvorca, se je
nenadoma zopet vzpel in me vrgel raz sebe.

Padel sem v neko lužo ...

Dolgo sem ležal brez moči. Ko pa sem se naposled po
mnogih naporih komaj dvignil, sem videl, da sem v bližini
dvorca.

Pri padcu pa sem si poškodoval nogo tako da nisem mo-
gel oditi v vas peš. Ni mi torej preostajalo ničesar drugega,
kakor vrniti se v dvorec.

— Iz tega torej sledi, milostljivi gospod, da zdravnik ni
prišel z vami? vpraša v skrbeh stari Kristof.

Luigi pa premeri s sovražnim pogledom in mu niti ne
odgovori, potem pa se obrne h gostom rekoč:

— Na svojo veliko žalost nisem mogel pripeljati zdrav-

nika. Toda takoj bom poslal enega izmed služabnikov v Ru...
in nadejam se, da bo zdravnik že čez dve uri tukaj...

— Čez dve uri! zavzdihne stari Kristof glasno. Tedaj...
bo prepozno... Tako dolgo knez ne bo mogel vzdržati... Čez...
dve uri mu tudi zdravnik ne bo mogel pomagati... Borgeze...
kakšna nesreča!...

— Ali se mu še blede? vpraša Luigi, da bi obrnil pogled...
vor kam drugam.

— Blede se mu, gospod grof, odgovori Kristof. Nepre-
nehoma govori o pokojni kneginji. Trdi, da jo je videl v gozdu...
in da je hodil z njo, držal jo je za roko...

— Gospoda, prosim vas, pustimo bolnika samega. Bojimo...
se, da ga naša navzočnost moti!...

Luigi je pri teh besedah napravil tako žalosten obraz, da...
bi bil vsakdo mislil, da ga je strašno potrla knezova usoda.

O, ta hinavec!

Pod krinko žalosti, ki si jo je nadel njegov obraz, je hotel...
skriti svoj novi zločin.

Luigi ni nalašč hotel, da bi zdravnik prišel pravočasno...
zato je sam odjezdil po njega. Bal se je, da bi zdravnik morda...
še rešil kneza Alberta, to pa se ni ujemalo z njegovimi računi.

Knez je moral umreti, to pa se bo brez dvoma tudi sedaj...
zgodilo, ko bo ostal predolgo brez zdravniške pomoči.

Da pa bi vsa zadeva izgledala bolj verjetna in odvrnila...
od njega vsak sum, je Luigi na poti konja poslal domov, sam...
pa se je povaljal po blatu; ko pa se je vrnil v dvorec, je pripo-
vedoval gostom namišljeno pripovedko o nezgodi.

Vsi so mu verjeli in grof Luigi Borgeze je bil zadovoljen...
da se mu je vsa stvar tako izborno posrečila.

Nesrečni knez je moral torej umreti!

V tem slučaju bi ne bil več njegov morilec Giuseppe Mu-
solino, temveč njegov brat — Luigi Borgeze.

Giuseppe Musolino ga je ranil, Luigi pa ga bi bil lahko...
rešil, on pa tega ni hotel storiti — s tem pa je postal pravi...
edini morilec svojega brata.

Ubogi knez Alberto!

Kako bi bil knez srečen, če bi bil še pravočasno poslušal...
in ubogal svojega zvestega prijatelja iz mladosti, svojega sta-
rega komornika Kristofa!

Če bi bil dobri knez verjel Kristofovemu sumničanju, bi bil odstranil Luigija iz svoje bližine, sedaj pa bi se ne nahajal v takšnem položaju.

Morda pa je usoda hotela tako!

Na poziv grofa Luigija so se vsi navzoči plemiči pripravili, da bi odšli v sosedno sobo.

V trenutku pa, ko so že hoteli zapustiti bolnikovo sobo, je vstopil sluga in glasno javil.

— Pravkar je prispel gospod doktor Müller iz San Stefana in prosi, da bi ga sprejeli!

Vsi se začudeno spogledajo.

Luigi se strese, njegov obraz pa je postal naenkrat popolnoma zelen. Komaj se je premagoval, da ni zavpil od presenečenja in jeze.

Odkod sedaj ta doktor?

Kdo se zopet meša v to zadevo in kvari skrbno sestavljene račune Luigija Borgeza?

Te misli so mu z bliskovito naglico šinile v glavo, da pa bi skrnil svojo jezo, je vprašal:

— Kako praviš, da se imenuje zdravnik?

— Doktor Müller iz San Stefana! ponovi sluga.

— To ime mi je popolnoma tuje! reče Luigi in vprašujoče pogleda vse navzoče.

— Kljub temu pa je dobro došel! pristavi eden izmed plemičev z veselim glasom.

— Tako je! reče Luigi Borgeze in da slugi znamenje, naj pripelje zdravnika v sobo.

Sluga odide.

Čez nekaj trenutkov pa stopi v sobo eleganten gospod, visoke in vitke postave, s polno brado. Ko je vstopil, se je vljudno priklonil.

Luigi mu je prihitel naproti.

— Gospod! reče Luigi Borgeze. Jaz sem grof Luigi Borgeze, brat nesrečnega kneza, ki bi bil skoraj postal žrtev zločina.

Mladi gospod se priklone in odgovori:

— Jaz sem doktor Müller in z veseljem sem se odzval vašemu vabilu, da bi pregledal bolnika in mu nudil pomoč...

Luigi se začudi.

— Pravite, da ste se odzvali mojemu vabilu? spregovori Luigi Borgeze z velikim trudom.

— Da, gospod grof.

— Čudno! reče Luigi in pogleda navzoče.

Vsi so bili začudeni.

— Čemu se čudite, gospod grof? vpraša mladi zdravnik iz San Stefana.

— Čudim se namreč, odvrne Luigi Borgeze, ker trdite da prihajate na moje vabilo...

— Da, na vašo izrecno željo!

— Na mojo željo! se je čudil nadalje Luigi Borgeze. Toda to ni mogoče... Ne spominjam se, da bi vas bil klical...

— Kako?! se začudi sedaj tudi zdravnik. Vi ste vendar osebno govorili z menoj po telefonu...

— Jaz?... Po telefonu? se je vedno bolj čudil Luigi Borgeze. To je zmeta, gospod doktor! Saj v tem lovskem dvorcu niti nimamo telefona...

— Oprostite mi, gospod grof, odvrne mladi zdravnik, tedaj se mi brez dvoma telefonirali iz kakšne druge hiše?

— Nisem! je zagotavljal Luigi.

Doktor je neverjetno zmajal z glavo.

— Tega ne morem razumeti! nadaljuje doktor Müller. Sedel sem v svoji sobi in čital neko knjigo. Naenkrat pa zazvoni telefon. Prijel sem slušaljko in vprašal: »Kdo je«?

Ni mi bilo treba dolgo čakati na odgovor, katerega vam lahko dobesedno navedem:

»Tukaj grof Luigi Borgeze. Gospod doktor, prosim vas, hitite v lovski dvorec kneza Alberta Borgeza. Knez leži na smrtni postelji. Ranjen je... krogla se nahaja še v rani. Pribesnite s seboj svoje instrumente, kajti operacija je neizogibna. Ne odlašajte niti sekunde, knezu pozneje tudi zdravnik ne bo mogel pomagati, na dvorcu vas pričakujejo...«

Še v istem trenutku sem vzel svoje instrumente, gospod grof, sedel sem v kočijo, ki je oddrdrala proti lovskemu dvorcu kneza Alberta Borgeza.

In sedaj sem tukaj...

— Čudno, čudno!... Zares zelo čudno!... reče grof. Kdo je mogel vendar biti ta skrivnostni poročevalec?!

— Ne vem, odgovori doktor Müller, toda moramo mu biti hvaležni, kajti kakor vidim, je moja pomoč zares nujno potrebna... Ranjenec leži v nezavesti...

— Tudi jaz sem mu zelo hvaležen, pristavi Luigi Borgeze. Prišli ste še ob pravem času! Gospod doktor, bodite tako prijazni in preglejte mojega nesrečnega brata. Morda se vam

bo posrečilo, da ga boste rešili. O, gospod doktor, če boste knezu življenje, vam bo vsa rodbina zelo hvaležna!

Ko je grof Luigi Borgeze govoril te besede, so zalile njegove oči solze in kapljale na tla...

O, če bi bil mogel kdo v tistem trenutku pogledati v njegovo dušo, bi se prepričal, da so bile te solze le slepilo...

— Da, gospod doktor, tudi jaz vas prosim: rešite mojega očeta! vzklikne Margareta z obupnim glasom. Moj mili oče ne sme umreti! Uporabite vse svoje znanje in mi rešite očeta!...

Ta pretkana zapeljivka je prosila s sklenjenima rokama in gledala doktorja s čudnim, zapeljivim pogledom.

Mladi zdravnik se je začudil, ko je zagledal njeno lepoto. Margaretin pogled ga je zbežal in doktor Müller začuti v svojem srcu nekaj, česar dotlej še ni čutil.

V njegovi duši je nastopila skrivnostna izprememba, katere pa ni niti sam opazil.

— Gospodična! odgovori doktor Müller in njegov glas je pričal, da je globoko ganjen. Zagotavljam vam, da bom storil vse, kar bo v mojih močeh, da bi vam rešil očeta.

Margareta ga hvaležno pogleda.

O, če bi bil mogel poštene zdravnik videti, koliko sovrastva se je skrivalo za tem pogledom!

Margareta in Luigi bi bila temu človeku najraje iztrgla srce, tako pa sta ga morala prijazno gledati in ga prositi, naj reši kneza.

Saj ta človek jima bo morda uničil vse nade!

Doktor Müller se obrne k navzočim z besedami:

— Gospoda, prosim vas, bodite tako prijazni in me pustite samega z bolnikom. Pozneje pa bom ukazal, kar bo potrebno.

Vsi so odšli.

Luigi in Margareta sta odšla za ostalimi in stopila v neko razkošno opremljeno sobo.

Ko je Luigi zaprl za seboj vrata, je jezno zavpil:

— Kdo nama je zopet to storil? Kdo nama je poslal na vrat tega psa, tega zdravnika?

— Mar nisem imela prav, ko sem rekla, da je v to zadevo zapletena tudi tretja oseba? odgovori Margareta. Tista oseba, ki je obvezala knezu rano, je poslala tudi tega zdravnika.

In Margareta umolkne, pa tudi Luigi je premišljeval in grbančil čelo.

Po kratkem molku pa se Margareta zopet oglasi:

— To pomeni, da želi tista tretja oseba, da bi knez živel in da bi midva ne dosegla svojega cilja...

— Mar misliš, jo prekinē Luigi Borgeze, da naju je ta tretja oseba spregledala?

— Da, tega se bojim, odgovori Margareta.

— Tedaj morava biti previdna, odvrne Luigi, tisti skrivnostni osebi pa bi svetoval, da se v prihodnje ne meša več v najine posle!

Bila sva vendar tako blizu svojega cilja!

Če bi ne bilo tega zdravnika, bi nastopilo notranje krvavenje, sedaj pa?...

Zdravnik ga bo operiral, vzal mu bo kroglo iz prsi, potem pa bo knez izven vsake nevarnosti, midva pa bova zopet daleč od nasledstva...

— Mar ga bo zdravnik operiral? vpraša Margareta.

— Vsekakor...

— Kaj pa, če bi operacije ne izvedel tako, kakor bi bilo treba? vpraša zopet Margareta.

Luigi jo začudeno pogleda. Ni razumel, kaj je mislila Margareta s tem vprašanjem.

— No? ponovi Margareta svoje vprašanje. Kaj bi bilo potem, če bi zdravnik operacijo nespretno izvedel?

— Tedaj bi bolnik umrl!

— Kaj pa, če bi bil zdravnik nepazljiv, je nadaljevala Margareta, če bi se mu roka stresla, ali bi bil to razlog, da bi bila operacija »nespretno izvedena«.

— Bil bi!

— Eh, tedaj bom jaz poskrbela, da se bo zdravniku v usodnem trenutku roka stresla, reče Margareta odločno. Jaz bom napravila tako, da ne bo operacija pravilno izvedena. Toda, ali bi v tem slučaju knez prav gotovo umrl?

— V tem slučaju bi ne bilo več zanj rešitve! potrdi Luigi, ki še vedno ni mogel razumeti, kaj namerava Margareta prav za prav storiti. Toda, Margareta, povej mi, kako se ti bo to posrečilo?

— Kako? se zasmee Margareta. Popojnoma lahko! Mar nisi opazil, kako je ta bedak razširil svoje oči, ko sem ga pogledala? Ali nisi videl, kako je prebledel?

— Res je, odvrne Luigi, tega nisem videl, toda zdi se mi, da ne tiči za tem ničesar nenavadnega! . . .

— O, motiš se, Luigi, mu hitro odvrne Margareta. Jaz poznam po pogledu misli človeka. Le prepusti meni vso zadevo in jaz sem prepričana, da se bo zdravniku stresla roka. Tako hočem jaz in tako se bo tudi zgodilo!

In lepa grešnica udari jezno z ного ob tla, v očeh pa se ji zasveti divji plamen, ki bi zbehal in spravil iz ravnotežja tudi najsvetnejšega človeka . . .

Miren in slavnosten dan

Po tej noči, polni čudnih in strašnih dogodkov, je napočil lep dan.

Solnce je s svojimi svetlimi žarki obsevalo vrh Aspromontov kakor redkokdaj, kakor da bi tudi samo hotelo povedati slavnost tega dne in dati poguma nesrečnežem ter jim navdati z upanjem v lepšo bodočnost.

Bila je nedelja.

Vreme je bilo lepo in mirno in do samega vrha Aspromontov je prihajalo pobožno zvonjenje iz cerkve San Stefana in bližnjih vasi. Zvonovi so vabili v cerkev.

Ozračje je bilo tako čisto in jasno, da si mogel z vrha s prostim očesom videti, kako so hiteli ljudje spodaj v dolini od vseh strani v cerkev k pobožni molitvi.

Vse je navdajalo človeka z neko slovesnostjo, veseljem in srečo.

Tudi Giuseppe Musolino se je čutil danes izredno srečnega. Saj danes je napočila nedelja njegove sreče.

Po tolikem času je zopet našel svojo ženo, svojo Julijo, ki so mu jo sovražniki ugrabili v poročni noči, ugrabili so mu jo tistega dne, ko jima je duhovnik zvezal roki in jima dal svoj blagoslov za srečno življenje.

Toda šele nocojšnjo noč sta postala svoja . . .

Srečen in vesel je Musolino zgodaj vstal in šel iz kapele, ter občudoval lepoto dneva.

Zdelo se mu je, da se tudi narava veseli njegove sreče in da je danes sve tako lepo samo radi njega in radi njegove mlade žene Julije. Vsa narava si je radi njiju nadela slavno-stno obleko.

Giuseppu Musolinu so se prsi močno dvigale, z užitek
je vdihaval sveži jutranji zrak.

Umil si je oči in si osvežil obraz z mrzlo vodo in se zopet
vrnil v svojo sobo, kjer je Julija še spala.

Ni je zbudil.

Sedel je k njej na rob postelje, prijel njeno roko in ob
čudoval izredno lepoto svoje žene. Očaral ga je ta angelski
obraz in Musolino si ni mogel kaj, da bi se ne sklonil in jo po-
ljubil.

Zdajci se Julija zbudi.

Lahni smehljaj je počival na njenih ustnicah.

Ko pa je opazila, da se je že zdavnaj zdanilo, je skočila
iz postele in se jela opravičevati:

— Ah, to se ne sme več zgoditi! Jaz se moram prva
zbuditi. Gospodinja mora biti že na nogah, ko drugi še le vsta-
jajo, saj bom tukaj na razvalinah imela ulogo gospodinje
kajneda?

— Nemorem ti tega braniti, če te to dela zadovoljno, ni
nežno odvrne Giuseppe Musolino. Sicer pa boš imela dobrega
pomagača. Plon-Plon je izvrsten kuhar.

Musolinovi tovariši so tudi že vsi vstali, lepo so
oblekli in se zbrali pred kapelico ter občudovali krasen dan.

Musolino in Julija sta prišla iz kapelice, tovariši so
pristrčno sprejeli in pozdravili.

Sleherni obraz je žarel veselja.

Kako naj bi tudi ne bili veseli!

Saj je bil danes njih vodja srečen in zadovoljen, kot zve-
sti tovariši so delili z njim trpljenje in žalost, samo po sebi je
torej umevno, da dele danes z njim tudi veselje.

— Živela! so jima klicali tovariši.

— Hvala vam, bratje, se je zahvaljeval Giuseppe Muso-
lino. Jaz in moja Julija bova znala ceniti vaše prijateljstvo.

Vi veste, da je Julija moja žena in da zahtevam od vas
da ste napram njej takšni kakor napram meni.

Julija bo sedaj vaša tovarišica.

Vsi jo že poznate, razen Gaetana Krispija. Pridi, Gae-
tano, da vaju seznanim.

Gaetano stopi k Juliji in Musolinu. Nova tovariša sta
pristrčno stisnila roke.

Po pozdravu je ostala Julija še nekaj časa v družbi, po-
tem pa je odhitela s Plon-Plonom, da bi pripravila zajtrk.

Giuseppe Musolino pa je ostal s tovariši, počasi so hodili sem ter tja in se pogovarjali o bodočem življenju.

— Upam, dragi tovariši, je govoril Giuseppe Musolino, da bomo imeli v prihodnje veliko prijetnejše življenje v razvalinah. Za našo udobnost bo skrbel naša Julija, veste pa tudi sami, da nam za udobno življenje manjka še marsičesa.

Vse potrebno moramo nabaviti, radi tega se morate pripraviti, ker bomo imeli prihodnje noči mnogo dela...

— Na nas se lahko popolnoma zaneseš! reče markiz Gaston de Gondi. Sleherni izmed nas bo storil svojo dolžnost.

Med takšnimi pogovori je hitro minilo pol ure, ko pa so se vrnili v razvaline kapelice »Kristusovih solz«, jih je čakalo v Musolinovi sobi prijetno presenečenje.

Sredi sobe je stala dolga miza, ki je bila pogrnjena s čistim belim namiznim prtom, sredi mize pa sta se šopirila dva krasna šopka gozdnih cvetic, ki so razširjale po sobi prijeten vonj.

Po mizi je bila razvrščena posoda, ki je bila potrebna za zajtrk.

Presenečenje in dobro razpoloženje pa sta se še povečala, ko je prinesla Julija s pomočjo dobrodušnega Plon-Plona mizo okusen zajtrk, čigar prijetni vonj se je hitro razširil po sobi in se pomešal z omamljivim vonjem cvetja.

Vsi so stopili k mizi in začeli z apetitom jesti.

Zajtrk je bil izvrsten, razpoloženje odlično, dobro vino pa je spravilo vse v izredno dobro voljo.

Zdravice so se vrstile druga za drugo.

Posebno lepo je govoril markiz Gaston de Gondi, v imenu svojih tovarišev je želel Giuseppe Musolinu in njegovi Juliji srečno bodočnost.

Kapetan Trevij je zapel nekaj pesmi, ki so vsem zelo ugajale, vedno in vedno je moral zopet ponavljati.

Tudi Plon-Plonu je ugajalo kapetanovo petje, še bolj pa mu je prijalo dobro vino in okusna jed. Pri vsaki zdravici je navdušeno izpraznil svojo čašo, pri tem pa je sam pri sebi ugotovil, da mu takšna družba ugaja in da je življenje hajdukov zelo lepo.

Giuseppe Musolino je bil danes duša veselemu razpoloženju, saj je poleg njega sedela njegova Julija!

Na vsako zdravico je odgovoril, tovariši pa so njegove besede navdušeno pozdravljali!

Plon-Plon je bil s ploskanjem vedno zadnji, to pa radi

tega, ker je vedno prvi izpraznil čašo, ploskal pa je potem, ko so drugi še-le pili.

Za nekaj trenutkov je vse utihnilo.

Gaetano Krispi je ponujal cigare vsem tovarišem po vrsti. Vsi so si prižgali dišeče cigare in medtem ko so se prvi kobilobarji dima dvigali v zrak, so se tovariši spogledali.

Skroz tišino, ki je vladala v Musolinovi sobi, so prihajali mili in pobožni zvoki orgel...

— Orgle! vzklikne presenečeno markiz Gaston de Gondi. Ljudje, ali slišite?

Vsi so slišali lepe zvoke in z zanimanjem prisluškovali, kaj se bo zgodilo.

Glasovi orgel pa so postajali vedno glasnejši. Mehki zvoki so se tako skrivnostno in svečano razlegali po prostoru, da se vesela družba ni mogla premagati, da ne bi z umetniškimi uživanjem poslušala lepe godbe, čeprav je bila silno presenečena.

Vsi so molčali in z užitkom poslušali.

Čez nekaj časa pa so postali akordi vedno slabši in tišji, dokler niso naposled popolnoma utihnili.

— Čudno! vzklikne markiz Gaston de Gondi. To je drugič, da slišimo orgle...

— Kje so te orgle? Kdo igra nanje? vpraša Julija.

— Tega ne ve nihče, nadaljuje markiz. Še ni dolgo od takrat, ko je bil Musolino bolan in se je nahajal v smrtni nevarnosti, takrat smo prvič slišali orgle.

Koliko smo si pozneje prizadevali, da bi jih našli, preiskali smo vsak kotiček, vsako razpoko, toda v razvalinah nismo našli o orglah nobenega sledu.

Pozabili smo že skoraj nanje, nismo več iskali in glede sedaj jih zopet slišimo...

— To je zares čudno! reče Julija.

Giuseppe Musolino pa ni ničesar govoril. Ko je slišal prve akorde orgel mu je šinilo v glavo:

— Elektro!

Spomnil se je na dogodek, ki ga je nekoč doživel tukaj v kapelici, čeprav še danes ni vedel, če so bile to sanje ali resnica.

Svojih misli ni zaupal družbi, neko mnenje pa se mu je zdelo vedno bolj verjetno. Začel je verjeti, da čudni stare Elektro zares obstoja.

Če bi bilo temu tako, tedaj je brez dvoma ta Elektro nje

ov prijatelj. Pa tudi to današnje igranje na orgle si je Giuseppe Musolino tolmačil tako, da se tudi Elektro pridružuje njegovemu veselju in da želi z godbo povečati veličastnost dneva, ki ga je zopet združil z Julijo.

Orgle so zopet zabučale, tokrat so kmalu zopet utihnile in poslušalce še bolj začudile.

Kapetan Trevij, ki je moral povedati družbi svoje mnenje je vzkliknil:

— To skrivnost moramo pojasniti! Pravim vam čisto go-
tovo, da morajo biti orgle skrite nekje tukaj v bližini, tu pa
živijo tudi skrito bitje, ki je prav tako skrivnostno in igra nanje...

— Saj smo že vse poizkušali, iskali smo — bilo pa je vse
zaman! pristavi de Gondi.

— Odslej pa vam tega ni treba več niti poskušati, reče
Giuseppe Musolino, ki je hotel napeljati pogovor na kakšno
drugo stvar. Jaz sem tukaj dalje časa kakor vi, dobro poznam
vsak kotiček na razvalinah, in če bi bilo tukaj kaj nenavad-
nega, bi bil brez dvoma jaz prvi, ki bi to vedel in dognal.

Jaz mislim, da so orgle v najbližji cerkvi in da prihajajo
zvoki radi tihega vremena celo k nam v višine.

— To je nemogoče! reče kapetan Trevij. Ko smo prvi-
krat slišali orgle, je bilo polnoči. V takšnem času ni nobena cer-
kev odprta, še manj pa, da bi kdo igral na orgle. Sicer pa,
vodja, tvoja trditev ni točna že zaradi tega, ker tu v okolici ni
nikogar, ki bi mogel s tolikim umetniškim znanjem in čuvstvo-
vanjem igrati na orgle.

— Jaz ne trdim ničesar, odgovori Giuseppe Musolino.
Pa tudi nimam prav za prav ničesar proti temu, če poizkusite
še enkrat odkriti to skrivnost.

Meni je samo nekaj važnega, in sicer to, naj prihajajo
zvoki od koderkoli, meni so vedno dobro došli. Tudi tokrat
smo jih poslušali z največjim užitkom in veseljem...

Hvaležen sem mu, pa naj bo kdorkoli, ki je s temi pre-
krasnimi melodijami povečal veličastnost današnjega dne...

— Tako je! so vsi pritrdili.

— Da, res je, nisem kdo ve kako muzikaličen, si je mislil
Plon-Plon sam pri sebi, toda nikdar doslej me orgle niso še
tako ganile, čeprav sem mnogo zahajal v cerkev, ko sem bil
še v Parizu.

Morda je to radi tega, je nadaljeval Plon-Plon svoje pre-
mišljevanje, ker še nikdar nisem poslušal orgel pri mizi in pri
čaši dobrega vina!

Eh, ko bi tudi v cerkvah upeljali navado, da bi poslušali verniki orgle pri mastnih zajtrkih in ob kozarcu dobrega vina, tedaj bi bil užitek hoditi v cerkev in mašo bi lahko bra večkrat...

Med takšnim modrovanjem je dobrodušni Plon-Plon dvignil svojo čašo, se nasmehnil in jo izpraznil do dna.

Prijetno so kramljali in ostali še celo uro v prijetni družbi, ter proslavljali zopetno združitev svojega vodje Giuseppa Musolina z njegovo Julijo, potem pa so vsi skupaj odšli iz kapelice v gozd, kjer jih je pozdravilo toplo solnce s svojimi svetlimi žarki in nebroj majhnih ptičic — človeških prijateljic.

To je bil edini miren in veličasten dan v Musolinovem življenju, najsrečnejši in najpomembnejši dan za njega in za njegovo Julijo.

Demon smrti

Ko sta v sobi ranjenega kneza ostala Kristofa in doktor Müller sama, se je mladi zdravnik takoj lotil posla. Pregledoval je bolnika in opazil spretno obvezo na rani.

Začudil se je temu in vprašal starega Kristofa:

— Kdo je obvezal bolnika? To pomeni, da je bil pred menoj že drug zdravnik tukaj?

— Ne, odgovori knezov stari komornik. S to obvezo so našli kneza Alberta na kraju nesreče. Nihče ne ve, kdo je napravil to uslugo ranjenemu knezu...

— Čudno, je zamrmral mladi zdravnik sam pri sebi. — Skrivnostno povabilo k bolniku, skrivnostna obveza... Same zagonetke! Zares, čudno!

Knez je bil vedno v nezavesti.

Zdravnik odviije obvezo in pogleda rano.

Rana je bila velika, krogla se je nahajala še vedno v njej, stanje bolnika pa je bilo zelo resno.

— Pokličite gospoda grofa in gospodično! zapove doktor Müller staremu Kristofu.

Pošteni stavec bi bil še rad nekaj vprašal in pripomnil, pa se je premagal. Dvomljivo je zmajal z glavo in odšel, da bi izpolnil povelje mladega zdravnika.

Nesrečni stavec je bil v skrbeh za življenje svojega gospodarja, poleg tega pa ga je mučilo tudi to, da ni imel nikogar, komur bi mogel zaupati svoj sum.

Cez nekaj trenutkov sta stopila v sobo grof Luigi Borgeze in Margareta, za njima pa je prišel Kristofo.

Margareta se je preoblekla.

Lovsko obleko je zamenjala s črno svilnato obleko, ker je vedela, da bo črna obleka še povečala njeno lepoto.

Ko jo je doktor Müller zagledal, se je stresel, tako ga je presupnila njena izredna lepota.

Margareta stopi hitro k njemu, ga prime za roko in preprosto mu je mogel mladi zdravnik spregovoriti tudi eno samo besedo, mu reče zločinka z mojstrski ponarejenim razburjenjem:

— Recite mi, gospod doktor, ali bo moj oče ozdravel? ... Ali smem še upati? ...

— Gospod doktor, povejte nama vse odkritosrčno! pripravi sedaj tudi Luigi Borgeze. Ali smem upati, da mi bo brat ozdravel?

— Jaz upam, odgovori doktor Müller. Z menoj pa upata lahko tudi vidva, da bomo kneza rešili ...

Margareta veselo vzklikne.

Ta vzklik pa ni bil izraz iskrene radosti, bil je izliv jeze in sovražnosti, ki ga je znala pretkana Margareta tako spretno izkoristiti, da je pošteni zdravnik mislil, da se hčerka tako veseli očetovega ozdravljenja.

— Povem vama pa lahko še več razveseljivega, nadeja se doktor Müller, krogla je napravila samo neznatno prasko na levem pljučnem vršičku.

Najprej moram odstraniti kroglo, da bi se iznebili komplikacij, ki bi utegnile nastati, ne tajim pa, da je pri takšnih operacijah življenje bolnika vedno na kocki.

Prav posebno nevarna pa je ta operacija za kneza. Izguba krvi ga je zelo oslabela.

Kljub temu pa upam, da se mi bo vse lepo posrečilo, prosim vaju samo, da mi dasta dovoljenje za operacijo.

— Ah, ne, ne! zavpije Margareta. Dejali ste, da je operacija nevarna, da visi življenje na kocki ... in vi ga hočete z nožem rezati? Ne, ne, tega ne morem dovoliti! ... Ah, moj bogi oče! ...

— Draga Margareta! jo je tolažil grof Luigi Borgeze. Življenje tvojega ljubega očeta se nahaja v veliki nevarnosti. Ne preostaja nama torej ničesar drugega, draga moja, kakor dovoliti gospodu doktorju operacijo, morda nama bo rešil dragi oče bolnika.

Sicer pa morava biti gospodu doktorju še hvaležna, nama je tako odkritosrčno pripovedoval o stanju ranjenega kneza...

Potolaži se, draga Margareta, in bodi pametna...

— Če že ravno mora biti... zavzdihne Margareta obupno, delala se je silno žalostno, njene oči so v skrbeh dale ranjenega kneza, gospod doktor, dovoljujem vam racijo, toda pod enim pogojem...

— In sicer? vpraša zdravnik.

— Da tudi jaz prisostvujem operaciji.

— Ah, čemu zahtevate to? se začudi doktor Müller. vendar ne morem dovoliti, da bi se izpostavljali tolikšnega razburjenju. Vi še ne veste, gospodična, kakšno opravilo to... Videti kri, to ni prijetno. Ne, ne, jaz vam tega ne morem dovoliti...

— Saj jaz niti ne prosim dovoljenja za to, odgovorja Margareta. Pravico imam, da odredim, da se izvrši operacija v moji navzočnosti. Razen naju dveh ne bo nihče navzoč.

Ne bojte se, gospod doktor, da bi vas morda pri delu motila. Jaz imam hrabro srce...

Moglo bi se zgoditi, da bi moj oče med operacijo umrl, jaz pa bi ne smela biti tukaj?

Mar bi moral umreti ne da bi ga objela?

Da me ne bi blagoslovil niti v zadnjem trenutku svojega življenja?

O, gospod doktor, mislim, da tudi sami uvidite, da tega ne morete preprečiti...

Mladi zdravnik je postal zmeden.

— Dobro, naj bo, reče doktor Müller.

Margareta in Luigi se spogledata.

— Tedaj jaz odidem, reče grof Luigi. Gospod doktor Bog naj vam pomaga in naj varno vodi vašo roko!

Po teh besedah odide Luigi iz sobe.

Margareta se nagne k zdravniku in mu zašepeče v uho.

— Mislim, da ni potrebno, da bi prisostvoval tudi ti, sluga? Dobro bi bilo, če bi ga odstranili!

Doktor Müller prikima z glavo v znak odobravanja, obrne se k staremu Kristofu in mu reče:

— Vi starček, poslušajte! Tudi za vas veljajo moje povelje, sede, tudi vi ne smete ostati tukaj. Ostanite toliko časa pri vratih, ko pa bo operacija gotova, vas bom poklical.

Kristofu se strese.

— Gospod doktor, reče stavec s prosečim glasom, dovolite tudi meni, da smem ostati. Kneza sem nosil na svojih rokah, ko je bil še čisto majhen otrok, igral sem se z njim in sva deloma tudi vzgajal, spremljal sem ga skozi vse življenje. Dovolite mi, da ostanem tudi v tem usodnem trenutku pri njem!

— Zelo žal mi je, dobri starček, odgovori doktor Müller. Morda kljub temu ne morem izpolniti vaše želje. Za vašega gospodarja je boljše, če vas ni tukaj...

Zvesti Kristofa bolešno zavzdihne in odide skozi vrata, katera je zdravnik za njim zaklenil.

Sedaj sta ostala v bolnikovi sobi doktor Müller in Margareta sama.

Doktor Müller pripravi potrebne instrumente in stopi k ranjencu, da bi mu še enkrat pregledal rano in začel z iskanjem krogle, — z najnapornejšim delom te operacije.

Z neki instrumentom je zadel ob kroglo v rani.

Bolečine, ki so bile s tem iskanjem v zvezi, so morale biti strašne, kajti ranjenec je vsakikrat globoko zavzdihnil, svestil pa se le ni.

— Bog, pomagaj mi! zašepeče doktor Müller. Napočil je usodni trenutek, kajti sedaj boš iskal kroglo in jo poskušal potegniti iz rane...

Mladi zdravnik porine pinceto v rano, iskal je kroglo, da bi jo potegnil iz rane, toda zaman...

Margareta ga je gledala s svojimi zapeljivimi očmi in doktor Müller je bil vedno bolj zbeگان.

Nezadovoljen s samim seboj je potegnil roko zopet k sebi in dejal na glas:

— Ponovil bom svoj poizkus, morda bom imel drugič več sreče!

Ne zamerite, gospodična, toda moram malo sestiti. Malo razburjen sem, pri takšnem poslu pa morajo biti živci popolnoma pomirjeni. Malo si bom odpočil...

Doktor Müller sede na divan poleg postelje.

Margareta ga je neprenehoma pogledovala s svojimi očmi, kadar pa sta se njuna pogleda srečala, je mladi zdravnik iz San Stefana vztrepetal.

— Bog, mar sem znorel? — se je na tihem spraševal doktor Müller in povetil glavo. Šam ne vem kaj mi je! Nikdar se mi ni pripetilo še kaj takšnega.

Ta deklica me skoraj zapeljuje s svojimi pogledi, trepečem, razburjen sem, čaka pa me tako važno delo!

Ne, ne, jaz sem zdravnik, ne smejo me zapeljati čuvstvo. Ohraniti si moram mirno kri in prisotnost duha...

Te deklice pa ne bom več niti pogledal...

Pomiril se je, napravil trden sklep, da bo ostal brezobčuten, vstal resnega obraza in hotel nadaljevati začeto delo; ko pa se je obrnil k bolniku je čutil, kako je njegovo roko prijela dvoje mehkih rok, ki so ga potegnile nazaj na divan.

— Doktor, samo še trenutek ostanite tukaj, reče Margareta tiho in ljubko. Ostanite... rada bi vam nekaj povedala...

Doktor Müller se zdrzne in začudeno pogleda Margareto.

— Kneginja, odgovori mladi zdravnik. Sedaj bi mi radi nekaj povedali?...

— Da, sedaj, kajti pozneje ne bom imela več priložnosti, da bi bila z vami na samem, je Margareta govorila hitro in zapeljivo.

Ne prezirajte me, doktor, če vam bom povedala, kar sramežljiva dekliška usta po navadi le redkokdaj izgovarjajo.

Toda, jaz ne morem drugače... jaz vam moram reči, doktor, ljubim vas!

Doktor Müller je osupnil od presenečenja in silno prebledel, Margareta pa mu ni dala časa, da bi prav razume položaj, v katerem se je naenkrat znašel in se morda tudi iztreznil.

Margareta razširi roke in ga objame, pri tem pa ga je gledala s tako poželjivim pogledom, da je mlademu zdravniku izginil tudi najmanjši del prisotnosti duha.

Drhtel je, Margareta pa ga je poljubljala na usta, na oči in na čelo in ga vedno bolj divje stiskala v objemu...

Naenkrat pa se Margareta zdrzne, povescila je roki in rekla s spretno ponarejenim razburjenjem:

— Ah, kaj sem storila?!... Kaj si boste vendar mislili o meni? Priznala sem vam, da vas ljubim, čeprav sem že zarotnica drugega...

— Toda prisegam vam, da svojega ženina nisem nikdar ljubila. Moj oče me je prisilil k tej ženitvi.

Nikogar nisem še doslej ljubila, tisti trenutek pa, ko sem zagledala vas, doktor...

Lepa kača povesi sramežljivo oči in zavzdihne, podobna je bila nedolžnemu angelčku...

— Sedaj razumete, doktor, zakaj sem hotela na vsak način ostati z vami na samem! Sedaj, ko sem vam to povedala, mi je lažje, sedaj lahko grem, da bom postala žena drugega...

Teško je opisati, kaj se je v tem trenutku godilo v duši mladega zdravnika doktorja Müllerja.

Vso svojo mladost je zabil s studiranjem. Bil je izvrsten zdravnik, razen tega pa tudi upoštevan učenjak, ki se je z ljubeznijo in z veseljem oprijel svojega poklica, vestno je delal in ni imel časa, da bi pazil na svoja čuvstva in se ukvarjal z njimi.

Sedaj pa?

Sedaj je prvokrat začutil silno moč ljubezni.

In mladi zdravnik je podlegel pretkanemu prizadevanju zapeljive Margarete...

V sladki omamljenosti je mladi zdravnik pozabil na dolžnost, radi katere je prišel v to hišo, pozabil je na ranjenega kneza, katerega bi bil moral rešiti smrti.

Doktor Müller ni niti videl, da je rana neprenehoma krvavela in da je iztok krvi nevarnost večal.

V tem trenutku je videl pred seboj samo lepo ženo, lepo, kakor angel iz nebes, ki ga je s hrepenenjem gledala in katera mu je govorila o ljubezni...

Nesrečni zdravnik!

Če bi imel le malo prisotnosti duha, bi bil spoznal, da bo knez radi tega odlašanja operacije podlegel rani, s tem pa bo on postal zločinec!...

Česar pa doktor Müller ni videl, je videla Margareta.

Videla je, kako rana krvavi, da bi pa preprečila, da bi zdravnik to opazil, se je postavila pred posteljo.

— Kneginja, ali je resnica? je jecljal nesrečni zdravnik. Mar je mogoče?...

— Da, mogoče je in res je, da vas ljubim! odgovori Margareta, ki je gledala zdravnika naravnost v oči. Vem, da se vam zdi to čudno, kajti spoznala sem vas šele pred dobro uro, toda srce ni sposobno, da bi si dolgo pomišljalo in ugibalo.

Grof Luigi Borgeze me bo takoj po poroki odpeljal iz teh krajev in nikdar več se ne bova videla.

Ta zakon bo zame pekel, jaz pa hočem biti srečna, četudi samo eno uro! Ljubim te in tvoja sem, vsa tvoja...

Margareta ga zopet objame in njune ustnice so se strnile v dolg poljub. Naenkrat pa se zdravnik zdrzne...

Slišal je težak vzdihljaj. Iz izkušnje je dobro vedel, da vzdihuje tako samo človek, ki se nahaja v nezavesti in v smrtni nevarnosti.

— Bog! vzklikne doktor Müller in se otrese omamljenosti. Knez umira... Pustite me, kneginja, jaz moram...

Margareta pa ga je vedno bolj stiskala k sebi.

— Ne, ne, ostani v mojem objemu... odgovori Margareta. Ne hodi proč... ostani in... ljubi me...

Umirajoči knez zopet zavzdihne.

— Ali slišite? vzklikne doktor Müller, ki se je branil in poskušal iztrgati lepi ženi, ki ga je krepko stiskala. Pustite me, jaz moram izvršiti svojo dolžnost... kneza moram rešiti...

— Ne, jaz te ne bom pustila, čeprav bi te morala s silo zadržati! je govorila demonska žena in ga neprenehoma poljubljala ter vedno krepkeje objemala.

— Toda, vaš oče umira! se je branil zdravnik.

— Naj umira! se demonski zasmee Margareta. On naj umre — jaz pa hočem živeti!

Musolinova številka

Giuseppe Musolino in Julija sta ostala dolgo v prijetni družbi s tovariši v Musolinovi sobi.

Julija je pozneje s Plon-Plonom pripravila kosilo, popoldne pa so tovariši ostali v razvalinah stare kapelice, medtem ko sta Julija in Musolino šla na izprehod.

Držala sta se za roke in hodila po gozdu ter se ustavljala na nekaterih prostorih, ki so ju spominjali na njuno skupno življenje v gori, ko še nista bila poročena.

Hodila sta skoraj molče, vedno globlje sta prodirala v goro, dokler nista naposled prispela v gozd na vznožju Aspromontov.

Sedla sta na mehka gozdna tla pod neko veliko bukev in uživala srečo, ki jima je bila danes tako naklonjena in ju je tako bogato obdarila.

Giuseppe Musolino se je čutil tako srečnega, Julijina vrnitev ga je navdala s tolikimi upi in ljubeznijo do svobode, da ni vzel s seboj niti orožja, od katerega se ni sicer nikdar ločil.

V gozdu je bilo tako skrivnostno, bilo je tiho, le drevesa so šepetala med seboj ter se dotikala z vejami...

Naenkrat pa sta Musolino in Julija zaslišala neke glavo. Hitro sta vstala in se umaknila globlje v gozd.

Komaj sta napravila nekaj korakov in izginila za grmovjem sta se pojavili dve človeški postavi.

To sta bila mlada, lepa deklica v praznični obleki in z molitvenikom v roki in neki mladi in vitki mladenič z zdravo deklico na obrazu in s črnimi bujnimi lasmi.

Ko sta prispela do bukve, kjer sta malo prej sedela Giuseppe Musolino in Julija, je deklica vzkliknila:

— Ah, tu je najin prostor! Sediva malo in počivajva še naenkrat. Ta je morda zadnjikrat, da sem šla s teboj na izprehod. Najti v nedeljo je moja poroka...

— Ne govori o tem, Marija zavzdihne mladenič. O tej poroki nočem ničesar slišati, ničesar nočem vedeti, niti pomisliti nočem na to, da boš postala žena bogatega, toda grdega Žalija... Marija, da bi-ti postala žena tega oderuha...

— Dragi Henrik, reče deklica bolestno. Ti veš, da ljubim samo tebe in da bi brez pomišljanja hitela s teboj v cerkev, da bi se poročila, toda ti poznaš dobro tudi mojega očeta, ti veš, da me je obljubil Žalbiju, on pa bo izpolnil svojo obljubo.

Ah, ko bi bil ti bogat!... Če bi imel mnogo denarja bi moj oče ne imel ničesar proti najini zvezi...

— Ali tvoj oče še vedno nima dovolj denarja? Ali še vedno ni dovolj bogat? Ali mu je ljubše, da dobi njegova hčerka grdega moža in da bo vse življenje nesrečna, kakor pa da bi te izročil siromaku, ki ga ljubiš?!

— Da, moj oče je bogat, vendar pa je strašno lakomen za denar; nikdar mu ni dovolj, več ko ima, več hoče imeti. O, kako sem jaz radi tega nesrečna!...

— Tudi jaz sem radi tega nesrečen, pristavi mladenič. Sirota sem, brez staršev. Kolikor sem se trudil in delal, si nisem mogel prihraniti tolikšne vsote, kakor jo zahteva tvoj oče...

Danes sem napravil zadnji poizkus.

Preizkusil bom svojo srečo in se prepričal, če je res, da Bog ne zapušča siromakov...

Marija, poglej, kaj imam!

Po teh besedah potegne mladenič iz žepa neki papir.

— Srečka! vzklikne deklica.

— Da, srečka! To je moje zadnje upanje.

— Bog daj, da bi se ti to upanje izpolnilo! reče lepa deklica in pobožno sklence roki.

— O tem se bova prepričala! Danes je žrebanje... večje upanje na dobiček pa bi imel, če bi bil mogel kupiti številko 77...

— Zakaj pa ravno to številko?

— Zato, ker je to številka Giuseppe Musolina, to številko je imel Musolino na vratih svoje celice. Rešil se je iz strašne temnice, jaz pa sem prepričan, da je ta številka srečna. Razen tega pa verjamem tudi v Musolinovo srečo...

— Kako? Radi česa?

— Zato, ker se mi je minule noči sanjalo... Giuseppe Mussolina sem v resnici videl.

Videl sem, kako je sedemdeset in sedemkrat udaril s sekuro ob neko drevo, iz rane na koži drevesa pa je pritekla prava rdeča kri.

Giuseppe Musolino pa mi reče:

»Nastavi roko in vzemi!«

Ubogal sem ga in glej, kri v moji roki se je spremenila v zlato. Ko sem si napolnil vse žepe, mi Musolino reče:

»Sedaj pa pojdi in se poroči s svojo Marijo!«

Po teh besedah je Giuseppe Musolino, junak mojih sanj, izginil...

— Zares, čudne sanje! reče deklica. O, da bi Bog dal, da bi se tvoje sanje uresničile in da bi zadel s svojo srečko...

— Če bi bil kupil številko 77, sem prepričan, da bi dobil glavni dobiček, tako pa... saj bova kmalu videla! Ali pa veš, kdo je kupil Musolinovo številko 77?

— Kdo?

— Tvoj snubec, bogati Žalbi...

— Uh, on! se raztogoti deklica. Katera pa je tvoja številka?

— Najslabša! odgovori Henrik. Srečko sem kupil pri stari Sengali, bila je zadnja. Če bi bil prišel malo prej, bi bil lahko kupil številko 77, tako pa sem dobil številko 17, ta številka pa pomeni zavrženega snubca...

— Tega še ne moreva trditi, za sedaj lahko še vedno upava, reče Marija. Morda te pa sreča v odločilnem trenutku ne bo zapustila, če bi se pa to le zgodilo, se bova pač morala sprijazniti z usodo, kajti prepričana sem, da moj oče ne bo odnehal...

Sedaj pa, moj dragi Henrik, moram domov. Posloviti pa morava kar tukaj, da naju ne bi videli ljudje iz vasi...

Mladenič je dolgo gledal za njo in otožno vzdihoval.

— To se ne bo dobro končalo! je Henrikovo govorilo polglasno. Jaz pravim, da bo konec strašen, ti pa slišiš moje besede, stara bukev!

Do poroke Marije z Žalbijem ne sme priti!

Jaz sam bom to preprečil, ko pa bom končal s tem gadom, bom odšel h Giuseppu Musolinu, prepričan sem, da me ne bo zavrnil!

Ah, kdo ve, kako se bo vse to izšlo!

Po teh besedah mladenič globoko zavzdihne in se napoti po gozdu proti Latoni...

Solnce se je že nagibalo k zatonu.

V vasi Latoni je bilo nenavadno živo.

Danes je nedelja, ob nedeljah pa nihče ne dela; ko se zmrachi, se zberejo po navadi vsi vaščani pred vaško krčmo in se razgovarjajo o vaških novicah in o drugih stvareh, ki se jim zde pogovora vredne.

Lastnik te krčme je bil Marijin oče.

Tu je bilo danes prav posebno živahno.

Narod je nestrpno pričakoval, da se bo pojavil stari poštar, ki bi bil moral priti iz San Stefana in prinesiti poročilo o žrebanju.

V vasi je bil malokateri človek, ki bi ne imel srečke, radi tega je razumljivo, da je vladalo takšno zanimanje za žrebanje. Naposled pa se je vendar pojavil poštar.

Radovedna množica ga je obkolila od vseh strani, tako da se je pismonoša komaj preril do nekega stebra, kamor je pribil seznam izžrebanih srečk.

Ljudje so se prerivali pred stebrom. Vsak je iskal svojo številko.

V tem se pojavi tudi bogati Žalbi.

— Kaj je to? vpraša Žalbi prve ljudi, ki jih je srečal. Okrog česa se zbirajo ljudje?

— Gledajo seznam izžrebanih srečk! so mu odgovorili. Ali imate tudi vi srečko?

— Seveda jo imam, odgovori Žalbi in se napoti k stebrom, da bi tudi on videl listo izžrebanih srečk.

Številko svoje srečke si je dobro zapomnil; imel je številko 77.

— Čudno, so govorili nekateri, ki so se nezadovoljni vračali od stebra, ker njih srečke niso zadele. Kako je vendar padel ravno na to številko glavni dobitek!

— Katera številka pa je to? vpraša Žalbi.

— Številka 77! mu odgovori nekdo.

Žalbi se strese. Čutil je, kako so se mu zašibila kolena. Njegova srečka je torej zadela glavni dobitek!

— Ta številka zadene le redkokdaj, reče neki moški. Brez dvoma nima nihče v naši vasi te številke...

— Motite se! zavpije Žalbi z drhtečim glasom. Jaz imam to številko! O, Bog kakšna sreča!

Množica ga je nezaupljivo gledala.

— Ha, jutri bom šel v San Stefano in dvignil denar! vzklikne Žalbi veselo.

— Najamite si koga, pa se norčujte iz njega! pripomni porogljivo brivčeva žena.

— Dela se važnega! so pristavili tudi drugi zasmehljivo.

— Vi ne verjamete? vpraša Žalbi. Jaz pa vam zagotavljam, da je to številka moje srečke...

Nihče v vasi ni maral bogatega in lakomnega Žalbija in nihče ni želel, da bi dobil on glavni dobitek, zato mu niso verjeli in so se mu posmehovali.

— Ni res! so kričali nekateri. Žalbi nima te številke!

— Imam jo, imam! je vpil Žalbi in razbijal s pestjo po žepu. Ali hočete, da vam jo pokažem?

— Pokaži! Pokaži!

Z drhtečo roko potegne Žalbi iz žepa umazano in mastno listnico in dvigne srečko v zrak.

— Tukaj je, le pogledjte jo! je vpil Žalbi in mahal s srečko nad glavo. Ha, ha, ha! Ali mi verjamete sedaj? Glej, glej, kako ste nevoščljivi! Iz oči vam gleda zavist! Eh, jaz vam ne morem pomagati če niste tako srečni kakor jaz!... Tukaj, pogledjte srečko, oglejte si jo in se prepričajte, da sem srečen človek!

— Srečko vidimo, toda številke ne vidimo! se oglasi vaški kovač.

— Ne vidite številke? se je škodoželjno smejal Žalbi. Ne vidite, ker ste oslepeli od zavisti. Toda pokazal vam bom tudi številko! Tu, pogledjte, tu je številka... številka...

Žalbi naenkrat umolkne in se strese.

Njegov obraz je postal moder, oči krvare, iz ust pa mu je silila pena... Kakor neumen je buljil v srečko.

— Kaj je, povejte nam številko! je zaklical kovač.
 — Številka... številka... je jecjal Žalbi. Bog, ne vidim... ljudje, prečitajte mi to številko...
 To rekši pokaže Žalbi srečko kovaču.
 Kovač se zagrohota na ves glas in reče zasmehljivo:
 — To je vendar številka sedemnajst!
 Množica se glasno zasmee.
 — To je njegova sreča, reče neki moški.
 — Kako bi vendar takšna grdoba mogla imeti srečo!
 pristavi neka žena in se zasmee.
 — Mislil se je iz nas norčevati, sedaj pa se je pokazalo, kako je sam neumen! se je zadovoljno smejala brivčeva žena.
 Žalbi je bil zares podoben blaznežu.
 Prav dobro je vedel, da je imela njegova srečka številko 77, kako je vendar prišla sedaj k njemu srečka številka 17?

Med življenjem in smrtjo

Margareta je doktorja Müllerja potegnila v svoje mreže. Ko je doktor Müller slišal vzdihovanje umirajočega kneza, se je poskušal osvoboditi iz omamljivega objema pretkane Margarete, ki pa ga je vedno bolj pritiskala k sebi.
 — Kneginja, pri Bogu, pustite me! se je branil zdravnik. Vaš oče umira!
 — Naj umre — jaz pa hočem živeti! odgovori Margareta, v njenem glasu pa se je zrcalila vsa njena strast in zlobnost.

V tem trenutku je bila podobna demonu smrti. Toda njene zadnje besede so padle na poštenega zdravnika kakor težak kamen.
 Mar so to besede poštene in dobre hčerke, katere oče se nahaja na smrtni postelji?
 Ali govori tako srce, ki čuti ljubezen in hvaležnost napram svojemu roditelju, ki mu je dal življenje?
 Ne, tako govori samo demon!
 In da bi on to ženo, to srce ljubil?
 Nikdar!
 Z oči mu pade spretno stkani pajčolan — uspehi pretvarjanja in pretkanosti lepe žene.
 Doktor Müller se strese...

Z močnim zamahom svoje roke je sunil Margareto od sebe in vzkliknil s prezirom:

— Odidi od mene, strašna žena! Mene ne boš zapeljala! Žena, ki hoče žrtvovati življenje svojega očeta za nekaj trenutkov sreče, ni vredna ljubezni poštenega človeka!

Margareta se je opotekla radi močnega sunka nekaj korakov nazaj, odnehati pa le ni hotela...

Hotela je nadaljevati začeto komedijo in na vsak način doseči uspeh... Pripravljala se je na nov izbruh čustev...

— Oh, hvala ti, Bog v nebesih, da si mi še pravočasno odprl oči! vzklikne doktor Müller. Jaz hočem... jaz moram izvršiti svojo dolžnost... Samo da bi ne bilo že prepozno...

Po teh besedah odhiti zopet proti postelji, na kateri je ležal ranjenec, toda Margareta mu prepreči pot.

— Ostani!... vzklikne Margareta. Vse ti bom dovolila! Samo tri dni sem še svobodna. Potrgaj cvetje, ki ti ga sama dajem... Danes še... in še tri dni...

— Izgini mi izpred oči! zavpije mladi zdravnik in jo zopet sune od sebe. Izgini, kajti jaz te preziram! Demon, odidi odtod! Če ponoviš svoj poizkus, da bi me ovirala, ko hočem izvršiti svojo dolžnost, bom poklical služabnike na pomoč! Odidi iz sobe!

Pri teh besedah pokaže zdravnik na vrata.

Margareta pozeleni od jeze, njen obraz se je spačil in postal strašen, bila je podobna grški boginji Meduzi, ki je imela namesto las kače na glavi.

Najrajše bi bila ubila mladega zdravnika.

Sedaj ji je bilo jasno, da je izgubila vso oblast, ki jo je že imela nad doktorjem in doživela neuspeh.

Vse je propadlo.

Doktorja Müllerja je pogledala s takšnim pogledom, da bi bil revež okamenel, če bi imela tudi moč boginje Meduze in odhitela iz sobe.

Po hodniku je dirjala kakor furija.

Grof Luigi je čakal na Margaretino poročilo o svojem poslanstvu v neki sobi.

Ko se je Margareta pojavila na vratih, jo je sprejel z lepimi upi; Luigiju se ni niti sanjalo, da bi mogla lepotica, kakršna je bila Margareta, doživeti poraz, ko pa jo je zagledal tako blede, strašno in razburjeno, se je stresel.

— Kaj je? zašepeče Luigi pridušeno.

— Vse je izgubljeno...

— Mar se ti ni posrečilo?

— Ni se mi posrečilo!

Luigi Borgeze prebledi, Margareta pa se zgrudi na najbližji naslonjač in vzklikne:

— Doigrala sva! ...

— In knez?

— Živel bo ...

— Živel! ... zaječi Luigi Borgeze. Mar se ti ni posrečilo,

da bi omamila tega mladega zdravnika?

— Bil je že v moji oblasti, toda ...

Margareta umolkne.

Iz oči so ji bliskale strele jeze in sovraštva. Z obema ro-

se je prijela za glavo in nadaljevala z razburjenim gla-

vom:

— V mojem naročju je že bil ... moji čari so ga omamili,

da je razburjen, pozabil je na svojo dolžnost in ni opazil, da se

knezova rana odprla in začela krvaveti ...

Ah, že sem se veselila, kajti mislila sem, da se bližava

mojemu cilju!

Knezovo življenje je viselo na nitki ...

Bilo je treba samo še en hip, toda ...

Zdajci je umirajoči knez zavzdihnil, ta slabotni vzdihljaj-

ek pa je zdravnika osvestil in nesramnež me je pahnil od

lebe ...

— Prokleta! sikne Luigi skozi stisnjene zobe in udari

z rano z nogo ob tla. Mar nisi mogla tega bedaka vsaj še nekaj

premutkov na kakršenkoli način obdržati?

— Storila sem, kar sem mogla in znala, odvrne Marga-

reta jezno. Bila sem celo pripravljena, da bi se mu popolnoma

predročila; temu oslu sem nameravala ponuditi čašo opojnosti,

da bi pil in se upijal, toda zaman ...

Pri zdravniku je zavest dolžnosti premagala čuvstva ...

— Hm! zaškriplje Luigi z zobmi. Ko bi le vedel, kdo je

oklical tega zdravnika sem!

Luigi Borgeze je napravil po sobi nekaj dolgih korakov,

potem pa se je zopet ustavil pred Margareto in jo vprašal:

— In praviš, da se je takoj lotil operacije, da bi rešil živ-

ljenje ranjenemu knezu?

— Da, sedaj mu rano že najbrž obvezuje ... odvrne Mar-

gareta, ki je bila še vedno silno razburjena.

— Kaj pa, če je lže prepozno?

Margareta ga pogleda.

— Morda bi se moglo tudi to zgoditi! odgovori Margareta. O tem pa dvomim. Prepričana sem, da bo zdravnik uporabil vse sile in uporabil vse svoje znanje, da bo ustavil krvavenje.

— To pa nikakor ne pomeni, da je ostalo tvoje prizadevanje brezuspešno. Še vedno lahko upava...

Doktor Müller je pokazal Margareti vrata in Margareta je odhitela iz sobe.

Zdravnik je ostal sam, stopil je k bolnikovi postelji in se sklonil, toda prebledel je kakor smrt.

— Bog! vzklikne doktor Müller obupano. Samo, da bi bilo prepozno! Krvavenje je nastopilo, jaz pa ga nisem ob pravem času preprečil.

Ah, prisegam, da tudi jaz ne bom živel več, če bo to še vedno življenje uničeno! Jaz bi bil kriv njegove smrti...

Doktor Müller, življenje za življenje! Reši se!...

Te besede so mladega zdravnika popolnoma pomirile. Rano je začel delati, da bi rešil bolnika smrti.

Rana je neprenehoma krvavela.

Zdravnik je rano najprej izpral, potem pa je z vso previdnostjo poskušal vzeti kroglo iz nje.

Knez Alberto Borgeze je izgubil toliko krvi, da mu je srce še komaj bilo in zdelo se je, da bo vsak hip prenehalo biti živno.

Plemenitega kneza bi ne bilo več, njegovi sovražniki pa bi vriskali zmagoslavja.

Doktor Müller je srečno dobil kroglo iz rane, še enkrat jo je izmil in previdno obvezal s čisto obvezo.

Knez je ležal in se ni ganil.

Krvavenje je sicer prenehalo, zdravnik pa še vedno ni mogel reči, da bo knez ozdravel in da je nevarnost smrti minila.

Knez se je nahajal med življenjem in smrtjo...

Ko je doktor Müller izvršil to nevarno operacijo, je utrujen sedel na stol poleg bolnikove postelje, pri tem pa je vprašujoče gledal nezavestnega bolnika, kakor človek, ki pričakuje svojo smrt...

Zdajci pa začudi mladi zdravnik, da ga je nekdo prijel za ramo.

Hitro se obrne in zagleda starega slugo Kristofa.

— Vse vem, gospod doktor, reče stari Kristof z drhtečim glasom. Vse sem slišal...

Čudna zagonetka

Cenjeni čitalci se gotovo, še spominjajo, da je siromašni

Henrik pripovedoval Mariji, da je bogati Žalbi kupil Musoli-
številko 77, Henrik pa je kupil številko 17.

Kako je torej dobil Žalbi Henrikovo srečko?

Tega ni vedel niti Žalbi sam in zato je bil tako presene-
ten in poražen, ko je opazil to zamenjavo.

— Blazen sem! ... je kričal Žalbi s strašnim glasom. Ne,
sem blazen, toda znorel bom ... Čisto gotovo vem, da sem
imel srečko številko 77 ...

— Laže, laže! se je oglasilo več glasov.

Žalbi se opoteče in se prime za glavo.

— Blazen je, blazen! je vpila brivčeva žena. Kri bi mu
tvoja treba puščati! ...

— Tako je! zavpije kovač. Tudi jaz mislim, da mu je za-
vnelo v možganih! Številke se mu mešajo.

Zdajci pa Žalbi plane.

— Razbojniki! Lopovi! ... je kričal podivjani skopuh.
Kradli ste mi srečko ... Lopovi ... Kje so orožniki?! ...

Množico, ki je bila do sedaj vesela in se je rogala Žalbiju,
se je psovke razkačile, kmalu je začelo vrveti kakor v panju.

Od vseh strani so vpili:

— Lopov! Ničvrednež!

— Mar naj mirno poslušamo te žalitve? je vzkliknil ko-
vač, ki je imel Žalbija očitno najbolj v želodcu.

— Poslušajte, ljudje, ta zelenec in skopuh nas imenuje
skopove! pristavi neki kmet.

— Puščajte mu kri! je kričala brivčeva žena.

— Lopovi! Molopridneži, dajte mi mojo srečko! je hreš-
čal napol blazni skopuh.

— Dolgo smo trpeli med seboj tega oderuha! zavpije
brivčeva žena. Nobena poštena žena in deklica ni imela miru pred
takim nesramnežem ... Udarite ga!

— Po njem, ljudje! so se pridružili ženinim besedam še
nekateri klici. Mi smo pošteni! ... On pa je lopov! ... Oderuh!
Pol vasi je že osleparil! ...

— Puščajte mu kri! je neprenehoma kričala brivčeva
žena, tako da je postal njen glas že pošteno hripav.

— Dajte mi moje! je hreščal Žalbi.

— Tu imaš, kar ti pripada! zavpije kovač in zamahne z roko, ki je bila navajena vihteti težko kovaško kladivo, močno desnica se je prilepila na Žalbijev obraz...

Počilo je, kakor da bi bil kdo ustrelil.

Žalbi se opoteče in zarjove kakor ranjena zver, roke pa dvignil, da bi si zavaroval obraz.

— Bravo!... je zadovoljno vzklikala množica. Tako prav... Naprej, ljudje!... Še... še...

In sto rok se je dvignilo in sto udarcev je padlo na tel in obraz zelenca Žalbija.

— Proč iz Latone!... Žalbi ne sme ostati več v vasi. Takšen podlež mora proč od poštenih ljudi! je kričala razdražena množica in zopet je sto rok zamahnilo...

Nesrečnež je že skoraj omagoval pod težo udarcev, vendar pa še vedno ni spoznal resnosti svojega položaja.

Neprenehoma je vpil in preklinjal:

— Lopovi!... Razbojniki!... Bodite prokleti!...

To pa je množico še bolj razkačilo, kakor divji so zopet navalili na nesrečnega Žalbija.

Zdajci pa odjekne močan glas:

— Nazaj, nesrečneži! Toliko ljudi na enega samega človeka! Saj ga boste ubili, to ni lepo...

To je bil siromašni Henrik, ki je prišel in spoznal nevarnost, ki je pretila Žalbiju.

— Oho! Le poglej ga, mladeniča! se porogljivo zasmeje kovač. Mar nameravaš še braniti tega podleža, ki ti je ugrabil dekleta?

— Ne branim ga radi tega, odvrne mladenič neustrašeno, toda vzeti ga moram v zaščito, ker je vas toliko. Jaz branim vsakogar, ki je slabši. Pustite ga, naj gre svojo pot!

— Ne, ne... mi ga ne pustimo!... se je razlegalo iz sto in sto grl. Ta oderuh mora iz vasi! Žalbi ne sme ostati več tukaj! Dovolj gorja nam je že povzročil!... Proč, proč iz Latone!...

Henrik je razumel opravičeno jezo svojih sovaščanov in pram skopuhu in oderuhu Žalbiju, da pa bi ga rešil nesreče, ki mu je pretila, se je obrnil k njemu z besedami:

— Žalbi, ali slišiš, narod te noče več imeti v vasi! Poberi svoja šila in kopita in izgini iz te okolice, toda hiti, sicer bi se moglo zgoditi, da bi bilo prepozno!

— Ha, tebi bi to najbrž ugajalo! mu odgovori Žalbi porogljivo in pogleda okrog sebe.

— Molči, nesrečnež, reče Henriko, sicer ti ne jamčim za ničesar? Mar ne vidiš, da te nameravajo preteptsti?

Žalbi je hotel še naprej kljubovati, prestrašilo pa ga je strašno vpitje, ki se je razlegalo po vasi:

— Iz vasi, nesramnež! Proč odtod! Zažgimo mu hišo, potem bo moral oditi . . .

— Tako je! Zažgimo mu hišo! Zažgimo to gnezdo! so vpili od vseh strani in množica se po silnem prerivanju napoti proti oderuhovi hiši, ki je stala sredi vasi.

Čez nekaj sekund so bili na mestu in ni minilo dolgo, ko so prodrli v hišo, preiskali vse kotičke in uničili vse, kar se je dalo uničiti, strgali bi bili še deske s tal, toda to je bilo preza-mudno delo.

Henriku se je komaj posrečilo, da je preprečil požar in obvaroval hišo ognja, ki bi jo bil popolnoma uničil.

Žalbi je kričal, ko je gledal kako uničujejo njegovo last-nino, bil pa je brez moči, njegove jeze se ni nihče več bal; pre-klinal je in zmerjal, toda nihče se ni zmenil zanj.

Naposled so ga razjareni vaščani zgrabili in ga odvlekli v brivčevo hišo, kjer mu je brivec obril pol obraza in mu odre-zal lase z ene strani glave, potem pa so ga pognali iz vasi kot največjega siromaka, ki ni imel ničesar, razen obleke na sebi.

Spodili so ga takšnega, kakršen je nekoč prišel v vas.

Žalbi je bil divji v svoji jezi.

Izgubil je vse svoje premoženje, postal je siromak, kot takšen pa ni mogel več niti sanjati o poroki z lepo Marijo in to ga je najbolj bolelo.

Vedel je, da bo postala Marija sedaj Henrikova žena, zato pa je Henrika sovražil bolj kakor ostale vaščane, ki so ga upropastili in spodili iz vasi.

Jezno je škripal z zobmi, zdajci pa se zdrzne in vztrepeta.

Pred njim sta obstala Henriko in Marija.

Ko so vaščani pognali Žalbija iz vasi, se je Henriko ločil od množice in poiskal Marijo, takoj sta odhitela po stranskih poteh, da bi dohitela nesrečneža.

Henriko je bil siromak, toda imel je dobro srce.

Žalbi, ki je bil tudi revež, se mu je zasmilil in Henriko mu je hotel izročiti tisto majhno vsoto denarja, katero si je tekom dolgih let prislužil s težkim delom.

Žalbi je zagledal Henrika in Marijo in zavpil:

— Kaj hočeš še od mene?! Mar ti ni dovolj, da si mi ugrabil nevesto, ali me hočeš sedaj še ubiti?!

— Nesrečnež! mu odgovori Henriko sočutno. Ne jezim se, da mi popolnoma neupravičeno očitaš tako strašne stvari! Prišel sem za teboj, da bi te dohitel in ti pomagal, kolikor je v mojih močeh.

Tudi ti si sedaj siromak, kakor jaz. Tu imaš, vzemi to denarnico, v kateri se nahajajo moji skromni prihranki.

Ni sicer veliko, kar ti dajem, mislim pa, da ti bo zadostovalo, dokler ne boš našel kakšnega primernega zaslužka...

Žalbi sune roko, ki mu je ponujala denarnico, prezirljivo od sebe.

— Misliš, da bom od berača sprejemal miloščino! reče Žalbi in se zaničljivo nasmehne. Ali bi rad odkupil Marijo? Glej, da mi izgineš izpred oči! Prokleta bodita ti in Marija in vajin zakon!

Po teh besedah se je Žalbi obrnil in odhitel po cesti, kakor da bi ga podile furije.

Dobri in usmiljeni Henriko je dolgo gledal za njim, potem je zavzdihnil, se obrnil k Mariji in ji dejal:

— Pojdiva domov! Bog ve, da sem pošteno in dobro mislil, toda kaj morem jaz zato, če je odbil mojo ponudbo! Pojdiva k tvojemu očetu! Morda me sedaj ne bo zavrnil!

— Ah! zavzdihne Marija. Bojim se samo, da naju bo onesrečila kletev tega človeka!

— Ne boj se, Marija, odvrne Henriko nežno. Takšnih kletev Bog ne posluša! Jaz upam, da nama bo sreča naklonjena...

— Morda, toda če bi bil imel več sreče, bi bila tvoja številka zadela glavni dobiček!

Henriko sicer še ni videl seznama izžrebanih srečk, toda v vasi je med množico slišal, da je Žalbi dobil glavni dobiček, dalje pa se ni zanimal, saj tudi ni imel niti časa, ker je bil zaposlen z obrambo Žalbija.

Henriko ni vedel, da je Žalbi našel pri sebi srečko številko 17, katero je Henriko kupil, svoje pa niti iskal ni.

Ko se bosta vrnila z Marijo v vas, je hotel pregledati svojo srečko in seznam izžrebanih številk.

Večer ni bil več daleč in prva tema je padala na zemljo. Henriko in Marija sta se vračala domov, ko sta bila že blizu vasi, sta se pod nekim drevesom ustavila.

Marija objame svojega ljubljenca, zdajci pa se oba zdrzneta.

V bližini sta slišala neke korake. Niti toliko časa nista imela, da bi si oddahnila, ko je naenkrat planil pred mlada

...bljenca neki moški, velik in močan, za njim pa se je prika-
...četa postav z zakrinkanimi obrazi.

— Stojšta! Niti koraka dalje! vzklikne neznanec z zapo-
...dovajnim glasom in dvigne desnico.

Henriko se sprva ni prestrašil, Marija pa je takoj spo-
...nezanca in zavpila prestrašeno:

— Musolino! To je Giuseppe Musolino.

— Da, jaz sem Giuseppe Musolino! odgovori neznanec s
...glasom in se nasloni na puško, ki jo je krepko držal v

Sedaj se je tudi Henriko prestrašil.

Eno roko je imel v hlačnem žepu, z drugo pa je držal pre-
...eno Marijo.

— Roke kvišku! zagrmi Musolino.

Henriko uboga.

V roki je držal denarnico z denarjem.

— Kaj imaš to v roki? vpraša Musolino.

— Denarnico.

— Kaj je v njej?

— Denar ... moji borni prihranki ...

— Sem jih daj! zapove Giuseppe Musolino. Ta denarnica
...narjem vred je moja.

Henriko osupne.

Nekaj časa je omahoval. Ni mu bilo žal, da bi moral de-
...zročiti Giuseppeu Musolinu, toda to majhno vsoto je ravno
...tako nujno potreboval.

— Mar mi nameravate vzeti ta mal denar? vpraša Hen-
...s slabotnim glasom, videti je bilo, da se Musolinu ni upal
...ugovarjati. Ta denar sem si zaslužil s poštenim delom, ce-
...edem let sem štedil in ravno sedaj mi je ta denar potreben.
...ga dal kot odkupnino za to deklico, za mojo Marijo ...

— Ah, ali je to tvoja Marija?

— Da!

— Krasna deklica! reče Giuseppe Musolino in se zazre
...v oči. Dobro torej, mladenič, če ti je toliko za to denar-
...ti jo bom pustil — toda pod enim pogojem ...

— In ta bi bil? vpraša hitro Henriko.

— Tvoja Marija mi mora dati tri poljube ...

Mladi Henriko se zdrzne in se odločno postavi pred Ma-
...kakor da bi jo hotel zavarovati s svojim telesom.

— Ne, Giuseppe Musolino, tega ne bom nikdar dovolil!
...mladenič z odločnim glasom.

— Torej ne sprejmeš mojega pogoja?
— Nikdar! Lahko nama vzamete denar, tudi življenje, če hočete, toda tega ne bom nikdar dovolil...

— Dobro mladenič, potem mi daj to denarnico! reče Giuseppe Musolino s strogim glasom.

— Tukaj jo imaš! odgovori Henrik žalostno in podaril Giuseppe Musolinu denarnico.

Musolino jo vzame in se nasmehne.

— Sedaj pa moram pogledati, kaj imaš spravljene v tej denarnici, reče Musolino. Prepričati se moram, če je še vredno, da se mudim z njo, kajti Giuseppe Musolino ni zadovoljen z malenkostmi...

Po teh besedah odpre Musolino denarnico in premakne prsti srebrni denar, ki se je nahajal v njej.

Pri tem pa se je zaničljivo smehljaj, zaprl zopet denarnico in jo vrgel na tla k Henrikovim nogam.

— Tu imaš svojo denarnico! reče Giuseppe Musolino jezno. To je malenkost, Giuseppe Musolino pa ni zadovoljen s peščico piškavih srebrnikov!

Veš, mladenič, strašno si me razočaral in najrajše bi te zvezal in te obesil na veje tega drevesa. Toda radi te delam ti poklanjam življenje, priseči pa mi moraš, da boš uporabil vse, kar je v denarnici zares zase in za Marijo!

— Prisegam ti, Giuseppe Musolino! reče Henrik in mu podaril tri pobere denarnico s tal.

— Dobro! odgovori Musolino. Tedaj pojdita takoj domov. Stopi k Marijinemu očetu in ga prosi, da vama dovoli, da se poročita. Toda zapomni si, mladenič, da bom na dan tvoje svatbe zopet prišel k tebi in takrat mi bo tvoja Marija dala poljube...

Henriko je bil tako vesel, ker je dobil zopet svoj denar, da je preslišal Musolinove besede in ni odgovoril nanje.

Musolino pa nadaljuje s strogim glasom:

— Pojdi sedaj, toda glej, da ti ne bo prišlo na misel, da komu črhnil četudi eno samo besedico o najinem srečanju. Poskušaj tega, kajti zagotavljam ti, da se ti potem ne bo nič godilo!...

Po teh besedah je Giuseppe Musolino pomembno pogledal dal svoje tovariše in zginit z njimi med drevjem.

— Beživa, Marija! reče Henriko Mariji, ko sta ostala sama. Ne odlašajva niti trenutka...

— Hvala Bogu, da ti le ni vzel denarja, reče Marija in prime svojega ljubljenca za roko.

Šla sta.

— Sedaj greva naravnost k tvojemu očetu, reče Henriko med potjo. To zadevo hočem razčistiti. Nadejam se, da bo tvoj oče sedaj bolj popustljiv . . .

Saj mu bom dal ves denar, ki sem si ga prihranil in mislim, da bodo srebrni novci omehčali njegovo srce . . .

— Mislim, da imam okrog sto trideset lir, točnega števila sicer ne vem, odvrne Henriko. Ko bova prišla domov, bova odšla v tvojo sobo in preštela denar.

Marija in Henriko sta pospešila korake ter kmalu prispela do gostilne Marijinega očeta.

Šla sta skozi vrt in neopazeno stopila v Marijino sobo.

Henriko vzame denarnico iz žepa in strese denar na mizo; med srebrnim denarjem se zasveti lister papirja.

— Kaj je to? vpraša Marija.

— Ne vem, odgovori Henriko začudeno. Kolikor se spominjam, nisem imel v denarnici razen srebrnega denarja ničesar.

Po teh besedah vzame Henriko papir in ga razvije . . .

— Ah, srečka! vzklikne mladenič presenečeno. Kako pa je prišla srečka sem? Saj jaz srečke nisem imel v denarnici!

Marija pogleda številko in veselo vzklikne:

— To je srečka številka 77, ki je zadela glavni dobitek!

Henriko pogleda številko in se strese.

Ni mogel verjeti svojim očem.

Popolnoma natančno je vedel, da je kupil srečko številko 17, sedaj pa je držal v roki številko 77, Musolinovo številko, ki je zadela glavni dobitek . . .

Kako je prišla ta srečka v njegovo denarnico?!

To je bila uganka.

Strašno spoznanje

Doktor Müller je po prigovarjanju lepe Margarete ukazal staremu služabniku, naj odide iz bolnikove sobe.

Dobri in zvesti Kristof je z bolestjo v srcu ubogal zdravnikovo zapoved in odšel, toda ostal je pri vratih in prosil Boga, da bi obvaroval njegovega gospodarja.

Ko je Kristof videl Margareto, ko je prihitela iz sobe in

oddirjala po hodniku, si je veselo oddahnil, čez kakšne četiri ure pa se je opogumil in stopil v sobo, kjer je našel mladega zdravnika zamišljenega ob bolnikovi postelji.

Ne da bi si pomišljal je stopil k njemu in mu položil roko na ramo, ko pa ga je zdravnik začudeno pogledal, mu je pogumno dejal:

— Vse vem, gospod doktor! Vse sem slišal! Stal sem pred vrati in pobožno molil, da bi vas Bog pripeljal zopet na pravo pot.

Ah, kako je bilo to težko!

Saj ta nesrečnica je lepa, kakor demon, človek se težko upre takšnemu zapeljevanju, mnogo mu je treba, da se premaga...

Ona je preveč lepa...

Doktor Müller je začudeno strmel v starca.

— Da, prav imaš, reče naposled mladi zdravnik. Ona je preveč lepa, da bi bila lahko tudi dobra!

— Pozabite na to grešnico! zavzdihne stari Kristof. Res je, ni lepo, da jaz kot sluga te hiše tako govorim o moji gospodarici, toda po vsem tem, kar sem slišal...

Ah, gospod doktor, kaj si more pošten človek misliti o otroku, ki želi svojemu očetu smrt?

— Res je, kar pravite, starček, odgovori doktor Müller in globoko zavzdihne. Nenaravno je, če želi hčerka svojemu očetu smrt...

— In naj bi se potem človeku ne vsiljevalo samo v glavo, nadaljuje Kristof, da mu ona ni prava hčerka?

O, prava hči bi ne mogla nikdar tako postopati!...

Če je gospodična Margareta zares kneževa hčerka, zakaj bi želela očetovo smrt?

— Knez je vendar zelo bogat, odgovori doktor Müller. Kdo ve, če nima gospodična človeka, ki ji svetuje, naj si prizadeva, da bi postala čimprej naslednica?

— Tako mislim tudi jaz, pristavi stari Kristof, in zdi se mi, da poznam tega svetovalca. Sicer pa, gospod doktor, midva se nahajava na isti poti, oba želiva, da bi knez ozdravel in mislim, da smem z vami odkrito govoriti?

— O, kar govorite, govorite brez bojazni! je doktor Müller ohrabil starega slugo.

Kristof se približa in nadaljuje strogo zaupno:

— Ali veste, kdo je ta svetovalec?

— Ne vem.

— Tedaj vam bom to jaz povedal, nadaljuje stari Kristofo. Nekaj mi pravi, naj se vam izpovem, naj vam vse zaupam.

Star sem in kdo ve kako dolgo bom še živel.

Radi tega je dobro, da nekemu zaupam, kar vem; prepričan sem, da bom najbolj prav storil, če bom ravno vam vse povedal, kajti ko sem vas zagledal, me je nekaj potegnilo k vam.

Posebno pa še takrat, ko sem slišal, kako ste premagali skušnjavo, v katero vas je potegnila lepa Margareta, sem dobil do vas mnogo spoštovanja in si dejal:

»Pogumen je in pošten, on mi bo pomagal!«

— Ne hvalite me, se je branil doktor Müller. Spametoval sem se že precej pozno...

Toda povejte mi, koga imate na sumu, da tako slabo vpliva na kneginjo in želi knezovo smrt?

— Koga? ponovi stari komornik. To je pa res lahko uganiti, popolnoma enostavno... Brez dvoma tisti, ki bi po knezovi smrti postal gospodar vsega premoženja...

— Saj to je Margareta!

— Motite se, gospod doktor, odvrne Kristofo. Margareta bo podedovala samo gotovino, vse ostalo pa, kakor tudi namestnik kneza, bo podedoval nekdo drugi.

— Kdo bi neki mogel to biti?

— Kdo neki drugi, kakor knezov brat grof Luigi Borjeze! odgovori Kristofo z odločnim glasom.

— Ah! se začudi mladi zdravnik. Mar mislite, da bi grof želel knezovo smrt?

— O tem sem trdno prepričan! potrdi Kristofo. Prav dobro vem, da si on prizadeva, da bi knez čimprej izginil...

— Bog, kdo bi si bil to mislil! vzklikne doktor Müller. Morda me je samo nebo poslalo sem, da bom knezov prijatelj in zaščitnik, da mu bom stal ob strani v boju z zahrbtnimi doboščinci!

— Če potrebuje kdo na svetu zvestega prijatelja, ga potrebuje knez, zavzdihne dobri Kristofo, kajti on je popolnoma zasamljen, njegova hči in njegov brat sta se zarotila proti njemu.

Moje oči so videle marsikaj, kar si je grof Luigi hotel pribrati samo zase in za Margareto.

— Ali imate kakšne dokaze, ki bi potrdili vaš sum, ki ga gojite napram kneginji in grofu? vpraša doktor Müller. Ali ve-

ste kaj pozitivnega, da obstaja med njima tajno sporazumljenje?

— Če hočem po pravici govoriti moram reči, da takšnih dokazov nimam, odgovori Kristofo, kajti Luigi in Margareta sta zelo previdna, toda dejal sem vam, da sem videl marsikaj.

Kaj bi rekli k temu, gospod doktor-, če bi vam dejal, da sta šla Margareta in Luigi pred nekaterimi tedni na lov v Kalabrijo, vendar pa nista bila na lovu, temveč sta se bavila z nekakšnimi drugimi posli?

— Morda sta šla samo na izlet, pripomni doktor Müller. Zaročena sta, radi tega jim človek tega ne sme zameriti...

— Zaročenca! se Kristofo porogljivo zasmije. O, ta dva nista takšna, kakršni so drugi zaročenci. Res je, gospodična se dela, kakor da bi ne mogla živeti brez njega, toda to je samo slepilo... Jaz vem, da ljubi Margareta drugega...

— Koda?

— Eh, toliko zopet nisem prodrl v skrivnosti njenega srca, odvrne stari Kristofo. Sicer pa za naju ni važno, koga ljubi, temveč sovraži!

Vidite, gospod doktor, tudi takrat, ko sta šla dozdevno na lov in se bavila z drugimi posli, sem prepričan, da je bila vzrok temu izletu neka oseba, katero Margareta sovraži.

Namesto na lov sta šla v vas Aspromonte...

— Kdo vas je o tem obvestil? ga prekine doktor Müller. Če niso to samo navadna sumničenja?

— Gospod doktor, nadaljuje Kristofo, kadar je človek v mojih letih, je nezaupljiv in se ne da zapeljati navadnim bajkam in pripovedkam.

Jaz vam govorim resnico.

Na moje priporočilo je knez postavil za oskrbnika v tem lovskem dvorcu mojega nečaka Rudina.

To je pošten človek.

Odhod kneginje in grofa na lov se mi je zdel zelo sumljiv. Takoj sem napisal nečaku pismo in mu ukazal, naj ju previdno zasleduje in potem obvesti o vsem, kar bosta delala.

Kmalu sem dobil od svojega nečaka obvestilo, da sta lovca zares prispela, da pa nista lovila divjačine — temveč človeka.

Več mi v pismu ni mogel javiti.

Lahko si predstavljate, kako silno sem se razveselil, ko me je knez vzel sedaj s seboj!

Sinoči mi je Rudin povedal tudi ostalo...

— Pst! ... ga prekine zdravnik šepetaje. Zdi se mi, da se bolnik premaknil?!

— Ni se premaknil! odgovori Kristofo. Knez leži nepre-
sčno, jaz pazim neprenehoma nanj, na žalost je še vedno v
zavesti ...

O, gospod doktor, dobri knez se bo zbudil, kajneda? Re-
te mi, da ne bo umrl!

— Ne bo, odgovori doktor Müller. Največja nevarnost je
vsekakor pa bo minilo še dolgo, preden bo knez popol-
okreval. Res je, vprašanje je, če bo sploh popolnoma
ozdravel ...

— Ali ga bomo takoj prenesli v Rim? vpraša stari Kri-
stofo s skrbipolnim obrazom.

— Nikakor! odgovori zdravnik. To bi bil prevelik napor
Mi pa se moramo izogibati vsakega tresenja ...

— Ah, to je dobro! vzklikne radostno zvesti sluga. Jaz
ostal z njim v dvorcu in ga negoval. Če bi le gospodična
grof čimprej odpotovala, kajti dokler sta ta dva človeka v
moji bližini, se ne bojim samo za njegovo ozdravljenje,
več tudi za knezovo življenje ...

Pa tudi vi boste ostali pri bolniku, kajneda? ...

— To mi ni mogoče, reče doktor Müller z bolestrin
obrazom. Vrniti se moram v San Stefano, kjer me čakajo moji
prijatelji.

Vsekakor pa bom ostal, dokler ne bom popravil svoje
službe in dokler ne bo minila vsaka nevarnost ...

— O, hvala vam za to dobroto! se je razveselil stari
Kristofo. Ko bo knez ozdravel, vam bo tudi on zelo hvaležen.
Sedaj naj vam pa povem, kar sem slišal sinoči od svo-
jega nečaka Rudina.

Opazil je, da sta nekega dne odšla grof in gospodična iz
njunega dvorca, bila pa sta preoblečena.

Grof je bil oblečen v berača s ponarejeno brado in la-
hno, gospodična pa je predstavljala beračevo hčerko.

Nedaleč od dvorca ju je čakala kočija.

Moj nečak je šel previdno za njima in se neopaženo obe-
daj na kočijo. Tako se je tudi on odpeljal z njima.

Kočija je drdrala proti vasici Aspromontom, toda ni za-
šla v vas.

Blizu vasi sta dozdevni berač in njegova hčerka stopila
iz kočije, moj nečak pa se je skrtil za neki grm.

Kočijaž je bil grofov komornik François Lafleur.

Po polnoči sta se grof in gospodična vrnila, pa nista bila sama. S seboj sta pripeljala neko tretjo osebo.

Moj nečak ni vedel, kdo je bila tretja oseba, opazil pa da je bila neka deklica in da ni šla rada z njima, kajti grof gospodična sta jo s silo vrgla v kočijo, ki je oddrdrala z večjo hitrostjo v noč...

— Čudno! spregovori zdravnik.

— In zanimivo, nadaljuje Kristofo. Mar te skrivnostne stvari ne dokazujejo, da sta grof Luigi Borgeze in knezina Margareta med seboj v zvezi?

— Še več! pristavi doktor Müller. Po vsem, kar ste mi povedali, sklepam, da sta grof in kneginja izvršila nad neznano deklico kakšen zločin...

— Da, zločin! se oglasi nekdo s slabim glasom za njima hrbtnoma.

Doktor Müller in Kristofo sta se obrnila in se stresla.

Zagledala sta na postelji bolnega kneza, ki je na blazini malo privzdignil glavo in spregovoril te besede.

— Ah, Bog! vzklikne stari Kristofo. Knez... gospod! Oh, hvala Bogu, vi ste se zopet zbudili...

Doktor Müller skoči h knezu Albertu, ga prime in mu reče z razburjenim glasom:

— Gospod knez, vi ste tako močni, da ste se sami lahko dvignili?

— So trenutki, odgovori knez Alberto s slabotnim glasom, ko je moč duha močnejša od telesne moči...

Zvesti in dobri Kristofo je trepetal po vsem telesu. Očeh pa so se mu bleščale solze veselja, da se je njegov gospodar zopet zbudil in da je slišal njegov glas.

Tudi knezove oči so se nenavadno bleščale.

Globoko je zavzdihnil, potem pa je pogledal doktora Müllerja in Kristofa in dejal z boleznim glasom:

— Vse sem slišal...

Zdravnik in Kristofo sta prebledela.

— Da, vse sem slišal in sedaj vem, da je moja hči resnično zločinec... je nadaljeval knez.

— Knez... gospodar! je prosil Kristofo. Prosim vas, da se razburjate se... pozneje...

— Ne boj se, moj dobri in zvesti prijatelj, mu odgovori knez Alberto. Še sem toliko močan, da bom lahko prenesel tudi najstrašnejše vesti. Resnico hočem vedeti!

Doktor, prosim vas, povejte mi, ali je res, da je hotela hčerka prepričati in onemogočiti operacijo?

— Res je! potrdi zdravnik.

— Ali je res, da je želela mojo smrt?

— Res je! ponovi zopet doktor Müller in si položi roko v znak, da govori resnico.

— Prisežite mi, da je vse to resnica!

— Prisegam!

— Ti pa, Kristofu, mi priseži, da je res, kar si malo prej govedoval gospodu zdravniku!

— Prisegam!

— Ah! zavzdihne knez Alberto. Sedaj vem, kaj mi je priti. Od vaju pa zahtevam, da molčita o vsem tem, kajti prihodnje bom skrbno pazil, kaj se dogaja v moji okolici.

Vedeti hočem, če so me prevarali!...

Strašna slutnja je legla na mojo dušo...

Gorje mi, če se bo ta slutnja uresničila, toda gorje tudi nama, če odkrijem prevaro!...

Po teh besedah omahne knezova glava na blazine, knez Alberto se je zopet onesvestil...

— Nesrečni knez se je preveč zanesel na svoje moči! zavzdihne zdravnik v skrbeh.

— Bog naj se ga usmili! zaječi stari knezov komornik. Ali bo razkrinkal lažnjivce in zločince, ali pa se bo pri tem upropastil. Zanj je bilo to strašno razodetje!

Knez je ležal na postelji in se ni ganil.

Z bledim obrazom, posineli ustnicami in z zaprtimi očmi je bil popolnoma podoben mrliču, ki se je za vedno poslovil od tega sveta...

Dobrota in hvaležnost

Na vsak način moramo pojasniti, kako se je zgodila zamujava srečk med Henrikom in Žalbijem.

Ko sta po službi božji sedela Henriko in Marija pod staro bukvi na vznožju Aspromontov in se pogovarjala o svoji nesreči in pomanjkanju, sta Giuseppe Musolino in Julija, skrita za nekim grmom, prisluškovala njenemu pogovoru in bila priča celega prizora med nesrečnima mladima zaljubljenca.

Marija je odšla domov, kmalu potem pa je tudi Henriko

odšel iz gozda, Julija in Giuseppe Musolino pa sta prišla
svojega skrivališča.

— Ubožca! reče Julija s sočutjem. Ali si videl, Giu-
seppo, kako sta ta dva nesrečneža žalostna?

— Da, zares sta nesrečna, odgovori Giuseppe Musolino.
Jaz poznam očeta te deklice. Vem, da je skopuh in da bi vsaj
storil za denar. Nikdar pa bi si ne bil mogel misliti, da bi bil
sposoben žrtvovati srečo svojega otroka za denar ostudnega
oderuha Žalbija.

— Ali jima ne bi mogel kako pomagati? vpraša Julija
svojega moža s prosečim glasom.

— Zelo rad bi to storil, toda kako? odvrne Giuseppe
Musolino. Težko bi bilo prisiliti starega krčmarja, da bi po-
volil v poroko svoje hčerke s siromašnim Henrikom...

— Kaj je to? vpraša nenadoma Julija in pokaže z roko
na neki predmet, ki se je belil v travi pod košato bukvice,
kjer sta malo prej sedela Marija in Henriko.

Musolino odide pod bukev in pobere bel listek, katerega
mu je pokazala Julija.

— Ah! vzklikne Giuseppe Musolino. Saj to je srečka
tistega ubovega mladeniča, na katero stavlja svoje poslednje
upe!...

— Gotovo mu je padla iz žepa, ko sta sedela na travni
reče Julija. Prosim te, Giuseppe, poizkusi vse in mu jo vrni.

— Bom, na vsak način, odgovori Giuseppe Musolino. Še
danes bo Henriko imel srečko.

Po teh besedah se Musolino hitro obrne.

Slišal je neke korake.

Ozrl se je po cesti, ki je vodila v dolino in zagledal sta-
rega poštarja, ki je nosil pošto iz San Stefana.

Musolino se ne skriva pred tem starcem, temveč mu gre
veselo naproti, ga pozdravi in vpraša:

— Kam tako hitite, dobri starček? Mar nimate niti o-
nedaljših miru, da nosite pisma?

— Jaz raznašam pošto vsaki dan, odgovori pismonoša.
toda ne hitim tako radi pisem...

Danes nosim obvestilo o žrebanju loterije v Napolju, na-
to pa v Latoni že nestrpnno čakajo.

Zdi se mi, da v naši vasi ni žive duše, ki bi ne bila ka-
pila kakšne srečke...

— Tudi jaz sam imam eno srečko, reče Giuseppe Muso-
lino. Ali mi dovolite, da pregledam seznam izžrebanih srečk?

— Seveda, zakaj pa ne! odvrne stari pismonoša. Toda če imate številko 77, vam lahko čestitam, kajti ta številka je zadela glavni dobiček...

— Ah, ubogi Henriko, zavzdihne Julija, ko je slišala, da mladeničeva srečka ni zadela, vse tvoje upanje je šlo po vodi!

Musolino je v naglici pregledal listo, potem pa se je poslovil od pismonoše, ki je odhitel v Latono.

Prišel je nazaj k Juliji in ji dejal:

— Sedaj je Marija za Henrika popolnoma izgubljena. Ko bo njen oče zvedel, da je zadel Žalbi glavni dobiček in da se je njegovo bogastvo s tem še povečalo, bo brez dvoma prisilil neklico, da se bo poročila s tem bogatim gadom.

Julija je samo zavzdihnila.

Musolino jo je prijel za roko in šla sta proti vrhu Aspromontov.

Hodila sta že četrt ure in nista spregovorila nobene besedice.

Zdajci pa potegne Julija Musolina za roko in mu pokaže na nekega človeka, ki je ležal na mahu ob poti.

Musolino obstane.

— Morda je to kakšen vohun? vpraša Julija s strahom svojega moža.

— Ni vohun! se nasmehne Giuseppe Musolino. Ali veš, Julija, kdo je ta človek?

— Ne vem...

— To je Žalbi, s katerim se bo morala poročiti Marija...

— Uh, kako je grd! reče Julija, ko sta prišla malo bližje. Pogledj samo njegove ustnice? In umazana obleka in brada?! Kakor da bi danes ne bila nedelja!

— Ta nima praznika, se porogljivo zasmee Giuseppe Musolino. Žalbi ne pozna svetnikov in Boga... Njegov Bog e — denar...

— Pfuj! se strese Julija in potegne Musolina, da bi se vrnila čimprej na Aspromonte.

Musolino pa je stal in razmišljal.

— Pojdiva! je priganjala Julija.

— Počakaj malo! reče Musolino. Nekaj mi je šinilo v glavo.

Po teh besedah stopi Giuseppe Musolino k spečemu Žalbi, mu potegne iz žepa umazano listnico in začne stikati po njej...

Ko pa je našel srečko številko 77, jo je vzel, namesto nje pa je vrnil v listnico Henrikovo srečko, številko 17.

Po tej zamenjavi se je Giuseppe Musolino nasmehnil in porinil listnico nazaj v Žalbijevo suknjo, prijel je Julijo za roko in jo peljal proti vrhu Aspromontov, med potjo pa ji je govoril:

— Zadeva Henrika in Marije se je popolnoma spremenila in zasukala v čisto drugo smer.

Henrikovo srečko številko 17 sem dal Žalbiju, Žalbijevo srečko 77 pa bom že na kakršenkoli način izročil Henriku, ki bo dobil pet tisoč lir.

Že jutri bo lahko dvignil denar v San Stefanu.

S tem denarjem bo lahko zadostil zahtevam Marijinega očeta, ostalo pa mu bo še toliko, da si bo lahko osnoval svoje lastno gospodarstvo.

— Kaj pa če se bo Žalbi pritožil?

— To mu nič ne pomaga! odvrne Musolino. Denar izplačajo vedno le prinesitelju srečke.

Med tem pogovorom sta Giuseppe Musolino in Julija prispela na vrh Aspromontov med svoje tovariše.

Žalbi je bil to nedeljo v San Stefanu.

Ko se je vračal, je ležal na mehka gozdna tla ob poti, da bi se malo odpočil.

Niti slutil ni, da je imel njegovo denarnico Giuseppe Musolino v rokah, ko pa se je zbudil je nadaljeval pot.

Že se je zmračilo, ko je prispel v Latono, kjer se je narod pravkar prerival pred drogom, na katerem je bil nabit seznam izžrebanih srečk.

Kaj se je tu zgodilo z Žalbijem, smo videli že iz prejšnjih poglavij, videli pa smo tudi to, na kakšen način je našel Henriko v svoji denarnici Žalbijevo srečko, številko 77.

To srečko je spustil v denarnico Giuseppe Musolino ob priliki dozdevnega napada pred vasjo, spustil pa jo je vanjo neopaženo takrat, ko je s prsti prešteval vsebino denarnice.

Ubogi Henriko ni o vsem tem imel niti pojma in zdelo se mu je, da ima pred seboj uganko.

— Ne, ne! reče Henriko, ko je nekaj časa začudeno strmel v srečko. Tukaj ne more biti nekaj v redu... To je Žalbijeva srečka...

— Morda pa se motiš! pristavi Marija. Morda pa si baš ti kupil to številko in se ti je samo zdelo, da jo je kupil Žalbi!

— Ne ne, to ni mogoče! odgovori Henriko odločno. Prav vem, da sem kupil srečko številko 17, ne pa 77...

— Naj bo karkoli, reče Marija. Glavno je, da imaš srečko 77, ki je zadela glavni dobitok, moj oče pa bo prišel v najino poroko. Čudno se mi le zdi, kako je potem prišla ta srečka v tvojo denarnico?

— Ne vem! Tudi zame je to uganka! reče Henriko z zamisljenim obrazom.

Naenkrat pa veselo skoči.

— Ha, sedaj vem, kdo nama je dal to srečko! vzklikne Henriko veselo in navdušeno.

— Kdo?

— Giuseppe Musolino vendar!

— Kako? Kedaj?

— Takrat, ko mi je vzel to denarnico, odvrne Henriko. Neopazeno je spustil srečko v denarnico med denar in mi jo vrnil!...

Marija, Musolino nama je prinesel srečo!...

Pet tisoč lir nama je daroval!...

Giuseppe Musolino nama je pomagal, da boš postala moja, on je najin rešitelj!...

Živel Giuseppe Musolino!...

— Molči v imenu božjem! je mirila Marija veselega Henrika, ki je na ves glas vzklikal Giuseppeu Musolinu.

Molči, saj te lahko kdo sliši!

Bog naj blagoslovi Giuseppa Musolina in naj ga varuje pred njegovimi sovražniki, kakor pomaga on sam nesrečnejšem.

Zadovoljna sem s to zamenjavo, ki jo je storil Musolino radi naju. Za to uslugo mu bova vedno hvaležna in mu bova pomagala, kadar bo v stiski.

— Tako je! vzklikne Henriko in objame svojo izvoljenko. Giuseppe Musolino je postal s tem najin dobrotnik, midva pa mu ne bova nikdar pozabila te pomoči.

Nekaj časa sta uživala srečo neskaljene medsebojne ljubezni, potem pa se je lepi Henriko poslovil od Marije in se napotil k njenemu očetu, da bi prosil za njeno roko.

Krčmar je bil v gostilniški sobi skoraj sam, ker so se vaščani že večinoma razšli, da bi začeli novi dan že zgodaj s trdim delom.

— Kaj bi pa ti rad? vpraša krčmar jezno, ko je zagledal mladega Henrika.

— Z vami bi rad govoril o neki resni zadevi, odgovori Henriko, ko je pozdravil starca.

— Ali bi rad dela? se je razjezil krčmar.

— Ne gre za delo...

— Morda iščeš posojila?

— Tudi tega ne, temveč...

— Kaj je torej? Kaj hočeš?

Henriko je postal zbeگان in je komaj jecljal:

— Z vami bi bil rad govoril o... to se pravi... morda ste že kaj opazili... ali... ali pa morda veste... da... da... da se jaz in vaša Marija ljubiva...

Krčmar ga je začudeno pogledal, Henriko pa je nadaljeval:

— Vi ste Marijo obljubili Žalbiju, toda... toda Žalbi se ne bo več vrnil v Latono... radi tega vas prosim... da... da daste Marijo meni za ženo...

— Človek, ali si znorel! se zadere krčmar. Kaj pa vendar misli? Da bi jaz dal svojo hčerko tebi za ženo? Kdo pa si ti? Potepuh! Ha... ha... ha!... Kaj ti vendar ne prihaja na misel?!

— Toda jaz ljubim Marijo... zajeclja Henriko.

— Ljubiš!... se porogljivo zasmeje krčmar. Ljubezen ni mnogo vredna... Zakaj ne ljubiš druge deklice?

— Zato, ker me tudi Marija ljubi... odvrne Henriko, ki je postajal vedno bolj pogumen.

Krčmar odpre usta od čudenja, jezno vdari s pestjo po mizi in zavpije:

— In kljub temu ne bo kruha iz te moke! To vendar ne more biti res, da bi Marija ljubila tebe?!

— O tem se lahko takoj prepričate, reče Henriko brez strahu, odhiti k vratom ter pokliče Marijo.

Marija se je takoj prikazala, Henriko pa jo je prijel za roko in jo odpeljal k očetu rekoč:

— Marija, povej svojemu očetu, da me ljubiš in da želiš postati moja žena!

— Da, res je, oče! odgovori hitro Marija. Henriko je najboljši mladenič v vasi, ljubim ga in postala bom njegova žena, njegova ali pa nikogar drugega...

— Tudi ti si znorela! se starec jezno zadere. Henriko je kriv, da si znorela, mene pa ne bo spravil ob pamet!

Še enkrat vama pravim, iz te moke ne bo kruha!

Bog, sedaj vidim, da moram bežati iz te vasi!

Ko bi našel kupca, ki bi mi dal tri tisoč lir za krčmo in za njive, bi takoj odšel iz Latone v moj rojstni kraj...

— Če pa ni nič hujšega, če se namreč ne šalite, ga pre-kine Henriko, se vam vaša želja lahko takoj izpolni...

— Resnico govorim, toda kupca nimam! odgovori stari skopuh in lakomnež.

Henriko se nasmehne.

— Lahko dobite tudi kupca, reče mladi snubec. Jaz poznam kupca, ki bi vam dal štiri tisoč lir...

— Štiri tisoč! se začudi krčmar.

— Da, štiri tisoč lir, nadaljuje Henriko, ta kupec za zah-teva poleg krčme in zemlje tudi Marijo...

— Kako?! vpraša krčmar iznenadeno. Mar misli obdr-žati ta kupec Marijo kot služkinjo?

— Bog varuj! se nasmehne Henriko. Nasprotno, kupec namerava obdržati Marijo kot gospodinjo v hiši, ker jo bo vzel za ženo...

Krčmar je bil še bolj presenečen.

Nekaj časa je molčal, potem pa je vprašal:

— Kdo je ta kupec?

— Jaz! odgovori Henriko.

Krčmar je napravil korak nazaj in nezaupljivo zmajal z glavo. Mislil je, da je mladenič znorel.

— Kakšna neumna šala! se je razjezil krčmar.

— To ni šala, to je prava resnica! odgovori Henriko mirno in odločno. Če se strinjate s to kupčijo, vam bom jutri prinesel denar, drugo nedeljo pa bova z Marijo že mož in žena. Ali hočete?

— Kje pa si dobil toliko denarja? vpraša starec.

Namesto odgovora je potegnil Henriko iz žepa srečko in jo pomolil krčmarju pod nos.

Starec je pogledal številko in veselo vzkliknil:

— Številka 77! Ta srečka je vendar zadela glavni do-bitek!

Starec, ki je videl srečo vedno samo v bogastvu in de-narju, je naenkrat spremenil svoje obnašanje.

Jeza in preziranje sta naenkrat izginila, namesto da bi psoval, je objel mladega Henrika. Bilo ga je samo veselje, nje-gove besede so pričale o neizmernem zaupanju in naklo-njenosti.

Zagotavljal je Henriku, da se strinja s to pogodbo in da je o njem mislil vedno le najboljše, dejal je, da je prepričan,

da bi njegova Marija ne mogla nikdar najti za moža boljšega mladeniča, kakor je Henriko.

Čeprav je bilo poštenemu Henriku to laganje zoprno, je molčal in ni ugovarjal.

Bil je zadovoljen, da bo starec po poroki odšel s svojim denarjem iz Latone.

Vsi trije so sedli k mizi, sporazumeli so se o vseh ostalih stvareh in sklenili, da bo poroka prihodnjo nedeljo.

Napočil je dan poroke.

Ženitovanjska slavnost je bila takšna, kakor doslej še nobena, odkar stoji Latona.

Henriko je povabil na gostijo vse siromašne mladeniče, Marija pa je bogato obdarila vse revne otroke.

Pojedina je trajala do štirih popoldne, takrat pa je nastal majhen odmor, da bi nadaljevali svečanost zvečer s še večjim veseljem in navdušenjem.

Med odmorom sta šla ženin in nevesta, Henriko in Marija, na sprehod.

Tako sta prispela do velike bukke, pod katero sta sedela pred enim tednom in kjer sta ju videla Giuseppe Musolino in Julija.

Pod starim drevesom, ki je bil priča njunim nedeljskim sestankom, sta se ustavila.

Henriko je z božajočim pogledom pogledal košato bukev in navdušeno dejal:

— Kdo bi bil minulo nedeljo dejal, da bova tako hitro postala srečna? Draga Marija, najine davne sanje so se izpolnile, vsi načrti so se uresničili.

In komur, draga, morava biti hvaležna za najino nepopisno srečo?

Samo Giuseppe Musolinu...

— Zakaj pa ravno njemu?! ga je prekinil nekdo za njegovim hrbtom.

Marija in Henriko sta se ozrla in na svoje veliko začudenje in veselje zagledala pred seboj Giuseppa Musolina in njegovega Julija.

— Julija, poglej samo njune žareče oči, reče Musolino, in videla boš, da sta srečna!

— O, midva sva nepopisno srečna! vzklikne Henriko, čigar duša je kipela od sreče.

— To me veseli, tudi jaz sem srečen, ker sta vidva

srečna, nadaljuje Giuseppe Musolino, vendar pa si ne morem kaj, da bi vama nekaj ne svetoval.

Ne pozabita v svoji sreči, da sta bila nekoč tudi nesrečna; ne pozabita v svojem bogastvu, da sta bila nekoč siromašna!

Spominjajta se tistih, ki so še vedno nesrečni in siromašni, pomagajta tistim, ki so potrebni pomoči!

Kdor tako dela, si zasluži svojo srečo!

Sedaj pa še nekaj!

Saj menda nista pozabila na našo pogodbo?

Vidita, jaz sem bil zvest dani besedi, kakor vedno, **ee** dan vajine poroke sem prišel izterjat svoj dolg...

— Za kakšen dolg gre? vpraša Marija.

— Mar sta pozabila?

Marija je pordečela kakor zrela črešnja in pogledala Julijo, Henriko pa je postal nemiren.

— Mar se ne spominjate več, lepa Marija? se je nasmehnil Giuseppe Musolino. Jaz sem zahteval tri poljube z vaših ustnic, mar ni tako?

— Tako je, odgovori Marija, toda...

— Nikakšnih opravičil! pristavi Musolino. Od vas zahtevam tri poljube in sicer takoj... Poljubite trikrat **mojo** Julijo!

Henriko in Marija sta se spogledala.

Sedaj šele jima je postalo vse jasno.

Marija skoči k Juliji, jo objame in poljubi ne samo trikrat kakor je dejal Giuseppe Musolino, temveč neštetokrat.

— S tem si postala moja prijateljica! reče Julija, ko je objela mlado deklico. Od današnjega dne ne bova pozabili druga na drugo ne v sreči, pa tudi ne v nesreči!

— Tudi midva si bova prijatelja! reče mladi Henriko in ponudi Giuseppe Musolinu roko. Upam, da bo nekoč prišel čas, ko se vam bom lahko oddolžil za dobroto, ki ste mi jo storili!...

— Ali pa veš ti, vpraša Giuseppe Musolino, kaj si obljubil s temi besedami?

— Vem, odgovori Henriko odločno. Moje oči bodo vedno zvesto pazile in bodo vidèle vse, kar mora vedeti Giuseppe Musolino. To je moja obljuba!

— Ali pa veš, da je to nevarna stvar?

— Vem!

— Ne pozabi, Henriko, da mora biti tisti, ki služi Giu-

seppu Musolinu, pošten, neustrašen in hraber, pred nobeno nevarnostjo ne sme pobegniti in računati mora, da lahko vsak trenutek umre zame? Ali si pripravljen na vse to?

— Je! odgovori namesto Henrika lepa Marija z odločnim glasom.

— Vse bom storil za tebe! pristavi tudi Henriko. Ti, Giuseppe Musolino, si nama storil veliko dobroto, ki jo bova poplačala s hvaležnostjo.

— Dobro! odgovori Giuseppe Musolino. Jaz sprejemem tvoje prijateljstvo.

Od danes si moj prijatelj in član moje družine.

S svojo ženo boš živel v vasi mirno meščansko življenje in nihče ne bo slutil, da si moj tovariš.

Kadar pa bo treba, me boš obveščal o vsem na čisto poseben način, ki bo znan samo vama.

Kadar boš imel dobre vesti, boš obesil na dimnik svoje hiše belo zastavo, če pa bo prišlo do tvojih ušes kaj slabega, obesi črno zastavo.

Če boš opazil kedaj kakšno nevarnost, ki bi pretila meni in bi bila namenjena proti Aspromontom, obesi rdečo zastavo, jaz pa bom vedel, kaj mi je storiti...

— Zanesi se name, Musolino, odgovori Henriko odločno. Dobro sem te razumel!

— Prav, odvrne Musolino, sedaj pa še nekaj. Julija, izroči Mariji najino poročno darilo!

Julija izroči Mariji niz biserov rekoč:

— Želiva vama toliko srečnih let, kolikor je tukaj biserovatih zrn! Nosi ta nakit, Marija, kot spomin na Giuseppa Musolina in njegovo Julijo!

Marija je vzela nakit od svoje prijateljice in medtem ko sta ga ona in Henriko z občudovanjem ogledovala, šta Giuseppe Musolino in Julija izginila med drevjem.

Skrivnost v gozdu

Stanje kneza Alberta je bilo zelo resno.

Cele štiri tedne so vsak trenutek pričakovali, da bo nastopila katastrofa.

Po več dni je ležal knez v nezavesti, večkrat je izginil z njegovega obraza vsak znak življenja, bil je bolj podoben mrliču, kakor pa živemu bitju.

Vsi so izgubili upanje, da bo knez kedaj ozdravel.

Stari in zvesti Kristofo je pretakal solze in ni imel nikjer obstanka. Tako je bil žalosten in potrtn, da je vsakdo lahko spoznal, da bi dobri stavec ne mogel preživeti kneževe smrti.

Doktor Müller se ni ganil od bolnikove postelje. V San Stefano je javil, da ne more pustiti kneza v takšnem stanju in poskrbel, da ga je nadomeščal neki drugi zdravnik.

Neke noči je kriza dosegla vrhunec.

Ob bolnikovi postelji sta stala samo zdravnik in Kristofo ...

Kristofo je trepetal od skrbi in noči brez spanja. Po večer je nemo strmел v zamišljeni obraz mladega zdravnika, pri tem pa so mu pogledi vedno uhajali k umirajočemu knezu.

Knez je dihal težko in zelo hitro.

Posinele ustnice so bile samo priprte.

Nenadoma je knez čisto narahlo zavzdihnil, potem pa so njegove ustnice komaj slišno spregovorile:

— Karmen ... Julija ...

Mar je bil to zadnji vzdihljaj dobrega kneza?

Mar je bil to trenutek smrti, da se je knez Alberto še enkrat spomnil na dvoje bitij, ki sta mu bila v življenju tako draga?

Istočasno sta zdrknili dve veliki solzi po knezovem vzem in upadlem obrazu.

Ali sta bili ti dve solzi znamenje smrti ali ozdravljenja?

Zdajci je postal bolnik silno nemiren ...

Prsi so se mu vedno hitreje dvigale, usta so se odprla in nočno hropla.

Kristofo obupno zaihti ...

— Umira! zaječi zvesti sluga.

Doktor Müller je mahnil z roko in ga hotel pomiriti, Kristofo pa je še bolj obupno zaječal:

— Moj gospodar umira! ...

— Tiho! ... ga je miril zdravnik. Ne delajte nepotrebnega hrupa ...

— Toda knez umira ...

— Ne! odgovori doktor Müller z mirnim in odločnim glasom. Bog se ga je usmilil ... Knez bo živel ...

— Živel?! vzklikne Kristofo veselo.

— Da, nevarnost je minila! ... nadaljuje zdravnik, pri tem pa je neprenehoma gledal bolnika.

In res. Knez se je zopet pomiril.

Dihal je mnogo lažje, ustnice so se mu počasi zaprle, nezavest je izginila...

Knez je mirno zaspal...

Smrtna nevarnost je minila.

Borba med življenjem in smrtjo je končala. Življenje je zmagalo...

V odločilnem trenutku je knez Alberto izgovoril ime svoje drage žene Karmen in svoje mile hčerke Julije.

Morda je bil spomin na ti dve bitji odločilnega pomena in dal knezu novih moči, da je premagal smrt in ohranil življenje za svojega ljubljenega otroka, za svojo Julijo...

— Ah, hvala ti, Bog v nebesih! vzklikne Kristofa med solzami in njegov glas se je tresel.

Hvali ti, Bog, da si ohranil življenje mojega gospodarja. Jaz bi ne mogel preživeti njegove smrti...

Ohranil si tudi moje življenje...

— In moje! pristavi doktor Müller. Kajti če bi bil knez umrl, bi tudi jaz ne živel več...

Z drhtečima rokama je prijel Kristofa zdravnikovo roko in jo začel poljubljati, pri tem pa so padale na belo desnico solze, ki so pričale o skrbi za rešitev bolnega kneza.

— — — — —
Že se je jelo daniti, ko sta doktor Müller in zvesti Kristofa še vedno sedela ob knezovi postelji.

Zdravnik je previl knezu Albertu rano in z veselim obrazom dejal, da se je rana začela gnojiti in da knezovo življenje ni več v nevarnosti.

— Torej popolnoma rešen! je veselo vzkliknil stari Kristofa in prihitel k postelji. Hvala večnemu Bogu za njegovo milost!

Na knezovem blédem obrazu se je pojavila lahna rdečica, odprl je oči in hvaležno gledal mladega zdravnika in zvestega Kristofa.

Danes je bilo prvič, da se mu je vrnila popolna zavest.

— Zakleni vrata! zapove knez Alberto svojemu zvestemu slugi s slabotnim glasom.

Rad bi govoril z vama, toda tako, da bi nas med pogovorom nihče ne motil.

— Predvsem, reče zdravnik s prijateljskim glasom, bodite tako ljubeznjivi, knez, in popijte čokolado.

Potrebni ste okrepčila.

Med tem časom ste zelo oslabeledi in vašemu negovanju je treba posvečati veliko pozornost, če hočete živeti...

— Ah, hočem in moram živeti, zavzdihne knez Alberto. Povejte mi, gospod doktor, ali moreta volja in želja po življenju premagati smrt?

— Moreta! V marsikaterem slučaju se to zgodi, odgovori doktor Müller. Tudi pri vas, knez, je močna volja premagala smrt.

— Da, brez dvoma je tako! reče knez Alberto, njegov glas pa je zvenel pri tem skoraj svečano.

Bog mi je pomagal, da sem zmagal v borbi s smrtjo, kajti jaz moram še živeti... Nekaj mi je v teh težkih dneh leglo na dušo in se ne gane...

— O gospodar... prosim vas, ne razburjajte se! je prosil Kristofo.

— Ali mi škoduje? vpraša knez in vprašajoče pogleda mladega zdravnika.

— Ne morem prikrivati, da vam je mir neobhodno potreben, odgovori doktor Müller.

— Prav, reče knez Alberto, tedaj bom ostal popolnoma miren. Kristofo, daj mi mojo čokolado!

Stari sluga ponudi svojemu gospodarju skodelico čokolade, katero je bolnik popil v dolgih, žejnih požirkih.

Malo si je oddahnil, potem pa se je obrnil k zdravniku s besedami:

— Doktor, povejte mi, kedaj bom ozdravel?

— To je vprašanje, na katerega vam ne morem dati točnega odgovora, se blago nasmehne zdravnik. Če boste ostali popolnoma mirni in ubogali moje nasvete, se nadejam, da boste popolnoma ozdraveli že čez nekaj tednov...

— Dobro, kar se tega tiče, boste z menoj zadovoljni, se nasmehne knez, ki je bil očitvidno zelo zadovoljen z zdravnikovo izjavo.

Povejte mi samo še to:

Ali je mlada kneginja med boleznijo kaj skrbela zame, ali je povpraševala o stanju moje bolezni?

Doktor Müller povesi glavo in ne črhnje niti besedice, zato pa se Kristofo oglasi namesto njega:

— Milostljivi gospod! Vem, da ste navajeni vedno slišati samo resnico in zato mi je žal, da vam moram povedati, da ni kneginja niti malo skrbela za vas...

— In ni bedela ob moji postelji?

— Ni!

Knezov obraz se zmrači ob tem odgovoru, trpko se je nasmehnil in dejal:

— Zares, prekrasna hči!

— Niti v vašo sobo je ni nikdar bilo! pristavi Kristofo.

— Kaj pa moj brat?

— Grof Luigi je prišel od časa do časa pogledat, nadaljuje Kristofo, vedno pa je ostal samo nekaj trenutkov. Po navadi je odprl vrata in vprašal:

— Ali še živi?

— Krasen brat! se trpko nasmehne knez Alberto. Toda, čemu naj bi se vendar čudil? Kakor da bi ne bila nekoč živela dva brata, ki sta se imenovala Kajin in Abel!? Njuno plemo se je razmnožilo in se ohranilo do današnjega dne... Še dan-današnji živi marsikateri Kajin...

Ha, kako žalostno je to! Iz tega torej lahko skleпам odgovori stari Kristofo. Včasih sva podnevi in ponoči sedela ob vaši postelji oba, včasih pa sva se menjavala...

Knez je globoko zavzdihnil, v očeh pa so se mu zalesketale solze, dejal je z drhtečim glasom:

— Hvala vama, moja zvesta prijatelja!...

Povej mi, Kristofo, ali iščejo oblasti tistega človeka, ki me je ranil? Ali vedo, kdo je dotični?

— Ne vedo, temveč samo sumijo.

— Na koga je padel sum?

— Na Giuseppa Musolina.

— Ah! vzklikne knez. Kdo pa je sprožil to misel?

— Vaš brat... gospod grof...

Knez nagrbanči čelo in se bolestno nasmehne. Nekaj časa je molčal, potem pa je nestrpno vprašal:

— Ali je slučaj prijavljen oblastem?

— Da, milostljivi gospod, odgovori Kristofo. Gospod grof je vso zadevo prijavil oblastem. Pravijo, da bodo kmalu poslali celo četo nad Giuseppa Musolina...

— To se ne bo zgodilo! reče knez odločno. Prosim vas, gospod doktor, bodite tako prijazni in napišite brzojavko... Narekoval vam bom jaz...

Doktor Müller je stopil k majhni pisalni mizi in napisal brzojavko kalabrijskemu policijskemu prefektu.

Knez je narekoval:

»V popolni zavesti in prisotnosti duha izjavljam in zatrjujem, da me ni napadel in ranil Giuseppe Musolino, temveč je kriv moje nezgode le nesrečen slučaj.

Sam sem se ranil.

Radi neprevidnosti sem se v gozdu spotaknil ob neki drevesni korenini, padel sem, v tem trenutku pa se je moja puška sprožila in tako sem dobil rano.

Zasledovanje Giuseppa Musolina morate vsaj v tem slučaju ustaviti!

Knez Alberto Borgeze.«

Knez je izročil brzojavko Kristofu, potem pa si je oddahnil, omahnil med blazine in trdno zaspal.

Od tega dne se je knezovo zdravje vedno boljšalo.

Doktor Müller je ostal pri njem in se trudil, da bi knez čimprej popolnoma ozdravel.

Čez štiri tedne je knez toliko okreval, da je že lahko zapustil posteljo in hodil v naravo.

Nekega dne je knez Alberto izjavil zdravniku, da bi se rad peljal malo v okolico.

Doktor Müller je dovolil ta sprehod in čez malo časa so že bili knez Alberto, zdravnik in Kristofo v kočiji, ki je počasi vozila proti gozdu.

Z bleščečimi očmi je knez opazoval okolico in bujno gozdno zelenilo, toda pogled mu je vedno znova uhajal na vrh Aspromontov, ki se je svetil v morju solčnih žarkov.

Doktor Müller in Kristofo sta vedno opazovala kneza in radi tega jima ni ostalo skrito, da gleda knez z nekim posebnim hrepenenjem na Aspromonte. Previdno je ogledoval sleherni grmiček, kakor da bi pričakoval, da bo vsak hip koga zagledal.

Zdajci pa je knez ukazal kočijažu, naj krene na prostor, kjer je zagledal Julijo in kjer je bil ranjen.

— Mar bi ne bilo boljše, da bi opustili ta sklep, pripomni doktor Müller. Bojim se, da bi vas različni spomini utegnili vznemiriti in razburiti.

— O, ne bojte se! odgovori knez Alberto pomirjevalno. Ti spomini mi niso neprijetni, nasprotno...

Knez umolkne, ko pa je kočija zavila v smer, ki jo je pokazal, je vprašal:

— Ali je res, doktor, da sem imel obvezo na rani. Ko so me našli po nesreči?

— Res je, knez, odgovori doktor Müller. Vešča roka vam je obvezala rano, s tem je bilo krvarenje ustavljeno in to vam je rešilo življenje. O, če bi ne bilo te obveze, bi bila vsa poznejša prizadevanja zaman.

— Ali pa ve kdo, kdo je storil to dobro delo? vpraša knez Alberto po kratkem molku.

— Nihče ne ve tega in jaz mislim, da bo to ostala večna skrivnost, odvrne doktor Müller. Prav tako ne bomo nikdar zvedeli, kdo me je poklical k vam, da bi vam nudil zdravniško pomoč.

— Kako?! se začudi knez Alberto. Mar vas ni poklical moj brat k meni?

— Ni me poklical, knez, odgovori zdravnik. Gospod grof ni imel niti pojma o mojem prihodu, saj se je še celo začudil, ko me je zagledal. Po vsem, kar se je zgodilo ob mojem prihodu v dvorec, sem jasno spoznal, da me ti ljudje niso klicali, toda jaz vam zagotavljam, da sem bil klican k ranjenemu knezu Albertu Borgezu v njegov lovski dvorec...

In doktor Müller je povedal, na kakšen način je bil poklican in pristavil:

— Brez dvoma me je poklical k vam človek, ki vam je prijatelj, kakor je tudi neovrgljivo dejstvo, da vam je rano obvezala neka prijateljska roka.

Knez Alberto zavzdihne.

Medtem je kočija prispela v bližino prostora, kjer se je pripetila nesreča.

Knez je izjavil svojima spremljevalcema, da bi bil rad nekaj trenutkov sam in napotil se je na prostor, kjer ga je zadel kroglja in je ranjen omahnil na tla.

Doktor Müller in Kristofo sta ostala pri kočiji.

Zamišljen, kakor omamljen po čarobnih sanjah je stopal knez Alberto proti grmu, kjer je nekoč zagledal Julijo.

— Ah, tukaj sem jo našel! zavzdihne knez. Morda ne bom nikdar več videl njenega angelskega obličja, ki je tako podobno moji dragi ženi Karmen!

Toda, kako je izginila ta deklica?

Čudno se mi zdi, da je niso našli poleg mene!

Morda mi je ona obvezala rano in mi tako rešila življenje, morda pa je tudi takoj pobegnila, ker se je bala, da bi njo obdolžili zločina?

Toda to bi bilo vendar nemogoče... ona bi lahko dokazala, da ni imela orožja pri sebi...

Knez zavzdihne in nadaljuje svoje premišljevanje:

— Bog, če je Musolino streljal name, kaj ga je nekako vzpodbuditi k temu? Brez dvoma ni imel namena, da me oropal, ker je ostalo pri meni vse nedotaknjeno.

Najbrž je imel pri tem kakšen drug namen...

Ah, vse to je uganka, ki jo moram rešiti! Kdo ve, če ni zvezi z neko drugo uganko?

Mar ni tudi hči, ki želi svojemu očetu smrt — uganka?

O, Margareta, zelo sem te ljubil, od dneva pa, ko se mi nepet začelo zdravje vračati, ne čutim več napram tebi niti ljubezni. To pa še ni vse!

Dvomiti sem celo začel, da si ti zares moja Julija in da pretaka po tvojih žilah moja kri?

Kako si se vendar mogla združiti z mojim bratom, ki tudi želi na mojo smrt in želi, da bi kmalu umrl?!...

Ah, samo temu plemenitemu in nesebičnemu zdravniku, temu zvestemu Kristofu in tistemu neznanemu bitju, ki mi povezalo rano, moram biti hvaležen, da sem še živ, svoje denje pa bom uporabil v prihodnje samo za to, da bom kdaj, če so se vptihotapili lažnjivci v mojo bližino.

Gorje tej deklici, če bom dognal, da se je priklatila v rodbino, da se je izdajala za mojo hčerko, dočim ni do tega nobene pravice.

Kolikor sem jo ljubil, prav tako jo bom sovražil...

Ti pa, angel, vrni se še enkrat k meni, da te bom vprašal, si in kako je ime tvoji materi...

O, ko bi mi Bog dodelil to milost, da bi te še enkrat da bi te še enkrat srečal...

In knez se počasi spusti na kolena, pridušeno je ihtel, kako je plavalo v ozračju nekaj pobožnega.

Zdelo se mu je, da ni v gozdu, temveč da se nahaja v neki cerkvi in kleči pred oltarjem, zatopljen v iskreno molitev, katero so mili in pobožni zvoki orgel nosili v nebo...

V ušesih so mu brneli zvoki orgel...

Prekrasni akordi so ga omamili, pozabil je na svet in na hudobijo ter se popolnoma izročil uživanju pobožne glazure.

Zdajci pa se je zdrznil in napeto prisluškoval...

Zares, slišal je orgle!

— Bog! vzklikne knez Alberto začuden. Ali je to samo moje domišljije?!... Ali je to resnica?!... Morda pa samo sanjam?!... Mar sem znorel?!...

Knez je zopet prisluskoval.

— Orgle!... vzklikne knez in skoči pokoncu. Zaradi to so zvoki orgel, ti akordi zvenijo veličastnejše kakor oni, sem jih tolikokrat poslušal v Petrovi cerkvi v Rimu!

Toda, kako in odkod prihajajo ti zvoki v gozd?!... ni nikjer v bližini nobene cerkve?...

Ah, tako krasna, pobožna, veličastna in prijetna godba. Knez povesi glavo, poklekne in sklene roki, užival je v prekrasnih akordih.

Orgle so bučale vedno močnejše...

Doktor Müller skoči izza nekega grma in vpraša:

— Knez, ali slišite?... Orgle!...

— Slišim, odgovori knez Alberto. To je čarobno delo božanske narave...

— Še več, vzklikne doktor Müller. To je nenavadna skrivnost gozda! To je neka skrivnostna sila! O, knez, sem že nekoč poslušal te skrivnostne zvoke...

Nekoč so me poklicali tja gori na vrh Aspromontov nekemu bolniku, ki je bil na smrtni postelji.

Za rešitev tega bolnika je bilo potrebno neko zdravnika katerega pa bi bilo nemogoče še o pravem času dobiti na vrh gore. Katastrofa je bila neizogibna.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj nenavadnega.

Na skrivnosten način sem prejel potrebno zdravilo, pa je bilo tako spretno pripravljeno, kakor ga pripravljajo samo v najboljših lekarnah.

Bolnik je bil rešen...

Takrat sem slišal te skrivnostne zvoke orgel.

— O, knez, s tem dogodkom je v zvezi neko bitje, razpolaga z nadnaravno močjo...

Oh, Bog, morda pa je to on?...

Doktor Müller je nenadoma umolknil in se prijel z obojema rokama za glavo.

Spomnil se je na Elektra...

Knez je poslušal zdravnikovo pripovedovanje in se skoraj ni upal dihati, potem pa je pokleknil in pozabil na zdravnikovo prisotnost, dvignil je roki proti nebu in dejal z drhtečim glasom:

— Razumem te, gospod v nebesih! V mojo potrto dušo pošiljaš mir, v mrak mojega obupa si poslal svetel žaripanja.

Hvala ti, gospod, da mi vračaš življenje, katerega bi ti

...koraj izgubil. Nadejam se, da mi boš pomagal in me ne boš
...apustil. Ti boš dovolil, da bom našel, kar sem izgubil in da
...bom spoznal in razkrinkal, kar sem našel. Amen!

— Amen! sta zdravnik in Kristofa ganjeno pristavila.
Držala sta klobuke v rokah in stala za klečečim knezom.

V tem trenutku so zvoki orgel utihnili, počasi so se
...zubljali, kakor da bi plavali na lahnih perotih proti nebu in
...ustili te tri ljudi očarane sredi gozda...

Omamljen in zapeljan

Ravno na ta dan je bila v majhni cerkvi v Ruti poroka.
...hovnik je za vedno zvezal velikana Abdulaha in Vando,
...dovu po gozdarju Fioriniju.

Vsi prebivalci vasi so se zbrali v cerkvi, da bi iz rado-
...vednosti prisostvovali temu dejanju, da bi videli velikana, o
...aterem so v vasi pripovedovali cele povesti. Vsa vas je obču-
...ovala njegovo moč.

Vsakdo je vedel, da je Abdulah prišel pred nekaterimi
...edni v vas kot »potujoči umetnik«, bil je popolnoma siroma-
...in vsi so se zelo začudili, ko je Abdulah pred nedavnim
...prijel v Ruti lepo hišico, malo zemlje in zelo lep vinograd.

Nihče ni vedel, kje je dobil denar, saj tega ni vedela niti
...anda sama.

Vanda ga je sicer neštetokrat vprašala, kje je dobil de-
...ar, toda Abdulah ji ni hotel povedati, kako je prišel do de-
...arja. Vedno ji je samo dejal, da je zaslužil denar na pošten
...čin.

Sedaj je stal Abdulah z Vando pred oltarjem.

S tem je bila izpolnjena njegova želja, toda kdor bi ga
...opazoval v tem trenutku, bi ne mogel opaziti na njegovem
...razu niti ene poteze, ki bi pričala o notranjem veselju.

Abdulah je bil zelo resen, mrko je gledal predse, njegovo
...lebo pa je bilo nagrbančeno.

Ta zamišljenost in Abdulahova slaba volja pa seveda
...ista bili brez vzroka.

Na predvečer poroke je Abdulah pridno delal in vršil
...priprave za svečanost. Bil je že precej utrujen, sedel je in se
...ravkar pripravljaj k počitku, ko je opazil, kako se plazi neka
...postava proti njegovi hiši.

Kmalu je zagledal pred seboj neko ženo, ki je bila zelo

siromašno oblečena, kar mu je bilo v dokaz, da živi v po-
manjkanju in bedi.

Abdulah jo je spoznal.

O tej ženi so mu v vasi že mnogo pripovedovali. To je
bila nesrečna Taraskova žena.

— Ubožica! zašepeče Abdulah sam pri sebi. Brez dvoma
želi kakšno miloščino.

Abdulah stopi k njej in ji ponudi srebrno liro, toda žena
odkloni dar.

— Zakaj ne vzameš tega, kar ti dajem! vpraša Abdulah
začudeno.

— Zato, ker nočem sprejemati miloščine iz rok tistega,
ki bo postal mož morilke Vande...

— Kaj! zavpije Abdulah užaljeno. Zdi se mi, da si malo
pregloboko pogledala v kozarec... Kako moreš angela ime-
novati morilca.

— Ha... ha... ha... se trpko nasmehne Taraskova
žena. Ti jo smatraš za angela in ne veš, da je Vanda pravi
demon! Prišla sem, da bi te opozorila...

— Jaz ne potrebujem nikakršnih opominov...

— Ker si slep, čeprav imaš oči! nadaljuje žena
pogumno. Mar hočeš po vsej sili zdrveti v propast? Abdulah, se
je čas, še se lahko premisliš in vse popraviš ter se rešiš...

Abdulah, pazi, s pretkanim vragom imaš opravka. Vanda
to ne bo pustila iz svoje mreže, če ne boš sam ušel...

Abdulah zavpije ogorčeno:

— Žena, ti ne veš, kaj govoriš!

— Ti pa ne veš, kaj delaš! nadaljuje mirno Taraskova
žena. Poročiti se hočeš z Vando! Mar ne veš tega, kar v
vsa vas?

Vedi, Abdulah, da me je moj mož varal s to Vando, po-
vem ti pa tudi to, da ga je ona zapeljala.

Ta bestija, ta zapeljivka, ta blodnica ni vredna, da bi
bila tvoja žena, ker bo tudi tebe nesramno varala in upropa-
stila, kakor je upropastila svojega prvega moža gozdarja Fi-
rinija in mojega moža...

Abdulah je postajal vedno bolj nemiren, naenkrat pa je
vzkliknil:

— Ali je resnica, kar pripoveduješ?

— Bog mi je priča! potrdi žena.

— Dokaze!... zavpije Abdulah. Dokaze mi daj!

Uboga žena pa mu ni mogla dati dokazov.

Kar je vedela mu je povedala, dokazati pa mu tega ni mogla in Abdulah ji ni verjel.

Žena je odšla.

Abdulah se je poskušal zasmejati, toda smeh mu ni prišel od srca. Besede Taraskove žene so ga vseeno zadele v srce in prinesle vanj dvom, ki je otemnil njegovo srečo.

In to senco na njegovem čelu je videl lahko opazovalec sedaj, ko je stal z Vando pred oltarjem.

Poroka je bila hitro gotova:

Po Vandinem nasvetu Abdulah ni priredil nobene gostije. Sama sta obedovala, potem pa napravila kratek izlet.

Mračilo se je, ko sta se vrnila domov.

Ko sta po večerji odšla v spalnico, je Abdulah objel Vando in vzkliknil:

— Vanda! Ali je mogoče, da bi bila ti kedaj koga drugega ljubila?

— Kdo ti je to dejal? vpraša Vanda jezno.

— Ljudje v vasi pripovedujejo tako... odvrne Abdulah in pogleda Vandi naravnost v oči. Vanda, povej mi, ali je res, da si ljubila Taraska?...

Vanda ostane popolnoma mirna.

Ta pretkana kača je bila prepričana, da bo z lahkoto premagala ljubosumnost zaljubljenega velikana, radi tega je užajeno odgovorila:

— To ni resnica! Sicer pa če verjameš tem bajkam in pripovedkam, je najboljše... da me takoj zapustiš... Pojdi, vrata so ti odprta... Jaz te ne bom zadrževala...

Zaljubljeni velikan veselo skoči in jo zopet objame:

— Ah, saj sem vedel, da to ni resnica! Ti si najboljša žena! Naj ljudje pripovedujejo kar hočejo, saj vem, da je vse to samo iz nevoščljivosti... Vanda, bodiva srečna! Sedaj si samo Abdulahova...

Vanda se počasi izvije iz velikanovega objema in se na ves glas zagrohota.

— Zdi se mi, da si pozabil na moj pogoj, reče Vanda med smehom. Mar se ne spominjaš več na najin dogovor?

— Spominjam se... spominjam! Toda... o tem bova pozneje govorila... Nocoj je najina poročna noč...

— Ne, Abdulah, najina pogodba se ne glasi tako, odvrne Vanda. Privolila sem, da bom postala tvoja žena, toda šele tedaj ko boš odstranil mojega sovražnika. Tebi je bil moj predlog po volji...

— Ali pa se mora to zgoditi ravno to noč?

— Da, zgoditi se mora prej ko postanem tvoja ... Ali pa moraš nocoj vsaj pričeti z delom ... Ko bo ležal moj sovražnik premagan ob mojih nogah, bom tvoja ...

— Reci mi vendar, kdo je ta sovražnik? Kako se imenuje? je spraševal velikan Abdulah.

— Pridi, dragi, sedi k meni pa ti bom vse povedala ... se je nasmehnila lepa blodnica.

Močni Abdulah je pokleknil poleg svoje pretkane in lepe žene in čakal, kaj mu bo povedala.

Vanda pa je nadaljevala:

— Ali pa veš ti, da mora biti človek, ki se hoče boriti z mojim sovražnikom pogumen in neustrašen?

— Dovolj hraber sem, nikogar se ne bojim! odgovori Abdulah odločno.

— Mojega sovražnika se vsakdo boji, cela Italija trepeče pred njim. Marsikateri človek se kar prekriža, ko sliši njegovo ime. Če se ga boš tudi ti ustrašil, ti ne bom zamerila, toda s tem ne boš izpolnil mojega predloga in svoje obljube in jaz ne bom nikdar postala tvoja ...

— Povej mi njegovo ime! zavpije Abdulah kakor omamljen. Jaz se nikogar ne bojim, pa se tudi tega človeka ne bom ustrašil, čeprav bi bil sam vrag. Zapomni si, draga Vanda, in nikdar ne pozabi, da se velikan Abdulah nikogar ne boji!

— Dobro, reče Vanda in poljubi Abdulaha na čelo, poslušaj me torej. Ti veš, da sem bila poročena z gozdarjem Fiorinijem.

Fiorini je bil dober in pošten človek, toda ni videl, da je njegova žena lepa. Ob moji lepoti se je marsikdo spotaknil, vse to sem povedala. Fioriniju, ki pa je verjel v mojo poštenost in skromnost in bil prepričan, da bom vsakogar, ki bi si prizadeval priti v mojo bližino, ponosno zavrnila.

Nekega večera je odšel Fiorini v gozd. Sama sem bila v hiši, strah me je bilo, neke mračne slutnje mi niso dale mira.

Bilo je okrog polnoči, ko je nekdo potrkal na vrata in me prosil, da bi ga pustila v hišo. Ne bila bi mu smela odpreti, toda zopet je neznanec potrkal in dejal s prosečim glasom:

»Umirajoči prosi pomoči, usmilite se ga — pri sveti Materi božji.«

In vidiš, Abdulah, usmilila sem se ga.

— Odrpala so se vrata, v hišo pa je stopil človek, ki ga do
sedaj nisem še nikdar videla. Bil je lep, mlad in močan mož
silno bledega obraza. Dejal mi je, da ga je kača pičila in me
prosil, naj mu izsesam strup iz rane.

— Ali bi bila smela zavrniti njegovo prošnjo?

— Seveda ne! odgovori Abdulah.

— Ne bila bi mogla gledati, kako umira pred menoj člo-
vek, ki ga je pičila strupena kača in jaz sem mu izsesala rano.
Rešen je bil.

Nato sem mu ponudila majhen prigrizek in čašo dobrega
vina, ko se je dovolj okrepčal, sem ga prosila, da bi odšel iz
moje hiše, da ga ne bi kdo opazil in o meni mislil kaj slabega.
Namesto da bi človek, ki sem mu rešila življenje, upo-
teval moje besede in odšel, me je naenkrat zgrabil, me začel
ljubliti in me vrgel na posteljo...

— Lopov! zavpije Abdulah jezno.

— Da, ta človek je zares pokazal, da je lopov, nadaljuje
pretekana Vanda spretno izmišljeno pripovedko. O, kako sem
ga preklinjala, prosila in rotila, da bi me pustil in odšel. Ka-
men bi se me bil usmilil, ta človek pa?...

Ah, Abdulah, jaz nisem kriva, da me je ta lopov, kate-
nemu sem rešila življenje, onečastil...

Abdulah zarjove kakor divja zver... kri mu udari v oči,
presel se je od razburjenja in jeze.

— Kdo je ta človek? zavpije Abdulah in plane pokonci.

— Ah, ko bi ti to vedel! se je pretvarjala Vanda. Nad
njegovo glavo visi prokletstvo cele Italije, toda nihče mu ne
more priti do živega, ker se ga vsi boje.

O, Abdulah, ne smeš me prezirati... jaz nisem kriva...
jaz sem bila samo njegova žrtev... Maščuj mojo čast!...
Abdulah, osveti mene in sebe...

— Ime!... je kričal velikan in se penil od jeze. Povej mi
njegovo ime!

Vanda vstane in reče s povešeno glavo:

— Imenuje se — Giuseppe Musolino!

Ko je slišal Abdulah to ime, je kar zinil, tako se je za-
ludil.

Bil je silno presenečen, v ušesih so mu zvenele Vandine
besede. Mar je Giuseppe Musolino sovražnik njegove žene?!

Mar je mogel izvršiti tako ostudno dejanje on, o katerem
je Julija vedno govorila kot o dobrem, plemenitem in vzor-
nem človeku?

Stal je pred Vando kot mogočna skala in topo strmel v tla pred seboj.

Vanda se demonski zasmije.

— Trepečeš, čeprav sem šele spregovorila njegovo ime! reče Vanda zasmehljivo. Nisem se torej zmotila, ko sem pričakovala, da ne boš niti ti imel toliko poguma in hrabrosti, da bi stopil v borbo s tem lopovom in maščeval mojo čast.

O, zakaj sem se tako ponižala in ti priznala svojo sramoto!?

Sedaj vidim, kako me ljubiš! Ah, ti si me strašno prevaral...

— Nehaj! zagrmi velikan. Jaz nisem strahopetnež... poglej te roke! Jaz se ne bojim desetih Musolinov, toda Vanda, vere mi manjka!...

— Mar dvomiš o resničnosti mojih besed? vpraša Vanda ogorčeno.

— O, Vanda, ti ne veš, kdo je meni pripovedoval o Giuseppe Musolinu, odvrne velikan Abdulah. Moja prijateljica in sestra Julija mi je hvalila Musolina kot človeka, ki ni sposoben, da bi storil kakšno ostudno dejanje, ti pa ga sedaj tako strašno obtožuješ. Ali razumeš sedaj moje omahovanje? Ali veš radi česa sem si pomišljal? Komu naj bi verjel: Tebi ali Juliji!

Vanda je uvidela, da je nastopil sedaj odločilni trenutek in da mora sedaj uporabiti vse svoje sile, da bo premagala voljo poštenega, toda po njeni lepoti zaslepljenega Abdulaha.

Zakrila si je obraz z rokama in se dušila v spretno izvaljenih solzah.

— Dovolj... dovolj sem slišala, se je pretvarjala Vanda. Ti ljubiš Julijo bolj kakor mene... Ah, prav imaš... Le naj ostane zločin Giuseppa Musolina nemaščevan... le naj se hvali med svojimi tovariši, da je onečastil tvojo zakonsko ženo...

— O, kako sem nesrečna!... Mislila sem, da sem srečala moža, ki se bo maščeval za mojo sramoto, pa sem se zmotila...

Bog, tega ne morem prenesti... Zbogom, Abdulah, nikdar več se ne bova videla...

In Vanda se opoteče proti vratom.

Abdulah se obrne za Vando. Pretkanost te hudobne žene ga je popolnoma zmešala, prijel se je za glavo in vzkliknil:

— Počakaj!... Ne hodi odtod!... Jaz se bom maščeval

zate! Doslej sem spoštoval Giuseppa Musolina kot človeka, ki ga je Bog izbral za pravičnega sodnika vsem malopridnežem, skopuhom in nepoštenjakom, predstavljal sem si ga kot posebjeno čednost in vrlino, sedaj pa...

— Ah, ali govoriš resnico? vzklikne Vanda in se hitro obrne. Ti me torej le ljubiš? ... Hvala ti, moj dragi Abdulah! Tega ti ne bom nikdar pozabila ... Pridi v moj objem, dragi! ... In Abdulah je kakor omamljen omahnil v objem te demonske žene.

Vanda je zmagala.

— Da, maščeval se bom za tvojo čast! ponovi velikan. Ujel bom tega lopova, ga zvezal in odnesel na svojih lastnih ramenih v Reggio. Tistega dne pa, ko ga bodo obsodili, bom stopil k njemu in mu zašepetal v uho: »Sedaj je Vanda maščevana!«

— O, junak, o, vitez moj! vzklikne Vanda veselo. Dokler bom živa te bom ljubila, hvaležna ti bom za izraz tolikšne ljubezni!

Samo pameten moraš biti in previden, če hočeš, da boš imel kakšen uspeh. V tem slučaju ti sama moč in tvoja velikost ne bosta mnogo pomagali.

Poslužiti se moraš zvijače. Giuseppa Musolina moraš pod kakšno pretvezo zvabiti z Aspromontov.

— E, to bo šlo pa bolj težko, reče Abdulah v skrbeh. Iskreno ti moram priznati, da laži in pretvarjanja nisem navajen ...

— Enkrat pa vendar lahko tudi to storiš na ljubo svoji ženi, odvrne Vanda hitro. Sicer pa pridi k meni in sedi, naučila te bom, kako boš vso zadevo izvedel.

Vanda potegne Abdulaha k sebi na divan in mu zaupa ves načrt, ki ga je že zdavnaj napravila.

Pošteni Abdulah se je zgražal, ko je poslušal njeno izvajanje, pa ni imel več moči, da bi se ji uprl.

Sprejel je vse Vandine predloge in jih potrdil, revež se ni zavedal kakšno nečastno ulogo je vzel nase. Pod uplivom zapeljivega pogleda te lepe blodnice je izgubil razum in razsodnost in postal igračka v njenih rokah.

Velikan Abdulah je postal igračka ...

Pol ure pozneje je odšel velikan Abdulah iz svoje hiše in stopal skozi vas proti Aspromontom.

Na vaškem zvoniku je pravkar odbilo enajst.

Vanda je spremila velikana z zadovoljnim smehljajem na ustnicah do vežnih vrat.

V njenih očeh se je lesketal plamen zmagoslavja.

— Le pojdi, moj veliki osel! reče Vanda, ko je že dolgo stala na pragu in Abdulaha ni več videla. Ti mi boš Giuseppe Musolina prav gotovo pripeljal, ne radi tega, ker si velik in močan, temveč zato, ker imaš tako odkritosrčen pogled, ki bi Musolina preslepil.

Ah, Musolino! Sedaj bo napočil čas obračuna! Hotel si me uničiti, sedaj bom pa jaz stopila tebi na tilnik!...

Kadar te bo Abdulah pripeljal, te bo čakalo tukaj prijetno presenečenje! Ha... ha... ha!... Da, Giuseppe Musolino, silno boš presenečen!...

Skrivnost rodbine Borgezov

V biblioteki lovskega dvorca sta sedela knez Alberto Borgeze in mladi doktor Müller.

V zadnjem času se je med tema dvema človekoma razvilo iskreno in pravo prijateljstvo. Po knezovi želji je doktor Müller opustil svojo prakso v San Stefanu in postal osebni zdravnik kneza Alberta Borgeza.

Vedno sta bila skupaj.

Skupaj sta obedovala, skupaj sta hodila na sprehod ali pa sta se vozila v okolico, skupaj sta šahirala, najrajše pa sta bila v biblioteki, kjer jima je mineval čas med prijetnim razgovorom in čitanjem najrazličnejših knjig.

Danes je čital doktor Müller neko nemško knjigo, knez pa je sedel zleknjen v svojem fotelju in premišljeval ter primerjal spomine iz najzgodnejše mladosti z onimi iz najmlajše preteklosti.

Zdajci je knez Alberto globoko zavzdihnil in dejal polglasno, kakor da bi govoril sam s seboj:

— Ah, ko bi jo še enkrat videl!

Mislil je na Julijo.

Doktor Müller je slišal te besede. Položil si je knjigo v naročje, pogledal kneza in dejal:

— Vem, o kom govorite! Vi mislite na tisto mило deklico, ki ste jo srečali v gozdu...

— Uganili ste, doktor! odgovori knez. Ah, ko bi vam mogel opisati to drago, ljubko obličje?!

— Mar mislite, da bi bilo nemogoče poiskati to deklico? vpraša doktor Müller. Dejal bi, da gotovo biva kje tukaj v okolici... Ali vam tega ni povedala?

— Ni mi povedala; saj mi ni niti hotela reči, kako se imenuje... odvrne knez.

— Interesantno! zamrmra doktor Müller. Če vas ta deklica toliko zanima, bi dejal, da bi jo brez dvoma našli, če bi jo iskali... Peljimo se jutri malo v okolico, morda nam bo slučaj pomagal, da jo bomo našli...

— Saj to lahko storimo, toda ne jutri, odgovori knez Alberto. Pozneje, pozneje... Predvsem moram še nekaj drugega ugotoviti, toda oprostite mi, ni še čas, da bi vam vse pojasnil.

Pa sedaj vam lahko zaupam samo to, zakaj se me lotevajo neka posebna čuvstva kadar pomislim na to deklico.

Poslušajte, doktor:

Nisem bil vedno tako osamljen kakor sem sedaj. Bili so časi, ko sem bil tudi jaz srečen in imel nekoga, ki je tvoril mir in srečo mojega srca.

Ah, to je bila lepota, kakršno mora ustvariti samo nenadkriljiva narava!

Prijatelj moj, nekaj mi pravi, da vam odkrijem svojo dušo in srce.

O, kako bi vedel, da imam v vas takšnega prijatelja, kakršnega imate vi v meni, bi vam morda zaupal skrivnost mojega življenja...

Doktor Müller vstane, stopi h knezu in reče s svečanim glasom:

— Knez Alberto Borgeze! Imel sem očeta, ki sem ga neizmerno ljubil; umrl mi je in jaz sem žaloval za njim. Mislil sem, da ne bom nikdar več nobenega človeka tako ljubil kakor svojega očeta, odkar pa sem spoznal vas, knez, se mi zdi, da mi je grob vrnil mojega očeta...

Na vaše besede vam ne morem ničesar drugega odgovoriti, kakor da vas ljubim kot svojega očeta!

Knez vstane, razširi roki in reče ganjeno:

— Pridi v moj objem, sin! Tudi jaz te ljubim, kakor da bi mi bil pravi sin!...

In dva moža sta drug drugega tako iskreno objela, kakor se objameta samo oče in sin.

— Od današnjega dne naj naju družijo roditeljska vez! reče knez Alberto, v njegovih očeh pa so se bleščale solze.

Tisti skrivnostni poziv, ki te je napotil k meni, je bil glas Gospodov.

Sam Bog te je poslal k meni, da bi mi rešil življenje in mi nudil prijateljstvo, kakršnega bi že zdavnaj potreboval...

Mladi zdravnik je ganjen in razburjen poljubil kneza.

— Poslušaj me, sinko, nadaljuje knez Alberto in sede v naslanjač. Po mnogih letih ti bom zaupal kot prvemu človeku skrivnost, ali boljše rečeno, nesrečo mojega življenja.

Zvedel boš, česar še noben smrtnik ni zvedel iz mojih ust. Slišal boš skrivnost, katero so vedeli do danes samo tisti, ki so jo preživeli z menoj...

Knez Alberto je za trenutek umolknil, kakor da bi zbiral moči in spomine, potem pa je nadaljeval:

— Moj oče, ki je imel že davno čast kneza, je bil zelo strog, toda pravičen. Skoro nikdar ga nisem videl veselega, samo njegove oči so govorile o plemenitosti njegove duše.

Kadarkoli me je pogledal s temi svojimi očmi, se mi je zdelo, da je videl v vsak kotiček moje duše. Nikdar nisem mogel pred njim skriti svojih misli.

Mater sem zgodaj zgubil.

Umrla je ob porodu mojega mlajšega brata Luigija. Njegov prihod na svet je prinesel v našo rodbino veliko nesrečo.

Po materini smrti je živel moj oče še bolj osamljeno, odtegoval se je vsaki družbi. Svet ga je smatral za čudaka, čeprav to ni bil.

Ko sem imel svoja otroška leta že zdavnaj za seboj in končal univerzo v Bologni, me je vzel oče s seboj na potovanje. Obšla sva vsa glavna mesta Evrope.

Seznanil me je z vsem, kar je lepo in vredno, da si človek ogleda, ko pa sva se vrnila domov v Rim, me je oče prijel za roko in mi dejal:

— Sinko! Videl si marsikaj lepega in koristnega, jaz pa ti pravim, da je najlepša in najdragocenejša zavest, da si zvesto in vestno izpolnjeval svoje dolžnosti.

Nisem ga mogel popolnoma razumeti.

Nisem si mogel misliti, da bi kot sin kneza Borgeza imel še kakšne posebne dolžnosti, kakor pomagati siromakom, lajšati bedo in pomanjkanje, biti pošten in doprinesiti svoj delež za napredek in srečo človeške družbe.

— Vidim, da še ne poznaš svoje dolžnosti, mi reče oče. poleg tega, da moraš biti plemič, pošten in koristen član člo-

eske družbe, je tvoja dolžnost biti Borgeze, vzgojiti moraš
e enega Borgeza, ki bo postal po tvoji smrti tvoj dedič.

Mi smo ena izmed najodličnejših rodbin v Italiji.

To našo palačo je dal postaviti naš slavni praded kar-
Scipio Borgeze, nečak papeža Pavla V. Vsa ta umet-
ska dela so slavna po vsem svetu, ker imajo svoj postanek v
klasičnem starem veku.

Pokazal ti bom, Alberto, rodbinski nakit in našel boš
redmete iz dobe renesance. Ta nakit je v naši rodbini že od
postanka rodbine.

Član naše rodbine je bil tudi Filip Ludovici, ki je bil prvi
Sulmone. Oženjen je bil z Napoleonovo sestro Paulino
si tako pridobil naslov francoskega plemiča.

Naše imetje je ogromno in se razprostira na daleč in
Vidiš, sinko, Bog nas je obdaril kakor malokaterega
strtnika, mi pa smo mu dolžni, da ta dobra ohranimo skupno
našim slavnim imenom.

Od današnjega dne te smatram za svojega naslednika.
ne bom več dolgo živel. Zdravniki so mi priznali, da me
bolezen kmalu potlačila in zato te prosim, sinko, izberi si
pripelji k meni deklico, ki bo vredna našega imena, lahko
iščeš po vseh evropskih dvorih.

Tukaj na mizi imaš priporočilna pisma. Pojdi in obišči
dvore! Povsod te bodo sprejeli z odprtimi rokami, kajti
akšnega snubca, kakršen je Borgeze, nikjer ne odbijajo...

Knez Alberto si zopet oddahne in nadaljuje:

— Tako sem zvedel, da želi moj oče, da bi se poročil.
nekem starem izročilu rodbine Borgezov so vsi moški
bani vezani, da se do svojega dvajsetpetega leta poroče.

Po želji mojega očeta sem šel na potovanje.

Najprej sem krenil v Madrid.

Na španskem dvoru je bila tedaj neka kneginja Izabela,
nečakinja španskega kralja, vzgajali pa so jo kakor kraljevo
ki. Moj oče mi je pripovedoval o njeni lepoti in izjavil, da je
vredna moža in hiše Borgezev.

Na poti me je spremljal neki zvesti sluga — to je bil
Kristof.

Nekega pomladanskega dne sva prispela v Madrid. Med
otjo sem sklenil, da se na španskem dvoru ne bom takoj po-
stavil pod svojim pravim imenom.

S Kristofom sva se ustavila v nekem hotelu.

Šel sem k italijanskemu poslaniku, mu vse zaupal in ga

prosil, naj mi priskrbi kakšno mesto med dvornim služabništvom mlade kneginje Izabele.

Iz tega položaja sem hotel opazovati kneginjo in privedi, če sva drug za drugega.

Bilo mi je samo po sebi mnogo na tem, da bi prišel v čim neposrednejšo bližino lepe princeze, zato bi tudi moja služba morala biti takšna, da bom prišel vsak dan z njo v dotiko.

Italijanski poslanik ni hotel o tem sprva ničesar slišati. Smatral je to početje za preveč smelo, bal se je, da bi tudi lahko tudi njegov položaj, če bi prišla zadeva na dan.

Ker pa je bil tudi navezan na mojega očeta, se ni mogel dolgo upirati mojim trdovratnim prošnjam in naposled mi je obljubil, da mi bo pomagal pri izpeljavi mojega načrta.

Nekaj dni pozneje sem sprejel od njega obvestilo, da me bodo ta dan predstavili vrhovnemu kraljevemu konjarju in da se javim v oddelku konjarjev.

Slekel sem svojo odlično obleko in oblekel enostavno obleko, ki je bila primerna službi, ki jo bom nastopil, potem pa sem odšel na pot, ki bi bila morala biti odločilnega pomena za vse moje bodoče življenje in za mojo usodo.

Vrhovni ravnatelj kraljevih hlevov je bil dobrodošen gospod. Sprejel me je ob čaši vina, komaj sem se pojavil, ko me je vprašal:

— Kako se imenujete?

— Alberto, sem odgovoril.

To ni bil posebno radoveden človek in me ni niti vprašal za moje rodbinsko ime, temveč takoj nadaljeval.

— Gospod italijanski poslanik vas je priporočil kot za nesljivega človeka, zagotavljal mi je, da znate tako sprejeto ravnati s konji, da postane divji konj v vaših rokah jagnje.

— Nadejam se, sem mu odgovoril, da bom to tudi dokazal...

— Pravkar potrebujem konjarja za Njeno Kraljevo Veličanstvo princezo Izabelo. Sprejemem vas v službo. Odišite takoj v stanovanje princezinega dvornega kočijaža Pereza, od njega boste dobili potrebna navodila.

— Avdijenca je bila s tem končana in jaz sem postal konjar princeze Izabele.

Takoj sem odšel, da bi poiskal Pereza.

Pokazali so mi neko malo hišico globoko v parku. Pri vseh oknih so bili postavljeni lončki s prekrasnim cvetjem, vsa zunanost hiše je govorila o sreči in zadovoljstvu.

Potrkal sem na vrata.

Pričakoval sem, da se bo sedaj pojavil na vratih plečat gospod, sam dvorni kočijaž, človek, na čigar resnem obrazu spazi lahko tudi nevešče oko, da so mu zaupali nadzorstvo nad kraljevimi hlevi.

Bil pa sem silno presenečen, ko sem namesto moškega, ki sem si ga predstavljal v svoji domišljiji, zagledal na vratih prekrasno deklico, ki je bila stara kakšnih sedemnajst let.

Pravcata Španjolka!

Oči so se ji svetile kakor solnce, lasje, črni kakor oglje, ji obrobljali obraz, na katerem sta se zlivali barva mleka in krvi druga v drugo.

Tako lepa, vitka z bujnimi lasmi je bila podobna kipu, ki ga je izklesal umetnik iz marmorja.

Na njeno vprašanje sem ji dejal, da sem novospregjeti koprinceze Izabele in da sem dobil povelje, naj se javim dvornemu kočijažu Perezu.

— Mojega očeta ni doma, odgovori deklica, toda, izvosprosim, vstopiti in malo počakati. Kmalu se bo vrnil.

Šel sem za deklico kakor v sanjah.

Peljala me je v svojo sobo, pokramljala je z menoj nekaj besed, se nato oprostila, da mora v kuhinjo, ker se po materini smrti bavi z gospodinjstvom in izginila kakor sanje.

Sam sem ostal v sobi s plamenom v srcu. Kri mi je vrela v žilah. Bil sem pijan, toda ne od vina, temveč od deklinške note.

Ah, pa sem jo komaj šele videl in slišal!

Kmalu se je vrnila.

Lica so ji žarela od vročine, ki je prihajala od štedilnika. Obrcem si je brisala potno čelo in se s prekrasno iskrenostjo pokvarjene deklice pritoževala nad silno vročino.

Vse, kar je storila, je storila naravno, nepreračunano in neveda ni niti slutila, kako sem jo občudoval baš radi tega.

Kramljala sva kakor stara prijatelja.

Rekla mi je, da se imenuje Karmen, da je pred enim mesecem izgubila mater, potem pa mi je začela pripovedovati o svoji prošoru.

Iz njenega pripovedovanja sem posnel, da pove dvorni kočijaž Perez svoji hčerki vse, kar so na dvoru vedeli, kakor tudi vse tisto, kar so si samo šepetali.

Samo po sebi je umevno, da sem obrnil pogovor takoj

na princezo Izabelo. Zanimalo me je, da bi zvedel o njej vse, pa tudi njenja posameznikov.

Čudno se mi je zdelo, da mlada deklica ni hotela govoriti o tem. Ko sem omenil Izabelino ime, mi je začela pripovedovati o prekrasnih konjih in me naposled vprašala, če želim veslati.

Dejal sem ji, da sem dober veslač, ona pa je tlesknila z rokama kakor otrok in vzkliknila:

— Ah, tedaj me morate čimprej peljati s čolnom po reki. To je moje največje veselje.

Zdajci se je vrnil tudi njen oče, dobrodušen človek s sivimi lasmi. Premeril me je od pet do glave, potem pa mi je dejal:

— Vi ste torej namenjeni za službo Njenemu Velikanstvu. To ni baš lahka stvar, toda nadejam se, da boste kos svoji nalogi.

Stari princezin kočijaž me je vprašal, če sem že obedoval in ko sem mu dejal, da sem še brez kosila, me je povabil, naj sedem z njima k mizi.

Doktor, sin moj, navajen sem bil obedovati pri kneževskih mizah, sedel sem tudi pri kraljevskih, toda verjemi mi, da sem se veliko prijetnejše in udobnejše počutil pri enostavni mizi dvornega kočijaža Pereza!

Zdi se mi, da mi ni nikdar nobeno kosilo v življenju tako ugajalo, kakor tedaj, ko je Karmen s toliko ljubeznjivostjo in dražestjo stregla meni in svojemu očetu in nama ponujala jedila, ki jih je sama pripravila.

V živahnem pogovoru sem ostal pri njima do večera, pri samem odhodu pa sem moral obljubiti, da bom vsak dan prihajal k njima.

Perez mi je še posebej pripomnil, da me bo vzel v svoje varstvo in zaščito.

Tisto noč nisem nikakor mogel zaspati.

Mislil sem samo na Karmen in si jo slikal v živih barvah hrepenenja. Niti na misel mi ni prišlo, da živi na španskem dvoru princeza Izabela in da sem prišel nalašč zato, da prosim za njeno roko.

Nisem si mogel niti misliti, pred kakšnimi težkočami me čakajo ...

Nezvestoba in izdaja

Vanda je bila zadovoljna, da si je pridobila Abdulaha, da se odšel na Aspromonte, hoteč zvabiti Giuseppa Musolina v zastavljeno past.

Kmalu za Abdulahom je odšla tudi Vanda iz hiše in se sprevzela med sencami po vaških ulicah ter hitela proti gozdu.

Na obronku gozda je obstala in se skrila za neko drevo. Ni ji bilo treba dolgo čakati, ker se je kmalu pojavila lahka sija, iz katere je skočil neki moški.

— On je! zašepeče Vanda razburjeno. Vse gre tako, kakor sem hotela jaz.

In Vanda skoči iz svojega skrivališča.

— Vanda! Ali ste vi? vpraša moški, ki je stopil iz krošnje. Nisem si mislil, da me boste še enkrat poklicali!

In neznani človek jo krepko objame.

— Ne sedaj, Francois, se je branila Vanda. Danes vas nisem poklicala radi ljubimkanja... Pustiva to za drugič. Vi veste, da vas ljubim... O, kako rada se spominjam na tiste dni, ko sva se v Turinu shajala in uživala...

— Ah, to so bili veseli dnevi! vzklikne Francois Lafleur, namornik grofa Luigija Borgeza. Vi ste krasna žena... Ko nisem vedel, kako sem hrepenel po vas!...

In Francois jo začne poljubljati.

— Ne sedaj! se je branila Vanda. Saj sem vam dejala, da ne morem... drugič...

— Čemu ste me torej poklicali na sestanek? vpraša prenečeni Francois.

— Radi neke važne zadeve, odgovori pretkana Vanda, ne pa se tiče tvojega gospodarja, ne pa tebe...

— Glej, glej? se je začudil Francois. Mar se tudi vidva poznata?

— Ne, tvojega gospodarja ne poznam in nisem imela ničesar z njim. Ne boj se!

— Zakaj se torej zanimaš zanj?

— Sporočiti mu moram neke zelo važne vesti, za katere bo grof bogato nagradil...

— Zakaj pa si potem mene poklicala?

— Ker se mi je zahotelo, da bi te zopet videla in ker

si mi potreben. Hočem, da naju z grofom še nocoj seznanim. Če boš to storil, si bova delila, kar bom dobila od grofa...

— Toda povej mi, za kaj gre? vpraša Francois.

— Gre za nekega sovražnika tvojega gospodarja, reče Vanda in se ozre, da bi jima kdo ne prisluškoval. O, on jih ima več, se pretkano zasmee grofov komornik.

— Morda, jaz pa govorim o sovražniku, ki mu je najnevarnejši, reče Vanda.

— Tedaj pa že vem, koga misliš, pristavi Francois. Prav dobro vem kdo sovraži mojega gospodarja najbolj. To je Giuseppe Musolino!...

— Uganil si! nadaljuje Vanda. In vidiš, tega slavnega razbojnika bi imel tvoj gospodar lahko še nocojšnjo noč v svoji oblasti... Jaz mislim, Francois, da grof Luigi Borgeze ne bo skoparil, če mu bom napravila takšno uslugo?

— Vražja ženska! vzklikne Francois. Če boš to storila, nama je sreča v bodočnosti zagotovljena!

Prav imaš: za enega Musolina bi plačal moj gospodar celo svoje premoženje, dal pa bi še več, čeprav bi moral ta denar kje ukrasti. Ah, ne izgublajva časa, draga Vanda!

Francois zgrabi Vando za roko in jo potegne h kočiji, potem pa jo dvigne in posadi na sedež.

Kočija je takoj zdrčala po gozdni cesti.

Francois je držal Vando v svojem naročju, jo od časa do časa poljubil in dejal:

— Vanda! Ti si nositeljica najine sreče! Zakaj nočeš, da bi se združila... da bi živela neločljivo...

— To je nemogoče... mu je ugovarjala Vanda.

— Zakaj? je nadalje silil Francois. Radi tvojega moža, ki ga nisi nikdar ljubila? Saj sva tudi poleg tega norca uživala vse sadove svobodne ljubezni... Zapusti ga... Kaj hočeš vendar delati poleg tega neumnega Fiorinija?

— O, ne gre več zanj! odgovori Vanda. Fiorinija sem se znebila... mrtev je...

— Kdo ti torej sedaj brani, da bi prišla k meni? vpraša komornik Francois.

— Drugi... Baš danes sem se poročila z drugim... — odvrne pretkana Vanda.

— S kom? vpraša Francois jezno.

— Z nekim velikanom... Imenuje se Abdulah...

— Ali pa ga ljubiš?

Vanda se pretkano nasmehne.

— Ne ljubim ga, odgovori Vanda. Pij! Kako bi vendar mogla ljubiti to grdobno! Sicer pa, kako bi mogla drugega, ko vendar veš, da ljubim samo tebe? ...

— Če pa je tako, pusti svojega moža in pridi k meni! Francois. Reši se ga in pojdi z menoj v Rim, kjer boš postala sobarica moje bodoče gospodarice ...

— E, mar se bo grof oženil?

— Da, oženil se bo! pritrди Francois vsevedno. Za ženo mu je kneginjo Margareto Borgeze. V kratkem času bo poročena. Eh, to je žena! Kadar boš v njeni službi, bodo gostje ugotovili kdo je lepši: gospodarica ali sobarica!

— Tvoj predlog ni baš napačen, dragi moj, odgovori Vanda, kateri je misel na takšno življenje ugajala, pa moram premišljevati o tem. Kar pa se tiče mojega novega moža, to je stvar lahka. Zanj ti ni treba skrbeti.

Abdulah bo sicer malo divjal in rohnel, toda to ni tako strašno. Pameten človek si, radi tega veš, da je zvijska več vredna, kakor moč. Mar ni tako?

Namesto odgovora jo Francois poljubi.

Zdajci je prispela kočija pred lovski dvorec. Francois je odšel, peljal Vando skozi stranski vhod v neko malo sobo.

Tu jo je pustil, da bi počakala, sam pa je odšel in jo prišel grofu.

Čez malo časa zagleda Vanda pred seboj nekega visokega, bledega gospoda s črno bradico.

To je bil grof Luigi Borgeze.

— Moj komornik mi je javil, da želite z menoj govoriti. Kaj gre, da ste prišli ob tem času k meni?

— Ali ste vi gospod grof Luigi Borgeze? vpraša Vanda ga vprašujoče pogleda.

— Sem. Kaj mi imate povedati?

— Jaz sem Vanda Fiorini. Prišla sem, da bi vam izročila našega krvnega sovražnika ...

Grof se zdrzne in napravi korak nazaj.

— Mojega sovražnika? se začudi Luigi Borgeze. Kdo pa vam je povedal, da imam krvnega sovražnika? Jaz tega ne vem ...

Podli Luigi je hotel na ta način omaloževati Vandino žalugo, pretkana Vanda pa je hitro razumela grofovo pretvaranje in rekla ravnodušno:

— Oprostite, če sem vas zastonj motila v tem poznem

nočnem času. Nisem namreč vedela, da Giuseppe Musolino sovražnik gospoda grofa...

In Vanda se napoti proti vratom.

— Počakajte! vzklikne grof Luigi Borgeze. Spregovorili ste ime Giuseppa Musolina?

— Da, pa sem se zmotila, odgovori Vanda, ki se je delala popolnoma mirno. Mislila sem...

— Prav ste mislili... niste se zmotili, pristavi hitro grof Luigi. Res je, Giuseppe Musolino je moj krvni sovražnik. Kaj veste o tem razbojniku?...

— Skoraj ničesar, vendar pa popolnoma dovolj, odgovorja pretkana Vanda.

— O, jaz sovražim tega človeka bolj kakor sam pekel, nadaljuje grof Luigi Borgeze vznemirjeno in nestrpno. Moja edina želja je, da bi ga izročil oblastem...

— In če bi mogli to še nocoj storiti? vpraša Vanda in ga pogleda naravnost v oči.

— Nocoj! krikne grof Luigi. O, žena, ali govorite resnico? Mar bi mi vi mogli še nocoj izročite tega bandita?

— Milim, da ni potrebno, da bi vam to dvakrat ponavljala, odgovori Vanda ponosno. Kaj si vendar mislite o meni? Mar mislite, da sem prišla ob tej pozni uri k vam radi tega, da bi vam povedala, da je zunaj lepo vreme?

— Ah, povejte mi, kar veste? je silil Luigi.

— Ne, boljše bo, reče Vanda mirno, ker je vedela, da dela ta njen mir rimskega grofa skrajno nestrpnega. Prišla sem k vam z nekim načrtom, vi pa ste me tako sprejeli, da bi bilo najboljšo, če opustim ta načrt.

Grof Luigi se postavi pred vrata in ji tako prepreči odhod ter reče:

— Počakajte! Če mi res lahko izročite Giuseppa Musolina, vam ne bo žal, da ste se potrudili semkaj... Za vašo uslugo vas bom bogato nagradil...

— Nisem navajena, da bi računala s praznimi obljubami, se nasmehne Vanda. Rada imam čist račun... Torej?

— Dobro, dobro, reče grof Luigi Borgeze, ko je uvidel, da Vanda ni žena, s katero bi lahko na njemu lasten način sklepal kupčije. Pripravljen sem tudi drugače govoriti, toda predvsem moram vedeti, česa se smem od vas nadejati? Ali je res, ko trdite, da mi lahko izdate Giuseppa Musolina?

— O kakšni izdaji ni v tem slučaju niti govora, odgovorja Vanda odločno. Giuseppe Musolino bo še nocoj v moji hiši...

Jaz vam ga prepuščam. Jaz vam torej dajem Giuseppa Musolina, vi pa meni?

— Jaz vam bom dal pet tisoč lir, če bom dobil Giuseppa Musolina v svoje pesti...

— To je premalo, gospod grof, ga hitro prekine Vanda. Dali mi boste deset tisoč lir, ko vam bom odprla vrata moje hiše, drugih deset tisoč pa bom dobila, ko boste Giuseppa Musolina izročili oblastem...

Grofov obraz se zmrači.

— To je veliko, spregovori Luigi Borgeze skozi zobe.

— To pa še niti ni vse, kar zahtevam, mirno nadaljuje pretkana Vanda. Razen dvajset tisoč lir zahtevam tudi, da me sprejmete v službo vaše bodoče soproge...

Saj veste tudi sami, da po tem dejanju ne morem ostati tudi nadalje v moji hiši. Nekam se moram skriti, poiskati si moram varno zavetje...

— Za vruga! vzklikne grof Luigi Borgeze. To pa bi bila draga usluga...

— Mar ni toliko vredna, gospod grof?

— Prav, prav... naj bo! popusti Luigi. Tukaj vam dam kakoj prvi obrok, toda gorje vam, če ne izpolnite svoje obljube! Strašno bo moje maščevanje, če bom spoznal, da sem prevaran, če ne bom dobil Giuseppa Musolina...

— Bodite brez skrbi, gospod grof, reče hitro Vanda. Kar sem obljubila — bom storila!

In pretkana žena je spravila denar v nedrje.

— Sedaj pa mi povejte, vpraša Luigi Borgeze, kako se vam je posrečilo, da ste ujeli Giuseppa Musolina?

— Eh, to je moja tajnost! se zasmije Vanda.

— Ali bo Giuseppo Musolino v vaši hiši, sam, ali pa bodo njim tudi njegovi tovariši?

— Sam, samo po sebi umevno! odvrne Vanda in se zmagoslavno zasmije. Če vzame gospod grof s seboj samo nekaj svojih ljudi, bo več kot dovolj.

— Dobro! reče Luigi Borgeze in si zadovoljno tare roke. Kakoj bomo odšli na lov za gorskim razbojnikom. Svojim ljudem bom ukazal, naj pripravijo konje in potem smo pripravljani. Vi nas boste seveda spremljali?

— Jezdila bom poleg vas in tako me boste lahko nadziral, odgovori izdajalka. Če ne bom izpolnila svoje obljube, me vržete lahko v ječo namesto Giuseppa Musolina.

— Vse je v redu! konča Luigi pogajanje. Nekaj trenutkov me boste počakali v tej sobi, takoj se bom vrnil.

Po teh besedah odide Luigi Borgeze iz sobe in zaklepa vrata, da bi mu Vanda medtem ne ušla.

Ko je Vanda ostala sama v sobi, je sedla.

— Ah! Zopet uspeh! zavzdihne Vanda, ki je bila zadovoljna s samo seboj. Del denarja imam že pri sebi, drugi dan pa bom prav gotovo dobila v kratkem.

Razen tega sem našla komornika François, ki je pameten in pripraven človek, na vsezadnje pa ni niti tako strašno grobno.

Ko pa bom še v službi bodoče grofice, eh, takrat bo vse v redu... Zda se mi, da bo dobičkonosno opravilo služiti grofice Luigiju Borgezu in njegovi soprogi!...

Prav vse se zgodi tako, kakor hočem jaz... Ha, ha ha! Giuseppe Musolino! Ti si vir moje sreče! Upropastiti si mora hotel, pa nisi niti slutil, da me boš ravno ti osrečil...

In Vanda se na ves glas zagrohota.

Ta nesramnica se je veselila, ker so ji načrti tako izborni uspevali. Zares, vse je šlo tako kakor si je ona zamislila!

Pri tem pa je ni pekla vest, ni ji očitala radi tega, ker je svojo srečo zidala na temeljih nesreče svojega bližnjega.

Vandě ni bilo sram, da se je možu, s katerim se je še danes poročila, že izneverila.

Nesrečni Abdulah!

Revež je gojil napram tej blodnici iskrena čuvstva, vse svoje življenje je hotel skrbeti za njeno blagostanje.

Kaj pa Vanda?

Vanda ga je omanila, iz poštenega človeka je napravila izdajalca, pregovorila ga je, da je pričel z dejanjem, ki skruša moško čast in izpremeni moža v navadnega lopova.

Za njegova iskrena čuvstva, za vso ljubezen, ki jo je gojil napram njej — mu je vračala nezvestobo in izdajo.

Ubogi Abdulah!

Knez v ulogi konjarja

Ko si je knez Alberto malo oddahnil, je nadaljeval povest, katero je začel pripovedovati doktorju Müllerju o svojem vstopu v službo konjarja pri španski princezi Izabeli.

— Naslednjega dne sem moral nastopiti novo službo. Videl sem tudi princezo Izabelo. Da, bila je lepa.

S Karmen se seveda ni mogla meriti, toda bila je velika, lepo razvita, imela je prekrasne plave lase, lepe obrvi in lepa rožnatordeča ličeca. Zdi se mi pa, da je k lepoti njenih obrvi mnogo pripomoglo črnilo, barvi lic pa — šminka.

Kljub temu pa je bila vsa njena pojava zelo dražestna. Ukazali so mi naj vzamem konja in naj ga zdresiram

ranjo. Takoj sem odšel v konjskih hlev in začel dresirati konja, ko se je naenkrat pojavila princeza Izabela in izjavila, da bi rada gledala, kako ga dresiram.

Kmalu sem opazil, da bolj opazuje mene kakor konja in da mi stavlja tisoče vprašanj, ki nimajo nobene zveze z mojim opravkom.

Že od prvega dne mi je posvečala posebno pozornost.

Vsak dan je prihajala v konjski hlev, da bi se prepričala, kako napreduje moj posel, kadar pa se je peljala v kočiji na skrehod, sem moral sedeti na boku poleg kočijaža.

Vsako priliko je izkoristila in se pogovarjala z menoj, jaz pa sem ji odgovarjal zelo enostavno.

Bal sem se, da bi se izdal.

Nisem hotel, da bi princeza Izabela spoznala, da sem človek z univerzitetno naobrazbo, ali pa morda celo uganila iz katere nepremišljeno izgovorjene besede, da sem sin kneza Borgeza.

Tako je minilo štirinajst dni.

Služba pri princezi je postala zame pravcata mučilnica, ker sem moral vedno kaj delati. Vedno in vedno sem našel kakšno opravilo, če ni bilo drugega, sem se moral peljati s princezo na sprehod.

Večeri pa so prinašali v mojo dušo zadovoljnost in odškodnino za vse trpljenje dneva.

Ko se je namreč zmračilo, sem odhitel v malo hišico globoko v parku, tam pa me je vedno čakala topla gostoljubnost in prekrasne oči mlade Karmen.

Nekega večera mi je Karmen predlagala, naj se peljeva malo s čolnom po Manzanaresu. Reka je bila daleč od parka in njene hiše. Takoj sem sprejel njen predlog.

Karmen je odvezala čoln svojega očeta, jaz pa sem zgrabil vesla, sedel njej nasproti in potisnil čoln od brega, da je zdrknil po srebrni površini reke.

Daleč sva plavala s čolnom in nisva mislila na daljavo, ki naju loči od hiše Karmeninega očeta.

Zdajci je Karmen zapela eno od tistih prekrasnih brepe-
nečih španskih pesem.

V moji duši je gorel plamen, ki ga je vžgala lepota pe-
smi, Karmen in noči. Tisoči in tisoči zvezd so žareli na mo-
drem nočnem nebu in pozdravljali luno, ki je sipala svoje sre-
brne žarke po mirni gladini.

Karmen je umolknila, jaz pa sem spustil vesla ni po-
kleknil k njenim nogam.

Tudi njo je premagalo hrepenenje, kajti v tem trenutku
se je sklonila k meni in najine roke so se našle.

— Karmen, sem ji šepetal, povej mi, ali smem stopiti
pred tvojega očeta in ga prositi za tvojo roko?

Preden pa se odločiš, se spomni, da sem siromašen sluga,
da imaš mnogo bogatejših snubcev, da te je tudi sin vrhovnega
nadzornika vzljubil in da je že njegov oče napol privolil v va-
jino združitev.

Z menoj boš živela v siromaštvu, morda boš trpela celo
pomanjkanje, toda dal ti bom zvesto srce, kakršnega ti nihče
ne more dati!

— Daj mi srce, jaz pa ti bom dala svojega, odgovori
Karmen in zopet zapoje.

Čoln je neslišno drčal vedno dalje.

Midva pa sva sedela v njem in z odprtimi očmi sanjala
na srebrnih valovih.

Zdajci sva se zdrznila.

Bila sva daleč od Madrida. Potegnil sem iz žepa uro in
videl da je bilo že polnoči.

— Ah, Bog, Bog! je vzkliknila Karmen prestrašeno. Kaj
bo rekel moj oče? Nikdar še nisem bila tako dolgo zdoma!

— Ne boj se, Karmen! sem jo tolažil. Stopil bom pred
tvojega očeta in mu dejal, da si bila v družbi svojega zaro-
čenca.

Karmen pa se kljub temu ni mogla dolgo pomiriti.

Zdelo se mi je, da jo muči neka misel, katere pa ne sme
povedati. Naposled se je vendar umirila in vrnila sva se med
glasnim sinejanjem v park.

Že je odbilo eno po polnoči, ko sva prispela do njene
hiše.

Njen oče je stal ob odprtem oknu in pri jasni mesečevi
svetlobi sem opazil, da je njegov obraz mrk, skoraj jezen.

— Karmen, je zavpil kočijaž Perez nad svojo hčerko,
kako si upaš prihajati domov ob tem poznem nočnem času?

To se ni še nikdar zgodilo in to mi je v dokaz, da si bila v slabi družbi.

— Oprostite, gospod, sem odgovoril jaz namesto Karmen, toda vi me brez vzroka žalite. Vaša hčerka je bila v do- stojni družbi svojega bodočega moža...

Karmen se me oklene krog vratu in vzklikne:

— Da, oče, jaz ga ljubim in hočem samo njega! Blago- naju!

Starec pa, ki je medtem prišel iz hiše, je surovo in brez- obzirno zgrabil Karmen za roko, iztegnil drugo roko proti hiš- nim vratom in vzkliknil s strogim glasom:

— V hišo! S teboj bova pozneje govorila, s tem gospo- tukaj pa bi rad spregovoril nekoliko besed med štirimi očmi!

To je bila stroga zapoved.

Karmen je bila poslušna hčerka.

Poslovila se je od mene z dolgim pogledom, potem pa je povabila svojo lepo glavico in odšla v hišo.

Starec mi je položil roko na ramo in mi dejal:

— Prijatelj moj, napravili ste mi veliko krivico. Gosto- rabno sem vam odprl vrata svoje hiše, rad sem vas imel, vi pa ste onesrečili ubogega otroka.

— Onesrečil? sem komaj spregovoril. Ah, ne, ne! Jaz hočem osrečiti. Dajte mi jo, signor Perez, jaz pa vam prise- gam, da vam ne bo nikdar v življenju žal, da ste mi zaupali svojega otroka.

— Da, vem, vem, odgovori starec zamolklo, vem, da ste pošten človek, Alberto, toda kljub temu — pozabite na Kar- men, iztrgajte si jo iz srca.

Karmen ne more postati vaša žena.

Pojdite in ne sprašujte me po vzrokih, kajti jaz vam jih ne morem povedati, toda, če ljubite mojo Karmen, se izogib- ljajte njene bližine. Tudi jaz vas ljubim in Bog v nebesih ve, kako rad bi vam dal Karmen, toda — to ne more biti.

Ko je starec spregovoril te zadnje besede, je odšel v hišo.

Slišal sem še, kako je obrnil v ključavnici, potem pa sem ostal sam pod širnim zvezdnatim nebom. V srcu sem čutil glo- boko ljubezen, v ušesih pa so mi neprenehoma brnele kakor svinec težke Perezove »to ne more biti«.

Silno potrpet sem komaj prišel domov.

Ah, kako nesrečen je bil konec te prekrasne noči!

In zakaj mi je ne more dati za ženo, če pa mi tudi on sam zatrjuje, da me ljubi?

Vso noč nisem niti zatisnil očesa.

Premišljeval sem, kaj naj bi storil. Mar naj bi še enkrat stopil pred starca in mu dejal:

»Jaz nisem to, za kar me smatrate, jaz sem sin kneza Borgeza. Osrečiti hočem Karmen, kneževski diadem bom postavil na njeno lepo glavo.«

Ne, tega nisem smel storiti — s tem bi stavil vse na kocko.

Naenkrat pa sem se spomnil tudi na svojega očeta.

Kaj bi dejal moj oče, če bi mu pripeljal domov kočijaževo hčerko namesto princeze, po katero sem šel.

V mojih očeh je stala Karmen, samo po sebi umevno mnogo višje od princeze, bilo pa mi je popolnoma razumljivo, da mi oče ne bi delal nemalih težav, ko bi pripeljal Karmen v kneževski dvorec Borgezev.

Če bi me naposled oče tudi pahnil od sebe, bi ne bil izgubljen.

Že takrat sem imel nekaj milijonov premoženja, ki sem ga dobil po smrti moje drage matere in katerega mi ni mogel nihče vzeti.

Pa tudi, če bi ne imel tega, o Karmen, bi bil srečen, če bi mogel od jutra do večera delati zate!

Naposled sem sklenil, da bom vse svoje gorje zaupal svojemu zvestemu Kristofu.

Dejal sem si:

Kristofu je izkušen človek, ki ti bo brez dvoma znal svetovati, poleg tega pa se lahko znaneseš, da bo molčal.

Odkar sem stopil v službo pri princezi, sem stanoval oddelku kraljevskega dvorca, ki je bil nalašč odrejen za služabništvo, tako sem bil ločen od starega Kristofa.

Moral sem ga torej poiskati naslednjega dne.

Komaj sem pričakal, da se je zdanilo. Vstal sem s silnim glavobolom.

Umil sem se, ko pa sem se še oblačil, je prišel k meni neki princezin sluga in mi dejal, naj hitro pridem, ker princeza želi, da bi jezdil z njo v Aranjuez.

Nikdar še nisem sprejel nobenega povelja z večjo nevoljo.

Hrepenel sem, da bi se čimprej od srca porazgovoril s svojim zvestim Kristofom, na dnu srca pa se je skrivalo upa-

nje, da bom morda pri izhodu videl Karmen, čeprav samo mimogrede.

Sedaj pa sem moral jezdit s princezo Izabelo in odgovarjati na njena mnogoštevilna vprašanja.

Kljub vsemu pa sem moral ubogati povelje.

Hitro sem oblekel gala uniformo in na tistem preklinjal čudno idejo princeze, ki vstaja že ob petih zjutraj iz svoje svilnate postelje, da bi jezdila v Aranjuez.

Ko pa sem prišel na dvorišče kraljevskega dvora, sem presenečen in z nekim tajnim strahom v srcu opazil, da čaka princeza že popolnoma pripravljena pri izhodu in da sluge komaj zadržujejo iskre konje.

Vsi so poznali Izabelo kot zelo strogo in nasilno ženo.

Neusmiljeno je kaznovala tudi najmanjše prestopke svojih slug. Marsikaterikrat se je zgodilo, da je bil siromašen oče mnogoštevilne rodbine, ki je smatral za ogromno srečo, da je bil sprejet v dvorno službo, takoj odpuščen radi najnedolžnejšega prestopka, pripovedovali pa so tudi, da se je princeza včasih tako daleč izpozabila, da je služabnike pretépala z bičem.

Radi tega sem pričakoval, da bom slišal iz princezinih ust gróbe besede oštevanja, silno pa sem bil presenečen, ko mi je med smehom zaklicala:

— O, kaj pa to pomeni? Zaspali? Pa vas ni morda moje povelje zdramilo iz sladkih sanj?

Molče sem se priklonil.

Kaj naj bi bil odgovoril kot sluga na takšno princezino vprašanje. Vendar pa je imela prav.

Zares me je zbudila iz sladkih sanj!

Pomagal sem ji, da se je spravila v sedlo.

V zadnjem času se ni namreč nikdar posluževala jermenov, ki so viseli od sedla.

Skleniti sem moral roki, kamor je potem princeza stopila s svojo malo nožico, z levo roko se je naslonila na mojo ramo, jaz sem jo malo dvignil in sedela je v sedlu.

Na ta način sem imel priložnost, da sem jo lahko opazoval iz neposredne bližine.

Res je, priznati moram, da je bila princeza Izabela izredna lepotica, ki se mi prav za prav ni zdela še nikdar tako lepa kakor baš tega dne.

— Hvala vam, mi zašepeče mlada kneginja, ko je sedla

v sedlo in mi dala znamenje, naj tudi jaz zajaham svojega konja.

V neprekinjenem galopu sva jezdila po mestu.

Princezi se je silno mudilo. Hotela je, da bi čimprej prijezdila v zelen gozd, kajti solnce je že v zgodnjem jutru silno pripekalo.

Tudi jaz sem si oddahnil, ko naju je objel hlad zelenega gozda. Pod visokimi hrasti in mogočnimi topoli je bilo prijetneje jezditi, kakor po prašnih madridskih ulicah.

Vedel sem, da bi imela pot iz Madrida do Aranjeza lahko za seboj v treh urah, če bi jezdila neprenehoma v istem tempu po ravni poti skozi gozd, ki vodi naravnost k poletnemu gradiču španskih kraljev.

Prepričal pa sem se, da se princezi Izabeli ni ljubilo jezditi ravno po tej poti.

Komaj sva prišla v gozd, ko je Izabela začela čisto počasno jezditi in voditi svojega konja po stranskih poteh.

Vodila me je vedno globlje v gozd.

Skakati sva morala čez grmovje in čez jarke, katerih je bilo vse polno. Kot sluga sem ji moral pokorno slediti, jezdil sem molče, poleg tega pa mi je ta jutranji sprehod zelo ugajal.

— Alberto, ali se vam ne zdi, me princeza Izabela nenadoma vpraša, da je prekasno tukaj, v tej gozdni samoti?

— Da, kraljevo Veličanstvo, sem ji ponižno odgovoril, ta gozd je podoben prekrasnim sanjam, za katere bi človek želel, da bi jih ne bilo nikdar konec.

— Saj ne moreva računati s tem, da bova prispeli kmalu iz gozda, ali pa vsaj ne tako hitro, odgovori princeza in se nasmehe. Priznati vam moram, da mislim, da sem zašla, vi pa ste tudi popolnoma neznani v tej okolici.

— Da, Visočanstvo, jaz sem danes prvič v tem gozdu na poti v Aranjez.

— Ali ste vi Italijan?

— Da, Visočanstvo.

— Ah, ta Italija mora biti prekrasna dežela! vzklikne princeza. Včasih se mi je zdelo, da poslušam omamljivo godbo, kadar je kdo omenil Italijo, ob mislih na Benetke, na Rim in Napolj mi je trepetala duša od hrepenenja, sedaj pa je minilo že nekaj tednov, odkar sem popolnoma spremenila svoje mišljenje...

Princeza je povabila glavo in sploh ni več pazila na pot, po kateri je konj enakomerno dirjal.

Naenkrat pa se je zdrznila in nadaljevala:

— Ali pa veste, zakaj ne ljubim več te lepe dežele?

Povedala vam bo to, Alberto, ker se smeta tukaj v globoko gozdu princeza in sluga brez skrbi pogovarjati.

Pomislite, plete se o tem, da bi mi naprtili soproga, ki me bo odpeljal v Italijo, človeka, ki ga nisem nikdar videla, katerega ne ljubim in napram kateremu ne čutim ničesar in ki je brez dvoma, kakor vsi ostali sinovi iz kneževskih hiš, kakšen puhloglavec.

Stvar me je začela zanimati.

Hotel sem zvedeti malo več o tem kneževskem puhloglavcu in snubcu princeze Izabele.

— Ta človek, nadaljuje princeza, ki me je čudno gledala od strani, ta nezaželjeni soprog je princ Borgeze...

Moral sem se vgrizniti v ustnico, da se nisem na glas zasmel. Torej sem bil zares ravno jaz tisti puhloglavec, o katerem je govorila princeza Izabela.

— Toda jaz ga bom že naučila, kaj se pravi zakon, je nadaljevala princeza in jezno zamahnila bičem. Kar naj pride — hahaha!

Čisto odkrito mu bom povedala, da se moram sicer poročiti z njim, ker zahteva to politika, da pa v tem slučaju ne bo odpeljal domov svoje žene, temveč samo princezo Španije.

Zopet sva jezdila nekaj časa in nisva črhnila niti besedice. Princeza je molčala, pa tudi jaz kot sluga nisem smel govoriti.

Izkoristil sem ta molk in si mislil na tihem:

— Zares, stvar se razvija tako, da bi se ne mogla boljše razvijati. Izabela noče o meni niti slišati, jaz pa ljubim že itak drugo. Mislim, da bo tudi moj oče toliko uvideven, da mi bo pritrnil, da mu takšne neveste ne morem pripeljati v hišo.

Zdajci pa se oglasi zopet princeza in vzklikne z glasom, ki se je tresel od vzburkane strasti:

— Ne, jaz ne dovolim, da bi me vezali z Borgezom ali pa s kakršnikoli drugim plemičem. Jaz se sploh nočem poročiti, nočem, da bi me prisilili k poroki, ki mi ni po volji.

— Ah, ko bi mogla izbirati, kakor bi mi velevalo srce, nadaljuje princeza in me zopet ošine s strastnim pogledom, bi mi ne bilo treba mnogo premišljevati, koga naj si izberem za moža.

Na svetu živi samo en možki, ki ga ljubim in kateremu sem vdana iz vse svoje duše...

Naenkrat je umolknila in tako zategnila vajeti, da sem ji moral prihiteti na pomoč, ker se je konj splašil in se začel vzpenjati na zadne noge.

— Hvala vam, mi zašepeče princeza. Granada je prekrasna kobila in prav zato jezdim tako rada na njej. Vi ste imeli izredno moč volje, da ste jo tako naučili vsega, vendar pa človeku še vedno rada kljubuje.

Baš radi tega jo ljubim, ker je tako kljubovalna. Tudi ljudi, ki se mi zoperstavljajo, rada premagam, da zavladam potem nad njimi.

Prispela sva pravkar na neko goličavo sredi gozda. Drevja ni bilo in jaz sem hitro pogledal goste oblake, ki so se zbirali na nebu.

Že prej sem namreč opazil, da leži v ozračju nad vsem prostranim gozdom nekaj svinčeno težkega. Noben list na drevju se ni zganil, nobene živalice ni bilo videti, razen tega pa je vladala silna sopara.

Vsakdo bi bil lahko spoznal, da se pripravlja k nevihti.

Na nebu so se nagrmadili grozeči črni oblaki. Samo še nekaj trenutkov — in blisk bo presekal te črne vodene gore.

— Visočanstvo, sem dejal in pokazal prinzezi nevarne oblake, ki so se zbrali nad nama, dobro bi bilo, da bi čimprej prispela do kakšnega zavetja. Pripravlja se k silni nevihti.

— Mar se bojite? se obrne princeza k meni in se mi nasmehe. Meni nevihta ugaja.

— Če bi šlo samo zame, odgovorim jaz krepko, toda popolnoma mirno, bi ne bil zinil niti besedice. Toda kako naj bi prevzel nase odgovornost za življenje Vašega kraljevega Visočanstva? Zato vas najponižnejše prosim, da se odločite, kam se bova zatekla pred ploho.

— Prav dobro! Poženite konja in jezdite za menoj čim hitreje, mi je zaklicala s svojega konja. Vem za razvaline na poti med Madridom in Aranjuezom, kjer bova lahko vedrila. Da pa bova prispela tja, morava hiteti, kolikor nama bodo dopuščale moči.

Po teh besedah je princeza Izabela ošvrknila z bičem svojo kobilo in jo pognala v divji galop.

Komaj se mi je posrečilo, da sem toliko pognal svojega konja, da sem ji lahko sledil.

To je bila dirka, katere ne bom pozabil, dokler bom živel.

Gozd je postajal vedno bolj gost in vedno bolj divji, za-
vedno večje in pogostejše, toda midva sva neprenehoma
naprej in brez prestanka podila konja, ki sta bila že
skrita z znojem, pena jima je silila iz gobcev.

S strahom sem pričakoval, da se bo pripetila nesreča...
Knez se strese, kakor da bi se hotel otresti nekega ne-
jetnega spomina in prekine pripovedovanje.

Borba za plen

Ko je grof Luigi Borgeze zaklenil Vando v sobo, je od-
na drugi konec hodnika.

Črni rimski grof ni opazil, da ga je izza nekega vogla
zaznavalo dvoje bistrjih oči. Neka človeška postava je prisluš-
kala pri vratih njegove sobe in slišala ves pogovor med
Luigijem Borgezom in Vando.

Ko je Luigi zaklepal vrata, ni nikogar opazil, ker se je
luškovallec pravočasno skrnil, sedaj pa je s svojimi bistrimi
ledmi spremljal Luigija, ko se je oddaljeval proti Margare-
tini vratom.

In zares, Luigi je potrkal na vrata Margaretine sobe, ki
bila na drugem koncu hodnika.

Pojavila se je stara sobarica.

— Ali spi moja zaročenka? vpraša Luigi.

— Pravkar je legla k počitku...

— Zbudite jo in ji javite, da jo prosim naj me sprejme,
prinašam zelo važno vest!

Sobarica se je priklonila in stopila v spalno sobo svoje
spodarice. Kmalu pa se je zopet vrnila in povedala grofu,
da ga Margareta prosi, naj vstopi.

Grof je planil mimo sobarice v Margaretino spalnico in
šel proti njeni postelji.

— Kaj se je zgodilo? ga začudeno sprejme Margareta.
Kakor vem je knez Alberto Borgeze popolnoma ozdravel.
Ni morda kar nenadoma umrl?

— O, knez Alberto ni umrl, na žalost! odvrne Luigi
Borgeze.

— Kaj je torej?

— Prišel sem, da bi te povabil na lov...

— Kakšen lov?

— Zelo zanimiv lov...

— Sedaj? ... Sredi noči?! ...

— Nočni lovi so najbolj zanimivi, odvrne Luigi dvumno in se pomenljivo nasmehne. Jamčim ti, lepa Margareta, da ti bo ta lov nudil izreden užitek in da boš z njim popolnoma zadovoljna. Ne gre namreč za navadno divjačino ...

— Temveč? — vpraša Margareta.

— Nocoj gremo na lov nad — Giuseppa Musolina! — govori Luigi Borgeze.

Margareta plane iz postelje in krikne od presenečenja veselja in strahu.

— Ha! Vidiš, kako si se začudila! je nadaljeval Luigi. Vedel sem, da te bo ta vest zelo začudila, prepričan sem bil, da boš takoj sprejela moj predlog in šla z menoj na lov nad takšno divjačino, ker si mi nekoč priznala, da sovražiš Giuseppa Musolina, kajneda?

— O, da sovražim ga ...

— Jaz pa sem ti obljubil, nadaljuje Luigi in njegov glas je zvenel nekako prokroviteljski, da se mu bom maščeval.

Vidiš, sedaj pa je napočil trenutek, ko bom lahko izpolnil svojo obljubo!

Se nocojšnjo noč bo Giuseppo Musolino moj ujetnik, tega pa dajem pravico, da odločaš o njegovi usodi.

Margaretine oči so sne nenavadno zasvetile.

— Ali je resnica, kar praviš?! vzklikne Vanda, ki je komaj premagovala svoje veselje.

— Res je. Jaz ti prepuščam Giuseppa Musolina ... se nasmehne Luigi Borgeze.

— O, hvala ti, dragi Luigi, tisočkrat ti hvala ... se je veselila Margareta. Če bi mi bil dal celo kneževino, če bi snel solnce z neba in ga položil k mojim nogam, bi me ne bil mogel tako razveseliti kakor s tem darom! ... Nobena stvar na svetu me ne bi mogla tako razveseliti, kakor ta vest!

Luigi se vgrizne v ustnico.

Margareta se je ob misli, da bo naposled le imela Giuseppa Musolina, tako razveselila, da je popolnoma pozabila na previdnost, ki je sicer ni nikoli zanemarjala.

To pa Luigiju ni ostalo prikrito.

Z vprašujočim pogledom je motril izpremenjeni Margaretin obraz in v njegovi duši se je porodila slutnja.

— Tolikšnega veselja bi ne moglo izzvati sovraštvo! je na tihem premišljeval Luigi Borgeze. Tudi jaz sovražim Giuseppa Musolina in bi imel več povoda za veselje, ker se bom

...bil svojega krvnega sovražnika, veselil bi se prav za prav
...ko bolj, kakor ona — in vendar...

Ne, ne... Margareta ga ne sovraži — ona ga ljubi! Mar-
...reeta ljubi Giuseppa Musolina!

Luigiju je bilo sedaj jasno, da Giuseppa Musolina ne sme
...ročiti Margareti.

Svoj načrt je moral spremeniti.

Da pa ne bi morda ta nenadna sprememba izzvala kak-
...ega suma, je dejal:

— Tebi prepuščam vsekakor, da odločiš o usodi Giu-
... Musolino, samo po sebi pa je seveda umevno, da mo-
... gorskega roparja izročiti oblastem...

Razen tega pa nama bo prineslo to tudi dobiček.

Oblasti so razpisale na njegovo glavo petdeset tisoč lir
...rade. Ta denar bova dobila midva. Od te vsote sem ob-
...bil dvajset tisoč lir osebi, ki nam bo Giuseppa Musolina iz-
...čila, ostalih trideset tisoč pa nama bo tudi prav prišlo. Saj
... kako neobhodno potreben nama je denar za najina pod-
...ja.

Luigiju se je zdajci zazdelo, da Margareta niti ne posluša
...govovega izvajanja o usodi Musolina in denarja, ki ga bosta
...bila za njegovo glavo.

Margareta se je bavila z drugimi mislimi. Luigi je umolk-
... ona pa se je zdramila in rekla:

— Prav, Giuseppa Musolina bova izročila oblastem,
...endar se mi zdi, da je prav vseeno, če storiva to tri dni prej
... pozneje? Upam, da mi boš prepustil Giuseppa Musolina za
... dni?

— Čemu vendar? Kaj hočeš z njim? vpraša Luigi in jo
...strani pogleda.

— O, saj veš, kako strašno sovražim tega človeka! se
...pretvarjala Margareta. Toda s tem, da ga bova izročila
...lastem, nisva še zadostila moji maščevalni sli. Jaz bi rada
...ivala ob njegovem trpljenju, veselila bi se, ko bi ga gledala
...red seboj majhnega, brez moči...

Nihče ne bo videl, ko ga bom pripeljala v dvorec, v svoje
...be...

— Tukaj? vzklikne Luigi začudeno in nagrbanči čelo.
... je nemogoče! Od tukaj ti vendar lahko pobegne...

— O, ne boj se! se nasmehne pretkana Margareta. Jaz
...m odgovorna zanj...

— Kljub temu pa je tvoja misel neizvedljiva! ji je varjal grof Luigi!

— Zakaj?

— Zato, ker bi lahko odkril kdo njegovo bivanje v dvorcu, to pa bi izzvalo popoln škandal!...

— Morda! skomigne Margareta z rameni. Kljub temu pa se ne odrečem svoje pravice do maščevanja. Na vsak način hočem imeti Giuseppa Musolina za tri dni!

— Margareta, kaj vendar misliš! vzklikne Luigi. Ne geze. Ne razumem te?!

— Ko bi vedel, kaj mi je storil ta človek, bi me gotovo razumel, odgovori Margareta mirno. Ne sprašuj me ničesar. Giuseppa Musolina hočem imeti za tri dni!

— To je vendar skrajno nepremišljeno! se je jezil Luigi. S tem se izpostavljaš veliki nevarnosti in ne uvidiš sam tega?

— Rekla sem ti in jaz ne odneham od svojega sklepa, odgovori Margareta z odločnim glasom. Strast jo je popolnoma onesposobila za trezno mišljenje.

Luigi je zmajal z glavo, se zamišljeno zazrl predse, kaj časa je premišljeval, potem pa je dejal:

— Dobro, Margareta, pripravljen sem, da ti prepustim Giuseppa Musolina za tri dni. Omogočil ti bom, da boš imela v njegovih mukah, predlagam pa ti nekaj drugega.

Giuseppa Musolina bova izročila oblastem, takoj ga bodo zaprli v reggijsko temnico. Poskrbel bom, da boš dobila ključ od njegove temnice in dovoljenje, po katerem ga boš lahko obiskala, kadar ga boš hotela...

— Sprejemem tvoj predlog, odgovori Margareta, ko nekaj časa premišljevala. To mi je dovolj. Mislim, da sva se sporazumela!

Luigi si je oddahnil.

Za sedaj mu je bilo najvažnejše, da je odstranil morebitno nevarnost, ko pa bodo imele že oblasti Giuseppa Musolina v rokah, mu tudi Margareta ne bo delala ravno prevelikih preglavic.

Luigi je nadaljeval:

— Dobro. Sedaj pa mi dovoli še neko vprašanje.

Kedaj bo najina poroka?

Radi kneževe bolezní smo morali poroko odložiti. Kneza pa se z vsakim dnem vrača novo zdravje in midva si morava

prizadevati, da bova čimprej prispela do najinega cilja. Kneza morava prisiliti, da bo določil dan poroke!

— Res je, kar praviš, odgovori Margareta, toda po pravici povedano, Luigi, ne upam si govoriti s knezom o tem...

— Zakaj ne? vpraša Luigi in svojo zaročenko sumljivo premeri.

— Zato, ker se bojim, odvrne hitro Margareta. Mar nisi opazil, da je knez od svojega ozdravljenja popolnoma drugačen? Prej je bil tako dober, ljubeznjiv in nežen oče, sedaj pa?

Margareta povesi glavo in stisne pesti.

— Sedaj me sprejema hladno, resno in skozi njegov pogled vidim njegovo hladno srce... Naenkrat je nastopila tako čudna sprememba... To me bega in mi dela skrbi...

— Ravno nasprotno! pristavi Luigi. To bi te moralo hrabriti in vzpodbujati k še energičnejšemu delu, da bi tem hitreje prispela do najinega cilja...

— Ah, Luigi, nikakor se ne morem otresti neke črne misli, ki mi je legla na dušo... nadaljuje Margareta. Nekaj mi pravi, da knez Alberto sluti... kakor da bi vedel, da jaz nisem...

— Pst! jo prekine grof Luigi Borgeze. Ne spregovori te misli... Jaz pa sem mnenja, da pretiravaš in da se motiš?

— O, če bi bilo tako, kakor praviš! zavzdihne Margareta. Toda bojim se; da je knez izpostavljen slabemu vplivu? Ta prokleti zdravnik, katerega je sam vrag prinesel v to hišo, se ne gane od njega. Knez Alberto stoji brez dvoma pod njegovim vplivom...

— Tedaj ga morava čimprej odstraniti! pristavi Luigi. Vrag ga je prinesel v to hišo, vrag naj ga tudi odnese odtod! Mar bi ne mogel tudi on umreti?

— Seveda bi mogel, saj pa tudi mora umreti! nadaljuje Margareta. Odkar je ta doktor Müller pri knezu, me knez ni še niti enkrat povabil s seboj na izprehod... Pa tudi tisti pritlikavec, tisti stari lisjak Kristofa se ne gane od kneza...

— Naj tudi njega vrag vzame skupaj z doktorjem! vzklikne Luigi ježno.

— Da, prav imaš! Oba morata izginiti, oba morata umreti! konča Margareta ježno.

— Tako je in to se bo tudi zgodilo! potrdi Luigi Borgeze. Sedaj pa, draga moja, moram oditi in si izbrati lovce. Ti pa se med tem časom pripravi.

Po teh besedah je Luigi Borgeze poljubil svojo zavezni-

co in odšel iz sobe. Prepričan je bil, da je Margareto prevaral in zmagal v borbi za plen.

Ko bodo Giuseppa Musolina imeli enkrat v Reggiju, bo brez dvoma kmalu prišel na vislice, tedaj pa bodo propadli vsi Margaretini načrti, z Giuseppom Musolinom ne bi prišla več v dotiko, vsa prizadevanja ji ne bodo prav nič pomagala.

Luigiju bo potem seveda vseeno, če ga je doslej ljubila ali sovražila. Glavno je, da Giuseppa Musolina ne bo več!

— Ti mi ne boš delala posebnih preglavic, Margareta! je govoril Luigi sam s seboj, ko je odhajal iz Margaretine sobe. Glavno je, da je plen moj!

In Margareta?

Ko je ostala sama, je planila proti vratom, skózi katera je odšel njen zaveznik, in se porogljivo nasmehnila:

— Plen je moj! Sama bom v temnici z Giuseppom Musolinom. Od njega samega bo odvisno, če bo odšel na vislice ali pa bodo moje roke zamenjale njegove okove! Tako je, moj pametni Luigi! Plen je moj in jaz sama bom razpolagala z njim!

Dve princezi

Knez Alberto začne zopet pripovedovati:

Bil pa je sicer že tudi skrajni čas, da bi si poiskala kje zavetja, če sva se hotela umakniti nevihti, ki je prežala na naju.

Zdajci je zapihal močan veter in zamajal ves gozd, ploha se je ulila in strašni bliski so udarjali iz oblakov, spremljalo pa jih je močno grmenje, ki sploh ni utihnilo.

— Hitro, hitro, Alberto! mi je zaklicala princeza Izabela. Poženite svojega konja za menoj!

Njena želja je pomenila zame ukaz.

Pognal sem svojega konja in prišel tako blizu k njej, da bi jo bil lahko objel z roko. Princeza se je nagnila k meni, tako da se me je dotaknila s svojim telesom.

— Drživa drug drugega, mi zašepeče princeza. Če bo pretela enému izmed naju nevarnost, da bi padel, mu bo lahko drugi pomagal.

Hotela mi je še nekaj reči, silen piš, ki je dvigal odpadlo listje po gozdu, jo je prisilil, da je zaprla usta.

Usula se je silna ploha. Še nikdar v življenju nisem do-

vel strašnejše nevihte. Treba je bilo samo nekaj trenutkov premočena sva bila do kože.

Videl sem, kako so se na Izabelinih plavih laseh leske-vele velike kaplje, podobne biserom.

Sprva se mi je zdelo, da jo vsa stvar zabava. Njeno hrabro srce se ni balo nevarnosti. Toda nevihta je postajala vedno močnejša, princeza Izabela pa je naenkrat popolnoma zbledela.

— Ah, Bog, vzklikne Izabela, ko sva nekaj časa molče stala, ne morem več... vrti se mi v glavi... pred oči se mi vrtili... Alberto, primite me!

Prijel sem jo z obema rokama, kimalu pa sem se prepričal, da je tako ne bom mogel dolgo držati.

Konja sta bila predaleč narazen in sta me ovirala pri izvrševanju dela usmiljenja do svojega bližnjega, raz-čeno pa ni bilo še nikjer!

— Alberto, padla bom, zaječi princeza Izabela, držite jo! Ah, ne tako, sveti Bog, ne morem več držati vajeti, vzemite na svojega konja!

Ta naloga sicer ni bila ravno najlažja, kljub temu pa sem odložil bič, prijel sem jo z obema rokama, jo potegnul k sebi in v naslednjem trenutku je sedela pred menoj v sedlu. Njeno telo je počivalo na mojih prsih in pri tem dotikljaju Izabela globoko zavzdihnila.

Toda to ni bil vzdihljaj slabosti. V silnem razburjenju, v katerem sem se tedaj nahajal, sem niti opazil, kako se je njeno telo stiskalo k meni, kako je objela in tako položila glavo k meni, da je gornji del nje-telesa skoraj ležal na mojih prsih.

Saj sem imel mnogo dela, da sem lahko držal njo v sedlu, svojega konja in pazil na njenega.

Strašen blisk je razsvetil mrak in grmenje se je razle-po prostranem gozdu.

Ta blisk pa je imel tudi svojo dobro stran. Kakšnih sto korakov pred seboj sem zagledal razvaline starega gradu. Tako sem vsaj vedel, da sem blizu doma.

Nekaj minut pozneje sva prispela do razvalin. Konja sem privezal k stebri, ki se je nahajal pod nekakšnim prizidkom. Bila sta tako utrujena, da sta takoj legla na tla in zopet zaspala.

Princezo sem odnesel na svojih rokah v notranjost. Bila

je, po mojem mnenju vsaj, v globoki nezavesti. Zaprtih oč
ležala na mojih rokah. Njeni zlati, plavi lasje so se ji vlekli na
raj po tleh.

Razvaline, v katere sva prispela, so bile ostanek nek
lovskega gradiča v maverskem slogu.

Čas jih je že silno poškodoval, zato sem se toliko
začudil, ko sem zagledal v sobi, v katero sem prinesel
cezo, neke ostanke pohištva. Tukaj je bil celo divan, ki je
sicer popolnoma razdejan, katerega pa je človek lahko
lepo uporabil, če je razprostrl čezenj odejo, ki jo je imel
boj za konje.

Hitro sem to storil in položil onesveščeno princezo
to ležišče. To pa je bilo tudi vse, kar sem mogel zanjo storiti.

Sedaj mi ni preostajalo drugega, kakor čakati, da
princeza odprla oči in da se naju bo nebo usmililo in bo
vihta nehala.

Glede vremena nisem imel mnogo upanja. Neprenehoma
je deževalo in ni prenehalo niti za trenutek.

Princeza pa si je neverjetno hitro opomogla.

Globoko je zavzdihnila, se počasi vzravnila in začudeno
pogledala po sobi, potem pa me je vprašala:

— Kje sem? Ah, da, vi ste me rešili, prijatelj moj!

Ne, moje hvaležnosti ne smete odkloniti, nadaljuje prin
ceza Izabela z očarujočim smehlajem, če bi vas ne bilo, bi bila
brez dvoma izgubljena!

Samo po sebi je umevno, da sem ji moral stisniti roko
ki mi jo je ponudila. Mislil sem, da bo ta stisk kratek, da
stisk gospodarice svojemu slugi.

Pa sem se zmotil.

Izabela me je potegnila k sebi na divan, še vedno
držala mojo roko v svoji in nadaljevala s tihim in drhtečim
glasom:

— Alberto, nikdar vam ne bom pozabila te usluge, ali
mi verjamete, da sem celo hvaležna tej nevihti?

Začudeno sem jo pogledal. Nisem razumel, kaj je Izabela
mislila s temi besedami.

— Da, jaz blagoslavljam to nevihto, ki naju je privedla
v te stare razvaline, nadaljuje Izabela, njen glas pa se je
sel od strasti, kajti naposled, naposled se mi nudi prilika, ki
sem sama z vami, dragi prijatelj, in ko vam lahko rečem, da
vas ljubim ...

Ves sem se tresel, kakor da bi mi bil kdo zasadil nož v srce, Izabela pa se mi je vrgla na prsi in me močno objela. — Da, ljubim te, čeprav si sluga, ubogi konjar, je vrelo iz njenih ust. Ljubezen se ne ozira na poklic in na ime. Mar nisi opazil, da so te moje oči vedno spremljale, v teh pogledih pa se je zrcalila ljubezen; mar nisi iz vsake moje besede spoznal, kako silno te ljubim?

Hotel sem se iztrgati iz njenih rok, močna žena pa me je tako krepko držala s svojima rokama, da se nisem mogel ganiti in preden sem se ji ubranil, me je poljubila na usta.

Ah, ta poljub bi bil brez dvoma zanetil požar v moji notranjosti, če bi bil čutil za princezo le malo strasti.

Toda te strasti ni bilo v mojem srcu.

Sleherni drugi moški bi bil s tem poljubom premagan in bi se izročil tej zapeljivi ženi, jaz pa sem imel s seboj talisman proti njenim čarom. V trenutku, ko mi je strastna Španjolka izjavila, da me ljubi, je vstala pred mojimi očmi slika moje Karnem!

Nobena princezina beseda se ni dotaknila mojega srca, ona pa je očitno smatrala moje obnašanje kot zmedenost, ker me je še krepkeje stisnila k sebi, se zleknila po ležišču in potegnila tudi mene s seboj.

— Ti boš o vsem tem molčal, kajneda, dragi moj, mi je šepetala Izabela. Ljudem ni treba vedeti, da se je španska princeza Izabela udala svojemu slugi.

Ljubila se bova in nihče ne bo tega vedel, jaz pa ti prisegam, da boš imel vsega, kar ti bo poželego srce.

Živel boš kot velik gospod, samo v moji bližini moraš ostati, v moji službi, pa četudi me bo odpeljal v Italijo tisti bedak Borgezo, boš šel z menoj. Ti boš moj glavni konjar in dočim bom njega odpravila samo s stiskom roke, me boš imel ti vso.

Meni so se lasje ježili od groze, ko sem poslušal nesramne besede te žene, katero so mi namenili za soprogo.

Kakšno peklensko življenje bi imel s to ženo, če bi ne bil dovolj previden in če bi ne bil vstopil v službo pri španski princezi!

Najrajši bi bil takoj vrgel krinko raz sebe, se ponosno vzravnaval in ji dejal:

— Da, jaz sem ti isti bedak Borgeze, toda čeprav sem neumen sem bil vendar toliko pameten, da sem te dodobra spoznal.

Vendar nisem imel toliko poguma, da bi ji to odkrito povedal. Če bi bil to storil, bi me bili brez dvoma takoj spodili iz dvora in v tem slučaju bi ne mogel priti tako hitro v bližino Karmen.

— Pridi v moj objem, vzklikne Izabela, razširi roki in se popolnoma zlekne po divanu.

Vstal sem in stopil par korakov od divana. Molčal sem, ker sem bil preveč razburjen in jezen, da bi mogel spregovoriti četudi eno samo besedico.

To je bila torej princeza — in povrhu še devica?!

Mar je to žena, ki se obnaša kakor ženska s ceste in ki vrže s sebe zadnji pajčolan, da bi očarala moškega!

Izabela je strmela v mene nekaj sekund, potem pa je nenkrat planila z divana in njen obraz se je zmračil.

— Ti molčiš? je siknila princeza skoz zobe, njen glas pa je drhtel. In nočeš priti v moj objem? Ah, ti si ali bedak ali pa lopov!

— Verjemite mi, princeza, sem odgovoril jaz, da nisem niti bedak, niti lopov. Lopov bi bil, če bi bil podlegel izkušnjam in pristal, da bi mi vi postali ljubica. Toda jaz ljubim neko drugo ženo, neko deklico, ki je čista kakor golobica.

Izabela se je opotekla, kakor da bi jo bil udaril s pestjo v obraz, najprej je postala temnordeča, potem pa je silno prebledela in zaječala:

— Lopov! Podlež! In ti — ti se upaš reči to meni, meni, prokleti sluga? je zavpila Izabela. Kako smeš ti tako govoriti s svojo gospodarico?

Meni je dano, da ukazujem, ti pa me moraš ubogati — in če bi ti ukazala, da poklekneš pred mene, da bi ti tako lažje stopila na tilnik, bi me moral ubogati, suženj!

— Človek, ki bi pustil, da bi iz njega na takšen način napravili sužnja, bi bil zares podel in neznačajan, sem odgovoril trpko. Še boj podla pa je žena, ki ljubi človeka in hoče napraviti iz njega sužnja sebi in svojim strastem.

Sicer pa je napočil trenutek, ko lahko vržem krinko raz sebe, sem dejal in se ponosno vzravnaval pred njo.

Princeza, malo trenutkov prej ste govorili o bedaku Borgezu.

Povedati vam moram, da so temu bedaku Borgezu pripovedovali o vas mnogo lepih stvari, ko je bil še v svoji domovini. Pripovedovali so mu, da ste vi najlepša žena v svoji državi, zatrjevali pa so mu, da ste tudi krepostni.

Toda bedak Borgeze, čeprav je bedak, ni tako neumen, da bi verjel vse, kar mu drugi povedo, posebno pa še o princezah, okrog katerih se vedno nahaja cel roj oboževalcev in ljudi, ki niso zadovoljni samo z božajočimi pogledi, je sklenil, da se bo vtihotapil v princezino bližino in jo dodobra spoznal, preden jo bo odpeljal v palačo knezov Borgezev.

In tako je prišel do spoznanja, da bi ne bilo napačno, če bi pod krinko stopil v službo princeze Izabele, da bi postal njen konjar. To se mu je tudi posrečilo.

Na ta način je imel mnogo priložnosti, da se je prepričal o lepoti, kreposti in devištvu svoje neveste.

Kako pa je princeza prestala to preizkušnjo, izvolite odgovoriti vi, princeza, kajti pred vami stoji bedak Borgeze, katerega je doletela čast, da se vam lahko predstavi...

Priklonil sem se in ji obrnil hrbet.

V tem trenutku sem zaslišal za seboj strašen krik in zamolkel padec. Princeza se je onesvestila. Toda tokrat je bila nezavest resnična in ne ponarejena, kakor prvikrat.

Samo po sebi je umevno, da nisem odšel iz razvalin, nesrečnice nisem mogel pustiti same, ker ni imela nikogar, da bi ji pomagal. Tudi deževati je nehalo, samo zdaj pa zdaj je kakšen grom pretresel ozračje.

Odnesel sem jo iz razvalin, pričakoval sem, da ji bo sveži zrak vrnil zavest, pa sem se zmotil.

Njena nezavest je bila tako globoka, da je ležala kakor mrtva in jaz sem spoznal, da mi ne preostaja ničesar drugega, kakor da jo čimprej prenesem v Madrid. To pa bi se mi posrečilo le, če bi si jo posadil predse v sedlo in jo odnesel na svojih rokah do dvora.

To je bila težka pot, ker sem moral neprenehoma paziti, da sem jezdil po pravi poti.

V Madrid sva prispela, ko se je že zmračilo.

To pa je bilo ravno dobro, kajti sicer bi nastala po ulicah prava zmeda, če bi ljudje videli princezo Španije na rokah njenega konjarja.

Moj prihod z onesveščeno princezo je izzval na dvoru velikansko razburjenje.

Takoj so poklicali zdravnike in najrazličnejših vprašanj je kar deževalo. Resnice jim seveda nisem mogel povedati, zato sem si hitro izmislil pripovedko.

— V gozdu naju je zalotila strašna nevihta. Princeza je govorila o nekih razvalinah, katere si je hotela ogledati.

Bila sva že blizu razvalin, ko se je nenadoma strašno za-
bliskalo. Princeza je omahnila s svojega konja in izredni sreči
moram biti hvaležen, da sem jo ujel med padcem na svoje
roke.

Nezavestno sem jo odnesel v razvaline.

Sprva sem mislil, da jo je strela ubila, kmalu pa sem se
prepričal, da je princeza samo onesveščena.

Zdravniki so jo preiskovali.

Eden izmed njih je sestavil zapisnik o nesrečnem slučaju,
kakor sem ga jaz opisal, potem sem se podpisal.

Po pregledu so zdravniki izjavili, da jo je zares zadela
strela in da potrjuje to dejstvo mnogo znakov, ki so popolnoma
zanesljivi.

Princezo Izabelo je zadela strela!

Ko sem tako poskrbel zanjo, sem hitro odšel v svojo
sobo, da bi se preoblekel. Bil sem popolnoma premočen in pra-
vi čudež bi se moral zgoditi, da se ne bi prehladil.

Sklenil sem, da bom sedaj, ko sem odigral komedijo na
španskem dvoru do konca, vrgel krinko raz sebe in se pojavil
s svojim pravim imenom pred vsem svetom.

Prav dobro sem vedel, da ne bom mogel dolgo ostati v
Madridu, kajti princeza Izabela je bila strastna žena, ki ne bo
mogla nikdar pozabiti, da sem odklonil srečo, ki mi jo je po-
nujala in ljubezen, katero je prej gojila napram meni, se bo
spremenila v peklenško sovraštvo — v sovraštvo, kakršnega
je sposobna samo žena, ki je bila zavrnjena.

S svojim pravim imenom pa sem se moral pojaviti pred
vsemi tudi radi tega, ker sem pričakoval, da bom imel kot sin
kneza Borgeza bolj odprto pot do Karmen, oziroma do nje-
nega očeta.

Še istega dne sem hotel govoriti s starim dvornim kočij-
jažem in mu priznati, da sem prišel v njegovo hišo pod tujim
imenom, pri tem pa sem se nadejal, da bo starec razumel raz-
loge, ki so me prisilili, da sem tako postopal, in mi oprostil.

Šlo je pred vsem za to, da bi dobil svojo Karmen in radi
tega nisem hotel odlašati s ponovnim pogovorom z njenim
očetom, ki me je gotovo zavrnil samo zato, ker je mislil, da
sem navadni konjar, na tihem pa je gojil željo, da bi dal svojo
Karmen kakšnemu plemiču z dvora za ženo.

Kaj bo rekel stari kočijaž sedaj, ko bo zvedel, da nisem
konjar, temveč knez Alberto Borgeze in da postane njegova
hčerka lahko kneginja Borgeze?

Upal sem, da bom pregovoril očeta in premagal njegovo
odpornost. Stari Perez me ima rad in brez dvoma mu je v
prvi vrsti na tem, dabi bil srečen z ženo, ki jo ljubim.

Napotil sem se proti hiši starega kočijaža, mislil sem na
veselo in srečno bodočnost s prekrasno Karmen, svetle gra-
bove sem zidal v oblake, pred mano je bilo vse tako lepo, tako
svetlo, nikjer ni bilo niti najmanjšega črnega oblačka.

Ah, kaj so lepi upi in sklepi slabotnega človeškega ra-
tuma proti strašni stvarnosti!

Prispel sem do hiše, v kateri je stanovala moja Karmen,
in potegnil uro iz žepa.

Bilo je osem.

Okna njene sobe so bila zagrnjena. Pa ne da bi spala
moja čista golobica?

V hiši in okrog nje je vladal globok mir, ki je vplival
zame silno neprijetno, nekaj mi je stiskalo prsa, srce se mi je
krčilo, kakor da bi slutilo nesrečo.

Neumnost!

Danes mora biti vse dobro. Saj mi je treba starcu samo
povedati, da sem knez Borgeze in sprejel me bo z odprtimi
rokama ter blagoslovil mojo zvezo s Karmen.

Potrkal sem na vrata.

Minilo je nekaj minut, ko sem naposled zaslišal neke ko-
taka, ki so se bližali vratom in kmalu so se odprla tudi vrata.
Pred mano je stal kočijaž.

Toda njegov obraz, ki je bil sicer vedno vesel in je pri-
čal o notranjem zadovoljstvu, je bil sedaj resen in bled in
zdelo se mi je, da je starec od včeraj mnogo pretrpel.

Pričakoval sem, da me ne bo lepe sprejel, ker sem pri-
šel, čeprav mi je dejal, naj se izogibljem njegove hiše, radi
tega sem se silno začudil, ko mi je rekel z blagim, skoraj očev-
tovski glasom:

— Vedel sem, signor Alberto, da boste še enkrat prišli.
Ali bi se radi poslovili od mene? Izvolite za menoj! Ne morem
biti tako trdosrčen, da bi vas odbil.

Slovo!

Jaz pa sem bil tako trdno prepričan, da me ta pot vodi
k zmagozslavlju. Niti misliti bi si ne bil mogel, da grem po
slovo.

Šel sem za njim.

Starec me ni peljal v prvo nadstropje, kjer je bila Kar-
menina soba, temveč me je povabil v neko sobo kar v pritličju

— Da, vedel sem, da boste prišli, je ponovil Perez, zato ker ljubite Karmen. Toda ravno zato, ker jo ljubite, ker mislite da bi brez nje bilo vaše življenje prazno, se morate od nje se danes posloviti.

— Posloviti?

— Da, in morda za vedno, nadaljuje Perez in zapre oči, kakor da bi bil silno utrujen. Karmen odpotuje jutri zjutraj iz Madrida k mojim sorodnikom v Aragonijo. Tam bo ostala eno leto ali pa dve, morda tudi vse življenje.

Pustil sem starca, da je povedal vse, kar je hotel, potem pa sem mu položil roko na ramo in mu dejal veselo:

— Za koliko hočeva staviti, dragi Perez, da vaša lepa hčerka ne bo ostala niti mesec dni, morda niti ne en teden pri svojih sorodnikih v Aragoniji?

— Kako pa veste vi to tako gotovo? me vpraša starec in me neverjetno pogleda.

— Da, prav gotovo vem, da ne bo niti odpotovala, sem mu smelo odvrnil.

Starec pa je žalostno zmajal z glavo in odgovoril:

— In vendar bo šla. To je tako gotovo, kakor stojiva midva sedaj v tej sobi.

— Zakaj pa mora oditi v Aragonijo in se skriti tam kakšnem mestecu? sem ga vprašal.

— Da bo pozabila ...

— Kaj? Koga?

— Vas, signor Alberto.

— Ah, Karmen vam je torej priznala, da me ljubi! sem veselo vzkliknil.

— Da, odgovori starec s prav tako žalostnim glasom, kakor prej, in ravno radi tega mora odpotovati. Sprva vam ni kakor nisem hotel dovoliti, da bi jo še enkrat videli, ker bi to samo še poslabšalo že itak hudo skeleče rane, toda jaz vas imam rad, signor Alberto, in vas nočem oropati tega zadnjega veselja.

Pojdite za menoj — peljal vas bom k njej.

Toda, je nadaljeval stari kočijaž, prizadevajte si, da ne boste še bolj ranili njenega srca.

Mož ste, signor Alberto, in možko boste prenesli, kar vam je namenila usoda. Ah, Bog v nebesih ve, kako rad bi vama sklenil roki, vaju blagoslovil in vama dejal:

Ljubita se in bodita srečna!

— Zakaj pa ne morete tega storiti?

— Zato... zato... ker ne morem...

— Ali bi mi vsaj lahko povedali vzrok? sem ga vprašal,

da bi zvedel, zakaj mi ne more dati Karmen za ženo.

Starec je samo skomignil z rameni, meni pa se je zdelo,

da se mu je pogled ustavil na moji konjarski obleki, kakor da

bi mi hotel reči:

Saj ti si vendar samo konjar!

Šel sem za njim v prvo nadstropje.

Kar samo se mi je smejalo srce ob misli, kakšno prese-

nečenje imam pripravljeno za Karmen in dobrega starca.

To bo nekaj popolnoma drugega, ko se bo pokazalo, da

nisem navadni konjar v službi Njenega Veličanstva prinčeve

brabele — temveč knez Alberto Borgezè!

Stari Perez je odprl neka vrata in me nežno potisnil na-
rej in obstal sem pred Karmen.

Ah, ko sem jo zagledal, so se naenkrat porušile vse

nade, vse pričakovanje, ki sem ga gojil o skupni bodoč-

nosti. Kaj pomeni biti knez Borgeze poleg takšne lepote?!

Bila pa je bleda, njene oči so bile objokane, ostala je ne-

premična, kakor da bi ne bila imela nobene iskre življenja več

svojem telesu.

Ni mi prišla naproti, ni mi ponudila roke in niti besedice

spregovorila, čeprav mi je njen pogled govoril: Ljubim te

večno te bom ljubila!

— K tebi sem prišel, Karmen, sem vzkliknil in stopil k

jej. Toda, zakaj, si tako bleda? Da, vem, da ti boleest trga

srce, toda prisegam ti, da bom spremenil tvojo boleest v ve-

lje, žalost pa v srečo in življenje nama bo pravi raj...

— Ne upaj ničesar, prijatelj moj, mi odgovori Karmen

epopisno žalostno. Midva se morava ločiti. Oče te je pripe-

tal k meni samo zato, da mi boš rekel zadnjikrat zbogom.

Komaj je spregovorila te besede, opotekla se je in mi

mahnila na prsi.

Prisrčno sem jo stisnil k sebi, ko pa sem se s svojimi

stnicami hotel dotakniti njenih, je iztegnil njen oče svojo

oko med naju in vzkliknil:

— Ne poljubi je! To ne sme biti.

— Sme, sem odvrnil jaz, kajti prisegam vam, da bo

Karmen moja. Dovolite mi, da vam naposled izjavim, da imam

pravico, da odpeljem Karmen s seboj kot svojo ženo, kajti jaz

sem to, za kar sem se vam doslej izdajal.

Jaz nisem reven konjar — moral sem si pred svetom nadeti krinko na svoje ime, toda Bog mi je priča, da nisem storil tega zato, da bi preslepil Karmen, temveč radi tega, ker sem imel za takšno postopanje mnogo važnih razlogov.

Karmen krikne pridušeno in stopi prestrašena korak nazaj, potem pa se je obrnila k meni z jokajočim glasom:

— Sveti Bog, kaj bom morala sedaj slišati? Kdo si, ki se skrival pod krinko konjarja? Ah, jaz te ljubim, toda kljub temu bi ne mogla prenesti kakšnega razočaranja!

— Moja Karmen, sem ji odgovoril navdušeno s trdnostno vero v svojo zmago, ni se ti treba bati. Svoje ljubezni nisi poklonila nedostojnemu človeku, katerega bi se morala sramovati. Na mojem imenu ni nobenega madeža — jaz sem knez Alberto iz slavne rodbine Borgezov, s katero se ne more meriti nobena druga rodbina v vsej Italiji.

Pričakoval sem, da bo Karmen zopet prihitela v moj objem, ko bo zaslišala moje ime in da bo stari oče vzkliknil od veselja in nama dal svoj blagoslov.

Zgodilo pa se ni ne prvo in ne drugo.

Opazil sem samo, da je Karmen udarila lahna rdečica na obraz, potem pa je zopet povescila glavo in dve veliki solzi so zdrknili po njenem licu in kanili na tla.

Njen oče pa je stal pred mano kakor od strele zadet.

Nobena poteza na njegovem obrazu ni pričala o notranjem veselju in zadovoljstvu, zazdelo se mi je celo, da je še bolj potrtn, kakor da bi ga bila moja izjava še bolj užalostila.

— Signor Perez, sem dejal, stopil čisto k starcu in mu ponudil obe roki, dajte mi svojo roko! Sedaj si najbrž ne mislite več, da nisem vreden vaše hčerke. Spregovorite odresnilno besedo, ki si je tako želim, dajte mi Karmen za ženo!

— Recite ji: zbogom! odgovori starec zamolklo in žalostno. Še enkrat ji stisnite roko, potem pa — potem pojdite z mnoj v drugo sobo... govoriti moram z vami.

Kar ostrmel sem, ko sem slišal te besede, preden pa sem mogel starca prositi, naj mi pojasni njih pomen, se me je Karmen ponovno oklenila krog vratu in njene ustnice so se dotaknile mojih.

— Zbogom, dragi, mi reče Karmen med solzami, ko me je poljubila. Usode ne moreva spremeniti. Zbogom! Tudi jaz sem nocoj zvedela, da ne morem biti tvoja. Oče ti bo povedal, kar je povedal tudi meni in videl boš, da je to najino zadnje srečanje.

Krčevito ihtenje je zadušilo njene besede.

Karmen se opoteče, ko pa sem šel za njo, me je z ro-

kama odbila in zaječala:

— Pojdi, pojdi, prosim te, pojdi. Ne muči me več, prosim te, kajti — vse je končano.

— Karmen, sem vzkliknil in se zgrozil, ker sem zaslutil, da se nahajam pred neko strašno tajnostjo, toda v tem trenutku me je starec objel z obema rokama in me odpeljal iz sobe.

Kako sem prišel v njegovo sobo še danes ne vem, čem sem pozneje mnogokrat premišljeval o tem.

Morda me je starec bolj nesel, kakor pa vodil, kajti ko sem se zavedel, sem sedel na nekem stolu.

Stari Perez je sedel meni nasproti in strmel vame in v tem pogledu se je zrcalila brezmejna žalost in sočutje.

— Prav dobro vas razumem in vem, da ste zelo nesrečni, knez Alberto, mi reče starec polglasno. Lahko si predstavljam vašo boleost, kajti vsi mi, veliki in mali, imamo srca.

Po vsej pravici bi vas moral prositi odpuščanja.

Ne bil bi smel dovoliti, da bi prestopili prag moje hiše in lahko bi si bil mislil, da vidva s Karmen ne bosta ostala drug napram drugemu ravnodušna.

Pregrešil sem se tudi proti naredbi, katero sem dobil, s tem, da sem dovolil zaupno razmerje, ki se je razvilo med Karmen in med vami, toda kaj naj bi bil storil?

Zelo ljubim Karmen in nisem mogel zatemniti edinega solnčnega žarka, ki je prisvetil v njeno dušo, nisem je mogel držati kakor ujetnico.

Knez Alberto, Karmen ni moja hči...

— Ah, slutil sem nekaj takšnega, se mi je izvilo iz prsi, toda ta slútnja se je porodila v moji glavi šele pred nedavnim, šele pred nekaterimi minutami.

— Ne, Karmen ni moja hči, ponovi stari kočijaž čez nekaj časa. Mislim, da to lahko vsakdo opazi po neki posebni odličnosti in plemenitosti vsega njenega bitja.

Toda morda bi bilo zanjo mnogo boljše, če bi bila moja hčerka, kajti tedaj bi jo brez omahovanja zaupal vam, knez Borgeze, in prepričan bi bil, da bi ji nikdar ne mogel najti plemenitejšega moža.

— Če torej Karmen ni vaša kčerka, — kdo je tedaj njen oče? Povejte mi to, prosim vas, in šel bom k njemu ter ga kleče prosil za roko njegove hčerke. Ah, če bi bil njen oče

najodličnejši španski velikaš, bi se mi ne bilo treba pred njim sramovati svojega rodu in svojega imena!

— Knez ne upajte preveč, me prekine Pérez. V tem slučaju ne gre za ugled vaše rodbine. Nad Karmen lebdi neka strašna kletev in jaz vam bom to takoj pojasnil, toda predem bom spregovoril o tej zadevi tudi eno samo besedico, mi dajte svojo roko, knez, in mi prisezite pri svoji časti, da bodo ostale te moje besede večna tajnost.

— Dajem vam svojo besedo! sem odgovoril silno razburjen in stisnil starcu roko.

— Sprejemem vašo besedo, ki vas z moje strani veže samo do moje smrti, je nadaljeval starec. Poslušajte torej, knez! Karmen je hči prejšnjega španskega kralja...

— Kraljeva hči! Princeza! sem vzkliknil. Ne vem, ali me je to razodetje v tem trenutku razveselilo ali razžalostilo, dejstvo pa je, da sem se silno začudil.

In stari knez je umolknil. Dolgo pripovedovanje ga je utrudilo in zahotelo se mu je malo počitka.

Abdulahov greh

Kako srečno in zadovoljno je živel sedaj Giuseppe Musolino!

Zdelo se je, da mu daje usoda naposled majhno nagrado za vse bridke preizkušnje in za izgubo vseh radosti, za katere je bil doslej prikrajšan.

Odkar je živila Julija poleg svojega Giuseppa na vrhu Aspromontov, bi bil človek sodil, da si je izbrala stare razvaline za svoje stanovanje rodbina, ki ji ne manjka ničesar.

Med temi stenami se je večkrat razlegal vesel smeh in celo Musolinov sicer vedno resni obraz se je tu pa tam zjasnil.

Julija je vedno hodila iz kota v kot in si prizadevala, da bi kot prava gospodinja čim lepše uredila svoj dom.

Kosilo in večerja sta vedno prihajala pravočasno na mizo ki je bila lepo in čisto pogrnjena, tako da bi ne delala sramote nobeni najdostojnejši meščanski hiši.

Julija je imela dobrega pomagača, ki je kar čakal na njene odredbe. V čast si je štel, da ji je lahko pomagal.

To je bil Plon-Plon, ki je zrl nanjo kot na svojo gospo-

darico in se obnašal napram njej vedno kot kavalir v naj-
boljšem pomenu besede ter ji rekal s spoštovanjem: gospa.

On edini je delal Juliji družbo, kadar so odšli Giuseppe
Musolino, trije Fracozzi in Gaetano Krispi na lov ali pa po
opravkih v okolico.

Julija in Plon-Plon sta opravljala hišna dela, posprav-
ljala sta in snažila in dobrodušni Francoz ji je med delom pri-
povedoval duhovite domislice, katerim se je vedno od srca
nasmejala.

Plon-Plon je pripovedoval o Parizu, katerega je tudi
Julija poznala in kadar je bila dobre volje mu je zapela kakšno
italijansko pesem, ki je Plon-Plonu izredno ugajala.

Kadar se je družba vrnila, je Plon-Plon prinašal na mizo
s spretnostjo pravega natakara okusno pripravljena jedila.

Shramba je bila vedno polna, kajti gozd jim je dajal
mnogo divjačine, iz okolice pa so prinašali vsega, kar so po-
trebovali za kuhinjo in klet.

V zadnjem času ni Giuseppe Musolino opazil nobenega
sumljivega človeka v okolici kapelice. Nihče ni vedel za nje-
govo skrivališče in zdelo se je, da se italijanska vlada sploh
ne zmeni več zanj. Nihče si ni več prizadeval, da bi ujel slav-
nega roparja, tudi na veliko nagrado, ki je bila razpisana na
njegovo glavo, so počasi pozabili.

Toda ravno ta okolnost je bila vzrok, da je bil Giuseppe
Musolino skrajno previden, kajti ta mir je bil podoben napeti
in neprijetni tišini pred nevihto.

Bal se sicer ni niti malo, bil je prepričan, da ga oblasti
ne bodo nikdar dobile v svoje pesti, razen če bi ga izdal ka-
teri izmed njegovih prijateljev.

To pa ni bilo verjetno, s tem Musolino ni računjal, kajti
vedel je, da se lahko zanese ne samo na svoje najbližje tova-
riše in prijatelje, temveč tudi na prebivalce vseh vasi v okolici

Izdajalstvo pa se plazi skoz noč in neprodirno temo, tako
da ga nihče ne more videti in stara izkušnja pravi, da postane
človek, ki je bil našemu srcu najbližji, najprej naš izdajalec.

Mar bi se ne moglo zgoditi kaj takšnega tudi Giuseppe
Musolinu?

Na Aspromonte je legel mir.

Giuseppe Musolino, njegova žena in Plon-Plon so legli
k počitku, medtem ko so bili trije Francozi še v okolici na ne-
kem pohodu.

Naenkrat je začelo razbijati po vratih in nekdo se oglasil z močnim glasom:

— Julija! Hej, Julija, odpri!

Musolino se je takoj prebudil iz spanja, skočil je iz postelje in se začel hitro oblačiti. Zapel si je v naglici še suknjič in zgrabil puško, ki jo je imel vedno pripravljeno.

Zdajci se je zbudila tudi Julija in tiho vprašala Musolina:

— Vsemogočni Bog, kakšno vpitje pa je vendar to? Pa nas ni morda kdo napadel?

V tem trenutku je prihitel v sobo tudi Plon-Plon, ki je v hitrici potegnil samo hlače na sebe in vzkliknil:

— Hitro, kapetan, zunaj se je zgodilo nekaj nenavadnega. Pred vrati stoji nekakšna čudežna prikazen, velikanski človek. Ne vem, je li to človek iz krvi in mesa ali pa se mi je samo tako zazdelo radi goste megle, toda njegova roka je prav gotovo tako velika kakor vile in s to ogromno pestjo razbija po vratih in zahteva, da bi mu jih odprli.

— Ah, to je Abdulah! vzklikne Julija. Ti ga poznaš samo iz mojega pripovedovanja, Giuseppe, veš pa, da si ne moreva zamisliti zvestejšega prijatelja od njega. Najbrž se je zgodilo nekaj nevarnega, da je Abdulah prišel na Aspromonte.

— Kapetan, ali mu naj odprem vrata? vpraša Plon-Plon svojega vodjo.

Musolino mu ne odgovori, temveč odide s puško v roki in odpre vrata.

Pred njim je zares stal Abdulah.

— Vi ste Giuseppe Musolino, kajne? vpraša Abdulah, ko je zagledal pred seboj visokega moža. Vi me ne poznate, toda jaz vas poznam, ker mi je neko bitje, ki je vašemu srcu zelo drago, toliko pripovedovalo o vas, da živí vaša slika v moji duši.

— Vi pa ste Abdulah, velikan, odgovori Giuseppe Musolino in mu pristrčno stisne roko. Vstopite in smatrajte mojo hišo za svojo.

Abdulah stopi čez prag.

V tem trenutku se je zazdel samemu sebi silno strahopeten in nizkoten, ker ni prišel v to hišo z namenom, da bi prinesel srečo.

Ah, kako ga je mučilo Vandino priznanje, koliko ljubše bi mu bilo, da bi ga sploh ne bil nikoli slišal, kajti zelo ga je bolelo, da mora izdati človeka, ki ga tako pristrčno sprejema v svojo hišo.

Sedaj mora igrati komedijo, radi katere bi vsakega drugega človeka obsojal in preziral, tudi on sam si je zaslužil preziranje, čeprav je bil zapeljan.

Stresel se je ob misli, da se bo moral pojaviti tudi pred Julijo. Zdelo se mu je, da ima na svojem čelu pečat izdajalstva, ki ga bo Julija takoj videla.

Toda Musolino ga je že odpeljal v sobo, kjer se je Julija hitro oblekla.

— Ah, ti si zares prišel! vzklikne Julija. Srečen naj bo tvoj prihod v to hišo, čeprav te je napotilo k nama tudi kaj neprijetnega!

Abdulah je pordečel kakor otrok in povesel oči.

— Vidiš ga, takšen je! se zasmije Julija. Toda po tem lahko oceniš poštenost njegove duše.

Sedi, Abdulah, odpočij si! Midva sva tukaj najsrečnejša človeka na svetu. Pa tudi ti si, zdi se mi, srečen.

Ali si se oženil z Vando?

Jaz in Musolino bi bila zelo rada prišla v Ruto, da bi vama želela srečo, toda tam bi Musolino ne bil ravno na najvarnejšem.

Toda, Abdulah, kaj ti je? Ti mi ne odgovarjaš, tako zamišljen si — ali se ti je pripetila kakšna nesreča?

— Da, odgovori Abdulah napol tiho, in radi tega sem prišel.

— Da bi si poiskali pri naju zaščite, kajneda? vzklikne Giuseppe Musolino. Tedaj ste mi dobro došli! Takšen človek mi ni nikdar odveč, čeprav se ne nahaja vedno v velikem telesu tudi velika duša, toda Julija mi je mnogo pripovedovala o vas in po vsem tem sem prepričan, da ste pošten človek.

Sicer pa preden se začnemo razgovarjati, bi bilo dobro, da bi kaj založili ...

Hej, Plon-Plon, prinesi, kar imamo v kleti in v kuhinji najboljšega za tako milega gosta!

Plon-Plon se je prikazal na vratih in obupano pogledal velikana Abdulaha.

— Oprostite, kapetan, reče Plon-Plon, toda v kuhinji imamo samo eno goveje stegno in polovico srne, radi tega se bojim, da to ne bo zadostovalo za prvi apetit našega uvaževanega gosta.

Giuseppe Musolino in Julija sta se od srca nasmejala tej Plon-Plonovi pripombi, Abdulah pa reče:

— Hvala, nisem lačen, ne morem jesti. Če vas smem prositi, mi dajte kozarec vina. Silno žejen sem.

Kako bi mogel jesti, ko pa sem tako nesrečen, pristavi Abdulah čez nekaj časa.

— Kaj pa se ti je prav za prav pripetilo, Abdulah? ga vpraša Julija s sočutjem. Povej nama vse in bodi prepričan, da ti bo Giuseppe Musolino pomagati.

— Dobro, zašepeta velikan Abdulah. Povedal bom — zapeljan sem, ostudno prevaran in sicer od žene, kateri sem najbolj zaupal in verjel v njeno zvestobo.

— Ah, to je torej zadeva, ki te je prignala k meni na vrh Aspromontov?! vzklikne Giuseppe Musolino in njegov obraz se je zmračil. Da, še takrat, ko mi je Julija prvič povedala, da ste se zaljubili v Vando Fiorini in da jo mislite vzeti za ženo, sem vas hotel poiskati, da bi vas odvrnil od te namere in rešil te nezveste žene.

Toda takrat je bilo že nekoliko pozno, kajti vam se je s to ženitvijo strašno mudilo, razen tega pa vem tudi prav dobro, da človeka laško k vsemu nagovorimo, samo zaljubljenega ne moremo nikdar odvrniti od njegovih budalosti.

— Da, popolnoma prav imate, Giuseppe Musolino, potrди velikan Abdulah z žalostnim glasom. Boljše bi bilo, da bi ne bil te Vande nikdar spoznal.

Po teh besedah si zakrije Abdulah obraz z rokama.

Musolino in Julija sta seveda mislila, da hoče skriti svoje bolešno razpoloženje, v resnici pa je Abdulah skrival izdajalsko rdečico, ki je zalila njegov obraz.

— Pomiri se, prijatelj, mu reče Julija nežno, in nama povej, kaj se ti je zgodilo?

— Vidva sta, je začel Abdulah po kratkem molku, pri tem pa se je previdno izogibal, da mu ne bi bilo treba pogledati v oči Musolinu, niti Juliji, vidva sta mi po nekem zanesljivem človeku poslala tri tisoč lir, da bi si kupil hišo in posestvo.

Tudi jaz sem si to iz vsega srca želel, kajti večno potikanje po svetu mi je postalo že zaprno, pa tudi Vanda je bila srečna, ker je bila tudi ona, odkar je požar upepelil hišo gozdarja Fiorinija, brez doma.

Kupila sva torej hišo in nekaj zemlje. Vse tri tisoče sem dal, ostal pa sem dva še dolžan.

— Tega vama ne bi bilo treba storiti, mu vpade Julija

besedo. Kupiti bi bila morala samo toliko, koliko bi lahko plačala v gotovini.

— Tudi jaz sem tako nameraval, Vanda pa je hotel drugače. Pregovorila me je. Naposled pa, če kupi človek hišo, mora tudi upoštevati mnenje svoje žene.

— Navsezadnje pa to niti ni takšna nesreča, pripomni Giuseppe Musolino. Pridno boš delal in odplačeval dolg, dokler ne bo posestvo popolnoma vajino.

— Tudi jaz sem tako mislil, nadaljuje Abdulah, toda naredilo se je drugače.

Pomisli, posestvo je stalo samo tisoč pet sto lir. To sem zvedel šele včeraj, ko sem šel na vrt in slišal, da se nekdo v uti pritajeno pogovarja.

Počasi sem se splazil k uti in zagledal v njej Vando in nekega moškega, ki ji je dajal denar.

To je bil kovač, od katerega sem kupil hišo in njive.

Prisluškoval sem njenemu pogovoru in spoznal, da je moja nezvesta žena nagovorila kovača naj zahteva za posestvo trojno vsoto.

Kovač je tako storil in dal ostanek Vandi.

— Nesrečnež! zamrmra Julija.

Pa tudi Musolinov obraz se je zmračil, oči so se mu divje zasvetile, pogledal je Abdulaha in ga vprašal:

— Kaj pa si ti storil? Ali si jo poklical na odgovor? Denar bi ji bil moral vzeti.

— Poizkušal sem tudi to, vzklikne Abdulah, toda Vanda mi je zagrozila, da me bo spodila iz hiše, ker sem bil tako nespameten, da sem dal hišo pripisati na njeno ime.

— Kaj, tudi to si storil? S tem si na samemu sebi izvršil zločin, ga je prekinil Giuseppe Musolino. Moral bi jo bil prisiliti, da bi izročila posestvo tebi.

— Vidim, da sem storil veliko napako, prizna Abdulah in zavzdihne. Toda ljubil sem jo. Saj sem hotel tudi pozneje prenesti vse na svoje ime, ko pa sem ji to povedal, se mi je v obraz zasmejala in mi brez obotavljanja izjavila, da me sploh ni vzela iz ljubezni in da me bo, če ne bom pridno delal — toda saj ne morem niti ponavljati vseh njenih ostudnih besed.

— Potolaži se, Abdulah, mu reče Giuseppe Musolino z odločnim glasom. Kar se tiče žene, ti ne morem pomagati, sam si si tega kriv, posestvo pa bo vsekakor prešlo na tvoje ime. Za to bom jaz poskrbel.

— Da, Musolino, ti si moje zadnje upanje, odvrne Abdulah, Vanda se boji samo tebe.

— Tudi jaz mislim tako, pripomni Musolino, kajti midva imava med seboj še neki račun, katerega sem že zdavnaj nameraval poravnati, nocoj pa je kakor nalašč prilika za to.

— Kaj? Mar mi boste zares izpolnili željo in odšli z Aspromontov, da bi spregovorili z njo? vzklikne Abdulah.

— Da, spregovoril bom z njo eno samo besedico med štirimi očmi in zagotavljam ti, Abdulah, da bo z veseljem privolila, da boš ti lastnik posestva, odvrne Giuseppe Musolino s preroškim glasom.

Sicer pa imam v tej zadevi pravico, da smem govoriti kajti jaz sem poklonil denar tebi in ne njej.

— Pojdiva tedaj takoj, ga je prosil Abdulah. Ničesar se ti ni treba bati. V vasi je vse mirno, vse spi in niti Vanda ne ve, da sem šel k tebi.

— Dobro, se odloči Giuseppe Musolino. Takoj bova šla, samo malo boš še založil poprej.

Julija se privije k svojemu možu in mu reče:

— Mar nameravaš zares oditi v Ruto? Ah, meni ni prav nič po volji, da greš. Slutim, da se ti bo tam pripetila nesreča.

— Ne boj se, dete moje, jo je miril Giuseppe Musolino. Ruta je ob tem času popolnoma mirna. Razen tega se bom previdno pritihotapil samo do Abdulahove hiše, tamo pa bo že Abdulah poskrbel zame. Sicer pa je Plon-Plon prinesel večerjo!

Izvoli, prijatelj Abdulah! Okrepčaj se, kajti pred seboj imava še **dober kos poti!**

Plon-Plon je prinesel obilno večerjo, ker ga je v resnici skrbelo, da se velikan ne bo najedel.

Na mizo je naložil pečenke, sira, jajc in čaja in Abdulahu je bilo treba samo začeti in najedel bi se bil lahko za celih sedem dni.

Toda velikan je zelo malo jedel in popil samo skodelico čaja. Musolino pa je večerjal z apetitom.

Ko sta se oba okrepčala, je stopil Musolino k svoji ženi in jo poljubil.

— Nikar ne pozabi vzeti puške s seboj! ga je opomnila Julija. Ali je nabita?

— Da, poleg tega pa sem si naložil v žep tudi mnogo nabojev, odgovori Musolino.

— Ah, puške vam ni treba nositi s seboj, pripomni velikani Abdulah. Do borbe prav gotovo ne bo prišlo.

— Dragi moj, mu odvrne Giuseppe Musolino, jaz ne odhajam z Aspromontov nikdar brez nje.

— Naj gre tudi Plon-Plon s teboj, reče Julija. Tedaj nosite vsaj trije odločni možje skupaj.

— Ne, dete moje, ji nežno odvrne Giuseppe Musolino, Plon-Plon mora ostati pri tebi. Zbogom! Ko bo solnce prisvelo na vrh Aspromontov bom zopet pri tebi!

— Zbogom, zbogom! vzklikne Julija in še enkrat poljubi svojega Giuseppa Musolina.

Z lepo besedo je potolažila Abdulaha in se poslovila tudi od njega in oba moža sta jo mahnila po hribu navzdol v dolino.

Musolino je stopal po skalnati poti, njegov obraz je bil vesen in zamišljen, čeprav Musolino ni slutil, da ga v Ruti lahko izdaja, Abdulah je stopal za njim in njegov orjaški hrbet se je upognil pod težo greha, ki ga je v tem trenutku storil in katerega ne bo mogel nikdar dovolj obžalovati...

Preprečen atentat

— Knez, prosim vas, nadaljujte svojo povest, reče Müller, ko je videl, da si je knez Alberto odpočil in se zamislil. Zarez, vi ste doživeli mnogo čudnih stvari!

— Res je, kar praviš! odgovori knez Alberto in začne zopet pripovedovati:

Lahko si misliš, sin, kako sem bil presenečen, ko sem vedel, da je Karmen kraljeva hči. Bil sem silno razburjen in takical sem staremu Perezu:

— Kako je prišla Karmen v to hišo, če je princeza? To pomeni, da so ji vse ugrabili?

— Da, vse so ji ugrabili, me prekine starec razburjeno. Vsega so jo oropali, vzeli so ji celo najlepšo in najsvetejšo pravico žene, — Karmen mora ostati večna devica.

Ta vest me je tako osupnula, da nisem mogel spregovoriti niti besedice, Perez pa je nadaljeval:

→ Strašno, kajneda, jaz pa še pristavljam — in nečloveško. Ta ubogi otrok mora vse svoje življenje obžalovati, da je plod nedovoljene ljubezni, Karmen mora trpeti, ker je

neka dvorna dama naposled podlegla neprestanim ponudbam španskega kralja.

Sicer pa je tudi njena mati obžalovala ta svoj korak.

Kmalu po porodu male Karmen so jo zaprli v neki mostan, v katerem je živela samo še leto dni.

O njeni smrti so takrat pripovedovali stvari, da bi človeku lasje ježili, toda kdo naj bi vse verjel?

Kralj je bil dober, toda slaboten človek.

Kralj ni nikdar storil ničesar, radi česar bi ga pozneje pekla vest. Kraljica pa, ki jo je ta dogodek strašno razjezovala, je prisilila kralja k prisegi da bo dal vzgajati otroka kot člana najnižjega naroda, da pa bi se zatrla vražja zalega — kakor je kraljica vedno govorila — se Karmen ne sme nikdar poročiti.

Jaz sem bil njegov osebni kočijaž in kralj mi je na dolgih in tihih sprehodih, ki jih je delal v mojem spremstvu, zaupal stvari, ki jih sicer zaupamo samo prijateljem.

Tudi takrat se mi je kralj potožil in me prosil, naj se zavzamem za ubovega otroka in naj ga objavim za svojega lastnega, obenem pa mi je zaupal, kaj je prisegel in obljubil sem mu moral, da ne bom nikdar dovolil, da bi se poročila.

Karmenina mati, kakor sem že dejal, je umrla čez leto dni v samostanu. Kralj je ni nikdar pozabil in pripovedovali so celo, da je v zakonu silno nesrečen.

Kmalu je začel bolehati in čeprav so zdravniki napeli vse sile, da bi ga ozdravili, je umrl v Aranjuezu, ko ni bilo Karmen še niti tri leta stara.

Po kraljevi smrti je hotela kraljica združiti vso oblast v svojih rokah, toda nastal je upor, kakor se to premnogokrat dogaja v naši državi, kraljico so spodili, na prestol pa je prišel neki nečak pokojnega kralja.

Od tistega časa živi stara kraljica nekaj časa v Parizu, nekaj časa pa v Londonu, vsi so pozabili nanjo, toda sedanjí vladar postopa z njo z največjo obzirnostjo, prav posebno zvesto pa izpolnjuje njeno željo glede Karmeninega večnega devištva.

Sedaj veste, knez, zakaj se Karmen ne sme poročiti.

Če bi kralj samo slutil, da vas je vzljubila, bi jo brez dvoma takoj vrgel v kakšno svojo ječo.

Radi tega sem sklenil, da jo bom čimprej poslal k svojim sorodnikom v Aragonijo, kjer bo skrita pred ljudmi, ki ji ne

vedajo sreče, vas pa, knez, prosim, ne poizkušajte, da bi še videli Karmen.

Obljubite mi to, knez, dajte mi svojo roko!

Jaz pa nisem hotel stisniti roke, ki mi jo je kočijaž porušil. Rešilna misel se mi je porodila v glavi, vstal sem in mu dejal:

— Ne, signor Perez, tega vam ne morem obljubiti. Karmen ni treba delati pokore za greh njenega očeta. Odvezal bom strašne prisege, rešil jo bom in Karmen bo moja!

Nisem čakal na njegov odgovor, temveč odhitel iz sobe in hiše in se napotil v mirni park, ves sem se tresel od razburjenja.

Knez Alberto je umolknil.

Bil je silno razburjen in oči so se mu čudno svetile.

Če bi ga človek poslušal, bi mislil, da sploh ne pripoveduje vsega tega mlademu Nemcu doktorju Müllerju, ki je sedel njemu nasproti, temveč da pripoveduje samemu sebi in si kliče v spomin slike iz davne mladosti.

Minilo je dolgo, preden se je knez zopet toliko pomiril, da je lahko nadaljeval:

— Da, takrat sem kakor neumen blodil po parku.

Vso noč sem hodil okrog in premišljeval, katero pot bi izbral, da bi rešil Karmen.

Prav dobro sem vedel, da moja naloga ni tako lahka.

Samo dvoje mi je bilo mogoče: ali ugrabiti Karmen ali pa poklekniti pred kralja Španije in ga prositi, da bi privolil v mojo poroko s Karmen.

Toda prvo in drugo je bilo neizvedljivo.

Rop neveste bi bil sam po sebi čisto lahek. Karmen me je ljubila in brez dvoma bi bila šla z menoj četudi na konec sveta.

Toda kateri kot na svetu bi bil varno skrivališče, kamor bi ne segla vsemogočna kraljeva roka?

Njegova roka seže daleč, njegova moč je ogromna, poleg tega pa si vladarji medsebojno pomagajo.

Rop neveste mi že sam po sebi ni preveč ugajal, posebno pa še ne radi tega, ker bi kraljeva jeza zgrmela na glavo ubogega Pereza. Brez dvoma bi ga strašno kaznoval, če bi vedel, da je Karmen ušla iz njegove hiše. Ali pa sem mu mogel ljubezen, ki jo je gojil napram meni, vračati na takšen način?

Mar naj bi pokleknil pred kralja?

Tudi to mi je bilo prav tako težko. Borgeze sem, Borgeze pa nikdar ne prosil, kadar lahko zahteva!

Tako sem premišljeval vso noč in ničesar pametnega mi ni hotelo priti na misel. Ko se je začelo daniti, sem zmučen vstal s klopi, na katero sem sedel, da bi si malo odpočil.

Ta noč je napravila iz mene moža, človeka, ki se zmož boriti v življenju.

Sklenil sem, da bom najprej poiskal Kristofa in se z njim porazgovoril. Odšel sem iz parka in se hitrih korakov napotil po prašnih ulicah v mesto.

Kristofa sem našel še v postelji, ko pa je zvedel, da sem prišel radi neke važne zadeve, je hitro vstal in se oblekel.

Pri zajtrku sem mu povedal ves svoj roman. Dejal sem mu, da Karmen nočem zapustiti, čeprav bi moral plačati to življenje, potem pa sem ga prosil, naj mi iz svojih bogatih izkušenj svetuje, kaj naj naredim.

Stari Kristofu je zamišljeno strmel predse, ko sem mu vse povedal, kar mi je ležalo na srcu, potem pa mi je dejal:

— Niste storili prav, knez moj, in sicer radi tega, ker niste takoj sinoči prišli k meni.

— Ne razumem te, Kristofu! sem mu odvrnil. Kakšna razlika bi mogla biti med sinoči in danes?

— Zelo velika, mi odgovori Kristofu. V Španiji delajo vse z izredno naglico, vi pa ste podobni šahistu, ki pazi na vse drugo, samo ne na majhno figuro, ki mu je najnevarnejša.

— Meni se ne zdi, da bi se v moji igri nahajala kakšna takšna figura, sem mu prepričevalno odvrnil.

— V toliko težjem položaju se nahajate, kajti ta nevarna figura je neka dama — princeza Izabela.

Princeza predstavlja za vas največjo nevarnost.

Vi, knez, ste jo razžalili, odbili ste njeno ponudbo, dokazali ste ji celo, da niste bedak Borgeze, za kar vas je ona smatrala.

Videli ste jo v njeni slabosti, tega pa ne odpusti in ne pozabi nobena žena, kaj šele Španjolka!

Včeraj vas je ljubila, obljubljala vam je vsega, kar bi hoteli, ta ljubezen ni poznala meja, sovraštvo pa bo še brezmejnije in prepričan sem, da si je ta ženska že nocoj izmislila svoj peklenški načrt, kako se vam bo maščevala.

— Mislim, Kristofu, da gledaš ti vso stvar prečrno, sem odgovoril. Kako bi se mi vendar mogla maščevati?

— Princeza Izabela bo napea vse sile, da bo dosegla, da Karmen ne boste nikdar več videli.

— Uganil si. Karmen bo še današnje jutro odpotovala s svojim sorodnikom v Aragonijo. To mi je povedal sam Perez, ko sva bila sinoči sama.

— Če bo res odpotovala v Aragonijo, bi se vsa zadeva še lahko popravila, ker bi jo pri teh sorodnikih vedno lahko še našli. Toda bojim se, da je imela pri tem tudi princeza Izabela svoje prste vmes in da nesrečna deklica sploh ne bo prispela v Aragonijo. Vidite, knez, tega se bojim!

Ob tej misli mi je nekaj stisnilo dušo, zdelo se mi je, kakor da bi mi bila v tem trenutku padla megla z oči in mi odprla zagrinjalo, ki je pokrivalo strašno globino.

Trepetal sem za življenje moje Karmen.

Kako sem vendar mogel misliti samo na sebe in delati za najino združitev, pri tem pa nisem opazil nevarnosti, ki je pretila Karmen z vso pogubo?

Izabeli sem priznal, da ljubim drugo in vsi dvorni služabniki so dobro vedeli, da zahajam vedno v Perezovo hišo. Mar bi princeza Izabela ne mogla takoj uganiti, da je ravno Karmen ta žena, radi katere sem zavrnil njeno ljubezen?

— Naprej, sem planil s svojega stola, kakor da bi me bila kača pičila, Kristofu, niti trenutka ne smeva izgubiti.

— Kaj nameravate storiti, knez? me je Kristofu začuden vprašal.

— Vzela bova konja in bova takoj odjezdila za Karmen, če je že na poti. Perez mi bo najbrž povedal, če je že odpotovala in po kateri poti je šla in tako jo bova oddaleč sledila in ji v slučaju potrebe priskočila na pomoč.

— To ni slaba misel, mi pritrди tudi Kristofu in oba sva se začela pripravljati za pot.

Niti pomislil nisem na to, da sem prav za prav še v službi princeze Izabele.

Izabela je sedaj vedela, da nisem konjar in lahko si je mislila, da ne bom več ostal v njeni službi. Vedela je, čemu sem sprejel to službo, spoznala pa je tudi, da je ne ljubim in da ne more ničesar pričakovati od mene — od bedaka Borgeza.

Imel sem dovolj denarja na razpolago in zato sva se lahko hitro pripravila.

Na trgu sva kupila dva najboljša konja, nabavila sva si slamnike s širokimi krajevci, v potno vrečo sva spravila ne-

kaj samokresov, nakupila sva tudi hrane, da bi se nama bilo treba ustavljati v vsakem kraju in skrbeti za živež.

Tako pripravljena sva odjezdila do Perezove hiše. Stari kočijaž ni hotel sprva ničesar povedati, naposled pa mi je le zaupal, da je Karmen že odpotovala v kočiji v spremstvu Perezove sestre.

— Ali jo spremlja kateri moški, ki bi jo v slučaju potrebe branil? sem ga spraševal.

— Z njo je samo kočijaž, ki mi je zelo vdan, je odvrnil starec. Pota v Španiji sicer niso na najboljšem glasu, toda čim večje je spremstvo, tem večja je tudi nevarnost pred razbojniki, katerih je polna vsa dežela.

Ko sem starcu opisal nevarnost, ki bi utegnila pretiti Karmen na potovanju, mi je natančno opisal pot, po kateri se je vozila kočija s Karmen.

Tudi stari Perez je potrdil mnenje Kristofa, tudi on je dejal, da je princeza Izabela sposobna za vse, noben zločin bi ji ne bil prepodel, nobeno sredstvo prenizkotno.

Počakala sva, da je minila strašna opoldanska vročina, potem pa sva s Kristofom zapustila prestolno mesto Španije in jo mahnila po prazni cesti.

Konja sta bila izvrstna in tako sva se hitro oddaljevala od Madrida.

Solnce se je že pomikalo proti zapadu, ko sva zagledala v daljavi prekrasen dvorec z mnogoštevilnimi kupolami, balkoni in oboki, ki so se svetili v zahajajočem solncu.

Kristofu mi je povedal, da je to kraljevi letni dvorec Aranjuez.

Jezdila sva ravno ob obronku nekega gozda prav počasi, da bi se konja malo odpočila po naporni ježi, ko je Kristof nenadoma vzkliknil:

— Poglejte, tam je neka zaprta kočija, jezdiva počasi naprej — to so prav gotovo oni.

Zares, pred nama je bila kočija, ki je bila od naju oddaljena kakšno angleško miljo.

V tej kočiji, ki je enakomerno dirjala po cesti, sta bili brez dvoma Karmen in njena spremljevalka.

— Jaz grem naprej, da se bom prepričal, če sta to zares najini varovanki, ti pa jezdi počasi za menoj, sem zaklical Kristofu in vzpodbodel svojega konja.

Konj je planil naprej, dirjal je ob gozdu, toda v trenutku, ko sem bil od kočije oddaljen kakšnih dve sto metrov, se je

nekaj, kar je povzročilo, da se mi je kri v žilah
skodilo
ustavila.
Na cesti, ki je vodila iz gozda, se je pojavila gruča
kakšnih šestih jezdecev.

Po njih vnanjosti sem takoj spoznal, da ne mislijo nič
dobrega, kajti bili so od pet do glave oboroženi. Istočasno pa
bi bil človek sodil, da niso potepuhi in roparji, ker so bili za
takšen poklic prelepo oblečeni.

Sicer pa je Španija dežela najrazličnejših neverjetnosti:
sem strogo pazil na njih gibanje.

Nadejal sem se, da jo bodo mahnili na levo, tja, kjer gozd
začenja in izginili.

Pa sem se zmotil.

Jezdci so se naenkrat razkropili in planili na zaprto
kočijo, v kateri je bila moja Karmen, žena moje ljubezni.

In v tem trenutku mi je postalo vse jasno — jezdec na-
meravajo Karmen ugrabiti!

Konja sem sunil z ostrogama tako, da mu je kri brizgnila
po bokih in odhitel sem v divjem diru naprej.

Kakor strela sem se bližal zaprti kočiji in komaj sem
imel toliko časa, da sem potegnil samokres iz torbe.

Tedaj je nekdo ustrelil.

Widel sem, kako se je kočijaž čudno zamajal na svojem
sedežu in potem padel med kolesa.

Hitro sem vzel iz žepa še drug samokres.

Ta dogodek me je silno razburil. Še danes ne vem, kako
sem mogel tako hitro prispeti na prostor, kjer se je izvršil
zločin.

Vem samo to, da sem takoj sprožil oba samokresa in da
sta oba strela zadela.

Dva neznana viteza sta omahnila na tla.

Navalil sem na tretjega in ga s takšno močjo treščil z
držajem samokresa po glavi, da se je nezavesten zgrudil s
konja, potem pa sem z bliskovito naglico potegnil bodalo in
zabodel tudi četrtega v vrat.

Ostala dva pa nista niti čakala, da bi prišla na vrsto,
temveč sta oddirjala na svojih konjih.

Vse to se je odigralo tako hitro, da še nisem vedel, kdo
sedi v kočiji.

Sedaj šele mi je začelo srce udarjati, kajti prepričan sem
bil, da bo iz kočije stopila moja ljubljena Karmen. Kakšna

radost in blaženstvo bi bilo zame, če bi jo mogel sedaj oblet
z zavestjo, da sem jo rešil smrti, morda pa še česa hujšega!
Med tem časom je prispel do kočije tudi Kristof in z
enim strelom ubil še tistega četrtega napadalca, ki je bil
samo onesveščen in je ležal na tleh.

Sedaj se nama jih ni bilo treba več bati.

Pognal sem konja čisto do kočije in ravno sem hotel pri-
tisniti na kljuko, ko so se odprla vrata od znotraj in —
osupnil sem in kriknil.

Na vratih kočije se ni pojavila Karmen, pa tudi ne njena
teta, temveč neki visok, zelo eleganten gospod, za njim pa še
drugi s kodrastimi črnimi lasmi.

Oba sta bila bleda in silno razburjena po tem strašnem
slučaju, ki se je pravkar zgodil.

— Ne bojta se, gospoda! sem jima zaklical. Podli napa-
dalci so že plačali svoj zločin. Nekaj jih je ostalo tukaj za-
vedno, dvema pa se je posrečilo, da sta ušla.

— Bog vas je poslal, da ste naju rešili, reče mlajši go-
spod in me mimogrede premeri od pet do glave. Brezbožne-
žem bi se gotovo posrečilo izvršiti atentat, ko bi se vam, go-
spod, ne bilo posrečilo o pravem času prispeti na pomoč.

Človek, ki je govoril te besede, je imel v vsej svoji po-
javi nekaj tako odličnega, da sem nehote skočil s svojega
konja.

Elegantni gospod mi je z nenavadnim dostojanstvom po-
nudil roko in vzkliknil:

— Vi ste moj dobrotnik! Morda pa niti ne veste, komu
ste v tem trenutku rešili življenje. Ali me poznate?

— Ne, gospod, sem odgovoril. Ne poznam vas, pa tudi
vašega spremljevalca ne poznam.

Videl sem samo, da razbojniki nameravajo napasti pot-
nike, ker pa sem kristjan in vrhu tega še kavalir, sem stavljal
za vas svoje življenje na kocko.

— Tega vam ne bom nikdar pozabil in izpolnil vam bom
vse, kar si boste zaželeli, mi je dejal s takšno gotovostjo, ka-
kor da bi zares mogel izpolniti vsako mojo željo.

Sicer pa, nadaljuje neznanec in se obrne k meni in h Kri-
stofu, gospoda, se zelo motita, če mislita, da so ti ljudje, ki
so naju napadli, bili navadni razbojniki.

Ne, to so bili mnogo večji malopridneži!

Ti ljudje so nameravali zadati rano vsej državi, hoteli
so umoriti kralja...

— Kralja? sem začudeno pónovil in stopil korak nazaj
zastrmel v neznanca pred seboj.
Sedaj mi je bilo šele jasno, komu sem rešil življenje in
mi tako velikodušno obljublja, da mi bo izpolnil vsako
željo, da, pred menoj je stal sam kralj Španije in se mi zahva-
ljeval za življenje!
Jaz sem torej preprečil atentat!

Izdaja nehvaležnega človeka

Nihče ne ve, kje leži pravo prijateljstvo, pa tudi tega ne
nihče vedeti, kateri izmed prijateljev ga bo izdal.
Tudi Giuseppe Musolino je smatral Abdulaha za svojega
prijatelja in ni niti slutil, da mu ravno ta človek pripravlja
izdajo.

Kako bi si mogel tudi to misliti!

Giuseppe Musolino je storil že marsikateremu človeku,
ki je bil v zadregi ali nesreči, kakšno dobro delo. Rad je po-
pomagal, komur je le mogel in kdor se mu je zdel vreden nje-
gove pomoči.

Tudi Abdulahu je pomagal s tem, da mu je dal denarja,
da si je kupil hišo in posestvo, pa tudi sedaj je šel z njim, da
bi mu zopet pomagal iz nesreče.

Noč je bila tiha in mirna.

Giuseppe Musolino in Abdulah sta hitela po poti, ki je
vodila z Aspromontov proti Ruti.

Med potjo sta zelo malo govorila.

Abdulah je bil videti zelo žalosten, Giuseppe Musolino
pa je mislil na svojo ženo.

Kmalu se jima je prikazala Ruta, vsa svetla od mese-
čine. Musolino je krepkeje stisnil puško, toda ni mu je bilo
treba uporabiti, nikjer ni bilo nič nevarnega.

Vaška cesta je bila popolnoma prazna.

— Poglej, to je moja hiša, pokaže Abdulah Giuseppe
Musolinu hišo, v katero je prejšnjo noč pripeljal svojo pre-
krasno ženo s tolikimi lepimi upi, v kateri pa se je sedaj pri-
pravljaj na ostudno izdajo svojega dobrotnika.

— Počasi, zašepče Abdulah in si položi prst na usta,
ko je odpiral hišna vrata, prav gotovo spi.

— Prepričaj se, če spi, mu reče Giuseppe Musolino, jaz
pa te bom počakal tukaj na hodniku.

Abdulah je stopil v sobo, toda čez nekaj hipov se je že vrnil in javil Musolinu:

— V postelji je ni. Gotovo je slutila, da se nekaj pripravljala, pa se je skrila kje v hiši. Pojdiva, Musolino, mislim, da se ni skrila tako, da bi je ne mogla najti.

Preiskala sta vso hišo, o Vandi pa ni bilo nikjer niti sledu.

— Morda pa se je skrila v hlev, reče Abdulah, kakor da bi mu bila rešilna misel šinila v glavo. Počakaj me tukaj, jaz pa grem pogledat, če je notri.

Giuseppe Musolino in Abdulah sta ravno stala sredi dvorišča, v katerem je stal velik in močan hlev, ki je imel samo eno okence in še na tem je bila železna mreža.

Vrata so bila narejena iz močnega lesa, v varnost pred različnimi nepovabljenimi gosti pa so imela železno ključavnico.

Abdulah odide v hlev.

Ostal je v poslopju samo nekaj trenutkov, ko pa se je vrnil, je Musolinu zašepetal:

— V hlevu je, na slamo je legla. Vanda seveda niti ne slutiti, da si ti tukaj. Pojdi v hlev, Musolino, pogovori se z njo, toda obljubi mi, da ji ne boš storil ničesar žalega!

— Če bi ne bila Vanda tvoja žena, bi jo ubil. Tako pa se ti ni treba bati!

— Da, toda sovraštvo in jeza bi te lahko zaslepila. Daj meni puško, saj veš, da jo izročaš v varne roke, pri meni je tako na varnem, kakor da bi jo imel ti sam pri sebi.

Musolino, ki seveda ni niti slutil izdaje, ki mu jo je pripravljala Abdulah, mu je izročil puško in ga še posebej opozoril, naj z njo previdno ravna, ker bi se puška utegnila sama sprožiti.

Mirno je odšel v hlev.

V hlevu je bila trdna tema. Komaj je spoznal obrise dveh krav, ki sta se zganili in zarožljali z verigami ob njegovem vstopu, Vande ni videl nikjer.

Napravil je še nekaj korakov in polglasno vzkliknil:

— Vanda! Vanda Fiorini — kje si?

Nihče se mu ni oglasil.

Musolino jo je hotel še enkrat zaklicati, toda v tem so se vrata hleva za njim zaprla.

Strašna misel mu je šinila v glavo.

— Izdaja! krikne Giuseppe Musolino in plane k vratom, bilo pa je že prepozno!

Abdulah je zaprl vrata, postavil čez nje močen železen in dvakrat obrnil ključ v ključavnici.

Musolino udari ob vrata in jezno zavpije:

— Lopov! Prokleti Judež! Meni si torej nastavil past, ki sem šel s teboj z najboljšim namenom, da bi ti pomagal, ujel si človeka, čigar gostoljubnost si užival, — pes, mar se ne bojiš mojega maščevanja?

— Tvojega maščevanja? je slišal Musolino od zunaj Abdulahov glas, ki se je tresel od razburjenja.

Ha, ha, ha, Giuseppe Musolino, če bi se mi ti hotel maščevati, bi moral najprej podreti steno ali pa razdejati streho, to pa se ti prav gotovo ne bo posrečilo in zato se tudi ne bojiš tvojega maščevanja.

Giuseppe Musolino se je opotekel v sredino hleva.

Prvič v življenju je čutil, da se nahaja v brezupnem položaju. Bilo mu je seveda jasno, da ne more prodreti skoz zid, niti skoz streho. Na vsak način je bilo treba vplivati na Abdulaha in ga pregovoriti da bi spremenil svoje stališče napram njemu.

To bi bil edini izhod.

Bilo mu je sicer težko, da bi se obračal na izdajalca, toda misel na ljubljeno ženo in zmagoslavje sovražnikov je strla njegov ponos. Ponižal se je pred izdajalcem.

— Abdulah! vzklikne Giuseppe Musolino in udari nekolikokrat s pestjo ob vrata. Abdulah, rad bi govoril s teboj.

— Toda jaz nočem govoriti s teboj, odgovori velikani. Moja dolžnost je, da se s tvojo lastno puško sprehajam pred vrati in pazim, da mi ne bi ušel.

— Abdulah, nadaljuje Giuseppe Musolino, ali sem ti kdaj storil kaj žalega?

— Ne, Bog varuj, nikdar!

— To pomeni torej, da te je tvoja prokleta žena k temu nagovorila in da si se polakomnil na nagrado, katero je italijanska vlada razpisala na mojo glavo.

Koliko znaša sedaj ta nagrada?

— Zdi se mi, da petdeset tisoč lir, odvrne Abdulah in se ustavi pred vrati.

— Dobro, Abdulah, obljubljam ti, da ti bom izplačal dvojno vsoto, če me spustiš na svobodo. Pri vsemogočnem Bogu ti prisegam, da ti bom izplačal sto tisoč lir.

— Meni je dovolj tudi petdeset tisoč, Giuseppe Musolino, odvrne velikani Abdulah. Človek mora biti tudi z malim zadovoljen.

— Čemu me torej sovražiš, ko si malo prej sam dejal, da ti nisem storil nikdar ničesar žalega?

— Meni nisi, toda drugim ljudem nisi vseč, odgovori velikani Abdulah.

— Drugim ljudem? se začudi Giuseppe Musolino. S temi drugimi ljudmi misliš gotovo svojo ženo. Jaz poznam njeno pokvarjenost in nagnjenje k vsemu, kar je slabega, najboljšega, toda kaj ji bo naposled koristilo, če bom v Reggiju obsojen?

— Če ji ne bo koristilo, ji tudi škodilo ne bo. Sicer pa se mi prav nič ne ljubi, da bi se s teboj zabaval, Giuseppe Musolino! Zelo lepo puško imaš in mislim, da mi ne boš zameril, če bom tako predrzen, da si jo bom obdržal za spomin. Nadejam se, da mi bo ta puška napravila še marsikatero uslugo.

Musolino je zopet navalil na vrata.

Njegova jeza je bila strašna, bil je ves divji, toda njegova moč ni bila kos težkim vratom:

Pred hlevom so odmevali enakomerni koraki velikana Abdulaha, ki je hodil sem ter tja z Musolinovo puško v roki.

Giuseppe Musolino je kriknil kakor tiger, ki so ga ujeli v kletko, in začel kakor neumen dirjati po hlevu. Strašen je bil v tem trenutku pogled na njegov spačeni obraz.

V tem hipu je sovražil ves svet!

Ta človek, ki se sprehaja zunaj pred hlevom in pazi nanj, je sprejemal od njega v življenju samo dobroto, čeprav ga ni nikdar videl.

Njegova draga Julija mu je pripovedovala o njem in to je Musolinu zadostovalo, da je takoj čutil prijateljstvo napram temu človeku. Dal mu je denarja, s katerim si je Abdulah kupil hišo, ki jo je izpremenil sedaj v Musolinovo ječo.

Za Abdulaha je Musolino jemal drugim!

Musolino je planil k oknu, prijel mrežo z obema rokama in jo poskušal potegniti iz stene. Kmalu pa se je prepričal, da je to nemogoče.

Pa tudi če bi se mu bilo to posrečilo, bi ne bil dosegel mnogo. Okno je bilo tako ozko, da bi se komaj otrok splazil skozenj.

Obupan je splezal zopet na tla in začel iskati, da bi našel kakšno sekuro ali pa kakšno drugo orodje, s katerim bi si lahko pomagal, toda nikjer ni bilo ničesar, kajti Vanda in Abdulah sta vse pravočasno skrila.

— Uboga Julija, je šepetal Giuseppe Musolino in komaj zadrževal solze, ki so mu silile v oči, nikdar več me ne boš videla.

Slutim, kaj se bo zgodilo z menoj.

Izročili me bodo oblastem, potem pa me čaka grob.

Kdo bo skrbel zate, uboga moja žena, ko mene ne bo več na svetu? Ah, zakaj sem zaupal izdajalcu?

Proklet bodi, Abdulah, proklet!

Če pa mi boš le še kedaj prišel v moje pesti, gorje ti — raztrgal te bom, da te ne bo nihče več spoznal!

Pa tudi ti, Vanda Fiorini, trepeči pred menoj in pred mojo osveto! Tudi tebi bo napočila zadnja ura in če se mi bo posrečilo, da bo moj glas prispel na vrh Aspromontov, bom zahteval od svojih tovarišev, da bodo prisegli krvno maščevanje tebi, ničvrednica, prisegli ti bodo maščevanje, kakršnega še nihče na svetu ni doživel.

Toda njegove besede so odmevale po praznem hlevu, pa tudi solze, ki so zalile oči, mu niso prav nič pomagale.

Naenkrat se ga je hotila silna utrujenost in nepremagljiva želja po spanju.

Naslonil je glavo na prsi, oči so se mu zaprle in Giuseppe Musolino je zaspal.

Spletke na dvoru

Knez je pripovedoval:

— Ko sem slišal, da sem rešil kralja Španije, sem v naslednjem trenutku omahnil pred njim na kolena, toda kralj me je hitro pobral, me objel in me vprašal po mojem imenu.

— Nisem ga mogel nalagati, ker mi njegov odkritosrčni pogled ni tega dopuščal, radi tega sem se samozavestno dejal.

— Veličanstvo, jaz sem knez Alberto Borgeze.

Kralj se je izredno začudil, ker me je že nekaj tednov pričakoval in že se mu je čudno zdelo, da me tako dolgo ni na spregled iz Italije.

— Mar je mogoče? je vzkliknil kralj. Knez Alberto

Borgeze — moj rešitelj?! Ah, to je nebeška prikazen, samo
nebo je hotelo tako, kajti tudi v zvezdah je zapisano, da se
mora dom Borgezov zvezati z našo vzvišeno hišo.

Ni bil baš najpripravnejši trenutek, da bi mu pojasnil
zinoto, v kateri se nahaja, pa tudi on sam je povzel takoj be-
sedo in mi najprej predstavil svojega spremljevalca Kamila
Monteza, svojega najboljšega svetovalca.

— Da, moj dragi knez Borgeze, mi reče kralj, sedaj ste
videli s svojimi lastnimi očmi, kako težka je služba kralja.

Kaj vse sem storil, da bi pomagal tej nesrečni državi in
j: vrnil mir in blagostanje in vendar vstajajo kakor gobe po
dežju vedno nove stranke, ki delujejo proti meni in vedno je
dovolj posameznih rovarjev, ki mi strežejo po življenju.

Namenjen sem bil sedaj v svojo vilo v Aranjuez, lopovi
pa so to nekako zvedeli in me tukaj pričakali.

Če bi me vi ne bili obranili, bi Španija danes ne imela
več svojega kralja.

Toda pojdite z nami, knez, v Aranjuez, tam se vam
bom še enkrat zahvalil, sicer pa je tam tudi princeza Izabela.

Kralj je spregovoril zadnje besede z nekim posebnim
poudarkom in nasmehom, s katerim je hotel reči:

Tam praznujemo lahko takoj tudi zaroko.

Kralj in njegov svetovalec sta sedla zopet v kočijo, Kri-
stofa je sedel na kočijažev prostor, jaz pa sem zajahal svo-
jega konja in prijel Kristofovega za vajeti in zdirjal za kočijo.

Čez četrte ure smo prispeli v Aranjuez.

Kralj je odšel v svoje sobe, jaz pa sem z občudovanjem
opazoval prekrasni dvorec.

Pred menoj so se vrstili vsi zgodovinski in veliki mo-
menti, ki so se odigrali v tem gradu. Živo so hitele vse slike
mimo mene, zgodovina se je za nekaj hipov preselila v se-
danost.

Šel sem skozi vrt in spomnil sem se na markiza Pozo,
na don Karlosa in Filipa Velikega, v čigar carstvu ni solnce
nikdar zašlo.

Uro pozneje so me poklicali h kralju.

Visoki gospod, ki sem ga spoznal med potjo, se je med
tem časom že preoblekel in mi prišel naproti ne kot mogočen
vladar, temveč kot ljubeznjiv človek in prijatelj.

— Dovolite mi najprej, prijatelj, mi reče kralj, da kon-
čam z vami račune, kajti — pristavi vladar Španije s šaljivim

smehljajem na ustnicah — čeprav sem kralj Španije, bi ne hotel biti komu dolžnik.

Ne vem, kako naj bi vam plačal uslugo, ki ste mi jo storili. Takšne usluge se po navadi ne plačujejo z zlatom in odlikovanji, temveč z življenjem. Življenju življenje!

Toda kaj naj bi storil, dragi knez?

Vem, kaj vas je privedlo na moj dvor in čeprav sem že vnaprej privolil, da vam bom dal roko svoje lepe sorodnice princeze Izabele, ponavljam to sedaj iz vsega srca in z najtoplejšimi željami za bodočnost, želeč vam vso srečo v zakonskem življenju.

Obenem pa odrejam, da nosite od današnjega dne naslov vojvode de Aranjueza v večni spomin na mesto, na katerem ste rešili španskega kralja in ob tej priliki vam izročam red kraljevega orla.

Pri teh besedah je kralj odprl neko škatlico na marmornati mali mizi in vzel iz nje bleščeče odlikovanje.

Toda jaz sem odločno napravil nekaj korakov nazaj, pokleknil pred kralja ter dejal:

— Veličanstvo! Oprostite mi, prosim, toda jaz ne morem sprejeti tega odlikovanja, niti naslova vojvode aranjueškega, kajti za te časti manjka glavni predpogoj. Veličanstvo, jaz nisem prišel, da bi prosil za roko princeze Izabele...

Kralj se je malo začudil mojemu priznanju, kljub temu pa mi je pritrdil odlikovanje na prsi z besedami:

— To odlikovanje pripada vam za vašo hrabrost, za to ni treba nobenega posebnega predpogoja.

Toda, pristavi takoj moj novi znanec, pojasnite mi, kako je to, da niste prišli na moj dvor radi princeze Izabele?

Povedal sem mu odkritosrčno vse, kakor sem to tudi vam pripovedoval, moj dragi doktor.

Medtem ko sem govoril o svojih doživljajih zadnjih dni, me kralj ni meril s sovražnimi pogledi. Zdelo se mi je celo, da tudi on sam odobrava globoko v svoji duši moje ravnanje.

Morda je on sam pripravljal to ženitev, da bi se Izabele na lep način znebil z dvora.

Ko pa sem prvokrat omenil Karmen, se je njegovo čelo nagrbnčilo in pogledal me je celo malo neljubezljivo.

— Veličanstvo! sem končal in ga proseče pogledal. Jaz ne morem živeti brez Karmen. Če mislite, da sem vam napravil uslugo s tem, da sem vam rešil življenje, o, tedaj vas ro-

tim, rešite jo strašnega meča prokletstva, ki visi nad njeno glavo!

Vi ga niste izrekli, dajte mi jo za ženo in jaz vam pri-segam pri svoji časti, da ne bodo iz te zveze nikdar nastale kakšne neprijetnosti za špansko vladarsko hišo.

Veličanstvo, kaj je Karmen zakrivila?

Zakaj se mora pokoriti za grehe svojih staršev? Zakaj bi ne smela biti srečna?

Ah, Veličanstvo, prepričan sem, da se ne obračam na vas zaman in da mi boste dali Karmen za ženo!

Kralj je molčal.

Z eno roko se je naslonil na mizo, z drugo pa se je prijel za srce, naposled pa mi je dejal z resnim glasom:

— Knez Borgeze, vi ne veste, kaj zahtevate od mene. Jaz, kralj, vas prosim, povejte mi kakšno drugo željo. Zahtevajte od mene, karkoli hočete, toda tega — ne morem.

— Jaz pa, kralj in gospodar, nimam nobene druge želje, sem mu odgovoril. Omehčajte svoje srce in sledite plemenitemu čuvstvu milosti, ki vas je odlikovalo vse življenje. Dajte mi svobodo izbiranja, dajte mi Karmen za ženo!

— Ne morem, spregovori kralj in me žalostno pogleda. Če bi to storil, bi poteptal neko obljubo.

— Če vas veže kakšna obljuba, Veličanstvo, ne boste sedaj napravili nobene napake, če jo boste prelomili, kajti greh ste storili takrat, sem mu ponosno odvrnil.

Oprostite, če tako govorim, toda jaz govorim za srečo vsega svojega življenja, tedanja vaša obljuba pa ni bila niti malo moralno opravičena...

Kralj se vzgrizne v ustnico, vstane s svojega sedeža in začne nemirno hoditi po dvorani sem ter tja.

Zdajci pa se obrne k meni in vzklikne:

— In vendar bi našli izhod...

Meni se je odvalil kamen od srca.

Če že kralj misli na izhod, pomeni, da bom naposled vendar morda še dosegel svoj cilj!

— Samo ta izhod je zelo kočljiv, nadaljuje kralj. Pridite bližje, knez Borgeze, ker ne bi rad preglasno govoril, kajti kje na svetu je dvor, v katerem bi ne imele stene ušes?

Stopil sem čisto h kralju.

Položil mi je roko na ramo, mi pogledal v oči in čisto tiho zašepetal:

— Zdi se mi, da veste vse okolnosti in torej tudi to, da Karmen plod grešne ljubezni.

Mi, kralji, moramo paziti, da se takšna izgubljena veja ne pomladi z novimi soki in radi tega smo jo postavili na prostor, kjer ni nevarnosti, da bi znova pognala in vzcvetela.

Karmen ni prepovedana poroka radi tega, da bi bila prikrajšana v uživanju srečnega zakona, temveč zato, da bi ne imela otrok.

Dobro, knez Borgeze, če položite svečano prisego, da iz najinega zakona ne bo otrok ali pa, da boste otroke, če se vam bodo narodili, držali v svoji rodbini najdalje do petega leta starosti, potem pa jih boste izključili iz svojega doma, bi morda lahko dal dovoljenje za vašo poroko s Karmen.

Zagomazelo mi je po vsem telesu.

Mar naj bi se odrekel svojih lastnih otrok? Da bi jih izročil bedi, sramoti in poniževanju?

Ah, ne, ne, to je bila preveč strašna cena!

Kralj je gotovo uganil po izrazu mojega obraza, kako se zgrozil ob njegovem predlogu.

Nekaj časa je molčal, potem pa je žalostno zmajal z glavo in mi dejal:

— Ali bi vam bil mogel staviti kakšen drug predlog? Tudi sami lahko sprevidite, da je to edini izhod, ki bi vas pripeljal do cilja. Izbirajte torej!

Moral sem sprejeti ta strašni predlog.

Karmen se nisem mogel odreči in ostalo mi je samo upanje, da naju Bog ne bo obdaril z otroci in da me usoda sploh ne bo poklicala k tako strašni preizkušnji.

Kralju sem torej dejal, da se strinjam z njegovim predlogom. Stisnil mi je roko in me prosil, naj pridem na njegov dvor.

Obljubil mi je, da bo poslal svojega svetovalca v Aragonijo, da bo pripeljal Karmen nazaj, morda pa se mu bo s hitrimi jezdecami celo posrečilo dohiteti kočijo, v kateri se je odpeljala in jo obrniti nazaj.

Sprejel sem kraljevo vabilo in ostal v Aranjuezu, Kamilo Montez pa je takoj odpotoval.

Preden je odšel mi je obljubil, da bo Karmen čimprej pripeljal v Aranjuez.

Čez osem dni se je vrnil, toda sam.

Karmen ni pripeljal s seboj. Povedal je, da je ni dohitel med potjo, pa tudi pri sorodnikih v Aragoniji je ni bilo.

Kristofove črne slutnje so se torej uresničile.

Gotovo so jo napadli kje med potjo, morda celo ubili ali pa odvlekli na kakšen prostor, ki bi ga mogla pokazati samo princeza Izabela.

Jasno mi je bilo, da je baš ona skrila Karmen. To je bilo torej njeno maščevanje!

Takoj sem odhitel h kralju in mu odkritosrčno svoj sum glede Izabele.

Kakor sem takoj spoznal, je kralj zelo dobro svojo sorodnico in ni imel mnogo zaupanja do nje, povedal mi je namreč brez obotavljanja, da bi od nje le s težavo dobil kakšno priznanje.

V vsakem slučaju bi bilo potrebno, da bi najprej dobili dokaze o Izabelini udeležbi v tej zadevi in kralj je poveril meni nalogo, naj jih zberem.

Minila sta zopet dva tedna, jaz pa nisem ničesar dognal, nobenih dokazov nisem imel v svojih rokah.

Postavil sem straže, ki so morale paziti na sleherni Izabelin korak, toda nihče ni opazil ničesar sumljivega. Izabela se ni izdala z ničemer.

Kralj sam je zapovedal, naj mu dostavljajo vso Izabelino pošto, ker se je nadejal, da bo med njenimi pismi našel kakšno vest o Karmen, pa tudi to je bilo zaman.

Princezina pisma so bila popolnoma brezpomembna.

Že sem skoraj obupal, ko mi je priskočil na pomoč slučaj, na katerega nisem računal.

Nekega dne me je kralj nenavadno zgodaj poklical v svoj kabinet. Takoj sem odšel k njemu.

Na prvi pogled sem opazil, da je kralj izredno razburjen. Njegov obraz je bil bolj bled in bolj zbeگان kakor tistega dne, ko sem ga rešil napadalcev in gotove smrti.

Na mizi pred njim je ležalo nekaj odprtih pisem.

— To so pisma, ki so današnje jutro prispela za princezo Izabelo, mi je zaklical kralj.

— Ah, Veličanstvo je gotovo našlo kakšen podatek o Karmen? sem pridušeno vzkliknil.

— Ne, temveč sem odkril neko skrivnost, ki izredno osvetljuje princezin značaj. Vi ste mi, knez Alberto, postali prijatelj in zaupnik, odkar sem vas prvokrat srečal in vas spoznal v mojem dvorcu.

Pridite bližje, je nadaljeval kralj nežno, vam zaupam in zato vam bom razodel tudi to skrivnost.

Po teh besedah mi je molče izročil polo papirja.

— Veličanstvo! sem vzkliknil, ko sem nekaj minut ogledoval papir. To je popolnoma navaden račun neke madridske modne trgovine za princezo Izabelo, s katero ji firma naznana, da bo rdečo svilnato obleko odposlala dvanajstega tega meseca za pet sto zlatnikov na cenjeni naslov.

— Ali pa veste, kaj pomeni: rdeča svilnata obleka? me vpraša kralj, ko sem umolknil.

To pomeni razvijanje rdeče zastave, zastave revolucije, ki bo izbruhnila dvanajstega tega meseca, je nadaljeval kralj. To je torej dovolj jasno in ne pripušča nobenega dvoma, da je princeza Izabela v zvezi z mojimi sovražniki.

Bodite tako prijazni in dvignite ta papir proti luči ter prečitajte, kar je na njem napisanega.

Storil sem, kakor mi je dejal.

Strmel sem v papir in se stresel od groze, ko sem prečital z vodnim tiskom tiskani načrt o uporuh proti kralju, po katerem bi sedanjega vladarja vrgli s prestola in proglasili Izabelo za svojo kraljico.

— Sedaj mi je jasno, da je bil tudi tisti atentat takrat v gozdu, ko ste mi vi rešili življenje, delo njenih možganov. Svetujte mi, kaj naj bi storil?

— Po mojem mnenju bi bilo najboljšo, če bi princezo takoj zaprli, kajti sicer ne boste nikdar varni.

Kralj je nekaj časa premišljeval. Nahajal se je v nemali zadregi. Misel, da preži skrivaj član njegovega doma na njegovo glavo, ga je silno razburila.

Naenkrah pa je dvignil glavo in dejal odločno:

— Tako je. Ukazal bom, naj princezo takoj primejo in odpeljejo v enega izmed njenih gradov, katerega si bo sama izbrala. V tem gradu bo čakala na obsodbo.

Vam, knez Borgeze, pa zaupam stražo na njo. Pazite nanjo, vi ste človek, katerega ne bosta omamila vse njeno bogastvo in lepota.

Dolžnost, katero mi je kralj zaupal, mi ni bila prav nič po volji, toda sprejel sem jo brez prigovarjanja, ker sem upal, da se mi bo na ta način nudila najlepša prilika, da bom od Izabele zvedel, kam je skrila moju drago Karmen.

— Vam pa dajem tudi povelje, da jo zaslišujete. Po vsej pravici si je zaslužila, da jo baš vi strmoglavite z njene skoraj nedostopne višine in doženete njeno krivdo.

Dal vam bom pismeno povelje, vi pa pojdite in si vze-

mite toliko mladeničev, kolikor jih mislite potrebovati in čez eno uro hočem slišati, če je princeza pripravljena za pot.

Kralj mi je izročil lastnoročno podpisano povelje, poslovlil sem se in zapustil njegov kabinet.

Takoj sem odšel h Kristofu in mu pripovedoval o današnjem sestanku s kraljem in o povelju, ki sem ga dobil radi princeze Izabele.

— Izvrstno! je vzkliknil Kristof, ko sem mu vse povedal. Sedaj je v naših rokah in čez nekaj dni bova že vedela, kje nama je treba iskati Karmen.

— Pojdi tudi ti z menoj, sem mu dejal, da boš navzoč pri princezini aretaciji!

Nato sem si izbral dvanajst mladeničev kraljeve telesne straže in se napotil z njimi v oddelek gradu, v katerem je princeza Izabela poleti stanovala.

S Kristofom sva določila znamenje, kdaj bo moral pripeljati vojake v princezino sobo.

Svoje ljudi sem pustil v predsobi in šel skozi mnogo sob dokler nisem naposled v nekem rožnatem salonu našel njeno komornico.

Ukazal sem ji, naj me javi princezi.

Komornica se je kmalu vrnila in mi rekla, da me princeza Izabela pričakuje.

Šel sem skozi mali kabinet in obstal pred njo.

Bila je v prekrasni jutranji obleki, ki je padala v razkošnih gubah po njenih bujnih oblikah.

Njeni plavi lasje so bili razpleteni in se vili po njenem hrbtu, ki se je bleščal izpod čipk, kakor da bi bil iz najfinejšega belega marmorja.

Pogledala me je, ko sem vstopil in v tem pogledu se je zrcalilo zmagoslavje, njena roka pa je komaj vidno drhtela v radostnem pričakovanju.

— Vedela sem, da boste prišli, knez Borgeze, mi reče princeza Izabela, in ta trenutek sem s hrepenenjem pričakovala, kajti vse sem vam oprostila in vas ljubim tudi sedaj, kakor sem vas ljubila tudi takrat.

— Zelo žal mi je, princeza, da vam moram povedati, da se nahajate v zmoti, sem jo prekinil brezčutno. Jaz ne prihajam v svojem lastnem interesu, temveč po povelju Njegovega Veličanstva kralja. Izvolite se potruditi z menoj!

Izabela se vsa strese in stopi korak nazaj, gledala me je

kakor gleda človek, o čigar duševnem zdravju po navdomimo, potem pa vzklikne:

— Zdi se mi, da ste prišli, da bi se z menoj šalili?

— Verjemite mi, da bi mi bilo mnogo ljubše, če bi bila samo šala, sem ji odvrnil s strogo uradnim glasom, toda Veličanstvo bo kmalu imelo priliko, da se bo lahko pre-

čulo, da vse, kar delam — delam v kraljevem imenu. Princeza Izabela, proglašam vas za ujeto radi vele-

udaje!

Izabela krikne in plane proti meni, očitno z namenom, da bi mi iztrgala kraljevo povelje iz rok.

Toda tudi takrat sem bil pametnejši, kakor je ona miže vnaprej sem se pripravil za vsak slučaj.

Potegnil sem piščalko iz žepa in rezek žvižg je presekal zračje.

Iz sob, skozi katere sem malo prej sam prišel, sem zaznal žvenket orožja in enakomerni vojaški korak.

Tudi Izabela je to slišala in spoznala je, da vse to, kar se dogaja okrog nje, niso samo prazne sanje.

— Ujeta! je jecljala Izabela. Sedaj je vse izgubljeno!

— Da, princeza, izgubili ste svobodo, toda v tem slučaju ne niste borili proti slabotni in nezaščiteni deklici, temveč proti kralju Španije, ki je vsemogočen.

Na to dejstvo ste pozabili in zato se je vrnila usodna pomota v vaše račune.

Izvolite imenovati enega izmed svojih dvorcev, v katerem hočete biti zaprti?! To vas vprašam po ukazu Njegovega Veličanstva kralja.

Izabela se je zgrudila na stol in solze so se ji udrle polica.

— Ujeta! zašepče princeza Španije še enkrat. Ah, Bog, moja igra je izgubljena!

V tem trenutku se odpro vrata in v sobo prikoraka četa mojih vojakov s puškami v rokah.

— Kdo se upa položiti roko na špansko princezo? vzklikne ponosna in lepa žena. Sama bom šla. Recite kralju, da sem si za svoje bivališče izbrala samostan Korona d' Espertanca.

— Obvestil bom o tem Njegovo Veličanstvo, sem ji odgovoril, toda prosim vas, ne izgublajte časa. Izvolite se takoj pripraviti na pot. Na žalost bom prisostvoval vašemu priprav-

ljanju, ker imam povelje, da vas ne smem niti za trenutek pu-
stiti ispred oči.

Videl sem, kako se je vsa stresla, ko sem ji to povedal.

Prav gotovo je pričakovala, da jo bo kdo drugi spremljal
v samostan, upala je, da bo svojega spremljevalca med potjo
omamila s svojo lepoto in s svojimi dražestmi, izrabila nje-
govo popustljivost in ušla.

Nekaj časa je molčala, zdela se mi je silno zamišljena,
naenkrat pa se je zdramila in ukazala svoji komornici, naj ji
pripravi potne kovčege.

Ona sama se ogrne v plašč, si posadi na glavo klobuk
s svilnatim pajčolanom in mi reče:

— Izvolite. Ha, ha, ha, kako je to veselo — človek, ki
bi mi bil moral postati mož, je postal moj temničar.

Deset minut pozneje se je pomikala žalostna povorka iz
Aranjeza proti severu.

V zaprti kočiji se je peljala princeza Izabela, jaz sem se-
del ujej nasproti, spremljalo pa nas je dvanajst španskih dra-
goncev. Moj dobri Kristofo je šel za nami.

Med potjo sem vedno pazil na princezo.

Maščevanja željna in užaljena žena bi me bila lahko na-
padla in skušala umoriti.

Toda Izabela ni mislila na umor.

Hotela me je na drug način spraviti v dobro voljo.

Stemnilo se je.

Jaz sem že vnaprej sklenil, da bom vedno molčal. V ko-
čiji je bila trdna tema, posebno še radi tega, ker smo se prav-
kar vozili skozi gozd.

Izabela se je naslonila v kot kočije in molčala. Človek bi
bil mislil, da spi, če bi ne poznal po dihanju, da bedi.

Naenkrat sem začutil, kako me je prijela za roke, sklo-
nila se je tako blizu k meni, da sem začutil njen topli dih ob
svojem obrazu in mi zašepetala v uho:

— Ljubljeni mož, ti si iz marmorja. Mar ne čutiš, mar ne
veš, da hoče postati Izabela tvoja, čisto, popolnoma tvoja.

Poglej me!

Tisoči so že ležali pri mojih nogah, jaz pa sem jih vse
ponosno zavrnila. Tebe sem si zaželela še takrat, ko sem mi-
slila, da si navadni sluga. Mar ni to najboljši dokaz, da te
iskreno ljubim?

Sedaj pa, ko vem, da si knez Borgeze, ti bom stavila
predlog, predlog, ki ti bo prinesel ljubezen in moč.

Alberto, je zašepetala Izabela s strastjo in stisnila moja kolena s svojimi, tebi pripadam, še ta trenutek, če hočeš, prinesla pa ti bom doto, kakršne ni dobil doslej še noben smrtnik, ma tvojo glavo bom posadila — krono Španije!

Da, res je, v Španiji deluje stranka, kateri že strašno preseda vlada sedanjega kralja. Daj mi svobodo, človek, pojdi z menoj in še nočoj se bova našla z mojimi prijatelji, ki bodo podnetili upor in prisegam ti, zmaga bo na naši strani, ti boš odnesel lovorjev venec!

Medtem ko je s strastjo in z ognjem govorila te besede je sedla čisto k meni na moj sedež. Potegnila me je v svoj mehki objem, da nisem mogel spregovoriti niti besedice.

— Daj, vzemi me, je jecljala Izabela. Ko se boš odpočil, boš moj. Poljubi me, dragi moj!

Prej kakor sem se prav zavedel, je pritisnila svoje vlažne tople ustnice na moje. Ta poljub mi je pognal kri v glavo, hladnokrvnost me je zapustila, razum mi je postajal nejasen, vedno bolj meglen.

V tem strašnem trenutku pa, ko sem že skoraj omagal, se pojavi pred mojim očmi slika moje drage Karmen.

Zazdelo se mi je, da jo vidim pred seboj s sklenjenima rokama, s solzami v očeh — in zapeljivko sem sunil od sebe.

Potegnil sem iz žepa samokres, pomeril naravnost v njegovo srce in vzkliknil:

— Samo še ena beseda, en sam pogled in kri španske princeze bo omadeževala blazine te kočije! Princeza Izabela, ohranite si vsaj dostojanstvo žene!

Slišal sem samo, kako je zaškrtala s svojimi belimi zobmi.

Oddahnil sem si, ker sem odvrnil od sebe vihar ni izbruh čuvstev, ker sem zmagal.

Zahvalil sem se Bogu za to zmago, kajti rečem vam, Izabela je bila žena, ki je lahko omamila vsakega moškega, malo-kdo se ji je uprl, če si ga je ona hotela osvojiti.

Ostanek poti smo mirno prevozili.

Vso noč sem strogo pazil na princezo, zjutraj pa sem poklical tudi Kristofa v kočijo, ker nisem hotel tudi nadalje ostati sam z zapeljivko in se izpostavljati ponovni nevarnosti.

Proti večeru tretjega dne smo se ustavili pred nekim visokim, temnim poslopjem, ki je ležalo sredi prekrasne okolice. To je bil samostan Korona d' Esperanca.

Dragoncem sem ukazal naj čuvajo Izabelo, sam pa sem

odšel k predstojniku samostanu, da bi ga obvestil o njegovi dolžnosti.

Pokazal sem mu kraljevo pismo in častljivi redovnik se je priklonil pred njim.

— Njegovo Veličanstvo zahteva, sem mu dejal, da bo princeza Izabela v strogem zaporu, dobiti mora svojo celico kakor vsaka druga redovnica. Enkrat na dan sme iz svoje celice na sprehod po vrtu, pri tej priliki pa bom jaz sam pazil nanjo.

— Kako, gospod?! vzklikne predstojnik samostana. Tudi vi nameravate ostati tukaj?

— Tako se glasi povelje Njegovega Veličanstva kralja! sem hitro pripomnil. Radi tega vas prosim, da pripravite stanovanje tudi zame, mojega slugo in za dvanajst dragoncev.

Prior zakrili brezupno z rokama.

Lahko bi bil protestiral proti moji zahtevi, toda vedel je prav dobro, da se s kraljem ni dobro šaliti.

Malo je pomislil in ukazal, naj odpeljejo princezo v neko veliko, skoraj elegantno urejeno sobo.

Soba je bila svetla in zračna. Veliko okno je gledalo na vrt, imelo pa je močno železno mrežo, zaklenili so sobo in ključ izročili meni.

Mene, Kristofa in dragonce so spravili v posebni oddelek ogromnega poslopja.

Vsako noč sem postavil stražo pred njena vrata, dragonci so se menjavali in tako so minili štirje tedni.

Moje razpoloženje se ni prav nič spremenilo.

Nikakor nisem mogel zvedeti, kje je moja Karmen, katere ni mogel niti sam kralj, s katerim sem si vedno dopisoval, najti ali pa vsaj malo sumiti, kaj se je zgodilo z njo.

Preiskali so vso Španijo, toda deklice niso našli nikjer.

Nazadnje sem začel že misliti, da so jo morda zares ubili. Samo po sebi je umevno, da je to moje odnošaje napram Izabeli samo še poslabšalo.

Sicer pa se je Izabela popolnoma sprijaznila s svojo usodo.

Nikdar me ni več poskušala omamiti s svojo lepoto in me zapeljati. Sprejela me je vedno čisto mirno in kadar sem stopil v njeno sobo, da bi se prepričal, če je vse v redu, sem jo po navadi našel pri mizi s knjigo pred seboj.

Med mojo četo se je nahajal neki Eskvilio, najmlajši vo-
lep mladenič s črnimi, kodrastimi lasmi, zelo močan in
energičen. Bil je neizprosni sovražnik princeze Izabele in naj-
nesljivejši človek v tem pogledu.

Poleg tega se je vedno priglasil, da bo ponoči stražil
pred sobo princeze Izabele in kadarkoli sem ponoči nadzirai
svoje ljudi, sem ga vselej našel na svojem mestu.

Kadar pa je po nočni straži imel odmor, je po navadi le-
tal pod kakšnim drevesom ali pa na klopi v vrtu in smrčal ka-
kor za stavo.

Ta Eskvilio je imel mater v Madridu in vedno ji je pisal
zelo ganljiva pisma, ni minil dan, da bi ji ne pisal.

Pisma je izročal meni, ker sem vsak dan pošiljal glasnika
v Madrid in je na ta način dobivala mati sporočila od svojega
sina hitreje, kakor bi jih bila dobila sicer.

Nekega dne mi je Eskvilio zopet izročil pismo.

Baš takrat sem kadil cigareto in naenkrat mi pade na ku-
verto pepel in z njim malo žerjavico.

Kuverta je pregorela.

Vsekakor sem moral premenjati kuverto in napisati dru-
go. Eskvilio je namreč spal in ker je imel prejšnjo noč stražo,
na nisem mogel buditi radi takšne malenkosti.

Odrpl sem torej kuverto in lahko si mislite kako sem
osupnil, ko sem našel v njej še drugo kuverto na naslov ne-
kega španskega grofa, ki je bil znan kot eden izmed voditeljev
zarote, za čigar bivališče pa ni nihče vedel.

Zgrozil sem se, ko sem prečital pismo.

To pismo sploh ni bilo od Eskvilija, temveč od princeze
Izabele, kar mi je bilo v dokaz, da daje ona tudi odtod, iz ce-
lice, upornemu gibanju svoje smernice.

Razen tega sem zvedel, da je v načrtu osvobojenje prin-
ceze Izabele, ki bi se moralo izvršiti v prihodnjih dneh.

Predstojnik samostana, ki je bil tudi v zvezi z njo, bi mor-
al tajno, ponoči, odpreti majhna samostanska vrata in spustiti
v samostan kakšnih petdeset Izabelinih pristašev, ki bi prišli
s tem namenom. Ti ljudje in zarotniki bi nas vse pobili in
osvobodili princezo Izabelo.

Takoj sem poslal pismo kralju v Madrid in ga prosil oja-
čanja moje čete, za Eskvilija pa sem sklenil, da ga bom še na-
slednjo noč kaznoval.

Sicer pa mi je bilo stanje te zadeve popolnoma jasno.

Izabela je sicer dobrega vojaka zapeljala s svojo lepoto

in z kdo ve kakšnimi obljubami in Eskvilio je za njene poljube prodal svojo srečo in svojo vojaško čast.

Nisem mu rekel niti besedice, temveč mirno čakal, da je napočila noč. Eskvilio bi bil moral nastopiti stražo ob desetih.

Prišel je k meni, kakor navadno, da bi dobil navodila in povelja. Povedal sem mu vse čisto mirno in ravnodušno, kakor da bi se ne bilo ničesar pripetilo, da pa bi ga popolnoma umiril in ga prepričal o svoji naklonjenosti, sem mu dal tobaka, da mu bo na straži krajši čas.

— Na tebe se vsaj lahko zanesem, sem mu dejal, ko sem videl, da se pripravlja k odhodu.

— Kakor na samega sebe, ekselenca, mi odgovori Eskvilio. Zagotavljam vam, da ta upornica, ki je hotela umoriti našega dobrega kralja, ne bo ušla, dokler bo Eskvilio živ.

— Lopov, sem si mislil na tihem, to nesramnost mi boš še nocoj plačal!

O polnoči sem ukazal Kristofu in štirim dragoncem, naj gredo z menoj. Da bi Eskvilio ne slišal, da prihajamo, smo si vsi ovili čevlje s slamo in s cunjami in šli neslišno po hodniku.

In res!

Eskvilio je sedel na stolu pred vrati in držal puško v roki. Slišal nas je šele, ko smo zavili ob oglu in se nenadoma ustavili pred njim.

Skočil je popolnoma mirno s svojega sedeža, si vrgel puško na ramo, se postavil, kakor se postavijo vojaki na povelje »mirno« in mi javil:

— Vse je v redu — ničesar novega!

— Princeza se torej nahaja v celici? sem ga vprašal.

— Da, ekselenca!

— Ali imate puško v redu? sem vprašal jaz popolnoma ravnodušno. Ali je v redu nabita?

— Da, ekselenca!

— Pokažite mi jo!

Eskvilio, ki ni ničesar slutil, mi je izročil puško, jaz pa sem vzkliknil:

— Zvežite ga!

Moji vojaki so hitro planili nanj in čez nekaj minut je Eskvilio že ležal zvezan na tleh s šopom slave v ustih. Poteze na njegovem obrazu so jasno govorile o krivdi.

— Kristofu, pojdi z menoj v princezino sobo, sem zapovedal svojemu zvestemu slugi.

Vrata princezine sobe so bila zaklenjena, toda to nam delalo mnogo preglavic, odprli smo jih s silo.

Celica je bila prazna.

Princeza je odšla na svoj skrivnostni sprehod, nezvesti vojak pa jo je pustil, da je brez skrbi prihajala in odhajala.

Strašna jeza se me je lotila in ukazal sem, naj pripelejo zadajalca pred mene. Zapovedal sem, naj mu vzamejo slamo iz ust in vzkliknil s strogim glasom:

— Če zavpiješ, boš na mestu mrtev. Priznaj, kam hodi princeza ponoči!

— Ne vem.

— Lažeš, lopov! Ti veš vse, kar se tiče princeze, ti pošiljaš tajno tudi njena pisma v Madrid.

Eskvilio se ves strese. Uvidel je, da je vse razkrinkano in da vem več, kakor si je on mislil.

— Če mi v teku treh minut ne poveš, kam je princeza odšla, bom ukazal svojim ljudem, naj ti izkopljejo oči in naj te slepega puste sredi nepreglednega gozda.

Grožnja je bila strašna.

Jaz je niti nisem mislil resno, toda vedel sem, da je španski vojak uporen in skrajno trmast, kadar greši proti predpisom in prelomi prisego, ki jo je položil kralju.

Eskvilio pa je kljub temu molčal.

— Najprej, sem dejal svojim vojakom, razbelite konice svojih mečev na svetiljki in mu izkopljite oči!

— Priznal bom, je zaječal Eskvilio in se ves stresel. Princeza je sedaj v tajni kleti.

— Kje je to? Kaj delam tam? sem ga nadalje izpraševal in ga gledal naravnost v oči.

— Tega ne vem, naj meni grešniku milostljivi Bog odpusti grehe, je odvrnil vojak. Vem samo to, da hodi princeza vsako noč v to klet.

— Ali pa veš, kod se pride v to klet?

— Vem. V drugem nadstropju se nahajajo za nekim strebrom, na katerem visi slika Matere božje, tajna vrata, za njimi pa zavite stopnice, ki vodijo v klet.

Vedel sem, kar sem potreboval.

Gotovo je hodila Izabela tja doli v klet na sestanke, morda s predstojnikom samostana in sklenil sem, da bom takoj dognal, kaj dela tam spodaj in s kom se nahaja.

— Kristofo, sem dejal slugi, porini mu zopet slamo v usta in ostani pri njem. Vojaki bodo šli z menoj.

Zopet smo si zavili čevlje s slamo in s cunjami in se napotili v drugo nadstropje.

Takoj sem našel tajna vrata za stebrom, na katerem je visela slika Matere božje. Vrata so bila samo priprta in odšel sem brez obotavljanja s svojimi spremljevalci po stopnicah navzdol.

— Imejte samokrese pripravljene, toda nihče ne sme ustreliti brez mojega posebnega povelja!

Hodili smo vedno globlje.

Klet je bila najmanj kakšnih šestdeset čevljev pod zemljo. Od spodaj je prihajal duh po plesnobi, z obokanega stropa je kapljala voda, pod našimi nogami pa se je premikala vsakovrstna golazen.

Ko smo prišli na dno stopnic, sem opazil na koncu hodnika svetlobni žarek.

Vojakom sem dal znamenje, naj gredo z menoj proti tisti svetlobi, komaj pa sem napravil nekaj korakov, ko sem obstal kakor prikovan.

Iz globine je prihajalo ihtenje in ječanje, nato žvižg biča, ki je najbrž udaril po dekliškem hrbtu, potem pa neki grobi, zamolkli glas, ki je govoril:

— Ne, ne boj se, ne boš še umrla! Mučiti te hočem, maščevati se hočem zanj...

— Milost! je prosil tisti jokavi glas. Če imate srce v prsih, se me usmilite!

Ta glas!

Zdelo se mi je, da se zemlja odpira pod menoj in da padam v strašen prepad brez dna.

V naslednjem trenutku pa sem začutil neskočno veselje, ker sem ta glas takoj spoznal — —

Kakor brez uma sem planil naprej in moji dragonci za menoj. Odprl sem vrata in tedaj se mi je nudil strašen prizor...

Sredi ozkega, majhnega prostora je stala Izabela, pravkar je zamahnila z bičem, da bi ga spustila na neko drugo postavo, ta postava pa je bila Karmen, moja Karmen, oblečena v cunje, ki niso mogle zakriti golote njenega telesa.

Njen obraz je imel mučnički izraz.

Z enim samim zamahom sem iztrgal prestrašeni Izabeli bič iz roke in jo udaril z njim po obrazu.

Izabela je sprejela udarec z bičem brez glasu. Povesila

je glavo, jaz pa se nisem zmenil več zanjo, skočil sem h Karmen, ki je strmela vame kakor v prikazen, kakor v angela varuha, ki ga pošilja sam Bog.

— Karmen! sem vzkliknil. Karmen! Sedaj si za vedno moja!

Karmen skoči veselo, se privije k meni in položi svoje ustnice na moje. Toda čutil sem, kako so postajale njene ustnice vedno bolj hladne — Karmen se je v mojem naročju onesvestila.

Na rokah sem jo odnesel iz kleti in zapovedal dragoncem, naj zaklenejo vrata.

Sklenil sem namreč, da bo ostala Izabela tukaj, v isti kleti, v kateri je Karmen toliko časa trpela.

Slišal sem Izabelino vpitje in njeno divje razbijanje po vratih, toda ostal sem hladnokrven, njen obup me ni ganil.

Eden izmed dragoncev mi je dal ključ, spravil sem ga v žep in odhitel po stopnicah navzgor.

Prva skrb mi je bila Karmen. Udobna postelja ji je bila najnujno potrebna. K sreči je bila v samostanu neka stara žena, na katero sem se lahko zanesel in ji zaupal skrb in nego moje Karmen.

Stara žena je hitro pripravila močno juho, ji dala zdravilo in ji pripravila mehko posteljo in uro pozneje je Karmen trdno zaspala, to spanje je bilo najboljši dokaz skorajšnjega ozdravljenja.

Med tem časom so moji ljudje odnesli Eskvilija iz princezine celice, katero so potem skrbno zaklenili.

Nihče v samostanu ni imel niti pojma, kaj se je to noč zgodilo v samostanu.

Sedaj mi je bilo treba samo še kaznovati izdajalca in predstojnika samostana, ki je bil brez dvoma v zvezi s princezo in je bil član zarote proti življenju kralja.

Vzel sem nekaj vojakov in odšel z njimi v njegovo celico, razbili smo vrata in moji vojaki so ga potegnili iz postelje. Ko smo prišli v celico, se je delal nedolžnega.

Jaz pa se na to nisem oziral, povedal sem mu, da imam v rokah vse dokaze o njegovi udeležbi v zaroti princeze Izabele proti kralju in ga proglasil za ujetega v imenu Njegovega Veličanstva kralja.

Predstojnik je uporno zanikal vso sokrivdo, toda moji ljudje so ga na moje povelje s silo odvedli in ga spravili na varno mesto.

Poklical sem vse redovnice v obednico in jim zapovedal, da ne sme nobena izmed njih oditi iz samostana do nadaljnje odredbe. Redovnice so se tresle od strahu, ko so me poslušale in odšle brez besede v svoje celice.

Potem sem sodil Eskvilija.

Njegova usoda je bila že določena. Eskvilio je bil izdajalec in po vojnem zakonu ga je čakala smrt.

Lahko bi ga bil obesil, vendar pa mu nisem hotel povzročiti tolikšne sramote, zato sem mu namenil streljanje.

Solnce je šele izšlo, ko so vojaki pripeljali Eskvilija na vrt, kjer sem ga čakal z ostalimi tovariši. Povedal sem mu, da mu je odbila zadnja ura in mu priporočal, naj se pripravi na smrt.

Nesrečnež se je vrgel pred menoj na kolena in me prosil milosti. Med solzami mi je priznal, da ga je Izabela zapeljala s svojo lepoto, da je ležal na njenih prsih in da mu je prisegala, da ga ne bo nikdar pustila od sebe, samo če ji dovoli da sme ponoči odhajati iz celice.

Denar, katerega mu je najprej ponujala, je odklonil, izkušnjava pa se ni mogel upirati.

Vse sem mu verjel, ker sem vedel iz lastne izkušnje, kako težko se je upirati poljubom te žene.

Toda kaj naj bi bil storil?

Eskvilio je bil izdajalec in moral sem ga kaznovati že radi primera drugim vojakom.

— Umreti moraš, sem mu dejal, za tvojo staro mater pa bom skrbel jaz. Tvoja mati ne bo nikdar zvedela na kakšen način si umrl. Obvestil jo bom o tvoji smrti, povedal ji bom, da si padel v bitki kot hraber vojak.

Moje besede so ga pomirile.

Zahvalil se mi je in mi izjavil, da je pripravljen na smrt. Z njim smo bili hitro gotovi.

Pokopali smo ga na prostoru, kjer je padel. Obljubo, ki sem mu jo dal pred smrtjo, sem točno izpolnil.

Stara žena je vse do svoje smrti dobivala podporo in ni vedela, od koga jo prav za prav dobiva. Razen tega je bila tudi trdno prepričana, da je njen sin umrl poštene vojaške smrti.

S tem sem opravil najvažnejše in sedaj sem se lahko posvetil Karmen, pri kateri sta ostala Kristofa in stara žena.

Karmen je spala vso noč mirno in trdno in se je zbudila šele pozno predpoldne.

— Niso torej samo sanje, je vzkliknila Karmen, ko me je ogledala ob svoji postelji.

V njenih očeh je žarela sreča, iztegnila je roko k meni in navzdihnila:

— Ah, sedaj sem tvoja in ti si moj!

Njena močna mlada narava je hitro premagala slabost.

Sedmi dan je že lahko vstala iz postelje in tedaj mi je povedala, kaj vse je pretrpela, odkar sva se zadnjikrat videla.

Kakor sem tudi slutil, je Izabela spretno pripravila napad na kočijo, v kateri se je vozila Karmen s svojo tetko.

Pri tej priliki so kočijaža ubili, teto pa je zadela srčna Karmen so napadalci odvedli iz kočije in jo spravili v v kateri sem jo našel.

Karmen se je nahajala v skrajno obupnem položaju, prosi je Boga, naj se je usmili in naj jo reši življenja.

Pravo trpljenje pa se je začelo šele tedaj, ko je prišla princeza Izabela v samostan.

Nesramnica jo je vsak dan pretepala in zahtevala od nje, da bi ji podpisala neko pismo, v katerem so se nahajale o njej najslabše stvari, katerih seveda ni imela nikdar na vesti.

To pismo je nameravala izročiti meni, ker se je najbrž domdejala, da bom Karmen zapustil in ljubezni željan prihitel v njeno naročje.

Jaz pa sem prišel in sem z eno samo potezo uničil vse njene načrte.

Tri dni pozneje je bila določena tudi usoda zarote proti španskemu kralju.

Ostala mi je namreč samo še ena naloga, in sicer borba z zarotniki, ki so nameravali osvoboditi princezo Izabelo.

Na svoje obvestilo, ki sem ga poslal v Madrid, nisem dobil nobenega odgovora, čeprav sem pričakoval, da ga bom že dobil naslednjega dne.

Čakal sem na obvestilo, da je pomožna četa že na poti, toda nisem ga pričakal.

Minil je prvi dan, minil je drugi dan, obvestila ni bilo od nikoder, napad na samostan pa je bil določen na polnoči tretjega dne. Bil sem prepuščen svoji lastni moči in pogumu svojih dragoncev.

Po Eskviljevi smrti nas je bilo vsega skupaj dvanaest borcev. Na Kristofa, ki se ni nikoli znal boriti, nisem nikakor mogel računati. Kljub temu pa nisem obupal, čeprav se nam je bilo treba boriti proti petdesetim napadalcem.

Pred večer tretjega dne sem skril svoje vojake za zavesami v obednici, opremil sem jih s potrebnim strelivom, potem pa sem ukazal, naj pripeljejo predstojnika iz ječe.

Dejal sem mu, da je njegovo življenje na vsak način izgubljeno, če ne bo brezpogojno izpolnjeval mojih zapovedi.

Zapovedujoče sem ga pogledal in mu dejal, naj zarotnike pri vходу sprejme in jih brez besede pripelje v obednico.

— Jaz sam bom z vami pri tem sprejemu, sem mu zagrozil, in če bom opazil, da hočete storiti karkoli proti mojemu povelju, vam bom takoj pognal kroglo v glavo.

Predstojnik samostana se je tresel kakor otrok, ko sem mu strogo uradno in z grobimi besedami razložil svojo željo. Izjavil je, da bo storil, kar bom zahteval.

Vratarju sem že prej vzel ključe in ga zaprl.

Takoj sem se oblekel v redovniško obleko in odšel v predstojnikom v majhno sobo poleg vratarjeve sobe, kjer sva čakala na nadaljnji razvoj dogodkov.

Do polnoči je bilo popolnoma mirno.

Toda v trenutku, ko je na samostanski uri odbilo dvanajst, je nekdo čisto rahlo potrkal trikrat na vrata, takoj sem opazil, da stoji zunaj več ljudi.

Odklenil sem vrata.

V naslednjem trenutku je vstopilo pet zarotnikov. Nekatere čudno prijazno so stiskali priorju roko, kakor so se seveda že prej domenili, pomembno so se spogledovali, prior pa jim je pokazal, naj stopijo v majhno čakalnico pri vratarnici.

Čez nekaj trenutkov se je zopet oglasilo trkanje na vratih.

Tokrat jih je vstopilo deset, vsi so bili v plaščih, klobuke pa so si potisnili globoko na oči. Nekateri so bili celo oblečeni v obleke kmetov, pastirjev in delavcev, ker bi sicer njih bivanje v tej okolici, četudi samo slučajno, vzbudilo preveliko pozornost prebivalstva.

Jaz pa sem kljub temu vedel, da pripada večina teh ljudi tistemu delu nezadovoljnega plemstva, ki pomeni za vsakega vladarja brez izjeme težko breme, kajti noben vladar ga ne more zadovoljiti.

Ko je odbilo četrta eno so bili že vsi zarotniki v čakalnici. Ves ta čas se nisem niti za trenutek ganil od predstojnika samostana. Vedel sem, da so že vsi prišli in zašepetal sem svojemu ujetniku:

— Naprej, v obednico!

— Ivolite za menoj, bratje, jih povabi predstojnik samostana in dolga povorka se je pomikala proti obednici, kjer so razsvetljevale tri svetiljke.

Jaz sem vstopil zadnji, zaklenil težka vrata in spravil v svoj žep.

Sedaj so bile lisice v pasti.

Prior se je tresel in šel počasi k oltarju, jaz sem šel za Zaročniki so najbrž pričakovali, da jim bo prior povedal nekaj bodrilnih besed, kajti v dvorani je nastala grobna tišina...

Spoznanje in prepozno obžalovanje

Velikan Abdulah je stal pred hlevom s puško v roki in na Giuseppa Musolina.

Pri srcu mu je bilo zelo tesno.

Bilo mu je, kakor da bi se iztreznjeval iz tistega pijanega stanja, ko se je zavzel, da mora maščevati Vando in njeno past in se napotil na Aspromonte, da bi zvalil Giuseppa Musolina v nastavljeno past.

Ugajala mu je sicer misel, da se mu je posrečilo, česar doslej še ni nihče storil, da je ujel slavnega Giuseppa Musolina in ga zaprl v svoj revni hlev; kar srce se mu je zasmelo ob misli na srečo, ki jo bo s tem pripravil Vandi in sebi, toda že v naslednjemu trenutku se mu je začela oglašati vest in mu očitati:

— Tega gospodarja gora si imenoval svojega prijatelja; Giuseppo Musolino je bil tvoj dobrotnik, pomagal ti je, da si si kupil hišo, ti pa ga v zahvalo pošiljaš na vešala — lopov!

Kaj pa ti bo naposled rekla Julija! mu je prišlo naenkrat na misel, tako da se je ves stresel.

Abdulah si je vrgel puško na drugo ramo in začel razburjeno hoditi pred vrati gor in dol.

Toda tisti dobri glas se je vedno oglašal, neprenehoma mu je govoril in se ni dal zadušiti.

V duhu je videl Julijo pred seboj, to pa ni bila več slika tiste lepe in dobre Julije, temveč slika strašne osvetnice s stisnjenimi pestmi in z žarečimi očmi, lase je imela razpletene, njene ustnice pa so ga preklinjale:

— Proklet bodi, izdajalec, proketo naj bo tvoje potomstvo, če ga boš imel! Potikal se boš po svetu brez miru ka-

kor večni mornar Ahasver, spanje se ti bo izneverilo, kadar pa boš pil slasti življenja z ustnic lepe žene, ti bo zagrenila uživanje misel, da te bo tudi ona nekoč izdala, kakor si ti izdal Giuseppa Musolina!

Abdulah se je naslonil na svojo puško, stresel se je in pred njim se je pojavil prepad, nad katerim je stal, z vso svojo strahoto.

— Kaj pa če je vse, kar mi je Vanda pripovedovala, laž? mu je naenkrat šinilo v glavo.

Če ni resnica, kar mi je pripovedovala? Če je Giuseppe Mosolino ni razžalil in onečastil?

Resnico hočem — resnico! vzklikne velikan Abdulah. Še je čas, še se lahko prepričam!

Ali pa je v resnici imel Abdulah še dovolj časa?

Mar bi ne mogla Vanda priti vsak hip z ljudmi, ki so jo podkupili? Mar ni bila nevarnost na vrhuncu?

Vsak trenutek bi bili lahko prišli biriči in Giuseppe Musolino bi bil izgubljen in nikdar več bi Abdulah ne imel prilike, da bi popravil svoj izdajalski korak.

Abdulah prislone puško k vratom in odhiti skozi vežo na prag svoje hiše in pogleda na vse strani.

Cesta je bila prazna.

Nikjer ni bilo ničesar sumljivega, nobenega šuma ni bilo, po katerem bi bil Abdulah mogel spoznati, da so preganjalci v bližini.

Hitel je zopet po dvorišču proti hlevu in udaril z vso močjo trikrat ob vrata in zaklical:

— Giuseppe Musolino! Poslušaj!

Nihče se mu ni oglasil.

— Giuseppe Musolino, jaz te kličem, jaz — Abdulah! je zopet zaklical velikan.

Zopet ni bilo nobenega odgovora.

Abdulah se prime za glavo. Strašna misel se mu je porodila v glavi in ga navdala z grozo.

Morda si je Musolino že sam sodil, ker ni hotel, da bi ga dobile oblasti še enkrat v svoje pesti?

Ah, tedaj bi bilo vse prepozno! Morilec pa bi bil v tem slučaju Abdulah!

Abdulah — morilec!

In velikan je začel z vso svojo močjo razbijati po vratih in klicati:

— Giuseppe Musolino, Giuseppe Musolino, poslušaj, za življenje gre, za svobodo!

V hlevu se je nekaj zganilo, potem pa se je oglasil Giuseppe Musolino:

— Čemu me kličeš? Čemu me kličeš, Abdulah, prokleti izdajalec! Zakaj mi ne privoščiš, da bi vsaj spal, da bi izabil na svoje gorje in na nezvestobo prijateljev.

— Musolino, mu odgovori Abdulah, besede pa so mu naj šle iz ust, poslušaj, kaj ti bom povedal.

Pri ljubezni, ki jo gojiš do svoje Julije, te rotim, povej mi, ali je res, da si nekoč silil Vando, da bi se ti udala, ker pa si hotela o tem ničesar slišati, si uporabil silo.

Odgovori mi, Giuseppe Musolino, kajti vse je odvisno od tega odgovora!

— Ah, sedaj razumem! vzklikne Musolino Ta strup ti je torej usula v srce ta prokleta žena!

Abdulah, ti si lahkoveren človek.

Pri ljubezni do Julije ti prisegam, da se te žene nisem nikdar dotaknil in da se mi je Vanda Fiorini vedno studila.

Toda sedaj ti bom povedal nekaj, kar ti bo ranilo srce.

Abdulah se je naslonil na vrata, tresel se je, kajti slutil je, da mu bo Musolino povedal nekaj strašnega.

— Povej mi, Abdulah, ali ljubiš Vando Fiorini, ki je bila nekoč žena gozdarja Fiorinija?

— Da! odgovori Abdulah in zavzdihne. Če bi je ne ljubil, bi ne bil sedaj tukaj, Giuseppe Musolino.

— Abdulah, resnico govorim, boljše bi bilo če bi ljubil zadnjo pokveko, kakor pa da si vzljubil to lepo, črnolaso ženo, ki je ostudna kakor podgana in katere duša je tako zakrnjena, da usahne v njej vsaka dobra misel, ki pride slučajno v njo.

Ti pa si najbrž mislil, da je čista kakor devica, kajneda, Abdulah?

Ona ti je prav gotovo pripovedovala, da ni še nikdar bila v naročju nobenega moškega, čeprav je bila nekaj let žena gozdarja Fiorinija?

Da, Vanda si zna izmišljati pripovedke!

Toda povedal ti bom, Abdulah, kakšna je nedolžnost tvoje lepe Vande. Bivša žena gozdarja Fiorinija ni nič boljša od najslabše benečanske prostitutke, ki stoji na Markovem trgu in preži na tujce s svojimi hrepenečimi pogledi in jim stavlja umazane ponudbe.

Pred vrati je Abdulah strašno kriknil, Giuseppe Musolino pa je nadaljeval:

— Povedal ti bom zgodovino tvoje oboževane Vande.

Vanda je varala gozdarja Fiorinija, ki ni bil niti eno uro srečen z njo. To mi je povedal sam Fiorini v gozdu, kjer ni prisluškovalcev. Če bi mogel Fiorinija zopet obuditi k življenju, bi ti revež povedal, kakšna je bila njegova Vanda.

Toda naj ti navedem dober primer za to:

Tukaj v Ruti živi neka sirota, nesrečna žena, ki mora hraniti in vzgajati sedmero otrok. Uboga mati strada in otroci z njo. Vsi ti ljudje pa bi bili lahko srečni.

To je vdova orožnika Taraska.

Nekoč je bil Tarasko vesten uradnik in dober mož, ljubil je svojo ženo in otroke dokler se ni seznanil z Vando Fiorinijem.

Postal je njen ljubimec.

Kadar je odhajal gozdar ponoči po službenih opravkih v gozd, se je orožnik splazil kakor tat skozi okno k njegovi ženi in uživala sta svobodno ljubezen.

Nekega dne me je usoda pripeljala v hišo gozdarja Fiorinija.

Seznanil sem se z Vando in spoznal, da ima grešno razmerje z orožnikom Taraskom. Vanda ve to in me sovraži, ker sem ji ubil ljubimca, katerega sedaj bridko pogreša.

Kajti poslušaj, Abdulah, jaz, Giuseppe Musolino, jaz sam sem tisto noč zažgal gozdarjevo hišo z namenom, da bi nesramna ženska poginila v ognju.

Toda v strašnem ognju sta našla smrt samo Tarasko in nesrečni Fiorini. Vando je rešil človek, katerega je baš tistega dne pripeljala v Ruto njegova nesrečna usoda.

Ta človek si bil ti, Abdulah!

Ti si njena najmlajša žrtev in Vanda bo tudi tebe prevarala, kakor je prevarala vse ostale.

Vanda te je nagovorila, da bi me izdal samo zato, da bi se mi maščevala, da bi me prehitela, kajti ona ve prav dobro, da bo navsezadnje le napočil čas obračuna in da ne bo preživela nobenega dne v popolnem miru, dokler bo Giuseppe Musolino živel.

Posrečilo se ji je, da te je omamila in te napeljala k izdaji, če pa bo Giuseppe Musolino zaprt v kakšni ječi v Kalabriji, bodo tisoči in tisoči s prstom kazali nate in govorili:

— Poglejte ga izdajalca Kalabrije, pogledjte človeka, ki je izdal Giuseppa Musolina radi ničvredne ženske!

Ta žena pa mu ni bila za to niti hvaležna, kaj šele da bi ljubila, kajti ko je dobila v roke petdeset tisoč lir, je zganila z mezincem in spodila velikega, toda neumnega Abdulaha sebe in se norčevala iz njegove ljubezni! — —

Giuseppe Musolino je umolknil, velikan pred vrati pa je hotel kakor majhen otrok.

— Abdulah, ali jočeš? vzklikne Giuseppe Musolino. Le objokuj svojo lastno neumnost, saj imaš dovolj vzroka!

— Ne, vzklikne velikan, ne bom več jokal. Osvobodil te Giuseppe Musolino, odprl ti bom vrata, ti pa me ubij!

— Ne, Abdulah, odgovori Giuseppe Musolino, ne bom te kajti grešnik, ki spozna svoj greh in ga popravi, ne za kazni.

— Jaz pa hočem, da me ubiješ, je vpil Abdulah. Obljubi to, potem šele ti bom odprl vrata.

— O tem se bova že pogovorila, Abdulah, mu odgovori Giuseppe Musolino. Za kazen boš odšel z menoj na Aspromonte in boš stopil v mojo četo. Zagotavljam ti, da ne boš Giuseppe Musolina poskušal še drugič izdati. Sedaj pa mi hi odpri, ker bi lahko prišli preganjalci, potem pa bi bilo prepozno.

— Vidiš, železni drog sem že odstranil, reče Abdulah. Sedaj bom še dvakrat obrnil ključ in svoboden boš kakor — — —

Naenkrat pa umolkne.

— Kaj je, Abdulah, zakaj ne odpreš? ga vpraša Musolino neskončnem trenutku strašne negotovosti.

— Ah, ne... ključa ne morem najti, zajeclja Abdulah. Gotovo vem, da sem ga spravil v žep... sedaj pa ga ni... gotovo sem ga izgubil... da, v žepu imam luknjo.

— Poišči ga, Abdulah, poglej po dvorišču, toda hiti, ga preganjal Giuseppe Musolino. Slutim namreč, da bo Vanda otrožniki in z biriči kmalu tukaj.

— Kar pridejo naj sedaj! zavpije velikan Abdulah. Vsem razbil glave. Ti si sedaj rešen, Giuseppe Musolino! Abdulah te je izdal, toda on te bo tudi rešil!

Storil sem ti krivico, ker sem verjel ženski, ki me je nagajala, pa bom popravil to! je vpil Abdulah in brskal po žepih iskal ključ.

Toda ključa ni bilo v žepih, pa tudi na dvorišču ga ni

mogel najti radi goste teme, odhitel je v hišo, da bi prinesel svetiljko.

Zopet sta zgubila pet minut.

Abdulah je s svetiljko v roki hodil po dvorišču in iskal našel pa ni ničesar.

— Hiti, Abdulah, hiti, ga je bodril Giuseppe Musolinov. Vsaka minuta je dragocena.

Abdulah je kakor neumen dirjal po dvorišču sem ter tja toda ključa ni bilo nikjer.

— Poišči vendar kakšno sekiro, mu zakliče Musolinov. Vzemi jo in razbij z njo vrata!

— Ah, da, izvrstna misel, si oddahne Abdulah. Tako grem po njo v drvarnico.

— Kje pa je ta drvarnica?

— Na koncu vrta.

— Daj, hiti, nesrečnež, kolikor te noge neso! Bog daj da bi ne prišel prepozno!

Abdulah je odhitel kakor da bi mu gorelo pod nogami, ko pa je pridrvel do drvarnice, se je spomnil, da potrebuje tudi tukaj ključ, ki je visel v hiši v veži.

Kakor neumen je dirjal v hišo, ko pa se je vrnil, se je prepričal, da je vzel napačnega.

Kri mu je planila v glavo, vsega je bilo krivo njegovo razburjenje. To je bilo popolnoma razumljivo, toda čas je hitro mineval.

Zopet je odhitel v hišo in se naposled vrnil s pravim ključem. V drvarnici je ležalo najrazličnejše orodje, katerega je nakupil.

Med ostalimi predmeti je bila tudi velika in močna sekira. Bila je tako težka, da sta jo dva človeka komaj dvignila. Abdulah jo je kupil nalašč zase.

Veselo jo je dvignil in odhitel z njo nazaj na dvorišče.

V naglici se je zaletel v drevo, omahnil je na tla, ker se je ranil na čelo, v naslednjem trenutku pa se je že zopet dvignil, bolečin ni čutil pa tudi ni mislil nanje in odhitel še hitreje proti dvorišču, toda...

Naenkrat se mu je kri v žilah ustavila, lasje so se mu naježili, kajti vse dvorišče je bilo jasno razsvetljeno in v tej svetlobi je Abdulah zagledal množico ljudi, katerih ni do tega trenutku še nikdar videl...

Sedaj je bilo prepozno.

Musolinovi sovražniki so bili tu...

Tragedija mlade sreče

Knez Alberto je nekaj časa molčal.

Z roko si je potegnil preko čela kakor da bi hotel razmisli in slike, katere so se pojavile ob spominu pred njegovimi očmi.

Doktor Müller se je nežno obrnil k svojemu mnogo starišemu prijatelju:

— Knez moj, pozno je že in kakor pričakujem z radoznostjo konec vašega pripovedovanja, kateremu ste vdahvso svojo dušo, bi kljub temu ne imel rad, da bi škodovsvojemu zdravju.

Morda bi bilo boljše, če bi za nocoj prenehali, pa mi jutri povedali, kako ste pripeljali Karmen v kneževski Borgezev.

Knez Alberto pa je energično zmajal z glavo in dejal:

— Ne, povedal vam bom vse do konca, ker ne morem odgrinjati pajčolana, ki zakriva mojo preteklost. Danes izredno čil in čutim celo potrebo po pripovedovanju.

— Prosim, pritrđi doktor Müller, knez Alberto pa pokozarec vode in nadaljuje:

— Ko so bili vsi zarotniki v obednici je nastala svečana Izrabil sem ta trenutek in vzkliknil:

— Vrzite orožje proč! Zarotniki proti kralju, v imenu njegovega Veličanstva kralja Španije, vas proglašam za ujete in nihče naj se ne gane!

Komaj sem spregovoril zadnje besede, so se zavese za darjem razmaknile in moji vojaki, kakor da bi bili iz zemlje urasli, so pomerili s svojimi puškami v prestrašene zarotnike

— Če pade tudi en sam strel ali pa če bi poizkušali tudi najmanjši odpor, sem zagrmel, bom ukazal vojakom, naj prelajajo in nihče izmed vas ne bo živ ušel.

Neumnost bi bila, če bi poskušali uiti svoji usodi, kajti samostanu je pet sto dragoncev, katerim ne morete ključvati. Izgubljeni ste!

Vsi so prebledeli.

Pritajeno gibanje je šlo med plemiči, potem pa je začelo padati orožje na tla. Nobeden ni imel toliko poguma, da bi držal orožje pri sebi.

Orožje je žvenketalo po tleh, zarotniki so z jeznimi po-

gledi motrili predstojnika samostana, ker so njega smatrali za izdajalca.

Tedaj sem poklical štiri dragonce in ukazal zarotnikom, naj pridejo drug za drugim k oltarju.

Za vrvi in verige sem že prej poskrbel in jih spravil v neko omarico na oltarju.

In vojaki so zvezali roke na hrbtu drugemu za drugim vsem štiridesetdevetim plemičem. Samo eden še ni bil zvezan, to je bil neki stari kastiljski plemič, ki je počasi prihajal k nam. Na obrazu sem mu videl, da omahuje.

Moji dragonci so ga prijeli in ga hoteli zvezati, toda stari plemič se jim je z neverjetno močjo iztrgal, v njegovih roki se je zasvetil nož, katerega je v naslednjem trenutku porinil predstojniku v prsa z besedami:

— Umri, izdajalec! To naj ti bo v plačilo!

Takoj nato pa je prav tako hitro, kakor je porinil nož v predstojnikovo srce, potegnil iz žepa majhno bodalce in si prerezal glavno vratno žilo. Kri je brizgnila iz globoke rane in starec je omahnil na mrtvega predstojnika.

Vse to se je zgodilo kakor bi trenil.

Aretacija zarotnikov se torej le ni izvršila brez preli-
vanja krvi. Kljub temu pa sem bil prav za prav lahko zado-
voljen z uspehom.

Z enajstimi ljudmi se mi jih je posrečilo ujeti štirideset-
devet. Spravil sem jih na varna mesta, kar mi je bilo olajšano
z velikostjo samostana. Vsak zarotnik je dobil svojo celico.

Ravno v trenutku, ko sem si oddahnil po napornem delu,
je prispela iz Madrida pričakovana pomoč.

Kralj mi je poslal cel polk pod vodstvom nekega ma-
jorja, ki se ni mogel dovolj načuditi naši hrabrosti in junaštvu.
Dejal mi je, da me bo kralj brez dvoma nagradil tako, kakor
ni nagradil še nobenega smrtnika doslej.

Major mi je prinesel zapečateno pismo, ki mi ga je pisal
kralj sam.

Kralju se je studil Izabelin najnovejši zločin, vendar pa
me je opozoril na to, da je Izabela član kraljevega doma in
mora biti kot takšna zaprta v primernem zaporu.

Tista strašna jama, v kateri je imela Izabela tako dolgo
zaprto mojo ubogo Karmen, res ni bil primeren zapor za
člana kraljevskega doma, jaz pa sem brez obotavljanja priznal
majorju, kaj me je privedlo k temu koraku.

Major mi je priporočal, naj princezo Izabelo nemudoma preselim v celico, v kateri je bila poprej.

V spremstvu nekaterih vojakov sva šla v klet, tam pa doživela strašno presenečenje.

Našla sva sicer Izabelo — toda mrtvo.

Obesila se je s svojim svilnatim pasom na neko kljuko v zidu. Truplo je bilo strahovito spačeno.

Smrtna borba je morala biti strašna, nekdanji lep obraz pa je brez dvoma spačila tudi zavest o lastnih zločinih in neverjetnost, da bi dobila odpuščanje kralja, proti kateremu je vstala.

Major ni vedel, kaj bi počel od strahu, mislil je, da bo kralja zadela vest o Izabelini smrti kakor grom, toda pomagati si nisva mogla.

Njeno truplo sem izročil menihom, ki so ga prenesli v kapelico in molili ob njem.

Major je sestavil zapisnik o vsem, kar se je v samostanu zgodilo in ga poslal po glasniku kralju v Madrid.

Karmen je že popolnoma ozdravela. Nisem več odlašal niti dneva, temveč takoj odpotoval z njo proti Madridu. —

Enkrat sem hotel še obiskati kralja in se mu pokloniti, potem pa takoj nastopiti s svojo Karmen pot v Italijo.

Potovala sva zelo udobno v veliki samostanski kočiji, konje je vodil moj zvesti sluga Kristof, čas pa nama je mineval kakor v lepih sanjah.

Veselje starega Pereza je bilo nepopisno, ko pa je zvedel, da nama je dal tudi kralj odobrenje za poroko, je jokal kakor otrok, ni vedel, koga naj bi gledal, ali mene ali mojo Karmen.

Ah, niti on, niti Karmen nista slutila pod kakšnim strašnim pogojem sem dobil to privoljenje.

Tega se jima nisem upal povedati.

Toda že v Madridu me je čakalo prvo neljubo presenečenje ...

Trdno sem pričakoval, da me bo kralj sprejel z odprtimi rokama in me obsipal s pohvalami in odlikovanji.

V globini svoje duše sem celo upal, da bo sedaj, ko sem mu drugikrat rešil ne samo življenje, temveč tudi krono, morda odstopil od tistega strašnega predloga, pod katerim mi je dal odobrenje za ženitev s Karmen.

Kralj pa ne bi hotel niti sprejeti.

Poslal mi je svojega starega svetovalca Kamila Monteza

ki mi je sporočil, da je smrt princeze Izabele strašno delo-
vala na kralja in da smatra mene za krivega, da si je prin-
ceza končala svoje mlado življenje.

Ponarejena žalost!

— Jaz pa sem bil trdno prepričan, da se kralj globoko
v duši veseli, da se je rešil stalne nevarnosti pred zarotami
princeze Izabele, samo po sebi umevno pa je bilo, da mora
pred svojimi podaniki igrati žalostnega sorodnika in preli-
vati solze.

— Reči pa vam moram, mi je dejal Kamilo Montez, da
je Njegovo Veličanstvo z velikim zadovoljstvom zvedelo o
vašem naglem in odločnem delovanju pri aretaciji zarotnikov
in vam izreka svoje najvišje priznanje.

Vendar pa vam Njegovo Veličanstvo svetuje, da s Kar-
men zapustite Španijo čimprej, kajti sorodniki in prijatelji
zaprtih zarotnikov si ne bodo mnogo pomišljali, temveč bodo
izrabili prvo priložnost in se vam maščevali.

Razen tega mi je kralj po svojem svetovalcu in zaupniku
izrazil željo, da bi bil s Karmen srečen, obenem pa me je
ponovno spomnil na prisego, ki sem mu jo položil.

Naposled je Montez vzel iz žepa škatlico s prekrasno
ovratnico iz briljantov kot poročni dar kralja moji Karmen.

V prvem trenutku bi bil najrajši staremu svetovalcu
vrnil ta dar, toda premagal sem se — kajti spomnil sem se,
da ima kralj naposled le prav.

Dokler bi bil v Španiji, bi ne bil na varnem, navse-
zadnje pa bi se lahko zgodilo, da bi Njegovem Veličanstvu
prišlo na misel, da mora maščevati princezino smrt, v tem
slučaju bi mu bil pri roki kakor nalašč.

Radi tega sem prosil svetovalca Kamila Monteza, naj
kralju sporoči mojo najglobljo hvaležnost in vdane pozdrave,
obenem pa sem mu dejal, da bom v treh dneh zapustil
Madrid.

V resnici sva pa še istega večera odpotovala iz Madrida
Slovo od starega Pereza je povzročilo Karmen mnogo
žalosti, vendar jo je tolažila misel, da gre z menoj, z izvoljen-
cem svojega srca.

Čimbolj sem se bližal Rimu, tem težje mi je bilo pri
srcu.

Dobil sem deklico, katero sem silno ljubil, peljem jo do-
mov, da bi mi postala soproga, za menoj je Španija, za menoj
je dežela, v kateri sem doživel toliko mučnih stvari — toda
kdo ve, kaj me čaka v Rimu, v palači mojega očeta?

To vprašanje mi je povzročalo skrbi in mnogokrat sem njem skrivaj govoril s Kristofom.

Kaj bo dejal oče, ko mu bom pripeljal Karmen?

Trdno sem bil prepričan, da bosta njena dražest in le-osvojila tudi mojega očeta, toda kljub temu bo vprašal, je in ne kakšna je?

Toda kaj mu bom odgovoril, ko me bo vprašal, kdo je deklica, iz katere hiše, iz kakšne rodbine, koliko premojma, kaj je njen oče, kakšni so njeni bratje?

Na vsa ta vprašanja mu ne bom mogel ničesar odgovoriti, ker sem moral kralju priseči, da bom o njenem poreklu govoril kakor grob, da ne bom izdal te tajnosti.

Nisem mu smel povedati, da je otrok bivšega španskega kralja in neke dvorne dame, temveč mu bom moral reči, da je hčerka dvornega kočijaža Pereza.

Kaj pa bo na to dejal moj oče?

Ah, najbolj bi mi ugajalo, da bi mi ne bilo treba misliti na vse te stvari.

Skrbi in trpljenje, ki sem jih doživel v Španiji, so me izčrpale in zahrepenel sem z vso dušo po miru, po sreči. Karmenina navzočnost me je bodrila in včasih sem pomoma pozabil na vse težave.

Ko smo prispeli v Rim, sem poslal Kristofa s pismom svojemu očetu.

Sporočil sem mu, da peljem na svoj dom zaročenko, seveda ne tisto, radi katere sem šel v Španijo, v kratkih potezih sem mu orisal Izabelin značaj in njeno ničvrednost, prepričan sem bil, da se bo tudi on veselil z menoj, da nisem hotel v mreže te strašne žene.

O Karmen mu nisem ničesar pisal, prepustil sem Kristofu, da ga bo sam obvestil o njej. Dobro sem vedel, da bo služabnik moj zvesti zagovornik.

Naposled je napočil tudi trenutek, ko je naša kočija zapel v dvorišče palače Borgezev in se ustavila pred majhnim vhodom.

Čakal sem, da se bodo pojavili služabniki in nama pomagali pri izstopanju, toda bilo ni nikogar, ki bi nama hitel naproti.

Odprl sem sam vrata in izstopil.

— Zares, nihče ni slišal, da sva se pripeljala, sem se izgubil. Čudno, niti vratarja ni nikjer!

Po teh besedah sem pomagal Karmen, da je stopila na kočije, prijel sem jo za roko in jo peljal k vhodu v palačo. Prijel sem kljuko, pa sem jo takoj zopet izpustil, vrata so bila zaklenjena!

— To je zares silno neprijetno, sem ji dejal. Vrata so sicer vedno odprta. Pojdiva v vrt, Karmen! Tam so nekakšna mala vrata, morda so odprta.

Toda tudi ta vrata so bila zaklenjena.

— Kaj pomeni to? sem vzkliknil neprijetno presenečen. kajti naenkrat me je prevzela neka slutnja.

Ah, to ni slučajno! mi je ušlo iz prsi. Mar zapira vrata oče ljubljenu sinu, ki se po dolgem potovanju vrača sredi čen. da se je umaknil tolikim nevarnostim?

Odprite! sem začel razbijati po vratih. Tukaj sem jaz knez Alberto Borgeze!

Zdajci se je nad nama odprlo neko okno.

Neka roka se je iztegnila in vrgla na tla pismo ter se prav tako hitro zopet skrila.

Pobral sem pismo in videl, da je opremljeno s pečatom mojega očeta. Ha, torej se bodo uresničile moje najstrašnejše slutnje?

Odprl sem pismo in prečital:

»Ne dovoljujem ti, da bi pripeljal v hišo svojo prednikov deklico, ki bi v najboljšem slučaju mogla zavzeti mesto služkinje.

Odpelji jo v kakšno stanovanje in se vrni sam, da mi boš predložil račun o svojem postopanju.

Tvoj oče knez Alberto Borgeze.

Kri mi je planila v glavo, lotila se me je jeza, ki bi me morda privedla do blaznosti, če bi ne videl pred seboj Karmen.

Sklenil sem, da se sploh ne bom pojavil več pred tem strašnim in nepravičnim očetom, ki sodi, ne da bi imel svojo sodbo pravičnih dokazov.

Toda s silo sem zatrl strašno jezo in se kljub vsem krivicam odločil, da bom stopil pred očeta.

O vsem sem obvestil Karmen, skrajno obzirno seveda. Uboga deklica je povabila glavo in mi zašepetala med solzami:

— Ah, zakaj ni usoda hotela, da bi umrla takrat v tisti strašni kleti — kako bi bila srečna, če bi me ne bil nikdar

našel! Prihranila bi ti marsikatero bridkost! Alberto, jaz ti ne prinašam sreče!

— Ti si moja sreča, draga, sem ji odvrnil. Radi tebe bi se vsega odrekel, kajti ti si moja nada in moja bodočnost.

Na koncu ogromnega vrta, ki se je razprostiral za palačo Borgezev, je stala neka majhna, ljubka hišica, v kateri je stanoval vrtnar.

Ta človek je bil vedno moj prijatelj, ker mi je bil po leti vrstnik in je šele pred nekaterimi leti nastopil službo svojega očeta.

Pred dvema letoma se je oženil z lepo deklico iz neke poštene rimske rodbine.

Spomnil sem se na tega vrtnarja in odpeljal k njemu Karmen ter ga prosil, da bi vzel mojo nevesto za nekaj dni pod svojo streho.

Mlada zakonca sta to z veseljem storila.

Samo po sebi je umevno, da sem jima moral obljubiti, da oče tega ne bo zvedel, ker bi jima utegnil zameriti in smatrati to gostoljubnost kot kljubovanje in neubogljivost.

Poslovil sem se od Karmen, jo poljubil in se napotil v palačo, da bi začel z očetom odločilno bitko.

Vrata sem našel na stežaj odprta.

Na stopnicah so stali služabniki in se mi globoko klanjali. Komornik mojega očeta je šel pred menoj.

Samo starega Kristofa ni bilo nikjer.

Stopil sem v očetovo sobo in našel očeta pri pisalni mizi.

Zazdelo se mi je, da se je silno postaral, odkar sva se zadnjikrat videla. Njegovi lasje so postali še bolj sivi, v njegov obraz pa so se zarežale globoke gube.

— Oče, sem vzkliknil, kajti njegova vnianjoš me je ganila, ti si me sicer čudno sprejel, vendar se že dolgo nisva videla — dovoli, da ti poljubim roko.

Zares mi je ponudil desnico in jaz sem jo toplo poljubil.

— Veseli me, mi je odgovoril oče in me objel, da si prišel z miroljubnim namenom, prav za prav, da sem te obvaroval pred velikansko neumnostjo.

Drago mi je, da si se iznebil tiste deklice.

Ne misli več nanjo, imel si prijetno spremstvo na poti in za to ji bomo dali primerno odškodnino. Jaz mislim, da bo dovolj, če ji bom poslal deset tisoč lir. Imela je vsaj srečo,

da je videla Italijo, to pa ji bo tam v Španiji vedno prijeter spomin.

Stal sem kakor okamenel.

Nisem mogel verjeti svojim ušesom, nisem mogel verjeti, da govori te lahkomišelnih besede moj oče, človek, v katerega sem zrl kakor v svojega Boga.

Njegov predlog, da bi »končala zadevo« s Karmen z nekaj tisoči lir kakor so tedaj delali v nekaterih odličnih krogih, me je toliko hujše zadel, ker sem bil prepričan o strogi pravičnosti in poštenosti mojega očeta.

— Oče! sem vzkliknil. Pri Bogu te rotim, ne govori tako! Ti ne poznaš deklice, katero ljubim bolj kakor vse na svetu in katero imenujem svojo nevesto...

— Nevesto? ponovi oče jezno. Še vedno upam, da ni s teboj še tako daleč, da boš hčer ubogega kočijaža imenoval svojo nevesto, sicer bi te moral opomniti, da si knez Borgeze.

Če bi bila ta deklica lepa kakor Venera in krepostna kakor Lukrecija, bi ji kljub temu ne dovolil, da bi prestopila prag te hiše kot žena mojega sina in gospodarica.

Alberto, pameten bodi! Iztrezni se!

— Oče, sem spregovoril, potem ko sva oba precej časa molčala, jaz razumem tvojo jezo, toda, oče, tej deklici sem obljubil, da jo bom vzel za ženo, jaz pa bom izpolnil to obljubo in naj se zgodi karkoli.

— Izpolniti hočeš svojo obljubo! se razvname oče. — Vedi torej, da ne boš nikdar zavzel mojega mesta, da ne boš nikdar mogel postati starešina rodbine Borgezev!

— Motiš se, oče, sem vzkliknil tudi jaz. To ni nikjer zapisano, niti v javnih, niti v rodbinskih postavah. Pravico imam, da nosim čast in naslov kneza Borgeza in tega se nečem odreči, samo sin, ki bi izšel iz tega zakona, bi ne mogel nositi imena knezov Borgezev. Torej samo moj sin, oče, in ne jaz!

Moj oče se je obrnil proti oknu.

Videl sem, kako se je ves tresel. Uvidel je namreč, da bi bila v tem slučaju pravica pred zakonom na moji strani in da ne more mojemu načrtu o ženitvi s Karmen nasprotovati niti z grožnjo, da bi nehal biti knez Borgeze.

— Ali je to tvoja zadnja beseda? me je oče naenkrat vprašal in se hitro obrnil k meni.

Osupnil sem, ko sem zagledal izraz na njegovem obrazu

Njegove poteze so bile divje razvlečene, temna rdečica se mu je razlila po obrazu, oči pa je imel krvave.

Takšnega ga nisem videl še nikdar.

— Da, oče, sem odgovoril, to je moja zadnja beseda! Toda prosim vas, rotim vas, spoznajte Karmen!

Pomnite oče, da je poleg plemstva po rojstvu še neko drugo plemstvo, ki je še mnogo bolj dragoceno. To je biser, ki ga zamaš iščemo pri marsikateri ženi iz najodličnejše rodbine, ki pa krasi v tem večji meri siroto in ta biser je lepota in plemenitost duše.

To plemstvo boste našli tudi pri Karmen in če se boste potrudili, da jo spoznate, boste videli, da ima čisto, lepo in plemenito deviško dušo.

Vzljubili jo boste, oče, blagoslovili boste dan in trenutek ko je prestopila s svojo nogo prag doma Borgezev.

— Nikdar ne bom dovolil, da bi mi predstavil svojo ljubico, je odgovoril oče surovo. Nočem takšnih znank, pa me tudi ne zanima ta španska deklina...

— Oče, oče, kaj ste izgovorili? sem zaklical z glasom, ki je pričal o silni notranji bolesti. Ogrdili ste deklico, ki vam bo postala hči, storili ste krivico, ki je ne boste mogli nikdar popraviti.

Vidim, da ni prostora zame v tej hiši. Jaz grem, oče, toda s krvavečim srcem, ker sem vas ljubil.

Bog daj, da bi se nikdar ne kesali radi tega, kar ste storili sedaj, če pa bi vam bilo le kedaj žal, mi recite samo eno besedo in prišel bom k vam v samoto, toda ne sam, temveč s Karmen. Brez nje me ne boste nikdar več videli!

Hitro sem planil proti vratom, na samem pragu pa sem se ustavil in se ozrl.

Pričakoval sem, da me bo oče poklical nazaj, toda spregovoril ni niti besedice. Slišal sem samo težak vzdihljaj, ki se je izvil iz njegovih prsi.

Nekaj trenutkov pozneje sem zaprl vrata za seboj.

Izbiral sem med ljubeznijo do očeta in ljubeznijo do žene. Žena je zmagala!

Odhitel sem h Karmen in jo našel v družbi mladega vrtnarja in njegove žene, katerih naklonjenost si je Karmen pridobila v nekaterih minutah.

Sedaj je šlo v prvi vrsti za to, da se čimprej poročim s Karmen.

K sreči je imel vrtnar brata, ki je bil duhovnik. Dogo-

vorili smo se, da se bo porka vršila še istega dne v neki mali kapeli.

Vrtnar je takoj odšel k svojemu bratu, da bi uredil vso zadevo.

Med tem časom je prišel k meni tudi moj zvesti Kristof in mi s solzami v očeh pripovedoval, da ga je moj oče skrajno neljubeznjivo sprejel, ko je prinesel pismo, očital mu je, zakaj mu ni prej ničesar pisal o mojih odnošajih napram Karmen, naposled pa ga je vrgel iz službe in ga imenoval starega zvodnika.

Kristof mi je vse to pripovedoval in komaj zadrževal solze, ki so mu po vsej sili hotele privreti iz oči.

Objel sem ga in ga začel tolažiti, obljubil sem mu, da bo ostal pri meni do smrti.

Še istega dne sva se v rimskem predmestju v neki mali kapelici s Karmen poročila.

Priče so bili Kristof, vrtnar in njegova žena, ki sta se tudi vpisala v cerkveno knjigo.

Tako je postala kljub očetovemu nasprotovanju Karmen moja žena in obenem kneginja Karmen Borgeze.

V Kalabriji sem imel lovski dvorec, ki se je imenoval Miramare in katerega sem podedoval po moji dragi materi. To je prav ta dvorec, v katerem se nahajamo sedaj.

V tem dvorcu sem bil še kot otrok vedno najrajši in tudi sedaj sem si zaželel, da bi preživel poletje tukaj.

Takoj po poroki sem odpeljal Karmen v ta dvorec.

Z nama je potoval samo Kristof, z vrtnarjem in z njegovo ženo pa smo se dogovorili, da bosta službo pri mojem očetu zapustila in pozneje prišla k nama.

Štiri tedne pozneje sta prispela tudi onadva za nami.

Nikdar v življenju se nisem kesal, da sem ju vzela k sebi. Vedno sta mi bila zvesta in vdana, samo škoda, da sta pre zgodaj umrla. Neka nalezljiva bolezen, ki je takrat vladala v Italiji, je oba v nekaterih dneh pobrala.

Karmen in jaz sva živela kakor v lepih sanjah. Nemo goče bi bilo opisati najino tedanjo srečo.

Vsak dan sem se zahvaljeval Bogu, da mi je izkazal to milost, da sem jo srečal v življenju.

Kljub temu pa je neka misel motila mojo srečo. Prve mesece sem jo lahko še zadržal, toda pozneje — pozneje mi je legla na dušo kakor mora.

To je bila misel na prisego, ki sem jo položil španskemu

kralju.
Nisem imel toliko moči in poguma, da bi zaupal Karmen, drago sem jo plačal.

Včasih sem se že odločil, da ji bom tudi to zaupal, ko pa sem pogledal v njene čiste, jasne oči, je usahnil moj pogum, nisem si upal z besedo na dan. Nisem imel toliko srca, da bi ji povzročil tako strašno boleost.

Nekega dne pa sem doživel težko preizkušnjo.

Karmen je rodila.

Kako naj vam pripovedujem, kaj vse sem tisti dan pretrpel?

Rodila se je majhna deklica. Nekaj minut sem pozabil na vso skrb, na vse gorje in se sklonil k otroku. Poljubljala sva ga. Karmen od veselja, jaz pa iz strahu pred nečim strašnim.

Dala sva ji ime Julija.

Negovali smo jo v največji tajnosti in Karmen se je premnogokrat čudila, zakaj se tako bojim ljudi.

Karmen ni sicer niti sama hrepenela po družbi. Ta blaga duša je našla vso srečo v meni in v svojem otroku, jaz pa sem storil vse, da bi nihče ne zvedel za otroka.

Nadejal sem se, da bom na ta način Julijo lahko vzgajal, da ne bo v Madridu niti nihče vedel zanjo.

Ko pa bo odrasla, bo španski kralj morda že zdavnaj mrtev in tedaj mi ne bo treba izpolniti prisege, katero sem mu moral položiti, če sem hotel dobiti Karmen.

Tako so minila štiri leta.

Mala Julija je rastla in nama je bila z vsakim dnem dražja. Na tistem sem že sklenil, da sploh ne bom izpolnil prisege, čeprav bi si potem kedaj pozneje morda očital radi tega verolomstvo.

Od očeta nisem dobil med vsem tem časom niti vrstice, kljub temu pa sem dobival o njem redna sporočila, ki pa niso bila prav nič razveseljiva.

Spor z menoj je nanj tako deloval, da je vedno bolehal.

Bolezensko stanje pa se je v zadnjem času silno poslabšalo. Knezu sta ohromeli obe nogi, tako da je moral vedno sedeti na stolu, ki je imel kolesa, zdravnik se je radi tega bal, da bi moglo tako oslabeti celo telo.

Toda starec me kljub temu ni hotel poklicati k sebi. Njegova trenja je bila močnejša od hrepenenja.

Če bi bila jaz in Karmen pri njem, bi mu bilo mnogo

lažje. Midva bi mu razvedrila zadnje dni življenja in ga ne-
govala, kajti na brata Luigija se je moral samo jeziti.

Takrat je bil še mlad človek in je popolnoma pozabljaj
na očeta, ker se je izročal samo uživanju. Minilo je po več dni,
včasih tudi po več tednov, ko ga sploh ni bilo k starcu na
spregled.

Naposled je prispel nekega jutra v moj dvorec glasnik
z brzojavko očetovega zdravnika, ki mi je javil, da so dnevi
mojega očeta šteti in da želi samo, da bi me še enkrat videl.

Obenem prosi, da bi pripeljal s seboj tudi soprogo, ker
bi se rad tudi z njo pomiril.

Zdravnik me je še posebej opozoril, naj ne odlašam niti
trenutka, ker bi se sicer utegnilo zgoditi, da očeta sploh ne
bom našel več živega.

Sklenil sem, da bom takoj odpotoval in sicer s Karmen
in s Julijo.

Želel sem, da bi dale roke starega kneza blagoslov mo-
jemu otroku in da bi njegove oči pred smrtjo zagledale po-
tomstvo.

Ukazal sem, da so vpregli najhitrejšje konje, da bi čim-
prej prispeli do najbližje železniške postaje.

S seboj sem vzel tudi starega Kristofa, hišo pa sem
pustil ostalim služabnikom.

Laško si mislite, kako mi je bilo tedaj, ko sem prispel z
ženo v palačo Borgezev in ko so nas služabniki sprejeli z glo-
bokimi pokloni in izrazom spoštovanja na obrazih.

Komornik nam je odprl vrata očetove sobe in se žalostno
nasmehnil.

Bil je popolnoma izpremenjen, ne bi ga bil mogel spo-
znati, če bi mi srce ne narekovalo, da je to on.

Bolezen je popolnoma skrhala njegovo ponosno postavo.
Sedel je v svojem stolu, pokrit z dragoceno svilnato
odejo. Izmozgan obraz s sivo brado je počival na blazinah.

Žalost me je tako prevzela, da sem omahnil pred njim
na kolena, z menoj pa je pokleknila tudi Karmen.

Mala Julija je iztegnila ročico k njemu in vzkliknila:

— Ded, ded, poljubi me!

Dve veliki solzi sta zdrknili starcu iz oči in obviseli na
bradi in starec je zaječal:

— Ah, kako sem bil neumen, da sem polna štiri leta od-
bijal od sebe tako solnčno srečo!

Karmen je ihtela, objela je očeta in ga prosila, naj si ni-

cesar ne očita. Bog bo dal, da bo še dolgo živel v krogu svojih otrok.

— Ne, otroci, je dejal tiho in zamišljeno zmajal z glavo, jaz vem, da stoji smrt že za mojim hrbtom. Toda sedaj bom umrl zadovoljen, da mi je Bog podelil to veselje, da sem vaju še enkrat videl, da vaju lahko prosim, da mi oprostita, da sem vaju tako dolgo odbijal od sebe.

Daj mi roko, Karmen, hčerka moja! Pozdravljam te kot kneginjo Karmen Borgeze in tega malega, sladkega otroka kot kneginjo Julijo Borgeze!

Starec je položil svojo suho roko na mehke kodrčke otroka, ki ga je začudeno gledalo, ker ni moglo razumeti, zakaj bi starec moral jokati.

Potem je snel prstane s svojih prstov in jih izročil Karmen rekoč:

— Nosi te prstane, hčerka zlata. To je tvoje. Vsak ta prstan je nosil kateri izmed Borgezev in to vselej kateri izmed najznamenitejših.

To naj ti bo v dokaz, da te s čistim srcem in drage volje sprejemam v našo vzvišeno, prastaro rodbino.

Poljubi me, hčerka!

Karmen ga ihte poljubi na čelo.

Bolnik je postal mahoma zelo utrujen, zahotelo se mu je spanja.

Njegova glava je omahnila na prsi in jaz se nisem mogel iznebiti misli, da je sedaj podoben mrtvecu in da sem prišel samo, da sem ga zadnjikrat videl.

Zdravnik je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh.

Naposled mu je dal tudi osvežujoč napitek, toda vse to je podaljšalo starcu življenje samo za en dan.

Naslednje noči je umrl.

V zadnjem času in hudem smrtnem boju sva bila s Karmen pri njem.

Luigi je bil baš na veliki maškeradi, ker je bila doba karnevalskega veselja. Od spodaj je prihajalo ropotanje, smeh in vpitje, v veliki, mračni sobi pa je umiral knez Alberto Borgeze, ki je odhajal na drugi svet, da bi odstopil mesto meni.

Meni je usoda namenila, da se okitim s starim kneževskim imenom Borgeze, da zagospodarim v veliki in ponosni palači, namenila mi je delo in borbo, da bi bila moja mala Julija nekoč slavljena in oboževana kot kneginja Julija Borgeze.

Medtem pa, ko so mi-te misli hitele skoz dušo, se mi je

naenkrat zazdelo, da se mi je neka težka, železna roka spu-
stila na ramo in razločno sem slišal neki zamolkli glas, ki mi
je šepetal:

— Spomni se prisege!

Tri dni pozneje je bil svečan pogreb mojega očeta.
Iz vseh krajev Italije so prišli plemiči, da bi spremili sta-
rega kneza k večnemu počitku.

Karmen in jaz sva bila predmet splošnega zanimanja.

Vsi so občudovali mojo Karmen in jo proglašali za naj-
lepšo ženo Italije. K sreči je žalostni dogodek v rodbini branil
prijateljem, da bi me spraševali o Karmeninemu poreklu.

Pogreb je trajal zelo dolgo, jaz pa sem komaj čakal, da
bi ostal sam z ženo in z otrokom.

Z ženo sva sklenila, da se bova takoj zopet vrnila v na-
jino hišo v kalabrijske gozdove, kjer smo tako srečno živeli.
Za pozneje pa sva soglašala s tem, da bomo preživeli polo-
vico leta v Rimu, ostalo polovico pa v Kalabriji.

Kristofu sem ukazal, naj pripravi vse potrebno za poto-
vanje in kakšno uro pred odhodom sem odšel v park z name-
nom, da bi še enkrat molil na grobu svojega očeta.

Mračilo se je že skoraj, ko sem odpiral vrata grobnice
v kateri so bile po vrsti naložene krste vseh Borgezev.

Pokleknil sem k očetovi krsti in začel moliti.

Molil sem pobožno in zbrano in ravno, ko sem sprego-
voril besedo Amen, sem začutim na svoji glavi ledeno mrzlo
roko.

Pridušeno sem kriknil in planil pokonci.

Zazdelo se mi je, da je vse zaplesalo pred menoj, ko
sem zagledal pred seboj neko temno postavo v črnem plašču
in s črno krinko na obrazu.

— Kdo ste in kaj iščete na tem svetem mestu? sem
vprašal z drhtečim glasom.

Pošastna prikazen je zapovedujoče iztegnila roko in
spregovorila z zamolklim glasom:

— Knez Alberto Borgeze, prišel sem, da bi te spomnil
na prisego, katere doslej še nisi izpolnil.

Nesrečnež, mar hočeš postati krivoprisežnik?

Pošilja me kralj Španije, človek, v čigar roke si položil
prisego. Po meni te kralj zadnjikrat opozarja. Če čez osem
dni ne izpolniš prisege, če v osmih dneh ne odstraniš Julije iz
svoje hiše in ji ne vzameš svojega imena, bo ves svet zvedel

da je knez Alberto Borgeze krivoprisežnik, sveti oče papež
je dobil povelje, naj te prekolne.

Sprejmi v srce to opozorilo, knez Alberto Borgeze, in se
ravnaj po njem!

Brez zavesti sem se po teh strašnih besedah zgrudil
na tla.

Ne vem kako dolgo sem ležal, toda ko sem se zavedel,
sem bil popolnoma sam v grobnici.

Roke in noge sem imel svinčeno težke, komaj sem se
dvignil in se splazil iz grobnice. Sveži večerni zrak mi je v to-
liko pomagal, da sem vsaj lahko mislil.

Pred mano je vstala strašna resnica, da je moje dete,
ljubljeni Julija za vedno izgubljena.

V Španiji so torej zvedeli, da je moja Karmen rodila in
sedaj me kralj po posebnem poslancu opozarja, da moram iz-
vršiti storjeno obljubo.

Da, proti strašni grožnji se nisem mogel boriti, to mi je
bilo v prvem trenutku jasno, vedel pa sem tudi prav dobro,
da bo odšla z Julijo sreča iz moje hiše, odšlo bo solnce.

Toda tako se mora zgoditi, prisega je sveta!

Pred Karmen sem skrival svoj strah in svojo boleost.

Karmen me je že nestrpno čakala, ker je bilo že vse
pripravljeno za odhod.

Zopet smo se preselili v Miramare, kjer sem bil tako
srečen s hčerko in s ženo.

Julijin sladki glas je zopet odmeval po prijaznih sobah,
zopet smo se izprehajali po vrtnih poteh sredi cvetja, ki se
je bohotno šopirilo po gredah.

Julija je tekala pred nama in lovila metulje, midva pa
sva srečna gledala za njo.

Dnevi so minevali z neverjetno naglico, jaz pa sem imel
samo osem dni na razpolago.

Petega dne zvečer sva s Karmen molče sedela v salonu.
Okna so bila odprta, lahen, poletni vetrič je narahlo pozibaval
navese. Slišati je bilo samo šuštenje listja in zdaj pa zdaj krik
nočne ptice-roparice.

— Uboga, mala Julija, sem si mislil sam pri sebi, minila
je tvoja srečna otroška leta, konec je srečnih dni, tvoj jasni
smeh bo utihnil med temi stenami, izgubljena si, duša — po-
svečena si pogubi!

V oči so mi privrele solze in bridko sem zajokal.

Karmen je pokleknila k mojim nogam in nikdar ne bom pozabil njenega obraza, ko je dvignila glavo, mi pogledala v oči in me rotila, naj ji priznam, kakšna bolest me muči.

— Dragi, me je prosila moja zlata Karmen s solznimi očmi, pred oltarjem sva prisegla, da bova ljubila drug drugega in si delila žalost in veselje. Veselje sva si vedno delila, povej mi sedaj tudi bolest!

— Karmen, ne izprašuj me. Jaz nisem bolan, bolna je moja duša in ne bo nikdar ozdravela!

— Ozdravel boš, Alberto! Ljubezen te bo ozdravila. Kaj te tako muči, ko sva jaz in Julija pri tebi?

— Da, dokler sta vidve pri meni mi je dobro, toda ko ne bo več ene izmed vaju? Karmen, najina sreča je bila prevelika in vrag se je zarotil proti nama. On zahteva najinega otroka!

— Otroka? prebledi Karmen kakor smrt. Vsemogočni Bog, Alberto, kaj hočeš reči s temi strašnimi besedami?

— Žena moja, prišel je čas, ko ti moram vse povedati. Pripravi se, slišala boš najstrašnejše, kar si moreš misliti:

Karmen, Julijo morava zavreči!

Karmen me je pogledala kakor da bi dvomila o mojem zdravem razumu. Tresla se je strašno in ni mogla spregovoriti niti besedice, solze so ji vrele iz oči in ji niso dale govoriti.

Prijel sem jo za roko, jo dvignil in ji povedal vse.

Bog edini ve, kako sem bil obziren, kako sem pazil na vsako posamezno besedo, toda navsezadnje sem ji kljub temu moral povedati resnico, tisto strašno skrivnost, ki je štiri leta ležala na moji duši in mi vedno iznova zastrupljala srečo.

Ah, prijatelj moj, kakšna noč je bila to!

Vso noč sva sedela, solnce je bilo že precej visoko, ko sva še vedno sedela in se neprenehoma dogovarjala, kako bomo rešila Julijo, vedno pa sva prišla do prepričanja, da je prisega sveta in da jo morava izpolniti, čeprav izgubiva s tem najino srečo.

Za čast bi bila morala žrtvovati srečo!

Karmen je ta vest spravila popolnoma iz ravnotežja. Rečica me je prosila in rotila, naj ubijem njo, otroka in sebe.

Komaj sem jo malo pomiril in ji pojasnil, da je umor, ozioroma samomor še večji greh, kakor prekršitev prisega.

Nekaj časa je molčala, potem pa me je zopet začela ro-
pusti, da bi pustila vse bogastvo in pobegnila v Ameriko.

— Boljše je, da živiva kot navadna delavca, otrok pa
ostane, me je prosila Karmen, kakor pa da pahneva od
nana najino srečo in se imenujeva kneza Borgeze.

— Da, lahko bi pobegnila, sem ji odgovoril, toda strašna
usoda bi naju tudi tja spremljala. Žena, vse bi storil za tebe,
vse bi žrtvoval za Julijo, samo poštenega imena ne smem.

— Ti nameravaš torej Julijo pustiti od sebe?

— Tako se mora zgoditi.

— In kam jo misliš poslati?

— O tem sem premišljeval vsa štiri leta. Kristofa bom
poslal z njo, da jo bo pustil pred vrati kakšne dobre rodbine.
Dobri ljudje se je bodo usmili, napolnil pa ji bom torbico z
zlatom, da jo bodo lepše sprejeli.

— In midva je ne bova več videla?

— Nikdar! Tako sem tedaj prisegel kralju, prisega pa je
Borgezu sveta!

— Tedaj, zahtij Karmen, tedaj ne boš niti Karmen dolgo
več imenoval svoje. Tega ne bom mogla prenesti...

Vso noč sva premišljevala in govorila, vedno sva se
vrtela okrog iste točke, toda vedno in vedno sva prišla do za-
ključka, da morava Julijo žrtvovati.

Naposled je Karmen premagala utrujenost. Zaspala je in
prenesel sem jo v posteljo.

Ko se je zbudila je bila popolnoma izpremenjena.

Na njenem obrazu se je črtala globoka zamišljenost,
kljub temu pa je bila veliko bolj mirna in ni več govorila o
strašni ločitvi od najinega ljubljenega otroka.

Prosila me je samo še to-le:

Rada bi bila imela, da bi poklical kakšnega slikarja, ki
bi njo in otroka naslikal na platno.

Takoj sem poslal Kristofa k nekemu znanemu slikarju,
Nemcu Lorencu Faltisu, ki je prišel s Kristofom v grad in na-
pravil prekrasno sliko matere in otroka.

Slike, samo po sebi umevno, ni mogel takoj dovršiti, zato
jo je odnesel s seboj.

Te slike nisem nikdar več videl, ker so minila leta in jaz
se nisem upal prinesiti slike v hišo, ko pa sem pozneje iskal
tega Lorenca Faltisa, sem zvedel, da je umrl, njegovi otroci
pa so se izselili iz mesta, kjer jim je živel oče-umetnik.

Tedaj je prišla strašna noč ločitve z Julijo.

Človek sem, dragi prijatelj, radi tega ne smem izzvati spominov na to noč, to bi bilo zame pretežko.

Hotel sem, da bi Kristofu odnesel otroka, med časom ko je Karmen, ki je ležala v vročici, navidez spala.

Toda v trenutku, ko je vzel Kristofu otroka iz postelje, je Karmen planila v sobo in mu ga hotela s silo vzeti.

Jaz sem jo objel, jo s silo potegnul nazaj, stisnil sem jo k sebi, Karmen pa se je onesvestila.

Kristofu je medtem odšel z otrokom...

Morda je bila sreča, da nisem mogel misliti na otroka, kajti šlo je za življenje matere.

Karmen je dobila živčni napad, združen z vročico in še danes, kadar pomislim nazaj, se mi čudno zdi, da so jo zdravniki takrat lahko rešili.

Ko je Karmen malo okrevala, sva zapustila dvorec.

Kako naj bi mogla ostati v Miramaru, kjer naju je vsaka najmanjša stvarca spominjala na ljubljene otroka.

Bežati sva morala pred težkimi spomini.

Dvorec sem zaupal nekemu svojemu zanesljivemu slugi, Kristofu pa sem poslal v Rim in ga postavil za oskrbnika palače Borgezev, kajti tudi dobri in zvesti stavec ni hotel več ostati v Miramaru.

Sklenil sem, da bom odšel s Karmen na potovanje.

Upal sem namreč, da bodo stalne izpremembe in novi vtisi ublažili njeno silno žalost.

Prepotovala sva Evropo, Ameriko, Azijo in Afriko, toda nobena stvar je ni mogla ozdraviti.

V Kairu je naenkrat začela bruhati kri.

Zdravniki so bili silno v skrbeh za njeno življenje, toda njena močna narava je premagala tudi to. Vendar pa je začela od tega časa vidno pešati in veneti.

Naposled sem sklenil nasvetu nekega starega in znamenitega zdravnika in jo odpeljal na Madeiro.

Najel sem lepo vilo ob morju.

Zdelo se je, da bo le še ozdravila.

Minilo je že pet let. Karmen je še enkrat vzcvetela v vsej svoji razkošni lepoti.

V letu pa je bil dan, ki je bil zanjo in za njeno zdravje posebno nevaren. To je bil dan rojstva najine Julije. Na ta dan je bila Karmen vedno zelo potrta in je neutolažljivo ihtela.

Tudi to leto sem jo našel vso v solzah in ko sem se sklonil k njej, da bi jo potolažil, mi je dejala:

— Danes je stara deset let.

Komaj je spregovorila te besede, ko je strašno preblepdušeno kriknila in iz ust se ji je ulil potok krvi.

Vedel sem, da je sedaj smrt blizu.

Tako se je tudi zgodilo.

Moja nesrečna Karmen ni več ozdravela.

Borila se je sicer še skoraj štiri mesece, toda vedno je pešala, dokler ni naposled postala samo še senca tiste Karmen, ki sem jo nekoč poznal.

Tedaj pa je napočil tudi zadnji dan.

Bilo je ponoči.

Karmen me je prosila, da bi jo še enkrat odesel na balkon. Storil sem kakor je želela in jo položil ni divan, ki je vedno stal na balkonu.

Težko je dihala in se zagledala v zvezde.

— Daj mi roko, Alberto, mi je Karmen čisto tiho zašepetala. Sedi k meni!

Pokleknil sem k divanu in komaj zadrževal solze, ki bi ji utegnile izdati, da se bliža konec.

— Ah, nikar se ne muči, ljubljeni Alberto, mi je rekla Karmen. Vem, da boš jokal za menoj. Vse življenje boš jokal, Alberto, ker me ne bo pri tebi.

Povej mi, pristavi Karmen po kratkem molku, ali je res, da se izpolni človeku vsaka želja, ki si jo misli, kadar vidi kakšno zvezdo, ki se utrne?

— Tako pravijo, draga Karmen.

Zopet je umolknila, čez nekaj časa pa je obrnila glavo k meni in mi zašepetala:

— Veš, kaj sem si želela? Da bi tam, na drugem svetu našla Julijo.

To je bilo prvič po tisti strašni noči, prvič po petih letih, da je omenila ime najinega otroka.

Srce se mi je krčilo ob misli, kako strašno je ta dobra duša trpela in ni o tem niti spregovorila, ni me hotela še bolj žaliti.

O Juliji nisva nikdar ničesar slišala.

Morda se ji bo tudi izpolnila želja, ki jo je malo prej izrekla. Ukazal sem sicer svojemu odvetniku v Rimu, da bi iskal otroka in poizvedoval po njem in on ni hranil denarja, temveč storil s svoje strani vse, da bi jo našel. Toda vse je bilo zaman, o Juliji ni našel niti sledu.

— Alberto! zaječi Karmen nenadoma. Jaz ne bom gle-

dala Boga iz obličja v obličje. Mati sem, ki je pustila svojega otroka od sebe, tega pa bi ne bila smela storiti.

Morala bi pobegniti z njo, skrila bi se bila lahko v kakšnem skritem kotu in jo ljubiti.

Toda tega nisem storila, ker sem tebe preveč ljubila. Najina ljubezen je bila grešna — — —

Ah, Alberto, daj mi roko — kako temno je — poslušaj, kako šumi morje — vedno enako — kakor da bi venomer klicalo:

Julija, Julija! ...

Tako je umrla z imenom najinega otroka na ustnicah, odšla je tiho, brez trpljenja ...

Z njo sem izgubil vse, kar mi je še ostalo na tem svetu, lahko si torej predstavljate mojo boleost, doktor.

Prve dni sem se potikal okoli brez volje, brez vsakega veselja do življenja. Vedno mi je bila samo Karmen pred očmi, vedno se mi je zdelo, da jo vidim.

Ko sem se naposled malo pomiril — seveda samo navidez, ker mi duša še danes žaluje nad to izgubo — sed dal narediti najznamenitejšemu kiparju v Rimu spomenik za njen grob.

Narejen je iz črnega marmorja v obliki male cerkve, katere streho nosi šestnajst stebrov.

Napis se glasi:

»Tukaj počiva zvesta Karmen.«

Ostal sem samo malo časa še na Madeiri, spomini, ki so bili združeni s to deklico, so bili preveč žalostni.

Zopet sem začel potovati in vedno znova sem se vračal na njen grob.

Tako je čas mineval.

Lasje so mi posiveli, ljudje pa so mi zavidali, ker sem bil poglavar doma Borgezev.

V Italijo nisem hotel dolgo priti in zagotavljam vam, da nisem mnogo dobrega doživel, odkar sem se vrnil v njo.

Julijo sem sicer našel, toda, doktor, ne sprašujte me o tem. To je največja boleost, ki sem jo doživel v življenju in jaz vam ne morem govoriti o njej.

Sočustvujte z menoj, kajti jaz sem zares nesrečen človek.

V tem trenutku je knežev glas utihnil v zvoku lovskega roga, ki je prihajal z dvorišča.

— Kaj je to? skoči knez Alberto s svojega stola in od-
križi k oknu. Baklje, lovci, kdo se vendar pripravlja na lov?
Kristofa stopi v sobo in javi gospodarju:

— Knez, vaš brat grof Luigi in milostljiva kneginja Mar-
gareta gresta na lov!

— Kako? se je začudil knez Alberto. In nihče me ni o-
prej obvestil? Za kedaj je prav za prav napovedan ta

— Lovci so dobili šele pred četrto ure povelje, naj se
pripravijo za lov.

— Mar so gonjači zbrani?

— Gonjači? se je pomenljivo nasmehnil stari Kristofa.
Za ta lov mora imeti grof Luigi Borgeze na razpolago samo
deset odločnih in pogumnih ljudi, kajti to bo lov na neko ple-
menito žival. Ali veste, knez, kako se ta divjačina imenuje?

Knez pogleda starca vprašujoče, pa tudi doktor Müller je
ostal in napeto pričakoval, kaj bo starec povedal.

— Imenuje se — Giuseppe Musolino!

— Giuseppe Musolino! vzklikne knez začudeno. Mar je
moj brat znorel, da misli zasledovati tega hajduka? Kdo mu
je to zapovedal in ga napeljal k temu nevarnemu početju?

— Grof Luigi je že od nekdanj smrtni sovražnik Giuseppa
Musolina, odgovori stari Kristofa, sedaj pa se mu je nudila
ugodna prilika, da se bo lahko tega človeka znebil.

Neka žena iz vasi Rute, neka Vanda Fiorini, o kateri ne
govore ravno najlepših stvari, je izdala hajduka.

— In ta žena je izdala to skrivnost ravno mojemu bra-
tu? vpraša knez Alberto zamišljeno. Kaj jo je napotilo k temu.
da si je izbrala ravno mojega brata za svojega zaupnika? Za-
kaj sovraži Luigi Giuseppa Musolina?

— Ne vem, knez. Lahko vam samo povem, da ji je vaš
brat obljubil dvajset tisoč lir, če bo ujel Giuseppa Musolina
v njeni hiši. Prisluškoval sem njenemu pogovoru...

— Dobro! vzklikne knez Alberto Borgeze. Tudi jaz bi
se rad udeležil tega lova. Ti, Kristofa, boš šel z menoj, pa tudi
ti, doktor, bi šli lahko zraven.

— Oprostite, knez, odgovori doktor Müller, toda prosim
vas, da me ne vzamete s seboj. Jaz bi sploh ne hotel prisot-
stvovati lovu na človeka. Če pa gre še za Giuseppa Musolina,
vam moram še posebej poudarjati, da sem mu nekoč rešil živ-
ljenje, sedaj pa ne morem položiti svoje roke nanj s slabim na-
menom...

— Dragi, dobri prijatelj, se obrne knez k doktorju Müllerju, mar zares mislite, da hočem oditi na lov radi tega, da bi pogubil Giuseppa Musolina? Ne, doktor, brez skrbi greste lahko z menoj in prepričali se boste, kako bo ta lov potekel.

V tem trenutku so fanfare zopet zadonele, baklje in luči so se začele na dvorišču premikati, zaslišali so topotanje konjskih kôpit in hrzanje nestrpnih konj.

Nekaj minut pozneje je krenila pogumna lovska povorka Luigija Borgeze iz gradiča Miramare...

Lov na človeka

Abdulah je s strahom zagledal kakšnih dvanajst človeških postav sredi dvorišča, ki so držale v rokah pripravljene puške k streljanju in katere so očitvidno prispele na konjih, ker je bilo v nekem kotu dvorišča privezanih nekaj konj.

Prav posebno pozornost nesrečnega Abdulaha je vzbudila neka krasna mlada žena, ki je stala zraven postavnega, odličnega gospoda, potem pa še neka — Vanda, s katero sta se odlična tujca prijazno pogovarjala.

Videl je, kako je Vanda pokozala z roko proti hlevu in slišal, ko je rekla:

— Tam je. Abdulah je izvršil svojo dolžnost. Izročila sem vam, gospod, Giuseppa Musolina, od vas pa je odvisno, kako boste stvar končali. Razbojnika morate ujeti!

— Tako je! se oglasi grof Luigi Borgeze. Lovci, napre! Postavite se v tri vrste pred vrata in imejte pripravljene puške. Odprli bomo vrata in če se nam Giuseppe Musolino ne bo na kolenih izročil, ko ga bom k temu pozval — streljajte!

V tem trenutku stopi Vanda osuplo korak nazaj in priđušeno krikne.

V prvem hipu ni mogel nihče razumeti zakaj se trese kaj ji je prav za prav. Toda Vanda je dobro videla prihajajočega Abdulaha z dvignjeno sekiro in po njegovem strašnem izrazu na obrazu je spoznala, da se je pripetilo nekaj, radi česar ji je postal velikan neizprosno sovražnik.

Vanda ni mogla spregovoriti niti besedice, Abdulah pa je v tem trenutku planil proti njej in zarjovel kakor tiger.

Vsi v dvorišču so umolknili, velikan pa je zavpil s strašnim glasom:

— V pekel, propadla ženska! To si si zaslužila zame, Giuseppe Musolina, za prevaranega gozdarja Fiorinija in za nepeljanega Taraska. Umri, propalica!

Lovci so osupnili, ko so zagledali velikana Abdulaha z visoko dvignjeno sekiro.

Luigi je hitro potegnil Margareto nazaj in Vanda je ostala sama pred vrati, vsa se je tresla in si ni upala niti misliti na beg.

Nihče se ni upal ganiti.

Lovcem bi bilo treba samo dvigniti puške in strašna Vandina smrt bi bila preprečena. Toda ti ljudje so okamenili, ko so zagledali strašnega velikana z divje spačenim obrazom.

— Ti si naredila iz mene izdajalca Giuseppe Musolina, je zatulil Abdulah, in jaz sem to postal, ker sem ti verjel in ker sem te ljubil. Sedaj pa vem, da si lažnjivka in spletkarica, ki si varala vsakogar, kdor ti je verjel in zato te bom poslal v peklenški ogenj.

Nočno tišino je prekinil top udarec, kateremu je sledil splošen krik.

Abdulahova sekira je preklala Vandino glavo do vratu. Možgani in kri so se ulili iz strašne rane, Vanda je omahnila pod težo udarca in obležala mrtva na tleh.

Abdulah je hitro zopet iztrgal sekiro, ki mu je morala braniti še njegovo življenje.

Ni pa se bal toliko za sebe samega, kakor za Giuseppe Musolina. Hotel je popraviti, kar je zagrešil in zato je potreboval sekiro. Abdulah ni hotel bežati brez Giuseppe Musolina.

— Streljajte na morilca! je ukazal Luigi Borgeze. Ta nam ne sme uiti, to je norec ali pa zaveznik Giuseppe Musolina!

— Da, jaz sem zaveznik Giuseppe Musolina, je zarjovel velikan z glasom, ki je vse navzoče stresel.

Jaz sem njegov najvdanejši prijatelj in gorje mu, ki bi si upal položiti roko na Giuseppe Musolina! Vas pa bom razgnal, ne bojim se vas in če bi vas bilo še več!

Komaj je velikan spregovoril te besede, je planil k najbližjemu lovcu in ga udaril s sekiro.

Lovec je omahnil brez glasu.

Luigi Borgeze se je prestrašil. Hitro je prijel Margareto za roko in jo potegnil za seboj v vežo, odkoder sta izginila na cesto.

Tudi lovci bi bili zelo radi storili po primeru svojega

gospodarja, toda bilo jih je sram, da bi jo tako strahopetno pobrisali, zato so sprožili nekaj strelav.

Toda Abdulah se ni zmenil za krogle, ki so mu zvižgale okoli ušes, ubil je še enega lovca, ki se mu je radi neprevižnosti preveč približal, potem pa je planil k vratom in udaril po njih s takšno silo, da so se vrata vsa razletila.

Na vratih se je pojavil Giuseppe Musolino ...

— Bravo, tovariš! zakliče Giuseppe Musolino Abdulah. Sedaj se bova skupaj borila in nadejam se, da nama ta peščica ne bo delala baš prevelikih preglavic.

Velikan se je presrečen nasmehnil, ko je slišal besede tovariš, bil je podoben otroku, ki je dobil sladkorček.

Musolino je po teh besedah zgrabil puško, ki je bila naslonjena na steno blizu vrat, takoj si jo je pritisnil k obrazu sprožil in podrl enega lovca.

V tem trenutku je kriknil tudi Abdulah, ki sta ga zadela dva strela, prvi v levo ramo, drugi pa v trebuh.

Kakor je našim čitateljem gotovo znano je rana v trebuhu zelo nevarna. Bolnik ji v večini slučajev podleže, če nima hitro pri roki zdravniške pomoči.

Abdulah je brez dvoma strašno trpel, o čemer je pričal njegov spačeni obraz, toda že čez kakšne pol minute je iznova navalil na lovce in podrl vsakogar, ki mu je bil na poti.

Borgezevih ljudi se je lotil nepopisen strah, pobegnili so po isti poti, po kateri je malo prej izginil tudi njihov gospodar.

Pa tudi Abdulah je omahnil na tla.

V eni roki je krčevito stiskal sekiro, z drugo pa je zakrival rano, iz katere je tekla kri.

Giuseppe Musolino se je sklonil k njemu in ga vprašal:

— Kaj je, tovariš? Ali so te težko ranili?

— Mislim, da sem dobil dovolj, je velikan Abdulah kmalu spregovoril. Tudi jaz bom kmalu nastopil pot, po kateri sem malo prej poslal Vando. Gotovo bo zelo vesela, da bom prišel tako hitro za njo ...

— Vanda je odšla v pekel, odgovori Giuseppe Musolino, tebi pa, Abdulah, je vsemogočni Bog oprosti in ti ne bo umrl.

Prijatelj, zberi vse moči, kajti iz Rute morava čimprej pobegniti. Ne bi dvakrat dejal, da ni vrag Luigi Borgeza napravil vse vasi na noge in je nahujskal proti nama, v tem slučaju pa bi bilo bežanje precej kočljivo, kajti črni rimski gospodar ne bo odnehal, dokler naju ne bo dobil.

— Niti dvigniti se ne morem, odgovori Abdulah. Ta
v ramenu me prav nič ne moti, toda ta v trebuhu me
strašno boli in peče...

— Ne boj se, prijatelj, mu odvrne Giuseppe Musolino.
Bova prišla na Aspromonte, ti bomo pomagali, k sreči pa
lahko še upanje, da bova do tam prišla. Sami sovraž-
niki so nama pustili konje, izmed katerih si bova izbrala dva
najboljša.

Rečeno — storjeno!

Giuseppe Musolino je izbral dva najboljša konja, na ka-
sta prijezdila Luigi Borgeze in Margareta, kedaj je šlo
za to, kako bi spraval svojega tovariša na konja.

Toda baš to je bilo težko.

Velikan se ni mogel vzpeti sam na konja, pa tudi Giu-
seppo Musolino ga ni mogel dvigniti v sedlo.

Naposled se jima je komaj posrečilo, da je Abdulah obse-
del v sedlu.

Tudi Giuseppe Musolino je skočil takoj v sedlo, pognala
konje čez vrt mimo drvarnice in jezdila čez njive, da bi
prej prispela na cesto.

Zdajci sta zaslišala za seboj strašno vpitje in žvenke-
vanje orožja, baklje pa so razsvetljevale mračno noč.

Giuseppe Musolino se je obrnil in zagledal za seboj
mnogo ljudi, ki so ju zasledovali. Zazdelo se mu je celo, da je
spoznal grofa Luigija Borgeza.

— Vidiš, saj sem ti rekel, se je obrnil Giuseppe Musolino
k svojemu spremljevalcu, da naju ta lopov ne bo pustil na
miru. Sedaj je na naju nahujskal celo vas. Toda videli bomo,
kdo zna bolj jezditi, midva ali sluge!

Musolino udari konja po vratu in žival plane kakor vihar
Abdulov konj jo je udaril za njim. Jezdila sta v divjem galopu,
pod kopiti so se kresale iskre.

Toda tudi preganjalci so hitro jezdili.

— Hrabro, Abdulah! ga je bodril Giuseppe Musolino. —
Vidiš tiste temne griče tam v ozadju, ko bova prispela do njih,
sva na varnem. Najini zasledovalci se ne bodo upali jezditi
za nama med divje skale Aspromontov.

Abdulah mu ničesar ne odgovori. Njegova glava je lezla
vedno nižje, dokler se ni naposled naslonila na vrat konja.

— Ej, Abdulah, kaj ti je? ga vpraša Musolino.

Abdulah mu zopet ne odgovori.

Na svojem konju se je majal sem in tja in vsak trenutek bi bil lahko omahnil na tla.

— Gospod, Bóg vsemogočni! vzklikne zdajci Giuseppe Musolino. Onesvestil se je! Sedaj je vse izgubljeno!

Preganjanci so bili že čisto blizu, še kakšnih sto petdeset korakov in bilo bi po njih.

Vsekakor si je moral prizadevati, da bi Abdulaha pri-
vezal h konju, — prav tako pa ni smel izgubiti niti sekunde.
Za enkrat je moral torej opustiti misel na vezanje.

Musolino je pustil Abdulahovega konja popolnoma blizu, prijel je velikana za roko, držal ga je tako v sedlu in nadaljeval usodno pot.

Toda tako ni mogel hitro jezdit in razdalja med njim in med preganjanci je bila vsako minuto manjša.

Poleg tega pa je v splošni zmedenosti in naglici pozabil, da mora jezdit po cesti, ki vodi naravnost v gorovje, krenil je po neki stranski poti, na kateri je bilo mnogo zaprek.

Steza je namreč vodila med grmičevjem, za katerim se je nahajal potok, ki je bil preširok, da bi ga mogel s konjem preskočiti. Nespametno bi bilo, da bi tudi mislil na takšen skok z ranjenim in onesveščenim Abdulahom, sam bi morda še tvegjal to nevarno početje, toda bal se je za tovariša.

Giuseppe Musolino je z grozo opazil napako, ki jo je storil, baš v trenutku, ko bi potreboval do grmovja in potoka samo še kakšno minuto s konjem.

Kaj naj bi storil?

Nazaj ni mogel, naprej pa je bila tudi nevarna pot.

Konje bi bil moral pognati in malo verjetnosti bi bilo, da bi utrujene in prepotene živali vzdržale tako hladno kopel, kdo bi mu mogel jamčiti, da bi ne podlegle?

Giuseppe Musolino se je ozrl.

Za njima je bilo več kakor sto ljudi, njim na čelu pa je jezdil Musolinov smrtni sovražnik Luigi Borgeze.

Celo plavolasa Margareta se je udeležila te dirke na življenje in smrt sovražnikovo.

Musolino jo je videl lepo kakor Diano, ko je sedela na svojem brzonogem belcu z malo puško v roki, iz katere bi mu prav gotovo poslala rada smrt, samo če bi mogla.

— Predaj se nam, hajduk, je slišal Musolino hreščeči glas Luigija Borgeza. Stoj, sicer bomo streljali!

— Primate me, če me morete, mu zakliče Giuseppe Musolino. Živega me ne boste dobili.

To besede je sprejela tolpa za njim s silnim truščem.

— Naprej, ljudje! je kričal rimski grof Luigi Borgeze. Primimo ga, saj ne more dalje! Bogato bom nagradil vsakogar, ki bo ujel razbojnika in mi ga živega izročil.

Kmetje, ki so jih razvnele Luigijeve besede in misel na nagrado, so pognali svoje konje še hitreje in bili Giuseppu Musolinu že čisto blizu.

Musolino ni vedel kaj bi storil, obstal je neodločen in svojo puško krepkeje stisnil.

Zdajci se je zgodil čudež...

Vsa okolica se je zasvetila, ta svetloba je bila tako močna, da bi bil človek mislil, da je solnce padlo na zemljo...

Ostra svetloba je zaslepila oči preganjalcev... Njihovi konji so preplašeno obstali in se niso niti ganili več z mesta...

Skrivnostna svetloba je kmalu izginila, vendar pa je zadostovala, da je zadržala preganjalce.

Po tej prikazni je nastala neprodirna tema.

Musolinovi preganjalci so ostali v temi, ničesar niso videli in niso mogli nadaljevati zasledovanja.

— Elektro! je Giuseppe Musolino veselo vzkliknil. O, če si mi ti poslal to pomoč, ti tega ne bom nikoli pozabil...

Musolino vzpodbode svojega konja tako močno, da je uboga žival kakor divja planila naprej in izginila med grmovjem.

— Nimam drugega izhoda, pomisli Giuseppe Musolino, plavati bomo morali, toda nesrečnega Abdulaha ne smem zapustiti, čeprav bi ga moral nositi na hrbtu.

Ubogi človek je obžaloval greh, ki ga je storil na meni in je postal radi tega morilec. Kri Vande Fiorini naju je za vedno združila.

Komaj pa je spregovoril te besede, ko se mu je izvil iz prsi strašen krik začudenja in strahu.

Pred njim se je pojavilo na bregu potoka kakšnih deset jezdecev, ki so bili še bolj oboroženi kakor tisti, ki so ga preganjali.

— Sedaj je vse izgubljeno! je vzkliknil Musolino glasno, ker je mislil, da je obkoljen od preganjalcev. Sedaj moram umreti preden me bodo dobili v pesti.

— Ne, Giuseppe Musolino, mu odgovori nekdo z nežnim skoraj očetovskim glasom, ne bo ti treba umreti. Pridi hitro

sem! Prisegam ti, da ne bom storil ničesar tebi, niti tvojemu tovarišu.

Musolino se zdrzne.

Ta glas!

Kje ga je že enkrat slišal?

Bil mu je tako znan, spominjal se je posameznih besed in prav gotovo ga je že slišal v kakšnem usodnem trenutku.

Ah, da! To je glas človeka, na katerega je nekoč v naglici in zaslepljenosti streljal in ga ranil, to je bil glas kneza Alberta Borgeza!

Poleg njega je jezdil doktor Müller, za njima pa je bilo še osem jezdecev, najbrž ljudi iz knezovega lovskega spremstva...

— Rešite se! mu je zaklical knez Alberto Borgeze in mu prijezdil naproti. Jaz nočem, da bi vas dobil moj brat v pesti. Tam spodaj je majhen brod, s katerim smo se tudi mi pripehali čez potok. Pojdite in Bog z vami!

— Moj tovariš je težko ranjen in brez zavesti, gospod je odgovoril Giuseppe Musolino. Bojim se, da bo umrl.

— O, ne bo umrl, upam da ga bom ozdravil! povzame doktor Müller besedo. Jaz grem z vami, Giuseppe Musolino!

Kakor bi trenil so se doktor Müller, Giuseppe Musolino in Abdulah spravil na brod.

Musolino je prijel močan drog, da bi odrinil brod od obale v zadnjem hipu pa je ponudil knezu Albertu Borgezu roko in mu dejal:

— Gospod, nisem si zaslužil tolike dobrote z vaše strani toda Giuseppe Musolino ne ostane nikoli dolžan. Prišel bo čas, ko vam bom lahko vrnil to uslugo.

Giuseppe Musolino je odrinil brod od brega, da je zdrčal skoraj na sredino potoka.

V tem trenutku pa se je prikazal izza skal Luigi Borgeze s preganjalci, ki so se že zopet opogumili.

— Kje je? je vzkliknil Luigi. Kaj se je zgodilo z njim? Ah, moj brat! Ti tukaj, Alberto?

— Odkod pa ti, Luigi? se začudi knez, toda samo navidez in da spremstvu znamenje, naj se postavi tako, da bi skrilo begunce. Nikdar bi se ne bil ne nadejal, da te bom srečal tukaj ob tem času!

— Ah, oče, ne bi vam bilo treba hoditi iz dvorca ob tem poznem nočnem času, pripomni Margareta s ponarejeno nežnostjo. Lahko bi vam to škodovalo.

— O, ne, odgovori knez. Baš nasprotno, sveži nočni
rak mi izredno prija, razen tega pa se mi je malo prej mudila
prihika, ko sem lahko storil dobro delo.

— Kakšno dobro delo? — vpraša Luigi vznemirjeno.

— Srečali smo dva jezdeca, odgovori knez Alberto po-
polnoma mirno, pri tem pa je pomembno izgovoril vsako po-
samezno besedo. Eden izmed njiju se je najbrž ranil na lovu,
sicer pa ga o tem nismo niti izpraševali.

Njegovemu tovarišu smo pomagali, da je ranjenca spravi-
vil na brod, sedaj pa — ah, poglej jih, sedaj so že prispeli na
drugi breg.

Luigi se je prijel za glavo in pogledal proti potoku.

Na nasprotnem bregu so se baš izkricali Giuseppe Muso-
doktor Müller in Abdulah.

Musolino in zdravnika sta spravila Abdulaha na konja
in vsi so izginili za grmovjem, preden je mogel grof Luigi izu-
stiti tudi eno samo kletev beguncem v pozdrav.

Njegov obraz se je naenkrat strašno spačil. Iz oči mu je
bliskalo sovraštvo, ko se je obrnil k svojemu bratu in mu
dejal:

— Kaj si storil, brat? Ali veš, komu si pomagal pri be-
ga? To je razbojnik Giuseppe Musolino, ki bi bil sedaj že v
okovih, če mu ne bi bil ti pomagal.

Knez se je navidez zelo začudil, vendar pa ni mogel po-
polnoma skriti zvitega smehljaja.

— Mar je bil to tisti slavni razbojnik in gospodar gora?
je vzkliknil knez Alberto. Ah, če bi bil to vedel, bi samo po
sebi umevno ne bil tako hitro pripravljen za to uslugo. Kdo
pa je bil tisti ranjenec, ki ga je imel s seboj?

— Njegov sokrivec — velikan Abdulah ga imenujejo,
odgovori Luigi. Ah, brat, ti si mi prekrižal vse račune!

— Zelo žal mi je, odgovori knez Alberto. Če pa mi bi
kdaj zopet prišel na pot, ti zagotavljam, da te bom o tem
tkoj obvestil. Lahko se zaneseš name.

Luigi Borgeze je bil dober poznavalec ljudi.

Takoj je videl, da se mu brat roga. Besede kneza Alberta
so mu pričale, da mu je nalašč priredil to nezgodo in Luigi je
molčal in se je samo ugriznil v ustnico.

— Sedaj pa pojdimo domov, nadaljuje knez Alberto. —
Mislim, da tudi vi ne boste več zasledovali Giuseppa Musolina
Sicer pa vam želim vso srečo. Lahko noč, dragi moji, lahko
noč!...

Knez Alberto Borgeze vzpodbode svojega konja, spravo je zdirjalo za njim in kmalu so se umaknili začuden pogledom Luigija Borgeza, Margarete in osuplih kmetov.

Giuseppo Musolino in doktor Müller sta se medtem s žavo vzpenjala po strmih skalah Aspromontov in vlekla s bojem težko ranjenega in onesveščena Abdulaha.

Položiti sta ga morala na dva konja, ker ga eden ni mogel več sam nositi.

Tako so se komaj pomikali naprej.

Če bi Musolino ne bil poznal vsake poti, vsakega ovinka in posamezne skale, bi bili le težko prispeli na vrh Aspromontov.

Naposled so krenili za zadnji ovinek in zagledali jasni lunini svetlobi razvaline »Kristosovih solz«.

— Giuseppo! je zaklical nekdo z veselim glasom. Giuseppo, ali si ti?

— Da, vzklikne strahovalec Kalabrije in odhiti k Juliji, ki mu je prišla z razprostrtima rokama naproti.

— Julija, zakaj vendar jočeš? jo je Musolino razburjeno izpraševal.

— Ah, bala sem se zate, dragi, odgovori Julija med solzami. Sanjalo se mi je nekaj strašnega.

Kaj pa je to? se je začudila Julija, ko je zagledala konja ranjenega Abdulaha in doktorja Müllerja. Koga si pripeljal seboj na vrh Aspromontov?

V tem trenutku so prišli iz razvalin tudi vsi trije Francozi, Gaetano Krispi in Plon-Plon in vprašanji je kar začel ževalo.

— Vse vam bom povedal, jim je odgovoril Giuseppo Musolino, toda najprej moramo odnesti Abdulaha v hišo. Stisnite roko zdravniku, ker se je velikodušno ponudil, da se skrbel za ranjenca in če bo mogoče, ga tudi ozdravil.

— Ah, to je vendar gospod doktor Müller, vzklikne markiz Gaston de Gondi. Mi smo že imeli čast, da smo se s vami seznanili. Prav gotovo se še spominjate na tisto noč, ko smo vas tako surovo izvlekli iz vaše hiše? Toda nadejam se, da se ne jezite več na nas?

Namesto odgovora je doktor Müller vsem prisrčno stisnil roko in vsakega prijateljski pogledal.

Giuseppe Musolino, Plon-Plon in Gaetano Krispi so medtem dvignili Abdulaha s konja in ga odnesli v hišo.

Doktor Müller ga je preiskal, mu previl rano in izjavil, da ne bo umrl.

Ko je Giuseppe Musolino vlekkel s seboj Abdulahovega konja in dirjal pred sovražniki, kolikor je mogel, je radi gibanja padla krogla iz rane, razen tega pa ni bilo k sreči poškodovano nobeno črevo, niti kakšen drugi organ.

Kljub temu pa je doktor Müller obljubil, da bo ostal do jutra na Aspromontih, da se bo prepričal, da ne preti ranjencu nobena nevarnost.

Po zdravnikovi preiskavi ranjenca je Musolino pripovedoval o vsem, kar se je minule noči zgodilo.

Julija je bila vsa objokana in se je jezila na Abdulaha, čeprav jo je Musolino prosil, naj mu oprostí.

— Ah, tega mu ne bom tako lahko in tako hitro oprostila se je jezila Julija. Šele, če se ti bo izkazal kot posebno zvestega in vdanega tovariša, bi morda kedaj pozabila in mu oprostila, toda prijateljstva, ki sem ga gojila prej napram njemu, ne bo več.

Musolino ji je povedal, da je dolžan hvalo za svojo rešitev knezu Albertu Borgezu.

Pri teh besedah in pri imenu plemenitega kneza so se v njenih očeh zableščale solze hvaležnosti in veselja.

— O, to je plemenit človek! je vzkliknila Julija. Še takrat, ko me je srečal v gozdu in me spremil na pravo pot, sem čutila, da je nenavaden človek, pravi knez.

Pa tudi Francozi so jeli slaviti in hvaliti kneza Alberta Borgeza, prisegali so, da mu bodo stali vedno zvesto ob strani, če bi kadarkoli potreboval njihovo pomoč.

Plon-Plon je na žalost lahko samo z enim ušesom poslušal Musolinovo pripovedovanje, kajti z drugim je moral paziti na kosilo, katerega je bilo treba hitro pripraviti. Poleg tega pa si je kuhar na Aspromontih prizadeval, da bi napravil jed čim okusnejšo in čim boljšo.

To se mu je v polni meri posrečilo.

Ko je tudi zdravnik sporočil dobre in razveseljive vesti bolniku, so sedli vsi zadovoljni k mizi in se gostili ter praznikovali čaše dobrega vina na čast Musolinove rešitve.

Doktor Müller je vstal izza mize, ko je bilo že poldne.

Poslovil se je od vseh po vrsti in prišel naposled tudi k Juliji in ji s spoštovanjem ponudil roko.

— Ali greste nazaj v San Stefano? — ga je vprašala Julija.

— Ne, gospa, ji je s spoštovanjem odvrnil mladi zdravnik, že dolgo je tega, ko sem zapustil San Stefano in stopil v službo kneza Alberta Borgeza. Jaz sem njegov osebni zdravnik.

— Mar je to dobičkonosna služba, ga je izpraševala Julija.

— Četudi bi ne bila, odgovori mladi zdravnik, bi ostal pri njemu in ga ljubil bolj kakor marsikoga drugega, kajti pravim vam, da je prava sreča živeti s knezom Albertom Borgezom.

— Tudi jaz mislim tako, gospod doktor, vzklikne Julija.

— Kako, se začudi mladi zdravnik, mar ste že kedaj videli dobrega kneza?

— Da, nekoč sem ga videla, odvrne Julija. Videla sem ga v tistem gozdu pod Aspromonti.

Zašla sem, naenkrat pa je pridirjal mimo mene velikanski pes in se zagnal proti meni. K sreči je prispel knez še pravočasno in me ubranil pred nevarnim napadalcem.

Spremil me je na pot, ki vodi proti Aspromontom. In medtem, ko sva hodila po gozdu in se pogovarjala, sem spoznala v knezu človeka, ki si zasluži ljubezen in spoštovanje.

— Vi ste torej tista gozdna vila, se je doktor Müller še bolj začudil, o kateri je knez celo v hudih vročičnih sanjalkah govoril in katere še vedno ni pozabil? O, tedaj mu bom prinesel lepo novico z vrha Aspromontov.

— Če bi bili tako ljubeznjivi, bi vam dala še neko malenkost, da bi jo nesli knezu, pristavi Julija.

— Zelo rad, gospa, na razpolago sem vam. Ukažite mi, kar hočete, vse vam bom z veseljem izpolnil, je uslužno pripomnil mladi zdravnik.

Julija je takoj odhitela v shrambo in se že čez nekaj trenutkov vrnila z majhno, lepo spleteno košarico, polno jagod, kakršne rastejo samo med skalovjem in na obronkih moččnih Aspromontov.

— Prosim vas, izročite to knezu, reče Julija zdravniku, in mu recite, da mu želim toliko let življenja, kolikor je jagod v tej košarici.

— Potem bo knez Alberto še dolgo živel... se namahno prijazni doktor Müller. Vsekakor mu bom sporočil

vaso željo, povedal mu bom pa več, toda dovolite mi, da se vam v knezovem imenu najpriskrčnejše zahvalim.

Malo pozneje je zapustil doktor Müller Aspromonte.

Z njim je odšel Gaetano Krispi, ki ga je spremil čisto do ceste in mu točno pojasnil, po kateri poti mora udariti in na kaj vse mora paziti, da bo prispel v dvorec Miramare.

Že se je zmračilo, ko je prispel v dvorec. Takoj se je napotil h knezu, ki je sedel pri svoji pisalni mizi.

— Dobro došli, mu je zaklical knez, ko je vstopil. Kaj je z ranjencem?

— Ranjenec je izven vsake nevarnosti, je doktor Müller samozavestno odgovoril. Jamčim za njegovo življenje.

— Kaj pa imate to v roki? — se je začudil knez Alberto Borgeze, ko je zagledal v njegovi roki košarico z jagodami, katero je mladi zdravnik nalašč tako držal, da jo je knez moral opaziti. Pa niste menda nabirali jagod po gozdu?

— Ne, nisem jih jaz nabiral, je odvrnil mladi zdravnik. temveč neka druga oseba, ki vam jih pošilja z izrazi globokega spoštovanja in vam želi toliko let, kolikor je rdečih jagod v tej košarici.

— Kako to? se je začudil knez in se naslonil na mehko naslanjalo svojega stola. Kdo mi jih pošilja?

— Da, knez, je nadaljeval doktor Müller, te jagode pozobljete lahko brez skrbi, ni se vam treba bati, da so zastrupljene, kajti pošilja vam jih tista dražestna deklica, ki ste jo srečali v gozdu pod Aspromonti nekaj trenutkov prej, preden vas je zadela in podrla tista nesrečna krogla.

— Ona? vzklikne knez Alberto Borgeze in močno prebledi. Ona, Karmen?

— Ne, knez, mu hitro odgovori zdravnik, ta deklica se ne imenuje Karmen, temveč Julija.

— Julija! — vzklikne knez.

Pri tem imenu se je stresel po vsem telesu, planil s stola in komaj spregovoril:

— Toda kje je — kje je Julija?

— Tam gori na vrhu Aspromontov, knez, odgovori doktor Müller. Julija je zvesta in ljubljena žena hajduka in junaka Giuseppa Musolina...

Novosprejeti inženjer

Luigi Borgeze ni mogel na svoje največje nezadovoljstvo nikakor razumeti, zakaj njegov brat, knez Alberto Borgeze še vedno noče dati odobrenja za njegovo poroko z Margareto, katero je Luigi tako željno pričakoval.

Knez Alberto se je pritoževal radi slabega zdravja, radi česar se mora izogibati vsake stvari, ki bi ga utegnila razburiti, z dogodkom pa, kakršna je poroka je vedno v zvezi razburjenje, ki bi mu lahko še poslabšalo že itak slabotno zdravje.

Luigi je sicer vedel, da je vse to o rahlem zdravju samo izgovor in da se knez izogiblje poroke in jo zato odlaga, ni pa mogel slutiti, kaj je vzrok nenadni izpremembni bratovega obnašanja.

Kajti Luigi ni imel niti pojma o nepremostljivem nezaupanju, ki ga je gojil knez Alberto napram njemu, kakor si tudi Margareta ni vedela pojasniti, zakaj knezova nežnost in ljubeznjivost ništa več tako topli in iskreni, kakor sta bili poprej.

Knez pa se je medtem vadil v samopremagovanju, da jima je izkazoval ljubezen in pozornost in mnogokrat bi jima bil najrajši na ves glas zaklical:

— Izginita mi izpred oči! Nočem vaju več videti, ker vem, da sta komaj čakala na mojo smrt, morda pa vem še mnogo več, kar bi vama gotovo ne bilo po volji.

Toda knez se je kljub temu premagoval, ker je vedel, da še ni napačil pravi trenutek.

Prizadeval si je celo, da bi raztrgal mrežo laži, katero sta Luigi in Margareta splela okrog njega.

Takoj bomo videli, kaj vse je stari knez Alberto Borgeze storil, da bi se prepričal, če je bil prevaran v tistem trenutku, ko je imenoval Margareto svojo hčerko.

Samo po sebi umevno je, da je moral delati skrajno previdno, kajti vzdrhtel je pri misli, da bi se utegnilo zgoditi, da bi storili Margareti krivico.

Kajti kaj bi bilo, če je Margareta zares hčerka, ki mu jo je rodila Karmen?

Karmen sicer res ni bila podobna niti po obrazu, niti po glasasu, temveč samo po postavi. Toda to ni naposled nikakršen dokaz proti njej kakor tudi ne dejstvo, da tudi po značaju ni podobna ne njemu, niti njegovi ljubljeni Karmen.

Navsezadnje pa bi bilo to popolnoma naravno pri otroku, ki so ga v njegovi najzgodnejši mladosti pahnili iz hiše in kateri ni bil nikdar pod vplivom svojih staršev, temveč je živel vedno samo z drugimi, njemu tujimi ljudmi.

Glas srca pa mu je vedno in vedno govoril:

— Ne, tista neljubeznjiva deklica ni tvoje meso, ni tvoja kri, Margareta ni otrok tvoje Karmen. To je neka druga, tebi popolnoma tuja deklica, ki se je pritepla v tvojo hišo!

Toda na podlagi takšnih čuvstev je knez Alberto ni mogel pahniti od sebe.

Ta nenadna izprememba knezovega čuvstvovanja napram Margareti, v kateri bližini se je prej prijetno počutil in katero je resnično smatral za svojega otroka, je nastopila šele s trenutkom, ko je zagledal v gozdu neznano lepo deklico.

Ta deklica je bila podobna njegovi Karmen in ta podobnost ga je omamila.

Tudi to ni bila torej nobena zanesljiva podlaga.

Naslednjega dne, po tisti noči lova na Giuseppa Musolina je knez sedel v sobi in pil čokolado.

Bil je prijetno razpoložen, čeprav vso noč ni niti zatisnil očesa.

To veselo čuvstvo pa je prihajalo od zavesti, da je napravil dobro delo, ko je rešil Giuseppa Musolina in pokvaril svojemu bratu Luigiju račune.

Premišljeval je o tem, zakaj sovraži Luigi ubogega Musolina tako strašno in kaj je privedlo Margareto do tega, da se je sama udeležila lova na nesrečnega človeka?

— Pfuj! stisne knez Alberto pri tej misli svoje zobe. To je zares zelo grdo od nje, kaj takšnega ne sme napraviti dobra deklica.

V tem trenutku se odpro vrata in stari Kristofo javi, da je doktor Müller prispel.

Knez je ukazal svojemu zvestemu slugi, naj zdravnika takoj pripelje k njemu in videli smo, kako je knez sprejel poročilo svojega osebnega zdravnika in prijatelja.

Vest o Juliji ga je popolnoma porazila.

Stal je sredi sobe in nekaj minut brez besede strmel v doktorja Müllerja.

Zdravnik je na izrazu njegovega obraza opazil, da je v luči silno razburjen in žal mu je bilo, da ga je ponovno spomnil na deklico, ki je napravila na starega kneza Alberta Borgeza tako globok in tako trajen vtis.

— Ah, kaj sem storil, vzklikne doktor Müller. Oprostite knez. Ne bi mi bilo treba vas zopet spominjati nanjo; vam je brez dvoma neprijetna vest, da je Julija žena razbojnika.

Toda, knez, oprostite ji to.

Ko bi jo videli gori na vrhu Aspromontov, kakor sem jo videl jaz, bi z menoj dejali, da še niste videli odličnejše in ljubeznjivejše žene, kakor je Julija.

— Motite se, dragi prijatelj, odgovori knez Alberto ganjeno, če mislite, da sem se zgrozil, ko sem slišal, da je lepa deklica, katere se tako pogosto in tako rad spominjam, soproga Giuseppa Musolina.

Pri vašem pripovedovanju se mi je naenkrat zjasnilo in neke okolnosti vidim sedaj v popolnoma drugačni luči, kakor pa sem jih gledal do sedaj.

Radi tega vas prosim, dragi doktor, da mi odgovorite na nekoliko vprašanj.

Tista deklica, ki sem jo srečal takrat v gozdu pod Aspromonti, se imenuje torej Julija?

— Da, tako jo je imenoval Giuseppo Musolino in vsi ostali, pa tudi sama je dejala, da se imenuje Julija.

— Ali je zakonska in poročena žena Giuseppa Musolina?

— Ne vem, mislim pa, da ni. Kje bi našel Giuseppo Musolino duhovnika, ki bi ga poročil in mu dal blagoslov cerkve?

Sicer pa, počakajte, kljub temu se mi zdi, da sem gori slišal neko pripombo, da sta le poročena, da ju je zvezal neki duhovnik.

— O tem bi se na vsak način rad osebno prepričal, reče knez. Aspromonti niso daleč, pa bova jutri skupaj odjezdila tja.

Knez Alberto Borgeze je bil silno razburjen in je hodil po sobi sem in tja. Na njegovem obrazu je bilo videti, da komaj kroti misli, ki mu hočejo po sili privreti iz ust. Naenkrat pa se je ustavil pred zdravnikom in ga živo vprašal:

— Doktor, ali morda veste, če sta se Giuseppo Musolino in Julija ljubila že dolgo prej, preden sta se v ljubezni združila na Aspromontih?

Saj me razumete, ne. Rad bi vedel, če ju že dalje časa družijo ta vez?

— Slišal sem tudi o tem, odgovori doktor Müller. Toda

tega tudi ne bil slišal, vedo vsi, da je Julija tistega dne, sodišče v Reggiju obsodilo Giuseppa Musolina, stopila sodnike in jim zaklicala strašne besede:

»Obsodili ste nedolžnega človeka.«

— Ah, da! spregovori knez Alberto Borgeze raztreseno. morda sta se že tedaj ljubila.

— Brez dvoma!

— Ali pa niste slišali, da je imel Giuseppe Musolino že intimne stike s kakšno drugo deklico? je nadalje izpraševal knez Alberto.

— Ne, tega nisem slišal, ne dvomim pa niti malo, da je Julija prva in njegova edina ljubezen. To vidi človek lahko na prvi pogled. Tako se ljubita samo človeka, če je njuna medsebojna naklonjenost popolnoma čista in je ne kvarijo nobeni spomini iz preteklosti.

— Kako pa mi morete pojasniti to, da čuti tako globoko naklonjenost napram Giuseppu Musolinu tako divna in občudovanja vredna deklica, kakor je Julija?

Kajti čeprav sem ga vzel v svojo zaščito, se vendar ne morem otresti misli, da je Giuseppe Musolino le zločinec.

— Spomnite se samo na strašno smrt senatorja Cezarja Bartola, kateremu je iztrgal srce iz prsi, spomnite se...

— Počakajte malo, knez, ga prekine doktor Müller. Vi dvigate proti Musolinu strašno obtožbo, katere ne morem pobiti z dokazi.

Res je, Giuseppe Musolino ima na vesti marsikateri zločin, toda pomislite, knez, kaj ga je k temu prisililo?

Ljudje so na njem izvršili strašen zločin.

Zato se nesrečnež sedaj maščuje s tem, da vodi stalno borbo proti nepravični človeški družbi.

Vprašali ste me, kako more bitje, kakršno je Julija ljubiti tega človeka?

Morali bi jih videti, knez, tam gori, na vrhu Aspromontov v njuni hiši, videti bi morali, kako nežno in skrbno postopa Giuseppe Musolino s svojo Julijo, pa bi bili drugačnega mnenja.

Navsezadnje pa zakaj bi ne moglo mlado dekleško srce čutiti naklonjenosti napram črnogledemu razbojniku?

Giuseppe Musolino je plemenit človek in zares vreden ljubezenske sreče...

Poleg vsega pa mislim, da sta baš beda in gorje, v katerem živita ta dva človeka, prav posebno privlačna za žen-

ska srca in Julija bi ne bila edina žena, pa če bi bila tudi rojena v palači, ki je zapustila ves sijaj in razkošje za romantično ljubezen hajduka in kralja gora.

Dopuščam, da je Giuseppe Musolino razbojnik, dovolite pa tudi vi, knez, in priznajte, da je junak. O, če bi ga vi le poznali.

— Ah, ah, Giuseppe Musolino ima v vas zares odličnega branilca in zagovornika, se nasmehne knez.

— Zato, ker ga poznam boljše kakor marsikdo drug, odvrne odločno zdravnik.

V tem trenutku vstopi stari Kristofo in izroči gospodarju vizitko in pripomni:

— Oprostite, prosim. Zunaj čaka neki gospod, ki trdi, da je novosprejeti inženjer...

— Ah, mister Robert Vilson, vzklikne knez Alberto Borgeze, ustnice pa so se mu zaokrožile v komaj viden smehljaj. Prosite gospoda, naj izvoli vstopiti.

— Gospod ima kovčeg s seboj, zdi se mi, da je prišel peš s postaje, reče stari Kristofo. Ali naj bi takoj pripravil sobo zanj?

— Za sedaj mu samo odvzemite kovčeg, odgovori knez Alberto, glede sobe bom pozneje odredil.

Kristofo se prikloni in odide.

— Kaj pomeni to, svetlost? Poklicali ste kakšnega inženjerja iz Anglije? se začudi doktor Müller in zmaje z glavo. O tem mi niste še nikdar govorili. Mar nameravate kaj zidati v tem dvorcu?

— Mister Robert Vilson je inženjer in se prav dobro spozna v svojem poklicu, odgovori knez. Gotovo ste že opazili, da dvorcu primanjkuje včasih vode. Kakor nalašč pa sem pred nedavnim odkril v gozdu prekrasen studenec, pa se mi je zazdelo, da izvira nekje pod ali pa blizu dvorca. Če moje domnevanje ne bo ostalo samo domnevanje, bom napeljal vodo v двореc in prišel tako do dobre pitne vode.

— Zakaj pa ste se, če smem vprašati, obrnili na angleškega inženjerja? ga prekine doktor Müller. Jaz mislim, da je tudi v Italiji mnogo odličnih inženjerjev.

— Obrnil sem se nanj radi tega, ker je mister Robert Vilson znan v tej stroki, kot prvovrstni inženjer, odgovori knez Alberto Borgeze. Spoznal sem ga na nekem potovanju in uvidel, da je izreden strokovnjak.

Toda pravkar je prišel...

Vrata se odpro in v sobo stop mister Robert Vilson.

Star je bil približno kakšna petdeset tri leta.

Gladko obrit obraz so mu obrobljali kakor ogolje črni, ki so postajali na sencih že tu pa tam sivi, pametne oči so mu oživljale obraz, kateremu je dajala koničasta brada izraz energije.

— Dobro došli, mister Vilson, pozdravi knez Alberto in mu pristrčno stisne roko. Izredno me veseli, da ste tako hitro odzvali mojemu povabilu. Toda zakaj mi niste povedali svojega prihoda, da bi vam poslal vsaj kočijo naproti, dvorec je od postaje precej oddaljen?

— Mar moje pismo ni prispelo? se začudi Vilson. Zelo mi je, prispelo bo torej za menoj. Odpotoval sem po najhitrejši in najhitrejši poti iz Londona, potemtakem sem ga najprej prehitel, bil sem hitrejši. Sicer pa mi je sprehod izredno prijeten, med potjo sem si ogledoval okolico.

Besedo »ogledoval« je mister Vilson prav posebno poudaril in pomembno pogledal kneza.

— Vi že veste, mister Vilson, za kaj gre, nadaljuje knez Alberto pričeti pogovor. Najprej boste malo založili, potem bova odšla k studencu.

Predvsem pa dovolite, da vam predstavim doktorja Müllerja, mojega zdravnika in prijatelja — mister Vilson, inženjer iz Londona.

Gospoda sta se drug drugemu priklonila in si stisnila roke, nakar je doktor Müller dejal:

— Nočem vaju več motiti, gospoda, vi veste, knez, da vsa noč nisem zatisnil očesa in mi je radi tega spanje zelo potrebno.

— Prosim, prosim, samo po sebi umevno, dragi prijatelj, za je ljubeznjivo prekinil knez.

Doktor Müller odide iz sobe.

Komaj pa so se vrata za njim zaprla, je knez Alberto Borgeze ponovno stopil k Vilsonu in mu krepko stisnil roko.

— Dobro mi došli, dragi prijatelj, mu reče knez Alberto. Komaj sem vas že čakal. Ah, nisem si mislil, da bom zopet kdaj potreboval vaše pomoči in da bom zopet zahteval usluge vašega najboljšega angleškega detektiva.

— Predvsem, svetlost, vas prosim, ne omenjajte nikdar, da sem detektiv, ga tiho, toda zaupno prekine mister Vilson. Sicer pa vam moram priznati, da ste mi izbrali zelo lep poklic, kajti kot inženjer se bom lahko potikal po vsej hiši in se

ne bo nikomur zdelo niti najmanj sumljivo, da ostajam nekaj časa v enem kotu, potem pa se zopet preselim drugam.

Toda najprej vas prosim, da mi poveste, za kaj gre to pot?

— Ne, predvsem morate malo založiti, ker ste gotovo že lačni. Takoj bom naročil kosilo.

— Hvala, svetlost obedoval sem že na postaji, ga prekine angleški detektiv. Prosim vas, krotite najprej mojo radovednost. Nadejam se, da se zadeva ne tiče vaše osebe?

— Na žalost je tako, odgovori knez Alberto Borgeze. Ta zadeva vsebuje moje življenje.

— Ali se v tej sobi lahko pogovarjava brez skrbi, da naju ne bo nihče slišal? ga prekine detektiv, ko je v naglici pogledal proti vratom in si ogledal ostale stene.

— Upam, da nama tu ne bo nihče prisluškoval, odgovori knez. Toda če vam je po volji, odideva lahko na majhen izprehod. Navsezadnje greva lahko tudi čisto uradno k stališču, katerega nameravam navidez napeljati v dvorec.

— Prav dobro, pritrди mister Vilson. V gozdu se človek lahko najbolj brez skrbi pogovarja.

Knez pozvoni in zapove Kristofu, naj mu prinese klobuk, plašč in palico.

Nekaj minut pozneje sta knez Alberto Borgeze in londonski detektiv Robert Vilson zavila po gozdni poti in se vedno bolj oddaljevala od dvorca.

Ko sta bila že precej daleč, se je Vilson ustavil in dejal:

— Prosim vas sedaj, knez, da mi izčrpno razložite vaš slučaj. Pripovedujte mi tudi o takšnih podrobnostih, ki se vam morda zdijo brezpomembne, ker morda le niso tako brez vsakega pomena.

— Razumem, reče knez.

Gre torej za to:

Vi veste, da sem živel v srečnem zakonu. Poznali ste celo tudi mojo soprogo.

Toda kljub temu niste do sedaj vedeli, da sem imal neko lepo deklico, ki ji je bilo ime Julija.

— Ali je umrla? vpraša Vilson.

— Ne, živa je. Ona se celo nahaja v mojem dvorcu. Misliti si morate, samo po sebi umevno, da je tista prekrasna mlada dama, ki vam jo bom predstavil kot kneginjo Margareto Borgeze, zares moj otrok...

— Ah, razumem, vzklikne londonski detektiv. Opozorili

ste me na mogočnost, da je dama, ki se izdaja za vašo hčerko navadna sleparka?

— Takoj vam bom vse povedal, nadaljuje knez Alberto Borgeze in je pripovedoval Vilsonu vse prav tako natančno, kakor je pred nedavnim pripovedoval doktorju Müllerju, pripovedoval mu je o svoji ljubezni in nesreči.

Toda detektivu je povedal še več.

Vilsonu je povedal tudi to, kako se je vrnil v Italijo in mu je kmalu po njegovi vrnitvi Luigi Borgeze, njegov brat, izdal v svoji palači v Reggiju, da je njegova hči Julija postala ljubica Giuseppa Musolina.

Detektiv ga je molče poslušal in ga ni ves čas niti enkrat prekinil.

Šele ko je knez Alberto z globokim vzdihljajem končal svoje pripovedovanje, je Vilson vzkliknil:

— Vi mislite torej, da Margareta ni vaša hči, temveč tista deklica, ki ste jo nekoč srečali v gozdu pod Aspromonti in katera živi sedaj — recimo — v zakonu z Giuseppom Musolinom?

— Mislim, toda nimam nobenih dokazov. Slutim, čutim, da je to ona, toda zato nimam nobenega dokaza, na katerega bi se uprl, kakor nimam tudi proti Margareti ničesar drugega razen strašnega nezaupanja, ki mi polni dušo.

Bog naj me kaznuje, če delam Margareti krivico, toda tudi njej naj pošlje strašno kazen, če me je prevarala, če je osleparila moje očetovsko srce.

— Priznavam, reče detektiv Vilson po kratkem molku, da je zadeva precej zavita, toda kljub temu me ni strah. Samo malo potrpljenja bo treba.

— Kaj pa tvori po vašem mnenju jedro vse zadeve? vpraša knez Alberto Borgeze in se ustavi pod nekim starim hrastom.

— Jaz mislim, odgovori Vilson, ko je nekaj časa pre-mišljeval, da tvori jedro ime.

— Katero ime? Julijino?

— Ne, temveč v Margaretinem, odgovori detektiv. De-jali ste mi, da je najdena hči, to se pravi ta, ki se sedaj ime-nuje kneginja Borgeze, prosila že prve dni, da bi je ne ime-novali Julija, temveč Margareta.

Kakšen vzrok jo je silil k temu, da bi ne nosila imena Ju-lije, ki vam je takó draga, temveč vas je prosila, da bi jo ime-novali Margareto?

— Kaj torej sklepate iz tega, gospod Vilson? ga ne-
strpno vpraša knez.

— Skleпам, da se ta deklica sploh ne imenuje Julija, temveč Margareta in da vas je prosila, da bi jo tako imenovali radi tega, ker je tako navajena in ker je hotela preprečiti, da bi se kateri znanec iz njenih prejšnjih let eventuelno začudil, če bi slišal, da jo kličejo z drugim imenom, bila je zelo previdna glede izbire imena.

Knez zmaje z glavo in pripomni:

— Zdi se mi, da to še vedno ni dokaz.

— Tega vam nisem niti navedel kot dokaz, odgovori Anglež. Mislim samo, da je treba stvar od tukaj začeti.

Če Margareta ni vaša ljubljena Julija, pomeni, da pripada neki drugi rodbini.

Radi tega bom najprej v okolici izpraševal, če je izginila kje kakšna Margareta, ki je podobna kneginji Borgeze, potem pa bom natančno opazoval odnošaje med Margareto in med njenim stricem Luigijem Borgezom.

Če je ta slučaj zvezan z lopovščino in če ste vi, knez, zares zločinski omamljeni, vam že sedaj lahko z neko gotovostjo rečem, da sta Margareta in Luigi Borgeze v medsebojni zvezi.

Prosim vas, knez, ne zamerite mi te moje odkritosrčnosti toda moja dolžnost je, da vam to povem.

— Mister Vilson, povedali mi niste ničesar novega, izjavi knez Alberto Borgeze. Tudi jaz dvomim o dobrih name-nih svojega brata, čeprav mi je radi tega zelo hudo.

Luigi ni nikdar bil takšen, kakršen bi moral biti, niti kot brat, niti kot človek.

Luigi je bil razuzdanec, delal je dolgove in jaz sem mu mnogokrat pomagal iz njih. V zadnjem času pa se sploh nikdar več ni obrnil name s prošnjo za denarno pomoč.

— Izvrstno, vzklikne angleški detektiv. Ti podatki so zelo dragoceni.

Dolgovi in razuzdano življenje pripelje lahko človeka do dejanj, ki so zločini ali pa so vsaj podobni zločinom in kažnjivim dejanjem, je nadaljeval Vilson, ki je govoril s knezom angleški, da bi se tako izognil prisluškovanju.

Pod takšnimi okolnostmi bom moral ostati pri vas dalje časa, da bom lahko opazoval Margareto in rimskega grofa Luigija Borgeza, ki se k sreči nahajata pri vas.

Prosim vas samo, da mi dovolite svobodno izbiro kar se

— Če sobe, v kateri bom stanoval. Najljubše bi mi bilo, če bi dobil sobo, ki se dotika grofovih sob.

— To pa je zelo enostavno, vzklikne knez Alberto. Moj brat stanuje v levem krilu dvorca, jaz pa bom poskrbel, da bo vaša soba ležala tik njegove spalnice.

— Izvrstno! Razen tega pa vas prosim, da daste privoženje za poroko Margarete in Luigija Borgeza.

— Poroko sem že odobril, odgovori knez, samo dan poroke sem odložil radi svojega slabega zdravja.

— Naznanite jima torej, da ne mislite s poroko več odlagati. Izpostavite kakšno listino in določite dan poroke, ta dan pa naj bo v najkrajšem času.

— Čemu vse to? vpraša knez.

— Da bosta bolj sigurna, odgovori Anglež. Mislim namreč, da bo Luigi Borgeze podvzel nadaljnje korake, ko bo vedel, da bo postal vaš zet.

Sicer pa vas prosim, knez, da me ne izprašujete po vzrokih mojega postopanja, kajti zagotavljam vam, da vam bom vedno svetoval samo to, kar je najboljše.

— Kar se pa tega tiče ne dvomim niti malo! izjavi knez skreno in prisrčno stisne detektivu roko.

— Vse ste mi povedali, reče detektiv, lepo sva vso zadevo uredila. Sedaj imam vse podatke in vas prosim, da me seznanite s svojim bratom.

— Predstavil vam ga bom pri večerji ob šestih, odvrne knez Alberto Borgeze. Časa imava torej še pol ure. Hitiva mister Vilson.

Lady Izabela

V elegantni obednici dvorca Miramara je pri večerji predstavil knez Alberto Borgeze novega gosta.

Luigi Borgeze se je samo narahlo priklonil, ko je slišal, da je Robert Vilson inženjer, katerega je poklical knez, da bi napravil v dvorcu vodovod, Margareta pa ga ni niti pogledala, kakor da bi ga sploh ne bilo.

Toliko živahneje pa se je zabaval z inženjerjem mladi doktor Müller.

Knez Alberto Borgeze se je na tihem čudil, s kolikšno sigurnostjo odgovarja dozdevni inženjer na zdravnikova vprašanja o vodovodu.

Vilson je najbrž pred svojim odhodom iz Londona natančno proučil ta vprašanja.

Po večerji je knez ukazal, naj odpeljejo Vilsona v sobo, ki je bila zanj pripravljena.

Inženjerjeva soba je ležala poleg spalnice rimskega grofa Luigija Borgeza.

— Ali ste že dolgo v službi njegovi svetlosti? vpraša Vilson starega Kristofa, ki ga je pripeljal v njegovo sobo.

— O, jaz sem kneza že zibal na svojih kolenih, ko je bil še čisto majhen.

— To pomeni, da ga zelo ljubite?

— Samo po sebi umevno! Kako naj bi ga ne ljubil? odgovori dobri Kristof. Toda na žalost je v knezovi bližini mnogo takšnih ljudi, ki drugače mislijo, da, toda — sluga mora molčati.

— Poslušajte, starec, nadaljuje detektiv Vilson, ko si je prižgal cigareto. Mlada kneginja je izredna lepotica, brez dvoma ljubite tudi njo?

Starec je skremžil svoj obraz, kakor da bi mu dal detektiv žolča piti.

— Hm, da, zajeclja knezov oskrbnik. To se pravi — nje sem vdan — ona je hčerka našega kneza.

— Kneginja vsekakor ne bo ostala več dolgo v hiši svojega očeta, je nadaljeval zgovorni Vilson. Kakor sem slišal, se bo poročila z grofom.

— Da, toda naš milostljivi knez mora še odločiti dan poroke, kakor pa vsa znamenja kažejo, ni baš preveč navdušen za ta korak.

— Tako? se začudi dozdevni inženjer. Jaz pa mislim ravno nasprotno. Knez bi bil lahko s to poroko popolnoma zadovoljen, ker bi ostalo na taj način vse premoženje v rodbini.

— Če bo sploh še kaj ostalo od tega velikanskega premoženja, pristavi Kristof hitro. Sicer ni lepo, da govorim slabo o članih knezove rodbine, toda to boste vsekakor zvedeli tudi v Napolju in Rimu — grof Luigi Borgeze je silno razuzdan gospod, ki kar na veliko razmetuje denar.

— To ni ravno preslabo za siromašne ljudi, se nasmehne londonski detektiv. Če je tako radodaren, ste se gotovo že tudi vi okoristili s tem.

— Jaz? se začudi stari Kristof in se z obema rokama zgrabi za prsi, na njegovem obrazu pa se je pojavil izraz zatajevanega strahu.

Bog me obvaruj, od tega človeka bi ne hotel sprejeti niti
lire — veste, gospod, midva se ne razumeva.

Grof Luigi Borgeze me silno sovraži, jaz pa ga ne mo-
videti.

— A, tako stoji torej ta zadeva! Vi ste star človek in
gotovo imate svoje vzroke, da ne trpite rimskega grofa. To-
rej Luigi Borgeze je moj sosed — z leve strane, kajneda?

— Ne, temveč z desne, gospod.

— Zdi se mi, da je ta dvorec zelo solidno grajen, je na-
daljeval dozdevni inženjer iz Londona. Najbrž je vse zidano iz
kamna. Veste to me zanima radi tega, ker bom moral marsi-
katero steno predreti, ko bom začel z napeljavo vodovoda.

— Temelj in zunanji zidovi so iz zelo trdnega granita,
mi smo ga kopali tukaj v bližini, notranje stene pa so prav za
prav popolnoma enostavne, ker je dvorec grajen samo za bi-
vanje v vročem letnem času. V tem nadstropju pa so stene
zelo iz lesa.

— Hvala vam za pojasnitev, mu reče inženjer Robert
Wilson. Pozneje vas bom morda še potreboval, če pa boste
nadarkoli imeli kaj prostega časa, pridite k meni, pa se bova
kaj pogovorila. Kristofa, zelo mi ugajate.

In dozdevni londonski inženjer se je pristrčno poslovil
od Kristofa.

Komaj pa je ostal sam, je hitro odprl svoj kovčeg, v ka-
terem je bilo mnogo najrazličnejšega orodja in drugih pred-
metov, katere je potreboval v svojem poklicu.

Vzel je iz njega sveder, stopil k desni steni in hitro zvr-
tal vanjo lukujo, skozi katero je lahko vsaj malo videl v so-
sedno sobo.

Ko je opravil to svedrovsko delo, je zamašil luknjo z
voskom, orodje pa je spravil v kovčeg, katerega je skrbno
zaklenil.

— Zares, je zamrmral slavni londonski detektiv sam pri
sebi, ta Margareta je prekrasna in se obnaša, kakor da bi bila
odrasla med samimi knezi.

Kar se Luigija tiče, spozna človek lahko na prvi pogled,
da je prepreden lopov.

Ugotoviti moram samo, če on misli, da je Margareta za-
res knezova hčerka ali pa ve za njeno skrivnost, če ta sploh
obstoja, kar pa seveda ni dokazano...

— Ta doktor Müller, je nadaljeval Robert Vilson, hodil

po sobi sem ter tja in kadil svojo cigareto, prav gotovo ni sumljiv.

Zdi se mi samo, da zelo pogosto in tako, da ga nihče ne vidi opazuje mlado kneginjo.

Pa ne da bi bil zaljubljen?

Navsezadnje bi ne bilo nič čudnega, če bi se zaljubil v tako dražestno ženo.

Hm... mnogo dela bom imel, toda poskrbel bom, da bo resnica prišla na dan.

Robert Vilson se je nahajal v dvorcu Miramare že osem dni, med tem časom pa ni prav za prav niti malo napredoval v svojem iskanju in zasledovanju dogodkov.

Čeprav je strogo pazil na vse, kar se je godilo krog njega in se vestno lotil zaupane mu naloge, je moral po preteku osmih dni samemu sebi priznati, da ni ničesar opazil, kar bi moglo opravičiti knezovo sumničenje.

To dejstvo mu je bilo silno neprijetno, ker je bil vajen hitrejših uspehov, radi tega se je nadejal, da bo našel vsaj neko točko, na katero se bo pri iskanju vsaj malo lahko opiral.

Margareta in Luigi Borgeze sta se obnašala dostojno, obenem pa pristrčno, kakor se to spodobi zaročencema, nikaikor pa bi ne mogel človek po njunem vedenju sklepati, da imata med seboj neko tajnost.

Detektiv je nekaj noči po vrsti opazoval skozi luknjo v steni rimskega grofa, vendar pa ni mogel opaziti ničesar sumljivega.

Luigi Borgeze je po navadi legel o polnoči, vstajal pa je pozno zjutraj.

Pisal ni nikakršnih sumljivih pisem, shajal se ni z nobenimi sumljivimi osebami, niti s svojim komornikom Lafleurjem ni govoril ničesar takšnega, česar bi gospodar ne mogel govoriti s svojim služabnikom.

Da bi se ne zdelo prebivalcem gradu sumljivo, je moral Robert Vilson hoditi sleherni dan k studencu, katerega bi moral navidez napeljati v grad.

Tako se je tudi danes nahajal pri studencu, ker pa je bila silna vročina, je legel v senco košatega hrasta, ki je bohotno širil svoje veje nad studencem.

V gozdu je vladala svečana tišina, voda je pritajeno žuborela in Vilson je kmalu zaspal.

V dvorcu se je medtem odigral dogodek, ki je imel zanj neprijetne posledice.

Kristofu je namreč zbudil kneza Alberta, ki je po navadi obedu spal, in mu javil, da je pravkar prispel neki zelo eleganten gospod z damo. Podobna sta turistoma.

Gospod je dejal, da bo povedal svoje ime samo knezu Albertu Borgezu, Kristofu pa je ukazal, naj obvesti kneza o njegovem prihodu in obenem javi, da želi nek njegov staranec govoriti z njim.

Knez odide takoj v salon na terasi.

Ko je odprl vrata salona, je ezagledal suhega, že osivelega gospoda v družbi zelo lepe, mlade dame.

Veselo jima je šel naproti in vzkliknil:

— Ali je mogoče? Lord in lady Kensington tukaj v Miramaru? Ah, to je izredno presenečenje, na katerega nisem mogel niti v sanjah pomisliti.

— Tudi nama je to v izredno veselje, odgovori lord Kensington, toda predvsem vas moram prositi oproščenja, da sva tako nepričakovano prišla. Hotela sva pobegniti pred strašno vročino iz Rima, pa sva jo tudi tukaj našla.

— O, to pomeni torej, da moram biti solncu hvaležen za vašin obisk, odgovori ljubeznijivi knez. Jaz se nadejam, my lady, da vam bo tukaj ugajalo in zagotavljam vam, da mi bo izredno všeč, če bosta ostala za dalje časa moja gosta.

— Vidiš, Izabela, ali ti nisem dejal, da bo knezu zelo ljubo, da naju bo videl, reče lord Kensington svoji mladi ženi. On je moj stari prijatelj in marsikatero prijetno urico sva skupaj preživela.

Kaj neda, knez? Da, da, časi se menjajo, dragi prijatelj. Tedaj ste vi, knez, imeli najlepšo ženo na svetu, ha, ha, ha, danes pa jo imam jaz.

Izabela se komaj vidno namrdne radi nečuvstvenosti svojega soproga.

Knez Alberto je opazil to in se ji zahvalil s pogledom, potem pa se je obrnil k lordu in mu dejal:

— Da marsikaj se je med tem časom spremenilo, toda dovolite mi najprej, da vam pripravim sobe, kajti nadejam se, my lady, da boste dalje časa ostali na Miramaru.

— Naju je prav za prav privedla semkaj neka nezgoda, odgovori Izabela Kensington, kajti midva nisva nikakor imela v svojem načrtu, da bi izkoristila vašo gostoljubnost, knez.

Radi silne vročine, ki je vladala v Rimu, sva pobegnula

v svoji kočiji z namenom, da bi v kočiji prepotovala vso Italijo in se ustavila tam, kjer bi ugajalo mojemu možu, kateremu je njegova naporna poslaniška služba pokvarila živce.

Knez je čisto razločno spoznal roganje, ki je ležalo v besedah lepe rdečelase žene.

— Do danes sva tudi potovala brez vsakršnih neprilik, je nadaljevala Izabela, danes pa se nama je pripetila nezgoda...

— Nezgoda? vzklikne lord Kensington. Reci rajše, da je bil tisti lopov kočijaž pijan — toda to je od težkih italijanskih vin — v Italiji človek sploh ne more najti dostojne pijače, katere je vaju vsak Anglež.

— Tedaj vam lahko z zadovoljstvom naznanim, da imam v moji kleti najrazličnejša dobra vina, tudi šampanjca še ne manjka, lahko si boste torej priredili svojo angleško pijačo.

— Izvrstno, vzklikne lord Kensington. Ali slišiš, Izabela, zdi se mi, da mi bo tukaj izredno ugajalo.

— Bila sva oddaljena kakšne pol ure od gradu, nadaljuje Izabela svoje pripovedovanje, in baš sva zaspala, ko se je kočija nenadoma silno zamajala, tako da sva skoraj zletela iz nje na tla.

— Če bi se bilo to zgodilo, bi bil ubil tega neumnega kočijaža, vzklikne lord.

— Kočijaž ni kriv, pripomni Izabela popolnoma mirno. Kočijaž ti je že prej pripovedoval, da je najina kočija preslaba za potovanje po Kalabriji, ti pa nisi hotel niti slišati o tem, da bi nabavil novo kočijo in radi tega se je strlo eno kolo.

To pa bi niti ne bila takšna nesreča, toda kočijaž je zaveznil v močvirje in čutili smo, kako se kočija vedno globlje pogreza.

Radi tega smo se morali izkrcati na nekem pustem mestu, kjer ni bilo daleč naokoli nobene hiše.

K sreči pa se je naenkrat prikazal pred nami neki lovec.

— Morda je bil to kateri izmed mojih ljudi... pripomni knez Alberto.

— Ne, temveč neki gospod, ki je šel gotovo popolnoma sam na lov. Bil je visok, njegove poteze so bile stroge in pravilne, njegovi lasje so bili lepi in košati.

— Meni se zdi, da sem ta obraz že nekje videl, pristavi lord Kensington, toda takrat je imel popolnoma drugačen izraz. Samo oči me spominjajo, da sem tega človeka že nekje videl.

— Vprašala sva ga, če je kje v bližini kakšna gostilnica.

je zopet nadaljevala Izabela, toda neznanec nama je dejal, da bi morala zelo dolgo hoditi, če bi hotela priti do vasice Rute, kar pa se tiče kočije in konjev, nama je prorokoval, da jih ne bomo nikdar več videli, ker so zašli v močvirje, ki jih bo čez dobre pol ure pogoltnilo.

Neznani lovec nama je nato predlagal, naj greva brez skrbi v dvorec Miramare, kjer naju bo knez Alberto Borgeze z veseljem sprejel in nama omogočil nadaljnje potovanje.

— Lahko si mislite, knez Alberto, jo zopet prekine lord Kensington, kako sem planil od veselja, ko sem iz neznančevih ust slišal vaše ime.

— Ker pa nama je bila pot popolnoma neznana, se nama je ponudil neznan lovec za spremljevalca, šla sva za njim in prepustila kočijo in konja njih usodi.

Hodili smo po gozdu in lovec naju je izredno zabaval, samo moj mož je bolj težko hodil, ker ga rade noge bolijo.

— Kdo bi utegnil to biti? zamrmra knez Alberto Borgeze polglasno.

— Ko smo prišli že blizu dvorca in obstali na mestu, odkoder se je skozi gosto vejevje lesketala streha, nama je neznan lovec dejal:

— Sedaj vam moje spremstvo ni več potrebno. Zbogom in želim vam, da bi vam ugajalo na dvorcu Miramaru.

Dejala sem mu, da je gotovo utrujen in ga povabila s seboj na dvorec, da bi mu priskrbel hladne pijače, ki bi ga malo okrepčala, toda neznanec mi je s smehljajem na ustnicah odgovoril, da ga v dvorcu ne vidijo ravno preveč radi.

— Kar se tiče kneza, je dejal lepi lovec, bi me gotovo rad pogostil, toda tam je tudi mnogo drugih ljudi, ki me nimajo prav nič radi.

Po teh besedah se je zasmel in hitro izginil med gostim grmovjem.

Toda kmalu nato se je še enkrat pojavil in naju prosil, da bi vam izročila neke čudne pozdrave:

Dejal je namreč, da lahko večkrat dobite jagod, če jih ljubite, samo košarico morate postaviti pod okna vaših sob.

Knez Alberto prebledi.

Sedaj je vedel, kdo je bil tisti tuji lovec, ki je spremil lorda Kensingtona in lady Izabelo do Miramara.

Vendar pa tega ni hotel povedati lordu, ker ga je poznal kot strahopetnega in silno nervoznega človeka, katerega bi

prestrašila vest o bližini slavnega razbojnika Giuseppa Musolina.

— Glavno je, da sta srečno prispela v moj dvorec, reče knez Alberto, ko je Izabela umolknila.

Nato pa je pozvonil po Kristofa in mu ukazal, naj pripravi vrsto sob v levem krilu palače.

Izabela je hitro odšla v svojo sobo, da bi si uredila toaleto.

Pri obedu se je zbrala velika družba.

Luigi Borgeze in Margareta sta se obnašala napram družbi čisto drugače, kakor nekoč napram ubogemu inženjerju Robertu Vilsonu.

Toda ko je Izabela zagledala Luigija se je stresla, kakor da bi jo bila pičila kača, na njenih ustnicah pa se je pojavil samo lahen usmev, ko je zopet videla lepo ženo.

— Kje neki tiči danes ta inženjer? se je začudil knez Alberto Borgeze, ko so prinesli služabniki že tretjo jed na mizo. Čudno, da ga ni tako dolgo, ker je bil sicer vedno tako točen. Nikdar mi ni bilo treba čakati nanj.

Nihče mu ni vedel odgovoriti.

Kosilo je bilo obilno in lord Kensington se je z apetitom posluževal dobrih jedi in jih pridno zalival z izbornim šampanjcem.

— Sicer pa je inženjer vaš rojak, moj dragi lord, je nadaljeval knez.

— Ah, res? To mi je zelo drago.

Razgovor je za nekaj hipov prenehal.

Bil je majhen odmor, v katerem so se odprla vrata obednice in na njih se je pojavil pričakovani angleški inženjer Robert Vilson.

— Ah, pogledjte gospoda, čigar odsotnost vam je povzročala toliko nepotrebnih skrbi! Toda, gospod inženjer, danes ste prišli zares precej pozno, je vzkliknila Margareta.

— Ponižno prosim odpuščanja, kajti doslej sem bil zaposlen pri studentu v gozdu, je dejal inženjer Robert Vilson in se globoko priklonil.

Zdajci plane lord Kensington s svojega stola, kakor da bi ga bil kdo s šivanko pičil in se na ves glas zasmeye:

— Ha, ha, ha, to je najboljši vic, karkoli sem jih kedaj slišal — inženjer — inženjer za vodne zgradbe.

Naenkrat se Vilson spotakne in prime med padcem lorda Kensingtona za roko, da se je zgrudil z njim.

Na svojo nesrečo je držal lord Kensington v roki čašo šampanjca in porterja, ki se mu je razlil po obrazu. Nastala je splošna zmeda.

Lord Kensington se je komaj pobral, ko pa je videl, v kakšnem revnem stanju se nahaja, je hitro pobegnil v sosedno sobo, v katero je prišel takoj za njim tudi knez Alberto Borgeze...

— Zelo žal mi je, dragi lord, da se vam je v moji hiši pripetila ta nezgoda, vzklikne knez Alberto Borgeze, toda inženjer res ni ničesar zakrivil. Tega je kriv samo nesrečni slučaj.

— Slučaj? je iztisnil skozi zobe lord Kensington in si brisal z robcem šampanjec in omako z obraza.

Vrag naj vzame takšen slučaj, saj mi je skoraj izbil zobe. Takšnih padcev človek ni navajen.

Toda, dragi knez, kaj mi neprestano pripovedujete o nekakšnem inženjerju?

Saj ta človek je detektiv. Poznam ga kakor preluknjan denar ali pa morda še boljše.

To je slavni angleški detektiv Robert Vilson in zelo me veseli, da sem ga zagledal v vaši hiši.

— Tiše, tiše, pri Bogu vas prosim, dragi prijatelj, vzklikne knez Alberto Borgeze, prosim vas, lord Kensington, ne povejte nikomur, da je Robert Vilson slavni londonski detektiv...

— Zares? Jaz pa sem mislil, da bom izzval ogromno senzacijo s svojim odkritjem, odgovori lord Kensington. Kajti Vilsona pozna ves London kot najslavnejšega detektiva...

— Vem. Ravno radi tega pa sem mu tudi pisal, naj pride, je odgovoril knez.

— Kako? se začudi lord. Robert Vilson se nahaja torej tukaj službeno? Ah, da, že razumem — on se je kar tako predstavil za inženjerja za vodne zgradbe — da, da, ti gospodje nosijo vedno masko.

— Katere ni treba sneti, dragi lord, pristavi knez Alberto Borgeze, radi tega vas še enkrat prosim, da nikomur ne poveste, kdo je on prav za prav.

Jaz sem čuval do sedaj to tajnostt tako skrbno, da niti hčerka, niti moj brat ne vesta, da je Robert Vilson slavni londonski detektiv, pa bi tudi sedaj ne želel, da bi kdo snel pajčolan z moje skrivnosti.

— Tedaj bom, samo po sebi umevno, molčal. Toda po-

vejte mi, dragi knez, čisto zaupno, kaj se je zgodilo v vaši hiši, da ste morali poklicati detektiva iz Londona? Saj nimate žene, kajneda?

— Kaj hočete reči s tem?

— To vendar, da se po navadi pojavi detektiv, kadar ni v zakonu kaj v redu. Ta Vilson je odličen človek za takšne stvari.

— Zares, neverjetno.

Poznal sem na primer vojvodo Latura iz Pariza. Imel je lepo mlado ženo, ki pa ga je varala. Vojvoda pa je imel zopet zvezo z neko damo od baleta.

Razmerje med tem zakoncema je postalo neznosno, ko je postala mlada vojvodinja noseča z glavnim tenorjem Velike Opere. Vojvoda Latur je torej...

— Prosim vas, dragi lord, pustiva za enkrat vojvodo Laturja, ga prekine knez Alberto.

Povedal vam bom, čemu je prišel slavni detektiv Robert Vilson v mojo hišo.

K sreči ne gre za nezvestobo zakoncev in za medsebojno varanje, temveč za velikanske tatvine srebra, ki smo jih pred nedavnim odkrili v moji hiši.

— A, tako? Torej gre za srebro. E, potem vas bo pa to srebro zares mnogo stalo.

— Meni ni toliko do izgube, dragi lord Kensington, odgovori knez Alberto Borgeze, kolikor do tega, da bi rešil neprijetnega občutka, da gojim pod svojo streho tatu.

— Seveda, seveda! pritrди lord Kensington. Tat v hiši je zares neprijetna stvar, navsezadnje pa je le boljše, kakor pa če ima človek ženo, ki sicer ne krade, dovoljuje pa, da jo od časa do časa kdo drugi okrade.

Najboljše pa bi bilo, da se sploh ne bi več prikazal k mizi, ker sem si zares obleko popolnoma umazal. Škoda se mi zdi samo pastet, ker so bile zares izvrstne.

— Če dovolite, bom zapovedal, naj vam jih servirajo v sobi. Ali naj o tem obvestim tudi lady Izabelo? je ljubeznjivo vprašal knez Alberto.

— O, ne, ne, nikakor! Kar naj se zabava z vašo gospodično hčerko.

Knez Alberto Borgeze se je čez nekaj minut vrnil k družbi, ki se je medtem veselo zabavala.

Lady Izabela je postala bleda kakor stena, ko je zagle-

na tleh svojega moža, vsega politega s šampanjcem in porterjem.

Lord Kensington je neopaženo izginil v svojo sobo.

— Vse je v redu, je zašepetal knez Alberto Borgeze, ko je stopil k detektivu Robertu Vilsonu. Povedal sem mu samo kar je moral brezpogojno vedeti.

— Ali bo molčal?

— Bo.

Vsi so odšli na teraso.

Družba ni niti opazila, da je izginila lady Izabela Kensington v prekrasnem parku dvorca Miramara.

Izabela je odšla skozi majhna vrata na vrt in se napotila po nepreglednem drevoredu oljk in platan, katerih senca je tako dobro dela po strašni popoldanski vročini.

Hodila po počasi in ni opazila, da ji sledi neki moški — detektiv Robert Vilson.

Londonski detektiv je ni nalašč zasledoval, temveč je tudi njega privabila v park želja, da bi se malo izprehodil po mladnih drevoredih, ko pa je zagledal pred seboj lepo ženo, je nehote mahnil za njo.

— Ali je mogoče, si je mislil slavni detektiv, ko je počasi stopal za njo, da more ta žena ljubiti tistega starega in živivelega lorda?

Brez dvoma ji mora biti zelo težko živeti s človekom, ki se povsod izpostavlja roganju.

V tem trenutku je sedla lady Izabela na kamenito klop. Detektiv Vilson je zavil med grmovje in se napotil po stranski poti v njeno bližino.

Ustavil se je za nekim visokim in močnim deblom, odkoder je lahko opazoval Izabelin lepi obraz, ki se je vedno bolj mračil.

Zdajci pa se je Izabela stresla, solze so ji pritetkle iz oči in zašepetala je tako glasno, da jo je lahko slišal tudi detektiv, ki je bil skrit za drevesom:

— Ah, Bog, kako sem nesrečna! Kakšnemu nesrečnežu me je prodala moja mati, ki ni prav nič ozirala na čuvstva svoje hčerke.

Takrat bi bila morala biti pogumna, zavrniti bi bila morala tega snubca in prepričati poroko, ker sem tudi tedaj nosila v duši drugo sliko, ki me še dandanašnji nepreghoma zaletuje, čeprav sem si prizadevala, da bi si jo iztrgala iz spomina.

Kamorkoli grm in kjerkoli se ustavim, povsod stoji pred menoj človek, s katerim me družijo najslajši spomini mladosti...

Nenadoma pa plane Izabela prestrašena s klopi, na kateri je sedela.

Pred njo se je namreč razdelilo grmovje in lep in mlad možki se je prikaza lin goščave. V roki je nosil puško, za pasom samokres, ob boku pa močan lovski nož.

— Gaston! vzklikne Izabela in iztegne obe roki prikazni, kakor da bi se hotela braniti. Gaston, človek, povej mi, si-li to ti, ali pa je samo tvoj duh?

— Izabela! se je izvilo markizu Gastonu de Gondiju iz prsi, kajti to je bil v resnici on.

Prihitelj je k Izabeli, jo prijel za roki in jih pritisnil k svojim ustnicam.

— Da, moja Izabela, jaz sem, vzklikne markiz Gaston de Gondi. Toda pojasni mi, kako si prišla ti v park dvorca Miramara? Ah, draga, ko bi ti vedela, s kakšnim hrepenenjem izgojvarjam vsak dan tvoje ime, kako hrepeni moja duša po tebi...

Njena glava je omahnila na njegova prsa, njegove ustnice pa so se strnile z njenimi.

Naenkrat pa se je Izabela iztrgala iz Gastonovega objema in pridušeno vzkliknila:

— Gaston, kaj počenjaš? Ah, Bog, če naju je kdo videl, če je šel kdo za mano? Moj mož je tudi na Miramaru. Bog ne daj, da bi naju bil kdo videl.

— Ti si prišla torej z lordom semkaj? je dejal markiz Gaston de Gondi. Tedaj sta gotovo gosta kneza Alberta Borgeza in je vajina tista kočija, ki se je s konji vred pogreznila v močvirje tukaj v bližini.

— Kako, mar veš ti to?

— Da, vse vem, ji odgovori Gaston de Gondi. Nek tuj lovec se vama je ponudil za vodnika in vaju srečno odpeljal do dvorca Miramara? Mar ni tako?

— Da, ah, Gaston, povej mi, kdo je bil tisti človek? ga je izpraševala Izabela. Njegov obraz se mi je zdel tako znan, kakor da bi ga bila že nekoč videla. Ti ga prav gotovo poznaš, povej mi, kako se imenuje?

— To je bil moj znanec, draga Izabela, ji odgovori markiz Gaston de Gondi. Toda pustiva to za sedaj, saj si imava drug drugemu toliko povedati.

— Ne, dragi, sedaj ne, kajti vsak trenutek bi lahko kdo prišel, kaj če bi prišel moj mož in naju zasačil skupaj, se je izobesila Izabela.

— Ah, da, prokleti predsodki in obzirnosti! zavpije je markiz Gaston de Gondi. Zakaj moraš nositi okove, Izabela, zakaj ne moreva biti srečna?

Sedaj se nama nudi tako ugodna prilika, ko bi te lahko porabil tvojemu soprogu.

Reci mi eno samo besedico in odpeljal te bom v najljubljeno samoto, odpeljal te bom na vrh Aspromontov. Tam že čakajo par, ki je neskočno srečen.

Izabela je molčala, povabila je pogled in strmela v tla, njen obraz pa je bilo videti, da se bije v njeni notranjosti strašen boj.

Njene oči so se napolnile s solzami in komaj je pašepetala svojem ljubljencu v uho:

— Ko bi mogla oditi s teboj bi bila nepopisno srečna! tako lepo bi bilo biti vedno pri tebi!

Toda ti ne poznaš mojega moža, ti ne poznaš lorda Kensingtona. On bi storil vse, da bi me zopet odtrgal od tebe, potem pa bi me obsipal s psovki in s sramoto in kdo ve, kaj vse bi si še izmislil, da bi me čim bolj trpinčil.

In vidiš, dragi Gaston, tega bi ne mogla prenesti in to je tisto, pred čemer trepečem.

— Da bi te tvoj mož odtrgal od mene? vzklikne markiz Gaston de Gondi. Kar poizkusi naj! Zgoraj, na vrhu Aspromontov sva popolnoma varna in nihče nama tam ne more storiti ničesar žalega.

Tam živi človek — preganjan človek, ki ga italijanska vlada išče, kakor ni iskala nikogar doslej in na čigar glavo je razpisala petdeset tisoč lir nagrade.

Ta človek pa gospodari na Aspromontih brez skrbi in prihaja mirno v dolino, kadar se mu zljubi, ko pa drugi mislijo, da ga imajo že v svojih lačnih krempljih, izgine kakor dim, katerega ne moreš prijati...

— O, kom govoriš? ga vpraša Izabela. S kom živiš, dragi Gaston?

— Vse ti bom povedal, moja draga Izabela, ji odgovori markiz Gaston de Gondi, ker vem, da me boš razumela in da me ne boš prezirala.

V to državo sem prišel radi tega, ker sem neki ženi pri-

segel neko nezmisljivost v nepreračunljivem položaju, v katerem sem se takrat nahajal.

Prisegam ti, moja Izabela, da sem vedno ljubil samo tebe. Toda tista druga si je postavila kot cilj, da mora veliki hajduk Giuseppe Musolino poklekniti k njenim nogam in ukazala je trojici mladih francoskih kavalirjev, naj vjamejo razbojnika in ji ga pripeljejo u Francijo.

Samo galantnost nas je privedla tako daleč, da smo prisegli, da bomo izpolnili njeno neumno željo in odpotovali smo z vsemi pripravami v Italijo.

Z menoj sta bila kapetan François Trevij in baron Somer.

Tu smo se seznanili z Giuseppe Musolinom in njegovo plemenitost, nevstrašenost in junaštvo so nas tako navdušili, da smo se iz sovražnikov spremenili v prijatelje, iz preganjancev smo postali tovariši.

Ti si se nasmehnila, ko si slišala, da je iz markiza Gastona de Gondija postal hajduk, toda kaj hočeš?

Mi živimo prekrasno svobodno življenje.

Giuseppe Musolino mi je obljubil, da bo izkoristil prvo priliko in te ugrabil lordu Kensingtonu ter te izročil meni.

Sedaj je napočil prvi trenutek, Izabela, in jaz se nadejam, da boš postala sedaj moja tudi brez Musolinove pomoči.

— Počakaj malo, dragi, ga prekine Izabela. Preden nadaljuješ, mi odgovori na neko vprašanje — kajti priznavam ti, da postajam ljubosumna — povej mi, Gaston, katera žena je to, kateri si hotel izkazati tolikšno uslugo?

— Vse ti bom povedal, draga moja, ji odvrne Gaston de Gondi, nimam vzroka, da bi kaj skrival pred teboj. Tista žena je mlada kneginja Margareta Borgeze, hči človeka, v čigar hiši se sedaj nahajaš.

Detektiv Robert Vilson je slišal iz svojega skrivališča vsako posamezno besedo in njegovo začudenje je postajalo vsak trenutek večje.

— Ali si videl Margareto kedaj pozneje? vpraša Izabela svojega ljubljence.

— Nikdar! odgovori markiz Gaston de Gondi in si položi roko na srce.

Prisegam ti, Izabela, da ne čutim napram njej popolnoma ničesar, ne morem se celo otresti nekega suma, ki jo je strahovito očrnil v mojih očeh. Meni se zdi, da Margareta ni pošten značaj, za kakršnega sem jo nekoč smatral.

Toda, Izabela, pustiva ta pogovor.

Sprejmi moj predlog, draga. Tebe ne veže ničesar na

mojega moža.

Mar hočeš biti vedno nesrečna, moja draga Izabela, mar hočeš za vedno pokopati svojo mladost in lepoto?

— Gaston, Gaston, se je borila lepa žena s samo seboj, da bom popustila.

Ah, Gaston, slutim, da boš onesrečil sebe in mene, kajti ne bom mogla biti žena razbojnika gori na Aspromontih, stalnem strahu, da bi me policija ne prijela in me bo zopet spročila mojemu možu.

— Dobro, tedaj bova skupaj zapustila Italijo, ji hitro odgovori markiz Gaston de Gondi. Giuseppe Musolino nama bo pomagala, da bova prispela do meje.

Odpeljal te bom v Pariz in skrila se bova v kakšnem kraju, kjer naju nihče ne bo poznal. Tudi moji tovariši se bodo vsekakor vrnili z nama in varovali mojo ženo.

— Tvojo ženo? ponovi Izabela žalostno. Ah, jaz ne bom nikoli postati tvoja žena, Gaston. Lord Kensington ne nikdar privolil v ločitev zakona.

— To je moja skrb, Izabela, odgovori markiz Gaston de Gondi. Že zdavnaj sem sestavil neki načrt, po katerem bom brez dvoma prišel do svojega cilja. Lord Kensington bo še nocoj podpisal listino in s tem privolil v ločitev zakona.

— Nemogoče!

— Nič ni nemogočega, če ima človek takšnega prijatelja, kakršen je Giuseppe Musolino, odvrne markiz Gaston de Gondi samozavestno.

Detektiv se v svojem skrivališču nasmehne in si reče sam pri sebi:

— To bo pa zares prekrasna stvar! Ubogi lord Kensington, zdi se mi, da ti bo nocojšnja noč prinesla mnogo neprijetnosti. Boš vsaj doživel kedaj kakšno presenečenje.

— Izabela, kako se glasi tvoj odgovor? je silil markiz Gaston de Gondi in v nestrpnem pričakovanju zrl v Izabeline lepe oči.

— Moj odgovor? ponovi Izabela njegovo vprašanje. Mar moreš še dvomiti o njem, Gaston? Pridi nocoj, dragi in me odpelji k sebi.

— Hvala ti, hvala, draga, je vzklikal markiz Gaston de Gondi presrečen. Postavi samo prižgano svetiljko na okno

sobe, v kateri stanuješ. Za vse ostalo pa bova poskrbela in Giuseppe Musolino.

— Dobro, odgovori Izabela. Opolnoči te bom pričakovala. Pobrala bom vse dragocenosti in vzela s seboj nakit.

— Ne, jo prekine markiz Gaston de Gondi, kar je njegovega, mu pusti. Obleci najenostavnejšo obleko, odloži nakit, dovolj bogat sem, da ti bom lahko desetkratno povrne vse, kar boš izgubila. Torej o polnoči!

Še enkrat sta se objela in poljubila, potem pa je markiz Gaston de Gondi izginil v prav tisto grmovje, iz katerega se je prej tako nenadoma pojavil.

Lady Izabela pa se je zamišljeno napotila po dolgem hladnem drevoredu proti gradiču.

— To bo zelo vesela noč, si je dejal detektiv Robert Watson, ko je kmalu za Izabelo prišel iz skrivališča in jo našel po isti poti proti gradiču.

Pa sem zares silno radoveden, kakšen škandal bo napravil ubogi lord Kensington, ko bo zvedel, da je njegova lepa in mlada žena pobegnila.

Po napačni poti — na pravo mesto

Okrog polnoči so se previdno bližali trije jezdec dvorca Miramaru.

Ko so prispeli na obronek gozda, so vsi trije skočili s svojih konjev, najstarejši in najmočnejši pa se obrne k enemu izmed svojih spremljevalcev in mu reče:

— Prijatelj Gaston, na cilju smo. Pusti me, moj zvesti tovariš, da bom delal za tebe.

— Kako, kapetan, odvrne markiz Gaston de Gondi, hočeš odkloniti mojo pomoč, čeprav se vsa zadeva tiče mene in je prav za prav moja dolžnost, da se izpostavim nevarnosti, ki je združena z osvobojenjem moje ljubljene.

— Nevarnosti? ponovi tisti, ki je začel prvi govoriti in ki je bil v resnici Giuseppe Musolino. Jaz pa mislim, da v tem slučaju ne pride v poštev nobena morebitna nevarnost.

Jaz zastopam to mišljenje, da je najboljše, če pustita to stvar meni, kajti če bi se mi zares utegnila pripetiti kakšna nesreča, bosta našla način in pot, po kateri me bosta osvobodila, v slučaju pa, da bi me ne našla pravočasno, sem jaz Giuseppe Musolino in vsem bo popolnoma jasno, da sem udržal, ker se mi je zopet enkrat zahotelo ropanja.

V tem slučaju ne bo padel nate, kakor tudi ne na Izabelo niti najmanjši sum.

Če bi pa tebe ujeli, prijatelj, bi izgubil čast, obenem pa bi padel na Izabelo težek sum, ker bi te lord Kensington lahko spoznal in dokazal zvezo, ki obstaja med vama.

— Dobro, kapitan, je naposled pristal markiz Gaston de Gondi in mu ganjeno stisnil desnico. Sprejemem tvoj plemeniti predlog, toda kljub temu te bom spremil do dvorca in te pokazal pod oknom v slučaju potrebe.

— Tudi tega ne boš storil, mu odgovori Giuseppe Musolino. Ti boš tako prijazen in boš čakal tukaj z najinim prijateljem Plon-Plonom.

Izabelo bomo potem spravili na Plon-Plonovega konja in lahko jo boš odpeljal na Aspromonte.

— Izvrstno! pristavi Plon-Plon.

— Torej na svidenje, dragi Gaston, konča Giuseppe Musolino pogovor. Hitel bom...

Giuseppe Musolino ni čakal na odgovor, temveč hitro zavil proti dvorcu Miramaru.

Vsa ta zadeva se mu je zdela silno lahka in enostavna in takoj je pristal na Gondijev predlog.

S seboj je vzel samo samokres in bodalo, poleg tega pa še lestvico iz vrvi, ki mu je bila po njegovem mnenju brez-pogojno potrebna.

Stran gradu, od katere je prišel, je ležala v trdni temi. Gotovo so že vsi spali.

Nadaljeval je pot okoli gradu in opazil na nekem oknu v prvem nadstropju za spuščeno zaveso svetiljko ali svečo, tega ni mogel natančno razločiti.

Giuseppe Musolino ni dolgo premišljeval, temveč se je takoj lotil dela.

Razvil je lestev in jo vrgel tako spretno in sigurno na razsvetljeno okno, da sta se obe kljuki močno prijeli.

— Izvrstno, zamrmra Giuseppe Musolino sam pri sebi. Sedaj moram samo še odpreti okno, če ga Izabela že sama ni odprla. To se mi je pa zares izborno posrečilo.

Pregledal je še samokres, ki je bil nabit s šestimi naboji, obtipal je bodalo ob pasu in se začel vzpenjati po lestvi ter priplezal do širokega prizidka pred oknom, na katerem je lahko udobno stal.

Okno je bilo zaprto.

Moral je torej razbiti šipo ali pa toliko časa čakati, da bi Izabela sama odprla.

Odločil se je za prvo, ker bi trkanje slišal lahko tudi kdo drugi, kar pa je hotel Giuseppe Musolino na vsak način preprečiti.

Razen tega pa je bila zanj samo malenkost, kadar je bilo treba udreti skozi zaprto okno.

Vzel je iz žepa diamant, izrezal z njim šipo, jo s pomočjo smole vzal iz okvirja in jo spustil na tla tako spretno, da je padla na smolo in ni povzročila niti najmanjšega trušča, nihče bi ne bil mogel vedeti, da se nekdo vtihotaplja v dvorec.

Skozi odprtino, ki si jo je napravil, je pritisnil na kljuko in odprl okno.

Pot je bila prosta.

Tiho in previdno se je spustil v sobo.

Najprej je zagledal tik okna majhno svetiljko, na kateri je stala svetiljka, zastrta z rdečim pajčolanom.

Soba je bila izredno razkošno urejena, tako da se je Giuseppe Musolino kar ustavil in nekaj trenutkov kakor omamljen občudoval to razkošje.

Toda Izabele ni bilo v sobi.

— Morda pa je v sosedni sobi! pomisli Giuseppe Musolino in se napoti tja.

Naenkrat pa je obstal kakor prikovan.

V postelji je zagledal neko prekrasno ženo, ki je mirno spala.

— Zares, je nadaljeval Giuseppe Musolino v mislih, to pač ni dokaz iskrene ljubezni, ki jo pričakuje moj prijatelj Gaston de Gondi.

Prav dobro je vedela, da bo opolnoči prišel, kljub temu pa je legla in sedaj mirno spi.

Sicer pa, jaz bom izpolnil svojo obljubo, na razne okolnosti se mi ni treba ozirati...

Tiho je stopil k postelji, na kateri je izpod svilnate odeje gledala prekrasna plava glava z valovitimi lasmi.

Narahlo se je dotaknil s svojo roko.

Lepa glava se je dvignila, pogledala ga je, na ustnice pa ji je legel smehljaj, prekrasna žena je s hrepenenjem iztegnila roki k njemu in zašepetala:

— Giuseppe Musolino — ti — ti — Giuseppe — v moji spalnici?

Giuseppe Musolino je osupnil in stopil korak nazaj, kada bi bil zagledal kačo.

Ta obraz je prav dobro poznal, čeprav je bilo že dolgo od tedaj, ko ga je zadnjikrat videl.

Še takrat so bile te poteze samosvoje in strastne, toda so na sebi pečat nedolžnosti, ki je sedaj popolnoma izginitel s tega lepega obraza.

— Margareta? vzklikne Giuseppe Musolino. Margareta Čiriko, zaročenka izdajalca Pavla, ti tukaj, v tem dvorcu, v razkošju, ki se spodobi edino le knezom! Kaj pomeni to?

Margareta ne odgovori takoj.

Dvignila se je samo toliko na postelji, da je lahko se in se zagledala kakor v nekih ontamljujočih sanjah v Giuseppea Musolina, gledala ga je kakor gleda žena moškega, ki je bil njena edina strast in hrepenenje.

Giuseppe Musolino poleg nje v njeni spalnici, popolnoma sama sta v hiši, ki spi!

Toda njene sanje so bile kratke.

Giuseppe Musolino je stopil čisto k postelji, se sklonil in se zagledal v njene oči s svojim mračnim, prodirajočim pogledom ter ji dejal:

— Torej ti si to, Margareta Čiriko?

Sedaj mi je nekaj jasno, ti si se pred nedavnim udeležila lova, ki so ga priredili name.

Ne trepeči in ne poizkušaj lagati.

Ti si bila najstrašnejši preganjalec, iz vsake tvoje kretnje je govorila strast po maščevanju.

Videl sem tisto lepo ženo, ki je jezdila poleg lopova Luigija Borgeza in vedno vzpodbujala kmete, ki so me zasledovali, temu lopovu pa sem jaz prisegel maščevanje za njegove zločine.

Še takrat sem premišljeval, kje neki sem že videl ta obraz, ki je kakor ustvarjen, da zapeljuje moške.

Toda takrat si nisem vedel odgovoriti na to vprašanje, kajti kdo naj bi si mislil, da bi mogla uboga Margareta Čiriko najti takšno družbo!

Toda, poglej, sedaj sem te našel v odlični hiši kneza Alberta Borgeza in sicer ne kot služkinjo ali pa sobarico, kar bi ti popolnoma pristojalo...

Slučaj me je pripeljal, da bom morda odkril neko važno skrivnost in jaz čakam na tvojo izjavo, lepa Margareta.

Vnaprej pa te opozarjam, da ti bom do ročaja porinil

moje lepo bodalo v tvoje prsi, samo če boš poizkušala vpiti in mi tako nakopati preganjalce na vrat.

Zapomni si to in govori.

Toda Margareta ni imela časa, da bi spregovorila tudi eno samo besedico, ker je nekdo v tem trenutku potrkal na vrata in popolnoma tiho zašepetal:

— Margareta, jaz sem — Luigi, tvoj zaročenec.

— Zaročenec, ha! zamrmra Giuseppe Musolino in hoče pianiti proti vratom in navaliti na svojega sovražnika ter obračunati z njim.

Toda v zadnjem hipu se je premislil in s tistim finim instinktom, ki je bil njegovo posebno svojstvo zaslutil, da se za tem skriva neka tajnost, ki jo mora pojasniti.

— Odgovarjaj to, kar ti bom šepetal, zašepče Giuseppe Musolino Margareti v uho. Sedel je k njej na posteljo in prislonil svoje bodalo na njene prsi.

Lepa žena je samo po sebi umevno prebledela, vendar pa je ohranila svoj mir, ki je že marsikoga premotil.

— Margareta, se je zopet oglasil Luigi pred vrati. Ali slišiš, jaz sem, tvoj zaročenec. Rad bi nekaj govoril s teboj.

— Ne morem te sedaj sprejeti, ji zašepče Giuseppe Musolino, Margareta pa je zvesto ponovila njegove besede, potem pa je celo pristavila:

— Legla sem že, Luigi.

— Hotel sem namreč govoriti s teboj o tvojem očetu, knezu Albertu Borgezu, je nadaljeval Luigi. Zdi se mi, da je stari pripeljal nekega detektiva, ki pazi na naju.

— Jutri bova govorila o tem, ji zašepče Giuseppe Musolino, Margareta pa je odgovorila glasno:

— Počakaj s tem do jutri, Luigi. Jaz mislim, da tvoje sumničenje ni opravičeno. Kdo bi vendar mogel biti detektiv tukaj na Miramaru?

— Tisti angleški inženjer Robert Vilson mi nič kaj preveč ne ugaja, odgovori Luigi Borgeze. Opazil sem, da je zvrtil luknjo v steno, ki loči mojo sobo od njegove. To pa je storil prav gotovo radi tega, da bi pazil name. Previdna morava biti, draga Margareta.

Mlada žena, odgovori tudi knez Musolinovega šepetanja:

— To ni noben dokaz, dragi moj! Robert Vilson je inženjer in lahko je mogoče, da je hotel določiti debelost stene. Sicer pa sem zelo utrujena, Luigi, pojdi! Lahko bi se

še komu sumljivo, če bi te videl, da stojiš tako pozno pred vrati moje spalnice.

— Komaj in komaj že čakam trenutka, nadaljuje tih pred vrati, ko boš moja. Da bi le stari kmalu umrl — saj koga mislim — ah, draga, kakšna sreča bo imeti tebe in tebe še ogromno bogastvo Borgezev.

— Molči, nesrečneš, ga prekine Margareta. Molči, nesrečnež ti pravim, kajti jaz nisem...

V tem trenutku je Margareta začutila na svojih prsih hudno ostrino bodala, Giuseppe Musolino jo je krepko stisnil na roko.

— Kaj praviš, Margareta? je Luigi pred vrati nestrpno spraševal. Ti nisi?

— Nisem v stanju, da bi ti še nadalje odgovarjala. Lahko Spala bi rada.

Pred vrati je Musolino slišal korake rimskega grofa, ki so se vedno bolj oddaljevali.

V sobi pa je lepa sleparka brez moči omahnila na mehke blazine in vse telo ji je stresala lahna drhtavica.

Giuseppe Musolino jo je pustil, da si je malo oddahnila, prav je spravil bodalo v nožnico, je bil vedno pripravljen, ga bo zopet privlekel na dan in ga uporabil, če bo treba.

Naposled pa se je obrnil k njej in ji dejal:

— Margareta Čiriko, sedaj vem, kakšno ulogo igraš v tej hiši. V tvoji glavi se je porodila misel na prevaro, proti kateri so vsi moji zločini malenkost.

Ti varaš kneza Alberta Borgeza in se mu lažeš, da si njegova hči. Povej, ali ni res tako?

Njene svilnate trepalnice so se počasi dvignile, gledala je mirno in brez strahu in rekla:

— Da, res je, Giuseppe Musolino.

— To si brez dvoma storila s pomočjo Luigija Borgeza, ti si je tudi izmislil ta peklenski načrt?

Ne vem s kakšnimi peklenskimi sredstvi se ti je posrežilo, da si preslepila tako plemenitega človeka, kakršen je knez Alberto Borgeze, toda vidim, da se ti je obneslo.

Margareta Čiriko, hči človeka, katerega sem poslal v peklo, se imenuje sedaj kneginja Margareta Borgeze in katera bo kmalu postala rimska grofica!

Mar ni tako?

— Da, tako je, Giuseppe Musolino.

— Ih ti izgovarjaš to tako mirno, nesrečnica? zavpil je Giuseppe Musolino. Mar ne trepečeš in se ne bojiš?

Mar ti ne pride na misel, da bi šel lahko h knezu in mu vse povedal ter te strmoglavil iz višine, na kateri se nahajaš v prepad, iz katerega se ne boš nikdar več dvignila?

Da, Margareta, še nocoj te bom razkrinkal, ker nočem da bi kdo tako plemenitega človeka, kakor je knez Alberto Borgeze, tako nesramno varal.

Margareta pa ga je popolnoma mirno poslušala, na njenih ustnicah je celo počival smehlaj in Musolinu se je zdelo, da čuti gorak stisk njene roke, katero je držal v svoji.

— Vstani, nesrečnica, ji je ukazal Giuseppe Musolino, obleci se in pojdi z menoj h knezu Albertu, ki ga bom zbudil! Toda hiti, ker nimam mnogo časa!

— Šla bom s teboj h knezu, mu odgovori Margareta s toplim in nežnim glasom. Priznala mu bom vse, toda šele potem, ko me boš ti nekaj časa poslušal.

Če boš potem tudi vztrajal na tem, da ne smem več biti kneginja Borgeze, bom sprejela vsako kazen, katero mi bosta ti in knez namenila.

— Kaj bi mi imela ti za povedati? je vprašal Giuseppe Musolino jezno. Pazi, da me ne boš skušala omamiti z lažjo in prevaro, kajti jaz nisem tako lahkoveren in dobrodušen kakor knez Alberto Borgeze, mene ne boš mogla prevarati, kajti jaz poznam prav dobro tebe, tvojo preteklost in tvojo rodbino.

Ukročena kača

Margareta se zopet vzravna v svoji postelji.

Njeni plavi valoviti lasje so ji padali na prekrasno oblikovana ramena in jim dajali še večjo privlačnost.

Prekrižala je roke na prsih in je bila tako po svoji lepoti podobna Magdalení spokornici.

— Da, res je, je začela Margareta s tihim, prijetno zvenečim glasom. Zlorabila sem zaupanje kneza Alberta Borgeze.

Jaz igram ulogo njegovega izgubljenega otroka, knez me smatra za svojo hčerko in me je zaročil s svojim bratom Linigijem Borgezem.

Toda, Giuseppe Musolino, ali si pomislil, kaj me je pri-

vedlo k temu, da sem pristala jaz ki me je svet poznal kot
pošteno deklico, na to komedijo, ki jo sedaj igram?

Tebe je spravilo na pot, ki si jo ubral, sovraštvo mene
na ljubezen.

— Ah, ah, torej iz ljubezni si postala takšna, kakršno te
vidim pred seboj, ji je zasmehljivo odvrnil Giuseppe Musolino.
Najbrž iz ljubezni napram tistemu nesrečnežu Luigiju Bor-
gezu, kajneda, lepa Margareta?

— Ah, ti se mi posmehuješ, Giuseppe! Kako bi mogla
ljubiti tega človeka?

Luigi Borgeze je sicer moj zaročenec, toda jaz ga so-
vražim in prisegam ti, da govorim v tem trenutku čisto res-
nico. Rimski grof je samo slučajno moj zaveznik, po katerem
bom lažje izvedla svoje načrte.

— Kakšna ljubezen te je torej pripravila k temu, da si
poteptala krepost in postala sleparka?

— Ali hočeš vedeti ime človeka, katerega ljubim? ga je
vprašala Margareta v nekakšnem zanosu in se še bolj vzrav-
nala na svoji postelji.

Nagni se malo k meni, pa ti bom zašepetala v uho, ker
nočem, da bi še kdo slišal to ime razen tebe.

Giuseppe Musolino je hitro pogledal proti vratom in se
prepričal, da so še zaprta, potem pa se je sklonil k njej, da bi
slišal ime človeka, ki ga Margareta ljubi.

Njene polne in bele roke so ga strastno objele in po-
tegnile njegovo glavo na njene prsi prej, kakor se mu je
posrečilo, da bi se zavedel.

— Človek, katerega ljubim in radi katerega sem to sto-
rila, se imenuje — Giuseppe Musolino! mu je zašepetala Mar-
gareta v uho in ga držala v strastnem objemu.

Giuseppe Musolino se je s pridušenim krikom iztrgal iz
njene objema. Čelo se mu je nagrbančilo in njegove oči so
se divje zasvetile.

— Nesrečnica! vzklikne Giuseppe Musolino. Kako si
drzneš govoriti mi o ljubezni, ko vendar veš, da je Giuseppe
Musolinu draga samo ena žena na svetu in ta žena se imenuje
— Julija.

— Da, samo tebe ljubim, je nadaljevala prekrasna žena
in razširila svoje roke, in vzljubila sem te prvi trenutek, ko
sem te zagledala.

In samo radi tega, ker si me zavrnil in prezrl, sem se
vrгла v naročje tvojemu sovražniku Pavlu, katerega nisem

nisem nikdar ljubila. Samo tebe sem hotela s tem razžaliti in zato sem postala njegova zaročenka in mu obljubila, da mu bom zvesta žena.

Musolino je vstal s svojega sedeža.

Na njegovem čelu so se bleščale velike znojne kaplje. Njeno priznanje ga je mučilo.

Kako bi mogel on, Giuseppe Musolino, biti kriv, da je Margareta postala propadla ženska in osleparila tako plemenitega človeka, kakor je knez Alberto Borgeze?

— Če si me zares ljubila, Margareta, brez moje vednosti, jo je vprašal Giuseppe Musolino s skoraj nežnim glasom, kako si mogla potem postati sleparka?

— Mar si ne moreš tega misliti, Giuseppe? se je začudila Margareta, ki je mislila, da Musolino popušča. To sem storila radi tega, ker sem te hotela osrečiti.

Jaz sem sedaj kneginja Borgeze in delam v tej hiši lahko kar se mi zljubi.

Jutri ponoči ti bom odprla vrata tega dvorca, pobrala bova vse, kar se nama bo zdelo vredno v tej hiši in postala bova bogata, bogatejša kakor si si mogel kedaj v življenju zamisliti.

Ti molčiš, Giuseppe?

Ti mi ne odgovoriš?

Pomisli, človek, da ti ponujam milijon, da ti ponujam vsoto, s katero podkupiš lahko vse svoje nasprotnike in odi-deš v katero drugo državo, kjer si lahko ustvariš svoj dom in kjer se ti bo zopet vrnila prostost.

Reci mi eno samo, edino besedo in ne jutri, temveč že danes bom položila ta milijon k tvojim nogam.

Vsa tvoja preteklost bo z eno samo potezo izbrisana in ti boš postal svobodni kralj mojega srca...

— In ti misliš, Margareta, jo prekine Giuseppe Musolino s prezirom, da bom sprejel tvojo ponudbo?

Ne, meni je ta dom svetejši od mojega lastnega, ker prebiva v njem plemenit človek.

Ne, Margareta Čiriko, ne samo, da ne bom oropal kneza Alberta Borgeza, temveč ga bom obvaroval pred kačo, ki mu leži na prsih in pred tisto drugo, ki je skrita, ki pa samo čaka na ugoden trenutek, da bi zasadila svoj strupeni zob v knezovo telo.

Ali veš, kako se imenuje ta kača?

To je Luigi Borgeze, rimski grof.

— Musolino, Musolino, poslušaj me, je prestrašeno spre-
govorila Margareta.

— Kaj mi imaš še povedati? jo prekine Giuseppe Mu-
solino. Ali nameravaš povišati ta milijon na deset milijonov?
Ali mi hočeš morda povedati, da bi knez lahko umrl od kak-
kega strupa in zapustil tebi vse svoje premoženje?

Ne, Margareta.

Pred nekaterimi trenutki si si še lahko mislila, da bi ga
lahko spravila s poti in postavila na njegovo mesto Luigija
Borgeza, toda sedaj je tvoj načrt propadel.

Giuseppe Musolino bo znal braniti prijatelja v nesreči.

— Tako torej, zavpije plavolasa žena z zadirčnim gla-
som. Pa nisi menda tako neumen, da boš odšel h knezu Albertu
Borgezu in me izdal?

— O, da, takoj sedaj grem h knezu, odvrne Giuseppe
Musolino, ker sem se s teboj že itak predolgo razgovarjal. Pa
ne bom šel sam, peljal bom tudi tebe s seboj!

Obleci se in se pripravi, da boš šla z menoj! Brez skrbi
se oblečeš lahko tudi pred menoj.

Jaz sem močnejši od tebe, Margareta, ker nosim v srcu
talisman — Julijo — ki me brani pred skušnjavami, v katere
bi me utegnile spraviti ženske, kakršna si ti...

— Proklet naj bo ta talisman! zavpije Margareta divje
in si zarije svoje bele roke v lase, kakor da bi jih hotela iztr-
gati. Prokleta naj bo tvoja Julija!

Giuseppe Musolino je hitro potegnil bodalo izza pasu in
planil proti nesramnici.

V zadnjem trenutku pa se je premislil, obstal pred njo in
s tresočo se roko spravlil bodalo zopet nazaj v nožnico, se ji
nazrl v oči in ji dejal:

— Ah, ni mnogo manjkalo, da nisem napravil neumno-
sti! Ne, lepa Margareta, ni še čas, da bi te preklal kakor piš-
čanca. Najprej moraš povedati resnico! Hitro se obleci!

— Kaj pa če bi ne hotela iti s teboj? reče lepa Marga-
reta s kljubovalnim glasom.

— Mar se mi misliš upirati? vpraša Giuseppe Musolino
svojo lepo nasprotnico in jo grozeče pogleda. Prav, tedaj ti
bom pokazal, kako zna Giuseppe Musolino postopati z da-
mami tvoje vrste.

Po teh besedah plane Giuseppe Musolino na Margareto,
jo potlači med blazine, potem pa potegne iz žepa dve tanki,
toda silno močni vrvici.

— Ne dam se zvezati! je kričala Margareta. Na ves glas bom vpila in klicala na pomoč, ko pa bodo pritekli ljudje, te bodo prijeli in odpeljali v Reggio.

Bolj bodo verjeli meni, kakor pa zloglasnemu razbojniku Giuseppe Musolinu.

Zadnjikrat te torej opozarjam, Giuseppe Musolino, pazi se dobro.

— Molči! zagrmí Giuseppe Musolino in preden se je Margareta prav zavedla, ji je vrgel blazino čez glavo in jo tiščal od zgoraj. Izpod blazine je bilo slišati samo slabotne in nerazločne glasove.

Margareta se je obupno branila z rokami in z nogami, toda Giuseppe Musolino ji je s spretno roko zvezal noge nad kolena z močno vrstico, nato ji je zvezal še roke, ko pa je bil gotov s tem poslom, ji je porinil v usta velik robec.

Čez nekaj trenutkov je ležala pred njim tako zvezana, da se ni mogla ganiti.

Musolino si je obrisal potno čelo, pregledal je še enkrat samokres, ko pa se je prepričal, da je nabit še z vsemi šestimi naboji, je odprl vrata Margaretine spalnice in odšel na hodnik, ob katerem so se vrstila vrata vseh sob v prvem nadstropju.

Toda tu je obstal pred novo zapreko.

Musolino ni vedel, v kateri sobi spi knez Alberto Borgeze, vendar pa ni smel med potjo nikogar srečati v tej hiši razen kneza, kateremu edinemu je lahko zaupal svojo skrivnost in svoje odkritje.

Medtem ko je neodločeno stal pred vrati in premišljeval, kaj naj bi storil, mu je naenkrat nekdo zaklical:

— Stoj! Kdo ste in kako ste prišli v to hišo?

Giuseppe Musolino se je stresel, toda ne od strahu, temveč od veselja, ker je takoj spoznal glas svojega prijatelja doktorja Müllerja.

— Ali ste to vi, doktor Müller? je vzkliknil Giuseppe Musolino veselo in hitel naproti presenečenemu mlademu zdravniku. Hvala Bogu, da sem vas tukaj našel.

— Giuseppe Musolino... Tukaj... v dvorcu... v Miramaru? Za Boga, kaj nameravate? je jecljal doktor Müller, ki ga je Musolinova pojava na tem mestu silno presenetila.

— Radi mojih namenov vam ni treba biti v skrbeh, dragi doktor, odgovori Giuseppe Musolino prestrašenemu zdravniku. Jaz sem prišel v дворец Miramare z najboljšim

imenom. Toda povejte mi pošteno in iskreno, ali ste vi zares pravi prijatelj kneza Alberta Borgeza?

— Na svetu ni človeka, katerega bi bolj spoštoval od tega, odvrne mladi zdravnik.

— Ali pa veste v kateri sobi spi knez, je vprašal Giuseppe Musolino malo nezaupno.

— Samo po sebi umevno, se nasmehne doktor Müller in pogleda Musolinu v oči.

— Tedaj me hitro odpeljite k njemu! Moram namreč takoj govoriti z njim o neki važni stvari.

— S knezom Albertom Borgezom? se začudi doktor Müller. Giuseppe Musolino, rotim vas, povejte mi odkrito-srčno, ali vas vodi h knezu zares dobra namera?

— Prisegam, da je tako! odgovori Giuseppe Musolino in dvigne tri prste kvišku.

— Izvolite tedaj za menoj! reče doktor Müller in odide po dolgem hodniku.

Bazjašnjenje skrivnosti

Doktor Müller je šel z Giuseppom Musolinom po dolgem hodniku in se ustavil pred visokimi vrati čisto na koncu hodnika in potrkal nanje.

Nekaj trenutkov pozneje se je pojavil na pragu Kristofa v nočni obleki.

Ko je zagledal doktorja Müllerja, se je silno začudil in dejal:

— Vi... v tem času, gospod doktor? Kaj se je zgodilo?

— Kristofu, mu odgovori doktor Müller. Zbudite kneza, govoriti moram z njim!

— Toda, se začudi zvesti stavec. Saj ste vi sami rekli, da mora neprekinjeno spati.

— Prosim vas, pojdite takoj in ga zbudite na mojo odgovornost, je odgovoril doktor Müller nestržno.

Stavec je zmajal z glavo in odšel.

Čez nekaj trenutkov pa se je zopet vrnil in dejal doktorju Müllerju:

— Njegova svetlost vas prosi, da vstopite.

Doktor Müller se je obrnil h Giuseppu Musolinu in mu dal znamenje, naj gre za njim.

Ko je šel slavni gospodar gora mimo starega Kristofa,

je ubogi starec preplašeno napravil korak nazaj, ker je zagledal ob njegovem pasu samokres in bodalo.

Doktor Müller in Giuseppe Musolino sta stopila v enostavno opremljeno knezovo spalno sobo.

Knez Alberto Borgeze se je v naglici oblekel in šel zdravniku naproti, ko pa je zagledal za njegovih hrbtom nekega tujca, je obstal kakor prikovan.

— Kdo je ta človek? vpraša knez Alberto presenečeno. Zelo znan se mi zdi...

— Jaz sem Giuseppe Musolino, hajduk z Aspromontov in vaš najponižnejši sluga! vzklikne Giuseppe Musolino in se spusti pred knezom na kolena.

Knez Alberto se ni prestrašil, ko je slišal ime, pred katerim je trepetala vsa Italija.

— Kako ste prišli vi k meni, Giuseppe Musolino? ga vpraša knez Alberto začudeno. Sicer pa, karkoli ste mi prinesli, vam zagotavljam, da ste v moji hiši popolnoma varni, dokler boste v njej moj gost.

Vstanite, Giuseppe Musolino, samo pred Bogom moramo klečati, saj smo vsi samo ljudje!

— Gospod, odgovori Giuseppe Musolino, jaz vem, da nisam vreden, da bi prišel v vašo bližino, toda Bog mi je pričal, da me je semkaj privedla želja, da bi vam storil nekaj dobrega.

Presvetli knez, некоč ste mi rešili življenje, jaz pa sem prišel sedaj, da bi vas opozoril, da bi nekega lepega dne ne popili kave s strupom.

Prišel sem, da bi vam pomagal očistiti vašo hišo in spraviti kačjo zalego iz nje...

— Vi govorite v zagonetkah, Giuseppe Musolino, ga prekine knez. Prosim vas, izražajte se jasneje.

— Dovolite mi najprej neko vprašanje, knez, je nadaljeval Giuseppe Musolino.

Ali smo tukaj varni, mar nam ne bo nihče prisluškoval?

— Da, odvrne knez Alberto Borgeze. V predsobi je moj stari Kristof, vse druge sobe okrog moje spalnice pa so nastanjene, nikogar ni, ki bi nam prisluškoval.

Giuseppe Musolino je nekaj časa molčal.

Naenkrat pa je starega kneza pogledal popolnoma mirno v oči in ga vprašal polglasno:

— Vi imate hčerko, knez?

— Da... seveda...

— Toda vaša hčerka ni bila vedno pri vas, kajneda? je izpraševal Musolino.

— Ne razumem, Giuseppe Musolino, čemu me to sprašujete, vendar je res tako.

Dolgo sem iskal svojega nesrečnega otroka, dokler mi ni naposled nebo izkazalo te milosti in mi vrnilo hčerko, vrnilo je otroka v objem svojega očeta in...

Knez Alberto Borgeze je umolknil, ker ni hotel izreči suma, ki mu je legel na dušo in ga neprestano mučil. Ni hotel povedati, da dvomi, če je Margareta zares njegov otrok, ki mu ga je dala njegova ljubljena Karmen.

— Zdi se mi, knez, da ste hoteli še nekaj reči, pristavi Giuseppe Musolino.

Kajneda, v vašem srcu se je pojavila slutnja, da to morda ni vaša prava hčerka?

Svetlost, vaše slutnje so upravičene.

Vi zares niste našli svoje prave hčerke. Neka ničvredna ženska nosi ime kneginje Borgeze in od vseh strani vas obdajajo sami sovražniki...

Knez Alberto se opoteče.

Besede Giuseppa Musolina so nanj tako delovale, da se je zgrudil na stol.

Doktor Müller je prestrašeno prihitel k svojemu pacientu in okaral Musolina:

— Ah, kaj ste storili! Knez še ni popolnoma zdrav in to razburjenje bi mu lahko strašno škodovalo.

— Morda sem postopal prehitro in nepremišljeno, reče Giuseppe Musolino z obžalovanjem. Žal mi je, toda nikakor nisem nameraval knezu Albertu storiti ničesar žalega.

Kljub temu pa mislim, da je boljše, da sem mu takoj povedal, kako nesramno je prevaran, kakor pa da bi se mu oči odprle šele tedaj, ko bi bilo že prepozno.

— Ne, nikaar ga ne karajte, dragi doktor, reče tudi sam knez Alberto. Giuseppe Musolino mi je povedal samo to, kar je že zdavnaj kot teman oblak zakrivalo vesele dni mojega življenja in moje starosti.

Musolino, je nadaljeval knez Alberto Borgeze, stopil k njemu in mu položil roke na ramena, odgovorite mi na moja vprašanja z »da« ali »ne«.

Ali mi lahko dokažete vse to, kar ste mi povedali?

— Lahko vam dokažem, knez, odgovori Giuseppe Musolino z odločnim glasom.

— Dokažite mi to, reče knez Alberto Borgeze bolestno, in zagotavljam vam, da vam te usluge ne bom nikdar pozabil.

Vi pravite, da je tista, ki nosi danes ime moje hčerke, samo sleparka?

Dobro, tedaj je morala imeti prej neko drugo ime. Ali bi mi mogli tudi to pojasniti?

— Da, ona se je prej imenovala Margareta Čiriko, bila pa je hči občinskega stražnika v San Stefanu, odgovori Giuseppe Musolino z glasom, ki ni pripuščal niti najmanjšega dvoma.

Knez Alberto je prestrašeno napravil korak nazaj.

Njegovo telo se je krčevito stresalo, nekaj minut je stal na mestu in se ni ganil, roke si je pritisnil na senci.

— Da, ona se je prej imenovala Margareta Čiriko, mu je zvenelo v ušesih.

— Ali ste jo vi poznali še tedaj, ko se je še imenovala Margareta Čiriko? je vprašal stari knez naposled.

— Da, potrdi Giuseppe Musolino, in prisegam vam, da je to baš ona. Sicer pa mi je to tudi sama priznala.

— Priznala vam je? Mar ste govorili z njo? se je knez Alberto silno začudil.

— Da, knez, nocoj...

— Nocoj? se je še bolj začudil ubogi knez. Mar ni Margareta v svoji sobi?

— Da, v svoji sobi je, odgovori Giuseppe Musolino in se nasmehne. Tudi sedaj leži v svoji postelji kakor po navadi, samo s to razliko, da sem poskrbel, da nam ne bo ušla, dokler bi to ne bilo nam po volji.

Oprostite mi, knez, da sem delal kar na svojo roko, toda zvezal sem ji roke in noge in ji potlačil velik robec v usta, da bi ne mogla klicati na pomoč...

— Ah, nesrečnica. Zakaj mi je povzročila toliko bolesti? vzdikne knez Alberto Borgeze trpko. Nekaj časa sem mislil, da je moja hčerka že zdavnaj umrla, sedaj pa sem bil prepričan, da sem navsezadnje le našel svojo drago Julijo...

Musolino osupne in vzdikne:

— Kaj? Kako se je imenovala vaša hčerka?

— Julija, odgovori knez Alberto Borgeze. Tako smo jo krstili. Pa tudi ta sleparka trdi, da se je imenovala Julija, da pa jo je človek, ki jo je nekoč našel pred svojimi vrati in jo potem vzgajal, imenoval Margareto.

— Oprostite, knez, je jecljal Giuseppe Musolino, kate-

...mi so šle komaj besede iz ust od silnega razburjenja, kako
... se je imenoval tisti človek, ki je našel vašega otroka pred
... svojimi vrati?

Morda veste za njegovo ime?

— Vem, odvrne knez Alberto Borgeze, to je bil neki
Vincenzo Zokali.

— Vincenzo Zokali! ponovi Giuseppe Musolino in se
poteče kakor da bi bil pijan. Torej Vincenzo Zokali je vzga-
lal vašo hčerko, ki se je imenovala Julija.

Ah, ta noč je polna odkritij!

Knez, v tem trenutku ne stojim pred vami samo kot člo-
vek, ki vam bo ugrabil hčer-sleparko, temveč me je samo
nebo izbralo, da vam vrnem vašega pravega otroka — pravo
kneginjo Julijo Borgeze, edino, ki ima pravico do tega pleme-
nega imena in do nečesa, kar je še dragocenejše — do vaše
ljubezni, ljubezni pravega očeta.

To je Julija — moja žena.

Knez je onemel od začudenja.

— Knez, vzklikne tudi doktor Müller, to je čista resnica.
To, kar sem že zdavnaj slutil, se je naposled izpolnilo. Knez,
dejaj sem vam, da sem videl Julijo in da me je iznenadila njena
ljubkost, še bolj pa izredna podobnost z vašo nepozabno so-
progo Karmen.

Knez Alberto ni mogel spregovoriti niti besedice.

Z obema rokama si je samo pritisnil srce, povetil je
glavo in solze so mu polzele po obrazu.

— Jaz lahko dokažem vse to, kar trdim, nadaljuje Giu-
seppo Musolino. Moja žena Julija je preživela svoja bridka
mladostna leta pri Vincencu Zokaliju, ki jo je zapostavljal pri
vsaki priliki in celo pretepal.

Toda lopov je dobil za svoje delo tudi zaslužen pla-
čilo, njega namreč ni več med živimi.

— Ah, sedaj mi je jasno, ga prekine knez, Margareta je
bila Julijina prijateljica, kajneda?

— Da, knez, Margareta in Julija sta si bili dobri prija-
teljici vse do trenutka, dokler mi Julija ni poklonila svoje lju-
bezni, odvrne Giuseppe Musolino. Od takrat pa sovraži Mar-
gareta Julijo, ker me je hotela tudi ona dobiti...

— Margareta je torej vedela za vajino ljubezen? ga
hitro vpraša knez Alberto.

Da.

— Poslušajte torej Giuseppe Musolino, nadaljuje knez

Alberto Borgeze, ali se še spominjate, kako vas je moj brat povabil v krčmo očeta Filipa?

— Kako naj bi se tega ne spominjal, knez, odvrne Giuseppe Musolino. Tistega dne je tudi nastala tista nesrečna zmota, da ste mi vi sovražnik.

Knez je globoko zavzdihnil in nadaljeval:

— Vidite, takrat sem vas hotel ujeti, toda naenkrat je planila skozi okno v sobo neka mlada žena, na kateri bi bil vsakdo lahko takoj spoznal, da ni nosila vedno tako revne in skromne obleke...

Stopila je k vam in iz vsake njene kretnje je izžarevala globoka in strastna ljubezen napram vam.

Tedaj sem si mislil:

To je ljubica Giuseppa Musolina — ona je moj otrok — moja mala Julija.

Sedaj pa vem, da je Margareta sleparka in da je vaša žena — moja hčerka...

— Kaj pa mislite sedaj storiti, knez? ga vpraša doktor Müller. Ali hočete tudi pred svetom dati Juliji ime in vse pravice, ki ji pripadajo?

— Ne morem vam takoj odgovoriti na to vprašanje, odgovori knez Alberto Borgeze, ki je bil globoko ganjen. Saj vidite, koliko stvari se je v teku nekaterih minut zrušilo na mojo staro glavo, toda če bom ugotovil, da je Julija zares moja hčerka, bom kljuboval vsemu svetu in imenoval jo bom svojo hčerko ter ji dal pravice, ki ji kot takšni pripadajo.

Ali je Julija na Aspromontih?

— Da, knez, potrdi Giuseppe Musolino.

— Dobro, tedaj se bomo skupaj vrnili na Aspromonte, nadaljuje knez Alberto Borgeze. Jaz bom z vami, ko se boste sešli z njo in potem bom spoznal, če naj vam verjamem ali ne.

In knez se je zamislil.

— Kaj pa nameravate storiti z ono sleparko? se je zanimal doktor Müller. Vi morate izreči sedaj težko obsodbo, ker bi bila zares neodpušljiva slabost, če bi pustili zločinko, ki vas je tako nesramno varala, nekaznovano.

— Toda kazen ne sme pasti samo nanjo, temveč tudi na tistega, ki je prav toliko kriv, kakor Margareta, pripomni Giuseppe Musolino mrko.

— Vem, koga mislite, reče mladi zdravnik žalostno. Vi govorite o knezovem bratu...

— Da, o njem, odgovori Giuseppe Musolino krepko in

strogo. Luigi Borgeze — oprostite, da moram to povedati — je največji lopov, kar jih je rodila zemlja, on si je tudi izmislil ves načrt in potegnil Margareto s seboj.

Lahko ste zadovoljni, knez, da ste sploh še živi, toda prizadevajte si, da odstranite čimprej iz svoje bližine človeka, ki ni vreden, da ga imenujete svojega brata.

Če mi dovolite, knez, vam bom jaz predlagal primerno kazen, ki vas bo zadovoljila.

— Giuseppe Musolino, vi ste mi storili že toliko uslug, odvrne knez Alberto Borgeze. Na kakšen način mislite, da bi bilo treba kaznovati Margareto in Luigija?

— Dovolite mi, da vam to zašepečem v uho, knez, reče Giuseppe Musolino.

Doktor Müller je stopil malo v stran, Giuseppe Musolino pa se je nagnil h knezu in mu nekaj zašepetal.

Knez se je tresel, ko ga je poslušal, ko pa je Giuseppe Musolino umolknil je dobri stavec vzklilnil:

— Ah, to je strašno, strašno!

— Nobena kazen ni prestrašna za ta dva lopova, odgovori Giuseppe Musolino prepričevalno. Odločite se, knez, in sprejmite moj predlog in zagotavljam vam, da bo tako najboljša. Ali hočete, knez?

— Mar še nocoj? vpraša knez.

Zakaj ne? Jutri zjutraj bi bilo lahko že prepozno, kajti Luigi je spreten in pretkan človek.

— Dobro, pritrdi knez Alberto Borgeze po kratkem molku in premišljevanju. Takoj bom poslal slugo.

Kristofa! zakliče knez glasno.

Stari sluga je hitro vstopil in gospodar mu je dal šepetaje neka povelja.

Stavec se je silno čudil, ko je paslušal svojega gospodarja, vendar pa je odšel, da bi izvršil njegove zapovedi.

Knez pa se je obrnil k zdravniku rekoč:

— Doktor, prosim vas, bodite tako ljubeznjivi in mi napravite neko uslugo.

Odidite, prosim vas, k mojemu bratu, ga zbudite in ga pripeljite sem. Posebej pa vas opozarjam, da se ni treba ničesar čuditi, kar boste nocoj tukaj slišali.

Vi pa, Giuseppe Musolino, se skrijte za zavese moje postelje, da boste priča mojega pogovora z bratom.

Po teh besedah se je stari knez brez moči spustil na stol...

Giuseppe Musolino mu je pokrtil noge z oedejo, za hrbet pa mu je potisnil mehko blazino.

Ko je vse to storil, se je skrtil za zaveso.

Čez nekaj trenutkov je stopil v sobo Luigi Borgeze.

Bil je že zaspan, ker ga je doktor Müller šele pred nekaterimi hipi prebudil iz spanja.

Hitro je stopil h knezu in mu dejal s ponarejeno skrbjo v glasu:

— Brat, kaj slišim, da si bolan? Kako hitro in nepričakovano te je napadlo? Ali imaš tudi kaj vročine?

— Čutim, da mi je smrt blizu, odgovori knez Alberto Borgeze in zapre oči, da bi mu ne bilo treba gledati svojega podlega brata Luigija.

Radi tega sem sklenil, da se bo tvoja poroka z mojo Margareto še nocej izvršila.

Vidim, da zame ni več zdravila.

Nocoj sem se naenkrat prebudil iz spanja in komaj se mi je posrečilo, da sem še lahko poklical Kristofa, takoj potem pa se mi je iz ust ulila kri.

— Kri se ti je ulila? vzklikne pretkani grof s tako zmagoslavnim naglasom, da se je knez Alberto komaj premagoval, da ni planil nanj in ga kaznoval.

— Sedi k meni, dragi Luigi, nadaljuje knez Alberto Borgeze s slabotnim glasom, in me poslušaj.

Morda se bom še popravil in prizadeval si bom kolikor bo v mojih močeh, da bi ozdravel, ker pa čutim, da mi smrt stoji že za hrbtom, čeprav še ni zamahnila s koso, sem sklenil, da uredim svoje posvetne zadeve, v prvi vrsti pa bi rad osigural bodočnost svoje hčerke.

Luigi, ali imaš kaj proti temu, da bi se tvoja poroka z Margareto izvršila še nocej?

— Brat, jaz ne vem, kako naj bi se ti zahvalil, da si to sklenil! se je pretvarjal Luigi Borgeze. Ti veš, da sem vedno želel, da bi se to čimprej zgodilo...

— Hvala ti, brat, da si sprejel moj predlog, se je zahvalil knez Alberto. Jaz sem ukazal, da bodo za to svečanost vse potrebno pripravili. Pojdi, obleci se, jaz pa bom čez pol ure prišel z Margareto v kapelo dvorca.

Luigi je vstal in hotel svojemu bratu poljubiti roko, knez pa jo je potegnul k sebi in dejal:

— Luigi, ni treba, da bi se mi zahvaljeval. Hiti samo, da te nevesta ne bo čakala.

Luigi je odšel.

Komaj pa so se zaprla vrata za njim, se je knez Alberto z obema rokama za glavo in pridušeno kriknil:

— Ah, kako je pokvarjen in hudoben!

Toda takoj se je zopet zavedel svojega položaja in po-
Giuseppa Musolina, ki je prišel s strašnim izrazom na
brazu izza zavese.

— Giuseppe Musolino, dajte mi svojo roko, mu reče
Alberto, in mi obljubite, da se Luigija Borgeza ne boste
dotaknili, dokler se bo nahajal v mojem dvorcu in pod
mojo streho, saj me razumete?

Spomnite se, da je moj brat in da ni treba, da bi nje-
kri tekla pred mojimi očmi.

— Prisegam, odgovori Giuseppe Musolino, čeprav vam
moram priznati, da bo šlo to zelo težko.

Mar vam je povzročil toliko gorja?

— Gospod, odgovori Giuseppe Musolino, v njegovih
čeh pa so se zableščale solze. Vse, kar more storiti človek
človeku najhujšega, je storil Luigi Borgeze meni, zakrivil je
nesrečo, ki bi je ne mogel nikdar več popraviti.

To vam bom povedal čisto na kratko, da boste vedeli:

Luigi Borgeze se je nekoč oziral za Julijo, za vašo
čerko, z namenom, da bi napravil iz nje žrtev svoje pohote.

Rešil sem jo takrat s tem, da sem jo sprejel k sebi, on
pa se mi je maščeval na najpodlejši način.

Tisto noč, ko je prihitela Julija k meni in me prosila, da
bi jo rešil, je bil v hiši moje matere Vincenzo Zokali težko
ranjen. To se je zgodilo v San Stefanu.

Prisegam vam, da nisem izprožil strela, ki je Vincenca
Zokalija ranil.

Toda Luigi Borgeze je dvignil proti meni tožbo, katero
je pred sodiščem s svojo krivo prisego potrdil.

Na podlagi te njegove prisege me je sodišče obsodilo na
četrt stoletja temnice.

Takrat sem prisegel, da bo Luigi padel kot žrtev mo-
strašnega maščevanja in to prisego bom tudi izvršil...

In Giuseppe Musolino je nato pripovedoval o vsem, kar
je pretrpel radi Luigija Borgeza.

Medtem ko je Giuseppe Musolino pripovedoval, ga je
knez Alberto gledal ves čas v oči, potem pa mu je položil
roke na ramena in mu dejal:

— Pustimo to za sedaj. — Jaz mislim, da boste morali

biti vedno pri Margareti in paziti na njo, da bi z nobeno besedico ne izdala naše namere, ker bo brez dvoma slutila, kaj nameravamo storiti z njo.

Pojdite radi tega takoj k njej in ji pomagajte pri oblačenju, potem pa se tudi vi oblecite v neko drugo obleko, v kateri vas ne bo nihče spoznal in pripeljite nevesto v kapelo, kjer vas bomo pričakovali.

Popolnoma se zanesem na vas in prepričan sem, da boste stvar najboljše izvedli.

— V tem pogledu ste lahko brez skrbi, knez, odgovori Giuseppe Musolino. Mislim, da bom verodostojna priča.

Pri teh besedah se je Giuseppe Musolino globoko priklonil in odšel iz sobe.

Knez Alberto je ostal sam.

Nekaj časa je stal na mestu in se ni ganil, naenkrat pa se je zdrznil in zavpil:

— Kako strašna noč! Kakor kakšne vročične sanje! In vendar je vse to strašna resnica!

Prav za prav pa je boljše tako.

Nocoj se bom rešil zlobnih ljudi, ki sem jih imel doslej okoli sebe, v mojo hišo pa bo priplul angel na svojih lahnih perotih.

Zasluzena kazen

V majhni kapeli dvorca Miramara so bile prižgane vse svetiljke, gorele so vse sveče.

To je bila majhna razkošno urejena cerkvice z belimi marmornatim ortarjem in lepimi, vitkimi marmornatimi stebri.

Nekdaj je knez Alberto Borgeze imel v kapeli svojega duhovnika, odkar pa se je vrnil z Madeire, je klical v slučaju potrebe nekega puščavnika, ki se je nahajal v gozdu, nedaleč od dvorca Miramara.

Tudi nocoj, po pogovoru z Giuseppom Musolinom in z zdravnikom, je poslal knez Alberto Borgeze enega izmed svojih služabnikov po puščavnika, ki se je takoj odpravil in prispel skoraj istočasno s knezom v kapelo.

Knez Alberto ga je pristrčno pozdravil, potem pa je odšel z njim v spovednico, kjer sta ostala skoraj četrt ure.

Ko sta prišla iz kapelice bi bil lahko tudi nepoznavalec

...loveških značajev spoznal, da se je pripetilo v spovednici: ...
...ekaj, kar je napravilo puščavnikov obraz silno resen.

— Ali bosta zaročenca kmalu prišla? vpraša duhovnik
...kneza Alberta. Rad bi se namreč vrnil že v svojo kolibo pre-
...den se bo začelo daniti.

Knez Alberto mu je baš hotel odgovoriti, ko se je na
...stopnicah prikazala poročna povorka.

V tem trenutku so zabučale orgle s kora, stari Kristof
...igral prekrasne melodije.

Medtem ko so svečani zvoki orgel polnili slavnostno
...razsvetljeno cerkvico, sta šla Luigi in Margareta po marmor-
...natih stopnicah proti oltarju.

Ženinova priča je bil lord Kensington, katerega so nalašč
...na to zbudili, nevestina priča pa je bil neki moški, ki je bil
...grnjen s širokim plaščem. Kapuco je imel potegnjeno preko
...bela, tako da mu obraza ni bilo mogoče spoznati.

Ni nam treba še posebej pojasnjevati, da je bil to Giu-
...seppo Musolino, priznati pa moramo, da je bila Margareta
...lepa in dražestna nevesta, samo njen obraz je bil nocoj, na
...njeno poročno noč, silno bled.

Puščavnik je že čakal zaročenca pred oltarjem.

Tudi detektiv Robert Vilson je vstal in z največjim za-
...budanjem zvedel, da se bo poroka med Luigijem Borgezom
...in kneginjo Margareto izvršila še nocoj.

Slavni angleški detektiv seveda ni ničesar slutil in brez
...vsega je verjel, kar so mu pripovedovali, da je namreč začel
...knez nenadoma bruhati kri in radi tega sklenil, da se bo po-
...roka izvršila še nocoj. Pred svojo smrtjo hoče še videti svojo
...hčerko preskrbljeno in jo pozdraviti kot ženo Luigija Borgeza

To so bile vse osebe, ki so prisostvovala temu slavnost-
...nemu dejanju, tej čudni poroki v pozni noči.

Ko so svatje vstopili, so se vrata za njim zaprla, da ni
...mogel nihče več priti v cerkev.

Med navzočimi je bil tudi doktor Müller, kar je itak
...samo po sebi umevno.

Knez Alberto Borgeze je stal na zadnji stopnici oltarja.
Ko so svatje vstopili in so se za njimi zaprla težka cer-
...kvena vrata, je glasno dejal:

— Gotovi razlogi so me prisilili, da sem moral napove-
...dati poroko za nocoj in nadejam se, da se bo izvršila na va-
...jino največje zadovoljstvo...

— Samo po sebi umevno, odgovori Luigi Borgeze, ka-

teremu so kar oči žarele od veselja. Zagotavljam ti, da ti bom za to odločitev do smrti hvaležen.

— Vem in vedno bom vedel pravilno ceniti tvojo hvaležnost, odvrne knez Alberto mrko.

Bleda nevesta ni spregovorila niti besedice.

Zdelo se je, da ji težka slutnja leži na duši, ker je v strašnem pričakovanju strmela nemo predse.

Čeprav bi hotela kaj reči, je dobro vedela, da drži črni spremljevalec pripravljeno ostro bodalo pod svojim plaščem, od katerega bi njena usta za vedno onemela.

— Pozivam vas, častiti služabnik božji, nadaljuje knez Alberto Borgeze, da izvršite poroko teh zaročencev po zakonih naše cerkve, ki jih bodo vezali do smrti.

— Pokleknita na posvečene stopnice, Luigi in Margareta, ju pokliče častitljivi duhovnik — puščavnik z močnim, prijetno zvenečim glasom in začne obred poroke.

Stari puščavnik je govoril samo to, kar je predpisano v cerkvenih knjigah.

Medsebojne ljubeznih in dolžnosti zakoncev drug do drugega ni niti omenil.

Vprašal je Luigija Borgeza, če je trdno sklenil, da bo vzel devico Margareto za ženo, pri tem pa se je izogibal, da ni spregovoril njenega rodbinskega imena.

Luigi Borgeze, ki se ni niti zmenil za to, je brez pomišljanja hitro odgovoril »da«.

Tudi Margareta je pritrdila.

Stari puščavnik je potem izmenjal prstana in izjavil navzočim, da je poroka končana.

Po izvršenem obredu je knez Alberto Borgeze odklenil neko majhno omarico na oltarju in vzel iz nje knjigo, v katero so vpisovali poroke rodbine Borgezov.

— Ali so vpisani vsi podatki v poročno knjigo? vpraša puščavnik glasno.

— Vse je v redu, izjavi knez Alberto Borgeze, potrebni so samo še podpisi.

Doktor Müller prinese poresnik in črnilo.

Duhovnik povabi Luigija, naj podpiše.

Luigi Borgeze je stopil hitro k oltarju in s trdnim prepričanjem, da je naposled rešeno vprašanje nasledstva, prijel pero, ni se zmenil za vsebino, temveč podpisal na mestu, ki mu ga je naznačil stari duhovnik.

Za njem se je podpisala tudi Margareta in lord Kensington kot ženina priča.

— Sedaj pridete vi na vrsto, se obrne puščavnik k človeku, ki je imel kapuco na glavi.

Človek, ki je bil nevestina priča, je vzel hitro pero v roko, pri tem pa je pogledal Luigija naravnost v oči.

Luigi pa, ki še do sedaj ni vedel, kdo je ta človek, je tudi stopil k oltarju in se sklonil nad knjigo.

Toda v naslednjem trenutku je odskočil in divje zavpil, kajti tujec je pod vsemi drugimi imeni napisal s krepkimi črkami in trdno roko:

Giuseppe Musolino.

Ko si je podli rimski grof opomogel po prvem presenečenju, se je glasno in surovo zasmel ter vzkliknil:

— Kakšna neumna šala je vendar to? Kako pride sem ime Giuseppa Musolina in kdo si upa zbijati šale z menoj?

— Ne, rimski grof, tu ni nobene šale vmes, odgovori puščavnik svečano, Bog v nebesih ve, da to, kar se je tukaj zgodilo ni šala, temveč najstrašnejša resnica.

Prečitaj, kar si podpisal.

Ti misliš, da si poročen s kneginjo Margareto Borgeze, najneda, Luigi?

Nesrečnež, vedi, da je tvoja žena Margareta Čiriko, hči Alekseja Čirika, občinskega stražarja iz San Stefana...

Začuden Luigi je stal nekaj trenutkov kakor da bi okamenel, bil je bled kakor stena.

Potem pa se je zdrznil in ježno zavpil:

— Ti si se torej norčeval iz mene, Alberto! Toda za to se boš pošteno kesal, čeprav odidem odtod naravnost na vislice. Že od nekdanj stojiš vedno na poti moji sreči, prokleti — sedaj pa se poberi že enkrat v pekel!

Z bliskovito naglico je potegnil Luigi Borgeze nož izza pasu in navalil na svojega brata.

Samo ena sekunda je še manjkala in Luigi Borgeze bi bil postal morilec svojega brata.

Toda v zadnjem trenutku je dobil silen udarec od zadaj v desnico, ki je držala nož.

Luigi je zaječal, nož pa mu je padel na tla.

V usodnem trenutku je planil neljubi gost s kapuco k njemu in ga udaril po roki, potem pa se je prav tako hitro postavil med njega in med kneza Alberta.

— Mar si padel že tako globoko, rimski grof, zavpije

neznanec s kapuco, da ti niti življenje lastnega brata ni več sveto? Pazi se, nesrečnež!

Knez Alberto Borgeze ima branilca, ki je pripravljen zanj žrtvovati tudi svoje življenje, ta branilec pa se imenuje — Giuseppe Musolino!

In človek, ki je bil nevestina priča, je snel kapuco, nato pa je še vrgel plašč s sebe.

Luigi se je zgrozil, strmel je v neznanca in komaj spregovoril:

— Giuseppe Musolino — tukaj?

— Da, jaz v svoji lastni osebi, odgovori Giuseppe Musolino.

Prišel sem na vabilo, da bi prisostvoval poroki Luigija Borgeza z ženo iz nizkega rodu, z ljubico mojega nekdanjega prijatelja Pavla, ogljarja, ki sem ga že zdavnaj poslal v pekel, ker je bil izdajalec.

— Lopov, morilec, zločinec! je vpil Luigi Borgeze, ki je kar menjaval barve, medtem ko je Giuseppe Musolino govoril.

Njegove pesti so se krčile in navzoči so mislili, da bo vsak hip navalil na svojega nasprotnika, toda naposled so se mu brez moči zopet povesele.

— Prekrasna družba, knez Alberto Borgeze! reče Luigi zasmehljivo. Zloglasni razbojnik, na čigar glavo je razpisana velikanska nagrada, se je zvezal z mojim bratom, da bi me skupno preslepila in prevarala, poleg tega pa sta našla služabnika božjega, ki jima je pomagal v komediji.

Toda zapomnite si, ljudje, da te žene, in Luigi pogleda Margareto z zaničevanjem, ne bom nikdar priznal za svojo, ker se je poroka izvršila proti moji vednosti in proti moji volji.

— Motiš se! vzklikne stari puščavnik s strašnim glasom. Poroka je izvršena po vseh predpisih, po tvoji vednosti in želji in če si osleparjen, si si sam tega kriv.

Tvoj brat knez Alberto ti bo dal sicer še točnejša pojasnila, jaz pa te še posebej opozarjam, da bom tudi pred svojo najvišjo oblastjo trdno vztrajal na tem, kar sem danes v tej kapeli storil.

— To, kar se je danes tukaj zgodilo, izjavi knez Alberto Borgeze, se je zgodilo zato, ker sem jaz tako hotel.

Prav dobro vem za nevarnost, ki je stalno lebdela nad mojo glavo radi tvojih neprestanih poizkusov, da bi se me za vedno iznebil in me spravil s sveta.

Morda bi ti še lahko oprostil, kar si meni storil, da pa si mojega nesrečnega otroka pahnil v propast, naj ti nebo oprost, jaz ti ne bom nikdar.

Ti si vedel, da se moja nesrečna Julija nahaja v rokah Vincenca Zokalija, pa je nisi rešil iz njenega strašnega položaja, temveč si ti — stric — grof Borgeze, hotel napraviti iz nje svojo ljubico.

Sam Bog jo je takrat rešil in jaz sem mu za to iz vsega hvaležen.

Čemu naj bi ti našteval vse tvoje zločine, Luigi Borgeze?

Sam pekel ti je pokvaril račune in sedaj si zvezan z ženo, ki te je po svoji zlobi in pokvarjenosti vredna.

Samo nekaj bom še povedal.

Ta prostor, ki je do sedaj služil za pobožne molitve k Bogu, katerega pa je tvoja in njena navzočnost onečastila, ne bo več kapela in hiša božja.

V tem prostoru bosta grešnika sojena.

Giuseppe Musolino, ali si storil vse, kar sem ti ukazal?

— Vse je v redu, knez, odgovori Musolino.

— Ali so tvoji ljudje pripravljani?

— So.

— Pojdi in jih pokliči.

Da bodo naši čitatelji razumeli, kar se bo sedaj zgodilo, moramo pripomniti, da Giuseppe Musolino nikakor ni izgubljal časa na dvorcu Miramaru.

Ko je po dolgem pogovoru s knezom Albertom Borgezem zapustil njegovo spalnico, se je napotil v gozd, našel tam markiza Gastona de Gondija in mu naročil, naj pokliče kapetana Trevija, barona Somerja in Gaetana Krispija.

Gaston de Gondi je takoj zajahal svojega konja in se v divjem galopu vrnil na Aspromonte, da bi izvršil gospodarjevo naročilo čim najvestnejše.

— Giuseppe Musolino, se obrne sedaj knez Alberto Borgeze k njemu, prepuščam ti, da kaznuješ ta dva nesrečneža.

Ti veš, da si mi obljubil, da ne boš prelil njune krvi na tem svetem mestu, hočem pa, da bosta tako zaznamovana, da ne bosta tega nikdar v življenju pozabila.

Naprej, Musolino!

V tem trenutku so sve luči v kapelici ugasnile, gorelo je samo šest sveč, ki so le slabo razsvetljevale prostor.

Puščavnik, doktor Müller, detektiv Vilson in knez so stopili čisto k oltarju.

Musolino pa je odprl vrata in zavpil:

— Vstopite, tovariši in izvršite svojo dolžnost. Danes morate zaznamovati propadla žensko in podlega sleparja in lopova! Verjemite mi, da še nikdar niste izvršili plemenitejšega dela!

Luigi in Margareta sta stala skupaj na spodnji stopnici oltarja, niti pogledala se nista, vsak izmed njiju pa je na tihem očital nesrečo svojemu tovarišu.

Kdo ve, kako jima je bilo tedaj pri srcu, ko sta zagledala Musolinove tovariše, ki so z biči v rokah prihiteli v kapelico na Musolinovo povelje!

Tudi Musolino je prijel bič, spleten iz usnja, stopil k Luigiju in ga dvakrat močno udaril v obraz.

Luigi Borgeze je zatulil in hotel planiti nanj, toda v tem trenutku so prihiteli tudi ostali in ga začeli bičati po zgledu svojega kapetana.

Musolino je prepustil črnega rimskega grofa svojim tovarišem, sam pa je stopil k Margareti in ji zaklical:

— Še nikdar nisem udaril ženske, toda tebe moram. Margareta Čiriko, kajti ti si slabša in bolj pokvarjena od najslabše in najbolj zaničevane ženske, ki se klati po rimskih ulicah in išče nesrečnežev, ki bi ji nasedli.

Po teh besedah je Giuseppe Musolino tudi Margareto udaril dvakrat v obraz.

Udarca sta ji prerezala kožo in iz ran sta brizgnila dva črna curka krvi.

Razbojniki so neusmiljeno bičali sedaj enega, sedaj drugega zločinca.

— Na pomoč! Saj me bodo ubili! Usmili se me, Alberto! je kričal Luigi Borgeze.

— Ne, Luigi, mu odvrne knez Alberto Borgeze popolnoma hladnokrvno. Dokler ne boš odšel iz tega gradu, ne bodo prenehali z bičanjem.

Ko pa boš obstal pred dvorcem, se bodo vrata zaprla v znak, da tvoja noga ne sme več prestopiti njegovega praga. Nikdar več se ne smeš vrniti pred moje oči!

— Zapomnil si bom to in vi mi boste drago plačali, kar ste mi storili! je zavpil Luigi Borgeze, kateremu je iz mnogih malih ran tekla kri, čigar bojaželjnost pa še vedno ni bila premagana.

Proklet bodi, Giuseppe Musolino, proklet bodi tudi ti, Alberto in vsi vi, ki ste priče mojega ponižanja!

Trepečite pred osveto Luigija Borgeza!

Luigi Borgeze, ki ste ga bolest in obup ter zavest o ponižanju popolnoma porazila, je zgrabil Margareto za roko in odhitel z njo po mračni kapeli.

Musolinovi tovariši so planili z biči v rokah za njima in neprestano bičali.

Naenkrat je iz klopi odjeknil bolesten vzklik:

— Za vruga! Pustite me, saj jaz ne spadam k njim!

— Lord Kensington! vzklikne knez Alberto. Kaj je to? Zakaj ga preteplate?

Lordu Kensingtonu je zares slaba predla.

Plon-Plon, ki ni prav razumel situacije, je zagleda za klopmi lorda Kensingtona, sem se je namreč revež v naglici skrnil, in ga začel neusmiljeno pretepati.

Giuseppe Musolino je hitro skočil od oltarja in prihitel k Plon-Plonu, da bi mu ugrabil žrtev, ki je ječala pod težkimi in nezasluženi udarci.

— Ali si znorel? je zavpil Giuseppe Musolino nad Plon-Plonom. Mar ne vidiš, da ta gospod ne spada k tistim, ki jih hočemo nocoj kaznovati?

— Oprostite, odgovori Plon-Plon, toda ta človek se mi je zdel silno sumljiv, pa sem si mislil, da mu malo udarcev ne bo škodovalo.

Sicer pa, se obrne Plon-Plon k lordu Kensingtonu, če sem se zmotil, vas prosim tisočkrat odpuščanja.

Ko se je Plon-Plon prepričal, da se je lotil nedolžnega človeka, je odhitel, da bi si svojo jezo ohladil na krivih, ki sta ašla iz kapelice.

Toda bil je prepozen.

Luigi in Margareta, ki sta dirjala po mnogih hodnikih in stopnicah, preganjana od močnih udarcev z biči, sta naposled prispela na dvorišče, čigar glavna vrata so bila na stežaj odprta.

S poslednjim naporom svojih moči sta se privlekla do velikih vrat, za katerimi bi morala končati strašna kazen, ki jima jo je namenil Giuseppe Musolino.

Toda naenkrat se je Luigi ves stresel in obstal.

Pred vrati je stal veliki knezov lovski pes, ki ni Luigija Borgeza nikdar maral.

Ogromna žival je jezno zarenčala.

Preganjanci so bili Luigiju in Margareti že čisto za petami, vsak trenutek bi ju bili lahko dohiteli.

V silnem strahu je Luigi planil proti vratom.

Zdajci pa se je pes vzravnal, se mu postavil s tacami na ramena — in strašen krik je odjeknil po dvorišču.

Tudi sami preganjalci so obstali za nekaj trenutkov kakor prikovani, ko pa so se zopet zavedli, so zagledali grof Luigija Borgeza brez — nosa.

Luigi Borgeze je zatulil kakor norec in se z Margareto, ki je bila vsa v cunjah, opotekel iz dvorišča.

Luigijeva in Margaretina poročna noč

Kakšne pol ure od gradiča Miramara sta ležala v gozdu dva človeka kakor mrtva.

Bila sta podobna potepuhoma, ki sta ušla iz kakšnega pretepa precej resnega značaja.

To sta bila Luigi Borgeze in njegova žena Margareta.

Luigi Borgeze si je zavezal obraz z robcem in na ta način vsaj ustavil kri, ki mu je lila iz rane, toda njegove bolečine niso bile tako strašne kakor zavest, da je za vse življenje zaznamovan.

Komu naj se sedaj prikaže pred oči?

Njegovi prijatelji v Rimu in Napoli ga bodo gotovo vprašali, kje so ga tako strašno zaznamovali, on pa jim ne bo mogel odgovoriti kakor bi njemu ugajalo, ne bo jih mogel nalagati, ker je bilo pri njegovem ponižanju preveč prič, ki prav gotovo ne bodo vedno molčale.

Da, Luigi Borgeze je čutil, da je to noč padel v prepad iz katerega ne bo mogel nikdar več priti.

— Prokleta ženska! je zavpil Luigi Borgeze nad Margareto, ki je prenesla ta udarec mnogo hrabrejše. Ti si vsega tega kriva, prokleta!

— Ne gre za to, Luigi, mu mirno odvrne Margareta. — Vprašanje je samo, če je bila pravična kazen, ki si jo prestal?

Nikar se ne jezi!

Mar bi bilo boljše, če bi naju dal knez Alberto Borgeze vreči v katero ječo?

Bodi srečen, da si jo odnesel samo z udarci in rano, ki se ti bo že kako zacelila in se sprijazni z usodo, ki se za enkrat ne da spremeniti.

— Ne morem! sikne Luigi Borgeze skozi zobe. Kaj si ti izgubila. Ničesar. Jaz pa sem bil rimski grof, zavzemal sem mesto v italijanskih družabnih krogih...

— Zato si tudi padel tako globoko, mu odvrne Margareta. Globlje bi ne bil mogel pasti.

— Ženska, ti me boš spravila še ob pamet, zavpije. Sovražim te, Margareta!

— Tedaj si šele pravi norec, kajti jaz sem edino bitje, ki ga moral ljubiti.

Luigi se malo dvigne in se zamisli.

Zares, ta žena je imela prav.

Sedaj bi mu jadikovanje prav nič ne koristilo, sedaj se sprijazniti s stvarnostjo in ji pogledati v oči.

Naposled pa ni ta žena prav ničesar izgubila na svoji poti in s takšno tovarišico bi se navsezadnje še čisto lepo potolkel skozi življenje.

Kaj vendar to moti, čigava je in iz kakšne rodbine izhaja!

— Tu imaš mojo roko, Margareta, ji je dejal Luigi, ko je časa premišljeval, v znak zveze, ki bo močnejša od tiste oltarjem.

Dobro, Margareta, midva bova mož in žena, temelj najizakona pa ne bo ljubezen, temveč sovraštvo!

Daj mi roko, Margareta Čiriko ali pa če hočeš, Margareta Borgeze.

Luigi Borgeze se je napol dvignil. Njegov okrvavljen in čen obraz je bil strašen.

Margareta mu je s ključbovalno kretnjo ponudila roko in rekla:

— Sprejemem vaš predlog, grof rimski. Maščevanje naj cilj in vsebina najinega življenja.

— Dobro, tvojega mnenja sem, je vzkliknil Luigi Borgeze in z občudovanjem strmel v lepo, demonsko ženo.

Da, je nadaljeval Luigi z zločinskim žarom v očeh, maščevala se bova in nikogar izmed njih, ki so nama nocoj storili žalega, ne bova pozabila.

— Da, da, vse te ljudi bova upropastila. Kneza Alberta Borgeza, Julijo, Giuseppa Musolina in vse, prav vse, je hitela reči Margareta.

Ta noč mi bo stalen opomin k maščevanju.

Tebi se bom vsa izročila. Poljubi me, demon Luigi Borgeze, tvoja sem.

— Da moja, vzklíkne grof Luigi Borgeze in potegne
lepo Margareto v svoje naročje.
To je bila poročna noč Margarete in Luigija, poročna
noč osvete in demonov.

Oče in hči

Julija, ki je ostala v kapelici »Kristusovih solz« na
Aspromontih, ni seveda ničesar vedela o dogodkih nocojšnje
noči; Julija ni mogla niti slutiti, da je to noč padla odločitev
o njeni usodi in o njenem bodočem življenju.

Markiz Gaston de Gondi je sicer prijezdil na Aspro-
monte po svoje tovariše, toda Juliji ni smel povedati, čemu so
mu v pozni noči potrebni.

Pa tudi njej sami se to ni zdelo prav nič čudno.

Premnogokrat so se zgodili takšni slučaji in takrat ni
uboga Musolinova žena celo noč niti zatislila očesa.

Tudi to noč je hodila pred hišo in dolgo strmela v dolino
v skrbeh za svojega življenjskega tovariša.

Ko se je komaj jelo daniti, je odšla Julija v razvaline, da
bi pripravila zajtrk za družino, ki se bo prav gotovo vrnila
zelo lačna.

Delala je v kuhinji in kmalu se je zopet vrnila pred hišo,
da bi znova opazovala okolico.

Med tem se je že popolnoma zdanilo.

Rosne kapljice so se bleščale na mladih travnih bilkah,
solnce pa je z vso svojo jutranjo močjo obsevalo Aspromonte
in budilo jutranje pevce.

Zdajci se je Juliji zazdelo, da sliši neke korake.

Prisluškovala je.

Vedela je, da sliši lahko korake in glasove ljudi še iz
daljave mnogo prej, kakor pa bi se ljudje mogla pojaviti izza
mногоštevilnih ovinkov.

Zdajci je čisto razločno slišala Gondijev glas, potem pa
še nekoga drugega, vendar pa ne popolnoma tujega, ker se ji
je zazdelo, da ga je že nekje slišala.

Kako to, da se vrača Giuseppe Musolino s tujcem na vrh
Aspromontov, v svoje bivališče?

Na zadnjem ovinku se je prikazala gruča ljudi.

Julija je najprej zagledala Giuseppa Musolina. Hvala
Bogu, bil je nepoškodovan!

Toda kako to, da gre tudi doktor Müller z njim?

Mar ga je Giuseppe Musolino slučajno srečal in ga pripeljal s seboj radi Abdulaha?

Ostalih ljudi ni mogla videti, ker je prišel Musolino hitro k njej, jo objel in ji dejal:

— Julija, gotovo si bila že v skrbeh radi nas? Toda verjemi mi, da nismo mogli prej priti.

Nocoj se je zgodilo mnogo izrednih stvari, zelo pomembnih stvari, katere pa boš samo po sebi umevno takoj zvedela, moja draga Julija.

Julija ne odgovori ničesar.

V tem trenutku je niso zanimali dogodki nocojšnje noči, glavno je bilo, da je bil njen Giuseppe Musolino zopet doma, zopet na vrhu Aspromontov.

Stopila je k doktorju Müllerju in ga pristrčno pozdravila, ko pa se je ozrla, je veselo vzkliknila.

Zagledala je starega duhovnika, ki jo je poročil z Giuseppeom Musolinom v cerkvi vasi Aspromontov, ki pa je po tem dejanju odšel v gozd in živel kot puščavnik.

— Oče Benvenuto! vzklikne Julija veselo. Tudi vi ste tukaj, na vrhu Aspromontov? ...

Ah, Bog, kakšna sreča in kolikšno presenečenje!

Niti v sanjah nisem nikdar upala, da bom doživela tako krasno jutro, tako veselo in srečno ...

Julija se je sklonila k starčevim rokam in jih obsipala s poljubi.

— Tudi jaz sem hvaležen Vsemogočnemu, da mi je izkazal to milost, da te lahko še enkrat vidim, hčerka moja, reče častitljivi starec z drhtečim glasom.

— Julija! se obrne Giuseppe Musolino k svoji ženi. Sedaj pa moraš pozdraviti še nekega gosta! Mar nisi videla koga sem še pripeljal? Poglej!

Julija se je ozrla, v tem trenutku pa je tiho, skoraj pridušeno kriknila.

Nekaj korakov pred njo je stal visok in odličen gospod z dolgo sivo brado.

Julija je takoj spoznala v prišlecu kneza Alberta Borgeza, ki ga je nekoč srečala v gozdu.

Neko posebno čuvstvo ji je zaplalo po žilah.

Obraz ji je zasijal od nepopisnega veselja, hotela je pliniti, objeti in poljubiti simpatičnega kneza, pa se ni mogla niti ganiti z mesta.

Ostala je kakor prikovana, bila je zmedena in je samo s svojimi milimi pogledi motrila kneza, na ustnicah pa ji je počival nebeški smehljaj.

Knez je drhtel od radostnega razburjenja, svojega pogleda pa ni mogel umakniti z ljubke deklice.

Ah, kaj je čutil ta plemeniti knez v tem trenutku!

Pred seboj je gledal podobo svoje drage Karmen in vse mu je dokazovalo, da je to zares Julija, njegova mila hčerka. radi katere sta on in njegova Karmen toliko pretrpela in jo tako dolgo iskala po vseh koncih Italije.

Za hip je vse utihnilo.

— Ah, to je moja gozdna vila, je komaj spregovoril knez Alberto Borgeze z drhtečim glasom, ko se je malo pomiril po prvem razburjenju.

Ponudil je Juliji obe roki, katere je prisrčno stisnila in jih začela poljubljati.

— Dovolj je, dovolj, dete moje, se je branil knez Alberto Borgeze, ki se je komaj premagoval. Dovolj je... dovoli mi samo, dete, da te lahko gledam...

Julija je bila rdeča v obraz kakor sveža jagoda. Dvignila je glavo in se s čistim, mirnim in svobodnim pogledom zazrla naravnost v oči.

Knez Alberto Borgeze je šutil, kako mu je zagomazelo po vsem telesu, zavzdihnil je in pomislil sam pri sebi:

— Ah, ona je. Srce mi pravi, da je to ona, narava sama pa mi to potrjuje. Njene oči so Karmenine oči, to je moja hčerka, to je moja Julija.

Vsa družba, ki je stala okoli njiju, je bila globoko ganjena ob tem prizoru.

— Čemu naj se zahvalimo za vaš obisk? je vprašala Julija veselo. Vaš nepričakovani obisk, knez, me je izredno razveselil, obenem pa me tudi spravil v zadrego...

Knez jo je nežno pobožal po njenih svilnatih laseh.

— Prišel sem, da bi se zahvalil za jagode, ki sem jih dobil po doktorju Müllerju...

— Ah, malenkost, se je opravičevala Julija. Če imate jagode radi, mi dovolite, da vam jih bom vsak dan nabrala in vam jih poslala v dvorec...

— Sprejemem tvoj predlog in prijel te bom za besedo... se nasmehne knez Alberto Borgeze. Toda čemu bi stali tukaj, pojdemo v hišo, da se bomo o vsem sporazumeli.

Krenili so v kapelo.

Knez je šel pred ostalimi, s seboj pa je vodil Julijo in blago opazoval od strani.

Ko so prišli v kapelico, je odpeljal knez Julijo k oltarju in jo vprašal smehljaje:

— Mar je tukaj v okolici toliko jagod, da bi mi jih lahko vzeli vsak dan po eno košarico?

— Ah, poskrbela bom, da bom izpolnila dano obljubo, odgovori Julija in se tudi nasmehne. Nabirala jih bom toliko, kolikor hoče, ker mi bo to v posebno zadovoljnost...

— Ali poznaš dobro to okolico?

— Precej dobro, knez, mu odvrne Julija. S svojim sosedom in z njegovimi zvestimi prijatelji hodim premnogokrat po gori, večkrat pa jo mahnem tudi sama na izprehod...

Sicer pa sem tudi nedaleč odtod preživela svoja otroška mladostna leta...

— Kje? jo prekine knez.

— V San Stefanu...

— Ali si se tam rodila?

Julija ga zmedeno pogleda in se zdrzne, vendar pa nadaljuje popolnoma tiho:

— Oprostite, dragi gospod knez, da vam na to vprašanje ne morem točno odgovoriti. Vem samo toliko, da sem se rodila in živela v San Stefanu...

— Ali pa so bili tudi tvoji starši v San Stefanu? je spraševal knez, čigar glas je razodeval, da je z vsakim trenutkom bolj razburjen.

Julijina že itak rdečkasta lica so silno pordečela, v očeh so se zableščale solze, povescila je glavo, globoko zavzdihnila in rekla z žalostnim glasom:

— Niso... Jaz ne poznam svojih staršev... Meni ni nihče dodelilo te milosti, da bi spoznala ljubezen staršev, da bi lahko zrla v svete materine oči...

Knez se je komaj premagal, da ni podlegel veliki žalosti in težki preizkušnji.

Zbral je vse svoje moči, požrl solze, ki so mu hotele nariniti na oči in Julijo nadalje izpraševal:

— Če niso živeli tvoji starši v San Stefanu, kdo se je torej brigal za tvojo vzgojo?

— Kdo? ponovi Julija trpko. V prvi vrsti je skrbel zame Bog v nebesih, pozneje pa neki človek, ki me je našel pred vrati svoje hiše kot zapuščenega in zavrženega otroka. Toda prosim vas, ne zahtevajte od mene, da bi vam mo-

rala pripovedovati o tistih strašnih dneh, ki sem jih preživela pri tem človeku.

Spomini na moje detinstvo niso niti malo veseli... to so žalostni spomini...

— Kako se je imenoval ta človek? vpraša čez nekaj časa zopet knez Alberto Borgeze.

— Vincenzo Zokali, nadaljuje Julija. Mrtev je sedaj in radi tega nočem govoriti slabo o njem.

Jaz mu ne zamerim, da ni boljše postopal z menoj... on ni bil moj oče... in jaz sem mu že zdavnaj vse odpustila... vse trpinčenje in zapostavljanje...

— Ah! zavzdihne knez Alberto Borgeze, toda ta vzdihljaj je bil obupen krik potrtega srca nesrečnega očeta. In ti si mu vse oprostila?

— Da, vse.

— Kaj pa misliš o svojih starših, ki so te tako neusmiljeno zavržli in te pustili pred tujimi vrati? Ali se jeziš nanje, ki so bili tako trdosrčni?

Julija globoko zavzdihne in dvigne glavo. Na njenih ustnicah je ležal bolesten smehlaj.

— Ah, gospod knez, odgovori Julija, oči pa so ji zalile solze. Kako bi se vendar mogla jeziti na tiste, ki so me osrečili s tem, da so mi dali življenje.

— Toda tvoji starši so te vendar neusmiljeno zapustili, odvrne knez Alberto.

— To je sicer resnica, vendar pa ji radi tega ne more nihče obsojati, se je branila Julija. Kdo ve, kaj jih je prisililo k temu obupnemu koraku?

Morda so radi tega tudi moji starši mnogo pretrpeli, toda jaz jih nisem nikdar obsojala.

Nasprotno, kadar sem molila, sem se vedno spomnila tudi njih in jih blagoslavljalala...

— Ti imaš plemenito srce, Julija, je dejal knez Alberto Borgeze in tudi v njegovih očeh so se prikazale solze, čeprav jih je zadrževal.

— Če je vaše mnenje upravišeno, je nadaljevala Julija, je to samo dokaz, da so bili tudi moji starši plemeniti., kajti to plemenitost sem mogla podedovati samo od njih.

Vidite, gospod knez, če je vse tako kakor sem si jaz zamislila, je morda popolnoma prav, da jih nisem obsojala. Morda so bili moji starši tako siromašni, da me ne bi bili

— Ali pa so pozneje kedaj povpraševali po tebi? — je
— Tega ne vem, knez. Sicer pa, kdo mi more reči, da

— Tega ne vem, knez. Sicer pa, kdo mi more reči, da

— Tega ne vem, knez. Sicer pa, kdo mi more reči, da

— Motiš se, Julija! je vzkliknil nenadoma knez Alberto

— Motiš se, Julija! je vzkliknil nenadoma knez Alberto

— Da, Julija, je nadaljeval knez Alberto Borgeze, ki ni

— Da, Julija, je nadaljeval knez Alberto Borgeze, ki ni

Ti se motiš, Julija, če misliš, da so bili tvoji starši siro-

Ni jih prisilila beda k temu, da so te zavrgli... ne...

— Ah, gospod knez! je vzkliknila Julija, ko je knez Al-

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

— Ah, zaječi Julija bolestno in se prime z obema rokama

Naenkrat pa se je vzravnila in vprašala kneza:

— Kaj pa oče?... Ali živi moj oče?

— Živi! odgovori knez Alberto Borgeze. Živi in žaluje za teboj in prosi Boga, da bi mu izkazal to milost in določil čas, ko te bo zopet pritisnil na svoje srce.

— Ah! vzklikne Julija skoraj veselo, ker so ji bile te besede v neizmerno tolažbo. Povejte mi, prosim vas, o ga spod, kje živi moj oče?

— Nedaleč odtod... blizu tebe! odgovori knez.

— Kako se imenuje moj oče, dobri knez? Povejte mi njegovo ime... Toda... ne... ne... ne povejte mi ga... molčite rajše, dobri knez!

Julija se je stresla, odhitela k svojemu Giuseppeu Musolinu in ga objela.

— Kaj ti je Julija? jo vpraša Giuseppe Musolino, ki se je začudil obnašanju svoje žene. Zakaj nočeš slišati imena svojih dragih staršev?

— Zakaj? ponovi Julija in se nasmehne. Zato, ker bi tega imena itak ne mogla več nositi, kajti jaz sem sedaj tvoja in bom nosila tvoje ime dokler bom živa...

— Ali pa nočeš niti zvedeti, kdo so tvoji starši? jo vpraša knez Alberto Borgeze in se približa Juliji in Giuseppeu Musolinu. Mar načeš videti in spoznati svojega očeta?

— Ah, rada bi ga spoznala, knez, izjavi Julija odkritosrčno. To je bila edina želja moje mladosti, toda...

— No, kaj si hotela povedati? je vprašal knez Alberto Borgeze in vztrepetal.

Julija povese glavo.

Iz Julijinih oči so kapale debele solze. Še bolj se je stisnila k svojemu soprogu in tiho rekla:

— Bojim se.

— Česa se bojiš, Julija?

— Bojim se, kaj bi mi rekel oče, če bi zvedel, da sem žena razbojnika in človeka, ki ga prezira večina ljudi, je odvrnila Julija s strahom.

Morda bi moj oče zahteval, naj zapustim svojega Giuseppea, toda tega bi nikdar ne mogla, pa tudi ne hotela storiti.

Moje mesto je pri Giuseppeu. Giuseppe Musolino je moj prijatelj, moj zaščitnik in moj mož...

Oče bi me morda radi tega karal...

— Motiš se, Julija, jo prekine knez Alberto Borgeze. Tvoj oče že ve, da si žena Giuseppa Musolina, on nima ničesar proti temu, on odobrava tvoje postopanje...

— Odobrava? Mar je to mogoče? vzklikne Julija, ki so jo neizmerno osrečile te besede.

— Da, odobrava, nadaljuje knez Alberto Borgeze, ki je komaj premagoval sebe in svoja čuvstva. Tvoj oče je neizmerno ljubil tvojo mater in tebe, dokler si bila še pri njem.

In prav ta oče te ni prenehal do sedaj ljubiti niti za-tre-tutek, velika žalost za tvojo materjo pa je samo še povečala njegovo ljubezen napram tebi...

— Ah, moj oče živi... Moj oče me ljubi... je vzklikala Julija kakor v nekem zanosu, omamljena po veliki in nepričakovani sreči.

O, veliki Bog, hvala ti za to milost!...

Hvala tudi vam, gospod knez, za to veselo vest. Toda povejte mi, prosim vas, kje je moj oče?

— Tvoj oče ni daleč od tebe, odgovori knez Alberto Borgeze in se nasmehne.

— Ali me boste peljali k njemu?

— Bom, ji odvrne knez, če mi obljubiš, da mu boš tudi nadalje pošljala svežih jagod...

Julija osupne.

Svoje velike oči je obrnila knezu in ga gledala naravnost v oči, v katerih so se bleščale solze.

Spreletelo jo je po vsem telesu.

Zadnje knezove besede in instinkt sta jo prepričala, da gleda pred seboj človeka, ki ji je dal življenje.

Julija, žena Giuseppa Musolina je razširila roke in v kapelici sta odjeknila dva ganljiva vzklika:

— Oče!

— Julija, hčerka moja!

To je bil ganljiv prizor.

Oče in hči sta se naposled združila v objemu, po katerem sta tako dolgo hrepenela.

Nastal je svečan trenutek, ki je bil ovit s pobožno tišino, ki je vladala v kapelici.

Giuseppo Musolino, stari oče Benvenuto, doktor Müller in vsi Musolinovi tovariši so bili zelo ganjeni in niso se mogli ubraniti solzam, ki so jim pritekale v oči.

Mlada žena Giuseppa Musolina, ki so jo smatrali za siroto in najdenko, dobra in plemenita Julija je po dolgem hre-

penenju našla svojega očeta, za katerega so njene ustnice spregovorile že toliko molitev vsemogočnemu Bogu.

Našla je svojega očeta, nenadoma in tako nepričakovano našla ga je prav tako dobrega in plemenitega kakor si ga je v svojih molitvah vedno zamišljala.

In knez Alberto Borgeze?

Nesrečen človek, žalosten mož in obupan oče, je po toliki žalosti in tolikšnem trpljenju, po dolgem žalovenju za izgubljeno Karmen, po tolikih nesrečah v življenju, po strašnih razočaranjih in lopovščinah, ki mu jih je priredil njegov brat Luigi Borgeze, kateremu pa je zvesto pomagala Margareta, ki je hotela še bolj zagreniti njegovo že itak grenko življenje, je po dolgem trpljenju in samevanju v življenju ter po dolgem izpraševanju in iskanju naposled našel svojega ljubljenega otroka.

Našel je svojo ljubljeno Julijo, našel jo je ponosno, vredno njegovega imena, čistega srca in plemenite duše, ki bo s svojo odkritosrčnostjo in toplo ljubeznijo ponovno razjasnila temo, ki se je naselila v njegovi duši.

Srce, ki je bilo že nekaj let mrtvo za vse posvetno, bo ob njeni otroški ljubezni zopet oživel, Julija, njegov edini in ljubljeni otrok, bo osladila njegovo starost, omilila mu bo še to malo življenja, ki mu je sojeno in osrečila njegove zadnje trenutke na tem svetu.

Knez Alberto Borgeze je našel Julijo, našel je bitje, za katerim je tako silno hrepenel.

Julija pa je našla očeta ...

Dogodek je bil velik in veselje nepopisno in ni čudno, da so se bleščale vsem v očeh solze veselja ...

Nekaj trenutkov je minilo v svečani tišini.

Sleherni izmed njih se je poglobil v svoja čuvstva, strmel predse in molčal ...

Naenkrat pa so se vsi zganili iz te zamišljenosti, se jeli presenečeno ozirati in prisluškovati na vse strani ...

Težka odločitev

Že zdavnaj se je zdanilo in solnce je sijalo že visoko nad Aspromonti, s svojimi svetlimi in toplimi žarki je obsevalo vse gorovje, prav posebno pa okolico, v kateri se je nahajala napol podrta kapelica »Kristusovih solz«, Musolinovo stanovanje.

Skozi razpoke in okna razvalin so prodirali solnčni žarki kakor da bi hoteli biti priča radostnih dogodkov, ki so se odigravali za temi stenami.

V trenutku, ko je srečni oče držal v objemu svojega ljubljenega otroka in ko je lepa Julija objemala svojega očeta, ko je vsa kapelica molčala v svečani tišini, so nenadoma odjeknili skozi to tišino neki glasovi.

Vsi so se zdrznili in prisluškovali.

Skozi ozračje pa so vedno močnejše doneli mili akordi pobožne godbe.

— Orgle... Orgle... se je izvil vsem iz prsi vzklik silnega presenečenja in začudenja.

— Orgle! ponovi knez Alberto Borgeze še enkrat. To so tiste skrivnostne orgle, ki sem jih že nekoč poslušal v gozdu pod Aspromonti. Ali so tukaj kakšne orgle?

Nihče mu ni glasno odgovoril, vendar so mu vsi z znamenji zanikali njegovo vprašanje.

Skrivnostni zvoki so plavali v ozračju in močno vplivali s svojo milino na prisotne.

Knez Alberto Borgeze je povzdignil svoje solzne oči k nebu, sklenil roke k pobožni molitvi in se počasi spustil na tla na kolena.

Kakor omamljeni po skrivnostnih zvokih orgel in navdahnjeni po neki tajinstveni višji sili, so vsi navzoči sledili knezovemu primeru in pobožno pokleknili.

Klečali so in se potopili v molitev, v kateri so se zahvaljevali Bogu za njegovo milost, da je omogočil sestanek očeta z izgubljeno hčerko.

Ko je odmolil, se je knez Alberto Borgeze prvi dvignil in zopet objel svojo hčerko, poljubljal jo je in božal po njenih zlatih laseh ter neprenehoma šepetal:

— Hčerka moja... Hčerka moja...

Julija je mirno slonela v očetovem objemu, njegove besede pa so mehko zvenele v njenih ušesih in padale kakor balzam na njeno strto srce.

Naenkrat pa se je Julija nalahko zdrznila in se blago izvila iz očetovega objema rekoč:

— Dragi oče! Hvaležna sem Bogu, da nama je podelil to srečo, radi tega te prosim, da mi dovoliš neko prošnjo...

— Prošnjo! se začudi knez Alberto Borgeze. O, kar

na dan z besedo, hčerka, obljubljam ti, da svojemu otroku ne bom odbil prve prošnje. Povej mi, Julija, kaj želiš?

Julija iztegne roko proti Musolinu, pogleda proseče kneza in reče:

— Oče, ta človek je moj mož, jaz ga ljubim in te prosim, da mu ponudiš roko in ga sprejmeš za svojega sina, prosim te, reci mu, da ga ljubiš kakor mene.

Knez Alberto Borgeze se blago nasmehne, poljubi svojo Julijo na čelo, potem pa objame tudi Giuseppa Musolina, mu prisrčno stisne obe roki in mu reče:

— Pozdravljam te, Giuseppe, kot moža moje hčerke! Častiti oče Benvenuto vaju je poročil in blagoslovil. Kaj naj bi jaz, ubogi grešnik, mogel reči proti tej zvezi, ki je bila sklenjena v nebesih?

Giuseppe in Julija, jaz vaju blagoslavljam.

Musolino poljubi s spoštovanjem starčeve roke.

— Poslušaj me sedaj, hčerka moja, reče knez Alberto Borgeze, ko je nekaj časa molčal.

Mi trije moramo spregovoriti resno besedo sedaj o vajni bodočnosti.

Morda bi bilo boljše, da bi ne govorili takoj sedaj o tem, toda, otroka, jaz sem človek, ki si rad zagotovi bodočnost. Preidimo torej takoj k stvari.

Ti si sedaj kneginja Borgeze.

Tebi bodo sedaj izkazovali spoštovanje od vseh strani, kakor so ga doslej izkazovali tisti propadli in ničvredni ženski, ki ti je hotela ugrabiti ime in položaj.

Ko je knez Alberto Borgeze opazil, da se je Julija pri teh besedah silno začudila, ji je pripovedoval vse o Margareti in seveda tudi najvažnejše, kar se je nocoj zgodilo v bližnjem dvorcu Miramaru.

— Nesrečnica! je zavzdihnila Julija, ko je knez Alberto Borgeze umoknil, ne vem, s čim sem si zaslužila, da bi mi kaj takega storila.

Toda ti, oče, ji boš oprostil, kajne da?

Obljubi mi, da ne boš niti Margareti, niti Luigiju Borgezu storil ničesar žalega!

— Kar se Margarete tiče, odgovori knez Alberto Borgeze, mislim, da je že dovolj kaznovana, toda Luigi mora občutiti mojo osveto. Kaznoval ga bom tam, kjer je najbolj občutljiv. Že sem izdal naredbe in detektiv Robert Vilson se je že lotil izvrševanja mojih zapovedi.

Toda pustimo za sedaj te grde in ostudne stvari, dete

Povedal ti bom rajše nekaj lepšega.

Ti boš še nocoj odšla z menoj v moj lovski dvorec Mimare odkoder bova odpotovala v Rim.

— Ah, to bo prekrasno, vzklikne Julija veselo. Pomisli, Giuseppe, kako nam bo lepo, ko se bomo vsi trije sprehajali po parku po belih poteh in se brez skrbi in dosedanjega strahu bali med ljudmi!

Knez Alberto prebledi.

Pa tudi na Musolinovem obrazu se je začrtala trpka bolest. Stopil je k Juliji, jo žalostno pogledal in dejal:

— Motiš se, Julija! Tvoj oče govori samo o tebi. Ti boš imela srečo, ki ti je sedaj manjkala, jaz pa ...

Musolino je umolknil.

Julija pa je hitro pristavila:

— Ti, Giuseppe? Mar misliš, da bom jaz odšla od tebe? Oče, povej mu hitro, da bo šel tudi on z nami, da bomo skupaj, da ga ne bova zapustila ...

— Bog mi je priča, reče knez Alberto Borgeze med solzami, da bi ti to željo iz srca rad izpolnil.

Toda to je nemogoče!

Naj ti tudi Giuseppe sam pove to. On je človek, mož je on razume to!

Giuseppe, povej ji, pojasni ji, da je napočil sedaj trenutek čitve.

Giuseppe, bodi plemenit kakor vedno, dokaži, da jo ljubiš, in da si pripravljen za njeno srečo žrtvovati svojo.

Na obrazu hajduka so se začrtale poteze divje bolesti.

Nekaj trenutkov je žalostno strmel v kneza, potem pa se premagal ter dejal z zamolknim in potrtnim glasom:

— Knez Alberto, vi ne veste, kaj zahtevate v tem trenutku od mene! Vaše besede pomenijo:

Iztrgaj si srce iz prsi!

Če žrtvujem Julijo, bo iz mojega življenja izginila vsa bota in ostala mi bosta samo osamljenost in obup.

— Ali slišiš, oče! vzklikne Julija. Tudi Musolina ne bo nič, če ne bo Julije! Ah, oče, saj ni mogoče, da bi mislil, da bi šla brez Mussolina?!

— In vendar se mora tako zgoditi, je nadaljeval Giuseppe Musolino, stopil k Juliji in ji položil roke na ramena. Jaz me bo zadel ta udarec najhujše, uvidim to najjasneje.

Če bi imel tvoj oče najboljše namene z menoj, bi vendar ne mogel ničesar storiti.

Tudi ves vpliv mogočnega kneza Borgeza ne more opravičiti in obraniti Giuseppa Musolina pred zakonom.

Kriv sem in vem kolika je moja krivda!

Knez Alberto ima prav.

On me ne more pred svetom proglasiti za svojega sina, kakor ne sme tudi nihče vedeti, da je njegova hčerka Julija žena Giuseppa Musolina.

Da, Julija, je zavzdihnil Giuseppe Musolino, in se dušil v solzah, tako mora biti!

Rad bi bil še govoril, toda silna boleost mu je ustavila ploho besed, ki je hotela na dan.

Julija mu je omahnila na prsi in vzkliknila z glasom, ki je pričal o silni boleosti, hkratu pa je naznanjal veselje, ki se je nenadoma porodilo v njeni duši:

— Giuseppe, mar zares misliš, da bi te mogla tvoja Julija zapustiti? Ne, jaz hočem živeti s teboj, živeti hočem v tvojem solncu in v tvoji ljubezni. Jaz bom ostala pri tebi, moj Giuseppe, jaz sem tvoja žena!

— Julija, hčerka moja, ti ne veš, koliko žalosti mi povzročaš s takšnimi besedami, jo prekine oče.

Začel ji je razlagati, kaj vse izgublja in zametuje s tem, ker noče oditi z njim v Rim.

V lepih barvah ji je slikal kneževski diadem Borgezev, sijaj in ogromno bogastvo, srečo in mirno življenje, kot živo nasprotje k temu pa ji je navedel njeno dosedanje življenje, polno skrbi, bede in gorja ter večnega strahu pred preganjalci, ki so ji bili vedno za petami...

Julija je obstala sicer pred težko odločitvijo, vendar pa je niso premamile očetove besede.

Ponosno se je vzravnala, pogledala je kneza Alberta Borgeza in mu odvrnila:

— Namesto diadema Borgezev bom imela tukaj diadem zvestobe, namesto bogastva in razkošja pa zavest, da pripada Giuseppovo srce samo meni!

Če pa nama bo nekega dne sojeno, bom vedela, da bom umrla z njim, kakor se to spodobi ženi Giuseppa Musolina.

Knez Alberto je umolknil.

Vse razloge je že navedel in vsi so se zlomili ob močni ljubezni, ki jo goji prava žena napram svojemu možu.

Toda njegovemu očetovskemu srcu niso bila tuja čuvstva njenega srca.

Tudi nama je sicer z bridkim srcem spoznal, da je njen odgovor vreden hrabre in plemenite žene.

— Hčerka moja, je dejal knez Alberto Borgeze, ko je spoznal in doumel to globoko resnico, zagotavljam ti, da ti bom vedno ostal oče, ki te neizmerno ljubi, kadar pa me boš potrebovala, se me spomni! Vedno te bom sprejel z odprtimi rokami in ti vedno z veseljem pomagal.

Ne jezim se nate, Julija!

Ti si se morala tako odločiti, kakor si se odločila, sicer bi ne bila moja hči.

Tako je storila tudi tvoja mati in tudi jaz sem bil sam prav takšen.

Sam grem nazaj in se ne bom več vrnil semkaj.

Toda če bi me kedaj potrebovala, bodisi podnevi ali pa ponoči, potrkaaj na moja vrata.

Obljubljam pa ti tudi to, da bom delal za Giuseppovo pomiloščenje. To je sicer težko, vendar pa ni na svetu ničesar nemogočega.

Nikdar še nisem kot starešina hiše Borgeze prosil italijanskega kralja milosti, kakor delajo to vsi ostali knezi in plemenitaši, zato se nadejam, da kralj ne bo zavrnil moje prošnje. Če bi se to zgodilo, bi tudi tebi napočili lepi dnevi, Giuseppe Musolino.

Ne joči Julija.

Nekaj mi pravi, da se ne ločimo za vedno.

Z vrha Aspromontov odhajam sicer sam, kakor sem tudi sam prišel, brez tebe, toda napočil bo morda dan, ko se bom vrnil z listino v roki, ki nam bo vsem prinesla srečo in veselje ter nam zagotovila lepo bodočnost.

Glasnik nevihte

Slovo je bilo kratko, toda ganljivo.

— Ali greste tudi vi z menoj? vpraša knez Alberto Borgeze doktorja Müllerja, ko se je z njim in s starim puščavnikom vračal z vrha Aspromontov.

— Kam je namenjena vaša svetlost? vpraša doktor Müller starega kneza.

— Jaz bom še danes odpotoval v Rim, da bi izposloval od kralja Musolinovo pomiloščenje.

— Jaz mislim, knez, da bo ostalo vaše prizadevanje brezuspešno, je pripomnil mladi zdravnik. Vem, da kralj visoko spoštuje vašo rodbino, posebno pa še vas, toda kako bi kralj mogel pomilostiti nekoga, ki sploh ni bil obsojen?

— Kralj stori lahko vse, odgovori knez kljubovalno. — Kralj lahko popolnoma enostavno ustavi zasledovanje in uniči vse naredbe, ki so izdane proti njemu.

Toda jaz ne bom tega niti zahteval od njega.

Prosil ga bom samo, da bi izdal Giuseppu Musolinu objavo, s katere pomočjo bi lahko brez skrbi zapustil Italijo. Potem si bomo poiskali novo domovino, postavili si bomo lep dvorec in jaz bom lahko mirno umrl v njuni družbi.

— Ali pa bo kralj lahko pozabil, da je Giuseppo Musolino ubil senatorja Bartola?

— Bo, pozabil bo meni na ljubo, odvrne knez Alberto Borgeze. Kralj Umberto me prav dobro pozna in ve, da sem vsak trenutek pripravljen žrtvovati svoje življenje in svoje ogromno premoženje zanj.

Med tem časom so knez Alberto Borgeze, stari oče Benvenuto in doktor Müller prispeli do nekega razpotja.

Puščavnik se je ustavil, da bi se poslovil od svojih spremljevalcev.

Knez Alberto Borgeze mu je pristrčno stisnil roko in častitljivi starček je kmalu izginil za ovinkom.

Knez in doktor Müller sta pospešila korake, da bi čimprej prispela v dvorec Miramare in pripravila vse za odhod.

Sklenila sta, da bosta vzela s seboj v prestolnico Rim samo starega Kristofa.

Robert Vilson je že odpotoval v Rim, da bi po knezovi zapovedi izvršil neke važne zadeve.

Knez in zdravnik sta se ravno pogovarjala o tem.

— Do sedaj ste mi, dragi knez, izkazali toliko zaupanja, reče doktor Müller, da si vas drznem vprašati, radi kakšne zadeve ste poslali detektiva Roberta Vilsona v Rim?

Knezov obraz je postal mračen, malo se je zamislil, potem pa je odgovoril:

— Vilsona sem poslal z zelo neprijetno nalogo v Rim. Ukazal sem mu, naj pokupi vse menice, ki so izdane na Luigi-jevo ime, naj poišče vse upnike in natančno določi in zbere njegove dolgove, ki jih ima v Rimu in v Napolju.

Dal sem mu tudi denar, ki ga bo potreboval za to. Na ta način bom imel v svojih rokah vse njegove dol-

in ga bom popolnoma onemogočil. Prodral bom njegove palače v Rimu in v Napolju in vse, kar ima, tako da bo ostal v Italiji brez vsakega premoženja. Naj gre kamor hoče, samo v Italiji ne sme živeti in ne smemo motiti našega slavnega imena, ki so ga nosili moji predci. Ljudje, ki so bili zares plemiči.

Ko sta prispela v двореc, je knez poklical starega Kristofa in mu sporočil vse, kar se je zgodilo. Stari sluga hiše Borgezev je plakal, tako je bil ganjen.

Knez mu je tudi povedal, da je sklenil, da bo takoj odpotoval v Rim, odšel h kralju in ga prosi, naj pomilosti Giuseppa Gasolina.

Med potjo pa ga bo spremljal on, Kristof.

In kljub visoki starosti in mnogim letom, ki jih je nosil na svojih plečih je stari sluga poskočil od veselja in odhitel, da bi pripravil garderobo svojega gospodarja.

Medtem ko je knez Alberto pisal neka pisma in izdajal povelja in navodila glede življenja v dvorcu med njegovo odsotnostjo, so mu javili, da bi lady Izabela Kensington rada govorila z njim in ga čaka v predsobi.

Knez Alberto Borgeze ji je šel s svojo prirojeno ljubeznivostjo naproti in jo pripaljal k stolu.

— Knez, mu reče lady Izabela, mojemu možu je zelo žalobno. Neprenehoma stoka, se premetava, zmerja in, da vam iskritosrčno rečem, preklinja trenutek, ko sva prispela semkaj.

— Razumem, lady, ji odvrne knez Alberto z obžalovanjem. Slučaj je zares silno neprijeten in jaz ne morem najti dovolj besed, da bi ga primerno obžaloval.

Na žalost pa se stvar ne da izpremeniti.

— To razumem, nadaljuje lady Izabela Kensington, toda vedaj bova prisiljena zlorabiti vašo gostoljubnost v višji meri, kakor sva to prvotno mislila, pred nekaterimi trenutki sva vedela, da nameravate odpotovati v Rim.

— Da, odpotovali bomo še danes, ji potrdi knez Alberto Borgeze, kar pa se vas in vašega soproga tiče, mylady, ostajate lahko v dvorcu, dokler vam ugaja.

Jaz bom двореc za nekaj časa zapustil in ga puščam vam popolnoma na razpolago.

— Zares! vzklikne veselo Izabela s takšnim glasom, da

bi bil vsakdo lahko spoznal, da jo zadržuje v dvorcu Miramaru nekaj čisto drugega kakor je majhna nezgoda njenega moža, dolgočasnega lorda Kensingtona.

Izabela se knezu toplo zahvali in se poslovila od njega.

— Zares, ta lepa mlada žena in odurni lord ne spadata skupaj, je pomislil knez Alberto Borgeze, ko je lady Kensington odšla iz sobe in zaprla vrata za seboj.

Nato si je pripravil še neke malenkosti, izdal služabnikom potrebna navodila in dve uri pozneje je krenila lepa kočija z dvorišča dvorca Miramara proti Rimu.

Stari Kristoforo je sedel poleg kočijaža, sedel pa je mladostno vzravnano, kakor da bi ga bilo to jutro pomladilo najmanj za dolgih trideset let.

Med potjo niso imeli nikakih sitnosti.

Ko so prispeli v Rim, se je knez najprej napotil v svojo palačo. Tu je zvedel neprijetno vest, da se kralj ne nahaja v Rimu, temveč da je odpotoval na neko veliko športno prireditve v Bologno.

— Smola! pripomni zdravnik.

— Da, toda če ga ni v Rimu, odvrne knez Alberto Borgeze, ga bova poiskala v Bologni. Nadejam se, da bo zamaš našel četrto ure prostega časa.

— Kedaj pa mislite, vpraša doktor Müller, da bomo odpotovali v Bologno?

— Takoj, doktor, odvrne knez Alberto Borgeze. Najprej bova malo založila, potem pa se bomo takoj odpeljali na postajo. Bojim se za vsako minuto, kajti medtem ko se mi mudimo v Rimu, bi utegnile oblasti prijeti Giuseppa Musolina, potem pa bi bila ta zadeva še mnogo bolj zapletena.

Knez in zdravnik sta takoj sedla k mizi.

Knez je jedel z izrednim apetitom.

Komaj pa jima je sluga serviral drugo jed, je odprl vratar vrata in izročil knezu neko posetnico.

— Izvrstno! je vzkliknil knez Alberto Borgeze, ko je prečital posetnico. Detektiv Robert Vilson bi rad govoril z menoj. Gotovo mi hoče sporočiti, kako napreduje zadeva, ki sem mu jo poveril.

Nekaj trenutkov pozneje je stopil v sobo slavni angleški detektiv Robert Vilson.

Njegov obraz je bil zelo resen, skoraj lahko rečemo, žalosten, kar je bilo pri njem nekaj nenavadnega.

Knez Alberto ni tega takoj opazil, temveč je ukazal, naj

...ernejó tudi zanj, potem pa se je obrnil k svojemu detektivu
ga vprašal:

— Kaj mi imata povedati?

— Zadevo, ki ste mi jo poverili sem izvršil čisto tako
ste želeli. Ko se bo Luigi Borgeze vrnil v Rim, ne bo
ničesar več, kar je bilo nekoč njegova last.

Po teh besedah potegne Robert Vilson iz svojega žepa
knjižnico, vzame iz nje različne dokumente, jih razgrne pred
knezom in reče:

— To so potrdila vseh upnikov grofa Luigija Borgeza.
V tem trenutku ni rimski grof nikomur, razen vam, dolžan
nič lire. Razen tega, knez, ga lahko popolnoma uničite.

K sreči so nekateri upniki že vložili tožbe proti grofu
pravde so v večini slučajev že skoraj končane.

Tako obstoja na primer terjatev v znesku pet sto tisoč
iz zapuščine nekega Kristobala Hermandeza, ki zadostuje,
se zaplenijo palače grofa Luigija Borgeza v Rimu in v
okolišju.

Ali mi daste pooblastilo, da končam to zadevo?

— Da, dragi Robert Vilson, posebej pa še poudarjam, da
čim hitrejšo rešitev.

— Tedaj bom lahko že jutri zarubil knezovo premoženje
od vrne Robert Vilson.

In začeli so govoriti o drugih stvareh.

Knez Alberto Borgeze je Vilsonu odkritosrčno povedal,
kemu je prišel v Rim, pa tudi da bo odšel h kralju v Bologno
skrival. Na svojega prijatelja in svetovalca se je lahko za-
vesel v vsakem pogledu.

Ko je knez omenil kraljevo ime, se je slavni londonski
detektiv zdrznil.

— Kaj vam je, prijatelj, ga vpraša knez Alberto Borgeze
ko je opazil to izpremembo. Takoj ko ste vstopili sem opazil,
da ste izredno blede. Ali ste bolni?

— Ne, knez, nisem bolan, toda boli me, odvrne Robert
Vilson, da ne morem pomagati neki osebi, ki se nahaja v ne-
varnosti. Ker pa potujete v Bologno, vam lahko odkrito povem
da se kraljevo življenje nahaja v nevarnosti...

Knez Alberto in doktor Müller sta izbuljila oči in strmela
na detektiva.

— Kako to? je čez nekaj časa spregovoril knez, ki se je
prvi otresel začudenja.

— Odkar sem prišel v Rim, odgovori Robert Vilson z

glasom, ki ni pripuščal dvoma, sem prišel na sled neki zaroti proti kraljevemu življenju.

— Kako pa ste to zvedeli in ali ste o tem že obvestili kralja? vpraša knez.

— Ne! — odgovori detektiv. Dokazov še nimam v rokah in brez dokazov človek ne more opozarjati posebno kadar gre za smrtno nevarnost osebnosti, kakršna je kralja. Mene je na to misel privedla samo neka pripomba s strani neke osebe, kateri človek lahko v tem pogledu popolnoma verjame.

— Kdo je ta oseba?

— Neki Amerikanec, splošno znani anarhist, katerega sem srečal na ulici.

Enkrat v življenju sem že imel opravka z njim, ker pa sem mu takrat storil neko uslugo, mi je na neki prav poseben način dolžan hvaležnost.

Ko me je zagledal, je prišel k meni in me prosil, naj me javim policiji, da je tukaj, oziroma naj ji ne sporočim, s kakšnimi nameni je prispel v Italijo.

Obljubil sem mu, da bom molčal, če mi odkritosrčno pove, kaj prav za prav dela v Rimu.

Najprej je poizkušal, da bi se izognil direktnemu odgovoru, ker pa le nisem odnehal, mi je dejal:

— Jaz sem glasnik nevihte in se pojavljam vedno tam, kjer se pripravljajo h grmenju in k bliskanju, te strele pa zadevajo po navadi visoke osebe.

— Vi grozite s smrtjo neki visoki osebi? sem ga vprašal čez nekaj časa.

Amerikanec mi ni odgovoril, temveč se samo pomembno nasmehnil.

— Pa ni to morda po svojem položaju najvišja osebnost v Italiji? sem ga še enkrat vprašal.

Amerikanec se je v tem trenutku pognal od mene in se izgubil v množici.

To je, vidite, kar vem, toda že sama navzočnost tega Amerikanca v Italiji pove dovolj.

Knez Alberto Borgeze se je zamislil, potem pa je prijel Roberta Vilsona za roko in mu dejal:

— Dragi prijatelj, takoj bom odpotoval v Bologno in opozoril kralja na to, kar ste mi povedali. To mu moramo na vsak način povedati.

— Da, da in povejte mu, naj takoj zapusti Bologno in sicer inkognito. Kralj je edino varen tukaj, v Kvirinalu, je hitel zatrevati detektiv.

— Da, bom, se je vznemiril knez Alberto Borgeze. — Doktor, prosim vas, pojdite takoj na postajo in zahtevajte v mojem imenu posebni vlak, ki naj bi takoj odpeljal v Bologno in naj stane kolikor hoče.

Doktor Müller je takoj vstal izza mize in odhitel v največji naglici na postajo.

Knez je priporočal angleškemu detektivu, naj poišče tega Amerikanca in ga aretira, potem pa se je tudi on hitro pripravil in se odpeljal na postajo.

Žarek novega upanja je prisvetil v njegovo dušo.

S tem če bi rešil kralju življenje, bi imel več upanja za pomilostitev Giuseppa Musolina.

Med tem časom je doktor Müller na postaji že vse uredil. Zasebni vlak z velikim salonskim vozom je čakal že na postaji in komaj je knez prišel je že oddirjal proti Bologni, kamor je prispel ob petih.

Mesto je bilo v najsvečanejšem razpoloženju.

Množice ljudi so se prerivale po okrašenih ulicah.

Vsi hoteli in tudi privatna stanovanja so bila zasedena in knez je le s težavo dobil stanovanje v nekem hotelu, za to pa je bil lahko hvaležen samo svojemu splošno znanemu imenu.

Ko se je naselil v hotelu, je vprašal hotelirja o programu svečanosti.

Med ostalimi točkami je bil napovedan ob sedmih zvečer v mestnem parku koncert z žarometom.

— Koncert je torej ob sedmih, reče knez Alberto Borgeze doktorju Müllerju, ko je hotelir odšel.

To pomeni, da imam še dve uri časa, med tem časom pa moram na vsak način poskušati, da bom kje naletel na kralja.

— To bo zelo težko, skoraj nemogoče, pripomni mladi doktor Müller.

— Bomo videli, odgovori knez Alberto Borgeze s ponosom, ki ga zdravnik doslej še ni opazil.

Oblekel je enostavno črno obleko in čeprav sicer ni bil prijatelj odlikovanj, si je pri tej priliki pritrdil na prsi veliko odlikovanje, katerega mu je nekoč kralj sam pripel na njegove prsi.

— Počakajte me tukaj, doktor, je zaklical knez Alberto Borgeze mlademu zdravniku. Takoj po avdijenci se bom vrnil, po tem pa se bova skupaj odpeljala h koncertu.

Življenje za življenje

Ko se je knez Alberto Borgeze vozil proti kraljevemu dvorcu, je trepetal od razburjenja.

Kdo ve, če se mu bo posrečilo, da bo izprosil od kralja pomiloščenje Giuseppa Musolina?!

Če bi se mu to posrečilo, bi bilo vse dobro in knezu Albertu Borgezu bi ne bilo žal, če bi moral zapustiti domovino in preživeti svoje stare dni v tujini.

Kaj pa, če bi mu kralj ne izpolnil njegove želje?

Pri tej misli je mrzel znoj orosil visoko čelo plemenitega starca.

Straža na vhodu v dvor ga je pustila vstopiti in neki lakaj ga je odvedel v veliko dvorano, kjer mu je prišel naproti neki dvorni uradnik, ki ga je vprašal česa želi.

— Rad bi avdijenco pri Njegovem Veličanstvu, mu odgovori knez Alberto.

Uradnik skomigne z rameni in odgovori:

— Gospod, vaša želja ni baš preskromna. Njegovo Veličanstvo sploh ne daje avdijenc, kadar biva v Bologni.

Če pa bi kralj napravil izjemo in ugodil vaši prošnji, bi ne mogli biti sprejeti danes, temveč šele jutri, pa tudi jutri bo Njegovo Veličanstvo zelo malo doma, ker se mora udeležiti vseh prireditev, ki so na programu.

— Ali vas smem vprašati za vaše ime? vpraša knez Alberto Borgeze?

— Jaz sem vikont Terasini, odgovori mladi uradnik, in spremljam Njegovo Veličanstvo kot komornik.

— Zelo drago mi je, da sem vas spoznal, reče knez Alberto Borgeze, tembolj, ker sem bil bojni tovariš vašega očeta. Pod vlado Viktorja Emanuela sva se z vašim očetom skupno borila za veliko osvobojenje Italije.

Po teh besedah si je knez Alberto Borgeze razpel suknjo, pod katero se je zasvetilo veliko odlikovanje Anuncijate.

— Ali vas smem vprašati za ime? vpraša mladi dvorni uradnik, ki je osupnil pri pogledu na visoko odlikovanje, ki se

bleščalo na knezovih prsih, zmedle pa so ga tudi knezove besede o tovarištvu in skupnem bojevanju z njegovim očetom.

— Jaz sem knez Alberto Borgeze, odgovori knez.

Mladi mož se je pri teh besedah globoko priklonil in njegov obraz je pričal o globokem spoštovanju napram knezu Albertu Borgezu.

— Ah, knez, kolikokrat mi je pripovedoval moj oče o tebi, je odvrnil mladi Terasini. Izredno srečen sem, da sem priliko spoznati človeka, ki ga vsa Italija občuduje.

— Vedno sem delal samo to, kar mi je velevala dolžnikont, odgovori knez Alberto Borgeze skromno. Toda sedaj vas prosim, da me čimprej prijavite kralju, s katerim moram še danes govoriti o neki zelo važni zadevi.

Knez Alberto Borgeze je opazil, da so njegove besede mladega komornika silno zbegale.

— Gospod knez, odvrne mladi uradnik, ne gre, verjete mi, da ne gre. Njegovo Veličanstvo kralj je baš pred katerimi trenutki odšel v kraljičine sobe in po starem običaju ne sme nihče tedaj motiti.

— Njegovo Veličanstvo je torej pri kraljici? vzklikne sedaj knez Alberto Borgeze, kateremu je žarek novega upanja prisvetil v dušo. Prosim vas, pojdite tedaj k njemu in mu navzočnosti kraljice recite, da bi knez Alberto Borgeze rad s njim govoril.

— Knez, jaz sprejemam s tem početjem veliko odgovornost nase... se je branil mladenič.

— Jaz jo sprejemem nase, vikont, ga prekine knez Alberto Borgeze, samo javite me.

Mladi komornik Terasini se je molče priklonil in odhitel po stopnicah navzgor.

Komaj pa je minilo nekaj trenutkov, ko je že prihitel nazaj in veselo vzkliknil:

— Izvrstno! komaj sem omenil vaše ime, je že bila stvar končana. Izvolite za menoj!

Mladi komornik je vodil kneza Alberta Borgeza po stopnicah navzgor in skozi celo vrsto prekrasnih sob do sijajne brorane, v kateri je stal lakaj.

Vikont Terasini je mignil z roko, lakaj pa je na stežaj odprl vrata v prekrasno sobo, okrašeno z mnogimi dragocennimi slikami, v kateri sta bila kralj Umberto in kraljica Margareta.

Ko je knez Alberto Borgeze stopil v dvorano, je kralj Umberto vstal in mu prišel hitrih korakov naproti.

— Ah, knez Alberto, zares se nisem nadejal, da bom v Bologni doživel to veselo presenečenje, je pozdravil italijanski kralj svojega prijatelja iz davnih dni.

Knez Alberto mu je hotel poljubiti roko, kralj pa mu jo je energično odklonil in ga objel, nato pa ga je odpeljal h kraljici, ki mu je ljubeznjivo ponudila roko.

— Slišali smo, mu reče kraljica Margareta, kako težek udarec vas je zadel s smrtjo vaše ljubljene soproge, toda sedaj morate zopet k nam na dvor.

V teh težkih časih vam je neobhodno potreben prav in iskren prijatelj. Vi si niti ne morete misliti koliko tajnih skrbi naju muči.

— Tudi mene, Veličanstvo, je privedla semkaj težka skrb, se obrne knez Alberto Borgeze h kralju. Zato sem tudi prišel k vam, da bi vam potožil svoje gorje in na vas je, Veličanstvo, če moram sprejeti to težko breme na svoja pleča ali pa naj se ga za vedno iznebim.

— Ah, vi prihajate k meni s prošnjo, knez? vzklikne veselo kralj Umberto. To je zares presenečenje. Kar na dan z njo, knez, mislim, da vam jo bom lahko izpolnil.

— Veličanstvo, spregovori knez Alberto Borgeze. Brez dvoma se boste začudili, ko bo knez Alberto Borgeze spregovoril ime človeka, za katerega prosi milosti, kajti od tega življenja je odvisno neko drugo življenje, ki mi je dražje od mojega lastnega.

Veličanstvo, prišel sem, da bi izprosil milost za Giuseppa Musolina, kalabrijskega hajduka ...

Kralj Umberto je osupnil, stopil je korak nazaj in začuden strmел v starega kneza.

Nekaj trenutkov je vladala v sobi smrtna tišina, potem pa je kralj tiho spregovoril:

— Zares, knez, od vseh prošenj, s katerimi bi bili lahko prišli k meni, ste izbrali tisto, ki vam jo moram odkloniti.

— Veličanstvo! zaječi knez.

— Poslušajte, prijatelj, mu odvrne kralj, takoj vam bom pojasnil, zakaj moram pustiti vašo prošnjo neuslišano, čeprav mi je zelo žal, da vam ne morem izpolniti prve želje, ki ste mi jo izrekli, odkar sem na prestolu.

Giuseppe Musolino je napravil moji državi in njenim

prebivalcem toliko strahóte, napravil je toliko zločinov, ki pač ne smejo ostati nekaznovani.

Kakšna bi bila pravica v državi, če bi ostal zločinec, kakršen je Giuseppe Musolino, nekaznovan?

Sicer ne poznam razlogov, ki so vas privedli do tega, da prosite milosti za takšnega zločinca, vendar pa vam moram reči, da niste nikdar stavili svojega vpliva na kocko za slabšo stvar.

Knez Alberto Borgeze je silno pordečel, vendar pa se je obrnil h kralju rekoč:

— Vedel sem, Veličanstvo, da mi boste tako odgovorili, tako ste mi tudi morali odgovoriti.

Jaz pa branim v tem trenutku srečo vsega svojega življenja in bitje, ki mi je najdražje na svetu in radi tega vam moram vse povedati in pojasniti razloge, ki so me privedli k vam s to nenavadno prošnjo.

In knez Albert Borgeze je pričel živo pripovedovati o svoji in Karmenini bolesi, ko sta morala radi strašne prisege, ki jo je nekoč položil španskemu kralju, zavreči svojega otroka, ki je pretrpel v življenju toliko gorja, hčerko, ki je postala naposled prava žena Giuseppa Musolina.

Potem je v živih barvah orisal vso krivico, ki jo je pretrpel mirni meščan Giuseppe Musolino in katera ga je naposled privedla do tega, da je odšel v goro in postal neizprosen sovražnik ljudi, ki so vzrok njegove nesreče.

— Saj ne prosim, Veličanstvo, da bi ostal popolnoma nekaznovan, je končal knez Alberto Borgeze svoje pripovedovanje. Nočem, da bi se tukaj v Italiji hvalil s kraljevo milostjo. Razumem, da bi tega ne mogli dovoliti.

Ne, jaz vas samo prosim, da mu dovolite svobodno pot skozi Italijo, da bi lahko odšel v kakšno drugo državo in si ustvaril tam svojo srečo.

Kralj Umberto ga je s sočutjem poslušal. Na njegovem obrazu je bilo videti, da divja v njegovi notranjosti silen boj.

Kraljica Margareta je stopila k svojemu možu in mu nežno zašepetala:

— Umberto, ne zavrni prošnje kneza Alberta. Pusti Giuseppe Musolina, naj odide iz Italije, z njegovim odhodom bo vsaj prenehalo gorje v naši državi.

— Ne, ne morem in ne smem, odgovori italijanski kralj po kratkem molku. Bog ve, kako rad bi izpolnil knezu Albertu njegovo prošnjo, toda pomislite samo, kakšen trušč bi nastal

v državi, ko bi zvedeli, da je hajduk in strahovalec Kalabrije odšel nekaznovan iz Italije.

— Veličanstvo, prisegel vam bom, da ne bo nihče zvedel o tem, odgovori hitro knez Alberto Borgeze, in čez osem dni bo Giuseppe Musolino zapustil Italijo, v prihodnjih osmih dneh pa še celo Evropo.

— Ne, ne prosite me, knez, odvrne kralj Umberto. Ne smem. Če bi to storil, bi moral pomilostiti vse obsojence po vsej državi. Knez Alberto, oprostite mi, toda za Giuseppa Musolina ne morem ničesar storiti.

— Dobro. Če je pa tako, vzklikne knez Alberto Borgeze, njegov glas pa je drhtel, tedaj se morem oprijeti zadnjega in najobupnejšega sredstva.

Veličanstvo — življenje za življenje!

Sedaj vam bom izkazal neko uslugo, za njo pa zahtevam nagrado. Nikdar nisem tega storil proti svojemu kralju, toda danes moram, poslužiti se moram zadnjega sredstva.

Kralj, vaše življenje je v nevarnosti in vi bi morda že čez nekaj ur postali žrtev sovražnikovega orožja...

— Kako, knez Alberto? Vi ste mi rešili življenje? vzklikne kralj Umberto.

— Ah, knez, krikne kraljica in prebledi. Govorite, rešite, kar se še da rešiti!

— Na žalost prihajam brez stvarnih dokazov, odvrne knez Alberto Borgeze, toda zvedel sem iz najzanesljivejših virov, da se nahaja v Rimu neki ameriški anarhist, ki pripravlja napad na kraljevsko hišo.

Veličanstvo, rotim vas, zapustite takoj to mesto, spremenite program in odidite začasno na katero svojih posestev ter se zavarujte z močno stražo...

— Dovolj, knez, ga prekine italijanski kralj, hvala vam za vašo dobro voljo, toda dovolite, da vam pripomnim, da ne verjamem v to zaroto. Če bi res kdo koval zaroto proti meni, bi to moji detektivi brez dvoma izvohali.

— Detektivi so samo ljudje, Veličanstvo, odvrne knez Alberto Borgeze, ljudje pa so zapisani grehu. Zarota je skovana in jaz vas prosim, čuvajte se.

— Dokler se nahajam sredi svojega zvestega naroda, odvrne italijanski kralj Umberto ponosno, se ne bojim ničesar!

Kraljica Margareta ga je začela prositi, da bi takoj odpotovala, kralj pa ni hotel odnehati od svojega sklepa in se ni zmenil za prošnje svoje žene.

Knez Alberto je storil kar je vedel in znal, dosegel pa ni cesar, v zadregi si je obrisal potno čelo.

— Jaz sem izpolnil svojo dolžnost, vzklikne knez Alberto Borgeze. Bog naj vas čuva, Veličanstvo, in naj vas obvaruje pred nesrečo!

V tem trenutku je nekdo tiho potrkal na vrata, potem pa se je pojavil vrhovni ceremonijar.

— Veličanstvo, reče prišlec in se globoko prikloni, koga čaka pred vhodom.

Obenem pa sem tako predrzen, da vam najponižnejše priznam, da je že skrajni čas, da bi se odpeljali k proslavi, ker ogromne mase že nestrpno čakajo na prihod Vašega Veličanstva in prirejajo vam na čast viharne ovacije.

— Takoj bom prišel, odgovori kralj in da ceremonijarju znak, naj gre naprej.

Potem pa je stopil h knezu Albertu Borgezu, mu ponudil desnico, levico pa mu je položil na rame, ga sočutno pogledal in mu dejal:

— Knez, oprostite mi, da vas odpuščam neutešenega. Bodite mi prijatelj in kadarkoli boste imeli kakšno drugo željo, pridite zopet k meni.

Storil sem, kakor sem moral storiti — kot kralj in kot pravičen sodnik.

Knez se globoko prikloni.

Ko pa se je vzravnal, je bil njegov obraz silno bled. Čisto tiho je zašepetal kralju:

— V tem trenutku ne mislim na prošnjo, radi katere sem prišel semkaj, Veličanstvo, kajti trepečem ob misli, da bi se vašemu Veličanstvu utegnila pripetiti nesreča, radi tega vas še enkrat prosim, ne pojdite h koncertu in ne zapustite danes svoje palače.

— Moram, prijatelj, moram, odgovori kralj Umberto nestrpno. Mar naj bi tako grdo razočaral ljudi, ki me s tolikim veseljem in navdušenjem pričakujejo?

Ne, zbogom, knez Alberto, in nadejam se, da se bova v tem mestu še enkrat videla.

In ti, Margareta, jočeš? je vprašal kralj svojo soprogo, ko je videl njene solzne oči. Mar je to moja hrabra soproga in kraljica? Ne joči, Margareta. Bog bo dal in midva bova še dolgo živela srečna in zadovoljna.

In italijanski kralj je odšel iz dvorane ponosno vzravnano, hodil je med vrstami gardistov, ki so stali, kakor kameniti kipi brez življenja!

— Umberto gre! vzklikne kraljica Margareta z obupnim glasom, v njenih velikih očeh pa so se bleščale solze. Ah, če mi ga bodo ubili, bo konec vsega mojega življenjskega veselja, ubili mi bodo mojo srečo!

— Veličanstvo, spregovori naposled knez Alberto Borgeze, zatrjeval sem kralju, da so moje poizvedbe točne in resnične.

Navsezadnje pa se mi zdi tudi neverjetno, da bi se našli v Italiji ljudje, ki bi si drznili dvigniti roko na velikega kralja Umberta.

Sicer pa, Veličanstvo, jaz moram oditi, za sedaj nimam več nobenega opravka v tej hiši.

— Vi odhajate z boleščjo v srcu, vzklikne kraljica Margareta in mu ponudi svojo lepo dolgo roko. Nimate prav, knez Alberto, ostanite za nekaj časa še tukaj v Bologni, jaz pa bom govorila s kraljem. Morda bova le našla kakšen izhod, ki vas bo zadovoljil.

— Ostal bom Veličanstvo, ker ste mi dali upanje z obljubo, da se boste zavzeli za mojo stvar, je odvrnil knez Alberto Borgeze in poljubil roko, ki mu jo je kraljica ponudila.

Nekaj trenutkov pozneje je knez zapustil dvorano.

Šel je po stopnicah navzdol in prispel pred vhod ravno v trenutku, ko je kraljevska kočija oddrdrala. Na kraljevi levi strani je sedel mladi vikont Terasini.

Knez Alberto je sedel v svojo kočijo in ukazal kočijažu, naj vozi takoj za kraljevo kočijo.

Povorka kočij se je gibala po polnih ulicah, pozdravljana z vzkliki in s cvetjem.

Hitro se je prikazal slavnosten vhod v park, na katerem je čakal kralja občinski svet.

Ko se je prikazala kraljevska kočija, so zaigrale tri godbe himno in navdušenemu vzklikanju in pozdravljanju ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Knez Alberto Borgeze je hitro skočil iz svoje kočije, ker je hotel biti priča spoštovanja in navdušenja, ki ga narod izkazuje kralju Umbertu, sinu velikega osvoboditelja in kralja Italije.

Prisega osvetnikov

Medtem ko se je to dogajalo v Bologni sta Luigi in Margareta prispela v Rim.

Luigi se je nadejal, da bo lahko rešil večji del svojega premoženja in da se mu bo posrečilo preslepiti vse svoje upnike.

Ko sta prispela v Rim, sta se takoj odpeljala v palačo, med potjo pa sta se sporazumela, kaj jima je storiti.

Luigi Borgeze je hotel pobrati vse dragocenosti, ki jih bo našel v palači, prodati je nameraval vse najdragocenejše stvari, za katere je vedel, da bo dobil ogromne vsote, vnovčiti je mislil tudi pohištvo in si najeti veliko posojilo, kar se mu je zdelo čisto lahko dosegljivo, ker se je v njegovi družbi najajala Margareta, ki so jo poznali v Rimu kot glavnega dediča ogromnega bogastva kneza Alberta Borgeza.

Po vsem tem pa je mislil za nekaj časa odpotovati s svojo mlado ženo v Anglijo.

Rane so se jima že precej zarasle.

Margareta pa, ki si je popolnoma opomogla, je zopet zavnetela v vsej prejšnji lepoti in vablivosti. Bila je zopet med, katerega so se lovili moški brez izjeme, kakor muhe.

Kočijaž je hitro pripodil konje pred palačo in Luigi in Margareta sta izstopila.

Prvo, kar je zagledala, je bil François Lafleur, zvesti sluga Luigija Borgeza, katerega je grof naprej poslal v Rim. Sedaj je stal popolnoma potrč pred palačo.

Ko je zagledal svojega dolgoletnega gospodarja mu je prihitel naproti in mu javil:

— Gospodar — vse je izgubljeno!

— Kaj? Ali si znorel? je zavpil Luigi.

— Ne, gospodar, nisem znorel, odgovori François brez prejšnjega spoštovanja v govorjenju in obnašanju. Tu pri vratih stoji neki drugi vratar, pravcati medveđ, ki nikakor ne dovolji, da bi vstopili.

— To ni mogoče! Kako bi si vendar ta človek upal brati mi vhod v hišo, ki je moja last? je zavpil rimski grof in prihitel proti vratom.

— Stoj! Kdo ste? ga je sprejel novi vratar.

— Kdo sem, nesramnež? se je razjezil Luigi Borgeze.

Kako moreš vendar biti tako predrzen, da si me upaš kaj takšnega vprašati. Jaz sem rimski grof in ta hiša je moja.

— Saj ne trdim, da niste rimski grof, odgovori velikan-ski vratar, toda ta hiša ni več vaša. Včeraj je bila prodana in danes je tukaj drugi gospodar.

Luigi Borgeze prebledi in se opoteče kakor da bi ga za-dela strela in komaj spregovori:

— Človek — ali govorite resnico?

— Da, hiša je bila včeraj na dražbi prodana na zahtevo gospoda Roberta Vilsona.

— Roberta Vilsona? ponovi začudeni Luigi. Kdo je ta predrznež? Pa ne da bi bil to tisti dozdevni inženjer, ki je bil v hiši mojega brata, ki pa v resnici ni ničesar drugega kakor detektiv, ki vohuni med ljudmi?

— Tako je, gospod grof, se je nekdo oglasil in skozi stranska vrata v pritličju je prišel slavni londonski detektiv, dozdevni inženjer na Miramaru, Robert Vilson.

Ko je Luigi Borgeze zagledal Roberta Vilsona, je moral napeti vse sile, da ni kriknil.

Tudi ta človek je bil takrat v kapelici na Miramaru med tistimi, ki so bili priča njegovega ponižanja.

— Dovolite, gospod grof, mu reče slavni angleški de-tektiv, da vam v nekaterih stavkih pojasnim situacijo.

Ta hiša ni v resnici več vaša, ker jo je knez Alberto Borgeze, ki je pokupil vse vaše dolgove, prodal včeraj na dražbi. Sedanji lastnik hiše je Abraham Holep, ki vam gotovo ni neznan, ker ste bili z njim v poslovnih zvezah.

— Dobro, reče rimski grof Luigi Borgeze kljubovalno. Vendar pa mi boste dovolili, da bom pobral svoje dragoceno-sti, slike in pohištvo in jih prodal.

— Zelo žal mi je, gospod grof, da vas moram v tem po-gledu razočarati, mu odvrne Robert Vilson zasmehljivo. Tudi dragocenosti vam je sodišče zarubilo, slike in pohištvo pa je tudi kupil Abraham Holep.

— Ah, vse je torej tako napeljeno, da bi popolnoma pro-padel? — vzklikne Luigi.

— Jaz pa mislim, gospod grof, mu odvrne angleški de-tektiv, da ste vi sami že zdavnaj poskrbeli za to.

Sicer pa, da ne bo nespোরazumljenja vam naznanjam, da je tudi vaša palača v Napolju prodana, tako da nimate v tem trenutku ničesar drugega razen svojega plemiškega imena in gospe soproge.

Luigi je začel rohneti in zmerjati, navsezadnje pa je še vgnil pest, kakor da bi hotel navaliti na detektiva. Robert Wilson pa se je samo za korak odmaknil in dejal popolnoma mirno razburjenemu rimskemu grofu:

— Gospod grof, pazite se! Če nočete biti zopet bičani kakor tedaj, si zapomnite, da imamo tudi v tej hiši bičev in rok, ki znajo pretepati.

— Ah, ah! zaječi Luigi Borgeze. Torej moj lastni brat mi je vse to priskrbel.

— Knez Alberto Borgeze je še preblago postopal z vami! mu odvrne hitro detektiv. Po vsej pravici ste vi zaslužili temnico, iz katere bi vodila pot samo na morišče.

Sicer pa je tukaj precej močan prepil, radi tega je najbolj še, da končava najin pogovor.

Ker v palačo ne morete, boste pač morali na cesto — tam so vrata! Izvolite!

Ko je prišel na ulico, je bil grof Luigi Borgeze smrtno blede.

Margareta mu je prihitela naproti in ga vprašala kaj se je zgodilo, toda dolgo ni dobila odgovora.

Rimski grof je brez besede prijel svojo ženo za roko in jo potegnil s seboj, da bi odšla. V tem trenutku pa ga je prijel nekdo od zadaj za rokav plašča.

— Kam pa se vam tako mudi, gospod grof, je zavpil za njim njegov nekdanji komornik François Lafleur. Mislil, da je čas, da bi tudi midva poravnala najine račune.

V zadnjih dveh mesecih sem izdal za vas tri tisoč pet sto — poleg tega pa plača, ki je nisem prejel že šest mesecev — to znači skupaj...

— Nesramnež! je zavpil Luigi Borgeze in poskušal, da bi se mu iztrgal, toda komornik ga je držal kakor s kleščami in če si ni hotel strgati plašča, je moral odnehati.

Kaj imaš še zahtevati od mene? Mar si nisi toliko let že dovolj napolnil svojih žepov?

Mar misliš, da nisem vedel, da si tat in slepar? V svoji hiši sem te trpel samo radi tega, ker si se mi zdel uporabljiv bolj kakor marsikateri drugi.

— Plačajte mi torej mojo uporabljivost! je neprenehoma vtil njegov nekdanji komornik. Jaz potrebujem denarja in nočem biti berač. Če mi ne odštejete plače, ki sem si jo pošteno zaslužil, grem takoj na policijo!

— Tako torej! Ladja se potaplja in podgane beže na vse strani, zavzdihne grof Luigi.

— Hvala vam, gospod grof, da me primerjate s podgano, odgovori hitro François Lafleur, toda jaz mislim, da je popolnoma dovolj, da sem vzdržal do brodoloma. Da bi šel še dalje, mi niti malo ne diši.

— Prekini ta neprijetni pogovor, se vmeša Margareta, da bi pomagala Luigiju iz zadrege. Lafleur, tu imate ta prstan z briljanton. Vreden je več kakor vam je dolžan grof Luigi Borgeze in kakor zahtevate.

— Lopov, glej, da se mi nikdar več ne prikažeš pred očmi! mu zabrusi Luigi Borgeze.

— Hvala, odgovori mirno François Lafleur, ko je sprejel prstan, katerega je Margareta snela s svojega prsta in mu ga ponudila. Ta prstan bom čuval kot dragocen spomin na lepo sleparko, ki je bila ...

Toda ubogi komornik ni mogel končati stavka.

Luigi Borgeze ga je sunil s takšno močjo v prsa, da se je revež zvalil po tleh, potem pa je potegnil Margareto s seboj in odšel z njo v neko stransko ulico.

Ko se je komornik pobral, sta bila Luigi Borgeze in Margareta že daleč.

François Lafleur je dvignil pest, oči pa so se mu divje zasvetile, ko je zavpil:

— Postopal si z menoj kakor z lopovom, čeprav sem poštepal svojo čast samo radi tebe in za tebe. Sedaj pa ti bom dokazal, da znam biti tudi lopov!

Pretkani grof, sedaj boš šele videl, kdo sem, sedaj boš šele spoznal Françoisa Lafleurja.

Luigi je bil silno razburjen, ko je odhitel z Margareto s prostora, na katerem ga je napadel njegov nekdanji komornik François Lafleur.

— Ah, kdo bi si mislil, da se bo Alberto tako hitro maščeval! Izgubljena sva!

— Pomiri se, Luigi! Dokaži, da si mož! ga je hrabrila pretkana Margareta. Knez Alberto Borgeze se je že maščeval, Luigi, toda — midva se še nisva!

— Ah, kar ne morem razumeti, da se je vse to tako hitro zgodilo, je ternal Luigi Borgeze. Še pred nekaterimi dnevi sem bil ponosni rimski grof Luigi Borgeze, danes pa — danes sem brez strehe, brez doma, berač sem, ki je vezan samo na svojo ženo, ki tudi ničesar nima.

— Ali ti je morda žal, da si name navezan? ga je vprašala njegova žena Margareta.

— Ne, ne! se je hitro popravil Luigi. Edina tolažba mi je, da si ti moja.

— Tako je, Luigi, to naj ti bo v tolažbo! mu je pritrdila Margareta. Bova že našla sredstev, da bova prišla do denarja, potem pa se bova maščevala knezu Albertu.

— Ah, da, se je razveselil pri tej misli Luigi Borgeze. S kakšnim veseljem mu bom pognal kroglo v srce!

— Ne, knez Alberto mora živeti in sicer čim dalje, naša osveta mora biti počasna, toda strašna! je razvijala svoje načrte Margareta. Zadeti morava Julijo sredi srca, zadela pa bo bova najlažje, če bova upropastila Giuseppa Musolina. Z Julijo bo tudi knez upognil svoj tilnik.

— Da, to bi ne bilo baš preslabo, reče zamišljeno Luigi, toda kako bi to izvedla?

— O tem morava še dobro premisliti, odgovori Margareta, in stvar se nama mora posrečiti.

Razen tega pa je s tem združena velika prednost:

Osveto bova spajila s koristjo, s tem bova zaslužila petdeset tisoč lir nagrade, ki je razpisana na Musolinovo glavo. Ravno v tem trenutku sta prispela do cerkve San Loreto. Luigi Borgeze je peljal Margareto v cerkev in pokleknil njo k oltarju.

— Margareta, ji je dejal, ponavljaj za menoj besede prirege, ki ti jo bom narekoval.

Luigi Borgeze je začel govoriti, njegova žena Margareta pa je ponavljala za njim težko prisego:

»Pred božjim obličjem prisegam, da bom do svojega zadnjega vzdihljaja sovražila Giuseppa Musolina, Julijo in kneza Alberta Borgeza in vse tiste, ki so me preteпали in povročili mojo sedanjo nesrečo.

Prisegam, da se jim bom maščevala, kakor se še ni nikdar maščeval človek človeku, odkar stoji svet in da bo prva strela moje maščevalne jeze zadela Giuseppa Musolina, človek, pred katerim trepeče vsa Italija.«

Strašno so odmevale nečloveške besede po napol temni hiši Gospodovi.

Tudi jaz prisegam, vzklikne Luigi Borgeze, da bo to edini cilj mojega življenja.

In lopova sta se objela ter s poljubom zapečatila strašno prisego.

Odšla sta iz cerkve.

Pred cerkvijo se je prerivala pisana množica prebivalcev Rima in potegnila s seboj strašna osvetnika.

Toda v trenutku, ko sta Margareta in Luigi Borgeze odšla iz cerkve, je vrasla izza oltarja neka postava, katere ni nihče izmed njiju opazil.

To je bil neki moški, oblečen v revno obleko, ki je že skoraj razpadala na njem.

Berač v cerkvi San Loreto, ki je skrit za oltarjem slišal strašno prisego Luigija Borgeza in Margarete in ki je sedaj z izbuljenimi očmi, polnimi groze strmel za njima, je bil šele pred nekaterimi dnevi izpuščen iz umobolnice, v kateri so ga poznali pod imenom:

Lorenco Faltis.

Vemo, da je mladi umetnik znorel tistega dne, ko mu je razsodišče prisodilo prvo nagrado za sliko, ki jo je imel razstavljeno, um se mu je omračil v tistem trenutku, ko je njegova zaročenka skočila skozi okno neke hiše in ostala na tlaku mrtva in razmesarjena.

Tistega dne je vest o njegovi nesrečni usodi razburila ves Rim, kakor pa se to po navadi dogaja v velikih mestih, tudi prav tako pozabila.

Ogromno vsoto, ki jo je dobil kot nagrado, so porabili za njegovo zdravljenje v norišnici, sedaj pa, ko so ga izpustili na svobodo kot ozdravljenega, ni imel pri sebi ničesar drugega, kakor cunje, v katere je bil oblečen.

Mladi Lorenzo Faltis je šel proti cerkvenim vratom, njegove ustnice pa so šepetale:

— Ah, zakaj nisem ostal v tisti hiši, kjer sem pozabil na svet, svet pa je pozabil name?

Komaj sem prišel zopet na svobodo, prva pot me je vodila v to verkev in že moram poslušati dokaze človeške hudobije in ničvrednosti.

Giuseppe Musolino je v nevarnosti!

Dobro, plemeniti razbojnik, še sedaj se te spominjam s hvaležnim srcem.

Opozoril te bom na nevarnost, ki ti preti, četudi bi moral kot berač hoditi do kalabrijskih gričev in si prositi pri ljudeh hrane i prenočišča.

Prišel bom k tebi, Giuseppe Musolino, četudi na vrh Aspromontov.

Umor kralja

Pri okinčanem slavnostnem vhodu v park je prišel župan mesta Bologne k odprti kočiji, da bi pomagal kralju pri izstopanju. Ponudil mu je roko.

Toda v trenutku, ko je kralj Umberto položil svojo roko v županovo, je skočil iz najbližje gruče neki moški in sunil župana z vso močjo v stran...

Knez Alberto je videl blisk, slišal je strel in dim je je zakril za nekaj trenutkov več prizor.

Vse to se je zgodilo kakor bi trenil in prej kakor je mogel kdo spregovoriti tudi eno samo besedico ali pa morda prihiteti na pomoč, sta odjeknila dva strela in knez Alberto Borgeze je videl, kako se je kralj, smrtnobled zgrudil vznak.

V prvem trenutku je množica stala kakor okamenela od studa in strahu.

Nikomur ni prišlo na misel, da bi prijel atentatorja, ki se je prerival skozi množico.

Prvi se je zavedel knez Alberto Borgeze.

Planil je za morilcem in ga tako močno udaril po glavi, da se je nesrečneč opotekel, potem pa ga je zgrabil za tilnik in na ves glas zavpil:

— Tukaj je morilec! Držite ga!

Nemogoče je opisati prizor, ki je sedaj nastal.

Medtem ko je mladi vikont Terasini držal v svojem naročju okrvavljenega kralja in ukazoval kočijažu, naj takoj obrne konje in z vso naglico vozi proti palači in je množica med ihtenjem in tarnanjem obkolila kočijo, je drugi del planil nad atentatorja in ga hotel linčati.

Če bi ne bilo ogromne postave kneza Alberta Borgeza in spoštovanja, ki ga je knez užival med narodom, bi bila neživa morilca gotovo raztrgala.

Toda knez se je postavil pred njega in zaklical z gromkim glasom, da se je razlegalo daleč naokrog:

— Mar mu hočete izkazati milost? Hitra smrt bi pome-

nila za takšnega zločinca milost! Izročite ga pravici! Če so še, svinčene celice v Italiji, mora tam končati svoje življenje, tako bo sodila pravica!

Le s težavo se mu je posrečilo, da je napol mrtvega atentatorja iztrgal množici.

Hitro je pobral samokres, s katerim je morilec streljal in ga spravil v žep.

V tem je prispel tudi policijski uradnik, kateremu je knez izročil morilca.

Nato je knez odhitel h kraljevi kočiji.

Vikont Terasini mu je zaklical:

— Knez, prosim vas, pomagajte mi! Kralj umira! Gledati moramo, da bi čimprej prispeli domov.

Toda množica je stala kakor nepremagljiva stena okoli kraljeve kočije.

Vsi so se prerivali, da bi videli kralja in se prepričali, če je rana smrtnonevarna.

Kraljev voščen in bled obraz pa je dokazoval še preveč jasno, da je morilčev strel končal kraljevo življenje.

Kralj Umberto sicer še ni bil mrtev, vendar pa so bolestne poteze na njegovem obrazu govorile, da umira.

— Prostora, ljudje, prostora! je klical knez Alberto Borgeze, globoko ganjen. Dajte prostora za kralja, ki umira in ki mora svoje zadnje trenutke preživeti v naročju svoje vzvišene soproge.

Te besede so delovale.

Množica se je razmaknila in kočijaž je pogнал konje proti kraljevi palači.

Na velikanskem trgu pred mestnim vrtom je zavladala globoka, svečana tišina.

Knez Alberto Borgeze je šele sedaj obrnil svojo pozornost na kraljevo stanje.

Toda en sam pogled mu je zadostoval, da je vsaka človeška pomoč zaman.

Prvi strel je zadel kralja sredi prsi, drugi ga je samo neznatno opraskal po ramenu, tretji pa ga je zadel v trebuh, in ta zadnja rana je bila najtežja.

Kočija se je tiho in počasi pomikala med gso timi vrstami občinstva. Naenkrat se je preril do kočije neki visok in že skoraj posivel gospod v črni obleki.

To je bil dvorni zdravnik.

Vikont Terasini mu je takoj odprl vrata kočije. Zdravnik

se je sklonil h kralju, ki je ležal doslej brez zavesti, sedaj pa je na zdravnikovo vprašanje počasi odprl oči in odgovoril s slabotnim glasom:

— Zebe me!

Knez Alberto Borgeze je hitro slekel svoj plašč in pokrival z njim kraljeve noge.

— Prepozno! je spregovoril dvorni zdravnik zamišljeno. Kralj umira, težko če ga bomo pripeljali še živega do palače. Ko bi konji malo bolj dirjali!

— Ah, uboga Margareta! zašepeta umirajoči kralj. In moj sin — moj sin —

Kočija je prispela do dvorca.

Kralj je bil še živ.

V dvoru je nastala strašna zmešnjava. Kraljica Margareta še ni ničesar vedela.

Kralja previdno položili na nosila in ga prav tako previdno odnesli u njegovo spalnico.

V trenutku pa, ko so ga položili v posteljo, se je njegovo telo streslo, globoko je zavzdihnil in — umrl.

Tako je umrl kralj Umberto.

Vsi so pokleknili in nemo strmeli predse.

Knezu Albertu Borgezu so poverili težko dolžnost, da obvestiti kraljico o strašnem dogodku.

Novi policijski šef v Reggiju

Po umoru kralja Umberta se je položaj Giuseppa Musolina znatno poslabšal.

Minilo je komaj nekaj dni od tega dogodka in policijski šef u Reggiju je bil upokojen.

Sicer pa je bila ta izprememba popolnoma na mestu, ker je vlada že zdavnaj konstatirala, da njegovo delo ni dovolj energično in zato je izrabila to priliko in ga upokojila.

Tri dni po tem ukazu je prispel v Reggio nov policijski šef.

Njegov pojav v mestu je izzval splošno senzacijo. Novi šef je bil grof Luigi Borgeze.

Kaj takšnega si predstavljamo lahko samo v Italiji, v državi silnih nasprotij.

Toda Luigi Borgeze je imel pred seboj cilje, ki so to njegovo imenovanje popolnoma opravičevali.

Bil pa je tudi potomec one najodličnejših rodbin v Italiji. Žeprav so ga vsi poznali kot razuzdanca in strastnega kvartopirca, in kralj ni mogel dovoliti, da bi popolnoma propadel.

Razen tega se je Luigi Borgeze še kot otrok igral s tedanjim princem Viktorjem Emanuelom in ko je sedaj kot kralj opazil med prosilci tudi Luigijevo ime, je takoj veselo vzkliknil:

Ah, to je moj tovariš še iz otroških let.

Takoj je ukazal, naj Luigija prvega pripeljejo k njemu. In Luigi mu je s ponarejeno žalostjo priznal, da se je s knezom Albertom hudo sprl, ker mu ni hotel priznati nobenega posestva, razen tega pa se je zaljubil v neko siromašno deklico, ki mu sicer ni enakovredna po rojstvu, katero pa je kljub temu vzel za ženo, navsezadnje pa mu je priznal, da se nahaja popolnoma brez sredstev.

Vse to je pripovedoval zviti Luigi s solznimi očmi in tako ganil kralja, da ga je vprašal, kakšno mesto si želi.

Luigi Borgeze mu je na dolgo in široko pripovedoval in dokazoval, da je policijski šef v Reggiju že star in za svojo službo nesposoben človek, ki je tudi kriv, da ne morejo oblasti ničesar ukreniti proti razbojniku Giuseppu Musolinu, ki je napravil že toliko strahot in povzročil toliko gorja ubogim prebivalcem Kalabrije.

In lopov se je ponudil za to mesto.

— Dobro, reče kralj, vprašal bom svoje svetovalce za svet in kmalu vam bom sporočil mojo odločitev. Zanesite se name, grof Luigi!

Luigi ga je še prosil, da bi ne vprašal za svet njegovega brata kneza Alberta Borgeza, ki bi dal gotovo nepovoljno izjavo radi spora.

Kralj mu je seveda to obljubil.

Tri dne pozneje je sprejel grof Luigi Borgeze imenovanje za policijskega šefa v Reggiju obenem pa obvestilo, da je kralj ukazal, naj mu izplačajo vsoto petdeset tisoč lir.

S tem denarjem si je nabavil vsega, kar sta potrebovala z Margareto, da sta se lahko pojavila v Reggiju v vsem sijaju in petnajstega avgusta je nastopil svojo novo službo.

Vsi uradniki so hitro začutili, da je zavel v Reggiju čisto nov veter.

Novi šef je uvedel najstrožji red, dajal pa je tudi sam lep zgled neumornega dela.

V kočiji ali pa na konju je prepotoval vso Kalabrijo, da

zopet uredil te zapuščene kraje, razen tega pa si je prizadeval, da bi stopil v zvezo s prebivalci najširših slojev in si pridobil njih naklonjenost.

Razdelil je celo večji del svojega premoženja, oziroma plemarja, ki mu ga je nakazal kralj, med reveže, tako da se je hitro razširila vest o njem kot prijatelju ljudstva in nesebičnemu človeku.

Kljub vsem tem dobrotam pa se je tajno pripravljaj na vojno proti Giuseppu Musolinu, vedno bolj je sklepal krog okoli hajduka na vrhu Aspromontov.

Knez Alberto Borgeze pa je ležal medtem bolan v svoji palači v Rimu.

Šele po osmih dneh si je toliko opomogel, da bi prenesel vožnjo v Kalabrijo in se vrnil v svoj dvorec Miramare.

Njegovo razpoloženje ni bilo nič kaj razveseljivo in dogodki zadnjih dni so nanj tako vplivali, da je večkrat padel v nezavest iz katere so ga le težko prebudili.

Bivanje na dvorcu Miramaru je njegovemu telesnemu zdravju dobro delo, toliko bolj pa je duševno trpel in mogel kako ozdraveti.

Kaj se bo sedaj zgodilo z Giuseppom Musolinom in z njegovo hčerko, katere usoda je bila tako tesno, skoraj neločljivo združena z njegovo lastno?

To je bila črna in strašna misel, ki mu je podnevi in ponoči polnila srce.

Doktor Müller je čisto dobro poznal njegov položaj in vedel je, da so njegove tožbe opravičene.

Poleg tega pa ni knez niti slutil o poslednjih dogodkih, ni niti vedel, da se je Luigiju posrečilo, da je bil imenovan za policijskega šefa v Reggiju.

Kdo ve, kako bo sprejel to vest?

Doslej mu je doktor Müller prepovedal, da bi čital novine sedaj pa, ko je postajal vsak dan trdnejši, mu ni mogel tega še nadalje braniti.

Knez Alberto in mladi zdravnik sta sedela na neki trati v gozdu in doktor Müller je moral že skoraj desetič pripovedovati o svojem prihodu na Aspromonte, kamor ga je knez poslal, da bi obvestil Giuseppa Musolina in Julijo o neuspehu njegove poti za pomilostitev.

Baš ko je končal, je prinesel stari Kristofu najnovejšo številko »Tribune«.

Doktor Müller se je stresel.

Sedaj je moral naposled priti z resnico na dan. Boljše bo, če bo zvedel knez iz njegovih ust, kakor pa da ti v novinah med ostalimi vestmi čital vest o imenovanju Luigija Borgeza za policijskega šefa v Reggiju.

— Knez, jaz ne vem, so li vaši živci dovolj močni, je v zadregi pričel doktor Müller, da bi prenesli neke neprijetne vesti, toda po mojem mnenju bi bil čas, da bi vam jih povedal. Te vesti se nanašajo na vašega brata Luigija.

Ah, tako! Tedaj mi lahko brez skrbi poveste karkoli, odvrne knez Alberto Borgeze, ker vem, da ne morem od njega pričakovati nič prijetnega.

— Prav za prav se zadeva ne nanaša direktno na vas, nadaljuje doktor Müller. Grof Luigi Borgeze si je izprosil od kralja neko mesto.

— Tako? se začudi knez Alberto Borgeze. E, vidite, če bi bil prej to vedel, bi ga prav gotovo ne bil dobil. Sicer pa, naj mu bo za enkrat.

— Da, toda to mesto se nahaja v Kalabriji, je spregovoril zdravnik, ki si še vedno ni prav upal povedati resnice. Luigi Borgeze se nahaja v vaši neposredni bližini.

— V moji bližini! je za njim spregovoril knez in počasi popolnoma prebledel.

— Da, knez, se je naposled opogumil zdravnik, kralj ga je imenoval za policijskega šefa v Reggiju. Luigi se pripravlja za napad proti Musolinu in radi tega sem smatral za svojo dolžnost, da vam to povem.

Medtem ko je zdravnik govoril, je knez Alberto Borgeze vstal in se naslonil na neko deblo.

Težko je sopal.

— Luigi... policijski šef v Reggiju... je knez Alberto Borgeze čez nekaj časa komaj spregovoril...

Ah, če bi ne bilo preveč žalostno, bi se človek moral smejeti, smejeti, da bi odmévalo visoko med gore. To je neka strašna spletko in zarota proti Giuseppu Musolinu, Luigi mu preti s poginom.

Tedaj moramo hitro delati, da bomo pripravljene sprejeli njegove udarce in rešili Giuseppa Musolina in mojo ubogo Julijo, dokler je še čas.

— Tudi jaz sem že na to mislil, je pripomnil doktor Müller. Ko sem bil pred tremi dnevi na Aspromontih, sta že vedela, da je Luigi Borgeze postal policijski šef v Reggiju.

Toda Giuseppe Musolino ne pripisuje temu dejstvu no-
važnosti in pomena.

Ko pa sem začel govoriti z njim o umiku, se je izogibal
pogovoru in ni se mi posrečilo, da bi ga prepričal o ne-
varnosti, ki mu preti.

— Otipljite mi puls, dragi doktor, reče knez Alberto Bor-
geze in ponudi zdravniku roko, in mi recite, če sem že dovolj
slab, da bi jo že nocoj mahnil na vrh Aspromontov h Giu-
seppe Musolinu in k Juliji!

Doktor Müller je storil kakor je knez zahteval, potem
je izjavil svojemu pacientu:

— Ne, knez, niste še dovolj močni! Kot zdravnik vam
poveđujem, kot prijatelj pa vas prosim, da si izbijete to
celo misel iz glave.

— Tedaj bi bilo dobro, da bi poslušal zdravnika in prija-
telja, odvrne knez Alberto Borgeze. Toda Giuseppe Musolino
in Julija se nahajata v nevarnosti — kako bi mogel tedaj mi-
sliti na svoje zdravje.

Ne, dragi doktor, jaz moram še nocoj na Aspromonte, še
nocoj moram k Juliji in k Musolinu!

— Prosim vas, knez, odložite to pot vsaj za nekaj dni,
prosil zdravnik.

— Ne, niti za trenutek, prijatelj, mu odvrne knez Alberto
Borgeze. Prav dobro poznam svojega brata. Luigi dela hitro
če hočem doživeti uspeh, moram biti še hitrejši.

— Tedaj vas bom spremljal, knez, reče doktor Müller
odločnim glasom.

— To bi vas tudi jaz prosil, odvrne knez Alberto Bor-
geze. Bodite tako ljubeznjivi in ukažite, naj nama pripravijo
zvečer dva konja in mislim, da bi ne bilo baš prenapačno,
da bi nama priskrbel tudi dve obleki, da bi se preoblekla, na
primer dve redovniški halji...

— Knez, jaz vam nočem ugovarjati... mu počasi odvrne
zdravnik.

— Tiho! mu zašepče zdajci knez Alberto Borgeze. Po-
glejte, lord Kensington prihaja. Revež je še vedno v hiši, odkar
je soproga na tak skrivnosten način izginila. Ali ste že kaj
vedeli o njej?

— Ne, našli so sicer v gozdnem potoku neke njene oble-
ke, odgovori doktor Müller in se pomembno nasmehne, toda
mislim, da je stari lord Kensington edini človek, ki objokuje

svojo mrtvo soprogo in misli, da jo je nesrečni slučaj odtrgal od njega in da je zanj za vedno izgubljena!

— Tudi jaz nisem lordovega mnenja in mislim, da mu je soproga svojevoljno ušla, dejal bi celo, da je že dolgo gojila to misel, sedaj pa se ji je nudila ugodna prilika tukaj na deželi in izrabila jo je, odgovori knez Alberto Borgeze.

— Svetlost, mu zašepeče doktor Müller, ko se je pre-pričal, da je lord Kensington še daleč, jaz vem, kje je lady Izabela. Videl sem jo pred tremi dnevi na vrhu Aspromontov, ko sem bil pri Musolinu...

— Kako? Pri Giuseppu Musolinu? se je začudil knez Alberto Borgeze.

— Ne, pri njem, temveč pri tistem mladem Francozu, ki se imenuje markiz Gaston de Gondi, odgovori mladi zdravnik s hudomušnim smehljajem na ustnicah.

— Torej gre za rop?

— Da, za rop, če hočete to tako imenovati. Lady Izabela je odšla namreč nekega dne v gozd na izprehod, svojemu možu je obljubila, da se bo vrnila do kosila. In mlada žena je podaljšala to pot do vznožja Aspromontov, tam pa jo je čakal markiz Gaston de Gondi, ki ima do nje baje starejše pravice kakor lord, in odpeljal jo je na Aspromonte!

— Ah! vzklikne knez Alberto Borgeze pridušeno, pripomnil pa ni ničesar, ker se jima je lord, ki je bil popolnoma oblečen v črnino, že čisto približal.

Stari lord Kensington je prišel k njima, ju resno pozdravil in se začel pritoževati nad svojo usodo.

Napad iz zasede

Odbilo je že deset, ko sta prispela do vznožja Aspromontov dva meniha.

Eden izmed njiju je imel dolgo sivo brado, drugi pa malo krajšo, toda svetlo.

Če bi se zdelo komu kaj sumljivo, bi bilo to, da sta vodila s seboj odlična in draga jezdna konja.

Govorila sta prav malo, kajti uživala sta v čarobni jesenski naravi, ki jo je še polepšala srebrna mesečina s svojim sijajem in zvezdnatim nebom.

Noč je bila tiha in jasna.

Meniha sta že prispela do velikega ovinka, od katerega

potrebovala do vrha samo še kakšne četrte ure, ko je naenkrat stopila pred njiju, kakor da bi vzrasla iz tal, visoka človeška postava s puško v roki.

Neznanec jima je zaklical:

— Stoj! Kdo ste in kaj hočete?

— To je prav gotovo Plon-Plon na straži, reče mlajši brat, toda on nama ne bo delal preglavic.

— Odgovorite, sicer bom streljal! zavpije nočni čuvaj enkrat, to pot pa še strožje.

— Če bi streljal, bi napravil veliko neumnost, za katero Giuseppe Musolino poklical na odgovor, vzklikne mlajši brat.

Po teh besedah si je redovnik strgal z obraza ponarejeno masko, izpod katere se je prikazal obraz mladega zdravnika doktorja Müllerja.

Tudi knez Alberto Borgeze je sledil zgledu svojega mlajšega prijatelja in Plon-Plon je oba takoj spoznal. Hitro je poklical, ki je držala puško in vzkliknil:

— Ah, to je sijajno presenečenje! Na Aspromontih bodo vsi izredno veseli!

Izvolite, gospoda, vama je pot odprta!

Kapetan mi je sicer ukazal, naj nocoj dobro pazim. Vrag ve, kaj se bo zgodilo, kajti že kakšnih štirinajst dni je pri nas kakor v peklju.

Vso noč moramo biti na straži.

Pravijo, da je prišel v Reggio nekakšen nov šef, ki hoče vsako ceno ujeti našega kapetana.

E, ko bi prišel ta šef meni v pesti!

— Le ubogajte in izvršujte točno povelja svojega kapetana, Plon-Plon, in strogo pazite! V zadnjih dneh se dogajajo stvari, ki bi utegnile postati za vas vse nevarne.

Knez Alberto Borgeze in doktor Müller sta nadaljevala pot, toda že čez nekaj minut je vstal pred njima drug človek, ki je imel tudi puško v roki.

To je bil Gaetano Krispi.

Takoj je spoznal prišleca in ju spremil do prihodnjega dvorika, za katerim so stražili vsi trije Francozi z markizom Gastonom de Gondijem na čelu.

Trije Francozi so planili pokonci, ko so zagledali kneza in ga s spoštovanjem pozdravili.

— Ali je Giuseppe Musolino doma? jih vpraša knez Alberto Borgeze.

— Da, knez, doma je, odgovori markiz Gaston de Gondija in zagotavljam vam, da vas bo z veseljem sprejel! Ali hočete, da bi vas spremil?

— Ni treba, reče knez Alberto Borgeze in odpelje markiza Gastona de Gondija malo vstran.

Ko sta bila sama, mu je zašepetal:

— Markiz, kaj ste vendar storili? V moji hiši obupni nesrečen zakonski mož!

— Kaj sem storil? odgovori markiz Gaston de Gondija. Knez, Izabela je bila moja zaročenka in ta lord Kensington je kupil za denar.

Pritiskal je na njeno mater in deklica se je poročila proti svoji volji.

Nadejam se, da mi ne boste zamerili, ker sem si jo vzela, ker mi po vsej pravici pripada.

Knez Alberto mu je krepko stisnil roko. Popolnoma dobro je razumel, da se ljubezen ne ozira na predpise družbe.

Pet minut pozneje sta knez Alberto Borgeze in doktor Müller prispela na vrh Aspromontov.

Pred kapelico je stala velikanska postava in zamahnila s sekiro.

— Abdulah, pa menda ne boste ubili svojega zdravnika! mu je zaklical doktor Müller in velikan je v tem trenutku povsila sekiro in hitel doktorju naproti ter mu poljubil roko.

Medtem sta že Giuseppe Musolino in Julija prihitela pred kapelico.

Julija je veselo vzkliknila in odhitela k svojemu očetu. Giuseppe Musolino pa je obstal malo ob strani, zavedal se je prav dobro, da nima pravice, da bi imenoval kneza svojega očeta in ga tudi temu primerno pozdravil.

Toda knez mu je prisrčno stisnil roko, pogledal ga je in žalostno spregovoril:

— Ti veš že, Giuseppe Musolino, kaj se je zgodilo. — Mene je privedla na vrh Aspromontov potreba, da bi se dogovorili, na kakšen način se boste obranili Luigija.

Vsi štirje so odšli v kapelico.

Julija jih je odpeljala v prijetno urejeno sobico za pogrnjeno mizo in jim natočila čaše.

Izpraznili so jih, potem pa je knez začel govoriti:

— Prišel sem zato k vama, ker vama preti nevarnost. Vidva ne smeta ostati več tukaj, niti v Italiji ne smeta ostati, bežati morata iz te države.

— Bežati? ponovi Giuseppe Musolino, njegov obraz pa se je zmračil. Ta beseda mi prav nič ne ugaja.

— Morda, Musolino, odvrne knez Alberto Borgeze, toda po mojem mnenju je neumnost pričenjati borbo, v kateri bi na vsak način moral podleči.

Zmagal bi brez dvoma Luigi.

Odkar sem bil zadnjič pri vama, sem premišljeval o vsem in prišel sem do zaključka, da je najboljše, da pobegneta.

Po suhem bi ne mogla odpotovati, kajti vse straže strogo pazijo na vaju, prav posebno pa še sedaj, ko je moj brat Luigi šel policije v Reggiju.

Radi tega vama predlagam, da se vkrcata na mojo jahto «Karmen» in se z njo prebijeta skozi Messinsko ožino in se izkrcata na Korziki.

Tam bi lahko ostala nekaj mesecev dokler bi se vsa zadeva malo polegla, potem pa bi lahko odpotovala v Marseilles ali pa v Toulon, odtam pa bi jo lahko mahnila v Ameriko.

In v tuji in svobodni državi bi si ustvarila nov dom, srečno in brez skrbi bi tam živela, jaz pa bi vaju vsako leto enkrat obiskal in ostal pri vama po več mesecev.

Denarja bosta imela dovolj, kar je samo po sebi umevno, radi tega vama ni treba skrbeti za bodočnost.

Kaj misliš o tem predlogu, Mussolino?

Giuseppe Musolino je nekaj časa molčal, prijel se je za glavo in mračno zrl predse.

Naenkrat pa se je zdrznil in dejal:

— Čisto po pravici povedano, bi ne hotel iti nikamor, dokler ne izvršim tukaj še nekega računa. Rad bi namreč spregovoril s policijskim šefom iz Reggija nekaj besedi med štirimi očmi.

— Tega ne boš storil, Giuseppe Musolino! reče knez Alberto Borgeze odločno. Mar te ljubezen žene ne odvrne od osvete? Ne, Giuseppe Musolino, zate ni drugega izhoda kakor beg, in sicer čim prej, tem bolje.

Giuseppe Musolino je vstal s svojega stola in se naslonil z rokami ob mizo.

Ustnice so mu nervozno drhtele, prsi pa so se mu hitro dvigale in zopet padale.

— Jaz pa sem prisegel, da ne bom prej zapustil bojišča, spregovori Giuseppe Musolino mračno, dokler se ne bom maščeval vsem tistim, ki so me pahnili v pogubo.

Prisegel sem takrat v Reggiju, da ne bom prej miroval,

dokler ne bom videl Luigija Borgeza ležati pred seboj v prahu in v njegovi lastni krvi.

Toda, knez, res je, kar pravite, jaz ne smem misliti nase, temveč na svojo ženo, Julija mora biti rešena!

Knez, jaz sprejemem vaš predlog!

— Čestitam vam, Giuseppe Musolino, da ste se tako odločili, reče doktor Müller in stisne Giuseppu Musolinu roko. Tudi jaz mislim, da bi bilo najboljše, da bi čimprej ušli.

— Moja jahta se nahaja sedaj v Napolju, nadaljuje knez Alberto Borgeze, katerega je Musolinova odločitev zelo razveselila in ga navdahnila z upanjem.

Jutri zjutraj bom takoj poslal kapetanu brzojavko, naj odpluje v majhno luko Spartivento.

Ti, Giuseppe Musolino moraš prispeti z Julijo in s svojimi spremljevalci, ki si jih boš sam izbral, drugo noč, če šteješ od danes, v Spartivento in se ponoči ukrcati.

Če bo potrebno, bo kapetan uporabil tudi silo, da bo odplul iz luke.

Na jahti boste našli potrebne obleke, jaz pa vam bom dal tudi dovolj denarja.

— Ah, oče! vzklikne Julija veselo. Kako si ti dober in nad vse skrben oče!

V tem trenutku je strel odjeknil med gorovjem in naši prijatelji v kapelici so ga slišali.

Musolino skoči s svojega stola.

Nekaj hipov so njegove oči strmele v okno, potem pa je planil in odhitel brez besedice proti vratom, ki so vodila na prosto.

— Vsemogočni Bog! vzklikne knez Alberto prestrašeno in pogleda Julijo in zdravnika.

Sklonil se je nad mizo in zašepetal:

— Pa ne da bi...

Toda stari knez še ni končal stavka, ko je prihitel v sobo Abdulaha in zavpil:

— K orožju! Vsi Aspromonti so polni sovražnikov! Napadajo, policijski šef jih vodi!

Knez Alberto Borgeze prebledi, toda takoj vstane in reče doktorju Müllerju:

— Ne preostaja nam ničesar drugega, kakor da stopiva v vrsto borcev. Prav nič mi ne diši, da bi me poklicali pred sodišče v Reggio, kar bi moj brat z veseljem storil. On bi užival v tem, če bi mi mogel kaj takšnega storiti!

Zunaj je bilo slišati ropotanje s puškinimi kopiti, ki je postajalo vedno nestrpnejše.

— Oče! vzklikne Julija, jaz moram iz hiše, jaz moram iti z Giuseppe Musolinom!

— Tudi ti? se strese knez Alberto Borgeze. Dobro, te grem tudi jaz s teboj, pri tebi bom, Julija, toda nimam orožja, ali bi mi ga mogla dati...

— Takoj ti ga bom prinesla! vzklikne Julija in odhiti v drugo sobo.

Kmalu se je vrnila in prinesla s seboj tri puške.

— Dobro je! zamrmra knez Alberto Borgeze, kakor da govori sam s seboj. Nisem se nadejal, da se bom moral še na stare dni boriti, toda sedaj se počutim zopet čilega in zdravega. Naprej!

Usodna in krvava bitka

Nekaj trenutkov pozneje je bil knez Alberto Borgeze že na planoti, s katere je lahko pregledal vso okolico.

Napad je zares prišel od vseh strani.

Vsakdo je lahko na prvi pogled spoznal, da je zelo dobro organiziran in da je po gorovju zbrana skoraj cela vojska karabinerjev.

Knez Alberto Borgeze je cenil, da je Luigi prignal s seboj kakšnih sto dvajset vojakov.

Proti tej nadmoči je imel Giuseppe Musolino ogromno prednost v tem, da so se razvaline »Kristusovih solz« nahajale na vrhu skale, ki je na vse strani strmo padala v globino in saj malo branila dostop sovražniku.

Giuseppe Musolino je hitro razdelil svojo malo četo, sam Abdulahom pa je zavzel najnevarnejše mesto.

Pri njem sta stala Julija in knez Alberto Borgeze, dokler ni Müllerju pa je Musolino ukazal, naj previja eventuelne ranjene ujetnike in se bori s tremi Francozi.

Karabinerji so me tem časom mirovali, poskrili so se med skalami in se niso prav upali pričeti z napadom.

— Pazi, Abdulah, je šepetal Giuseppe Musolino svojemu varnišju. Ko se bo kateri pojavil, streljaj! Saj ne bo prvokrat, boš koga ubil!

Ta mir je vladal nekaj minut.

Tedaj pa je naenkrat zatrobila trobenta in od vseh strani se je dvignilo peklenško vpietje.

Vsi so takoj spoznali, da je policijski šef Luigi Borgeze z vso svojo močjo udaril na edini izhod, ki ga je branil Giuseppe Musolino.

Komaj pa je Giuseppe Musolino zagledal vojake, je trikrat ostro zažvižgal in čez nekaj trenutkov je bila njegova četa zbrana okoli pečine, ki jih je branila pred krogami napadalcev.

Deset puškinih cevi je pogledalo na pot.

— Pustite jih popolnoma blizu, zapove Giuseppe Musolino tiho, potem pa streljajte, kar vam bo prišlo pred cevi!

Karabinjerji so bili od skale oddaljeni komaj kakšnih trideset korakov, Musolino pa je ostro zapovedal:

— Streljaj!

Deset pušk je ustrelilo in ker je bil sovražnik čisto blizu so vse krogle zadele.

Deset vojakov je padlo.

Giuseppe Musolino jim ni pustil časa, da bi si oddahnil, temveč je ponovno ukazal:

— Streljaj!

In Musolinova četa je zopet ustrelila.

Ponovna salva je napravila še večjo zmešnjavo med sovražniki, ki so sicer tudi streljali, toda brez uspeha, ker so se njihove krogle odbijale od trde skale.

Samo kapetana Trevija je krogla malo popraskala po obrazu, toda hrabri Musolinov tovariš si je z roko obrisal kri in hladnokrvno dejal:

— Za vsako kapljo krvi — po eden mrtvec!

— Pazite! Ali vidite tistega v sijajni uniformi? Pustite ga meni reče Giuseppe Musolino in pomeri.

Strel počí in človek v lepi uniformi se je zadet v čelo zgrudil na tla.

Še enkrat so branilci ustrelili in med sovražniki je odjeknil rog, ki je klical k umiku.

— Prvi napad smo odbili! vzklikne Giuseppe Musolino. Zares, ti ljudje se slabo bojujejo. Kdo ve koliko bi jih moralo biti, da bi si osvojili trdnjavo!

Plon-Plon, se obrne Musolino k svojemu tovarišu, pojdi malo okoli kapelice in preglej okolico, da bi nas sovražnik ne iznenadil za hrbtom.

Plon-Plon je takoj vstal in odsel, pa tudi Julija je vstala odšla v razvaline.

Malo pozneje se je vrnila s čašo in vrčem vina, da bi naborce.

Sicer pa jim napadalci niso privoščili dolgega počitka.

Ponovno se je oglasil rog in karabinerji so ponovno napadli z vso silo — toda branilci so zopet vzdržali napad in sovražnik se je zopet umaknil.

— Jaz mislim, da jih bo sedaj minila želja, da bi iskali Giuseppea Musolina na vrhu Aspromontov, se zasmije Musolino.

Kaj ti je, Gaston? se začudi Giuseppe Musolino, ko je videl, da Gaston krvavi.

— Ah, nič hudega, kapetan, odgovori markiz Gaston de Biondi. Ranjen sem v levo roko. Toda, glej, Izabela prihaja. Toptovo jo je prebudil trušč in vpitje borbe. Pridi, draga Izabela, obveži mi roko!

Res, Izabela je hitela k borcem.

Ko je zagledala kneza Alberta Borgeza, je silno pordelela, toda knez ji je pristrčno sisnil roko in ji dejal z ljubeznjivim glasom:

— Veseli me, da vas vidim tukaj! Kakor vidite sem tudi pristopil k razbojnikom!

Kaj hočete?

Svet se je postavil na glavo. Knez postane razbojnik, ty pa razbojnikova žena.

Med branilci se je razvil živahen pogovor.

Giuseppe Musolino se je tiho pogovarjal z Julijo, ki je islila na svobodne dni, ko bo živela s svojim Giuseppom v svobodni državi.

— Oho, kaj pa je to? vzklikne zdajci Giuseppe Musolino čudno izpremenjenim glasom. Kakor vidim, se spodaj zopet kaj giblje. Sovražnik se prepravlja na nov napad.

In res — karabinerji so lezli izza grmovja in se zbirali v bojišču.

Giuseppe Musolino je čisto razločno videl, da se je Luigi postavil na čelo svoje čete.

— Sedaj je napočil odločilni trenutek, reče Giuseppe Musolino, obenem pa trenutek, na katerega sem tako dolgo čakal. Ah, le pridi, Luigi, lopov vseh lopovov! Ne bom te čakal, da bi mi prišel čisto blizu, temveč te bom tako sprejel, da mi ne boš mogel več uiti.

— Kaj nameravaš, Giuseppe? vzklikne Julija. Pa ne da nameravaš oditi s pečine? Dragi, prosim te, ne stori tega, ostani, dokler nas skala varuje...

— Pripravite se, prijatelji! jo glasno prekine Giuseppe Musolino. Merite ostro in ne pazite na nikogar, tistega s sabljo pa pustite meni!

Knez Alberto Borgeze je z grozo spoznal pri sijaju me sečine bled obraz svojega brata, ki se je smehljaj kakor se smehlja človek, ki verjame v svojo zmago.

Trobente so odjeknile in karabinjerji so pod vodstvom Luigija navalili na skalo.

Puške so se sprožile, toda karabinjerji so bili pripravljeni na to. Vsi so popadali na zemljo, samo eden je ostal na bojišču mrtev, tega pa je zadela krogla Gastona de Gondija.

— Pustite jih še bližje! vzklikne Musolino.

Karabinjerjem se je posrečilo, da so jim prišli čisto blizu. Razvila se je obupna borba.

Nekateri izmed karabinjerjev so že začeli plezati po skali navzgor proti branilcem.

— Na skalo! je gromko zapovedal Giuseppe Musolino in skočil prvi nanjo.

Vsi so planili za njim.

Karabinjerji so padali nazaj radi težkih udarcev s puškinimi kopiti, katere so dobili po glavi, pa tudi v vrsti branilcev so bili nekateri ranjeni.

Strel je zadel doktorja Müllerja v desno ramo, tako da se je moral umakniti iz boja, pa tudi baronu Somerju je strel prebil levo roko.

V tej obupni mešanici je Giuseppe Musolino spremljal s svojimi očmi samo enega človeka in naenkrat, preden mu je mogel kdo ubraniti, je skočil s skale in zgrabil policijskega šefa Luigija Borgeza za prsa.

Vse to se je zgodilo tako hitro, da ni nihče med branilci in med sovražniki opazil, da se nahaja Giuseppe Musolino v sovražnikovem taboru.

Luigi je hotel pobegniti, ko je nenadoma zagledal pred seboj Giuseppa Musolina, toda hajduk mu je hitro zgrabil sabljo in dvignil puškino kopito, da bi ga udaril z njim.

Luigi se je s hitrim in spretnim skokom umaknil, potem pa se je začel boriti s svojim nasprotnikom.

Ko je videl, da mu sam ne bo kos, je zavpil:

— Na pomoč! Glejte, Giuseppe Musolino je tu! Kdor ga ujame, dobi nagrado!

To mu je pomagalo.

Deset karabinjerjev je prihitelo svojemu poveljniku, ki je bil v nevarnosti, na pomoč.

Giuseppe Musolino je z močnim sunkom podrl svojega smrtnega sovražnika na tla, nato pa je začel divje vihteti svojo puško na vse strani in s kopitom podirati vse, ki so se mu hoteli približati.

Vendar pa bi bil Giuseppe Musolino izgubljen, ker se mu je neki karabinjer splazil za hrbet in ga prijel za puško, da se ni mogel braniti.

V tem trenutku ga je napadlo pet nasprotnikov, ki so ga naposled podrli na tla.

— Kapetan je v nevarnosti! zavpije v tem trenutku nekdo z glasom, ki je prevpil vse druge. Kapetan, pri tebi sem, pomagal ti bom!

Kakor bi trenil se je pojavila pred karabinjerji orjaška postava Abdulaha, ki je z bliskovito naglico podrl s svojo sekiro kar tri karabinjerje.

Toda v tem trenutku sta se tudi dvignila policijski šef Luigi in Giuseppe Musolino.

Musolino je krvavel iz marsikatere rane, ki jo je dobil v borbi in čutil je, da je skrajni čas, da bi se spravil na varno mesto.

— Nazaj, kapetan, je vpil Abdulah in nepreghoma mahal s sekiro in si skušal prebiti pot do njega.

Karabinjerji so se prestrašeni umikali pred človekom, ki je divjal kakor lev v puščavi in ki je s svojo smrtonosno sekiro podrl vsakogar, ki mu je prišel v bližino.

Toda Abdulah je zdajci strašno zavpil in Giuseppe Musolino je videl, kako mu je Luigi Borgeze porinil od zadaj sabljo v orjaška pleča.

Abdulah se je zgrudil in vzkliknil:

— Giuseppe Musolino, sedaj sem ti plačal dolg in dolžaa ti nisem ničesar več!

Giuseppe Musolino je pobesnel, ko je videl smrt svojega zvestega tovariša, pozabil je na svojo lastno nevarnost in planil z velikanskim skokom k Luigiju in ga zgrabil za vrat in ga potisnil k tlom.

Potem pa ga je vlekel proti skali.

Zamán se je Luigi branil.

Musolina ga je brez prestanka vlekel k skali. Krogle so žvižgale okoli njegovih ušes, toda Musolino se ni oziral na to, kajti v rokah je imel svojega smrtnega sovražnika.

Naposled ga je privlekel do skale.

Markiz Gaston de Gondi in kapetan Trevij sta prijela ujetnika, da bi ga odvedla v svoj tabor.

Tudi Giuseppe Musolino se je prijel z obema rokama za skalo, da bi se povzpел nanjo, toda v tem trenutku je prevpil bojni trušč močan glas:

— Giuseppa Musolina pustite meni! Nihče naj se ga ne dotakne, jaz sama ga hočem ubiti!

Giuseppe Musolino se je stresel, ko je slišal ta glas.

Tudi Julija se je stresla, ko ga je slišala, pa tudi trije mladi Francozi so za nekaj hipov osupnili, kajti to je bil prav tisti glas, ki jim je pred nekaterimi meseci govoril v pariškem salonu in jim ukazoval, naj gredo v Italijo in ujamejo Giuseppa Musolina ter ga pripeljejo v Pariz.

Musolino je nekaj trenutkov omahoval, potem pa je hitro skočil čez skalo in začel ukazovati:

— Gaston, Trevij, Somer, vama zaupam žene, pazite nanje! Gaetano, k meni! Ti, Plon-Plon, pazi na kneza, vi pa, hrabri doktor, bodite s Francozi in če bi prišlo do najhujšega, se spomnite moje uboge Julije!

Markiz Gaston de Gondi in kapetan Trevij, ki sta v trenutku splošnega presenečenja pustila Luigija, sta takoj obkrolila žene. Pridružila pa sta se jima tudi baron Somer in mladi doktor Müller.

Luigi Borgeze je bil zopet poveljnik v svojem taboru na oni strani skale.

— Kaj mislite sedaj storiti, Musolino? ga vpraša knez Alberto Borgeze. Na katero stran jo bomo mahnili, če bo treba bežati? Pripravljeni moramo biti na vse!

— Samo eno pot imamo, po kateri bi se lahko rešili, prijatelji, se obrne Giuseppe Musolino k svojim zvestim tovarišem v borbi. Priti moramo okrog razvalin in prodreti proti jugu po neki ozki poti, po kateri človek komaj hodi. Toda pogum in sila dasta človeku krila!

V najslabšem slučaju bom jaz odnesel Julijo na svojih plečih, ti, Gaston, pa boš nosil Izabelo.

Prijatelji, borba je usodna in morda bomo padli!

Če se ne bomo več videli, vedite, da vas je Giuseppe

Musolino vse ljubil in da vam bo še v zadnjem trenutku svojega življenja hvaležen!

Mala četa je planila kakor vihar nad karabinjerje, ki so prilezli na planoto in začeli streljati.

Doktor Müller je kriknil in se zgrudil.

Tudi Gaetano Krispi je padel.

Giuseppe Musolino, ki je bil popolnoma poražen, ko je videl, da padajo njegovi zvesti tovariši, je planil kakor tiger vrste sovražnika in podiral s puškinim kopitom vse, kar mu je bilo na poti.

Potem pa je potegnil nož izza pasu in neusmiljeno klal, kar je dosegel.

Tudi Francozi so se borili kakor levi, podirali so sovražnike s sabljami in s samokresi.

Plon-Plon je strašno divjal in kadarkoli je spustil svoje strašno puškino kopito na glavo kakšnega karabinerja, je vselej zavpil:

— Le pridi k meni, da te bom pobožal!

Karabinjerji so bežali pred njim kakor pred norcem, kajti Plon-Plon se je neprenehoma strašno režal, kričal, pri tem pa je strašno udarjal na vse strani.

Giuseppe Musolino je z veseljem opazil, da se mu bo posrečilo prodreti skozi obroč sovražnikov, ko se je naenkrat zdrznil ob strašnem kriku.

Hitro se je obrnil in zagledal žalosten prizor.

Iz belih prsi lady Izabele, ki jo je držal markiz Gaston de Gondj na svojih rokah, je brizgala rdeča kri in krvavela njeno obleko.

— Izabela, ti ne smeš umreti! Ah, lopovi, to mi boste drago plačali! Naprej, tovariši, maščujte se za njo! je vpil markiz Gaston de Gondj.

Giuseppe Musolino je še videl, kako so se trije Francozi obupno borili sredi gruče sovražnikov, videl je, kako se je knez Alberto Borgeze približal razvalinam, očevidno z namenom, da bi se tam skrnil, več pa ni mogel videti, kajti u naslednjem trenutku se je že moral boriti za svoje lastno življenje.

Margareta je navalila nanj z vzklikom:

— Predaj se, Giuseppe Musolino!

— Ti pozabljaš, ženska, da govoriš z Giuseppom Musolinom! vzklikne hrabri kapetan. Moli še enkrat, saj to bo zadnjikrat, ker si itak izgubljena!

Margareta navali na svojega nasprotnika.

Z vso močjo je zamahnila s sabljo, toda Giuseppe Musolino se je spretno umaknil udarcu, potem pa je planil na izdajalko in svojo smrtno sovražnico.

Izdajalska ženska ga je s svojimi zobmi tako ugriznila, da je zaječal od bolečine.

— Luigi, na pomoč! zavpije Margareta.

Toda Musolino plane hitro, si jo vrže čez ramo in ko je opazil, da je Julija poleg njega, odhiti kolikor so ga nesle noge proti razvalinam.

Krogle so žvižgale po zraku.

Giuseppe Musolino je slišal hripavi glas policijskega šefa Luigija Borgeza, ki je kričal nad karabinjerji in ji vzpodbujal, da bi mu rešili ženo.

Toda Giuseppe Musolino je prispel medtem že za razvaline. Obstal je pri ozki stezi.

Tu si je malo odpočil.

Od vseh tovarišev sta bila pri njem samo še Plon-Plon in njegova zvesta Julija.

— Kje pa so ostali? vpraša Julija s krajno žalostnim glasom svojega moža.

— Mrtvi padli! odgovori Musolino.

— Ah, Giuseppe, tedaj bova morala tudi midva umreti, reče Julija in žalostno pogleda svojega moža. Zdi se mi, da je napočil čas strašne sodbe in plačila!

— Čas plačila! ponovi Giuseppe Musolino in strašno premeri Margareto, katero je nosil na levem ramenu. Da, res je, kar praviš, Julija. Napočil je trenutek plačila — in od nas je odvisno, kako ga bomo izkoristili!

Tisoč nevarnosti

— Toda izgubiti ne smemo niti enega samega trenutka, vzklikne Giuseppe Musolino.

Plon-Plon, vzemi to nesrečnico, ki nam za nobeno ceno ne sme uiti! se obrne Musolino k svojemu tovarišu.

— Ne skrbite, kapetan, mu odgovori Plon-Plon, ko si je naložil na ramena napol onesveščeno Margareto.

Če boš mirna, ji je govoril Plon-Plon, medtem ko jo je pobiral s tal, se bova čisto lepo razumela. V nasprotnem slu-

pa ti zagotavljam, da ti bom zavil vrat in sicer čisto go-
vo, kajti kar jaz obljubim, tudi storim!

Giuseppe Musolino pa je dvignil Julijo, da bi jo odnesel
na svojih rokah na varnejše mesto.

— Ah, moj nesrečni oče! vzklikne Julija. Kako naj bi ga
zapustila! Saj ga bodo še ubili!

— Jaz sem ga videl, ko je pobegnil v razvaline, odgo-
vori Giuseppe Musolino. Morda se mu bo posrečilo, da se bo
tam skrnil. Pa tudi če bi ga našli, kdo bi si upal položiti roko
na kneza Borgeza!

In Giuseppe Musolino je dvignil Julijo in začel previdno
stopati po nevarni poti, na kateri je komaj stala človeška noga.

Pod njimi je zijala globoka razpoka.

Giuseppe Musolino je bil navajen takšnih poti, zato se ni
bal zase, vendar pa je ves čas opozarjal Plon-Plona, naj pre-
vidno hodi.

Mesečina je padala na strmo in ozko pot ter bila priča
tega nevarnega početja.

Musolino je skoraj preklinjal to jasno svetlobo, ki mu je
bila sicer vedno dober tovariš.

Kajti mesec je tako razsvetljeval globoke prepade, ob
katerih je nosil svojo drago Julijo, da se je tudi njemu samemu
krčilo srce v prsih od strahu.

Za seboj so že imeli polovico poti.

— Naprej! je venomer ponavljal Giuseppe Musolino.
Šele ko bomo prišli v dolino, bomo na varnem!

Toda v tem trenutku je zaslišal za seboj strašen krik.
Obstal je in se z največjo previdnostjo ozrl, kajti vsak nepre-
viden korak bi ga lahko privedel v prepad.

Pri tem pa je osupnil.

Za seboj je zagledal Plon-Plona, ki je kolebal nad prepa-
dom, oči pa je imel izbuljene.

Samo trenutek še in nesrečnež bi bil strmoglavil v glo-
bino, ki je zijala pod njim.

— Kaj ti je? vzklikne Giuseppe Musolino.

Toda Plon-Plon mu ni mogel odgovoriti.

Musolino je takoj zaslutil, kaj je vzrok tovariševemu čud-
nemu obnašanju.

Margareta, ki si jo je Plon-Plon privezal na hrbet, se je
medtem osvobodila vezi in poskušala svojega sovražnika od
zadaj zadušiti.

Nad Plon-Plonovo glavo je Giuseppe Musolino videl plavolaso glavo demonske žene.

Giuseppe Musolino je za trenutek obstal neodločen.

Svojemu tovarišu ni mogel odhiteti na pomoč, ker bi s tem spravil Julijo in sebe v nevarnost, kajti s takšno pomočjo bi tvegjal padec vseh treh v strašen prepad, ki je zijal ob poti.

— Če pa že hočeš po vsej sili oditi v pekel, vzklikne na posled Giuseppe Musolino, ko je nekaj hipov premišljeval, tedaj boš odšla skupaj s človekom, ki te nosi!

Po teh besedah je Giuseppe Musolino potegnil iz žepa samokres in pomeril.

Plavolasa žena se je hitro sklonila, da bi se skrila za Plon-Plonova pleča.

Vendar ji je bilo še malo žal življenja.

Plon-Plon se je hitro zopet zavedel, ko je začutil, da ga Margaretine roke ne stiskajo več, zgrabil jo je in nadaljeval z njo naporno pot.

Naposled so prispeli v gozd.

Skozi ogromne krone košatih dreves je komaj prodirala lunina svetloba.

Giuseppe Musolino je postavil Julijo na mehka gozdnata in si oddahnil.

Tudi Plon-Plon je postavil svoje breme na tla, pri tem pa si ni mogel kaj, da bi ne spregovoril mastne psovke.

Kljub vsemu Margaretinemu protivljenju ji je zvezal noge in roke, pri tem pa govoril:

— Sedaj bomo nadaljevali pot in nadejam se, da bomo kmalu prispeli na varno mesto.

— Predvsem moramo priti iz gozda in si prizadevati, da bi čimprej prispeli v kakšno vas, kjer imamo prijatelje, odgovori Giuseppe Musolino.

Morda se nam bo posrečilo, da bomo prispeli v Latono, kjer nas bosta Henriko in Marija sprejela z odprtimi rokami. Potem pa smo za nekaj časa varni.

In nadaljevali so pot po gozdu.

Giuseppe Musolino se je od časa do časa ustavljal in prisluškoval, če ga preganjajo sovražniki.

Naenkrat pa se je zdrznil in obstal.

Popolnoma razločno je slišal, kako se je nekaj za grmovjem zganilo.

Hitro je potegnil samokres iz žepa in opozoril Plon-Plona, naj bo pripravljen na vse.

— Ah, Giuseppe, ga je prosila Julija, ne ubijaj človeka brez potrebe! Kaj bi nam mogel en sam človek storiti!

— Ah, samo po sebi umevno, ta nam ne bo ničesar storil, vzklikne Giuseppe Musolino, ko je zagledal človeka, katerega je takoj spoznal.

To je bil Gaetano Krispi.

Bil je ves krvav, v trebuhu je imel težko rano, katero si je zakrival z roko.

— Gaetano Krispi! vzklikne Giuseppe Musolino razburjeno. Ali si zares ti?

Gaetano Krispi je šel proti svojemu gospodarju, toda preden je prispel do njega, se je zgrudil na tla.

— Beži, zašepeta Gaetano Krispi s težavo. Ves gozd je obkoljen! Osem sto vojakov iz Reggija stoji na straži in komaj sem jim ušel.

Vendar pa sem dobil strel u trebuh, ki mi bo prav gotovo prinesel tudi smrt.

— Ne, prijatelj, mu odgovori Giuseppe Musolino, ne boš umrl, dokler ti bomo lahko pomagali!

— Dajte mi samo malo vode, zašepeta ranjeni Musolinov tovariš in se s strahom ozre.

Plon-Plon mu prinese mesto vode vina, ko pa se je Gaetano napil, je nadaljeval:

— Edina pot, po kateri bi se morda še lahko rešili, vodi nazaj v razvaline, nazaj na vrh Aspromontov. Iz gozda ne morete priti na noben način.

V tem trenutku so se od vseh strani oglasili rogovi.

— Beži, Musolino! je vzkliknil Gaetano Krispi. Beži, sicer bo prepozno!

— Tovariš, brez tebe ne bomo bežali, odgovori Musolino, odnesli te bomo s seboj!

— Ne, Musolino, pusti me, odgovori Gaetano Krispi. Čemu bi nosil s seboj zastonsko breme? Pusti me, naj umrem! Ljudje mi ne morejo več pomagati, nihče na svetu me ne more več ozdraviti! Moja zadnja želja je, da me pustite tukaj, da bom umrl!

Bojni rog se je oglasil še bližje.

Musolinu se je zdelo, da je na mah oživel ves gozd. Že je bilo slišati korake vojakov in žvenket orožja.

— Zbogom tedaj, dobri tovariš, mu reče Giuseppe Musolino, sklonil se je h Gaetanu Krispiju in mu stisnil roko.

Zbogom Gaetano, in oprosti mi, da ti ne morem pomagati. Ali veš morda, kaj se je zgodilo z ostalimi?

— Mislim, da jim je boljše, kakor meni, odvrne Gaetano Krispi s težavo. Abdulah je padel, videl pa sem tudi, kako se je zgrudil doktor Müller.

Francozi so se borili kakor levi, morda se jim je posrečilo, da so se prebili skozi bojno črto, toda tudi v tem slučaju niso odšli brez ran.

— Nesrečna noč! vzklikne Giuseppe Musolino. Kdo bi si bil včeraj mislil, da bo našega lepega in svobodnega življenja na vrhu Aspromontov tako hitro konec! Tudi če bi mi bil kdo to prerokoval, bi mu ne bil verjel!

Zdajci je odjeknil rog v neposredni bližini.

Giuseppe Musolino in Plon-Plon sta pomagala Gaetanu Krispiju, da se je skrila za grmovje, potem pa sta prišla k Juliji, ki je stala ob nekem drevesu.

— Dragi, reče Julija Giuseppeu Musolinu, ali se izplača, da bi še kaj poskušali v svojo rešitev? Ah, ne dovoli, Giuseppe, da bi me dobili vojaki v svoje pesti! Če me ljubiš, dragi, ubij me!

— Žena, kaj vendar govoriš? se prestraši Giuseppe Musolino. — Mar naj bi te jaz ubil? Ah, ne, ne, samo tega ne zahtevaj od mene! Mar naj bi ubil bitje, ki sem ga ljubil, mar naj bi postal morilec tiste, ki mi je bila vse na svetu?

— Giuseppe reši me! Ali slišiš, so že tukaj! Ne dovoli, da bi onečastili ženo, ki si jo ljubil, ga je prosila Julija s sklenjenima rokama. Usliši prošnjo tvoje žene, vzemi samokres pomeri in sproži!

Po teh besedah je Julija raztrgala svojo obleko na prsih ravno nad srcem.

— Dobro, Julija! spregovori komaj Giuseppe Musolino smrtnobled. Žena Giuseppea Musolina mora umreti od roke svojega moža! Razširi roke, moja draga Julija! in sprejmi strel, ki bo končal tvoje življenje!

— Samo še en poljub! vzklikne Julija.

Giuseppe Musolino jo je objel in poljubil, potem pa je stopil nekaj korakov od nje in pomeril.

Roka se mu je tresla, pred očmi pa se mu je vse zamegnilo, hotel je sprožiti, toda prst ga ni ubogal.

— Ne morem, je zašepetal Giuseppe Musolino in roka, ki je držala samokres, je omahnila.

Tedaj pa mu je pogled obvisel na vrhu drevesa, pod katerim sta stala.

V košati kroni drevesa se je nekaj skrivnostno svetilo in venomer migljalo.

Giuseppe Musolino je takoj spoznal, da to ni nebeška svetloba, temveč delo človeške roke.

In naenkrat se je spomnil, da je že nekoč ugledal to skrivnostno svetlobo pred oltarjem v stari kapelici »Kristusovih solz«, ko se je nahajal v smrtni nevarnosti.

Ah, pa ne da bi bilo to znamenje tistega nevidnega bitja, ki ga je rešilo s tem, da mu je nekoč pokazalo skrivnosten plamenček na oltarju, drugič pa mu je na skrivnosten način poslalo zdravilo, ki ga je rešilo smrti?!

Ne da bi bila to Elektrova pomoč? ...

— Julija, žena, vzklikne Giuseppe Musolino, kakor da bi mu bilo posvetilo upanje v temno dušo. Pridi k meni, Julija, nismo še izgubljeni!

Julija skoči k svojemu možu.

Videla je na obrazu svojega moža upanje, stisnila se je k njemu in mu rekla:

— Dokler še ti upaš, tudi jaz ne bom obupala. Vodi me, jaz grem s teboj!

— Poglej tisto svetlobo, reče Giuseppe Musolino in ji pokaže vrh drevesa, pod katerim sta stala. Vidiš, sedaj je izginila, sedaj pa je zopet na tistem drugem drevesu. Ta svetloba nam kaže pot, po kateri jo moramo mahiniti, da bomo prispeli na varno!

— Pojdimo za njo, pojdimo za skrivnostno svetlobo! vzklikne Julija in se prime za svojega moža.

Elektrova pomoč

Svetloba je skakljala z veje na vejo, z drevesa na drevo. Nekaj časa je bila večja, potem zopet manjša in se je ustavljala, da bi jo Giuseppe Musolino in njegovi spremljevalci vedno videli in ji lahko sledili.

— Kam neki nas bo odvedla ta svetloba? pripomni Julija prestrašeno, ker so se neprenehoma oglašali v bližini bojni rogovi in vpitje vojakov.

— Ne vem! odgovori Giuseppe Musolino. Vem samo, da ji moramo slediti.

In šli so za plamenčkom.

Skrivnostni plamen pa se je spuščal vedno nižje in ravno v trenutku, ko je padel na zemljo, so Giuseppe Musolino in njegovi spremljevalci prispeli na večjo jaso sredi gozda.

Obstali so.

V tem trenutku pa se je plamenček zopet dvignil in njihove začudene oči so zagledale sredi jase nekakšen čuden predmet, kakršnih so le še malo videle.

— Poglejte, reče Giuseppe Musolino, tista neznana sila, ki mi je storila že marsikatero dobroto v življenju, me tudi sedaj ni zapustila. Prijatelji, to je balon, napolnjen je in popolnoma pripravljen za pot. Gondola je dovolj velika, da bomo lahko vsi sedli vanjo in pobegnili.

— Ah, Giuseppe, to je vendar pravcati čudež! vzklikne Julija in stisne svojemu možu roko.

— Da, Julija, tako je, ji odvrne Giuseppe Musolino. Kdorkoli ga je semkaj pripeljal, je storil to radi tega, da bi nas rešil pred zasledovalci.

— Plon-Plon, na delo, — zakliče Giuseppe Musolino svojemu zvestemu tovarišu.

— Bog daj, da bi nas ta balon odnesel na srečno mesto, so v tem trenutku šepetale duše vseh nesrečnežev.

— Ah, to je pa zares prekrasno! se razveseli Plon-Plon. Kapetan, jaz se čisto dobro razumem na ravnanje s takšnimi ptiči. Nekoč sem pomagal nekemu zrakoplovcu, ki je dajal v Parizu predstave, radi tega poznam balon prav tako kakor kuhinjo, katero smo morali na žalost pustiti na Aspromontih.

Delo sicer ni bilo težko.

Giuseppe Musolino je spravil najprej Julijo v gondolo, za njo je prišla Margareta na vrsto, potem pa je Plon-Plon začel sekati močne vrvi.

Signali so se že slišali čisto blizu.

Giusepo Musolino je takoj spoznal, da so vojaki našli sled za njimi.

Toda v trenutku, ko je Plon-Plon že presekal dvoje vrvi in mu je bilo treba prerezati še tretjo, ki je bila znatno tanjša, so iz neposredne bližine zagrmel puške.

Iz sto in sto grl se je razlegel vzklik:

— Smrt Giuseppeu Musolinu.

Plon-Plon pa je v zadnjem trenutku prerezal vrvi in balon se je začel hitro dvigati.

V gondoli sta bila Giuseppe Musolino in Julija, Margapa je ležala zvezana na tleh.

Tri osebe so torej letele proti zvezdnatemu nebu.

— Ah, zakaj ni Plon-Plon bolj hitel! vzklikne Giuseppe Musolino. Ubogemu revežu se je posrečilo, da naju je rešil, toda plačal je najino svobodo s svojim življenjem.

— Ne skrbite zame, kapetan, zaslišita Giuseppe Musolino in Julija v tem trenutku neki glas izpod gondole. Jas sem isto blizu vas, sicer v zelo neprijetnem položaju, ker visim na vrvi, katero sem v zadnjem trenutku prerezal. Glavno pa da nisem ostal tam spodaj.

— Plon-Plon, dragi prijatelj, kje si? vzklikne Giuseppe Musolino in se skloni čisto iz gondole, da bi videl, kje se nahaja njegov tovariš.

— Tukaj sem, kapetan, odgovori Plon-Plon in Giuseppe Musolino je res zagledal dobrodušnega Francoza, visečega na vrvi pod gondolo.

V naglici, s katero je moral delati, se mu ni posrečilo, da tudi sam skočil v gondolo, radi tega je obvisel med nebom in zemljo, ter se krepko oprijel vrvi z rokami in nogami, da bi ne treščil v globino.

Največja nevarnost pa se tem še ni minila.

Vojaki, ki so bili vsi divji, ker jim je bogata nagrada ušla rekoč izpred oči, so začeli streljati kakor neumni proti vrigajočemu se balonu.

Sto in sto pušk je ustrelilo, sto in sto grl je zavpilo in prerokovalo smrt razbojniku.

Na vsak način so hoteli prestreliti stene balona in ga tako nesposobiti za polet.

To bi se jim bilo tudi posrečilo, če bi bila samo ena krogla zadela in nesreča bi bila neizogibna.

Toda strelji, izproženi v jezi in hitrici, so zgrešili, balon pa se je medtem dvigal vedno više in više.

Oficirji so naposled uvideli, daje vse zaman, zbrali so svoje vojake in krenili nazaj v mesto, odkoder so prišli s tako vero, da bodo pripeljali s seboj zvezanega razbojnika. Nič ne dvomil, da bi se jim to ne posrečilo.

Vsem se je zdelo nerazumljivo, kako je smeli gorski ropar prišel do balona.

Giuseppe Musolino pa je plul s svojimi spremljevalci v

zraku. Z Julijo ni ves čas spregovoril niti besedice, temveč je zastavil vse svoje sile, da bi rešil zvestega Plon-Plona iz kočljivega položaja, v katerem se je nahajal.

— Ali si še tukaj Plon-Plon? je vzkliknil Giuseppe Musolino in se nagnil iz gondole, ker Plon-Plon ni videl, ker ga je veter odnesel pod samo gondolo.

— Da, v čast mi je, da se še nahajam v vaši bližini, odgovori Plon-Plon, ki ga v tako resnem trenutku ni zapustila prirojena dobrodušnost, toda kljub temu bi ne imel ničesar proti temu, če bi se vam na kakšen način posrečilo, da bi me potegnili k sebi v gondolo . . .

— Počakaj malo, mu je zaklical Giuseppe Musolino in spustil po nekaterih trenutkih v njegovo neposredno bližino na močni vrvi vrečo peska.

Ta pesek vzamejo potniki s seboj v balon radi tega, da ga v slučaju potrebe spustijo lahko na tla in dosežejo s tem, da se balon dvigne še višje.

Plon-Plon je takoj vedel kaj mu je storiti.

Izpustil je z eno roko vrv, na kateri je visel in se v vratomnem skoku prijel za vrv, na kateri je visela vreča in jo zajahal kakor konja.

Ta prizor se je odigral v višini kakšnih tristo metrov nad zemljo.

Musolino je začel vleči z vso močjo.

Breme je bilo silno težko in Giuseppe Musolino je moral napeti vse sile.

Mišice so se mu napele, kakor da bi hotele počiti, toda hrabri in plemeniti razbojnik bi bil rajši žrtvoval svoje lastno življenje, kako pa da bi izpustil vrv.

Naposled je privlekel Plon-Plona do gondole in ga s poslednjimi močmi potegnil vanjo.

Nekaj trenutkov je vladala tišina.

Kmalu pa se je oglasil jasni glas Plon-Plona, ki se je spravil na varno mesto v gondoli:

— Prav lepo vas prosim odpuščanja, gospa Julija. Zdaj se mi, da sem malo pregrobo stopil na vašo levo nogo, toda verjemite mi, da nisem na noben način mogel bolj pripravno prileteti v gondolo.

Sedaj pa, kapetan, se je obrnil Plon-Plon k svojemu poglavarju, kam bomo krenili, kjé je naš cilj?

Med nebom in zemljo

Kje je cilj?

Da, to je bilo vprašanje, katerega je tudi Giuseppe Musolino zastavil samemu sebi.

O tem so se vsi izpraševali na tihem.

Balon je medtem drvel z velikansko hitrostjo.

Nad zemljo je ležala tako gosta megla, da niso mogli niti določiti, če se nahajajo nad gozdom, nad vodo ali pa nad hišami kakšnega velikega mesta.

Sicer pa se jim je zdelo to v tem trenutku popolnoma brezpomembno.

Mnogo važnejši je bil zanje prostor, v katerem so se tako nenadoma znašli.

Musolino je začel pregledovati gondolo.

To pregledovanje ga je popolnoma zadovoljilo.

Spoznal je, da je balon pripravil in uredil človek izrednega uma, izredne veličine duha.

Balon je bil precej velik.

Ob stenah v gondoli so bile postavljene dolge klopi z plazinami, katere so potniki lahko tako postavili, da so služile kot udobne postelje.

Razen tega je bilo polno omar z vsemi potrebnimi pripravami in z zadostno zalogo živeža.

Giuseppe Musolino je pregledal to zalogo in z veseljem ugotovil, da so preskrbljeni z živežem za štiri tedne. Ta zaloga je bila večinoma sestavljena iz konzerv, rib, prepečenca in drugih podobnih stvari, ki se ne pokvarijo. Manjkalo pa ni tudi kondenziranega mleka in pečenega mesa za takojšnjo uporabo.

V neki omari je našel Giuseppe Musolino polno orožja in potrebnega streliva.

Vse je bilo tako urejeno, da je bil izkoriščen tudi najmanjši prostorček.

Mar je mogoče, da pripada duh, ki je vse to tako uredil, naši revni zemlji?!

Giuseppe Musolino ni o tem niti malo dvomil, bil je celo prepričan, da ve, kje bi ga bilo treba iskati, če bi ga človek hotel najti.

Toda pod nobenim pogojem bi ne hotel izdati te misli

nitni svoji Juliji, ki je bila prav za prav bistveni del njegovega življenja.

Giuseppe Musolino je opazoval vse z izrednim zanimanjem in je izpraševal za pojasnila Plon-Plona, ki je prav dobro razumel to svoje novo nelo.

Medtem se je popolnoma zdanil.

Solnčni žarki so razpršili gosto meglo, ki je doslej ležala na zemlji in pred njihovimi začudenimi očmi se je prikazal prekrasen prizor.

Naslonjeni na ograjo gondole so Giuseppe Musolino, Julija in Plon-Plon z užitkom opazovali, kako se odmikajo za njimi jezera, reke, hiše in vasi.

Leteli so vrh kalabrijskih planin in sicer tako nizko, da jim je pretela nevarnost, da bodo udarili ob gorovje in se razbili.

— Gospod, reče Plon-Plon Giuseppeu Musolinu, poskrbeti moramo, da se bomo dvignili v višje zračne plasti. V tej nižini bi nam utegnilo postati zelo neprijetno, radi tega je boljše, da se približamo solncu. Prosim vas, da mi dovolite, da sesujem nekaj vreč peska na zemljane, na naše revne sodobnike in brate.

Po teh besedah razreže Plon-Plon z nožem vrečo peska in ga spusti na zemljo.

Balon se je začel takoj dvigati.

Sedaj so plavali v višini kakšnih šeststo metrov. Globoko pod njimi je ležalo gorovje.

Bili so izven vsake nevarnosti.

Nekaj časa so leteli molče, silno jih je navdušil prizor, ki se jim je nudil.

Naposled se je Giuseppe Musolino spomnil, da bi bilo dobro zajtrkovati.

Plon-Plon in Julija sta hitro servirala izreden zajtrk in vsi trije so sedli k mizi.

— Dragi Giuseppe, se obrne zdajci Julija k svojemu možu, prosim te, dovoli mi, da smem tudi ubogi Margareti postreči s kakšnim prigrizkom.

Musolinov obraz se je najprej zmračil, nekaj časa je molčal, potem pa je ugodil Julijini prošnji.

Na njegovem obrazu je bilo videti, da nosi v svoji duši neko odločitev.

Plon-Plon je Margareto rešil vezi, ki jih je imela na ro-

nogah in lepa ujetnica je sedla k mizi, pri kateri sta že Musolino in Julija.

— Margareta Čiriko, ji reče Giuseppe Musolino mračno, in jej — toda vedi, da ti bom po zajtrku razglasil obsodbo, si jo zaslužila!

Margareta je sprejela njegove besede s predrznim in ravnim smehljajem.

Demonska žena še ni bila premagana.

Sedla je k zajtrku, kakor da bi se nahajala sredi vsega v palači Borgezev in bi jo obdajala cela tropa služabnikov in služabnic.

— Ali me nameravate morda zastrupiti? pripomni Margareta, ko ji je Julija nalila kavo v skodelico. Sicer pa bi bilo najboljšo, bi vsaj vsa ta neumnost prej končala!

— Mi nismo zahrbtni morilci, ji odvrne Giuseppe Musolino ponosno. Lahko je brez strahu! Sicer pa vidiš tudi, da te je usoda privedla v zelo čuden položaj — med zemljo in zemljo!

— Jaz bi želela, da bi padli na tla in se razleteli, odvrne Margareta.

Mar se ti je življenje tako zastudilo? jo vpraša Giuseppe Musolino in se prezirljivo nasmehne.

— Sovražim ga, ker je zgrešeno, odgovori Margareta. Naj bi mi bilo življenje drago, ko pa je smrt tisočkrat bolj in slajša?!

Strašna, toda pravična obsodba

Vsi so jedli z velikim apetitom.

Balon pa je medtem mirno plaval v ozračju.

Lahen veter, ki je vel v višini, ga je nosil naprej in ko je Musolino pogledal na pripravo, ki je označevala višino, je videl, da so se dvignili tisoč metrov nad zemljo.

To je bila že precejšnja višina.

— Mislim, da ni treba, da bi se dvigali še višje, reče Musolino Plon-Plonu.

— Tudi jaz mislim tako, pritrdi takoj Plon-Plon svojemu gospodarju, kajti prepričan sem, da nimamo tam gori prav ničesar opravila. Kedaj pa bomo pristali?

— Dokler smo v Italiji niti ne mislim na to, odvrne Giuseppe Musolino.

— Ah, gospod želi torej, da bi odpluli čez mejo? vpraša Plon-Plon.

— Samo po sebi umevno, dokler smo namreč v Italiji, s nismo varni življenja.

— Čez katero mejo pa mislite, da bi jo mahnili? vpraša zopet Plon-Plon.

— Balon plove v smeri naravnost proti severu, odgovori Giuseppe Musolino. Iz tega sklepam, da bomo prispeli v Švico. Tam bomo pristali nekje v gorovju, za vse drugo pa bo skrbel ljubi Bog, ki nam je že tolikokrat pomagal in nas ni še nikoli zapustil.

Med zajtrkom so se prijetno pogovarjali in se šalili med seboj, kajti jedi so bile izborne.

Dobročudni Plon-Plon je bil posebno dobre volje in je predlagal, da bi jo mahnili v Paris in pristali v ulici, v kateri je on nekoč stanoval.

Julija je prosila Giuseppa Musolina, naj opusti prvotno namero, da bi vrgel Margareto z balona v strašno globino, ki je zijala pod njimi.

In Giuseppe Musolino je uslišal njeno prošnjo.

Vreme je bilo prekrasno, veter ugoden, da bi si človek ne mogel želeti ugodnejšega in balon je plul z veliko hitrostjo po čistem ozračju.

Opoldan so leteli nad večnim mestom Rimom, ob štiri popoldne pa so imeli pod seboj že Lago Maggiore.

Meja je bila blizu.

Kmalu je nastopila tudi noč.

Ta noč pa je bila tako lepa, da je vse očarala. Bila je še lepša, kakor dan, ki je minil.

Sedaj so leteli nad nekim gorovjem, ki je brez dvoma že pripadalo Švici.

Giuseppe Musolino je moral od časa do časa metati vreče s peskom na zemljo, da se je balon lahko dvignil s svojimi potniki v potrebne višine.

— Rešeni smo! vzklikne Giuseppe Musolino in strastno objame Julijo.

Toda pot je bila vedno napornejša.

Neprenehoma sta morala Giuseppe Musolino in Plon-Plon paziti, da sta obdržala balon nad velikanskimi sneženimi in ledenimi gorami.

Naposled pa je Plon-Plon sam kot strokovnjak prevze

balona, Giuseppe Musolino pa je sedel k svoji ženi in se začel tiho pogovarjati z njo.

Šlo je za usodo Margarete.

— Že prej sem sklenil, da jo bom z največje višine stravalil v globino, da bi se vsa razbila, je govoril Giuseppe Musolino. Niti tako strašna kazen bi ne bila prestrašna za žensko. Toda sedaj sem tako srečen, da ne morem vsiti svojega prejšnjega sklepa.

— Čeprav si sklenil, dragi, da jo boš umoril, mu je priporajala Julija, se je kljub temu usmili. Daruj ji življenje, pa je, možu pa se ne spodobi, da se pregreši proti slabotnejemu bitju.

— Da, toda kaznovana mora biti kljub temu, odgovori Giuseppe Musolino. Ne bom je vrgel v globino, toda pristali smo na najvišjem vrhu, kjer jo bomo nato pustili. Ali smatraš Julija, da je to pravična kazen?

— Da, mislim, da si je Margareta to po vsej pravici zaslužila, pritrди Julija.

— Tedaj bomo kazen takoj tudi izvršili, reče odločno Giuseppe Musolino.

Po teh besedah pokliče Musolino Plon-Plona.

Povedal je svojemu zvestemu tovarišu svoj sklep, kakega je tudi Plon-Plon z odobravanjem sprejel.

— To je zelo dobra rešitev te zadeve, odgovori naivni Ancoz. Na ta način ne bomo mi njeni morilci. Sicer pa je sedaj najprimernejši čas, da izvršimo vaš sklep. Če se ne hitim, nas goni veter naravnost proti vrhu Mont Blanca.

Da, nahajali so se baš nad vrhom Mont Blanca, ki se je pal v solnčni svetlobi.

Ledeniki so se bleščali kakor diamantna polja in vsa polica je bila tako lepa, da so vsi nekaj trenutkov molčali kar začarani.

— Plon-Plon, paskušajmo pristati na tisti goloti, se predi naposled iz zamišljenosti Giuseppe Musolino in pokaže roko na mesto, ki ga je mislil uporabiti kot pristanišče. Mim, da bi sidro naletelo na tem mestu na ugodna tla.

Veter je skoraj popolnoma utihnil.

Giuseppe Musolino in Plon-Plon sta vrgla sidro, ki je navezано na močni vrvi, čez ograjo gondole.

Gledali so za njim, kako je letelo proti ledenim goram se zapičilo v ledeno goro.

Balon je obstal.

Giuseppe Musolino je odšel prvi po lestvi, ki je bila spletena iz vrvi, iz balona, za njim je prišla Julija, potem Margareta in zadnji Plon-Plon, ki je dobro pazil na vsako Margareto kretnjo.

Margareta ni niti slutila, da se ustavljanje balona in izkrcavanje vrši radi nje.

Toda strašna resnica, da bo naposled odbila tudi njej ura sodbe, je hranila v sebi njen popolni poraz. Giuseppe Musolino ni poznal usmiljenja.

Giuseppe Musolino se je ustavil na nekem pripravnem prostoru in se obrnil k Margareti z besedami:

— Margareta Čiriko, naposled je odbila tudi tebi ura sodbe! Obsojena si bila že zdavnaj, zdaj pa je napočil čas, ko bom to obsodbo tudi izvršil.

— Obsodbo? zajeclja Margareta s strahom, toda takoj se je zopet zavedla in predrzno vprašala:

— S kakšno pravico se postavljaš ti, Giuseppe Musolino, meni za sodnika?

Giuseppe Musolino pa se ni zmenil za njene besede in njeno predrznost.

Naštel ji je vse njene zločine in ji povedal, da je prvotno sklenil, da jo bo vrgel iz gondole na gore, da bi se vsa razmesarila, potem pa se je premislil in sklenil, da jo bo pustil na tem samotnem prostoru.

— Od tebe je odvisno, če boš prišla v dolino med ljudmi, ji je govoril Giuseppe Musolino. Če pa se ti bo to posrečilo, ne vem, kajti malo jih je, ki so prišli z vrha Mont Blanca. Jaz ti iz srca želim, da bi se ti to posrečilo. Da pa ne boš umrla od glada in žeje, in se ti bo to posrečilo, ti bom dal s seboj za tri dni hrane.

Plon-Plon, se obrne Giuseppe Musolino k svojemu tovarišu, pojdi v gondolo in prinesi za tri dni hrane! Ne pozabi pa prinesiti tudi steklenice konjaka.

Margareta je prekrizala roki na prsih in do sedaj vse mirno poslušala.

Ko pa je slišala, da jo nameravajo pustiti samo na tem strašnem mestu, jo je zapustila njena oholost in hladnokrvnost in na njenem obrazu se je pojavil izraz nepopisnega straha pred negotovo usodo.

Margareta ni nikakor mogla verjeti, da je ta odločitev Giuseppa Musolina neizpremenljiva.

Mislila je, da jo hoče Giuseppe Musolino samo prestrašiti in ni še prav verjela niti tedaj, ko je že Plon-Plon prinesel iz balona jedi, ki mu jih je naročil njegov gospodar, v njegovi roki se je svetila steklenica s konjakom.

— Pojdi, Julija, se obrne hajduk k svoji ženi. Vkrcaj se v gondolo, za teboj bo prišel Plon-Plon, jaz bom pa zadnji, kajti tu naju ne zasledujejo karabinjerji!

— Zbogom, Margareta Čiriko, ji reče Julija tiho in stopi k nesrečnici, jaz ti od srca odpuščam vse, kar si mi storila in prosila bom Boga, da ti bo tudi on odpustil, ko boš stopila v njegovo carstvo.

— Tudi jaz ti želim, da bi srečno prišla v dolino, če pa boš poginila, tudi ne bo prevelike škode, ji reče Plon-Plon in se obrne.

— Vrag naj te vzame! mu jezno zabrusi Margareta in ga zaničljivo premeri.

Naposled stopi k njej tudi Musolino.

— Zbogom, Margareta, ji reče Giuseppe Musolino. Rad bi, da bi bila tvoja usoda drugačna, toda ti si zaslužila tudi smrt, jaz pa sem te kljub temu pomilostil.

Giuseppe Musolino se je obrnil, da bi odšel v gondolo, toda v tem trenutku sta se ga od zadaj oklenili dve močni roki in Margareta ga je kakor blazna od samega strahu začela prositi in rotiti:

— Musolino, to vendar ni mogoče! Ti me ne boš tukaj pustil. To bi bilo grdo in nečloveško!

— Tudi tvoji zločini so bili grdi in nečloveški, ji odvrne Giuseppe Musolino. Toda sedaj nimava več časa za prerekanje. Zbogom, Margareta!

Giuseppe Musolino je poskušal, da bi se osvobodil njenih rok, toda divji strah in obup sta dajala demonski ženi izredno moč in Margareta je nadaljevala med solzami in se tresla od razburjenja:

— Umrla bom, izgubljena bom, če me boš tukaj pustil! Znorela bom od samega strahu! Ah, usmili se me, Giuseppe Musolino, in jaz ti bom najpokornejša služkinja in tvoja sužnja, če hočeš! Usmili se me, človek!

— Prepozno je prišlo kesanje, Margareta! ji odvrne Giuseppe Musolino. Pusti me, da bom odšel! Moj sklep je neizpremenljiv. Kar Giuseppe Musolino enkrat reče, pri tem tudi ostane, to si zapomni!

— Poslušaj me, Giuseppe Musolino, je nadaljevala Mar-

gareta in si ni niti oddahnila. Da, grešila sem, grešila pa sem zato, ker sem te ljubila. Usmili se me! Vidiš, pred teboj, o Musolino, poklekнем na trda tla in te prosim molisti. Usmili se uboge žene in ji odpusti!

— Ne, vzklikne Giuseppe Musolino in jo sune od sebe. Tvoja krivda je prevelika, da bi ti jo lahko popolnoma oprostil. Obupuj na vrhu Mont Blanca, toda jaz ti ne morem pomagati! Dobila si, kar si zaslužila!

Po teh besedah je odhitel Giuseppe Musolino k lestvi in hitro splezal v gondolo.

S Plon-Plonom sta dvignila sidro.

Balon je vzplaval.

— Ah, usmilite se me, ljudje — usmilite se me! je kličala Margareta, ko je videla da se balon oddaljuje.

— Obsodba je pravična! je še zaslišala gromki glas Giuseppe Musolina.

In balon je odjadral v sinje višave.

Borba s smrtjo

Okrog Margarete je zavladala strašna samota.

Zavržena na vrhu Mont Blanca!

Zares, če bi jo bili vrgli v dosmrtno ječo, bi ne bila tako obupavala, kakor sedaj, ko je obstala na ledeniku v tej strašni samoti.

Vsi, to pa so bili zelo redki ljudje, ki se jim je posrečilo, da so priplezali na vrh Mont Blanca, so bili opremljeni z vsemi mogočimi sredstvi proti mrazu, gladu in najrazličnejšim nezdodam, Margareta pa ni imela ničesar, razen tisto malo živeža.

V trenutku, ko se je balon dvignil, se je Margareta onesvestila in se zgrudila na sneg.

Toda mraz ji je hitro zopet vrnil zavest in zapuščena žena je vstala.

Žalostno je pogledala okoli sebe, njene oči pa so videle samo sneg — povsod sam sneg.

Ledena puščava in praznina ...

Minilo je precej dolgo, da se je toliko zavedla, da je začela premišljevat i o možnostih rešitve.

Rešena bi bila pa samo, če bi prispela do človeških bivališč, da pa bi jih dosegla, bi morala prehoditi strašno pot nad neznanimi prepadi, po snegu in ledu.

Bilo ji je jasno, da jo bodo na tej poti spremljali besi gladi, mraza in obupa, vedela je, da bo morala hoditi podnevi in ponoči in da se bo morala po strašnem naporu naposled le prepričati, da je zašla.

Tukaj na vrhu pa tudi ni mogla ostati.

— Moram v dolino, je šepetala Margareta sama s seboj. Nekaj mi pravi, da se mi bo to tudi posrečilo. Vodili me bodo duhovi osvete in maščevanja in gorje ti, Giuseppe Musolino, če se mi bi posrečilo, da si bom rešila življenje! Nekoč sem te ljubila, sedaj pa te sovražim in preostaja mi samo še borba na življenje in smrt!

— Našla te bom, Giuseppe Musolino, je nadaljevala Margareta z divjim sovraštvom, čeprav bi morala stalno viseti med nebom in zemljo, ko pa te bom našla, bova obračunala za tisti dan na Aspromontih!

In Margareta se je obrnila ter se napotila po naporni in nevarni poti.

Do kolen se je udirala v sneg, strašno jo je zeblo, poleg tega pa se je je lotil nepopisni strah.

Trepetala je pred utrujenostjo, ker bi jo ta prisilila, da bi legla v sneg, kjer bi brez dvoma zaspala in se nikdar več ne prebudila.

Naposled se ji je le posrečilo, da je imela za seboj veliko sneženo planoto in šele tedaj je pričela prava in naporna hoja navzdol.

Hodila je z največjo previdnostjo.

Naenkrat je kriknila in obstala.

Če bi bila storila samo še en sam korak, bi bila strmoglavila v prepad, ki je bil sicer samo kakšna dva metra širok, bil pa je silno globok.

Edino, kar bi ji pomagalo, bi bil skok, kajti sicer bi ne mogla nadaljevati poti.

Margareta se tudi odloči za to drzno dejanje.

Majhen zalet — in Margareta je bila na drugi strani prepada, ki je zijal pod njo.

Toda strah jo je tako prevzel, da je padla in ležala kakšne pol ure v nezavesti.

Zbudila se je in nadaljevala pot preko ledenih skal, ki so delale že itak težko kot pot še težjo. To je bila grozna ura hoda preko ostrih skal, na katerih se je nabral led, ki jo je rezal spozi podplate.

Za temi skalami je zagledala ozko pot, ki je vodila ob samih prepadih.

Krepko je stopala po tej poti in se čudila sama sebi, da se ji ne zvrtil v glavi.

Ko pa je imela že dovršen konec poti za seboj, je nenkrat zapihal močan veter, naletavati so začele debele snežinke in kmalu je tako snežilo, da ni videla pedi pred seboj.

Nastal je silen metež.

Vetar je bil tako močan, da se je bala, da jo bo vsak hip zanesel v prepad.

Hud mraz je pritiskal, da je nesrečnica drgetala po vsem telesu.

Začela je bežati, toda paziti je morala na vsak korak, če ni hotela biti za vedno zakopana v snegu.

— Ah, mar ne bom našla nobenega zavetja, nobenega prostora, kjer bi lahko vedrila? je zavzdihnila Margareta in se ozirala okoli sebe.

Toda nikjer ni bilo ničesar.

Sami ledeniki in strme skale so se šopirile okoli nje, nikjer v bližini pa ni bilo živega bitja.

Ure so minevale, Margareta pa je sama hodila in hodila.

Zopet je imela za seboj veliko snežno poljano, ko je zagledala ob strani visoko skalo, ki je kipela proti nebu. Ta skala jo je navdahnila z upanjem.

Morda se nahaja tam kakšna vdolbina v skali, kjer bi našla zavetja in vsaj za nekaj kratkih trenutkov legla, da bi si malo odpočila . . .

Margareta se je s poslednjimi močmi vlekla proti tem skalam. Zdajci pa je tiho kriknila in omahnila na tla. Ni mogla več dalje.

Lotilo se je blago in prijetno čuvstvo utrujenosti. Trdi sneg na ledeniku se ji je zdel mehek, kakor da bi ležala na samem perju v udobni postelji.

Ah, samo da bi spala!

— Jutri zjutraj se bom zbudila, je mislila Margareta sama pri sebi, in videla bom, da so vse to bile samo sanje. Zopet bom sedela pri bogato pogrjnjeni mizi v prekrasnem dvorcu Borgezov in stari Kristofu mi bo zopet stregel.

Oči so se ji zaprle.

Nekaj minut je sladko dremala in to malo časa je zado-stovalo, da jo je prekrila debela snežena odeja, kajti snežilo je kakor za stavo.

Ležala je in se ni ganila, toda neki čudni slučaj jo je zbudil iz te dremavice.

Margareta se je zbudila, kajti jasno je slišala nad seboj šum.

V prvem trenutku je mislila, da se je Giuseppe Musolino norda premislil in se sedaj vrača s balonom po njo. Ko pa je odprla oči, se je stresla od groze.

Nad seboj je zagledala ogromnega orla, ki se je kakor zrela zagnal proti njej, ko jo je opazil.

Velikanska ptica je hotela zasaditi svoje kremplje v njeno nogo, toda Margareta jo je v divjem strahu prijela za debele močne noge.

Med pogumno ženo in ogromnim orlom se je razvila strašna borba, borba, ki je trajala nekaj minut.

Naposled je velikanska ptica izprevidela, da je ne more premagati, radi tega je poskušala, da bi se je iznebila in odletela v sinje višave.

Toda Margareta jo je krepko držala za noge.

Orel je razširil svoja krila in se dvignil, toda težko breme mu ni dopuščalo, da bi se dvignil v višave, katerih je bil vajen.

Odnesel jo je proti strmi skali, kamor je Margareta že prej hotela priti.

Bila sta že blizu skale, ko je orel naenkrat zahreščal, da se odmevalo od sten.

Margareta ga pa kljub temu ni izpustila.

V tem trenutku je oživila vsa gora.

Margareta je z grozo opazila, da je na orlov klic priletela cela jata orlov.

Margareta je hitro izpustila orlove močne noge in ko je začutila pod seboj trdna tla, je odhitela naprej kar so jo noge nesle.

Pa tudi ptice niso hotele pustiti svojega plena, temveč so udarile za njo.

Nesrečnice se je lotil smrtni strah.

Hoja po snegu je bila preveč naporna.

Margareta je začutila, kako ji je srce nehalo utripati, pred očmi se ji je zameglilo, spotaknila se je ob neki kamen in smahnila čezenj.

V tem trenutku sta dva orla padla nanjo.

Še enkrat se je zdramila in posrečilo se ji je, da je sploščila ptiče s sebe, potem pa je zopet oddirjala po zasneženem ledu brez cilja.

Zdajci pa je kriknila, toda ne od groze, temveč od veselja.

Kakšnih petdeset korakov pred seboj je zagledala majhno kolibo, človeško bivališče.

— Na pomoč, zavpije Margareta, napela je vse svoje moči, da bi bil njen klic čim glasnejši.

Toda nihče se ni odzval na njen klic.

V tem trenutku je planil velikanski orel na Margareto in preden je mogel zasaditi svoje velikanske kremplje v njeno telo, ga je Margareta zgrabila z obema rokama za vrat in ga po kratki borbi zadušila.

Po tem dejanju je nadaljevala pot proti osamljeni kolibi sredi snežnega polja.

Grešnici je bila sreča mila.

Vrata se odpro, Margareta plaše v kolibo, zaloputne hitro vrata za seboj in omahne na tla.

Onesvestila se je.

Prikazen ali smrt

Margareta je bila tako utrujena, da se je takoj onesvestila, ni se več prebudila, temveč kar zaspala.

In spala je do noči.

Ko se je zbudila, je ležala zunaj na ledenikih in v kolibi neprodorna tema.

V tej temi se je morala najprej znajti.

Tipala je okrog sebe in kmalu je našla mizo in klop, ob steni pa se je zadela ob omaro.

Margareta jo odpre.

Najprej je našla nekaj prepečenca, potem pa je obtipala kos prekajene slanine.

Toda predvsem je potrebovala luč.

Po dolgem tipanju in iskanju je našla naposled v omaro škatlico žveplenk.

Prižgala je eno in ko se je zasvetilo je zagledala na mizi svečnik z dvema svečama.

Napravila si je luč in začela pohlepno jesti.

Kolikor je mogla spoznati, ni v kolibi nihče stanoval, vendar pa je bilo vse tako urejeno, kakor da bi bil kdo šele pred nedavnim odšel iz nje.

Tako je preživela Margareta v kolibi dva dni.

Trepetala je pred mislijo, da bo treba zopet kreniti po nevarnih klancih in ozkih stezicah ob prepadih navzdol, toda zaloga živeža je že pošla.

Ležala je v postelji, bila pa je strašno lačna in obup se je je loteval.

Nekega jutra pa so se nenadoma odprla vrata kolibe in na pragu se je pojavila neka strašna prikazen.

To je bila visoka žena v črnem plašču.

Margareta ni opazila ničesar drugega, kakor strahoto, ki ji je pognala vso kri v glavo — žena, ki je stala na pragu, je imela mrtvaško glavo.

— Ah, usmili se me, pusti me živeti, zajeclja Margareta, kakor da bi se ji bledlo.

Bila je namreč prepričana, da je prišla ponjo strašna smrt, ki je tiščala pod svojim plaščem koso.

— Ne boj se, ne boš umrla, odgovori zdajci mrtvaška glava s čisto navadnim človeškim glasom. Prišla sem, da bi ti prinesla življenje. Vstani, nesrečnica!

Margareta je zbrala vse svoje moči.

Dvignila se je v postelji, da je sedaj klečala pred strašno tujo ženo.

Toda neznanka položi svoje ledenomrzle roke na njena ramena in kakor da bi čitala njene misli, nadaljuje:

— Ne boj se me! Jaz ti ne bom storila ničesar žalega. Jaz sem samo nesrečna žena, toda živim.

Narava me je strašno skvarila s tem, da mi je dala mrtvaško glavo, toda dokazala ti bom, da imam toplo srce, ki je vedno odprto ljudem, ki so nesrečni.

Vstani in pojdi z menoj!

Odvedla te bom z vrha Mont Blanca v dolino med ljudi, kjer si boš lahko opomogla.

— Kdo pa si ti? Kako te imenujejo? vpraša Margareta, ko si je zopet upala dihati.

— Jaz — jaz nimam imena! Mene imenujejo ljudje samo: žena z mrtvaško glavo, odgovori neznanka in vzame iz torbe, ki jo je imela s seboj, steklenico močnega vina in malo hrane.

Margareta je s slastjo vse pojedla in se ni spraševala, če je je te dobrote prinesla prikazen in strašna smrt ali pa resnična žena.

Žena z mrtvaško glavo ni niti z eno samo besedico vprašala, kako je prispela semkaj, čeprav je bil slučaj izreden in bi vzbudil radovednost vsakogar.

Očividno je tudi ona nosila v svoji duši skrito tajnost, ki je ni nikomur izdajala in radi tega tudi ni hotela vedeti tajne drugih ljudi.

— Kako se imenuješ? vpraša samo žena z mrtvaško glavo lepo Margareto.

Ko ji je Margareta povedala svoje ime, je bila strašna neznanka popolnoma zadovoljna.

In odšli sta iz kolibe.

Žena z mrtvaško glavo je izvrstno poznala pot in je Margareto tako dobro vodila, da sta že čez dobro uro hoda zagledali pod seboj v dolini skupino lepo zidanih hiš z visokim cerkvenim zvonikom v svoji sredini.

Na rdečih strehah so se veselo poigrali solnčni žarki, ki so postajali vedno toplejši, čim bolj sta se bližali dolini.

— Kako se imenuje to mestece? vpraša Margareta svojo čudno spremljevalko.

— Chamonix, odgovori žena z mrtvaško glavo. Vodila sem te po najkrajši poti, kajti sicer bi morali prehoditi še prav tolikšno pot.

— Ali stanujete tudi vi tam?

— Da!

— V Chamonixu je prav gotovo življenje zelo drago, pripomni Margareta.

— To je pač vseeno, odvrne žena z mrtvaško glavo. Pojdi z menoj! V moji hiši bo dovolj prostora tudi za tebe in ostala boš, dokler se ti bo ljubilo.

Margareta ni nikakor mogla razumeti, kako da stanuje ta čudna žena v bogati dolini Chamonixa, kamor prihajajo na letovišče samo najbogatejši ljudje.

Ko pa sta prispeli na cesto se je Margareta še bolj začudila, ko je opazila, da ljudje, ki sta jih srečavali, pozdravljajo njeno spremljevalko z mrtvaško glavo z globokim spoštovanjem.

Nekateri so ji celo poljubili roko.

— Zdi se mi, da ste v tem kraju splošno znani, ji reče Margareta in jo radovedno pogleda. Vsi vas pozdravljajo in vsi vas imajo radi.

— Kdor ljubezen deli, jo tudi žanje, odvrne skromno žena z mrtvaško glavo.

Že sta zavili po glavni cesti skozi strnjeno vrsto ljubkih hišic.

Margareta je med potjo premišljevala.

— Prenočila bom v njeni siromašni hišici, si je mislila Margareta, jutri bom pa premišljevala o tem, kako bi prišla pet v zvezo z Luigijem.

Luigi gotovo misli, da sem postala tiste strašne noči na spromontih žrtev osvete Giuseppa Musolina, toda ko bo do od mene nekaj vrstic, bo takoj prihitel semkaj in me odpejal s seboj v Reggio.

— Toda, prekine Margareta svoje premišljevanje o letem življenju v Reggiju, kdo naj bi mi povedal, kakšno življenje me čaka z njim?

Kdo ve, če bo ostal v tej službi?

V slučaju da bi jo izgubil, bo ostal revež, skoraj berač življenje z njim bi bilo zelo dolgočasno in povrh tega tudi silno neprijetno.

— Smo že doma! jo je nenadoma zdramil iz zamišljenosti glas njene spremljevalke.

Margareta je pogledala hišo, bila pa je silno presenečena. Margareta skoraj ni mogla verjeti, da stanuje strašna žena z mrtvaško glavo v najlepši vili, kar jih je bilo v tem leviškem mestecu.

— Mar stanujete vi tukaj? vpraša Margareta. Ah, razumem, vi ste tukaj v službi.

— Ta hiša je last mojega gospoda, odgovori žena z mrtvaško glavo čisto mirno.

— Seveda, služkinja je, si je mislila Margareta sama pri sebi. Samo tega ne morem razumeti, kakšna gospoda je to, ki trpi v svoji službi takšno grdobo.

Žena z mrtvaško glavo je šla mirno po marmornatih stopnicah, ki so vodile na teraso.

V tem trenutku se odpro vrata, ki so vodila v hišo.

Nekaj služabnikov je hitro prišlo na stopnice, eden izmed njih pa stopi k ženi z mrtvaško glavo, se ji globoko prikloni in reče:

— Čast mi je pozdraviti vojvodinjo Ligni!

Strupena kača

Ko je Margareta slišala te besede, skoraj ni mogla verjeti svojim ušesom.

Ta žena je torej članica ene najslavnejših in najodličnejših francoskih rodbin?!

— Ali so prišla zame kakšna pisma? vpraša vojvodinja svojega služabnika.

— Da, dal sem jih na mizo gospe vojvodinje, odvrne sluga spoštljivo.

— Dobro, David! Poskrbite, da bo ta dama dobila dva lepi sobi in da se ji bodo izpolnile vse želje, ki jih bo v tem pogledu izrekla!

David se globoko prikloni, pri tem pa je s pritajenim začudenjem pogledal Margareto, ki je bila v raztrgani obleki, ki ni obetala, kdo ve kaj.

Margareta pa je tudi gledala okrog sebe, v teh pogledih pa je bilo mnogo radovednosti in občudovanja nad dovršeno odličnostjo in okusom pohištva.

— Draga Margareta, ji reče sedaj vojvodinja, pojdite s tem služabnikom v svojo sobo! Tam boste našli vse, kar je potrebno za ureditev toalete, ko pa se boste oblekli in se izpopolnili, pridite k zajtrku!

Margareta je šla kakor v nekakšni omotici za slugo v prvo nadstropje, kjer so ji odkazali dve sobi, ki sta bili urejeni s prav takšnim okusom, kakor tista, v katero jo je vojvodinja najprej peljala.

Komaj pa je odšel sluga iz sobe, ko je že nekdo potrkal na vrata in vstopila je majhna dražestna sobarica, katero je vojvodinja namenila njej za postrežbo.

Takoj je odprla omaro, v kateri je bilo vse polno oblek in pomagala je Margareti, da si je izbrala obleko, ki ji je najbolj pristojala.

Pomagala ji je pri oblačenju.

Ko je vojvodinja ostala sama, je čitala pisma, ki so prispela z današnjo pošto.

Potrkalo je na vrata in vstopila je Margareta.

Vojvodinja jo je zagledala in takoj položila pisma zopet nazaj na mizo.

— Prekrasni ste! jo je sprejela žena z mrtvaško besedo in se zares razveselila Margaretine vnanjosti. Toda sedaj morava najprej malo založiti! Izvolite!

Margareta je bila zares lačna in po takšni slabi hrani, s katero je morala biti zadovoljna v kolibi sredi sneženega polja, ji je čokolada z maslenim kruhom in pastetami izborno prijala.

Jedla je z velikim apetitom.

— Sedaj se lahko brez ovinkov pogovarjava, dragi otrok, ji reče vojvodinja po zajtrku.

Do sedaj vas nisem vprašala, kdo ste in kako ste prispeli

vrh Mont Blanca — o tem vas tudi ne bom v prihodnje nikdar izpraševala.

Povejte mi samo:

Je li v vaši preteklosti, dete moje, kaj takšnega, česar se morali sramovati?

Ah, če bi bila Margareta hotela povedati resnico, se kajokati nad svojimi grehi in nad svojo pokvarjenostjo in vse priznati dobri ženi!

Plemenita dama bi ji bila brez dvoma vse odpustila, ker videla njeno kesanje.

Toda Margareta je takoj brez najmanjšega obotavljanja in pomišljanja odgovorila:

— Gospa vojvodinja, moja vest je čista! Nikdar nisem storila ničesar, kar bi mi utegnilo omadeževati mojo čast — sem žrtev človeka, ki se imenuje...

Vojvodinja je na žalost ni pustila, da bi končala stavek, temveč jo je prekinila z besedami:

— Ni treba, dete moje — ni treba! Ne želim zvedeti vaše preteklosti. Meni je bilo samo na tem, da bi zvedela, če me smem zanesti na vas in vam zaupati.

— Ah, gospa vojvodinja, kako ste vendar mogli misliti kaj takšnega, je hitro odvrnila pretkana sleparka. Vi ste mi našli življenje! Ne, gospa vojvodinja, odslej bom skrbela samo zato, da vam bom dokazala svojo hvaležnost — če me pošljete seveda iz svoje hiše!

S to predrzno izjavo si je pretkana Margareta zagotovila bodočnost.

Četudi bi ne mogla ali pa ne hotela zopet živeti z Luigiem Borgezem, bi lahko ostala v hiši vojvodinje, ki je imela nicer mrtvaško glavo, toda zelo dobro srce.

In ta misel je Margareti silno ugajala.

V tej hiši bi imela v vsakem pogledu prijetno zavetišče. Radi tega je komaj zadržala vzklik radosti, ko ji je vojvodinja hitro odgovorila:

— Drago dete, če hočete ostati pri meni, vas prav rada sprejemem. Jaz sem silno osamljena in nesrečna žena. Čudna življenjska usoda me je privedla semkaj. Nisem živela na višku družabnih krogov kakor živim sedaj, vojvodinja sem postala šele takrat, ko sem se poročila z vojvodo Lingi...

— Torej je vendar le res poročena! si je mislila Margareta na tihem. Ah, ta vojvoda je moral biti slep ali pa prismoten, da je vzel takšno grdobo za ženo.

— Preden sem postala vojvodinja Lingi, je nadaljevala žena z mrtvaško glavo, sem bila siromašna, morda še siromašnejša kakor ste vi sedaj.

Toda pogledajte, to je slika mojega moža, je pristavila vojvodinja in ji izročila sliko v bogatem okvirju.

Lep človek, kajne? je nesrečna žena vprašala čez nekaj časa svojo lepo znanko.

Zares, vojvoda je bil zelo lep človek in Margareta ni mogla razumeti kako je prišlo do poroke s to čudno ženo z mrtvaško glavo.

— Če ste torej zares pripravljeni deliti z menoj mojo samoto, nadaljuje vojvodinja Lingi, ostanite pri meni! Jaz nisem ločena od svojega moža, toda on živi po navadi v Londonu ali pa v Parizu, jaz pa v tihi in lepi dolini Chamonixa, kjer izvršujem dobra dela.

— Gospa, vzklikne Margareta s solznimi očmi, kajti ta hinavka je lahko zvalila solze v oči, kadar je hotela in to ji je vedno pomagalo, vi me nepopisno osrečujete, ko mi dovoljujete, da smem ostati pri vas in vam posvetiti svoje življenje!

— Pojdite sedaj, dete moje, ji reče žena z mrtvaško glavo, pojdite po hiši in spoznajte vse podrobnosti! Popoldne pa bova odšli k ljudem in jim pomagali prenašati gorje, ki je naseljeno tudi v tej sicer tako tihi in lepi dolini.

Vojvodinja se je poslovila od nje s plemenito kretnjo, lepa sleparka pa je hitro odšla v svojo sobo. Že zdavnaj je začutila potrebo po samoti.

— Kako je vendar mogoče, vzklikne Margareta, ko je bila sama, da je ta grdoba poročena z vojvodo, ki ni samo lep človek, temveč je tudi istočasno najodličnejši francoski aristokrat?

Tu mora biti v zvezi neka čudna tajnost, ki jo moram na vsak način zvedeti.

Ah, Luigi, ko bi ti vedel, kaj se je zgodilo z menoj! Toda sedaj ne čutim več potrebe, da bi te iskala, da bi potem zopet živela ob tvoji strani.

Kajti, moj Luigi, tvoja pot vodi v globino — jaz pa stremim kvišku, v višave, ki tebi niso dostopne!

V tem trenutku je Margareta slišala, da je po cesti pridrdrala neka kočija in se ustavila pred palačo vojvodinje Lingi.

Margareta je odhitela k oknu, da bi vedela kdo prihaja. Videla je, kako je neki sluga odhitel po stopnicah nazdru in odprl velika vrata.

Mlad, eleganten gospod je skočil iz kočije in Margareta je slišala, kako ga stari David pozdravlja:

— Ah, gospod vojvoda — kakšno presenečenje!

— On, zamrmra Margareta in se hitro skriva za zaveso. Vojvoda Lingi — moja usoda se izpreminja!

Nesrečna vojvodinja, plemenita Precioza ni niti slutila, da je pripeljala kačo v svojo hišo in si jo postavila na svoja prsa, ko je rešila Margareto.

Brodolom v zraku

Pustili so Margareto na vrhu Mont Blanca in odpluli v višave nad ledeniki.

Giuseppe Musolino se je tako zamislil, da ni niti opazil, kako se je naenkrat okoli balona stemnilo.

— Ah, pa res ničesar ne vidim! se naenkrat oglasi dobrodušni Plon-Plon. Zdi se mi, da bomo morali prižgati svetiljke. Kje ste, kapetan, oglasite se mi, da bom vsaj slišal vaš glas in tako spoznal, kje se nahajate.

— Kaj je to? se začudi tudi Julija. Sedaj bi moral biti še dan, pa se je naenkrat stemnilo!

Toda tudi Musolino ji ni mogel ničesar pojasniti, ker tudi sam ni bil poučen o zrakoplovstvu.

Toda kmalu so imeli priliko, da so se prepričali, da je ta tema samo predhodnica nevarnosti, ki jim je grozila. Zdajci je začel okoli balona tuliti veter. Močan val je objel balon, ga dvignil in odnesel v višino.

Gondola se je silno zamajala in Giuseppe Musolino je padel ter potegnil s seboj tudi Julijo.

Tudi Plon-Plon je padel takoj za njima, toda tako nesrečno, da se je zvalil v košaro, ki je bila napolnjena z jajci. To pa še ni bila največja nesreča!

Nesrečnež ni mogel spregovoriti niti ene besedice, kajti v tem trenutku se je pripetilo nekaj, kar je celo klepetavemu Parižanu zaprlo usta.

Balon se je začel namreč z velikansko hitrostjo na enem mestu sukati.

Zašli so v vrtinec, kakor imenujejo strokovnjaki ta čuden pojav v zraku, kjer namreč vetrovi pihajo in silijo kakor v lijak.

Takšni vrtinci so lahko izredno močni in znan je slučaj

pojava takšnega močnega vrinca v Severni Ameriki, kjer je bilo pre nekaterimi desetletji mesto Orleans skoraj uničeno. Sicer pa to ni edini slučaj.

Giuseppo Musolino in njegovi so se nahajali v smrtni nevarnosti.

Skoraj celo uro sta sedela Giuseppe Musolino in Julija krepko objeta na dnu gondole, kjer sta z gotovostjo pričakovala prihod smrti.

Kmalu so izgubili zavest od omotice, ki se jih je lotila radi silne hitrosti in neprestanega kroženja.

Ko se je naposled Giuseppe Musolino zavedel in se prepričal, da balon ni pretrpel nobene posebne poškodbe, mu je bila prva skrb, da je priklical Julijo in Plon-Plona, ki sta bila onesveščena, zopet k zavesti.

To se mu je hitro posrečilo potem ko je dal vsakemu požirek močnega vina.

— Kje smo, dragi, ga vpraša Julija, ko je odprla oči. — Čudno je, da smo sploh še živi!

— Živi smo, če pa smo ušli nevarnosti, ti ne morem reči, ji odgovori Musolino.

— Kapetan, ga pokliče v tem trenutku Plon-Plon, ki se je sklonil iz gondole in pogledal proti zemlji. Ali veste, kje se sedaj nahajamo?

— Ne, odgovori Giuseppe Musolino, nikakor se ne morem orijentirati.

— Mislim, da sploh nismo več nad suho zemljo, reče Plon-Plon. Stavim, da je tisto tam spodaj morje.

Tudi Giuseppe Musolino je moral priznati, da je imel Plon-Plon prav.

Pod njimi se je razprostiralo globoko morje in se penilo kakor da bi prežalo na plen.

— Katero morje pa je to? — vpraša Julija.

— Kdo naj bi to vedel? — odgovori Giuseppe Musolino. Med tem časom smo drveli s strahovito hitrostjo, tako da sem izgubil vsako orientacijo. Morda je to Sredozemsko morje, da bi bilo katero drugo, bi skoraj ne verjel.

Giuseppo Musolino je pogledal na uro. Bilo je pet. Ker pa je bilo že precej svetlo, je bilo najbrž pet ura zjutraj. Bilo je še zgodaj.

Ko je nevarnost minila, je Giuseppe Musolino predlagal majhno okrepčilo.

Vsi so bili zelo lačni.

Naenkrat pa je Plon-Plon opazil, da balon pada, opozoril je tudi Giuseppa Musolina na to.

Prav gotovo je bil balon na kakšnem koncu poškodovan od silnega viharja, ki ga je prignal v vrtinec in ga s strahovito hitrostjo sukal.

Kaj naj bi storili?

Na to vprašanje si Giuseppo Musolino ni mogel odgovoriti. Tu je bila meja njegovega znanja.

Preostalo mu je samo čakanje, da bo videl, kaj mu bodo prinesli najbližji trenutki.

Plon-Plon je predlagal, da bi vrgli nekaj vreč peska iz balona, toda Giuseppo Musolino ni bil istega mnenja.

— Breme nam je zelo potrebno, je dejal Giuseppo Musolino, za sedaj se nahajamo še v višini, v kateri nam morje ne more postati nevarno. Ko pa bomo prišli čisto nizko, takrat bo čas, da se bomo iznebili bremena.

Na žalost pa je ta trenutek napočil zelo hitro.

Balon je priplaval tako nizko, da se je nahajal komaj še kakšnih sto metrov nad morjem, pri tem pa se je še vedno spuščal nižje.

V zadnjem trenutku, ko se je že balon skoraj dotaknil morske gladine, je Giuseppo Musolino razrezal vrečo peska in ga sesul v vodo.

Balon se je dvignil za kakšnih tri sto metrov, veter ga je zgrabil in ga hitro odnesel naprej.

Bilo jim je jasno, da se nahajajo v kočljivem položaju.

Giuseppo Musolino je vzel daljnogled in začel gledati na vse strani.

Iskal je zemljo.

Toda nikjer, na nobeni strani ni mogel zagledati obale, ali pa vsaj kakšnega znaka, ki bi mu povedal, da je suha zemlja že blizu.

Balon bi bil lahko vsak hip padel na morje in v tem slučaju bi ostalo edino upanje na možnost rešitve v tem, da bi v zadnjem hipu prerezali vrvi, s katerimi je bila gondola privezana k balonu.

V tem slučaju bi se gondola lahko obdržala vsaj nekaj časa na valovih in lahko bi računali s tem, da jih bo srečala kakšna ladja, ki bi jih sprejela na krov in jih tako rešila.

Musolino je zaupal to svojo misel Plon-Plonu, da bi v kritičnem trenutku stvar čimprej izvršila.

Za sedaj jim je šlo za to, da bi čim dalje časa ostali z balonom v zraku.

Imeli so še nekaj vreč peska, toda tudi plina je hitro zmanjkovalo, bilo jim je jasno, da se razpoka v balonu z izredno hitrostjo širi.

In ni minilo dolgo, ko je balon zopet priplaval nad samo morskno gladino.

Giuseppe Musolino je zopet razrezal vrečo peska in tako so vzdržali do devete ure predpoldne v ozračju v stalni življenjski nevarnosti.

Vreme je bilo zelo prijetno in jasno. Samo veter še vedno ni prenehal tuliti.

Ob pol enajstih so vrgli zadnja vrečo peska iz gondole v morje.

Balon, ki je tako zmagoslavno in s tolikim upi začel svojo pot pod svobodno solnce, je plaval sedaj samo še kakor ranjena ptica nad nepregledno morskno gladino.

— Konec se nam bliža z orjaškimi koraki, zašepeče Giuseppe Musolino Juliji. Ali se bojiš, draga?

Namesto odgovora ga Julija poljubi.

Poskusili so tudi zadnje, da bi zadnji padec na morje, ki je bil neizbežen, odgodili vsaj zopet za nekaj trenutkov.

Pometali so vse iz gondole, česar niso neobhodno potrebovali. Na ta način so se obdržali do pol dvanajstih v zraku, tedaj pa so v naglici obedovali.

Obed je bil zelo žalosten, ker je bil morda zadnji v njihovem življenju.

Potem je vrgel Plon-Plon v morje vse, kar jim je ostalo in celo hrano. To je storil zares z veliko žalostjo, kajti hrano je ljubil čez vse.

Toda to mu ni prav nič pomagalo.

Balon se je vedno bolj krčil in padal proti tlam, kakor človek, ki so ga obsodili na smrt.

Nastopil je naposled tudi trenutek, ko so se morali odločiti, če bi se zaupali balonu ali pa gondoli.

Giuseppe Musolino se je odločil za balon.

Vsi trije so splezali po vrvi, potem pa je Giuseppe Musolino prerezal vrvi, ki so nosile gondolo.

Gondola je padla in valovi so jo potegnili s seboj, balon pa se je z nesrečnimi Italijani dvignil in dosegel višino dvesto metrov.

Nevarnost je bila odgodena za kakšne pol ure, kljub temu pa je bila neizogibna...

Bog! Mar bosta Giuseppe Musolino in Julija našla v valovih konec svojega življenja?

Mar bosta njuni trupli počivali v morski globini in ju bodo raznašale ribe in druge morske živali?

Mar naj bi bil to konec njenega trpljenja polnega življenja?

Mar naj bi šla sedaj v smrt, ko je Julija našla svojega očeta in ko je Giuseppe Musolino našel v knezu Albertu Borgezu svojega prijatelja in ko se jima je naposled posrečilo upanje na lepše življenje v bodočnosti?

Mar bo zares ostal pretkani lopov Luigi Borgeze zmagovalec v tem boju in bo pravica zopet premagana?

Ah, morda pa jima je usoda to namenila, proti njej pa ništa mogla ničesar storiti!

Balon je padal vedno globlje...

Sedaj je bil komaj kakšnih dvajset metrov nad vzburkanimi valovi, ki so v velikanski vodeni puščavi bučali in čakali na svoje žrtve, da bi jih objeli in potegnili v globino, kjer jih pričakuje hladna smrt...

Nepričakovana sreča in zli duh

Margareta pa ni bila edina žena, ki je gledala iz lepe palače, kako izstopa elegantni gospod, ki ga je sluga pozdravil kot vojvodo Lingija, iz kočije.

Tudi v prvem nadstropju je stala za svilnatimi zavesami žena, kateri je prihod vojvode izzval v njenem srcu vihro strašnih čuvstev.

To je bila nesrečna žena z mrtvaško glavo.

— Ah! — vzklikne žena z mrtvaško glavo, ko je zagledala prihajajočega vojvodo. On prihaja! Toda ne prihaja vesel, z ljubeznijo v srcu, da bo po enem letu zopet videl ljubljeno ženo, temveč prihaja s studom in ogabnostjo.

Osem dni bo preživel tukaj, vsak dan bom samo po eno uro z njim, potem pa bo zopet odšel srečen, da mu zopet eno celo leto ne bo treba gledati prikazni in strahote svojega življenja.

Nesrečna žena se je krčevito stresla. Zaihtela je in sedla v naslanjač poleg okna.

— Ah, ko bi on vedel, kako ga ljubim! Toda tega ne sme nikdar zvedeti! Jaz nočem, da bi se mi rogal, nočem, da bi se mu morda zasmilila.

Trpeti moram za grehe svojega očeta in za vse zločine, ki jih je zakrivil na ljudeh.

Nesrečna Precioza je preživela v svoji duši marsikateri težek trenutek, ko je šlo za to, da bi rešila življenje in čast svoje zveste prijateljice Julije.

Tedaj je bilo treba vojvodo prevarovati in nesrečna deklica z mrtvaško glavo je glumila vlogo Julije.

Cenjeni čitalci se gotovo še spominjajo, da jo je vojvoda, ki vso pot ni videl njenega obraza, ker ga je imela zastrtega z gostim pajčolanom, odpeljal v London, da bi se z njo poročil.

Mislil je seveda, da vodi s seboj Julijo, s katero bi se bil rad zvezal za vse življenje in poročila sta se v neki londonski cerkvi.

Tedaj je nastopil strašen trenutek, ko mu je morala pokazati svoj obraz.

Nesrečna Precioza se je še sedaj prav dobro spominjala, kako je divjal in besnel, ko je videl, da je prevaran. Zdelo se ji je, da jo bo ubil.

Ko pa je Precioza padla k njegovim nogam in mu s solzami v očeh odkritosrčno povedala, kako se je vse to zgodilo, kako si je on sam prav za prav nakopal takšno usodo, ker je tako nespametno koprnel po Juliji in se ni zmenil za njena lastna čuvstva, se je kakor po kakšni čarovniji prikazala plemenita narava vojvode, zdravo jedro v navidez pokvarjeni plemičevi duši.

Vojvoda jo je dvignil in in ji dejal ganjeno:

— Vojvoda Lingi vam je dal besedo pred oltarjem in jo ji bo tudi zvest! Vi ste moja soproga, vojvodinja Lingi! Od slej bova nosila isto ime!

Takoj sta med seboj sklenila sporazum, po katerem je bilo določeno, da uživa Precioza lahko vse pravice vojvodinje, razen ene, edine, ki je najsvetejša vsaki ženi in sicer, da ne sme zahtevati, da bi živela s svojim možem.

Samo radi ljudi je vojvoda pristal, da bo živel osem dni v letu z njo, sicer pa si bo uredil način svojega življenja kakor mu bo pač ugajalo.

Samo po sebi umevno je, da Precioza ni stavljala nikakršnih pogojev.

Vojvoda ji je dal na razpolago, naj živi kjer ji najbolj

...saj, omogočil ji je najprijetnejše življenje, toda nesrečna
sama ni hotela živeti v kakšnem večjem mestu med živ-
...nskimi hrupom, temveč se je naselila v tišini Chamonixa, da
... pomagala nesrečnežem.

Sedaj pa je naenkrat začutila, kako silno ga ljubi.

— Gospa vojvodinja, jo je zdramil iz zamišljenosti glas
starega Davida. V tem trenutku je prispel gospod vojvoda in
prosi, da bi ga sprejeli.

Precioza ponosno dvigne svojo glavo in reče s priduše-
nim glasom:

— Recite vojvodi, da ga pričakujem.

Komaj pa je stari David zaprl vrata za seboj, je zopet
mahnila v naslanjač.

Nesrečna Precioza je napela vse svoje moči, da bi mu ne
pokazala, kako silno ga ljubi.

V tem trenutku so se na vratih razmaknile zavese in pri-
kazala se je vitka postava vojvode Lingija.

Nekaj trenutkov je gledal ženo z mrtvaško glavo, ki je
stala sredi sobe, potem pa se je zdrznil in globoko zavzdihnil.
Toda takoj se je obvladal, stópil k njej in ji s spoštovanjem
objubil roko.

— Zelo me veseli, gospa vojvodinja, ji reče francoski
plemič, da sem vas po enem letu našel prav tako zdravo in
vedro, kakor sem vas zapustil.

— Hvala vam, odgovori Precioza tiho. Tudi jaz sem
rečna, da ste to leto preživel v zadovoljstvu.

Oba sta sedla, vojvoda pa je nadaljeval:

— Zares, to leto je bilo zelo srečno! Sedaj se pravkar
vračam iz Afrike, kjer sem se udeležil lova na leve in manj-
kalo je samo malo in postali bi bili vdova!

— Vdova! pomisli nesrečna Precioza s trpko bolestjo v
srcu. Kako naj bi postala vdova, ko mu pa nisem bila niti še
žena! Jaz bi sploh ne mogla biti vdova!

— Ta slučaj me je sicer malo opozoril na nekatere važne
nadeve! je nadaljeval vojvoda. Medtem ko sem ležal v bolnici
v Alžiru, sem mnogo premišljeval. Mislim sem tudi na vas, Pre-
cioza!

— Name? se začudi nesrečna žena, v njenem glasu pa je
zvenela radost.

— Da, na vas, nadaljuje vojvoda. Prišel sem do prepri-

čanja, da napram vam nisem bil popolnoma takšen, kakršen bi po vsej pravici moral biti!

— O, vojvoda, vi nimate prav nobenega vzroka, da bi kaj očitali, mu hitro odvrne Precioza. Izpolnili ste vse dolžnosti soproga s tem, da ste me obdali s sijajem, z bogastvom mi omogočili udobno življenje.

— Tudi jaz sem mislil tako, vzklikne vojvoda, sedaj pa sem trdno prepričan, da sem se obnašal napram vam kakor hudoben in brezvesten človek. Zato sem sklenil, da vas bomo odpeljal s seboj. Pojdite z menoj v Paris, v mesto mojega stalnega bivališča!

Nesrečne žene se je lotilo nepopisno veselje.

Naposled je kljub vsem bridkostim slišala besedo, katere ni niti v najdrznejših sanjah nadejala. Ah, Precioza je bila že srečna, ko je samo slišala, da ga bo smela večkrat videti. S srečo jo je navdajala zavest, da bo živela v njegovi bližini!

— Vi, molčite, Precioza? nadaljuje vojvoda Lingi. Prav dobro vem, da ste bili nesrečni, čeprav ste mi to tudi v pismih skrivali. Toda sedaj bo vse drugače!

Živela bova skupaj in četudi bo ostal med naša še zadnji zid, boste vendar čutili, kako toplo bije moje srce, ki želi, da bi bili srečni!

Njene oči so se napolnile s solzami in nesrečna žena z mrtvaško glavo je komaj spregovorila:

— Vojvoda, tolikšne sreče nisem nikdar pričakovala! Vi niste krivi — vaše življenje je zvezano z mojim s prevaro, neodpustljivo sleparijo...

— Ah, pozabite na to, Precioza, jo hitro prekine vojvoda. Vi ste pošteno postopali — mene je izpremenila bližina smrti. Recite mi, kedaj in kam bova odpotovala? Kjer bova, bova živela v prijateljskih odnošajih!

Prijateljski odnošaji!

Kako previdno se je izražal ta vojvoda Lingi! Nesrečna žena z mrtvaško glavo pa je bila tudi s tem zadovoljna. Sa nesrečnica ni mogla pričakovati ljubezni, ki jo mož izkazuje ljubljeni ženi!

— Vojvoda, mu reče Precioza po kratkem molku. Prav kakor vam pritrdim, mi odgovorite pošteno in odkritosrčno kakor vedno do sedaj, na tole vprašanje:

Ali vam bo kedaj žal, da ste se odločili za ta korak, ki vam najbrž ne bo delal preveč veselja?

— Nikdar! odgovori vojvoda odločno.

— Ali pa vas bo zadovoljilo življenje z menoj? vi ste vajeni različnih zabav...

— Vsega tega se bom odrekel, odgovori vojvoda z isto odločnostjo v glasu. Uvidel sem, da so vse te zabave prazne in nesmiselne!

— Dobro, nikdar vas ne bom izpraševala o teh stvareh, kako stoji z ljubeznijo, z ženami? Recimo, da bi se srečali s kakšno lepo in bogato deklico?

Dovolj pametna sem in preudarim marsikaj in radi tega skrivam pred samo seboj niti možnosti, da bi nekega dne spregovorilo vaše srce z vso silo ljubezni.

Doslej še nimate takšne vezi, toda pomislite, kako bi bilo vam mučno, če bi morali nekega dne stopiti pred mene in mi izjaviti, da je potrebna ločitev zakona?

— Nikdar! Nikdar, vzklikne vojvoda. Kako bi se to tudi moglo zgoditi! Po vseh cerkvenih in človeških zakonih ste vi moja soproga in to bom vedno spoštoval.

— Toda cerkev je dovolila tudi ločitev, pristavi nesrečna žena z mrtvaško glavo.

— Dobro, dam vam častno besedo, reče vojvoda Lingi, še nikdar nisem srečal nobene žene, ki bi jo tako vzljubil, bi ji žrtvoval vse življenje — razen tiste, ki jo poznate tudi vi!

— Julija, zašepeta Precioza.

— Da, Julijo! Njo sem tudi hotel vzeti za ženo, odvrne vojvoda. Toda pustiva to! Jaz ne ljubim nobene žene, pa ne bom tudi nobene ljubil! Odločite se!

Ravno v trenutku, ko je Precioza hotela odgovoriti, se je pojavil stari David in javil vojvodinji:

— Gospa vojvodinja, gospodična vpraša, če jo hočete sprejeti?

— Kaj? Mar ste si vzeli kakšno tovarišico? vpraša vojvoda, ki se je tega zelo razveselil. To mi je zelo všeč! To pomeni torej, da v zadnjem času niste bili popolnoma sami?

— Ona je šele od danes v naši hiši, odvrne žena z mrtvaško glavo. Zašla je na vrhu Mont Blanca, našla sem jo in pripeljala semkaj ter jo prosila, naj ostane pri meni. Sicer pa pravkar prišla in si jo lahko ogledate.

Zavese na vratih so se razmaknile in lepa Margareta je prišla k vojvodinji.

Ko pa je zagledala vojvodo, se je ustavila, kakor da bi jo njegova navzočnost silno presenetila, čeprav je nalašč

radi vojvode oblekla drugo obleko in prišla k svoji dobrotnici in rešiteljici.

— To je moj soprog, vojvoda Lingi, ji reče Precioza, to pa je moja tovarišica, gospodična Margareta.

Vojvoda se je globoko priklonil, s tem pa je skrnil zadrego, ki se je pojavila na njegovem obrazu.

— Vi bi mi radi nekaj povedali, drago dete, jo vpraša vojvodinja. Izvolite z menoj v sosedno sobo! Gospod vojvoda, oprostite me za trenutek!

Obe ženi sta izginili za svilnatimi zavesami, vojvoda pa je stal kakor okamenel in strmel v zaveso, za katerimi je izginila prekrasna Margareta.

— Uboga Precioza! zavzdihne vojvoda in se prime za srce. Ta deklica je tvoj zli duh! Margareta je celo lepša kakor Julija — uboga žena z mrtvaško glavo, ne bo minilo dolgo, ko boš popolnoma sama!

Ponesrečenci

Kakšna čuvstva polnijo duše onih, ki gledajo svoj pogin in smrt pred očmi?

To vedo lahko samo tisti, ki so se že kedaj nahajali v takšnem obupnem položaju.

V takšnem položaju so se nahajali naši znanci Giuseppe Musolino, Julija in Plon-Plon.

Njihov balon, ki ni bil več sposoben za polet, je padel vedno nižje in do svojega pogina so imeli nesrečni letalci le še kakšnih deset metrov.

Nade za rešitev niso imeli prav nobene in vsi so bili trdnoprepričani, da jim je smrt blizu.

Molčali so.

Nihče ni hotel omeniti tega, kar jih je pričakovalo že čez nekaj trenutkov.

Njihovi strmeči pogledi so nedoločeno in brezupno blodili v daljavo, kakor da bi se že popolnoma sprijaznili z neizprosno in neizpremenljivo usodo.

Zdajci pa je Plon-Plon kriknil, kakor da bi bil znorel od veselja.

— Zemlja! ... Gospodar, zemlja! ...

Giuseppe Musolino se je tako hitro zdramil iz ortplošnosti, da je skoraj izgubil ravnotežje.

Zares, v oddaljenosti kakšnih pet angleških milj so za-
ledali sivo progo, ki je označevala obalo.

Če je to celina ali pa samo kakšen otok, niso mogli spo-
znati in ugotoviti. Toda že sama zavest, da se nahajajo v bli-
žini suhe zemlje jih je ohrabrila.

— Ne verjamem, da bo balon lahko vzdržal do tam, reče
Giuseppe Musolino, toda v najskrajnejšem slučaju bomo
lahko tudi s plavanjem dosegli obalo.

Ali znaš plavati, Plon-Plon, se obrne Giuseppe Musolino
k svojemu tovarišu.

— Kakor raca, kapetan, odgovori Plon-Plon.

— Tebe bom pa jaz odnesel skozi valove, reče Giuseppe
Musolino Juliji.

Tudi sam balon se je začel dvigati, kakor da bi bil tudi
sam čutil bližino suhe zemlje, dvigal se je in spuščal ter
lahko plaval proti suhi zemlji.

Obala se je vedno bolj bližala in sedaj so jo že lahko po-
polnoma razločili.

Giuseppe Musolino je zagledal neko drevo, ki je bilo
podobno palmi.

Mislil je, da je to Sicilija.

Julijci je Julija kriknila.

Balon se je popolnoma spustil in bila je že do kolen v
ladni morski vodi.

Balon se je sicer še enkrat dvignil, vendar pa je Giu-
seppe Musolino spoznal, da je skrajni čas, da se izroči valo-
vom, kajti potem bi bilo zelo težko, da bi se izmotali iz vrvi,
ki so visele od balona.

— Naprej, Plon, plavaj, če ti je življenje drago, zakliče
Giuseppe Musolino Plon-Plonu, potem pa prime Julijo in se
pusti z njo po vrvi navzdol.

Nekaj trenutkov pozneje so plavali proti obali.

Julija je pazila, da ni ovirala svojega nositelja v plavanja,
Giuseppe Musolino pa, ki je bil izboren plavač, se je sunkoma
z uspehom poganjal naprej.

— Plon-Plon! zakliče Musolino. Kje si?

— Tukaj sem, kapetan! je zaslišal Giuseppe Musolino
veseli glas Plon-Plona, v katerem ni bilo niti malo strahu. Ali
orda kaj potrebujete?

— Rad bi samo, da bi mi bil čim bližje, mu odvrne Giu-
seppe Musolino, kajti strašno mi je ob misli, da bi se morala
čiti!

— Ne delajte si nepotrebnih skrbi, kapetan, odvrne do-
brodušni Plon-Plon. Kjer je gospodar, tam je tudi njegov zve-
sti sluga!

Morje je bilo sicer malo nemirno, toda naši plavači so
neutrudljivo rezali valove.

Obala je bila že čisto blizu.

Zdajci pa je Plon-Plon vzkliknil:

— Kapetan, jaz sem že zadel z ного ob trdna tla!

Tudi Giuseppe Musolino je takoj poskusil, da bi se po-
stavil na tla in to se mu je zares tudi posrečilo.

Dvignil je Julijo in jo na svojih rokah odnesel do obale.
Komaj pa so prispeli na suho zemljo, so skoraj popadali na tla
od izčrpanosti.

Strah in trpljenje radi negotovosti, ki so ju preživeli v
minulih dvajsetštirih urah, sta jim uničila vse moči in vsako
odpornost.

Vsi trije so trdno spali in Giuseppe Musolino se je zbudil
še le tedaj, ko je zaslišal okrog sebe neke tuje glasove.

Ko je odprl oči je zagledal pred seboj deset vitkih, atlet-
ski moških z belimi turbani na glavah. Njihovi obrazi so bili
mrki. Musolinu se je takoj zdelo, da morajo to biti vojaki, ker
so bili tudi dobro oboroženi.

Prvi pogled mu je obvisel na Juliji.

Arabci so jo odnesli v senco pod neko palmo malo dalje
od njega.

Tam je čisto mirno spala. Poleg nje je sedel Plon-Plon,
ki mu je prišel takoj naproti, ko je videl, da se je kapetan
zbudil.

— Kdo si to ljudje? Ali si kaj govoril z njimi? vpraša
Giuseppe Musolino svojega tovariša.

— To so Arabci, kapetan, mu sporoči Plon-Plon, in mi se
po mojem skromnem mnenju nahajamo sicer na arabskih tleh,
ki pa pripadajo Franciji.

Giuseppe Musolino se je obrnil k molčečim tujcem v ita-
lijanskem jeziku.

Toda nihče mu ne odgovori. Prav gotovo niso že nikdar
slišali tega jezika.

— Poizkusi sedaj še ti svojo srečo, reče Giuseppe Mu-
solino svojemu tovarišu. Pojasni jim, da smo imeli balon, da pa
smo se ponesrečili in se rešili na njihovo obalo in da jih pro-
simo, da bi nam priskrbeli stanovanje.

— Sedaj boste videli, kapetan, kaj vse jim bom povedal, odgovori Plon-Plon, na tihem pa si je mislil:

Jaz jim bom že pokazal! Ti ljudje se bodo kar čudili, s kom imajo opravka. Sicer pa jim moram govoriti s čisto posebnim načinom, ker je njihov jezik izredno slikovit, jaz pa se tudi na to prav dobro razumem.

S posebno poudarjenimi koraki in gestami je stopil Plon-Plon k tujcem, prekrižal roki na prsih in dejal:

— Allah il Allah, Muhamedem resul ulah!

— Mašala! so mu odgovorili soglasno.

Plon-Plon je bil izredno zadovoljen s svojim prvim uspehom, potem pa je začel z njimi govoriti francoski, ker je bil rojen Francoz in je bila to njegova materinščina, se je zares šopiril v tuji državi.

Eden izmed njih je za silo obvladal francoščino in Plon-Plon je v izbranih besedah pojasnil, da so se ponesrečili z balonom in jih prosil, naj jim dajo navodila, kam naj krenejo in kje se nahajajo.

Tisti, ki je znal malo francoski, mu je pojasnil, da se nahajajo v Tripolisu, ki se nahaja pod turškim gospodstvom, rešili so se torej na turška tla.

— Kako daleč pa se nahaja glavno mesto? vpraša dobrušni Plon-Plon, katerega je strašno razočaralo dejstvo, da se Tripolis ne nahaja v francoski oblasti.

Arabec mu pokaže z roko proti nebu in mu reče:

— Solnce bo trikrat vzšlo in zašlo, preden bomo prispeli tja. Toda čez dobrih pet ur bomo prispeli v oazo Among, kjer nas bo šejk Amonga gostoljubno sprejel.

Plon-Plon je raztolmačil Giuseppu Musolinu vse, kar mu je dejal Arabec, sedaj pa so se vsi trije začeli posvetovati, kaj naj bi storili, ker se je med tem časom prebudila že tudi Julija in se udeležila posvetovanja.

Sklenili so, da bi bilo najboljše, da bi šli s temi tujimi ljudmi do Amanga, tam pa bi se o nadaljnjih ukrepih pogovorili s šejkom.

Giuseppu Musolinu se ni bilo treba za sedaj ničesar bati, bil je varen dokler bi ne prispelo iz Italije direktno povelje, naj ga ujamejo in zapro.

Plon-Plon je prosil Arabce, dabi jih spremili do Amonga, tujci so se z veseljem odzvali njegovemu vabilu.

Arabci, ki so jezdili po tej pokrajini so naleteli na Giu-

seppa Musolina in njegova tovariša, ki so trdno spali na žgocem solncu.

Imeli so samo deset konjev, vendar pa so si znali hitro pomagati iz zadrege.

Eden izmed njih je dal svojega konja Giuseppu Musolinu in Juliji, sam pa je sedel k nekemu svojemu tovarišu. Hitro so odjezdili.

Po peturni neprekinjeni ježi so prispeli v oazo Among.

To ni bilo mesto v evropskem smislu besede, temveč gruča kolib okoli prekrasne palače, ki je bila zgrajena v maverskem slogu.

Beduin, ki je razumel francoski, jim je pojasnil, da je to palača šejka, ki je izredno bogat.

Jezdili so skozi visoka vrata v dvorišče, sredi katerega se je dvigal studenec iz marmorja, a šestimi marmornatimi levi, iz njihovih žrel je žuborela voda.

Tu so jim rekli, naj počakajo.

Vodja beduinov si je pred palačo sezul sandale in odšel vanjo bos.

Kmalu se je zopet vrnil k svojim spremljevalcem z nekaterimi služabniki v turški noši.

— Šejk bi vas rad videl, jim reče voditelj beduinov. Pojdite s temi služabniki!

Sluge so peljali ponesrečence po visokem hodniku, potem pa po stopnicah, ki so bile pregrnjene z debelimi in dragocnimi preprogami.

Neka svilnata zavesa se je razgrnila in Musolino je obstal s svojo Julijo in s Plon-Plonom v sobi, v kateri je bilo vse polno preprog, zlata miza in mnogo pozlačenih stolov. Druga pohoštva ni bilo v sobi.

— Tega šejka so nekoč prav gotovo oropali, pripomni Plon-Plon, in so mu pustili najnujnejše, kakor predpisuje postava Turkom.

Toda ubogi duhovitež ni imel niti toliko časa, da bi se sam nasmejal svoji pripombi, kajti v tem trenutku se odpro vrata in v sobo prikoraka dvanajst oboroženih s sabljami v rokah.

Vsi so bili veliki in močni možje, v razkošnih, skoraj kraljevskih oblekah.

Postavili so se v polkrog.

Čez nekaj trenutkov pa se zopet odpro vrata, na njih pa

se pojavi sam šejk Amonga, visok, dostojanstven starec v škrlatnem plašču, ki mu je padal čez ramena.

Vsi so padli pred njim na kolena.

Po zgledu vojakov so napravili tudi Giuseppe Musolino, Julija in Plon-Plon.

— Kdo si, tujec? ga vpraša Šejk italijanski.

— Gospodar, potuhnjeno in nezvesto morje me je vrglo na to obalo, odgovori Giuseppe Musolino. Prosim te, veliki šejk Amonga, gostoljubnosti, o kateri trdijo, da ima svoj začetek tukaj; nadejam se, da jo boš izkazal tudi meni.

— Dobro mi došel, odgovori stari šejk. Moja hiša ti je odprta!

Kdo pa je to? vpraša šejk in pokaže na Julijo, ki se je postavila k svojemu Musolinu.

— Moja žena, šejk Amonga, ki jo tudi zaupam tvojemu varstvu, odgovori Giuseppe Musolino.

— A tvoj tovariš? vpraša šejk in pogleda Plon-Plona, ki je stal za Julijo.

Toda preden je mogel Giuseppe Musolino odgovoriti, je Plon-Plon priskakljal kakor kakšen učitelj plesanja in baleta pred šejka in vzkliknil:

— Prezvzišeni gospod, dovolite mi, da v nekaterih besedah pojasnim, kdo smo prav za prav!

Ta le tukaj, in Plon-Plon je pri teh besedah pokazal na Giuseppa Musolina, je moj gospodar, jaz pa sem njegov zvesti sluga Plon-Plon.

Moj gospodar je slavni grof Musolino, lastnik tridesetih posestev, sedem gradov in neizmernega bogastva.

Na žalost je vse to v Italiji in radi tega vam ne moremo nikesar pokazati, da bi se prepričali o resničnosti mojih besed.

Njegovo Veličanstvo kralj Italije je bil tako milostljiv, da je dal mojemu gospodarju naslov grofa od Aspromontov, tako da se sedaj imenuje s polnim imenom:

Grof Giuseppe Musolino od Aspromontov.

Moj gospodar je najslavnejši, najhrabrejši in najplemeitejši človek v Italiji in radi tega je splošno priljubljen. V Italiji pozna njegovo ime celo vsak otrok.

Medtem ko jaz to govorim, žaluje gotovo vsa Italija za mojim dobrim gospodarjem.

Kar pa se tiče moje gospodarice, mi ni treba dokazovati, da je najlepša in najljubeznivejša žena v Italiji.

Naposled pa naj omenim tudi o sebi kakšno besedico.

Kakor sem že enkrat omenil, če se ne motim, se imenujem Plon-Plon, po rojstvu pa sem Parižan.

Lahko bi bil dosegel v Parizu visok položaj, toda bilo mi je mnogo ljubše, da sem lahko postal glavni ceremonijar grofa Musolina od Aspromontov.

Nadejam se, da nam boste po tej moji pojasnitvi izkazali vso pozornost, ki nam pripada, posebej pa vas še opozarjam, da že nekaj ur nismo pošteno jedli.

Ko je Plon-Plon končal ta dolgovezni govor, se je priklonil skoraj do tal in se zopet umaknil v ozadje.

— Veseli me, grof Musolino, se obrne šejk h gorskemu razbojniku, da ste tako spoštovani v svoji domovini! Izvolite ostati pri meni dokler se vam bo zljubilo, predvsem pa vas opozarjam na nekaj, kar je neizpremenljivo:

Pri vas je v navadi, da stanujete z ženami v isti sobi, pri nas pa smo navajeni drugače.

Če hočete ostati tukaj, bomo vašo ženo naselili v sobi, ki je namenjena za žene, vam, grof Musolino pa bom odkazal stanovanje v svoji neposredni bližini.

— Pri vseh svetnikih te prosim, ne sprejmi tega predloga! mu zašepeče Julija prestrašeno.

— Sprijazniti se moramo s tem, kar se ne da izpremeniti, ji odgovori Giuseppe Musolino. Še nocoj bom govoril s šejkom o našem odhodu, toda za nocoj moramo potrpeti!

Sprejemem vašo ponudbo, plemeniti šejk, se obrne Giuseppe Musolino k poglavarju Amonga, s prepričanjem, da se nahajam pod streho poštenega človeka!

Šejk je mignil z roko in v sobo je prišlo nekaj Turkinj z gostimi pajčolani na obrazih.

Te žene so se Juliji spoštljivo priklonile, potem pa so jo odpeljale iz sobe.

Julija je šla za njimi zelo nerada, bila je žalostna in ko je bila že na pragu, se je še enkrat ozrla in proseče pogledala Giuseppa Musolina.

Toda Giuseppe Musolino, ki je bil prepričan, da je vsaka šejkova beseda sama resnica in poštenost, se ni mnogo zmenil za Julijin strah.

Tolažilno jo je pogledal in Julija je izginila za zavesami na dolgem hodniku.

Mula

Komaj sta se Giuseppe Musolino in Plon-Plon naselili v sobe, ki so jima jih odredili, so služabniki že prinesli jedi na mizo.

Te jedi so bile sicer pripravljene po vzhodnem običaju, vendar so jima po tolikournem postu ugajale.

Giuseppe Musolinu so odredili za postrežbo vitkega in močnega mladeniča.

— Kako ti je ime? — ga vpraša Musolino.

Mladenič se globoko prikloni in odgovori:

— Gospodar, ime mi je Mula!

— Ali si že dolgo v službi šejka Amonga? je dalje izpraševal Giuseppe Musolino.

— Že tri leta so minila, odkar sem njegov suženj, odgovori mladenič.

— Suženj? se začudi Giuseppe Musolino. Ali je mogoče, da so v Tripolisu še sužnji?

— Javnih sužnjev sicer ni, zato pa je vse polno tajnih, odgovori Mula, tudi v tej palači jih je polno.

— Mar nisi ti šejkov podanik?

— Ne, gospodar, jaz sem član nekega beduinskega plemena, ki se bori proti šejku, odvrne simpatični mladenič. Nekega dne je šejk popolnoma nepričakovano napadel naš tabor, povzročil je strašno klanje in odpeljal četo najboljših mladeničev v suženjstvo. Med temi nesrečneži sem bil tudi jaz. Sedaj pa moram služiti in molčati.

— Kako to? se začudi Giuseppe Musolino, kateremu je bilo sedaj mnogo na tem, da bi zvedel, kakšnemu človeku je zaupal svojo ženo. Sicer pa bi dejal, da je šejk izredno dober človek, vsaj po njegovih besedah bi sodil tako?

— Gospodar, odgovori Mula, obraz ni vedno zrcalo duše in tudi človeške besede ne prihajajo vedno iz duše! Toda če mi je življenje ljubo, ti ne smem ničesar povedati. Ti bi lahko vse povedal šejku in potem bi bilo po meni!

— Radi tega se ti pač ni treba bati, odgovori Giuseppe Musolino, pri tem pa mu odkritosrčno pogleda v oči. Jaz ne spadam k tisti vrsti ljudi, ki prenašajo različne govorce in ogovarjajo. Lahko se zaneseš name, Mula, in prosim te, da mi poveš kakšen človek je ta šejk?

V očeh mladega beduina se je zabliskalo, zamolkel plamen, katerega Musolino doslej ni opazil, je vzplapolal in mladenci je odgovoril z glasom, ki je govoril Musolinu o silnem sovraštvu napram staremu šejku:

— Šejk Amonga je pretkan in krvoloč — on je tiran v najstrašnejšem pomenu besede. Svoje podanike je upropastil in medtem ko živi on v izobilju in uživanju vseh slasti, trpe njegovi podložniki pomanjkanje!

Tudi Musolino je že to opazil.

Lotil se ga je silen nemir.

Vstal je, šel nekolikokrat po sobi sem ter tja, potem pa je obstal pred Mulo in ga vprašal:

— Šejk ima seveda tudi mnogo žen v svoji palači, brez dvoma vzdržuje tudi harem — kajneda?

— Da, gospodar, potrdi Mula. Pa tudi z ženami ravna prav tako kakor s svojimi najhujšimi sovražniki. Njegove žene so sužnje in morajo storiti, kar jim on ukaže. Če pa mu nasprotujejo ali pa če se jih naveliča, jih brez najmanjšega usmiljenja natika na kol.

— Ah, to je torej prava beštija! vzklikne Giuseppe Musolino. Mula, ali poznaš mojo ženo?

— Da, gospodar, odgovori Arabec.

— Jaz sem jo zaupal šejku in on jo je poslal v ženski oddelek. Mula, povej mi, kako se ti zdi ta stvar? je vprašal Giuseppe Musolino.

Beduin dvigne svoje trepalnice, pogleda Giuseppa Musolina naravnost v oči in odgovori krepko:

— Jaz mislim, gospodar, da bo tvoja žena pripadala nočoj nekemu drugemu!

— Mula! zavpije Giuseppe Musolino in plane k beduinu, kakor da bi ga hotel streti s svojimi pestmi.

Toda hitro se je zopet zavedel.

Ta človek mu je povedal samo svoje mnenje, po katerem ga je vprašal in v katerem se nahaja zanj važen opomin. Ta Arabec je razkrinkal dostojanstvenega šejka.

Ah, kako je bilo Giuseppu Musolinu žal, da se je, četudi samo za eno noč, ločil od svoje žene!

— Mula, reče Giuseppe Musolino in položi roki na ramena mladega Arabca in ga pogleda naravnost v oči. Ali zares misliš, da bi si šejk upal storiti kaj takega?

— Tega ne mislim samo, temveč vem čisto gotovo, odgovori Mula. Videl sem pogled, s katerim je gledal tvojo ženo,

pa poznam vse njegove poglede, ker sem imel dovolj časa razpolago, da sem jih lahko proučil.

— Ti torej misliš, da bo uporabil silo? je izpraševal Giuseppe Musolino.

— Ne, gospodar, tega mu ni treba. Morda srka tvoja že sedaj sladko pijačo, v kateri se nahaja močno uspalno sredstvo! Ona bo sladko zaspala, potem pa — potem bo evnuh Kašir odprl vrata svojemu gospodarju in ...

— Proklet bodi, proklet naj bom pa tudi jaz, da sem bil tako lahkomišen! vzdikne Giuseppe Musolino. Ah, evnuh Kašir! To je prav gotovo tisti debeli človek z gladko obritim črničjem obličjem, katerega sem videl pred nekaterimi trenutki, kajne?

Mula, povej mi, kje je ženski oddelek!

— Poglejte, odtod z okna se vidi, odgovori mladi Arabec. Stopil je k oknu in samo malo razmaknil zavese. Toda opodi previden, jaz se namreč bojim, da bi kdo ne pazil na naju! Ali vidiš tisto krilo palače, na katerem se nahaja stolp?

— Vidim — na oknih so mreže!

— Da. Za temi mrežami se nahajajo šejkove žene. Tam najdeš lahko tudi svojo.

— Ali bi človek mogel do tja prodreti s silo? vpraša Giuseppe Musolino.

— To bi šlo le težko, odvrne mladi Arabec. Vhod strahajo evnuhi, ki so vedno od pet do glave oboroženi. Ti si križan in tebe bi nikdar ne pustili vstopiti.

— Ah, Julija ne sme ostati nocojšnjo noč v haremu, se strese Giuseppe Musolino, tukaj ne sme ostati nobene ure več, čeprav bi moral bežati z njo in prenočiti na prostem, brez varne strehe nad svojo glavo!

— V zvezi s to zadevo je pa še neka velika nevarnost, gospodar, nadaljuje mladi beduin. Včasih prihajajo semkaj tudi trgovci, katerim pokažejo harem šejka Amonga. Ti trgovci si naberejo blago in če je šejk s prodajo zadovoljen, je umazana kupčija kaj hitro sklenjena.

V tem trenutku je Giuseppe Musolino zaslišal spodaj v dvorišču nekakšne glasove in nekakšno gibanje. Mula je tiho kakor senca planil k oknu, pogledal skozi zavese na dvorišče in se prestrašeno obrnil k oknu, pogledal skozi zavese na dvorišče in se prestrašeno obrnil k Musolinu:

— Gospodar, človek se pogovarja o volku, volk pa se priplazi pred vrata!

Pravkar je prispel neki trgovec.

Nocoj bo brez dvoma sklenjena kakšna kupčija. To neki žid Kalmus, katerega šejk nekaj časa izredno spoštuje morda celo ljubi.

Tudi Giuseppe Musolino je prihitel k oknu in zagledal lahko kočijo, iz katere je pravkar skočil neki možki, ki je oblečen v dolgem kaftanu.

Obraza mu ni mogel videti, toda takoj je opazil, kako ga šejkovi ljudje prijazno sprejemajo.

— Pazite, gospodar, zašepče Mula Giuseppu Musolino. Ta človek stanuje po navadi v tem delu poslopja, morda bova še lahko prisluškovala njegovemu pogovoru s šejkom. To bi nama utegnilo prinesiti mnogo koristi!

Zgodilo se je, kakor je domneval Mula.

Nekaj trenutkov pozneje sta zaslišala na hodniku korake in Mula je povedal Giuseppu Musolino, da pelje debeli evnuh Kašir trgovca v njegovo sobo.

Giuseppe Musolino je slišal, kako so se odprla vrata sosedne sobe in kako je Kašir dejal trgovcu:

— Odpočijte si malo! Ko bo čas, vas bo šejk že dal poklicati k sebi.

— Samo prosim, da bi se to zgodilo še nocoj, sta Giuseppe Musolino in Mula slišala trgovčev glas, ker moram odpotovati, ko se bo zdanilo.

— Šejk seveda ne bo sprejemal vaših ukazov, vendar pa mu bom sporočil vašo prošnjo!

Vrata se zapro in trgovec je ostal sam.

— Ta trgovec bo šel še nocoj k šejku! zamrmra Giuseppe Musolino. Ah, kakšna misel! Če bi to le mogel storiti — da, moram — Bog da človeku lahko tudi hrabrost, kateri bi se nihče ne nadejal od njega!

Mula, zašepče Giuseppe Musolino Arabcu, ali bi mi lahko priskrbel močne vrvi, s katerimi bi lahko zvezal človeka, tako da bi mi ne mogel uiti?

— Lahko vam to storim, gospodar, odgovori mladi Arabec in se radovedno ozre v Musolina.

— Pojdi tedaj in mi jih prinesi, reče Giuseppe Musolino. Toda hiti, prosim te, ker nimamo dosti časa na razpolago, da bi si še pomišljala.

Mula je odšel.

Komaj pa so se zavesa zagrnila za njim, je Giuseppe

Musolino stopil k Plon-Plonu, mu položil roke na ramena in mu tiho zašepetal:

— Plon-Plon, sedaj je napočil čas; ko mi lahko zopet dokažeš svojo zvestobo! Vse, kar si mi do sedaj storil je ničla proti temu, kar mi moraš sedaj storiti!

— Kapetan, mu odgovori Plon-Plon popolnoma enostavno, ti veš, da ti je moje življenje vedno na razpolago!

— Plon-Plon, poslušaj me torej, je začel Giuseppe Musolino, za Julijino življenje gre, celo še več — njena čast je v nevarnosti.

Midva jo morava rešiti! iz rok tiste pošasti prej kakor se bi utegnilo zgoditi najstrašnejše.

Tudi sam si lahko misliš, da v harem ne bova mogla tako lahko udréti, ker bi evnuhi takoj priklicali celo tolpo tovarišev na pomoč.

Meni pa je prišlo na misel nekaj izvrstnega.

Saj si slišal, da stanuje v sosedni sobi trgovec, ki kupuje žene, kajneda?

Vidiš, na tem gradim ves svoj načrt.

Z vso gotovostjo sklepam, da se bo šejk sam dogovoril z njim o kupčiji, ker je kupčevanje z ljudmi v turški carevini pod kaznijo prepovedano.

Šejk bo najbrž prišel sam v sosedno sobo, mi pa bomo udrli vanjo in ga prisilili, da nas bo pustil v harem. Strah pred smrtjo ga bo najbrž premagal.

— Izvrstno! vzklikne Plon-Plon, ki si je zadovoljno drgnil roke. To bo prekrasna pustolovščina!

— Plon-Plon, vzklikne Giuseppe Musolino in se ustavi. S kakšnim orožjem razpolagamo?

— Jaz imam samo to bodalo, mislim pa, da bo zadostovalo, da bom ustrahoval šejka in trgovca, odvrne Giuseppe Musolino. Poskrbel bom, da boš tudi ti dobil kakršnokoli orožje v roke. Ta dobri Mula mi bo gotovo kaj priskrbel — ah, je že prišel in mi prinesel vrvi!

— Prinesel sem vam vrvi, reče mladi Arabec, ki je brez najmanjšega šuma prišel v sobo.

— Tanke so, toda močne! Dobro je, mislim, da jih bo dovolj, je govoril Giuseppe Musolino, ko je izročil dobljene vrvi Plon-Plonu. Sedaj potrebujem še nekaj cunj, ali bi mi jih mogel prinesiti, dobri Mula?

— Poglejta, so že tukaj, se hitro odzove mladi Arabec in

izroči Giuseppeu Musolinu nekaj komadov svile, s katerimi so bili prigrnjeni stoli v sobi.

Musolino jih je spravil v žep.

Nekaj časa je premišljeval, potem pa se je obrnil k mlademu Arabcu rekoč:

— Mula, sedaj bi potrebovala še nekaj orožja. Ali b nama ga mogel ti priskrbeti?

— Tega vam pa zares ne morem storiti, odgovori Mula žalostno. V palači smejo hoditi oboroženi samo evnuhi, nam sužnjem pa je strogo prepovedano nositi kakršnokoli orožje pri sebi, niti navadnega žepnega noža ne smemo nositi.

In kljub vsemu prizadevanju Giuseppea Musolina in Plon-Plona, ki sta mlademu Arabcu naštela vse stvari, ki bi jima lahko služile kot orožje, se ubogi Mula, ki bi jima bil rad pomagal, ni mogel ničesar spomniti.

— Ali bi ne mogel dobiti v vsej palači niti enega droga? vpraša zdajci Musolino.

— To pa lahko storim, vzklikne Mula veselo. Na dvorišču je nekaj železnih drogov, ki so ostali od mreže, ki se je pred nedavnim pretrgala. Lahko jih prenesem tudi več, če jih potrebujete, gospodar?

— Poslušaj, Mula, mu reče Giuseppe Musolino. Preden odideš, bi te rad nekaj vprašal. Jaz vem, da ti šejka ne ljubiš, temveč da ga sovražiš. Ali ni res tako?

— Da sovražim ga, odvrne mladi Arabec s čudnim žarom v očeh, toda nadejam se, da bo nocoj padla osveta nad to hišo, kajti spregledal sem tvoje namere, gospodar! Ti nameravaš ubiti šejka in mojega mučitelja...

— In če bi to zares storil? vpraša Giuseppe Musolino s strašnim mirom.

— Tedaj ti bom pomagal, gospodar, čeprav bi plačal to s svojim lastnim življenjem, odvrne mladi Arabec vdano in odkrito pogleda Musolina.

— Dobro, Mula, mu odvrne Giuseppe Musolino, iz srca rad sprejemem tvojo pomoč in če se nam bo namera posrečila, boš šel z menoj in jaz ti bom v znak hvaležnosti vrnil svobodo in te bogato nagradil.

— Ne, nočem svobode, gospodar, vzklikne Mula in pade pred Giuseppeom Musolinom na kolena.

Gledal ga je s svojim bleščečim in toplim pogledom in pristavil bolj tiho:

— S teboj hočem biti povsod, živel bom zate in umrl, najvdanejši sužnj ti bom!

Giuseppe Musolino ga je prijel za obe roki, ga dvignil k sebi in ga objel.

— Ne, Mula, ti ne boš moj suženj, lahko pa si mi prijatelj in zaupnik — ali hočeš?

In Giuseppe Musolino je vprašujoče gledal v njegove lepe in bleščeče oči.

— Kako naj bi tega ne hotel sprejeti? vzklikne veselo mladi Arabec in odhiti iz sobe.

Nekaj trenutkov pozneje pa se je zopet vrnil in prinesel s seboj dva močna in težka železna droga, ki sta doslej ležala brez vsakega posebnega namena na dvorišču.

— Tiho, prijatelja, reče zdajci Giuseppe Musolino, slišim neke korake, zdi se mi, da so šejkovi — prav gotovo gre v trgovčevo sobo.

Strašna noč

Musolino se ni zmotil.

V tem trenutku je šel po hodniku šejk oaze Amonga. — Hodil je čisto tiho, ker je bil obut v mehke čevlje iz svilnatoga blaga in kožuhovine.

Slavnostno obleko, ki jo je oblekel, ko je sprejel Giuseppe Musolina, je slekel, sedaj pa je bil v dolgi domači halji iz modre kadife.

Za njim se je zibal na svojih malih nogah debeli Kašir, ki je nosil svetiljko v roki.

Ko sta prispela do vrat sobe, v kateri je stanoval židovski trgovec, je mali debeluh odprl vrata in pustil šejka v sobo, potem pa je vstopil tudi sam.

Trgovec Kalmus, majhen in suh človek z izrazitim zakriljenim židovskim nosom, je sedel po obilni večerji pri mizi in počival.

Ko je šejk vstopil, si je mali žid v naglici obrisal pomáščena usta z robcem, vstal izza mize in se priklonil tako globoko, da se je s čelom skoraj dotaknil tal.

— Prišel si zopet, trgovec, kajneda? ga pozdravi šejk. Samo mislim, da si danes prinesel s seboj malo težjo mošnjo, ker imam blago, ki mi ga boš plačal malo dražje kakor zadnji-krat, ko si me pošteno osleparil!

— Prisegam vam, vzklikne hitro pretkam trgovec, da sem pri tistem blagu, ki sem ga zadnjič od vas kupil, izgubil lepe denarce in prišel sem semkaj z upanjem, da me bo odškodoval za izgubo, ki sem jo utrpel pri zadnji kupčiji, ve-
liki šejk. Vi pa zahtevate, da bi vam tokrat še več plačal.

— Lažeš, vzklikne šejk, ko je na orientalski način sedel tako da je prekrižal noge. Vse tiste so bile prekrasne žene, pra- posebno pa še tista črnopoltna iz Dar es Salama, katere te- je bila črno in trdno kakor ebenovina in vitko kakor visoka palma sredi gaja!

Daj mu spisek novih žen, se zdajci obrne šejk k debelemu evnuhu Kaširju.

Medtem ko je debelušasti evnuh Kašir izročil trgovcu listino, na kateri je bilo napisanih sedem ženskih imen, poleg pa so bile pristavljene cene, ki jih je nesramnež zahteval zanje, se je šejk primaknil čisto k trgovcu in mu začel v najživahnej- ših barvah in strastnih besedah slikati lepoto žene, ki jo je sedaj imel v svojem haremu.

Giuseppe Musolino in Plon-Plon sta bila v tem trenutku že pred vrati in napeto prisluškovala vsaki besedi pogovora med šejkom in židovskim trgovcem.

Giuseppu Musolinu se je krčilo srce od bolesti, ko je poslušal strastne besede, s katerimi je šejk hvalil Julijino lepoto, kajti takoj mu je bilo jasno, da se vse te pohvale nanašajo na njegovo nesrečno ženo.

— Poslušaj me, kaj sem sklenil storiti s to ženo, je govoril šejk, ko je natančno opisal lepoto vsakega njenega dela telesa. Sam slučaj jo je privedel v moje roke. Edino s prevaro se mi je posrečilo, da sem jo spravil v svoj harem k drugim ženam. Tam bo dobila uspavalno sredstvo in potem — potem bo lepa žena moja.

— Bog naj vas blagoslovi, gospodar, ga prekine židovski trgovec. Toda čemu pripovedujete vse to svojemu sužnju, ki se prav za prav ne bi smel niti ozreti v vaše zasebno življenje, kaj šele, da bi poslušal takšne tajne?

— Tebi jo bom dal, trgovec, in sicer prej kakor bo vzšlo solnce, toda poslušaj:

Njen mož se nahaja pod mojo streho.

On je ne sme pozneje nikdar več videti, ker bi mu ona vse povedala, jaz pa hočem živeti z njim v miru. On bi se takoj pritožil pri konzulu v Tripolisu, ki bi me lahko poklical predse na odgovor...

Dal ti jo bom za zmerno ceno, o kateri se bova še domislila, ko pa boš odšel z njo bom planil v njegovo sobo, se zgrabil za lase in mu javil pretresljivo vest, da je ponoči neki židovski trgovec, ki se imenuje Kalmus, udrl v moj harem in mu ukradel ljubljeno ženo.

Trgovec ga prestrašeno in nezaupno pogleda, potem pa reče z zategnjenim glasom:

— A, tako torej? Vi hočete torej na moja uboga pleča zvaliti še to breme?

Ah, veliki gospodar, ko mu boste vse to povedali, bo planil na najhitrejšega konja, me dohitel in me sesekal na drobne kosce, da ne bo ostala niti koščica pri koščici.

— Kaj pa bi bilo za to? ga surovo prekine šejk. Mar bi bila kakšna škoda, če bi bila na svetu ena židovska uš manj? Sicer pa si ti, Kalmus, dovolj prebrisan človek, da se boš lahko izmotal iz te neprilike!

Ti poznaš prav dobro ta kraj, tujec pa ga ne pozna. Nikar ne pozabi, da boš dobil za to ženo celo premoženje, ki ne bo vredno samo nekaj tisočakov.

— The, ta zadeva je zelo zapletena, je vzdihoval trgovec. Toda časi so sedaj slabi, kupčije ni in kdor hoče pošteno delati, mora na vsah način propasti. Dobro, šejk, sprejemem vaš predlog!

Šejk prikima zadovoljno z glavo.

Kupčija je bila zelo hitro sklenjena.

Šejk je zahteval tisoč ducatov, toda baš v trenutku, ko sta trgovec in debelušasti Kašir stala sklonjena nad mizo ter štela denar in je prekanjeni žid zahteval potrdilo, da mu je zares odštel zahtevano vsoto, so se z velikanskim truščem odprla vrata sobe in vanjo so planili Giuseppe Musolino, Plon-Plon in dobri Mula.

Šejk, trgovec Kalmus in debelušasti Kašir so tako osupnili, da niso mogli spregovoriti niti besedice.

Mula je hitro zaklenil vrata za seboj, Plon-Plon pa se je postavil k oknu.

Šejk plane prvi pokonci.

Hitro se je zavedel položaja, se otresel prvotnega strahu in vprašal Giuseppa Musolina čisto mirno, kakor da bi bil ta samo po pomoti prišel v to sobo:

— Česa iščeš tukaj, tujec? Kakor vidiš je prišel ta trgovec k meni s pritožbo in jaz sem takoj vstal, da bi ugodil njegovi želji ter zadostil pravici.

— Pravici? ponovi Giuseppe Musolino s strogim glasom. Le počakaj, jaz te bom naučil pravice! Nikar si ne prizadevaj, da bi me znova osleparil! Ne boš me prevaral s svojimi potuhnjenimi besedami! Vse sem slišal in vem za nesramnosti, ki jih nameravaš še nocoj storiti!

Pripravljal si se, da bi na nezaslišan način žalil gostoljubnost in osramotil svoj dom, če bi ga še sploh mogel osramotiti, ker je itak v njem nakopičenega greha do vrha.

Z zvijačo si me ločil od moje Julije in nocoj si jo hotel onečastiti. Ah — — —

In Giuseppe Musolino plane z velikim skokom proti njemu, ga zgrabi z obema rokama za prsa, ga dvigne kvišku, potem pa ga z vso silo trešči ob tla.

Šejk je mislil, da mu je napočila zadnja ura.

Evnuh Kašir je zavpil in odhitel proti vratom, toda Mula ga je udaril z močnim železnim drogom po glavi in nesrečnež se je zgrudil na tla.

Giuseppe Musolino se je vrgel na šejka, ga v nekaterih trenutkih zvezal in mu potlačil robec v usta. Šejk jim torej ni mogel škodovati.

Zvezal je tudi Kaširja, ki je ležal nezavesten na tleh pred vrati.

Ko je bil Giuseppe Musolino tudi gotov s tem debeluhom in je vstal, se je ozrl po sobi in začudeno vprašal svoja zvesta tovariša:

— Kje pa je tisti židovski trgovec? Ko smo vstopili je bil tudi on tukaj?

— Kapetan, mu reče Plon-Plon, hotel sem ga prijeti, pa se mi je izvil iz rok kakor jegulja, sedaj pa tiči skrit za tistimi blazinami!

— Pridi sem! zavpije Musolino.

Toda pretkani trgovec se ni niti ganil. Izza blazin je gledala samo njegova glava s široko odprtimi in izbuljenimi očmi. Musolina pa to ni spravilo iz ravnotežja.

— Plon-Plon, zapove Giuseppe Musolino svojemu tovarišu. Primi ga za noge in ga privleči izza blazin.

Vendar pa zadeva ni bila tako lahka, kakor si jo je zamišljal Giuseppe Musolino.

Židovski trgovec se je branil z rokami in z nogami, valjal se je, padal in se premetaval kakor riba na suhem. Žida ni tako lahko prijeti, ker je silno gibčen.

Po dolgem prizadevanju se je Plon-Plonu naposled le

posrečilo, da ga je prijel za levo nogo in ga privlekel izza blazin pred svojega gospodarja.

— Plon-Plon, zveži ga in mu porini robec v usta! zapove Giuseppe Musolino.

Trgovec je padel pred Giuseppe Musolinom na kolena, začel je ihteti in jokati ter ga rotiti, naj se ga usmili. V vseh mogočih jezikih mu je zagotavljal in prisegal, da je nedolžen pri tej stvari.

Vse to pa mu ni prav nič pomagalo.

Plon-Plon ga je podrl na tla, mu zvezal roke in noge, umiril ga je pa šele tedaj, ko mu je po sili porinil robec v usta, tako da ni mogel revež spraviti niti glasu od sebe.

— Na ta način smo izvršili sedaj najvažnejše, reče Giuseppe Musolino. Potem pa se obrne k mlademu Arabcu rekoč:

— Mula, vzemi ključ od harema iz evnuhovega žepa, toda hiti, prosim te!

Mladi Arabec je izršil povelje in vsi trije so krenili po dolgem hodniku proti haremu.

Pred vhodom v harem je stal velikanski evnuh na straži. roki je držal krivo sabljo.

Mula reče temu evnuhu, da je šejk ukazal, naj popelje v harem ta dva tujca, v dokaz pa mu je pokazal ključe.

Toda evnuh se niti ne gane z mesta.

Prav gotovo je imel strogo povelje, da ne sme nikogar nocoj puščati v harem.

— Na žalost nam ne preostaja v tem slučaju ničesar drugega, kakor prelivanje krvi, zamrmra Giuseppe Musolino. Toda Bog mi je priča, da tega nisem hotel.

Giuseppe Musolino stopi čisto k evnuhu, ki je v tem trenutku odskočil in dvignil sabljo k udarcu.

Toda Musolino je bil hitrejši.

Z bliskovitim sunkom mu je porinil nož do držaja v njegova orjaška prsa.

Zadel ga je ravno v srce, tako da se je velikan zamajal in se brez glasu zgrudil na tla.

Giuseppe Musolino, Plon-Plon in Mula so šli preko njegovega trupla in prišli v predsobo, v kateri je bilo mnogo marmornatih stebrov.

Tu je bila stvar veliko bolj nevarna, ker so na blazinah ob marmornatih stebrih dremali drugi štirje evnuhi.

Ko so zagledali tujce, so planili na noge, toda niti tukaj ni Musolino pustil, da bi evnuhi prvi udarili.

Giuseppe Musolino je neustrašeno planil proti njim, zgrabil je za vrat tistega, ki mu je bil najbližji in ga vrgel na tla takoj na to pa se je spoprijel z drugim.

Pa tudi tovariša nista držala rok križem.

Med tem časom se je Plon-Plonu posrečilo, da je razklal s svojim železnim drogom tretjemu evnuhu glavo, mladi Arabec pa se je boril s četrnim.

Mula je imel najspretnjšega nasprotnika, ki se je vedno izognil njegovemu udarcu.

Giuseppu Musolinu se je posrečilo, da je vzel sabljo evnuhu, s katerim se je boril.

Z enim zamahom mu je odsekal glavo, potem pa je tako sunil evnuha, ki je ležal onesveščen na tleh, v prsa, da mu je iz ust in iz nosa pritekla kri.

Izgubljal ni niti trenutka, temveč hitro planil na pomoč Muli, ki se je nahajal v stiski.

Ko pa je evnuh zagledal tudi njega je takoj zapustil boljše in odhitel po nekih stopnicah navzdol, pri tem pa je na ves glas kričal.

— Prokleta zalega, zaškrta Giuseppe Musolino z zobmi. Saj bo nahujskal celo krdelo proti nam!

Giuseppe Musolino je z vso naglico odhitel za njim in ga dohitel ravno v trenutku, ko se je hotel skriti za neko zaveso ob marmornati steni.

Z enim samim toda sigurnim udarcem na tilnik ga je podrl na tla, toda vpitje padlega je zbudilo in priklicalo vse ostale stražnike.

Vseh stražnikov je bilo v palači štirinajst.

In preden so se Giuseppe Musolino, Plon-Plon in Mula prav zavedli, so bili od vseh strani obkoljeni od stražnikov, ki so postavili svoja koplja proti njim.

Nevarnost je bila velika.

Giuseppe Musolino najbrž ne bo s svojima tovarišema kos tej premoči.

Podlegli bodo, potem pa bo tudi Julija izgubljena...

V nižinah greha

Minili so štirji tedni, odkar je lepa Margareta prišla v vilo vojvodinje Lingi v Chamoixu, v vilo nesrečne žene z mrtvaško glavo.

Nesrečna žena ni niti slutila, da je pripeljala v svojo hišo to lepo ženo hudobnega duha, ki je bo oropal tudi zadnje in najmanjše sreče, ki bi ji jo nudilo sicer življenje.

Precioza se je bavila samo z eno mislijo, kako bi čim trdneje priklenila k sebi svojega moža, ki se je po dolgem letu zopet vrnil k njej in sklenil, da bo živel z njo, čeprav ji ni ničesar obljubil, kar bi mogla žena pričakovati od ljubljenega moža. Vendar ji je tudi to bilo dovolj.

Preciozo je tudi ta malenkost osrečila.

Nesrečna žena je bila hvaležna usodi, da ji je namenila življenje v bližini človeka ki ga je ljubila in četudi se je morala zadovoljiti samo s tem, da ga bo lahko samo gledala in ničesar več.

Prijateljski odnošaji, ali pa kakor tudi drugače pravimo, zubezen med bratom in sestro!

Kadar je bila včasih sama in je premišljevala o tej nepriakovani in veliki sreči, si je dejala:

— Čeprav je njegova odločitev še tako trdna in iskrena in četudi se je že precej privadil ostudnemu izrazu mojega braza, mu bo kljub temu težko.

K sreči ima sedaj v palači lep in svež dekliški obraz, v katerem lahko uživa. In kljub temu bo ostal samo moj, Margareti pa ne bo nikdar prišlo na misel, da bi mi ugrabila to, kar je last njene dobrotnice in rešiteljice.

Uboga Precioza.

Pozabila si, da je na svetu mnogo ljudi, ki jim je pojem hvaležnosti popolnoma neznan.

Pozabila si in nisi polagala nobene važnosti na prastaro resnico, da je zelo nevarno postaviti poleg mladega moža, v ligar žilah se pretaka vrela kri, mlado in lepo ženo, posebno pa še, če je ta žena polna samoljubja in podlosti.

Margareta pa jo je znala popolnoma zaslepiti.

Ubogo ženo z mrtvaško glavo je tako omamila in prelepila, da se je revica vsak dan zahvaljevala Bogu, da je po-

slal v njeno hišo tako dobro in plemenito deklico, ki je še pravi nedolžni angel.

Margareta pa je šla s svojo predrznostjo in s svojimi načrti še dalje.

Nekega dne je prišla k Preciozi in jo s solznimi očmi prosila, naj ji dovoli, da bi odšla od nje.

— Zakaj? Kaj se je vendar zgodilo? Mar ti ne ugaja več pri nas? se vznemiri vojvodinja.

— Ah, ne, ne, gospa vojvodinja, odgovori hitro pretkana Margareta. Kako naj bi mi vendar ne ugajalo v tem rajju, kjer je življenje tako lepo?

— Zakaj hočeš torej oditi? Ali te je kdo užalil? Ali pa te morda kdo podi?

— Ne, ne, zaihti Margareta. Nihče me ne žali, ne vi, niti služabniki...

— Kdo torej? Pa ne da bi bil to — moj mož? se prestraši nesrečna Precioza.

Margareta pordeči pri teh besedah kakor zrela črešnja in si zakrije obraz z rokama.

— Kako? Mar je to mogoče? se začudi Precioza. Ali te vojvoda morda...

— Ah, gospa vojvodinja, ne dolžite svojega moža. On je najplemenitejši človek, ji vpade Margareta hitro v besedo, vojvoda se mi ni nikdar skušal niti s pogledom, niti z besedo približati, toda — jaz sem...

— Kaj, dete moje? jo prekine vojvodinja. Povejte mi vse odkritosrčno!

— O, mar vam moram vse povedati! vzklikne Margareta in poklekne pred Preciozo. Prezirajte me, gospa, pahnite me od sebe, imenujte me nehvaležnico, toda jaz sem opazila da mislim preveč na vojvodo in bojim se, ne, ne, te strašne resnice ne smem povedati...

— Ah, sedaj razumem, vzklikne vojvodinja, ki je dvignila Margareto k sebi in jo objela. Kajneda, ti sanjariš o vojvodi, dete moje? On si je osvojil tvoje srce? Neumnica moja. In radi tega me hočeš zapustiti?

Ne, nikdar se ne bo to zgodilo!

Saj je popolnoma naravno, da te je vojvoda, ki je tako lep, plemenit in dober, očaral.

Toda nadejam se, da boš imela toliko moči in zadržala zabranjeno ljubezen in da ne boš nikdar pozelela tega, kar pripada že nekomu drugemu!

Ta prizor je končal na najganjivejši način.

Margareta je obljubila Preciozi, da si bo prizadevala, da bo še v kalem udušila svoja čuvstva, ki bi tudi njej sami ne prinesla ničesar, če bi se utegnila razviti.

Margareta je odšla iz sobe.

Precioza je strmela s solznimi očmi v vrata, za katerimi je izginila Margareta in si mislila z neko posebno toploto v srcu:

— Kako naivna je! Prekrasna deklica! Vsaka druga bi na njenem mestu skrivala takšna čuvstva, ona pa mi jih je tako nedolžno zaupala!

Da bi priredila svojemu možu čim več veselja, je vojvodinja premnogokrat prirejala izlete v planine. Teh izletov so se udeležili vojvoda Lingi, njegova soproga, Margareta in stari Preciozin služabnik David.

Od doma so se po navadi odpravili zgodaj zjutraj, najraje takrat, ko solnce še ni vzšlo.

Stari David je vodil mezga, ki je nosil na svojem hrbtu živeža za ves dan, ker so se navadno vračali šele pozno zvečer v Chamonix.

Na teh izletih je vojvodinji zelo ugajalo, ker so le redkokdaj srečali kakšnega človeka.

— Kako bi bilo, če bi šli kedaj do tiste kolibe, v kateri sem te našla oni dan? je predlagala žena z mrtvaško glavo nekega dne Margareti.

Ali pa bi bili tudi vi za to? se je obrnila nato k vojvodi. Od tiste kolibe je prekrasen razgled, pa tudi do vrha Mont Blanca ni odtam več daleč.

— Če je takšen izlet brez nevarnosti, odgovori vojvoda Lingi, nimam ničesar proti temu. Bojim se samo, da bi bil za vas prenaporen, vojvodinja.

— O, ne, izjavi vojvodinja! Prav dobro se spoznam na plezanje po hribih, mislim pa, da to tudi za Margareto ne bo pretežko. Jutri zjutraj jo bomo torej mahnili proti vrhu Mont Blanca, velja, kajneda?

— Velja! sta pritrdila Margareta in vojvoda.

S tem je bila debata končana in začelo se je pripravljati za nevarno pot.

Zjutraj so odšli.

David to pot ni vzel s seboj mezga, ker bi po višjih predelih ne mogel hoditi, temveč je spravil hrano v zavoj, ga povezal in si ga naložil na rame.

Vojvoda in dame so bili oblečeni kot turisti, ta obleka je Margareti prav posebno pristojala. V njej je prišla njena plavalasa glavica še prav posebno do veljave.

Ah, Precioza pa ni opazila poželjivih pogledov, s katerimi je vojvoda motril Margareto, ušli pa so ji tudi Margareti koketni pogledi, ki so počivali na vojvodi, kadar je mislila da je nihče ne vidi.

Dan je bil prekrasen, ne prevroč, toda zelo prijeten in kakor nalašč ustvarjen za izlete v prirodo.

Vojvoda je bil izredno dobro razpoložen, neprenehoma se je šalil, tako da se je sicer izredno resna vojvodinja morala včasih zasmejati njegovi duhovitosti.

Pripovedoval je o Parizu, o potovanjih po tujih kontinentih, med svoje pripovedovanje pa je prav spretno vpletel kakšno duhovito pustolovščino.

Margareta je poslušala mehko zvenenje njegovih besed in ni ji ostalo prikrito, da govori vojvoda prav za prav samo zanjo in da si prizadeva, da bi vzbudil njeno pozornost s svojim živahnim pripovedovanjem.

Hodil je poleg Margarete, vojvodinja je šla pred njima, stari David pa je ostal daleč zadaj.

Kadar je postala pot bolj strma ji je vojvoda ponudil roko, da bi se uprla nanjo in pri vsakem takšnem dotiklaju je Margareta čutila, da je ta stisk bolj krepak kakor pa bi moral biti.

Pa tudi že mnogokrat prej je pretkana sleparka opazila, da gori v vojvodovem srcu plamen prepovedane ljubezni, njej ni ostala prikrita nobena njegova kretnja, noben njegov pogled, četudi je bil tako preračunan, da ga Margareta ne bi bila smela videti.

Samo po sebi umevno je, da si je Margareta prizadevala, da bi ta plamen še bolj podnetila in baš sedaj, ko so stopali po ostrih grebenih proti vrhu Mont Blanca, je premišljevala, kako bi povzročila požar v njegovem žarečem srcu.

Ko so prispeli na pot, ki je vodila ob prepadu, ki ni bil baš preglobok, se ji je nudila ugodna prilika za izvršitev njenega načrta.

Margareta je hitro pregledala okolico, prepričala se je, da globina ni baš prevelika in da bi se človek, ki bi strmoglavil vanjo, nikakor ne mogel smrtno ponesrečiti, ker je bilo dno pokrito z debelim snegom.

Precioza je hodila prva, za njo vojvoda, tretja je bila Margareta, stari David pa je bil zadnji.

Niso še hodili nekaj trenutkov po tej poti v takšni vrsti, ko je vojvoda zaslišal za seboj krik in ko sta se on in vojvodinja ozrla, sta zagledala Margareto, ki je ležala na snegu na dnu prepada.

Vse to se je zgodilo tako hitro, da prestrašena vojvodinja in njen soprog nista imela niti toliko časa, da bi zavpila, kaj sele, da bi si lahko mislila, kako se je to zgodilo.

Margareta je ležala na snegu in se ni ganila.

— Margareta, dete moje, vstani! vzklikne nesrečna žena z mrtvaško glavo, ki se je nagnila nad prepad. Ah, pa ne da bi se ji kaj pripetilo?!

Vojvoda Lingi je samo prebledel, ko pa je odgovoril, je njegov glas drhtel:

— Ne, stavil bi, da se ji ni ničesar pripetilo, ker je padla na sneg, ki je zelo mehak. Onesvestila se je pa od strahu, splezal bom k njej in jo izvlekel.

Sicer pa je bilo to lažje reči kakor pa storiti.

Baš na tem mestu je bila skala popolnoma strma, tako da je bilo nemogoče plezati po njej.

Vojvoda je hitro razvil vrv, ki jo je nosil za vsak slučaj na plečih, pritržil jo je k neki skali in se previdno spustil po njej v globino.

Vojvodinja je vse to opazovala s strahom.

Trepetala je za življenje svojega moža, vendar pa mu ni mogla nasprotovati. Margareto je bilo treba namreč na vsak način rešiti iz prepada.

Vojvoda je hitro prilezel v prepad.

Položil je najprej roko na Margaretino srce.

Še je utripalo, Margareta pa, ki se v resnici ni onesvestila je čutila, kako se je vojvodi pri tem dotiklaju stresla roka

Reševalec jo je privezal na vrv, pri tem pa se je moral zopet dotikati njenega telesa, vsak takšen dotiklaj pa je deloval nanj kakor električna iskra.

Splezal je po vrvi na pot.

Oddahnil si je malo, potem pa sta z vojvodinjo potegnili Margareto iz prepada.

— Uboga Margareta, vzklikne vojvodinja, ko je pokleknila poleg pretkane žene, ko sta jo privlekla na varno. Njene oči so zaprte! Ah, samo, da bi se ji kaj ne zgodilo! Da je le mogla biti tako neprevidna!

— Ne, draga moja, trdno sem prepričan, da se ji ne bo ničesar pripetilo, odgovori vojvoda. Vendar pa je položaj precej neprijeten.

Margareta, se prav gotovo ne bo mogla vrniti peš-tem-več bova morala priskrbeti nosila in močne ljudi, ki jo bodo lahk odnesli po strmi poti.

Radi tega vam predlagam, da ostanete tukaj z Margareto, ali pa še boljše, odnesite jo v kolibo, ki ni več daleč! Ko boste zavili za tole skalo, jo boste že zagledali. Vrata so itak vedno odprta.

Jaz pa grem nazaj in bom poslala Davida v dolino, vrnila se bom čez kakšne pol ure. V kolibi boste našli čaja in samovar. Napravite ji čaj, toda hitite!

Vojvodi je bil ta predlog, samo po sebi umevno, čisto po volji, uboga žena pa ni niti slutila, kakšni nevarnosti se izpostavlja s tem, da pušča mladega in ognjevitega moža samega z lepo in pretkano mlado ženo.

Vojvoda je dvignil Margareto v svoje naročje, Precioza pa jo je mahnila Davidu naproti.

Pot do kolibe zares ni bila dolga, pa če bi bila tudi desetkrat daljša, bi vojvoda ne bil omahoval in bi rad nosil svoje prijetno breme.

Pritiskal je njeno telo k sebi, roke pa so se mu pri tem tresle in težko je sopol.

Bil je trdno prepričan, da bo Margareta vsa pordečela, ko se bo zbudila, pričakoval je celo, da se bo silno razjezila, ko ga bo zagledala.

Vojvoda jo je namreč smatral za čisto in nedožno.

Margareta pa ga je gledala izpod dolgih, napol odprtih trepalnic.

Stresla se je ob misli, da je naposled sama z njim, prvi-krat sama, česar tam spodaj v palači v tihem Chamonixu ni mogla nikdar doseči.

Tam je bila vedno cela četa služabnikov v njegovi bližini ki je vse videla in katerih pogledom bi ne mogla uiti, tukaj med gorami pa je ni nihče videl, nihče je ni slišal. Tu ni bilo rado-vednih oči in ušes.

Margareta si ne bi bila mogla misliti ugodnejšega trenutka za izvršitev svojega načrta.

Ah, ta grešnica si je znala izmisliti svoj padec v prepad, nihče pa ni vedel, da je Margareta potegnila s tem tudi vojvodo v nižine greha...

V krvi in plamenu

Giuseppe Musolino ni bil še nikdar v težjem položaju, nikdar še ni imel manj izgledov za uspeh kakor tedaj, ko je bil naenkrat obkoljen od štirinajstih šejkovih sužnjev.

Toda v tej borbi je imel veliko prednost, na katero se je lahko zanesel, ta prednost pa je bila strahopetnost teh ljudi.

Štirinajst močnih ljudi s kopji v rokah je stalo proti trem možem, ki pa so bili odločni in pogumni in so gledali pred seboj svetlo točko, ki jih je navdajala z neustrašenostjo, njihovi nasprotniki pa so bili nesrečneži in strahopetci, ki so služili za ubogo plačo in katerim je bilo življenje mnogo dražje kakor Giuseppeu Musolinu.

Komaj je Giuseppe Musolino planil med nje in najbližjemu razklal glavo, je v njihovi vrsti nastala strašna zmešnjava, silno so se prestrašili in se umaknili.

Za Giuseppe Musolinom sta planila tudi Plon-Plon in Mula s strašnimi železnimi drogi v rokah.

V največji zmedi in med prestrašenimi klici so zbežali vsi proti glavnemu izhodu, Giuseppe Musolino pa je naenkrat obstal pred samim vhodom v harem.

Prav dobro je vedel kakšno nevarnost bi mu utegnili povzročiti nasprotniki za njegovim hrbtom, lahko bi mu bili zaprli izhod, toda kljub temu ni omahoval niti en sam trenutek, temveč je šel po ozkem hodniku, da bi bil naposled zopet v bližini žene, ki mu je bila tako draga.

— Plon-Plon, postavi se pred vrata in nikakor ne dovoli, da bi mi zaprli izhod, zakliče Giuseppe Musolino svojemu zvestemu tovarišu, potem pa odhiti, kolikor so ga nesle noge, po stopnicah navzgor v ozek hodnik z mnogimi vrati.

Toliko število vrat ga je spravilo v zadrego, neodločno je obstal, v tem trenutku pa je zaslišal Julijin glas:

— Nočem, tega nočem piti! Jaz vem, da je to neko sredstvo za uspavanje ...

Kakor neumen je odhitel Giuseppe Musolino k vratom, za katerimi je slišal Julijin glas, razbil jih je z enim samim udarcem s pestjo, planil skozi razvaline v sobo, v kateri je zagledal čuden prizor.

Pred njim je sicer stala Julija, toda skoraj bi je ne bil spoznal.

Bila je oblečena v prekrasno obleko iz bele svile, ki je bila vezana z zlatom.

Prav gotovo so ji oblekli to obleko po sili, da bi jo pripravili za sprejem šejka.

V laseh je imela vpleten biser, pred njo pa je stala nekakršna ženska s čašo v levici in z bičem v desnici.

Giuseppe Musolino je takoj razumel vso situacijo.

Starka je brez dvoma imela povelje, da mora dati Juliji uspavalno sredstvo pod vsakim pogojem. Če bi se Julija branila, bi moral storiti tudi bič svoje.

Giuseppe Musolino je planil k tej odurni starki, jo podrl z močnim udarcem na tla, potem pa je zgrabil bič ter jo začel pretepsti z divjo jezo.

Starka je vreščala, se zvijala in tulila.

Ko je Giuseppe Musolino mislil, da jo je že dovolj premlatil, je vrgel bič na tla, se obrnil in z vzklikom blaženosti objel Julijo, ki mu je omahnila na prsi.

Poljubljal jo je, božal in gledal, kar ni se mogel nagledati njenega angelskega obličja.

Kako nepopisno srečen je bil, da jo je rešil!

— Vrzi s sebe te cunje, ji reče Giuseppe Musolino, ko se je je nagledal. Ne morem te videti v njih, toda, počakaj, obdrži jih na sebi. Ne preostaja nama ničesar drugega, kakor da čimprej zbeživa odtod.

— Da zbeživa? vzklikne Julija.

— Čim prej, tem bolje! odgovori Giuseppe Musolino. — Tukaj nisva na varnem, vsak trenutek bi nama lahko prinesel nesrečo. Beživa, Julija!

Julija ga ni več izpraševala, dala mu je roko in šla pogumno za njim.

V haremu je vse oživelo.

Žene so kakor neumne tekale iz sobe v sobo, bale so se nekega strašnega sovražnika, o katerem so mislile, da je obkolil oazo Among.

Ko je Giuseppe Musolino prispel z Julijo do izhoda, je dobil tam Plon-Plona in Mulo.

V palači je povzročil Giuseppe Musolino s svojimi tovariši takšen strah, da se mu nihče več ni upal nasprotovati, kaj šele da bi se ga upal napasti.

Toda prvi strah bo kmalu minil, razen tega pa se je Giuseppe Musolino bal, da bo vest o nenavadnem dogodku v palači kmalu prodrla v mesto in v tem slučaju bi imel opraviti s postoterjenim sovražnikom.

— Mula, reče Giuseppe Musolino mlademu Arabcu, sedaj ti nalagam najtežje, da nas čimprej odvedeš iz tega strašnega kraja! Kje so šejkovi hlevi?

— Takoj te bom popeljal tja, odgovori Mula, toda dovoli mi, da ti najprej nekaj svetujem!

Ne pusti šejka živega! Pohodi strupenega črva, kajti prepričan sem, da bo napel vse sile, da bi tebe in tvojo ženo zopet dobil v svojo oblast.

— Res je, kar praviš, Mula, odgovori Giuseppe Musolino s svečanim glasom. Pošast moramo ubiti! Pojdimo hitro, da bi čimprej končali strašni obračun z nesramnim šejkom in z njegovimi podlimi pomagači!

In hitro so odšli v sobo, kjer so ležali na tleh zvezani šejk, evnuh in trgovec.

Musolino se ni prav nič obotavljal.

Prvi je prišel na vrsto Kašir.

Z enim samim zamahom mu je Giuseppe Musolino prerezal vrat in ko se je debeluh še boril s smrtjo, je skočil gospodar kalabrijskih gora k šejku in mu prerezal vrvi, s katerimi je bil trdno zvezan.

Rešen neprijetnih vezi je šejk skočil na noge in se zazrl v svojega strašnega nasprotnika. Giuseppe Musolino pa ni imel časa za dolgotrajno sodbo, postavil se je čisto k šejku in mu dejal s strogim glasom:

— Šejk Amonga, odbila ti je zadnja ura. Krvoločna žival si in že zdavnaj si si zaslužil smrt, ki sem ti jo sedaj namenil! Ne boj se, ne bom te dolgo mučil! Samo nož ti bom potisnil v tvoje izdajalsko srce...

In preden je mogel stari šejk spregovoriti tudi eno samo besedico, mu je Giuseppe Musolino porinil nož v srce. Rdeča kri je brizgnila iz rane.

Šejk se opoteče, obrne oči in neslišno omahne mrtev na tla.

Trgovec Kalmus je v smrtnem strahu gledal, kar se krog njega dogaja. Prav dobro je vedel, da čaka tudi njega zasluženo plačilo, slutil je, da ne bo ušel strašnemu maščevanju užaljenega in prevaranega soproga.

— Odprite okno! Ukaže Giuseppe Musolino svojima to-

varišema. Ta lopov ni vreden, da bi mu dala moja roka smrtni sunek. Obesite ga na okno! Saj so mu bile vislice tudi tako zagotovljene!

— Ah, ne, ne! zavpije trgovec. Dal vam bom ves denar, vse zlato, kar ga imam s seboj...

— Poberite mu denar, potem ga pa obesite, ga Giuseppe Musolino prekine neizprosno.

Plon-Plon in Mula sta hitro izvršila povelje svojega gospodarja.

Čez nekaj trenutkov se je židovski trgovec z živim blagom zibal na vrvi.

Julija je gledala proti vratom, da bi ne videla tega strašnega prizora.

Ko pa je slišala, da je maščevanje kojačno, je planila h Giuseppeu Musolino in ga z drhtečim glasom prosila, da bi čimprej zbežali odtod.

— Takoj bomo zapustili ta strašni kraj, ji odgovori Giuseppe Musolino, toda najprej moram izvršiti še drugi del svojega maščevanja.

Zažgati moramo to palačo, to hišo greha in krivice, naj vsi zvedo, koga je sprejel danes na stanovanje šejk oaze Amonga! Naj tudi oni vedo, kdo je Giuseppe Musolino, kalabrijski ropar in strašni gospodar Aspromontov!

Plon-Plon, zažgi palačo!

— Kakor ukazujete, odgovori Plon-Plon, ki je bil za svojega gospodarja pripravljen storiti vse, kar bi ta zahteval, toda dovolite mi, da vam satvim praktičen predlog. Mislím namreč, da bi ne bilo baš prenapačno, če bi si malo ogledali šejkovo zakladnico in njegovo blagajno.

— Ne, Plon-Plon, se odločno zoperstavi Giuseppe Musolino. Nočem, da bi kdo dejal, da Giuseppe Musolino ropa mrtvece.

Pojdi, Mula, se nenadoma obrne Giuseppe Musolino k svojemu prijatelju in pomočniku, osedlaj konje! Ostalo bo Plon-Plon sam izvršil!

Mula je hitro pojasnil Plon-Plonu, kako bo prišel do hlevov, sam pa je vodil Giuseppa Musolina in Julijo iz palače na prostrano dvorišče.

Brez vsake zapreke in nezgode so šli po prvem dvorišču v katerem ni bilo žive duše, odtod pa so majhna vrata vodila v drugo dvorišče.

Tudi tukaj ni bilo nikogar.

Vsi so se razbežali na vse strani, ko se je razširila strašna vest, da je udrl v harem neki kristjan, ki ima s seboj vse polno vojakov.

Ko so prišli v dolg in lep hlev, v katerem je počivalo mnogo odličnih arabskih konjev, si je Giuseppe Musolino izbral nekaj najlepših, Muli je ukazal, naj vzame tudi nekaj hrane s seboj in baš ko so se popolnoma pripravili za pot, je prišel k njim tudi Plon-Plon.

— Kapetan, javi Francoz svojemu gospodarju, čez nekaj trenutkov bo vsa palača v plamenih tako, da bi je niti pariški ognjegasci ne mogli pogasiti.

Giuseppe Musolino je pomagal Juliji, da se je spravila na konja, potem pa je tudi sam zajahal svojega konja ter ga vzpodbodel. Za njima sta jo udarila tudi Plon-Plon in Mula.

Mula je jezdil na čelu in jih vodil v divjem diru po neki stranski poti okoli mesta.

Jezdili so kakšne četrt ure, ko je Giuseppe Musolino zdajci zagledal na nebu neko zarjo.

Obrnil se je in zagledal velikansko šejkovo palačo, ki so jo objemali strašni plameni.

— Gori, strašni plamen, uniči vse! vzklikne Giuseppe Musolino. Nam pa daj, da bomo pozabili na vse, kar smo v tej hiši doživeli. Naprej, prijatelji!

Konji so dirjali kakor da bi se hoteli kosati z vetrom, ki je vel nad zemljo.

Za njimi pa je ostal visok steber plamena, ki je požiral prekrasno palačo.

Ostudna prevara

Vojvoda Lingi je prispel s svojim sladkim bremenom do kolibe sredi ledenega polja in ga položil na prav tisto ležišče, na katerem je Margareta že nekoč ležala.

Po povelju plemenite vojvodinje je bilo sedaj v hiši zopet vsega, kar je potreboval potnik, ki bi bil slučajno zašel v tem strašnem pogorju.

Vojvoda je hitro pripravil kakao, s katerim bi se bila morala Margareta okrepčati in se ogreti, potem pa si je prizadeval, da bi ji zopet vrnil zavest.

To mu ni bilo težko.

V kolibi je bila tudi posebna omarica, v kateri so bila najrazličnejša zdravila.

Vojvoda je vzel iz nje neko stekleničico in ji začel drgniti čelo in senci.

Sredstvo je hitro pomagalo.

Prsi lepe sleparke so se začele enakomerno dvigati in padati v globokem in pravilnem dihanju, njena lica so pordečela, globoko je zavzdihnila in počasi odprla oči z dolgimi svilnatimi trepalnicami.

Pogledala je okoli sebe in zašepetala:

— Kje sem?

— Gospodična Margareta, jo vojvoda veselo pozdravi, ne bojte se ničesar. V kolibi ste na Mont Blancu, jaz pa se tukaj — poleg vas!

— Kje pa je vojvodinja? vpraša Margareta tiho in se začne prestrašeno ozirati po sobi.

— Vojvodina je odšla, da bi srečala starega Davida, odgovori vojvoda. Bala sva se, da bi se ne mogli peš vrniti, radi tega sva poslala po nosače in nosilnico.

— Ah, tedaj sva sama, vzklikne Margareta in se čisto lahko strese.

Tudi mladi vojvoda se je stresel pri teh besedah.

Tudi on sam je šele sedaj spoznal položaj, v katerem se je nahajal.

Margareta je opazila zadrego na njegovem obrazu, ko je dejal:

— Da, sama sva.

Margareta je pridušeno kriknila in se dvignila na svojem ležišču.

Njeni bujni plavi lasje so se ji vsuli po ramenih, proseče je dvignila roke k vojvodi in vzkliknila:

— Ah, gospod vojvoda, pojdiva takoj nazaj, prosim vas, pojdiva.

— Margareta — odgovori vojvoda in Margareta je opazila, kako je njegov glas zadrhtel.

Zagotavljam vam, da mi je vaša želja ukaz in če mi jo še enkrat ponovite, bom seveda takoj odšel z vami v dolino. — Toda upoštevajte, da sva se z vojvodinjo domenila, da se bova tukaj našla in zelo neprijetno bi mi bilo, če bi prišla sem, naju pa bi ne bilo tukaj.

Sicer pa sem pripravil za vas topel kakao, ki vam bo zelo prijal po fistem neprijetnem slučaju, pripomniti pa moram,

me žalite s tem, da nimate tliko zaupanja do mene, da
čete takoj bežati.

Margareta, reče mladi vojvoda in stopi čisto k njej, kaj
vam storil, da me tako sovražite?

— Jaz da vas sovražim? Ah, Bog, tedaj niti vi sami ne
verjamete tega, kar ste pravkar rekli! odgovori Margareta in
ovesi oči z dolgimi trepalnicami.

— Margareta, prosim vas, bodite napram meni iskreni,
povejte mi vse!

— Jaz, jaz moram bežati od vas, vojvoda Lingi, odgo-
ori Margareta kakor mučenica. Prosim vas, ne izprašujte me,
ne izprašujte in ne zahtevajte, da bi vam vse povedala — ne
morem vam povedati.

Silna rdečica je zalila obraz mladega vojvode in neka
artnja mu je pogledala iz oči!

— Margareta, ali je mogoče! vzklikne vojvoda. Marga-
eta — ah, ne, ne, nobeni nadi ne smem dovoliti, da bi se na-
nelila v mojem srcu, ne smem se nadejati, da ste hoteli oditi
samo radi tega, ker...

Vojvoda umolkne.

Zapeljiv Margaretin pogled ga je v tem trenutku zadel v
lobino duše in ta pogled mu je povedal več, kakor bi mu
mogle povedati vse besede.

Mladi vojvoda je razumel ta pogled in že v naslednjem
trenutku mu je Margareta omahnila v naročje.

— Ah, ljubim te, zašepeče Margareta. Vzljubila sem te,
sem te prvokrat videla! Toda bala sem se tega čuvstva, ker
pripadaš že drugi.

Margareta ga kakor omamljena stisne v objemu, toda
hitro se mu izvije iz naročja in vzklikne:

— Ah, gorje mi, kaj sem storila! Udala sem se čuvstvu,
ki je nedostojno in podlo!

Margareta se je razjokala, toda njene solze so bile po-
narejene.

— Margareta! vzklikne vojvoda. Ne očitajte si ničesar,
vi niste krivi...

Margareta položi nežno svojo glavo na njegove prsi,
adajci pa se zopet zdrzne in reče s strahom:

— Ah, ali ne slišite nekih korakov?

— Ne, Margareta, vojvodinja in David se še ne moreta
sedaj vrniti, ji odvrne vojvoda. Tebi se samo zdi, da nekdo
prihaja. Najmanj pol ure imava še časa.

Peljal jo je h klopi in sedel k njej.

Margareta mu položi svojo glavo na prsi, vojvoda pa jo vpraša z bleščečimi očmi:

— Margareta, povej mi, me li zares ljubiš?

— Ljubim, zašepeče Margareta čisto tiho, to besedo pa je izgovorila z zanosom, ki lahko omami vsakega moškega bolj kakor klic in prošnja.

— Če me ljubiš, vzklikne mladi vojvoda strastno, tedaj bodi moja!

Če bi bila Margareta navadna sleparka, kakršne srečujemo v življenju premnogokrat, bi nasprotovala njegovim željam, toda Margareta se je zavedala, da bo še bolj zavladala, če bo popustila, vedela je, da se ji bo posrečilo, da ga bo s svojimi dražestmi še bolj priklenila k sebi.

— Jaz vem, da sem neumna, zašepeče Margareta, ker popuščam, ti me boš pozneje samo preziral. Toda če bi vedela, da bom s tem zaigrala srečo svojega življenja, ah, tudi tedaj bi . . .

Mala koliba na vrhu Mont Blanka se je v tem trenutku spremenila v hram ljubezni.

Toda misel, da bi ju vojvodinja lahko zalotila, ju je zdravila iz te opojnosti.

Margareta se je prva spomnila na to.

Izvila se mu je in si začela urejevati obleko in razkuštrane lase.

— Ah, kako nesrečna sem, je govorila Margareta in se naslanjala na vojvodo. Sedaj, ko sem mislila, da sem srečna, moram reči tej sreči za vedno zbogom . . .

— Ne govori tako, Margareta, se je branil mladi vojvoda. Zakaj bi zavrgla srečo, ko je vendar samo od nje odvisno, če hočeva biti srečna.

— Ne, dragi, mu odvrne Margareta in ga pogleda s solznimi očmi, midva se morava ločiti. Pomisli tudi sam, kaj bi bilo v slučaju, da bi ostala? Mar bi mogla skriti najino srečo pred tvojo ženo? Misliš, da bi se ne oglasil prav kmalu kakšen vohun in ovaduh, takrat pa bi nama napočil konec?

— O tem ni niti govora, se razjezi vojvoda, ta bi takoj frčal iz hiše.

— Vseeno, dragi, pred vohuni in ovaduhi se človek ne more skriti, mu hitro odvrne Margareta. Ali pa si lahko predstavljaš moje trpljenje, ko bi te morala gledati ob strani žene, katere itak ne ljubiš?

Ne, dragi, bom že našla neke na svetu prostora in vedno se bom spominjala na tebe...

Po teh besedah si pretkana Margareta zakrije obraz z rokama in pridušeno zaihti.

Vojvoda pa ji nežno vzame roki z obraza in ji reče:

— Poslušaj me, draga. Res je, kar praviš: vezan sem na isto ženo, katere pa ne ljubim. Ti ne veš, kako težko mi je, da jo moram imenovati svojo ženo.

Toda do tega koraka so me privedle neke okolnosti, katerih ti ne morem tako hitro povedati.

Mislim, da mi ni treba še posebej zagotavljati, da je še nikdar nisem objel, niti da je z menoj preživela poročno noč, kakršno prežive po navadi drugi zakonci.

— Mar se ne čutiš dovolj močnega, da bi raztrgal zakonske vezi, ki te vežejo z njo? ga vpraša Margareta.

Vojvoda umolkne.

Ko pa je čez nekaj minut zopet pogledal svojo ljubico, mu je temna rdečica zalila obraz, tiho ji je dejal:

— Ne, nimam te moči.

Margareta je stopila korak nazaj, vsakdo bi bil lahko opazil kako se je stresla.

— Kako, je komaj spregovorila čez nekaj trenutkov. Ti bi torej ne bil tako pogumen, da bi stopil pred njo in ji priznal, da ljubiš drugo? Ah, tedaj sem se zmotila v tebi, tedaj vem, da si...

— Molči, Margareta, jo prekine vojvoda. Tega, kar zahtevaš od mene, ne morem storiti.

Preprečiti moram škandal, ker svet do danes ne ve, da je žena z mrtvaško glavo moja zakonska žena. Takoj po poroki sem jo namreč pripeljal semkaj, kjer živi daleč od sveta, v Parizu pa nihče ne ve, da sva poročena.

Javna ločitev bi spravila to zadevo na dan, moja sramota bi postala javna, vsi bi se mi rogali, jaz pa tega ne bi mogel prenesti.

Rajši bi umrl...

Mislim, da me sedaj razumeš?

Margareta je uvidela, da ima vojvoda prav, prav tako pa je tudi vedela, da je še mnogo drugih načinov razen ločitve, po katerih bi dosegla, da bi bil popolnoma njen.

Zato mu je odgovorila navidez silno žalostna:

— Razumem, dragi, ti se nočeš ločiti od nje. Dobro torej,

tedaj ostani z njo, toda ne zadržuj me in mi dovoli, da še danes zapustim tvojo hišo!

— Ne, Margareta, ti ne smeš oditi od mene! Če greš ti, bom šel tudi jaz s teboj! odgovori vojvoda odločno in jo prime za roke.

Margareta ga objame.

— Tudi ti hočeš oditi z menoj? je šepetala pretkana sleparka. Ah, da, pojdiva odtod! Svet je velik, našla bova tih kotiček in uživala svojo srečo.

— Da, da, Margareta, odšla bova odtod, je kakor v omotici ponavljal mladi vojvoda. Prepotovala bova tuje države in morja, odšla bova nekam daleč, odtam pa bom pričel s Preciozo pogajanja, kako bi lahko izvedla to ločitev brez senzacij. Ali ti je tako prav, Margareta?

— Da, dragi, toda če bova odšla tajno, boš ostal brez sredstev pripomni Margareta z najnedolžnejšim izrazom, jaz pa — jaz sem siromašna ...

— Ne boj se, draga, ji hitro odvrne vojvoda. Takšna, kakršna si, si moja kraljica. Jaz pa imam pri sebi znatno vsoto. Razen tega pa mi nihče ne more zmanjšati dohodkov. Vsega boš imela, kar ti bo pozelelo srce, kajti jaz sem neizmerno bogat, pa tudi ti boš bogata.

Ta izjava o denarju je bila za pretkano Margareto največjega pomena.

V prvi vrsti je Margareta potrebovala mnogo denarja, kajti samo z denarjem bi bila lahko izvršila strašno maščevanje in prisego, ki jo je položila v cerkvi San Loreta v Rimu ob Luigijevi navzočnosti.

V tem trenutku ni niti pomislila na Luigija Borgeza, ki je ostal daleč za njo, kakor nejasne sanje.

Sedaj je ujela vojvodo na svoje limanice in z njim se je hotela okoristiti.

Hitela sta, da bi se dogovorila o vsem, da bi povedala drug drugemu vse, kar sta smatrala za važno, preden bi prispela vojvodinja s služabnikom.

Dogovorila sta se, da bosta še nocoj pobegnila najprej v Pariz, odtam pa v Egipt, v deželo nekdanjih Faraonov.

Po medsebojnem sporazumljenju, bi bila morala Margareta priti ob dveh po polnoči do griča pred Chamonixom, kjer bi jo čakal vojvoda z lahko kočijo.

Načrt je bil gotov.

Še enkrat sta se objela, toda v tem trenutku so se oglašili koraki pred kolibo, vrata se odpro in na njih se pojavi žena z mrtvaško glavo.

V tem trenutku se je pokazalo, kako si ohrani žena v najkritičnejših trenutkih prisotnos duha. V tem prednjači sicer slabotnejša ženska moškemu.

Medtem ko je stal vojvoda zbežan in bled, povešenih oči in brez besede sredi sobe, je Margareta odhitela k vojvodinji, jo prijela za roko in jo odpeljala k mizi.

— Ah, kako lepo je, da ste baš sedaj prišli, gospa vojvodinja, vzklikne Margareta. Pravkar sva se pripravila, da bi malo zajtrkovala. Pristrčna vam hvala, gospa, da ste bili tako dobri in ljubeznjivi, da ste se tako trudili za mene. K sreči se je vse dobro izteklo in kakor me vidite, sem zopet srečno na nogah.

— Zares! odgovori vojvodinja, ki je nekaj trenutkov strogo gledala Margareto, potem pa zopet svojega moža. Vidim, da se zelo dobro počutite in to me veseli!

Toda, kaj vam je, Emil? Tako blede ste, ali ste morda bolni, ali vam je slabo?

— Ah, nič ni hudega, odvrne hitro Margareta mesto vojvode. Gospod vojvoda se je silno utrudil, ko me je moral nesti do kolibe, pa tudi obleko ima premočeno od snega. Prav gotovo se je malo prehladil.

— Da, to je bilo čisto verjetno, odvrne vojvodinja. Najboljše bi bilo, da bi takoj kaj toplega popili. David je odšel v Chamonix, toda srečali ga bomo med potjo in ga poslali zopet nazaj.

Vojvoda se je medtem toliko umiril, da je lahko brez strahu sedel k mizi.

Toda prodirajoči pogled njegove nesrečne žene je vedno vprašujoče motril njegov obraz.

— Nekaj sumi, si misli pretkana Margareta na tihem. Toda prevarala ga bom.

Ko so zajtrkovali, so odšli iz kolibe in se odločili, da se bodo takoj vrnil.

Nihče izmed njih ni želel, da bi plezali na vrh Mont Blanca, vsi so hrepeneli po počitku, katerega pa so mogli le doseči v udobni palači v Chamonixu.

in Margareta, ki je držala nesrečno ženo z mrtvaško glavo pod pazduho.

— Margareta, ali bi mi morda radi kaj povedali? — jo vpraša vojvodinja čisto tiho.

— Ah, da, rada bi vam povedala, in sicer nekaj zelo važnega, odgovori Margareta. Toda ne morem vam tega takoj sedaj povedati, ko bomo prišli v dolino bom to lažje storila.

— Dobro, Margareta, počakala bom, odgovori žena z mrtvaško glavo.

Šli sta nekaj minut molče, ko se je zdajci Precioza zopet oglasila:

— Ali je morda tisto, kar bi mi radi povedali, v zvezi z mojim možem?

— Gospa vojvodinja, odgovori Margareta, prosim vas, ne silite me, da bi vam morala sedaj pripovedovati. Vse boste zvedeli, ko bo čas za to, da pa boste pomirjeni, vam prisegam, da vaš mož ni ničesar zakrivil. Vi niti ne slutite, kako vam je zvest in kako nežmerno vas ljubi.

— Mar je to resnica? — vzklikne vojvodinja in ji stisne roko. Vi ste se torej prepričali o tem?

— Da. Dobro torej, pa vam bom sedaj vse povedala, ko vidim, da komaj čakate, da bi to slišali, odgovori Margareta čisto tiho, da bi je vojvoda ne slišal.

Gospod vojvoda je precej daleč in naju najbrž ne bo slišal. Velika grešnica sem, toda Bog v nebesih mi je priča, da se nisem mogla vzdržati.

Saj veste, gospa, kaj je zjutraj storil vojvoda zame. — Tvegala je svoje življenje pri tem, da je plezal po mene v drapad in me rešil iz njega.

Ko sem se prebudila v kolibi in ko sem ga zagledala, kako je klečal ob moji postelji — klečati pa je moral, ker je postelja silno nizka — sem ga nenadoma prijela za roko in mu jo poljubila ter vzkliknila s solzami v očeh:

— Gospod vojvoda, vzemite moje življenje za to, kar ste storili zame...

— Kaj pa vam je on na to odgovoril? jo prekine vojvodinja z glasom, ki je lahko podrhteval.

— Hitro je potegnil svojo roko iz moje, nadaljuje Margareta in mi dejal zelo strogo:

Nadejam se, drago dete, da ste to storili v prevelikem razburjenju, toda prosim vas, da mi v bodoče ne izkazujete več tolike nežnosti, ker bi bil prisiljen, da bi moral to sporočiti

svoji soprogí in vam odreči zavetišče, ki vam ga sicer od srca rad dajem.

— Ah, tako vam je dejal vojvoda? vzklikne presrečna žena, v katere očeh se je zablistala solza.

Ah, če bi bila uboga Precioza vedela, koliko laži je v Margaretinih navidez tako nedolžnih in lepih besedah!

Toda nesrečnica ni ničesar vedela in je verjela.

— Ali mi oprostite, gospa? jo vpraša čez nekaj trenutkov Margareta s ponarejeno žalostjo .Oprostite mi, kajti v tistem trenutku nisem mogla drugače, moja ljubezen in hvaležnost sta bili močnejši od mene!

— Molči, dete moje, odgovori vojvodinja ganjeno. Ne vznemirjaj se radi tega, to, kar si storila, je popolnoma razumljivo, razumem te!

Hvala ti, da si mi vse povedala, kajti že sem začela sumiti, ko sem vaju našla v kolibi tako zbegana. Sedaj pa vem, da moja slutnja ni bila upravičena.

Margareta povesi glavo, kakor da bi jo bilo sram, v resnici pa je hotela skriti porogljiv smehlaj, katerega se ni mogla nikakor otresti.

Vojvoda pa si ves dan ni mogel pojasniti, zakaj hodi Precioza tako nežno ob njegovi strani, večkrat se je celo stisnila k njemu, kakor bi bila zares njegova soproga, njegova prava žena.

V zadnjem trenutku...

Nad Chamonix je padla čarobno lepa noč s svetlo mesečino in lepimi zvezdami.

Precioza je hodila po svoji spalni sobi sem in tja v prekrasnem negližeu.

Motil bi se, kdor bi mislil, da je narava, ki je tako strašno spačila obraz te žene, spačila tudi njeno telo. Nasprotno, Preciozino telo je bilo izredno lepo.

V tem trenutku je divjal v njenem srcu vihar, močna guba se ji je vtisnila v čelo.

Tako dolgo je že živela s svojim možem, vojvoda pa ni še nikdar odprl vrat njene spalnice in Precioza se je navadila, da je bila vedno sama, da je bila tudi kot žena še vedno devica.

Kaj ji je torej nocoj vzburkalo kri po žilah in vzbudilo v

njeni duši misli, ki jih je do sedaj z žalostjo v srcu podila od sebe?

Mar je to storila vest, ki ji jo je sporočila Margareta, ko so šli z vrha Mont Blanca?

Morda.

Torej ni bil vzrok samo sočutje, da je ostal vojvoda poleg nje, je premišljevala Precioza.

Morda pa jo je vzljubil?

— Da, ljubi me. Kajti če bi me ne ljubil, kako bi mogel odkloniti Margareto? Treba bi mu bilo samo razširiti roke in Margareta bi mu bila omahnila v objem.

V Preciozini duši se je bil težak boj. Žal ji je bilo mladosti, ki se je oddaljevala.

Zakaj bi moralo vse to propasti?

Če že on noče priti k njej, zakaj bi ona ne mogla odhiteti k njemu?

Nekaj časa se je še borila s samo seboj, naposled pa se je odločno vzravnala.

Sklenila je, da bo šla k svojemu možu.

S trepetajočo roko je prijela svečnik s prižgano svečo in odšla iz sobe.

Tiho je šla in se tresla pri misli, da bi jo utegnil srečati kakšen služabnik.

Toda njen strah ni bil upravičen, kajti cela hiša je trdno spala.

Tiho je prišla do sobe svojega moža.

Ali so vrata zaklenjena?

Ne, to bi ne smelo biti, ker ji je vojvoda šele pred nedavnim dejal, da spi vedno pri odprtih vratih. Posebno je poudarjal, da nikdar ne zaklepa vrat svoje spalnice.

Morda pa ji je dejal to s posebnim namenom?

Precioza je v svoji zaslepljenosti tudi to smatrala kot popolnoma verjetno.

Postavila je svečnik na mizo, ki je stala v hodniku in previdno pritisnila na kljuko, ki je takoj popustila. Vrata se odpro in žena z mrtvaško glavo stopi v majhen kabinet, ki je služil vojvodi za predsobo.

Tam so se nahajala vrata v sosedno sobo, ki so bila zastrta s svilnato zaveso.

Tiho se je splazila do te zavese, jo razgrnila in pogledala v moževo sobo.

Pričakovala je, da ga bo našla v postelji in lahko si mislimo, kako se je začudila, ko ga je zagledala zbudjenega sredi sobe v elegantni potovalni obleki.

Na mizi je gorela svetiljka, poleg nje je ležal cel kup perila, na nekem stolu pa je zagledala majhen potni kovčeg, ki je bil že pripravljen za odhod.

Precioza se strese.

Kaj pomeni to tajno potovanje?

Ah, Precioza si je tako živo in v takšnih lepih barvah predstavljala trenutek, ko bo neslično prišla do njegove postelje in ga opazovala, kako diha.

Sedaj pa — takšno razočaranje!

Obstala je na vratih kakor okamenela, pa tudi vojvoda se je precej prestrašil.

Vendar pa se je vojvoda prvi zdramil iz osuplosti, ki je trajala nekaj minut, in prekinil strašen molk z besedami:

— Precioza — vi?

— Da, vojvoda, odgovori Precioza in pordeči kakor devica, kar je sicer ni slabo stalo. Jaz sem...

— Vi?... Vi?... se je čudil vojvoda, ki je postajal vedno bolj zmeden.

Precioza pa se ni niti ganila z mesta.

— Prosim, izvolite bliže, draga Precioza, je nadaljeval vojvoda, ko je videl, da se Precioza ne gane s praga. Ali vam smem ponuditi roko.

Pri tem pa mu je pogled obvisel na potnem kovčegu, ki je ležal na mizi.

Vojvoda je prebledel.

Žena z mrtvaško glavo je počasi stopila v sobo, njen pogled pa je vedno počival na vojvodi.

Prav dobro je poznala mimiko njegovega obraza in takoj je uganila, da se njen soprog pretvarja in da nosi masko, s katero bi rad nekaj prikri.

Vojvoda potegne hitro kovčeg z mize, ga postavi v kot, potem pa ponudi svoji soprogi sedež.

Vprašal jo je:

— Prosim vas, pojasnite mi, kaj vas je napotilo k temu, da ste me tako pozno ponoči obiskali?

— Ah, kako me boli to vprašanje z vaše strani! zavzdihne žena z mrtvaško glavo. Vi ste moj mož in se čudite, da prihajam ponoči k vam?

Nikdar niste prestopili praga moje spalnice in niste niti

slutili, da se za tistimi vrati nahaja živo bitje, ki leži v postelji z vašo sliko v srcu in ki ima pravico, da s hrepenenjem iztegne roke k človeku, ki je njen soprog! Seveda se ne jezim na vas in vas popolnoma razumem.

Kljub temu pa vam moram povedati, da trpim, silno trpim in proklinjam naravo, ki me je tako spačila.

— Precioza! vzklikne vojvoda v zadregi, ker je sedaj razumel, čemu je prišla Precioza sedaj, v tem nočnem času k njemu. Ta njena želja ga je silno zbegala. Precioza, zagotavljam vam, prisegam...

— Ne, ne prisegajte, vojvoda! ga prekine Precioza. Med nama ni treba nobene prisege, toda jaz hočem biti iskrena napram svojemu soprogu.

Do sedaj sem se imela v oblasti, prikrito je ostalo v moji duši vse moje gorje, vsa moja boleost, bila sem žena, ki nima pravice biti žena.

To pa sem storila, ker sem mislila, da me ne ljubite. Toda že nekaj dni opažam, da tli v vašem srcu nekaj, kar je podobno ljubezni. In ta ljubezen se je porodila zate, sem si mislila. Morda sem se tudi zmotila, toda, katera žena ne goji takšne nade v svojem srcu?

— Precioza... zajecija vojvoda.

— Prosim vas, vojvoda, ne prekinjajte me in mi ne dajte izpovedi še težje, kakor je že itak sama na sebi. Molčati bi bila morala od sramu, toda ne morem več.

Da, Emil, danes me je hrepenenje prignalo k tebi, danes sem hotela biti naposled vsaj enkrat srečna — hotela sem biti pri tebi!

— Pri meni? se je izvilo vojvodi skoraj z grozo iz prsi, kajti njegova lastna žena se mu ni zdela nikdar tako ostudna kakor sedaj, ko se je pripravljala, da bo pobegnil z drugo lepšo in dražestnejšo ženo.

— In vidiš, sedaj sem tukaj, toda zdi se mi, da sem prišla ob neprimernem času. Zelo neprijetno, kajneda, nadaljuje Precioza, ker se mi zdi, da se pripravljaš, da bi se zopet oddaljil iz Chamoixa.

— Oddaljil? ... zamrmra vojvoda.

— Kaj bi sicer pomenil ta potni kovčeg? ga hitro prekine žena z mrtvaško glavo. Ti veš, da bi me zelo užalostil, če bi mi povedal neresnico...

Vojvoda se pomiri.

Uvidel je, da se bodo vsi njegovi načrti podrli, radi tega je mogel najti kakšno pretvezo.

— Mar te to vznemirja, Precioza? vzklikne vojvoda. Gre vendar samo za neko kratko potovanje!

Ko smo se vrnili z izleta, me je čakalo na mizi pismo, radi katerega moram takoj odpotovati v Ženevo, da dovršim z bankirjem neko važno zadevo.

Ker je bilo že pozno te nisem hotel vznemirjati, temveč sem te nameraval obvestiti v pismu o svojem odhodu.

— Kako? Že nocoj nameravaš odpotovati? se je začudila žena z mrtvaško glavo.

— Samo po sebi umevno, odgovori vojvoda, zadeva je nujna, kajti že jutri zjutraj moram biti v Ženevi.

— Ali si že naročil kočijaža?

— Da, čaka me, da me bo odpeljal na postajo, odgovori mladi vojvoda.

— In vse to bi bila morala zvedeti šele zjutraj? pripomni Precioza. Ah, ti si pa res hudoben. Kako bi se prestrašila tvojega nepričakovanega odhoda?

— Pismo bi ti vse pojasnilo, toda sedaj sem dvojno srečen, da te lahko še enkrat pozdravim, preden odpotujem. Saj itak ne bo za dolgo.

Ko je spregovori vojvoda to spretno laž, je prijel Preciozo nežno za roke in jo potegnil na svoje prsi. Precioza se ni branila.

Dovolila je, da jo je objel in položila je svojo glavo na njegovo ramo.

Čeprav ji je nekaj govorilo, da ji vojvoda ne govori resnice, je vendar — hotela biti vsaj enkrat v življenju srečna. Vsaj enkrat je hotela spoznati srečo.

Vojvoda pa je uporabil celo neko grdo sredstvo, da je svojo soprogo popolnoma pomiril.

Nikdar je ni poljubil, sedaj pa je sklenil, da bo tudi to storil samo da bi jo preslepil.

— Zbogom torej, draga žena, ji reče vojvoda. Na srečno svidenje, Precioza.

Pri tem se je sklonil in jo poljubil na usta.

To je bil prvi poljub moškega, ki ga je nesrečna Precioza čutila na svojih ustnicah.

In ta poljub jo je omamilo.

Objela ga je s svojima mehkim rokama, potegnila ga je

na svoje prsi in še enkrat pritisnila svoje ustnice na njegove vroče.

— Poljubi me še enkrat, dragi, zašepeče Precioza kakor v omotici.

Vojvoda jo je poljubil še enkrat, poljubil jo je drugič in tretjič, dokler nista naposled omahnila na divan...

Na svetu so ljudje, ki so brezvestni in ki se nikdar ne vprašajo, kaj bi moglo nastati iz enega samega neprimišljenega koraka.

Ta človek, ki je prav dobro vedel in se je tudi zavedal tega, da bo čez nekaj trenutkov zapustil ženo, ki jo sedaj objema, da se ne bo nikdar več vrnil k njej, je imel kljub temu toliko poguma, da jo je prvokrat v življenju obdaroval s svojo ljubeznijo.

Toda človek je srečen, ker nosi vedno na očeh obvezo, ki mu brani, da bi videl v bodočnost.

Ali bi bil sicer človek samo za en trenutek srečen in vesel na tem svetu?

Precioza je bila srečna, ker ni ničesar slutila.

Božala ga je in šepetala:

— Hvala ti, Emil. Pojdi sam in vrni se srečno nazaj. Vsak trenutek bom mislila na tebe.

Kljub vsemu pa vojvoda ni bil propalica. V tem trenutku je čutil v svoji duši kesanje.

Povesil je glavo in ni imel toliko poguma, da bi gledal prevarani ženi v oči.

Precioza vstane.

Tudi vojvoda se je dvignil.

Precioza mu nežno reče:

— Nikar se ne zadržuj predolgo. Nestrpno te bom pričakovala... Kdaj pa se misliš vrniti?

— Mislim, da se bom vrnil čez nekaj dni, odgovori vojvoda neodločno, toda točno ti tega ne morem povedati. Vse je odvisno samo o poslih.

Precioza mu še enkrat omahne na prsi, poljubi ga, potem pa odide iz sobe.

Sreča jo je v nekaterih trenutkih popolnoma izpremenila. Šla je kakor da bi imela peroti.

Ko so se svilnate zavese za njo zagnile, se je vojvoda prav zavedel.

— Vsemogočni Bog, kaj sem storil? z avpije vojvoda in se zgrabi z obema rokama za senci. To je bila prava norost. Uboga Precioza, Bog ve, da se mi smiliš. Toda ne morem drugače, ker pripadam — Margareti.

Grožnja prikazni

Vojvoda si je z robcem obrisal potno čelo in pogledal na detsko uro.

Bil je že skrajni čas, da bi odšel na določen prostor, kjer ga je pričakovala Margareta.

Hitel je kakor hiti človek, ki dela nekaj nedovoljenega, napri in zaklenil je potni kovčeg, ogrnil se je s plaščem in plaval iz sobe, ne da bi se pri tem ozrl.

Ko je prišel pred hišo na ulico, se je najprej ozrl v Margareta okna.

Bila su temna.

Margareta je torej že odšla.

Vojvoda se je spomnil, da je pozabil celo ugasniti svečljko na mizi v svoji sobi.

— Ah, naj bo, jo bo že jutri ugasnil sluga, je zamrmral in zamahnil z roko.

Obstal je kakor da bi si pomišljal, neki notranji glas mu je govoril:

— Vrni se, še je čas! Še vedno se lahko izogneš najstrašnejšemu. V svoji roki držiš človeško življenje, ne pozabi na to in se premisli!

Drugi glas pa mu je govoril:

— Beži! Tam te čaka žena, katero je narava okrasila kakor najlepši nakit in jo obdarovala z vsemi čari. Ona izteza roke proti tebi in te pričakuje, beži od pošasti, beži k življenju in ljubezni!

Vojvoda se zdrzne in odide.

Glas demona je premagal glas vesti.

Precioza je odšla v svojo sobo.

Bila je tako razburjena, da je odprla okno, da bi se ohlajala in umirila na svežem zraku, ki je prijazno vel od snežnikov.

Tisoč misli ji je rojilo po glavi, hitela je s predmeta na predmet in se ni mogla nikjer ustaviti.

Naenkrat pa ji je prišlo na misel, kaj bi bilo, če bi se utegnilo zgoditi, da bi rodila.

Dete!

Ah, pri tej misli je osupnila in se prestrašila. Kaj če bo to dete imelo njen obraz?

Toda zakaj bi moralo biti podobno baš njej?

Zakaj bi ne moglo imeti očetove glave, njegovih lepil in plemenitih potez?

Morda pa bo ta otrok deklica?

V tem slučaju mu bo dala ime žene, ki je prinesla v njeno hišo srečo, dala mu bo ime Margarete.

Medtem ko je Precioza tako premišljevala, je Margareta ki je bila zavita v plašč, hitela po cesti na naznačeno mesto.

Precioza je zopet mislila na moža.

Pred odhodom bi mu bila še rada povedala nekaj besed, bila je podobna otroku.

Val svetlobe ji je udaril v obraz, ko je odprla vrata njegovega kabineta.

Vojvoda torej še ni odšel.

Na žalost pa se je hitro prepričala, da je samo v naglici pozabil ugasniti svetiljko.

Zdajci pa je zagledala pri svojih nogah nekakšen predmet iz usnja.

Sklonila se je in pobrala temnordečo denarnico.

— Ah, kako nepreviden je ta človek, vzklikne Precioza. Prav gotovo jo je izgubil. Glej, glej, in polna denarja je, gotovo sami visoki bankovci.

Žena z mrtvaško glavo odpre listnico in najde v njej velikansko vsoto denarja.

— Čemu neki potrebuje toliko denarja! Morda pa ga bo uporabil za kakšne kupčije, se hitro pomiri Precioza, ki ji tudi to ni bilo sumljivo.

V listnici je bil tudi njegov krstni list, pogledala je še malo in našla potni list.

— Vse to bo potreboval v Ženevi, pomisli žena z mrtvaško glavo. Morda bi ga pa še lahko dohitela. Če bom šla po krajši poti do griča, ga bom še srečala, ker se mora voziti po cesti, ki napravi precejšen ovinek.

Hitro se je odločila, odhitela v svojo sobo, se oblekla v plašč in hitro odšla skozi stranska vrata iz palače v vrt in odtod na cesto.

Samo nekaj časa je hodila po cesti, potem pa je krenila

po stranski poti proti griču, na katerem je stalo znamenje, kamenit križ.

Sklenila je, da bo pri tem znamenju počakala na kočijo, ki bo prišla po cesti.

Žena z mrtvaško glavo je hitro stopala po ozki poti in se ni zmenila za lepoto noči in krasnih gorskih predelov, ki jih je obsevala luna.

Mislila je samo na to, kako se bo njen soprog razveselil, ko bo videl, da je prihitela tako daleč za njim, samo da bi mu storila uslugo.

Pri križu na griču je zagledala neko kočijo. Prispela je torej ravno ob pravem trenutku.

Hitela je proti znamenju, toda kmalu se je prepričala, da kočija stoji.

In ko je prišla že čisto v bližino, je zagledala vojvodo, ki je sedel na boku in držal vajeti.

Čemu neki čaka, ko je vendar skrajni čas, če hoče prispeti na postajo pred odhodom vlaka?

Kaj pa je tam?

Po poti, ki je vodila od nasprotne strani, je hitela neka žena.

— Čemu sem se tako prestrašila? se pokara žena z mrtvaško glavo. Mar se ne more zgoditi, da bi po isti poti šla ponoči še neka druga žena?

Toda v trenutku, ko se je žena približala kočiji, je vojvoda skočil s svojega sedeža.

Preciozi je srce prenehalo utripati.

Njen soprog, ki je še pred nekaterimi trenutki ležal na njenih prsih, je sedaj objemal drugo ženo.

Ah, nesrečna Precioza je mislila, da se ji bo nebo poveznilo na njeno glavo!

Toda tudi to čuvstvo in strašni občutek, da je sedaj vse za vedno minilo, da je izgubljena sreča, da je uničemo življenje in upanje, je trajal samo toliko časa, dokler sta se onadva držala v objemu.

V tem trenutku pa je Precioza zavzdihnila:

— Ne, to je nemogoče! To ni on! Kako sem vendar mogla le pomisliti, da bi mogel biti moj Emil takšen podlež!

In sklenila je, da se bo na svoje lastne oči čisto natančno prepričala, če se je zmotila.

Skrivala se je med debli in se tako priplazila čisto blizu kočije in se skrila za kameniti križ.

Iz tega svojega skrivališča je lahko vse videla in tudi slišala.

Toda to, kar je videla in poslušala s svojimi ušesi, se ji je zdelo, da je delo samega pekla.

Bolečine in gorje, ki ga je pretrpela na tem prostoru, ne moremo z ničemer primerjati, kaj šele da bi ga pravilno opisali.

Moški je bil zares vojvoda Emil Lingi, žena, ki je prihitela v njegov objem, — ah...

Žena je bila Margareta.

— Margareta! zaječi vojvodinja in se strese. Ah, prokleta kača!

Margareta je strastno objemala mladega vojvodo in mu šepetala:

— Ah, vendar naposled! Beživa, Emil, beživa čimdalje od tiste strašne žene, na katero te je navezala neusmiljena usoda. Preden pa greva, mi prisezi, da se ne boš nikdar več vrnil k njej in da mi boš zvest do svojega poslednjega vzdihljaja!

— Prisegam ti, je odgovarjal vojvoda kakor v omotici. Ti boš moja žena, ko se mi bo posrečilo, da se bom popolnoma ločil od Precioze. To pa mislim, da se mi bo kmalu posrečilo!

Precioza se je medtem že popolnoma zavedla.

Prejšnja bolest se je spremenila v strašno otrplost. Nemo je strmela proti kočiji.

— Ali si me dolgo čakal, dragi? je spraševala Margareta. Nisem mogla oditi iz svoje sobe. Ona je hodila s prižgano svečo v roki okrog. Kaj neki ji je bilo?

— Ne vem, odgovori vojvoda, čeprav je dobro vedel, kaj je bilo vzrok Preciozine poti po palači.

— Ali si vse pripravil za potovanje? je zopet vprašala Margareta. Nisi morda kaj pozabil?

— Nisem, odgovori vojvoda, toda pojdiva, ne izgublajva časa! Meni je silno neprijetno v bližini hiše, v kateri živi ona. Šele ko bova prekoračila mejo Švice, ko bova prešla hribe in doline in se vkrcala na parnik, ki naju bo odpeljal v najino srečno domovje, si bom prav oddahnil.

— Ali imaš dovolj denarja pri sebi? ga vpraša Margareta, ki je posebno skrbela za denar.

— Bodi brez skrbi, draga. Tukaj, v žepu imam listnico, v kateri se nahaja celo premoženje, ki nama bo zadostovalo,

da bova z njim živela tri leta, odgovori mladi vojvoda in si pritisne roko na suknjo, kjer se je nahajal žep.

Zdajci pa se zdrzne in silno prebledi.

— Vsemogočni Bog, kaj ti je? Zakaj si tako prebledel? se prestraši Margareta.

— Ah, kakšna nesreča! zavpije vojvoda. Denar sem pozabil v svoji sobi.

Margareta stopi korak nazaj in vzklikne prestrašeno:

— Ah! To je zares nepopisna nesreča! Sedaj boš moral zopet nazaj v palačo. Kdo ve, če vojvodinja spi?

Ah, kaj si storil?

Zakaj nisi bolj pazil?

— Za vraga! vzklikne vojvoda jezno. Sedaj sva popolnoma brez sredstev. Bojim se, da bova morala najin beg preložiti na jutri. Kaj praviš k temu, draga?

— Do jutri?! vzklikne Margareta nestrpno. Ne, ne, tega pod nobenim pogojem ne moreva storiti!

— Kaj naj bi torej ukrenil? vzklikne vojvoda obupano. Res je sicer, da bi v Ženevi lahko zastavil svoje dragocenosti, za katere bi dobil kakšnih dvajset tisoč lir, pozneje pa bi si priskrbel sredstev, toda midva sva hotela čimprej pobegniti!

Sedaj bova morala ostati vsaj nekaj časa v Ženevi, dokler ne bom rešil gmotnega vprašanja.

Ah, kakšna nesreča!

— Jaz vam bom pomagala, gospod vojvoda, sta v tem trenutku zaslišala za seboj strašen glas. Tukaj je vaša listnica! Izvolite se prepričati, da je njena vsebina nedotaknjena — in nadaljujte beg!

Skozi nočno tišino je odjeknil strašen krik Margarete, ki se je privila k mlademu vojvodi in s široko odprtimi očmi bujčila v strašno prikazen, ki se je pojavila ob križu.

To je bila Precioza.

V tem trenutku je bila zares podobna prikazni. Njen obraz je bil še strašnejši kakor sicer.

Črn plašč je frfotal v lahнем vetru...

— Žena z mrtvaško glavo!... zajeclja vojvoda Lingi in se z grozo strese.

Precioza je stala mirno in s smehljajem na ustnicah pred grešnikoma, ki ju je zalotila in ki sta se tako silno prestrašila, ko sta ju zagledala ob križu in slišala njene besede.

Žena z mrtvaško glavo se je naslajala ob njenem strahu in čudenju.

V roki je še vedno držala nabasano denarnico, ki je vojvoda še vedno ni sprejel.

— Vzemite jo, vojvoda, mu reče Precioza z globokim, toda popolnoma mirnim glasom. Ta denar je vaša last, pred nekaterimi trenutki pa ste bili tudi sami tako razburjeni, da ste ga pozabili na divanu v svoji sobi.

Kakor vidite sem vam pomagala iz zadrege. Sedaj se vam ne bo treba še enkrat vrniti domov...

Vsaka njena beseda je zadela mladega vojvodo kakor oster nož v srce in mu povzročila strašno rano.

Povesil je glavo in se tresel kakor deček, ki so ga zalotili pri kakšnem nepremišljenem dejanju.

Naposled se mu je vendar posrečilo, da se je otrešel prvega strahu, nežno je potisnil prestrašeno Margareto malo vrstnan, stopil pred vojvodinjo in ji dejal z nesigurnim glasom:

— Ah, Precioza, to ste zares vi. Zagotavljam vas, da mi je že prišlo na misel, da je to vaš duh, ker se nikakor nisem nadejal, da vas bom tukaj našel.

— To vam pa prav rada verjamem, vojvoda, mu odvrne žena z mrtvaško glavo in se trpko nasmehne. In ravno radi tega, ker niste pričakovali, da me boste tukaj srečali, ste določili na tem mestu sestanek z ničvredno žensko, kateri sem rešila življenje in katera bi mi morala biti hvaležna!

Vojvoda Lingi je napravil krčevito kretnjo, kakor da bi hotel pokazati, da je še vedno on gospodar. Kljubovalno je pogledal Precioza o obraz in ji dejal:

— Prosim vas, Precioza, da ne govorite z menoj v takšnem tonu. To, kar se je zgodilo je končana stvar in se ne da več izpremeniti. Opozarjam vas, da jaz ne bom odnehal in bom storil, za kar sem se namenil, ne pozabite torej, da imam v rokah orožje, ki bi vam bilo precej neprijetno...

— Toda tudi vi, vojvoda, ne pozabite, da imam tudi jaz orožje, s katerim bi vam lahko vrnila milo za drago, odvrne žena z mrtvaško glavo.

Vojvoda se strese pri teh besedah.

Bal se je, da bi lahko nastal iz teh njegovih hišnih neprilik cel škandal, ki bi odmeval daleč v svet. Spremenil je radi tega način govorjenja in dejal:

— Dovolite, da se mirno sporazumemo. Saj veste, na kakšen način je prišlo do zakona med nama...

— Samo po sebi umevno, ga prekine žena z mrtvaško

glavo. Do danes, ni minila še dobra ura od tedaj, sem bila prepričana, da od vas ne smem pričakovati ljubezni...

— Tedaj se ne smete čuditi, jo hitro prekine vojvoda, da sem si zaželel ljubezni.

Našel sem Margareto v hiši in njena lepota me je popolnoma prevzela.

Mar sem mogel stopiti pred vas in vam izjaviti, da bi mel njo rad za ženo?

Ne, tega nisem mogel storiti.

Zato sem sklenil, da bom z njo skrivaj zbežal in vam ismeno javil, da bi rad ločitev zakona. Saj veste, da sem edno postopal kot pošten človek...

— Še pred nedavnim časom sem bila prepričana, da ste pošteni, odgovori vojvodinja.

Mladi vojvoda se je delal kakor da bi ne slišal njene opke pripombe in je hitro nadaljeval:

— Precioza, če privolite v ločitev, vas bom kneževski škodoval. Obdal vas bom s sijajem, z razkošjem in bogatvom, samo odrecite se imena, ki ga sedaj nosite, odrecite pa tudi mene. Dovolite, da to zadevo takoj in častno uredimo...

Žena z mrtvaško glavo je molčala.

Glava ji je omahnila na prsi, ki so se burno dvigale, toda njene ustnice so bile trdno stisnjene.

V tem trenutku poklekne Margareta pred njo, dvigne k tej obe roki kakor kakšna igralka na odru, ki bi si rada izvovala zadnji uspeh in vzklikne:

— Oprostite mi, plemenita dobrotnica, veliki greh, ki sem ga storila.

Nisem mogla drugače.

Vojvodo ljubim, vzljubila sem ga, ko sem ga prvokrat videla. Bog mi je priča, da sem se borila proti tej ljubezni! Toda človeško srce je slabo in jaz sem podlegla...

Precioza se je zdrznila, ko je zaslišala Margaretin glas, da v naslednjem trenutku je planila k njej in jo z vso močjo objela od sebe.

Z bliskajočimi očmi je vzkliknila:

— Komedijantka, prepuščam ti ga!

Da, vojvoda Lingi, se obrne žena z mrtvaško glavo k vojvodu možu, puščam vas tej ženi. Popeljite s seboj to prošlo žensko in ona vam bo gotovo plačala tako, kakor plačajo po navadi takšne ženske.

Prišel bo dan, ko jo boste preklinjali!

Tedaj se spomnite name, spomnite se na ženo, ki ste jo prevarali. Vi ne pomenite zame ničesar več! Zavrgla bom celo vsak spomin na vas!

Toda imena, gospod vojvoda, imena vam ne bom nikdar vrnila! Do svojega poslednjega vzdihljaja se bom imenovala:

Precioza, vojvodinja Lingi.

Doslej sem to ime nosila tajno, sedaj pa bom razglasila najino poroko vsemu svetu.

Odšla bom v Paris.

Miloščino, ki mi jo ponujate, odklanjam, toda po sodišču bom zahtevala, kar mi pripada.

Vsem in vsakomur, ki ga bom srečala na pariških ulicah, bom povedala, da sem žena vojvode Lingija.

Da, jaz ne dam imena, ohraniti ga moram za otroka, ki živi sedaj sicer samo še kot misel v moji duši, ki pa bo nekoga dni ugledal luč sveta.

Ali pa morda hočete, da bi bil vaš otrok sirota brez imena, najdenček?

Precioza dvigne desnico, njene oči so se divje svetile, vzkliknila je s strašnim glasom:

— Pojdita! Vidva sta mi uničila srce, zato pa bom jaz pošast in strah vajinega življenja!

Spremljala vaju bom kakor senca in vedno se vama bom prikazala tedaj, ko me bosta najmanj pričakovala.

Jaz vama ne bom privoščila sreče. Napovedujem vama strašno vojno brez konca.

Komaj je strašna žena spregovorila te bseede, je izginila za kamenitim križem.

Niti Margareta, niti vojvoda nista slišala njenih korakov in zares je izgledalo, kakor da bi bila odhitela kakor duh na lahnih perotih.

Vojvoda se je zavedel šele čez nekaj trenutkov.

Z obupno kretnjo si je zakril obraz in stal tako kakor obsojenec, ki pričakuje izvršitev smrtne obsodbe.

Zdajci stopi Margareta k njemu, mu položi obe roki na ramena in mu zašepeče:

— Ali je mogoče, da ponosni vojvoda Lingi poveša glavo, ker se boji borbe z ostudno pošastjo?

Kaj nama more storiti?

Vse to so samo prazne in brezpomembne grožnje. Jaz te bom osrečila tudi proti njeni volji.

Margareta je držala vojvodove roke v svojih, toda te roke so bile mrzle kakor led.

Niti sam ni vedel, kako je sedel na bok in kdo mu je dal vajeti v roke, konji so dirjali po beli cesti, poleg sebe pa je čutil toplo telo Margarete, ki se je vedno bolj privijala k njemu in ga poželjivo gledala.

Z bičem je švrknil po konjih, pri tem pa ni niti sam vedel, kod vozi in da bi ne bili konji že tolikokrat vozili na postajo in poznali poti, bi vojvoda to noč gotovo ne bil nikdar zagledal postajnega poslopja.

V njegovih ušesih so neprenehoma brnele besede strašne žene z mrtvaško glavo.

In vedno znova in znova mu je prihajal na misel stavek in strašno vprašanje:

— Mar hočeš, da bi bilo tvoje dete brez imena?

Vojvoda ni bil tako pokvarjene narave in te besede so ga pekle kakor žareče železo.

Vse božanje in nežnosti pretkane Margarete ga niso mogle pomiriti.

— — — — —

Naslednjega jutra so prebivalci Chamonixa zvedeli, da je lepa vila prazna.

Ponoči so odpotovali vsi njeni prebivalci.

Nihče ni vedel, kam so šli in čemu so tako nenadoma zapustili tiho mesto.

Na obali Nila

Na terasi »Angleške kavarne« v Kairu, ki leži na sami obali Nila, je sedelo ta večer mnogo tujcev, ki so z zadovoljstvom vdihavali sveži zrak, ki je vel z Nila in opazovali množestvilne razsvetljene čolničke, ki so se ob tem času prerivali po vodni gladini.

Kairo je splošno znano mesto, ki ga obiskujejo bogati tujci iz vseh koncev sveta.

Človek, ki ima mnogo denarja in ki hoče uživati življenje, zares ne more najti za to lepšega in pimernejšega kraja kakor je to staro mesto kalifov.

Podnevi sicer ne more oditi iz svojega stanovanja, ker vlada neznosna vročina, toda iznajdljivi tujci si izpremene noč v dan in žive ponoči.

Takrat je »Angleška Kavarna« glavno zbirališče vseh teh odličnih ljudi.

V njej se najdejo in pozdravljajo stari znanci in ostajajo tukaj do jutra.

Tudi nocoj je v »Angleški Kovarni« velikanski šunder, vse žubori kakor v čebelnjaku.

Na najnižji stopnici sedijo godbeniki, ki igrajo žalostne pesmi, ki privabljajo poslušalcem solze v oči, tako da je marsikateri gost potegnil robec iz žepa in si obrisal solze.

Na Nilu udarjajo vesla, šum valov se meša z žalostno pesmijo in hiti v noč.

Pri neki mizi sta sedela dva gospoda, evropski oblečena ki sta bila popolnoma sama.

Prvi izmed njiju je bil star, z dolgo sivo brado, vsakdo je lahko na prvi pogled spoznal, da je bolan, vendar pa je imel obleko narejeno po najnovejši modi.

Njemu nasproti je sedel mlad gospod, tudi elegantno oblečen, s plavimi lasmi.

Stari gospod je imel pred seboj skodelico mleka, mlajši pa je pil čašo bavarskega piva, ki ga tukaj v Kairu posebno čislajo in spoštujejo.

— Knez, pozno je že, se obrne mlajši gospod k svojemu sosedu. Po mojem mnenju je veter premrzel in prinaša z morja preveč vlage in mraza.

Jaz mislim, da bi bilo najboljšo, da bi šla v hotel in se spravila k počitku.

— Dragi prijatelj, mu odgovori starec, ostanite še nekaj časa. Nocojšnja noč je tako čudovita, da bi bilo greh, če bi človek legel v posteljo in zaspal. Ostaniva še nekaj časa, prosim vas, tukaj mi tako ugaja...

— Prosim knez, kakorkoli izvolite, odgovori doktor Müller, kajti to je bil baš naš znanec iz San Stefana in Aspromontov. Če mislite, da vam ta zrak prija, ostanite še, toda bojim se, da bi se ne prehladili.

In začela sta se pogovarjati.

To je bil eden izmed tistih toplih in čuvstvenih pogovorov, ki nam tako dobro de v topli in jasni noči na terasi kakšne kavarne v morju luči.

Dolgo sta se tako pogovarjala, dokler se ni naposled tudi samemu knezu Albertu Borgezu zahotelo miru in počitka v svojem stanovanju, ker je kavarna postajal vedno bolj hrupna, zrak pa vedno bolj hladen.

Počasi sta šla po stopnicah proti reki.

Stari knez Alberto je prijel svojega mladega prijatelja pod pazduho, ko pa sta prispela na zadnjo stopnico, mu knez reče:

— Zares, niti misliti si ne morete, kako rad bi se še malo vozil s čolnom po Nilu.

Toda prav dobro vem, da se bo moj prijatelj doktor upiral tej moji želji in mi naštel tisoč nevarnosti, ki bi mi pretile pri tem.

Sicer pa ga tokrat ne bom ubogal.

Ej, prijatelj, se obrne knez Alberto Borgeze v tem trenutku k nekem veslaču, daj, pelji naju malo po Nilu.

Veslač potisne čoln k obali in knez in doktor sta se udobno spravila na sedeže, ki so bili prevlečeni s kadifo, potem pa so vzplavali na sredino reke.

Tok je objel čoln in ga potegnil s seboj.

Ob straneh je hitela čarobna obala v daljavo, noč pa je bila tako očarljiva, da niti knez Alberto, niti doktor Müller nista spregovorila besedice.

Popolnoma sta se izročila čarem noči in mogočnega Nila.

Čas je mineval in Kairo je ostal daleč za njimi.

Tudi veslač je molčal.

Čim dalje časa so se vozili, tem večji je bil tudi njegov zaslužek.

Zdajci se doktor Müller zdrzne in vzklikne:

— Človek, kaj je to? Kje smo? Zdi se mi, da smo se malo preveč oddaljili.

— Dve uri od Kaira, gospodar, odgovori Egipčan.

— Obrni tedaj hitro nazaj. Sveži jutranji zrak nas ne sme zalotiti na reki.

— Gospodar, odgovori pretkani veslač, ki ni hotel, da bi mu ti tujci naenkrat pokvarili račune in mu tako zmanjšali zaslužek, sedaj se pod nobenim pogojem ne moremo vrniti v mesto.

Prepovedano nam je, da bi se med jutranjo molitvijo vračali v Kairo. Ostati bomo morali do jutra na vodi, ne preostaja nam ničesar drugega.

Doktor Müller je polglasno zaklel.

Uvidel je, da ju je Egipčan preslepil in najrajši bi ga bil do dobrega oštel in ozmerjal, toda v tem trenutku se je vmešal knez v pogovor z besedami:

— Pustite ga, dragi doktor! Saj revež ni ničesar zakrivil, kriva sva midva, ker nisva pazila.

Morda bi pa le našli kakšen izhod.

Tudi jaz bi ne hotel, da bi morali čakati do jutra na vodi. Prav gotovo vodi od tukaj kakšna pot po suhem do Kaira, ta jutranji izprehod mi tudi ne bi škodoval. Kaj pravi doktor?

— Gospodar, se oglasi veslač, cesta, ki vodi v Kairo, je silno neprijetna in ne bi vam svetoval, da bi se ob tem času napotili po njej.

— Kakšno poslopje pa je tisto? vpraša knez Alberto, ki se ni oziral na njegov svet.

— To je stari hram boginje Izide, razvalina, ki ji oddaljena kakšne pol ure od obale.

— Izvrstno! vzklikne knez Alberto Borgeze. To razvalino poznam in vem, da se je v njej vedno nahajalo nekaj gobjačev z osli, ki so pripravljene proti plačilu odvesti tujca v Kairo. Daj, veslač, potisni k obali!

Veslač ni bil samo po sebi umevno niti malo zadovoljen s takšnim obratom stvari, vendar pa si ni mogel in vedel pomagati.

Zaveslal je proti obali.

Toda baš v tem trenutku je z velikansko hitrostjo pridrčal neki čoln po Nilu navzgor.

V njem so sedele štiri osebe.

Neki visok in postaven moški, ki je bil ogrnjen s širokim plaščem, je sedel na klopi, na rokah pa je držal neko ženo s pajčolanom na obrazu, katere postava je dokazovala, da je še zelo mlada.

Dva moška, prvi je bil oblečen kakor Evropejec, drugi pa Arabec, sta veslala.

Očividno so hoteli čimprej prispeti v Kairo, ker sta človeka pri krmilu neutrudljivo veslala in se je čoln pomikal zares z veliko hitrostjo naprej.

— Ali vidiš sedaj, da si se nama zlagal, se obrne doktor Müller k Egipčanu. Če bi bilo zares prepovedano, da se med jutranja molitvijo ne sme nihče s čolnom vrniti v Kairo, bi prav gotovo tudi tisti tam sedaj ne veslali s takšno naglico, kakor veslajo.

— Gospodar, mu takoj odgovori veslač in si položi roki na prsi, prisegam ti, da govorim čisto resnico. Če veslajo

tisti proti Kairu, store to na svojo lastno odgovornost, toda zdi se mi, da so tujci in prav gotovo ne vedo te naredbe.

Doktor Müller je moral umolkneti.

Sicer pa je hitro pozabil na Egipčana, ker ga je družba v čoln zelo zanimala.

Rad bi bil videl obraz tiste dame s pajčolanom, toda neznanca je nepremično počivala v naročju tistega postavnega in visokega moškega.

Moški pa je nalašč obrnil svoj obraz na drugo stran, da bi ga nihče izmed tujcev ne videl.

Njihov čoln je plaval proti obali. Komaj pa so bili nekaj metrov pred njimi, je Egipčan veselo dvignil veslo in vskliknil svojima potnikoma:

— Policijski parnik.

Voda mogočnega Nila se je razburkala, v tem trenutku pa ste knez Alberto Borgeze in mladi doktor Müller zaslišala tisti posebni šum vode, ki ga povzroča stroj parnika in ropotanje močnega vijaka.

In v naslednjem trenutku so opazili majhen parnik, ki je plul z velikansko hitrostjo.

— Kaj praviš vpraša knez Alberto Borgeze, da je to policijski parnik?

— Da, gospodar, odgovori Egipčan, to je policijski parobrod, iz Kaira, ki vozi vso noč po Nilu navzgor in navzdol. Toda hitrost, s katero vozi, se mi zdi sumljiva. Prav gotovo zasledujejo kakšne zločince.

Zares, na ladjici so se godile izredne stvari.

Da se v tisti ladjici nahaja zločinec?

Ladjica pa je plula z naporom vseh svojih ljudi hitro proti obali.

Med policijskim parnikom iz Kaira in med ladjico se je razvila obupna borba.

Tisti s parobroda so gotovo uganili, čemu se hočejo ljudje na ladjici čimprej izkrcati na obalo in radi tega so jim hoteli prekržati pot.

V tej težnji pa je parobrod, ki je hitel z vso hitrostjo, naletel na zapreko.

Čim je hotel namreč pluti naravnost proti obali, je moral zadeti v čoln kneza Alberta.

Policijski parobrod se je nahajal še kakšnih sto čevljev od čolna kneza Alberta Borgeza, ko so naenkrat slišali z njega glas, ki je klical skozi rog:

— Umaknite se nam čin hitreje s poti. Gre namreč za to, da bi prijeli nevarnega zločinca!

Egipčan zgrabi hitro veslo, zamahne z njim in ga spusti v vodo, da bi izvršil povelje policije, toda v tem trenutku mu knez Alberto Borgeze položi roko na ramo in mu zašepče v uho:

— Ne gani se z mesta! Dobro ti bom plačal.

Egipčan se začudi.

— Gospodar, za to bi dobil lahko štirinajst dni zapora, odvrne veslač, lahko pa bi se utegnilo tudi zgoditi, da bi dobil deset udarcev s polico po plečih.

— Kaj ti je ljubše: da jih dobiš deset po plečih ali pa v vsako roko po pet dukatov? ga vpraša knez Alberto Borgeze in se mu nasmehne.

Egipčan potegne veslo iz vode in odgovori:

— Gospodar, po pet dukatov v vsako roko je tako prijetna stvar, da bi jih zanje rad držal deset ali pa še več po svojih plečih.

Barka obstoji kakor prikovana na mestu, na katerem se je nahajala.

Tudi doktor Müller je pogledal kneza Alberta in ga radovedno vprašal:

— Kaj pomeni to, gospod knez? Čemu se izpostavljate za nevarnega zločinca? Čemu branite policiji, da bi izvršila svojo dolžnost in ga prijela?

Knez Alberto je prijel doktorjevo roko, jo stisnil in mu pri tem zašepetal z drhtečim glasom:

— Mar mislite, da vem tudi jaz sam, kaj se je v tem trenutku zgodilo v meni?

Ne morem si tega pojasniti, toda nekaj mi je naenkrat zašepetalo, naj pomagam tem ljudem.

Saj veste, na koga mislim pri tem?

Morda preganjajo sedaj tudi njega tam nekje, morda bo tudi njemu pomagala kakšna dobra duša, kakor sem jaz pomagal tem nesrečnežem!

Poglejte jih!

Sedaj so prispeli do obale.

Polijski parnik mora delati velik ovinek in zato jih ne bo mogel dohiteti.

Sicer pa, ko se bodo izkrcali na suhih tleh, se bodo že kako umaknili policiji.

Navsezadnje vam moram priznati, da jaz nisem hotel biti kriv, da bi jih policija prijela.

Pojdimo nazaj.

Veslač, vzemi vesla, pokaži, kaj znaš, saj ti ne bo za-stonj, dobil boš napitnino.

Ta obljuba je dobro delovala.

Čeprav se je še pred nekaterimi trenutki upiral, je sedaj z vso močjo pograbil vesla.

Čoln je držal po vodni gladini kakor ptica in preden je solnce pozlatilo Nilove valove, je pristal ob terasi hotela, iz katerega sta prišla.

Knez Alberto Borgeze je veslača bogato nagradil, potem pa se je napotil z doktorjem Müllerjem v hotel, v katerem sta stanovala.

Povabil je prijatelja v svojo sobo, da bi si prižgala še vsak po eno cigareto.

Knez Alberto je zamišljeno hodil po sobi sem ter tja in spuščal goste oblačke dima.

— Zopet ste storili dobro delo, knez, mu reče doktor Müller. Pomagali ste ljudem, ki so se nahajali v nesreči.

Upajva, da je to delo koristilo dobri stvari.

— Tudi jaz se nadejam, da je tako, odgovori knez Alberto Borgeze. Toda če tudi ni tako, če so si ti ljudje zares zaslužili, da bi jih oblasti dobile v svoje roke, ne smem stvari soditi prestrogo, kadar pomislim na Giuseppa Musolina in na svojo drago Julijo.

Ah, če bi bil knez vedel, komu je to noč pomagal iz strašne nesreče!

Če bi bil vedel, koga je rešil!

Knez pa si tega ni mogel misliti.

Nadaljeval je:

— Vendar pa sem radoveden, kdo so ti ljudje, ki sem jim storil to malo uslugo, ker se mi po vsem dozdeva, da so Evropejci.

— Tudi jaz mislim tako, odvrne doktor Müller. Kolikor sem videl, sta bila dva izmed njiju oblečena kakor Evropejca. Sicer pa jih bova morda še videla kje v mestu, pa bi ne bilo tudi ničesar čudnega, če bi ti ljudje sami prišli k nama, da bi se zahvalili.

— Ah, to ni nikakor potrebno, zamahne knez Alberto Borgeze z roko. Boljše bi bilo, da bi bili previdni in se pazili.

Mislím, da bodo oblasti zasledovale ljudi, ki so jim že enkrat odnesli pete.

Toda, dragi doktor, povejte mi iskreno, ali ste že dobili kakšne vesti o Giuseppu Musolinu?

Kaj veste, dajaz ne smem čitati časopisov, ker se bojim, da bi ne naletel na kakšno strašno vest o njemu. Vi pa ste gotovo čitali in radi tega vas prosim, povejte mi iskreno, če veste kaj o Giuseppu Musolinu?

Zdravnik skomigne z rameni.

— Če vam hočem po pravici povedati vam moram priznati, da vsi listi mnogo pišejo o njem, vendar pa nihče ne ve, kje se sedaj nahaja.

Vedo samo, da je izginil, ker pa niso našli njegovega trupla, kar italijanska vlada dosledno zatrjuje, mislijo, da se je kam začasno skril in da se bo zopet pojavil.

— Ali ga ni nihče nikjer videl? je hlastno vprašal knez Alberto.

— Ne, nihče ga ni videl... ne njega niti...

Tu je doktor Müller umolknil, ker ni mogel spregovoriti imena Julije, ki je vedno zvbilo solze v oči starega kneza Alberta Borgeza.

— Kar končajte, doktor, mu da stari knez pogum z zamišljenim smehljajem na ustnicah... Saj vem, reči ste hoteli, da se ne sliši ničesar niti o Giuseppu Musolinu, niti o moji dragi Juliji, kajneda?

Toda jaz sam sem že zdavnaj zavrgel vsako upanje, da bi ju še kedaj videl... kajti čeprav sta še živa, se ne bomo nikdar več srečali na tem svetu.

Čutim, da so mi dnevi šteti...

— Ne govorite tako, knez, ga prekine doktor Müller. Neštetokrat sem vam že dejal, da sem glede vaše bolezní popolnoma miren.

— E, toda nihče ne ve, kje ga bo smrt prehitela, dragi doktor. Srce me vleče nazaj v domovino, v moj lepi gradič Miramar, zavzdihne knez.

Že zdavnaj sem hotel spregovoriti z vami nekaj besed o nekíh stvareh in zdi se mi, da je sedaj najpripravnejši čas za to.

Če bi se zgodilo, da bi nenadoma umrl, prepeljite moje telo v Miramare. Rad bi počival tam, kjer sem preživel toliko srečnih in žalostnih dni.

— Obljubljam vam, da vam bom to željo najvestnejše

izpolnil, čeprav sem trdno prepričan, da bo minilo še dolgo, preden bom prisiljen, da jo bom izvršil.

— Hvala vam, mu reče knez Alberto Borgeze in mu stisne roko. In lahko noč, prijatelj, kmalu se bo zdanilo in jaz sem precej utrujen.

Doktor Müller odide v svojo sobo.

Knez pa ni legel takoj, kakor je mladi zdravnik mislil, temveč je odšel v svoj kabinet in sedel k mizi.

Pisal je oporoko.

V oporoki je odredil, da zapušča vse svoje premoženje svoji hčerki, izvzemši milijon lir, ki jih morajo izplačati doktorju Müllerju za njegovo zvesto službo.

Če pa se Julija v treh letih ne bi pojavila, tedaj pripada vse premoženje doktorju Müllerju, v tem slučaju naj se dvorec Miramare preuredi v dom nesrečnih mladih deklic pod imenom »Julijin dom«, kjer bi našle nesrečne deklice varno zavetje pred hudobnim svetom.

Ko je stari knez to napisal si je obrisal solze, ki so mu napolnile oči, polo papirja je spravil v kuverto in napisal na njo s sigurno roko:

»Moja oporoka«.

Kuverto je spravil v listnico in sklenil, da jo bo vedno nosil pri sebi, kajti v zadnjem času se ni mogel iznebiti slutnje da bo nenadoma umrl.

Toda baš v trenutku, ko je listnico spravil v žep, se je zdrznil in presenečeno pogledal na steno sosedne sobe, za katero se je oglasil zvoneč ženski smeh.

Ta soba je bila do sedaj nenastanjena in knezu Albertu Borgezu je to ugajalo, sedaj pa mu je bilo toliko bolj neprijetno, ko je zaslišal ta drzen smeh, katerega je že moral nekoč slišati iz ust žene, na katero ni mogel pomisliti brez neke posebne tesnobe v srcu.

Vstal je in odšel v svojo spalno sobo, ko je tisti smeh še enkrat zazvenel.

To pot pa je knez Alberto Borgeze slišal, kako je nekdo izgovoril njegovo lastno ime.

Da, popolnoma razločno je slišal, da je žena v sosedni sobi izgovorila:

»Knez Alberto Borgeze«.

Kdo je v sosedni sobi?

Kako to, da baš sedaj, v tem poznem nočnem času omenjajo njegovo ime?

In knez Alberto Borgeze si je mislil, da je napačno razumel ali pa se mu je samo zazdelo, da je izgovorila ženska, ki se je najprej tako zasmejala, tudi njegovo ime.

Morda je bilo to le plod razburjenih živcev?

Odšel je v svojo spalnico in sklenil, da bo takoj legel v posteljo.

Slačil se je, pri tem pa je mislil in zavzdihnil:

— Ah, kmalu bom legel, da bo zasnival tudi zadnje in najdaljše spanje, iz katerega se nihče več ne prebudi in zopet bom našel svojo drago Karmen in morda celo Julijo, kdo ve?

Nepričakovano srečanje

Nekaj trenutkov pozneje se je knez Alberto Borgeze v svoji spalnici slekel, potem pa je vzel iz nočne omarice bel prašek, katerega je sesul v čašo vode.

— Ko bi doktor Müller vedel, je pomislil knez Alberto Borgeze, da vzamem vsak večer dozo morfija, da bi vsaj nekaj časa lahko mirno zaspal?

Ubogi prijatelj mi je strogo prepovedal uporabo tega strupa, odkrito mi je priznal, da si na ta način krajšam življenje, toda revež niti ne slutí, kako silno si želim, da bi kmalu prišla smrt!

Da, rad bi živel, če bi bila Julija pri meni, tedaj bi si želel čim daljše življenje!

Toda sedaj se je vse drugače obrnilo, kakor pa sem si mislil.

Giuseppa Musolina nisem mogel rešiti, pa tudi tako trdosrčen in nečloveški nisem mogel biti, da bi mu vzel ženo in si jo odpeljal na svoj dom.

Preostalo mi je torej še edino upanje, da bom svojega edinega otroka videl še na onem svetu...

Knez Alberto Borgeze je globoko zavzdihnil in legel na posteljo.

Čeprav je vzel precej veliko dozo morfija, vendar ni dolgo mogel zaspati.

Molgo se je premetaval po postelji, dokler ni naposled zatisnil svojih oči. Zazibale so ga sladke sanje, ki so ga vsaj za nekaj ur rešile potrebe po premišljevanju.

Zjutraj mu je bilo še slabše.

Ko je doktor Müller prišel okrog poldneva k njemu, ga je našel bedčega in silno potrtega.

Srce mu je zelo slabo utripalo, pod očmi je imel modre kolobarje, ustnice pa je imel suhe.

Doktor je v skrbeh zmajal z glavo.

Zadnjih osem dni je našel kneza večkrat v takšnem stanju in namesto, da bi po spanju vstal čil in zdrav, se je zgodilo baš nasprotno.

Zdravnik seveda ni mogel niti slutiti, da jemlje knez morfij proti njegovi izrečni prepovedi, ta strup ta strup pa mu je polagoma izpodjedal zdravje.

— Knez, jaz si nikakor ne morem pojasniti vašega stanja, reče doktor Müller svojemu pacientu in prijatelju. Za bolnika je spanje najboljše sredstvo, ki mu vrne prejšnje moči in ga znova okrepi, pri vas pa se mi zdi, gre to ravno narobe! Vsekakor pa vas prosim, da vstanete in greste malo na izprehod, spremljal vas bom!

— Ne verjamem, da bom šel danes lahko na isprehod, odgovori knez Alberto Borgeze. Vstal bom, samo po sebi umevno, toda na izprehod ne bom šel.

Prosim vas, bodite tako ljubeznjivi in pošljite Kristofa k meni!

Sicer pa vam nočem kratiti tega veselja, da bi šli na izprehod, kadar se vam bo zahotelo, pa pojdite!

Ali ste že čitali današnje novine?

— Sem knez!

— Ali je kaj novega?

— Ne, ničesar nisem našel, odvrne doktor Müller, ki je dobro vedel, na kaj se nanaša knezovo vprašanje.

Sicer pa danes zares ni bilo v časopisih niti omenjeno ime Giuseppa Musolina.

Prisrčno se je poslovil od kneza in mu obljubil, da bo prišel ob treh k skupnemu kosilu.

Kmalu nato je prišel Kristofa.

Medtem ko je oblačil svojega dobrega gospodarja, je žalostno zmajeval z glavo.

Knez je v zadnjem času silno shujšal.

— Bog, si je mislil Kristofa sam pri sebi, ne bodi preveč strog in ne dovoli, da bi gospodar zatisnil svoje oči prej kakor jaz, jaz bi tega ne mogel prenesti...

Knez Alberto Borgeze samo po sebi umevno ni slišal molitve, ki je kipela iz starčeve duše, toda na njegovih očeh je spoznal, da je potr in žalosten.

— Ej, stari, se obrne knez Alberto k svojemu zvestemu

služabniku, zdi se mi, da tudi tebi ne ugaja preveč tukaj v Kairu? Ali bi rad, da bi se vrnili nazaj v Miramare? Ali ni lepše v naši solnčni Italiji?

— Ah, seveda, iz srca rad, gospodar, vzklikne stari služabnik. Toda vsi zatrjujejo, da je ta klima najprimernejša za vas, zato pa sem tudi pristal, da bom ostal tukaj, dokler boste vi hoteli!

— Moj stari, zvesti Kristofo, odgovori knez Alberto, kmalu boš zopet v Miramaru.

— Kaj pa vi, gospodar?

— Da — tudi jaz bom šel, odvrne knez Alberto Borgeze zamišljeno. To se pravi — ti me boš spremljal.

Potem pa ne bom zahteval od tebe več mnogo uslug, Kristofo, kajti odšel bom v Miramare popolnoma tiho, in ostal bom za vedno v njem.

Kristofo je razumel njegove besede in obrisal si je solzo, ki mu je zdrknila po licu.

— Pri smrti je to najbolj žalostno, pomisli knez Alberto Borgeze, ko je opazil solzo na Kristofovem licu, da mora človek s tem svojim odhodom razžalostiti toliko drugih ljudi. Toda solze ga kljub temu ne morejo odvrniti od večne resnice, da mora vsakdo s sveta.

In odšel je v svoj kabinet.

Tu je po navadi zajtrkoval na balkonu in občudoval veselo življenje na Nilu, ki se je penil pod njim in nosil lahne ladjice na svojih valovih.

Zajtrk je bil že pripravljen.

Knez se je komaj z ustnicami dotaknil čokolade, potem pa je zopet postavil skodelico na mizo.

Zunaj je bilo toplo in Kairo se je kopal v morju vročih solnčnih žarkov.

Knezu pa je bilo kljub temu hladno, radi tega se je še bolj zavil v svoj plašč.

V tem trenutku se odpro vrata in h knezu stopi neki hotelski uslužbenec in mu javi:

— Vaša svetlost, oprostite, da vas motim, toda neka dama želi govoriti z vami! Čaka na hodniku!

— Dama — z menoj?! se začudi knez Alberto Borgeze, katerega je ta vest silno presenetila, ker nikakor ni mogel slutiti, kakšna dama bi ga mogla v Kairu iskati.

— Ali vam je povedala svoje ime?

— Ne, svetlost, odgovori sluga. Dejala je, da ga bo povedala vam ob sprejemu.

— Ali je stara ali mlada? je nadalje izpraševal knez Alberto Borgeze.

— Niti na to vprašanje vam ne morem točno odgovoriti odvrne hotelski uslužbenec, kajti dama nosi na obrazu pajčolan, ki je silno gost, vendar pa mislim, da je še precej mlada.

— Dobro torej, se naposled odloči knez Alberto Borgeze, danes nisem sicer baš pri najboljšem zdravju, toda izvolite javiti dami, da jo sprejemem in bodite tako ljubeznjivi ter jo spremite do mojega kabineta.

Uslužbenec je odšel, knez Alberto Borgeze pa je obsedel pri mizi v nestrpnem pričakovanju.

Zopet je premišljeval, kakšna dama bi mogla to biti in radi česa ga išče, toda kljub vsemu premišljevanju se ni mogel spomniti, kakšna dama naj bi to bila.

Morda pa je tu kakšna pomota?

Toda ne, saj stoji vendar njegovo ime jasno napisano na hotelski tabli.

Morda pa je to kakšna žena, ki potrebuje pomoči in se je radi tega obrnila nanj.

V tem trenutku se odpro vrata in na njih se pojavi visoka in elegantna dama.

Knez Alberto Borgeze je takoj vstal in ji šel naproti.

Vprašal jo je:

— Gospa, ali gospodična, čemu naj se zahvalim, da ste me obiskali? Ne morem se spomniti... ne vem...

Zdajci pa umolkne, stopi korak nazaj in njegov že itak silno blede obraz je postal še bolj bled.

Zaslutil je nekaj.

Ta postava, ta hoja!

To je posedovalo samo eno bitje na vsem svetu, toda to bi bilo sedaj nemogoče!

Ah, kako mu je vendar v tem trenutku prišla na pamet misel na njegovega nesrečnega otroka.

Zdajci pa se je neznana dama malo obrnila in zaprla za seboj vrata.

V naslednjem trenutku se je neznanka opotekla proti knezu, zaihtela je pod gostim pajčolanom in knez Alberto Borgeze je slišal eno samo besedico, ki mu je pojasnila vse, slišal je sladko besedo:

— Oče — moj oče!

— Julija! vzklikne knez Alberto Borgeze in razširi roki, Julija, dete moje, mar si zares ti?!

— Govori bol tiho, oče, za Boga, vzklikne Julija in si sname pajčolan z obraza. Nihče v tej hiši ne sme niti slutiti, da sem to jaz, nihče ne sme slišati mojega imena, to je tudi tebi v dobro, oče!

Knez se je tresel od razburjenja.

Kakšno presenečenje je bilo to zanj!

Žaloval je za svojim otrokom, ni vedel, kaj se je z njim zgodilo, niti misliti si ni mogel, kje bi se sedaj nahajal, zdaj pa se je njegova Julija tako nenadoma in nepričakovano pojavila pred njim.

Presrečni oče se ni zmenil za hčerkinе opomine, niti slišati ni hotel o kakšni morebitni nevarnosti.

Objel je svojega otroka.

— Naj cel svet zve in sliši, da sem jaz, knez Alberto Borgeze, oče Julije, žene kalabrijskega razbojnika! vzklikne knez Alberto Borgeze.

Kaj me briga svet?!

Ah, hčerka moja, kako srečen sem, da te še enkrat vidim, preden bom zatisnil svoje oči!

Ko bi ti vedela, kako sem hrepenel po tebi!

Tudi Julija je bila zelo ganjena, naslonila se je na očeto va prsa in komaj se ji je posrečilo, da je med solzami spregovorila:

— Moj dragi oče, svetu mora ostati na vse veke skrito, da sem jaz tvoja hči. Sedaj šele čutim, da sta najini življenjski poti ločeni, toda srce nama je skupno!

— Da, da, hčerka moja, je jecjal knez Alberto Borgeze, nežno jo je odpeljal k divanu in sedel k njej. Toda, Julija, kako je to, da si prišla v Kairo, v mesto, ki je od Aspromontov tako silno oddaljeno? Na Aspromontih sva se zadnjikrat videla. Ali je s teboj tudi Giuseppe Musolino? Kje je? Mar ni hotel priti s teboj k meni?

— Tiho, oče, ga nežno pokara Julija, ne izprašuj me tako glasno! Giuseppe in Julija se ne bosta ločila do groba! Da, skupaj sva in skupaj bova ostala!

Sem sva prav za prav pobegnila in baš včeraj sva ušla strašni nevarnosti.

Preganjali so nas po Nilu z motornim čolnom in komaj smo jim ušli na varno.

Bog ve, kdo nas je izdal, preganjajo nas radi nekega Giuseppovega dejanja v Tripolisu...

Knez se strese.

— Radi tatvine — morda radi kakšnega zločina?! — vpraša knez in njegov obraz se je zmračil.

— Ah, ne, oče! odgovori Julija. Giuseppo ne izvršuje zločinov. Vse, kar je storil do sedaj, je storil samo radi tega, da bi se maščeval, toda nikdar ni iztegnil svoje roke po tuji lastnini...

Ne, tudi sedaj ne gre za zločin, niti za tatvino, temveč neki šejk, ki nas je sprejel pod svojo streho, me je z zvijačo iočil od Musolina in me odvedel v svoj harem, kjer je hotel izvršiti zločin nad menoj.

K sreči pa je Giuseppo Musolino še pravočasno prispel in nesramneža kaznoval.

Ubil ga je in mu zažgal palačo.

Pobegnili smo na konjih in po mnogih strašnih trenutkih smo prispeli sem.

Julija je za nekaj trenutkov umolknila, potem pa je nadaljevala:

— Neki vdani Arabec nam je priskrbel čoln, s katerim smo jo mahnili proti Kairu in že smo zagledali pred seboj mesto, ko se je naenkrat pojavil na reki policijski parnik.

Prav gotovo so v Tripolisu javili, da smo pobegnili in prav gotovo bi nas bili prijeli, če bi se ne bil nenadoma pojavil med nami in med policijo neki plemeniti gospod. Policija seveda ni mogla pöteptati nedolžnega človeka in med tem časom se nam je posrečilo, da smo ušli...

V knezovih očeh sta se zableščali dve veliki solzi, ko je Julija umolknila.

— Ali pa veš, kdo je bil tisti človek? je vprašal knez, ki je komaj premagoval ginjenost.

— Ne, oče, bil je predaleč, da bi ga lahko spoznali, ali pa ga vsaj vprašali za ime in se mu zahvalili, odvrne Julija hvaležno.

— Ah, hčerka moja, zaihti knez Alberto Borgeze in si pritisne njeno roko na svoje prsi. To sem bil jaz, tvoj oče! Jaz sem vas rešil pred preganjalci!

— Ti, oče? vzklikne Julija veselo. Ah, torej je imel Giuseppo vendar le prav! Trdil je namreč, da je naš rešitelj po postavi in po držanju popolnoma podoben tebi, toda kdo naj bi si mislil, da te bova tukaj našla!

— Bog je tako hotel! ovrne knez ganjeno.

— Da, njemu moramo biti hvaležni za vse.

— Kako pa ste pozneje prišli v mesto, ko ste se iznebili zasledovalcev?

— Beg se nam je popolnoma posrečil, odgovori Julija. Ko smo skočili iz čolna smo odhiteli kolikor so nam dopuščale moči proti palmovemu gaju, odkoder smo našli pot do razvalin Izidinega svetišča.

Tam smo bili na varnem, kajti narod veruje, da hodijo ponoči pot teh razvalinah duše umrlih.

Zato smo lahko brez skrbi spali, ker pa smo si odnesli iz čolna tudi živeža, smo imeli kaj za jesti. Lakote nam torej ni bilo treba trpeti.

Giuseppe je še sedaj tam s tistim Arabcem in s Plon-Plonom. Tega Arabca sem ti že prej omenila, imenuje pa se Mula in nam je iz vsega srca vdan.

— Kako pa si zvedela, da sem v Kairu? jo vpraša knez. Kako se ti je posrečilo, da si zvedela za moje stanovanje in prišla sem?

— Popolnoma slučajno, oče, in neskončno sem srečna, da se je tako zgodilo, odgovori Julija, ki je gledala s svojimi velikimi očmi, v katerih se je zrcalilo neskončno veselje, svojega očeta.

Ko sem se zjutraj prebudila in odšla pred razvaline, mi je veter prinesel kos papirja.

Slučajno sem ga pobrala in začela čitati tistih par tiskanih vrstic.

To je bil popis tujcev, ki se nahajajo v Kairu.

Že sem ga hotela zopet vreči na tla, ko se mi je pogled ustavil na imenu kneza Alberta Borgeza.

Lahko si predstavljaš, kako mi je bilo v tistem trenutku pri srcu!

Odhitela sem nazaj v razvaline Izidinega svetišča, zbudila sem Giuseppa in mu javila, da si ti tukaj v Kairu.

Giuseppe seveda ni smel priti semkaj z menoj, ker bi ga utegnili kdo spoznati in potem bi ga prijeli in nesreča bi bila strašna.

Zato sem prišla sama.

Jaz se vseeno lažje skrijem radovednim pogledom s tem da si privežem gost pajčolan čez obraz...

— Kako pa ste se rešili iz nevarnosti na Aspromontih? jo prekine knez Alberto.

— Sam slučaj nam je pomagal, odgovori Julija. V največji nevarnosti, ko so bili že vojaki okoli nas in smo mislili, da smo že izgubljeni, smo nenadoma zagledali nad seboj v zraku balon, ki ga je bilo treba samo odvezati...

— Balon? se začudi knez.

— Da, balon, in popolnoma pripravljen za polet... — odvrne Julija zamišljeno.

— Kako pa je prišel balon na Aspromonte? se je knez Alberto vedno bolj čudil.

— Ne vem, tega tudi nismo mogli dognati, odgovori Julija. To je bila pomoč nekega skrivnostnega prijatelja, toda brez te pomoči bi se ne bila mogla rešiti, kajti propast se nam je zdela neizogibna.

In Julija je obširno pripovedovala svojemu očetu o vsem kar se je pripetilo.

Pripovedovala mu je, kako sta vzela s seboj Plon-Plona in Margareto, katero je Giuseppe Musolino strašno kaznoval s tem, da jo je pustil na vrhu Mont Blanca, kjer ji je smrt zagotovljena, ker se ji ne bo posrečilo, da bi se rešila in ušla kazni strašnega osvjetnika.

Pripovedovala mu je tudi o nesreči, ki jih je doletela v zraku in o rešitvi iz morskih valov ter o novi nevarnosti, ki jim je pretela pri šejku Amonga.

— Ah, to je strašno! vzklikne knez.

— Toda hvala Bogu, da je le tako končalo, konča Julija svojo dolgo in žalostno povest.

— Kaj pa sedaj? jo vpraša knez.

— Nadejam se, da nas Bog ne bo tudi sedaj zapustil, odgovori Julija s trdno vero v glas. Mislim, da bo Giuseppe našel kakšen način, da se bomo rešili odtod...

Knez zrnaje zamišljeno z glavo.

— Giuseppe je pameten in energičen človek, reče knez Alberto Borgeze, in brez dvoma bo pobegnul tudi odtod, toda: kam? Vidiš, moja draga, to je tisto, kar me sedaj skrbi. Na to bi bilo treba dobro pomisliti.

Kaj je dosegel s tem?

Umaknil se je eni nevarnosti, pri tem pa si je nakopal na vrat že drugo.

Ne, drago dete, sedaj moramo storiti nekaj, kar bi prineslo v vajino življenje trajni mir...

Odtod morata na vsak način oditi in sicer čimprej, toda kam, hčerka?

— Vrnila se bova v Italijo, reče Julija, in se bova skrila v kakšnem majhnem mestecu...

— Ne, v Italijo se ne smeta pod nobenim pogojem vrniti, jo prekine knez Alberto Borgeze. Tam bi vaju oblasti našle, četudi bi bila še tako skrita!

— Saj se lahko umakneva tudi v katero drugo državo, kjer ne bo nihče vedel za vaju...

— Ne! Vajini sovražniki vama ne bodo dali niti v Evropi miru. Pregarjali vaju bodo povsod, kamor se bosta zatekla in ne bodo odnehali, dokler vaju ne bodo imeli v svojih rokah... jo zopet prekine knez.

— Ah, Bog, kako strašno je to! zavzdihne Julija bolestno. Kam naj bi torej šla?

— Jaz mislim, nadaljuje knez Alberto Borgeze, da tebi in Musolinu ne preostaja ničesar drugega, kakor da za vselej zapustita Evropo in se naselita kje v Ameriki.

Tam v daljnjem zapadu vaju ne bo nihče spoznal in nihče vaju ne bo vznemirjal.

Tam bi si lahko ustvarila svoje gnezdece, tam bi lahko pričela novo mirno in srečno življenje brez preganjanja in večnega strahu...

— Ah, oče, mar ni drugega izhoda?

— Ni ga, hčerka moja!

— Kako je usoda z nami nepravilna in neusmiljena, zavdihne Julija, lepe oči pa so ji zalile solze. V tujo državo morava bežati, če si hočeva poiskati mirno življenje in srečo... na tujem...

— To morata storiti, če se hočeta znebiti večne nevarnosti, odgovori knez Alberto Borgeze in povese glavo, da bi skrnil solze.

— Toda, oče, mislim, da nama ne bo niti to tako lahko storiti... pobegniti v Ameriko, tudi to je združeno z veliko nevarnostjo, odvrne Julija, kakor da bi si pomišljala in trepetala pred nečem neznanim.

— Za to bom že jaz poskrbel, moja draga Julija, odgovori knez Alberto Borgeze. Poskrbel bom za vse, kar je potrebno pri begu. To mi bo v toliko lažje, ker se nahaja v Kairu tudi slavni londonski detektiv Robert Vilson. On ima dobre zveze z angleškimi oblastmi.

— Hvala vam, oče! je zaihtela Julija in prijela knezovo roko, ter jo obsula s poljubi.

Knez je pobožal Julijo po glavi in nadaljeval:

— O vsem je treba govoriti z Giuseppom!

— Da, oče, takoj bom odšla k njemu in ga obvestila o vašem načrtu...

— Toda tudi jaz bi ga rad videl in govoril z njim! jo prekine knez Alberto.

Julija dvigne glavo in pogleda očeta.

— Oče, za Giuseppa bi bilo nevarno, če bi prišel sem. Varovati se mora!

— Vem! odgovori knez. Saj mu ni treba hoditi k meni, šel bom jaz k njemu!

— Ah! vzklikne Julija veselo.

— Da, dete moje, ji odvrne knez Alberto Borgeze, reci mu, da vaju bom obiskal v razvalinah Izidinega svetišča, vidva pa se do mojega prihoda pripravljajta za beg.

— Ali veste pot do razvalin?

— Vem.

— Tedaj — na svidenje, oče! Pričakovala vas bova! mu reče Julija.

Oče in hči sta se objela.

Objem je bil dolg in krepak.

Čeprav sta se dogovorila, da se bosta kmalu zopet videla, je bilo slovo kljub temu žalostno in ganljivo, kakor da bi se poslavljal za vedno — za večnost...

Julija je drhtela in se dušila v solzah — in stari knez Alberto Borgeze?

Nesrečni knez ni mogel več jokati...

Njegove oči so bile suhe, pogled pa top in brez vsakega posebnega izraza.

V tem trenutku mu je leglo neko skrivnostno čuvstvo na dušo, ki ga je tiščalo k tlom in knez je še bolj stiskal k sebi svojega otroka, kakor da bi se bal, da ga ne bo nikdar več objel, če bi ga sedaj izpustil.

In vendar sta se oče in hčerka poslovila, drug drugemu sta rekla:

Na svidenje!

Neizprosna usoda ni niti v tem težkem in svečanem trenutku zapustila naših trpinov.

Ko je knez Alberto Borgeze spremil svojo hčerko iz sobe, so se razmaknile neke zavese na oknu, ki se je nahajalo za mizo pri kateri sta sedela knez in Julija.

Izza zavese je pogledala glava neke žene, na njenih ustnicah pa je počival peklenški smehlaj.

To je bila Margareta!

Zares, to je bila Margareta Čiriko, strašna žena, ki ni poznala usmiljenja, posebno pa še ne napram tistim, katerim je prisegla maščevanje.

Kako je ta demon tako nenadoma prišel v Kairo? Saj je bil še pred nedavnim na vrhu Mont Blanca.

Mar je ta strašna ženska morda vedela, da se tukaj nahajajo njene nesrečne žrtve?

Margareta tega ni vedela.

Kaj jo je privedlo za njimi?

V Kairo jo je privedel instinktivni nagon po maščevanju.

In če je že prišla v Kairo, mar se je moral pripetiti slučaj, da je baš naletela na tiste, ki jih išče in sovraži in katerim je napovedala neizprosno borbo?

Morda je usoda hotela tako!

Peklenško maščevanje

Vojvoda Lingi, ki je zapustil svojo zakonsko ženo, samo da bi si pridobil ničvrednico, ki se je znala tako spretno pretvarjati, je bil sedaj igračka v Margaretinih rokah in je brezpogojno izvršil vse, kar je Margareta hotela.

Naslednjega dne po sestanku kneza Alberta Borgeza in njegove hčerke na knezovem stanovanju, je Margareta imela že sestavljen načrt.

Iz njunega pogovora je izvedela vse, kar je potrebovala za svoje maščevanje.

Šlo je samo za to, kako bi se zvečer za nekaj ur iznebila vojvodove navzočnosti.

Vojvoda jo je zapuščal samo za dve uri vsak večer, ali pa se je vrnil še prej, ker je včasih prej prišel iz kairskega »Evropejskega kluba«, kamor je po navadi zahajal samo toliko da se je pokazal svojim znancem.

Stvar bi bila tako lahka, toda Margareta je bila strokovnjakinja in se tega ni ustrašila.

Ko sta v mraku sedela na terasi in se pogovarjala, mu je Margareta omenila, da bi rada, da bi se tudi on malo zabaval v družbi, ker se boji, da bi se tudi njegova ljubezen utegnila

naposled ohladiti, čeprav je prepričana, da bi do tega bilo še dolgo.

Vojvoda je sprva odločno zanikal njeno trditev, naposled pa je vendar pristal, da bo ta večer ostal v klubu med svojimi znanci do dvanajstih.

Že radi tega se je moral pokoriti njeni zahtevi in ji to obljubiti, ker je bila Margareta užaljena za neko malenkost in se mu je le s težavo posrečilo, da jo je zopet pomiril in si pridobil njeno milost.

Ah, pretkana Margareta se je znašla v vsaki nepriliki in kar si je zamislila, je tudi izvršila!

Vojvoda, ki je tako zopet ublažil spor z njo, je odšel v sosedno sobo in ko se je vrnil, je bil že popolnoma oblečen za odhod v klub.

Objel je še enkrat Margareto, poljubil jo je in ko ji je še enkrat obljubil, da se bo prav gotovo vrnil pred polnočjo, je odšel.

Margareta je zmagoslavno gledala za njim, strmela je v vrata, skozi katera je odšel in se škodoželjno smehljala in pomežiknila z očmi.

— Kako dobro je to, je šepetala pretkana žena sama s seboj, da so moški tako mehki v rokah žene, ki jo ljubijo. Jaz seveda ne bom storila ničesar, kar bi ga utegnilo užaliti, toda ni mu treba niti vedeti za moje male tajne.

Nikdar mu ni treba zvedeti, da sem kedaj poznala Giuseppe Musolina, in ga celo ljubila!

In še kako ljubila! zašepeta strastno mlada žena.

Samo sovraštvo, ki ga sedaj čutim zanj, bi človek lahko primerjal z nekdanjo ljubeznijo.

Toda sedaj bo tudi to sovraštvo naposled našlo zadoščene in še kakšno zadoščenje!

Ha, ha, ha, lepi Musolino, ti gotovo misliš, da sem mrtva! Toda Margareta še živi in še danes ti bo dokazala, da ni poginila na vrhu Mont Blanca!

Porogljivo se je zasmejala in nadaljevala:

— Kakšna sreča, da me je slučaj privedel baš v ta hotel in da stanujem čisto ob sobi kneza Alberta Borgeza!

Sedaj vem vse njegove skrivnosti, vem, da se Giuseppe Musolino in Julija nahajata v Kairu in da jima sam knez ponuja svojo pomoč pri begu.

Knez mora seveda tako delati.

Toda ti, Giuseppe Musolino, če bi bil imel le malo več

sreče, bi bil lahko odšel v Ameriko in živel tamo srečno s svojo ljubljeno Julijo!

Tako pa ti bom zadala udarec, ki te bo popolnoma uničil, odpeljal te bo na morišče.

V njenih očeh je gorel divlji ogenj, ko je odšla v spalno sobo.

Tu je hitro slekla svoj elegantni neglizhe in si oblekla temno obleko, v kateri je prišla lepota in vitkost njenega telesa do popolne veljave.

Na glavo si je posadila majhen, dražesten klobuk, čezenj in čez obraz pa si je privezala gost pajčolan, da bi je nihče ne mogel spoznati.

Nekaj minut pozneje je že zapustila svojo udobno urejeno spalno sobo.

Šla je po stopnicah hotela navzdol proti izhodu. — Te stopnice so bile pregrnjene z dragoceno preprogo.

Ni pa še prispela do hodnika v pritličju, ko je pred seboj zagledala dva elegantna gospoda.

Margareta se je malo zdrznila, ker je v njih spoznala kneza Alberta Borgeza in doktorja Müllerja, toda takoj je zopet dvignila glavo in šla ponosno naprej.

Knez Alberto je takoj stopil vstran in pustil elegantno damo z zelenim pajčolanom mimo sebe.

Tudi doktor Müller je storil tako.

Oba sta snela klobuke, ko je pretkana sleparka šla mimo njiju.

Odzdravila jima je hladno in dostojanstveno, komaj se je zadrževala, da je ni posilil strašen grohot.

— Kaj bi rekla ta dva človeka, si je mislila Margareta, če bi mogla poškilliti pod moj pajčolan?! To sem storila prav, da sem izbrala tako gostega!

Toda knez in doktor sta šla popolnoma mirno po pregrnjenih stopnicah navzgor.

Samo doktor Müller se je obrnil za njo, pri tem pa se mu je globoka guba včrtala v čelo.

Kajti ko je Margareta odšla mimo njega, je začutil neki posebni vonj, katerega je lepa sleparka ljubila še tedaj, ko je v dvorcu Miramaru poskušala zapeljati mladega zdravnika in ga odvrniti od njegove dolžnosti.

Ta vonj je spomnil mladega zdravnika na dražestno ženo, za katero je nekoč, čeprav samo za nekaj kratkih hipov,

čutil neko globlje čuvstvo, katero pa je pozneje, ko se je pričal o njeni podlosti, prav tako zasovražil.

Samo po sebi je umevno, da mu niti v sanjah ne bi moglo priti na misel, da je šla sedaj baš Margareta mimo njega po stopnicah.

Kako naj bi pa tudi mogel slutiti, da se nahaja v Kairu?

Lepa žena pa je medtem že prišla na ulico in hodila tako sigurno po ulicah, kakor da bi že najmanj deset let živela v tem starem mestu.

Z minaretov se je razlegal klic mujezinov, po ulicah pa se je prerivala množica.

Margareta je hitela po kairskih ulicah in se ni zmenila za klicanje mujezinov.

Mimo vsega, kar je videla in srečavala, je šla brez vsakega zanimanja in ni skoraj niti videla mnogoštevilnih trgovin s sadjem, s preprogami in najdragocenejšo svilo iz daljnega in bogatega vzhoda.

Marsikateri tujec je prišel v Kairo baš radi tega pestrobarvnega življenja, Margareto pa ni vse to niti malo zanimalo, to je bilo prevsakdanje.

Njo je v tem trenutku zanimalo nekaj čisto drugega.

Maščevanje!

Slučaj ji je pomagal, da je naletela na kneza Alberta Borgeza.

Ah, kako ji je srce jelo utripati od veselja, ko ga je zagledala in spoznala!

Ta človek, ki je navsezadnje spregledal njeno prevaro, jo je pahnil od sebe — pahnil jo je z višine bogastva in razkošja v siromaštvo in bedo.

Ta padec je bil za Margareto strašen.

Propadli so vsi njeni upi, ki jih je gojila s toliko gotovostjo, propadlo je vse...

In Margareta je prisegla, da se bo knezu Albertu Borgezu strašno maščevala.

Sedaj se ji je nudila prilika za to.

Slučaj je privedel starega in bolehnega kneza njej v roke in Margareta je takoj sestavila načrt, po katerem se je hotela maščevati.

Neopaženo se je splazila v knežev kabinet in se skrila za zaveso.

To priliko je hotela izrabiti in obračunati s knezom, hotela se je maščevati.

S seboj je imela neki bel prašek, katerega je hotela, če bi se ji posrečilo, natresti v knezovo čokolado in ga tako zastrupiti.

Za slučaj pa, če se ji zastrupljenje ne bi bilo posrečilo, si je pripravila še oster nož, ki bi bil moral prebosti knezovo srce in narediti konec njegovemu življenju.

Prvo ali drugo bi se ji na vsak način posrečilo — s tem pa bi Margareta izvršila svoje peklensko maščevanje.

Tako je mislila in računala ta sleparka, ko se je splazila v knezov kabinet.

Zgodilo pa se je nekaj nepričakovanega, kar ji je dalo misel, da bi izpremenila svoj načrt.

Čokolada je bila pripravljena na mizi, knez Alberto Borgeze pa je zamišljeno in bolešno opazoval s terase mesto, ki se je bleščalo v žgočem solncu.

Dolgo je sedel ob ograji in s strmečim pogledom zrl v daljavo, pri tem pa je večkrat globoko zavzdihnil in zdelo se je, kakor da bi mu ti vzdihni lajšali bolečine.

Mislil je na svojega edinega otroka — na svojo ljubljeno Julijo.

Prepričan je bil, da je ne bo nikdar več videl, ker je njegova slabotnost postajala vedno večja, čutil je, da se mu bliža konec življenja.

To priložnost je Margareta spretno izkoristila.

Medtem ko je knez Alberto Borgeze zamišljeno sedel in je bil obrnjen od mize, je strašna žena iztegnila svojo roko in natresla strupa v čokolado.

Tudi za trdnejšega, mnogo močnejšega in bolj zdravega človeka bi ta množina strupa zadostovala, za slabotnega, onemoglega in starega kneza pa je bilo to več kot dovolj, da uniči njegovo rahlo, že itak ugašajoče življenje.

Knezu bi bilo treba samo popiti čokolado in čez pet minut bi bil otrpel, toda...

Ker je bil knez Alberto Borgeze zelo slaboten po neprepani noči in uporabi morfija, ni čutil nobenega apetita in ko se je zdramil iz svoje zamišljenosti, je malomarno stopil k mizi, vzel skodolico ter jo zopet nedotaknjeno čez nekaj trenutkov postavil nazaj...

To je bila njegova sreča!

Ubogi knez ni niti slutil, da je v tem odvrnil od sebe veliko nevarnost...

Toda kdo ve, morda bi bil knez rad popil čokolado, če bi bil vedel, da je bil v njej strup?!

Njegovo duševno raspoloženje je bilo takšno, da si je iz vsega srca želel smrti, sedaj pa jo je držal v svojih rokah in nekaj dolgih požirkov — in vsega bi bilo konec...

Margareta je z vso nestrpnostjo propadle ženske čakala, da bo napočil trenutek maščevanja.

S svetlim, skoraj živalskim pogledom je iz svojega skrivališča opazovala, kako se knez Alberto Borgeze bliža mizi in kako prijema skodelico s čokolado, toda njeno demonsko srce je zadrgetalo od divje jeze, ko je videla, da je knez postavil čokolado nedotaknjeno zopet nazaj na mizo.

Prvo sredstvo torej ni doseglo uspeha.

Sedaj bo morala torej uporabiti drugo, ki pa ji mora brez dvoma prinesiti zmago in zadovoljiti njeno težnjo in koprnjenje po maščevanju.

Krepkeje je stisnila nož v svoji desnici in ravno v trenutku, ko je hotela planiti iz svojega skrivališča in zabosti kneza — se odpro vrata in v knezovem kabinetu se pojavi neki sluga, ki je javil, da bi neka dama rada govorila z knezom Albertom Borgezem.

Margareta se je prestrašeno zdrznila in ostala v svojem skrivališču in se ni ganila.

Nova zapreka!

Kakšna dama bi neki mogla to biti, katere prihod je v zadnjem trenutku preprečil strašno izvršitev Margaretinega maščevanja in njenega sovraštva?!

Ko je sluga odšel, da bi pripeljal neznano damo h knezu, je Margareta hotela izkoristiti to priliko zase, toda v zadnjem trenutku se je še premislila.

Lotila se je je radovednost in hotela je videti, kakšna dama obiskuje starega kneza Alberta Borgeza na tako skrivnosten način.

Morda pa bo zvedela kakšno tajnost?

Čemu bi ne prisluškovala njenemu pogovoru, saj maščevanje ji ne bo ušlo?!

In strašna žena je premagala svojo divjo jezo in svoje sovraštvo do starega kneza ter mirno čakala, kaj bo videla in kaj se bo zgodilo.

Zdajci pa je sluga odprl vrata in v kabinet je prišla neka dama, ki je imela obraz zastrt z gostim zelenim pajčolanom, da ga ni mogla spoznati.

Videla je, kako je šel knez neznanke naproti; slišala je njegova zbegana vprašanja in naposled je prodril do njenih ušes glas, ki je zadel v njeno srce kakor ostro bodalo, in ji povzročil strašno rano.

— Oče! Moj oče! . . . je vzkliknila tuja dama.

Margareta se vsa strese.

Spoznala je ta skrivnostni glas.

Spoznala je — Julijo.

V njenih očeh se je zasvetil strašen plamen sovraštva, kri je strašno vzvalovila po njenih žilah in malo je manjkalo, da ni kriknila od razburjenja.

Slišala je vsako besede.

Ah, kako se je razveselila, ko je slišala Julijino povest o prihodu v Kairo!

Kako ji je začelo srce utripati, ko je slišala, da se nahaja tudi Giuseppe Musolino tukaj!

Knez Alberto Borgeze, njegova Julija in Giuseppe Musolino in vsi trije v Kairu!

To so bila tri bitja, katerim je Margareta prisegla, da se jim bo strašno maščevala.

Do danes ni niti slutila, kje se nahajajo, sedaj pa — sedaj je naenkrat zvedela, da se nahajajo v njeni bližini in da so v položaju, v katerem se jim lahko maščuje, tako strašno maščuje!

Margareta je drhtela od veselja.

Takoj je spoznala celo situacijo in vedela je, kaj ji je storiti.

Zavrgla je svoj prejšnji sklep, da bi ubila kneza sedaj, v njegovem kabinetu.

V njeni glavi se je porodil drug načrt, ki bi kneza zadel hujše kakor nenadana smrt, vendar pa bi mu ta ostala zagotovljena.

Na vse tri mora pasti njeno maščevanje!

Z enim samim udarcem mora uničiti tri svoje smrtno sovražnike.

Njeno veselje je bilo nepopisno, ko je ugotovila, da ji je slučaj pomagal, da bo njeno maščevanje čim strašnejše in čim hitrejše.

Mar naj bi ne izkoristila te priložnosti?

— Da, tokrat boste vsi padli od moje osvete, si je mislila Margareta zmagoslavno sama pri sebi, ko je ostala čisto

mirna v svojem skrivališču in prisluškovala koncu pogovora med očetom in hčerko.

Ko je knez Alberto Borgeze spremil Julijo iz svojega kabineta, je prišla Margareta iz svojega skrivališča. Iz njenega obraza je gledala samozavest in neustrašenost, ustnice pa so se ji skrivile v porogljiv smehljaj.

Iztegnila je roko proti vratom in vzkliknila s strašnim glasom:

— Napočila je ura maščevanja! Vi, ki ste mi pokvarili moje načrte in račune in poteptali moj ponos, vsi vi, ki ste me pahnili v prepad, trepečite pred mojo osveto, kajti maščevala se bom strašno in peklensko!...

In Margareta se je neopaženo splazila iz knezovoga kabineta in odšla v svoje sobe.

Tu je še enkrat o vsem dobro razmislila in si zadela popoln načrt.

Vemo že, kako je uredila zadevo radi izostanka vojvode Lingija, vemo pa tudi, da se ji je to izvrstno posrečilo.

Komaj pa je vojvoda odšel iz hotela, je odšla tudi ona iz svojega stanovanja.

Pred izhodom je srečala kneza Alberta Borgeza in doktorja Müllerja.

Šla je mimo njiju in odadva je nista spoznala.

Sedaj pa je hitela po kairskih ulicah.

Zanimalo je ni ničesar, kar je videla na ulicah. V tem trenutku je gledala samo eno točko pred seboj: kako bi čimprej izvršila svoje maščevanje.

Odločno in brez prestanka je hitela naprej po velikem trgu — kairskem bazarju, ki slovi po vsem svetu.

Hitela je proti neki veliki, trinadstropni stavbi.

Pred hišo je obstala.

Pri vhodu je stal velikanski človek.

Bil je vratar.

Margareta je hotela smukniti mimo njega, orjak pa jo je ustavil in jo meril s krajno nezaupnim pogledom.

— Kam? jo vpraša suhoparno.

— Rada bi govorila z Murat-efendijo! odgovori Margareta prav tako kratko.

— To ni mogoče! reče vratar.

— Zakaj ne?

— Tega vam ne morem povedati, odgovori vratar, ki se je delal silno važnega.

— Toda, jaz moram govoriti z efendijo . . .

— Saj nisem trdil, da ne morete, toda ne danes — temveč jutri . . .

— Ne, še nocoj, je silila Margareta, ki se je v ostalem obnašala kakor dama iz najodličnejših krogov. Obvestiti ga moram o neki zelo važni zadevi . . .

Obnašanje Margarete je vratarja spravilo malo v zadrego in takoj ji je odgovoril v malo prijaznejšem in ponižnem tonu, kakor se to spodobi napram odličnim damam:

— Zelo žal mi je, gospa, čeprav je zadeva, radi katere prihajate, še tako važna, vendar ne morete sedaj govoriti z Murat-efendijo . . .

— Zakaj ne?

— Zato, ker efendije ni doma . . .

Margareta se zdrzne.

Na to okolnost ni računala.

Če ne dobi efendije pravočasno, bi ji lahko spodletel ves njen načrt, čeprav ga je s toliko skrbnostjo sestavila in je bila prepričana o svojem uspehu.

Kaj naj bi storila?

Nekaj trenutkov je premišljevala, potem je hitro vprašala orjaškega vratarja:

— Kam pa je odšel efendija?

— Tega vam ne vem povedati, odgovori vratar in skomigne z rameni. Nam vratarjem ne pove nihče, kam gre gospodar! Mi ga samo vidimo, ko odide iz hiše in ko se vrne . . .

— Ali pa veste morda kedaj se bo danes vrnil? vpraša

Margareta.

— Vem, čez eno uro bo zopet tukaj, odvrne vratar, tako mi je vsaj dejal njegov osebni tajnik . . . Morda pa bo prišel tudi pozneje . . . Kdo naj bi to vedel tako natančno, ko pa tega niti sam gospodar ne ve . . .

Margareta je stala neodločna.

Mar naj bi čakala, da se bo vrnil?

Bala se je, da bi ne zavrgla te priložnosti.

Na vsak način je morala govoriti z Murat-efendijo in zato je sklenila, da ga bo počakala.

Hodila je pred palačo gor in dol.

Na obrazu je imela gost pajčolan in ljudje, ki so prihajali mimo, so jo radovedno opazovali.

Da bi ne obrnila nase splošne pozornosti, se je oddaljila

od trinadstropnega poslopja in šla počasi po ulicah, da bi si skrajšala dolgo uro čakanja.

Imela je še celo uro do vrnitve Murata-efendije.

V hotel, kjer je stanovala, se ni hotela vrniti, ker se je bala, da bi se zdelo komu njeno pogosto prihajanje in odhajanje sumljivo, radi tega je zavila v neko stransko ulico, kjer ni bilo toliko ljudi.

Pisane izložbe je niso prav nič zanimala, hodila je koder je ravno naneslo, iz ulice v ulico.

Kakšne pol ure je že hodila tako okrog brez pravega cilja.

Ni opazila, da je zašla v predmestje Kaira, kjer ni bilo nobenega modernega poslopja več.

Neprenehoma je hodila naprej in se bavila samo s svojimi mislimi o maščevanju.

Naenkrat pa se je zdramila iz zamišljenosti in opazila, da se je že preveč oddaljila.

Nahajala se ravno pred neko molilnico, staro in že napol podrto, pred katero se je nahajal studenec, okoli katerega je ležalo polno temnih postav.

Ulice so bile zelo slabo ali pa skoraj nič razsvetljene in Margareta ni opazila ljudi okrog studenca, dokler ni slišala njihovega pogovora.

Margareta je bila hrabra žena, nikogar se ni ustrašila in se tudi sedaj ni radi strahu hitro vrnila nazaj, gnala jo je želja, da bi čimprej prispela v središče mesta in obiskala Murata-efendijo radi uničenja kneza Alberta Borgeza, njegove Julije in Giuseppa Musolina.

Hitela je po temnih ulicah, hodila je preko večjih trgov, ki so bili v večini slučajev križišča manjših ulic in uličic. Vedno je hitela naprej...

Zdajci pa se je ustavila.

Pred seboj je zagledala tisto staro molilnico, pred katero se je nahajal studenec.

Kako je prišla zopet sem?

Margareta je hitela nazaj, da bi čimprej prispela do središča, ker pa ni poznala tega kraja, je v majnih in temnih ulicah zašla, kar ni bilo ničesar nenavadnega.

— Zašla! je šinilo Margareti v glavo in stresla se je povsem telesu.

Če bo prepozna, bo vse izgubljeno!

Tedaj se bo knezu Albertu Borgezu posrečilo, da omogočil Juliji in Musolinu beg.

— Pri tej misli pa se je Margareta še bolj stresla.

— Ah, če mi bodo ušli! je zastokala Margareta in teta planiti nazaj, toda v tem trenutku je zagledala pred se nekaj temnih človeških postav.

Prestrašeno je stopila korak nazaj.

Zares, ljudje, ki so ležali okrog studenca, so planili proti njej...

Kaj so hoteli od nje?

Morda se jim je zdela sumljiva, ker so jo že drugič deli, ko je prišla do njih?

Ali pa so jo morda hoteli oropati, ker so videli, da je lična dama, takšni gostje pa so v teh predmestnih ulicah redke pojave.

Margareta ni imela niti toliko časa, da bi končala svoje premišljevanje o tem čudnem dogodku, ko ji je eden izmed stih skrivnostnih ljudi skočil za hrbet in ji vrgel čez obraz kakšno cunjno.

Ostali so mu priskočili na pomoč in Margareta je bila v naslednjem trenutku že trdno zvezana.

Čeprav se je obupno branila, je takoj s strahom uvidela, da bi bil vsak odpor zaman.

Kaj bodo storili z njo?

In kljub obupnemu položaju, v katerem se je naenkrat znašla, se Margareta ni mnogo zmenila za svojo usodo.

Trepetala je, toda ne radi svoje negotovosti — tem ob misli, da bi ji utegnil ta dogodek preprečiti, da bi ne mogla več poseči s svojo roko med policijo in Giuseppa Musolina ter njegovo Julijo in kneza Alberta Borgeza.

Tresla se je od sovraštva in jeze, da ji bodo njene žrtve, ki jih je imela že v svojih rokah, ušle.

Trepetala je — ker se je bala, da bo izgubljena tako lepa priložnost, ko bi lahko izvršila svoje maščevanje.

Eden izmed tistih skrivnostnih ljudi jo je dvignil na svoja ramena in jo odnesel.

Ostali so šli za njim in se zgubili v mraku.